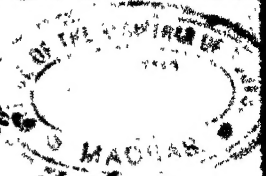

15.

పరిపూర్ణముగా

ప్రవృత్తానానందము

౧౧

పెళ్ళవల్ల జమీదారు

యర్రా రామ స్వామి నాయనిచే

* రచియింపబడినది.

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు.

యర్రా రామ స్వామి నాయనిచే 1 వ పేజీమొదలు 126 వ పేజీవరకు

(గ్రాంట్ యిండ్స్ట్రీమర్ మిషన్ ముద్రాక్షరశాల

యంతుముద్రించి-

127 మొదలు 381 వ పేజీలవరకు యర్రా రామ స్వామి నాయనిచే

(గ్రంథప్రచురణశాల -

తణుకులో ము. డి. వి. రమణారావుచేతులుగాంచి

శ్రీ సావామిని ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడినది.

1913.

రిజిస్ట్రేషన్

మొ. నం. 2-0-0

[కాపీరైటు.

ప్రీతి కం.

శ్రీ మదళ లాండ కోటి బ్రహ్మాండనాయకా, పరమేశ్వ
 రా, పరిమడయామూర్తికి శంఖరా, బ్రహ్మవై.
 భూమ్యాకాశములను, సృజించి, నాలుగు యుగముల
 ఏర్పిచ్చి, అందుకు తగిన, నకల చరా-చరభూతములను సృ
 జించి వాటి వానికి కావలసిన పదార్థములను కలుగజేసిన
 వాడా, "నందైవం కేశ వాత్సర" మృనియుండుటవలన
 నీలకృడవే ప్రధానమైన దైవము, ముట్టమొడట, బ్రహ్మ
 వై ప్రపంచము నంతను సృజించను, కడవట గుడ్డవటై న
 ర్తమును హరించను, శ్రీమూర్త్యాత్మకములో పైన ఉదా
 హరించిన భూతములను అవంతుడవై పోషించను, గుడ్డవ
 టై దృఢంచను క ర్తవై నటువంటివాడా, అష్టమూర్తుడైన
 త్రివాడా, ఏము సృజించలే నంతవాడను, ఇట్టి మహా-దేవ-
 దేవా- దీనుడయందు కలగొనించి, (మ. రా. యేలూరు కా
 పటస్తులైన ఇమడాలత్తుల సుబ్బరాయదాసుగారి ప్రియశిష్యు
 డగు, మృ. రా. పెన్ పక నుజేదారు నంగిగాం రామస్వా
 మినాయుడుగారు, ప్రియపత్నియు, ప్రస్తుతం రాజమహేంద్రవ
 రంకాపల్లెలో) విభక్తురాలుచునగు తులశమ్మగారివలన శివ
 దేవీమున్ను, బ్రహ్మక్షానబోధను నాకనుగ్రహించి నటువలె
 నీచోపూర్ణ కనుగా కల్యాణమువలన పరస్పరి జేచి నావా

క్కుయందును నిలిపి రచించుటబూనిన బ్రహ్మజ్ఞానానందిము
ను సంపూర్ణి గావించి ప్రమరింప జేయుటకై ఓ-మహా-దేవ
దేవ-నిత్యంత, నిత్యల భక్తితో నీకునమస్కరించుచున్నాడను.

2. మైని ఉదాహరించిన ప్రకారం దైవ అనుగ్రహము
వలన ఉపరేక మిచ్చిన గురువు కుంకమశోభితురాలైన నంది
గాంతులశమ్మగారికి నేను సదా కృతజ్ఞుడనై యున్నాను.

3. గ్రంథ రచన కడియే నా-ప్రతిమ ప్రయత్నము గ
నుక ఇందలితప్పులు మన్నింప పండితులు పొద్దితులు.

విధేయుడు

యర్రారామస్వామి

పెన్ షన్ జమాదార్

రాజమండ్రి

భూతదయాపరుడై నట్టి

ఈశ్వరునకు

నమః-నా-నమస్కారము

ఓమ్

విగ్రహువేనమ

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

గ్రంథాంతము

భగవంతుని కృపవలన వికాశించుచున్న ఈవిగ్రహం
చరా—చర—భూతములచే శోభించుచున్నది. వాటి—వాటి—
ర్యల స్వభావము ఈగ్రంథమువలన విశదమగును.

1 శ్లో॥ (1) చంద్ర—చందనయో ర్మధ్యే శీతలం సాధుసం
గతం.

1 శ్లో॥ (2) సూర్య—అగ్నిర్మధ్యే ఉష్ణం—దుష్ణం
సంగతం.

3 ఈగ్రంథమును చదివినవారు చంద్రాని చందన మధ్యమున్న
శీతలమునో సాధు సాంగత్యము నభ్యసించి సూర్య అగ్నిమధ్యమున్న
ఉష్ణమువంటి దుష్టసాంగత్యమును వదిలి పావనులగుదురు. పాపము
లేనివారగుదురు.

1 వ పీఠిక.

4 (1 వ పీఠిక.) గ్రంథారంభమును గురించి పున్న ప్రశ్నము
నువరించివానికి మోక్షమటచేత నుండును. గ్రంథసారాంశము భా
వన కనుగొనవచ్చును. 1 వ పీఠికచూడుము,

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

అవతారిక.

5 అవతారిక 6 ప్రతములు 22 పంఖ్యలుగల పద్ధతులు గ్రంథమూలము తెలియపర్చును. 1టవ పత్రమునుంచి 6వ పత్రమువరకు చూడుము.

2 వ పీఠిక.

6 (2వ పీఠిక) ప్రపంచసృష్టికృమమును గురించి పున్నస్తోత్రమును పఠించినవారికి భగవంతుని స్తోత్రించేవిధము తెలియును. 2వ పీఠిక చూడుము. పత్రముపంఖ్య. 7—

[ప్రపంచసృష్టికృమము.

7 ప్రపంచసృష్టికృమము ఆంధ్రమునుంచి 6వ ప్రతములువి2నంఖ్యలుగల పద్ధతులు 1టవ ప్రకరణము చూడుము.

8 కృతి. (3) సృష్టేపురా—నామరూప—వివర్జితం, జగత్ || తా. సృష్టికృమము ఈప్రపంచము నామరూపములేనిదిగానుండెను. కృతి. (4) నదేవ, సామ్య, ఇదమగ్ని, ఆసీత్ || ఛాండో గ్యోవనివత్తు || తా. సృష్టికృమమును ఈప్రపంచము నామరూపములేనిదై కేవలనిర్వికేవ, నిర్వికార, అచలము, విరాటపరిపూర్ణ బ్రహ్మమండెను. మొగ్గి—అ—బ్రహ్మమే రెండవనాడు లేక యొక్కటయి యుండెను.—

9 కృతి. (5) వైతన్యము బ్రహ్మ నిర్మలంబోపనివత్తు || తా. నిర్వికేవకృష్ణజ్ఞానమే అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మము. కృతి. (6) తతః పరిత్యం, పరమేశ్వరాఖ్యం అద్వైతరూపం విమలాంబరధరం మైగలోపనివత్తు || తా. అపరబ్రహ్మము పరమసావనమైనది సర్వోత్కృష్టమైనది. తనకురెండవ పదార్థములేనిది. ఒక్కటియై వెలుగుచున్నది. అతాళమునలే స్వరూపము లేనిది. నిర్వికారమైనది.

10 కృతి (7) స్వయంభూ చతురానమః తా "చతురాననః" అనగా అలచలపరిపూర్ణబ్రహ్మము "స్వయంభూ" అనకు తానే ఉద్భవించినవాడు. ఒకరివల్లనృప్తించ బడనివాడు. పుట్టుకలు లేనివాడు. శరీరలవయవాంగములు లేనివాడు, కులగోత్రములు లేనివాడు, పాడుగు, పాట్టింలావు. నన్నము, గొప్ప, కొంచెము, అగువు ఈమహాత్ములు, మొదలగునామ రూపములులేనివాడు. ఇట్టిశుద్ధ నిర్గుణనిరాకార, నిర్వికార, పరబ్రహ్మమునందు మాయావృత్తి యనెను, లేని, మాయ ఒకటి కలిగెను. ఆపరబ్రహ్మము అమాయను స్వాధీనము నేసికొని, నూత్నులైన (1) వృధివి, భూతము, (2) జలభూతము, (3) అగ్నిభూతము, (3) వాయుభూతము. (5) ఆకాశభూతము, వీటిలో (1) వృధివికంటే, జలము శ్రేష్ఠమగును. (2) జలముకంటే, అగ్ని అధికమగును. (3) అగ్నికంటే వాయువు అధికమగును. (4) వాయువుకంటే ఆకాశము అధికమగును. ఇట్లుపంచభూతములుగా ఉద్భవించెను. ఈపంచభూతముల వలన ప్రపంచమాయెను. ప్రపంచమునందు, కృత్తి 8 శరీర పంచభూతానిః అన్నశ్రుతి చొప్పున పంచభూతములతో పళలచరా, చర, భూతములను ఉద్భవించెను. బ్రహ్మ, విష్ణు, దుద్రువములతోడ ప్రపంచమునందు సృష్టి, స్థితి, సంహారములు, చేయుచున్నాడు. ఆఉద్భవించిన పంచభూతములలో శ్రేష్ఠమైన జలభూతము వృద్ధిపొంది భూమ్యాకాశములమధ్య జలవళయమువలెనిండి యుండెను. చీకటిగానుండెను. మాయవలన భూమినుండి ఉద్భవించిన జలము నందంతటా ఆ అలలపరిపూర్ణ పర బ్రహ్మమే స్వప్రకాశిగానుండెను.

11 స్థితిదాహరించిన కృతులలో చెప్పినప్రకారం ప్రపంచ సృష్టికృమము తెలియుటకయి 9వ పత్రమునుండి 14వ పత్రమువరకు చూడుము. చూచినయెడల ప్రపంచసృష్టి బ్రహ్మలక్షణము గుర్తి

రిగివారగుచును. మామవిషయమై 18వ పత్రము 50వ వ సంఖ్యవద్ద తియ్యవచ్చును.

12 అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమునకు నామములేదని చెప్పినము అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మమని చెప్పటయే ఒకనామముగా నున్నదిని శంకరాగ్రాహకా:—

13. అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమును నామము సృష్టిలోబడినట్టి వస్తువులకు గలిగిననామముల వంటిదికాదు. అయితే లోకుల కంటికి కనబడనట్టివస్తువుకు గలిగిననామ మగును.

14 మఱిన్ని—లోకులకంటికి కనబడనట్టి దేవునికిబదులుగా, ఒకవిగ్రహమును చూసి, దేవుడొక్కఁడున్నాడను జ్ఞాపి పుట్టించునట్టి (ఎగుక.)

15 సృష్టికీపూర్వము రూపనామములులేని నాశనహితమగు వస్తువొకటి తనకుతానే స్వతస్సిద్ధముగా నుండెను. ప్రౌఢిదాహరించిన 8వ సంఖ్యవద్దనిచూడుము.

16 అవస్తువుకు, పరమపదము, బట్టబయలు విరాటులచలము పరిపూర్ణము అనే బ్రహ్మమును నామములుఉపచారవార్తగా ఈ గంధమునందున్న మొదటిప్రకారము ప్రసించసృష్టికమములో 12 వ పత్రము 27వ సంఖ్యవద్దతిలోచెప్పిన ప్రకారము అర్జులవలన చెప్పబడ్డనామములగును. ఉపచారివార్త అనగా గొప్పమర్యాదగల నామములకు చెప్పబడును. అట్టి నామములు అదృశ్యముగా ఉద్భవించిన నామరూపములేని వస్తువునకు మినహా యుగములలో నెవ్వరికిన్నీ కలుగజాలదు. అదిఅనగా—తనకుతానే ఉద్భవించినదే పరమపదము. జననమరణములులేనిదే, పరమపదము. ద్వంద్వములు కానిదే పరమ పదము స్థూల, సూక్ష్మ, శరీరాత్మలు లేనిదే పరమపదము. ఇట్టికట్టికని నిర్దేశింపరానిదే పరమపదము. సర్వకాలముల యందును, సర్వదేశముల

యందును, నెను ప్రవస్తువుల యందును, చలించక, నిండి—నివిడికృత
ముగా నుండునట్టి పరిమపదము. మాయను జక్కనట్టి పరిమపదము.
సత్తు, చిత్తుల, సంగతి నేమియు చెలియన టి పరిమపదము. భూతభవిష్య
ద్వర్తమానములు చెలిసిన టి పరిమపదము. పరిమపదమబట్టబయలెన
కాశ్వతోపనిపూర్ణబ్రహ్మము, ఆబట్టబయలయిన కాశ్వతోపనిపూర్ణబ్ర
హ్మమే పరిమపదము. ఈబట్టబయలయిన కాశ్వతోపనిపూర్ణ బ్రహ్మ
మే త్రిలోకములను పరిపాలించు చున్నాడ. ఈదిగున నుదాహరించిన
శ్రుతులను చూచుము.

అఖండితము.

17 శ్లోతి॥ (9) వేదానాత్మి—కించన । పురుషాన్ని పరం
కించితే, శోభాపిమ్.

18 తా॥ ఈజగత్తు బ్రహ్మమునకును వేరుగా లేదు. బ్రహ్మము
సకంటేను అన్యముగా కించితే వస్తువై ననులేదు.

19 శ్లోతి॥ (10) ఏకమనాద్వితీయం బ్రహ్మసర్వం ఖర్వదం
బ్రహ్మ॥ ఇదంసర్వం యదయమాత్మా॥ అన్యైవేదం సర్వం॥ ఛాందో
న్యోపనివత్.

20 తా॥ తనకు రెండవపదార్థములేక సర్వము తాను గానుం
డునట్టి బ్రహ్మము ఈప్రపంచము స్వాముబ్రహ్మమే॥ బ్రహ్మమే ఆ
త్మగాను ఉపనివయే సర్వప్రపంచముగానున్నది.

21 శ్లోతి॥ (11) సర్వం చిన్మాత్రమివహి, బ్రహ్మైవ సర్వం
చిన్మాత్రం॥ బ్రహ్మమాత్రం జగత్ప్రీయం॥ తేజోబిందుపనివత్.

22 తా॥ సర్వచిన్మాత్రమే, వర్వమబ్రహ్మమే, త్రిలోకంబులు
న్నుబ్రహ్మమే॥

23 శ్లోతి॥ (12) తేనఏకో, వారాయణ॥ వద్వికీయోస్తి, కశ్చి
త్॥ వారాయణ ఏవేదం, సర్వం॥ వారాయణోపనివత్.

24 తా॥ నారాయణ మబ్రహ్మము ఒక్కడే, ఆతనికిరెండవ వస్తువులేదు. జగత్తుసర్వము అతర బ్రహ్మమే.

25 శ్లో॥ (13) చైతన్యంవినా, కిదిన్నాస్తీతి నిరాయణోప నివస్తు.

26 తా॥ చైతన్యమే మరబ్రహ్మము దానికి రెండవవదార్థము ఏదీన్నీ లేదు. ఈవిషయమై 280వ చక్కెం 208వ సంఖ్యనుంచి యున్న శ్లోకములను చూడుము, ఈబ్రహ్మమహత్తు యావత్తుయిం దున్న ప్రపంచవృత్తి—సాంఖ్య—తారక—అమనస్క—పరిపూర్ణ తాత్పర్యములయందు కనుగొనుము. మోక్షపదవిచెందుము.

[ప్రపంచ లయము.

మోక్షము గా హితం.

27 శ్లో॥ (14) సదీనాం సాగరోగతిః అనునట్లు నకలనదుల జలము నముద్రముతోబడి కలిసిపోవునట్లు నకలచరా—చర—జగత్తు అదినివ అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమునందుండి కలిగినో, మరల అచలపూర్ణ బ్రహ్మమహిమచే ఏజలప్రళయమువలన అకలిగిననకల చరా—చర, జగత్తునామరూపములు లేక లయమైనవి. పైనిడిదాహరించినట్లు అది నిఏలచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమునందు కలిగినవై ఆ అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మమునంచే యిమిడియుండును. ఆయిమిడియుండిన నకలచరా చర జగత్తు నామరూపములులేనివి మరల ఆ అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మము నంచేపుట్టించునామరూపములతోచుచు మరల జలప్రళయశమువలన నామరూపములు లేక లయించినవి అచల పరిపూర్ణ బ్రహ్మమునంధు యిమిడియుండి ఏకచక్రముగా తిరుగుచున్నను ఆ అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మముమాత్రమే ఏవికారము లేక ఏకరీతిగానే సర్వముగా నుండును. ఈవిషయమై 11వ చక్కెము 12—13 సంఖ్యలపద్యములున్న 216 వ

త్రము. 710వ సంఖ్యపద్ధతిన్నీ చూడుము. చూచినయెడల గ్రహించు. లోక రాగలదు.

(1) సాంఖ్యయోగమునగా శరీరలక్షణ ప్రభావమును గురించి.

3వ పీఠిక.

28. (3వ పీఠిక.) సాంఖ్యయోగమునుగురించి యున్న స్తోత్రమును పఠించినవారికి జ్ఞానము నెలివి గలుగును. 3వ పీఠికనుచూడుము. పత్రముసంఖ్య 15—

(2) సాంఖ్యయోగమునగా శరీరశక్తి.

24 ఇందియములుగలది.

29 సాంఖ్యయోగమున శరీరశక్తి యుద్ధలైస లక్షణములు అరంభమునుండి 18వ పుత్రములు 78 సంఖ్యలు గలపద్ధతులు 2వ ప్రకరణముచూడుము.

30 శ్లోక (15) సాంఖ్యకూర్మరూపవిచారకంబు. శ్లోక (16) సాంఖ్యజేహ విచారణంచ. తా. శరీరలక్షణలవయవంగములు తెలు గాతెలియవచ్చి బ్రహ్మశక్తిగల వాడనితెలియవచ్చును. తెలివిగలు గును. ఇందియజ్ఞానముగా చేయును. ఇందియములను బలపర్చిదమే భువిసారము అఇందియముల బలమును తగ్గించదమే బ్రహ్మజ్ఞానము. 18వ పత్రమునుండి 40వ పత్రమువరకుచూడుము.

(2) తారకయోగమునగా తత్వజ్ఞాన ప్రభావము.

4 వ పీఠిక.

31 (4వ పీఠిక) తారకయోగమును గురించియున్న స్తోత్రమును పఠించినవారు పుణ్యశ్రుతులగుదురు. 4వ పీఠికను చూడుము. పత్రము సంఖ్య—41

తారకయోగమునగా తత్వజ్ఞానశక్తి.

32 తారకయోగమున తత్వజ్ఞానము అరంభమునుండి 177వ పుత్రములు 461 సంఖ్యలుగల పద్ధతులు 2వ ప్రకరణము చూడుము.

83 తాకిక, కర్ష, కర్ష, కర్ష, కర్షయలంబారయక అందువలన, అం
టక మిత్రపథ కర్షగా పరిచరించు విధమున్ను, గృహస్థకర్షమార్గమును
జరిపించే విధమున్ను, జనన మరణములు, పునర్జన్మములు, పౌష్టిక
రక్తములు, పుష్టివాహము, పూర్వజన్మమందు చేసిన (1) పాపము (2)
పుణ్యము (3) భక్తిముఖము ఫలములు ఈజన్మమందనుభవించుచు
ఈజన్మముగదే అంత్యకాలమువరకు చేయునట్టి (1) పాపము, (2) పుణ్య
ము, (3) భక్తి, ఈముడును అగామిసందిలిములుగానుండిఅనగామూ
టగాను. ఈజన్మమందు లభించేవిధము మొదలయినటువంటిది తెలి
యవచ్చు. కర్ష (17) “తాకికంబు మనస్సుకాకింబు” అను శ్లోవిబ
ట్టిబ్రహ్మజ్ఞానము సాధించుటకై మనస్సును సుధిచేసే విధమున్ను, ఉల్ల
మును భక్తిమార్గమువలన రంజింపజేయును. తత్త్వజ్ఞానములనుగాజేయును.
విములుడగును. అనగా నిష్క్రమింపగును. సర్గజైందుటకు అన్వద
గును. —

34 నరకలోకములు ఏడు. వాటి—వాటి—పేర్లలో కనుపర్చు
ను. 41వ పత్రమునుండి 217వ పత్రమువరకు చూడుము.

3 అమనస్క-యోగమునగా బ్రహ్మజ్ఞాన ప్రభావము.

5 వ పీఠిక.

35 (5 వ పీఠిక.) అమనస్కమును గురించినస్తోత్రించిన స్తో
త్రమును పఠించినవారు బ్రహ్మజ్ఞానము పొందుదురు. మోక్షమార్గము
తెలుసుకొని యెదురు. (5 వ పీఠిక ను) చూడుము. — పత్రము సం
ఖ్య—218.

అమనస్క-యోగమునగా బ్రహ్మజ్ఞాన ఉత్పత్తి.

36 అమనస్క-యోగమున బ్రహ్మజ్ఞానము అర్జభము నుంచి
102వ పత్రములు 420 పంఖ్యలుగల పద్ధతులు, 4 వ పాదకరణము
చూడుము.

గ్రంథ పరిభాషము.

37 శ్లోక (18) "అనుభవజ్ఞాన మనుభవ మ్లు గానో అనుభవ తివిబుట్టి బ్రహ్మజ్ఞానమును, వేదములను, మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రముల—మంత్రపారిశుభ్యతో బ్రహ్మరీతులమును—పూజ, పుక స్కాములు, పుణ్యక్షేత్రములు, పుణ్యనదులు, శ్రీరాములవారి జనన ము, రావణుని యుద్ధము, వైగాగ్యములు తెలుపును. వీధ్యమోక్షములు, వాటి—వాటి—శ్లోకతో తెలుపును. పరిమళద్రుమకు, అర్చనలు—దును. 219వ పాదమునుంచి 320వ పాదములవరకు చూడుము.

4 పరిపూర్ణయోగమునగా నకలంకారము చేసుకున్న పరిపూర్ణజ్ఞానిభావము.

6వ పీఠ.

38 (6వ పీఠ) పరిపూర్ణమును గురించి ప్రతిపదిపాద్యమును పఠించి పరిపూర్ణమును గుర్తించిన వారికి పుణ్యవనము లేదు. 21వ పాద్యము చూచుము.

39 పరిపూర్ణమునగా నకలంకారము చేసుకున్నవారికి ఐక్య సంధానము—పారమార్థికముకలుగును—పరిపూర్ణము అరంభమునుంచి 61 పాద్యములు 164 పాద్యములుగల పద్యములు

5వ పాద్యకరణము

40 అనంతంబై వేద అనుపత్తియలను ననుసరించిచూడగా వాడుకగానున్నవి శ్లో (9) రుగ్వేదోధ యజుర్వేదస్సామవేదో హ్యధర్వణాతా వేదములు వాలుగు అవేదములసారాంశశ్రుతులున్ను అవేదములు ఏర్పర్చిన ఋషుల పేర్లున్ను, నవ మహాఋషులపేర్లున్ను పాదశమహారాజుల పేర్లున్ను, పట్నకృషియలపేర్లున్ను, అయ్యలు ఏర్పర్చిన బ్రహ్మయోగ్యముఖ్యకల్పిత నామములున్ను. శ్లో (10) గురుబ్రహ్మగురుర్విష్ణుః గురుశ్చైవా మహేశ్వరుః గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ అను పట్నగురువుయొక్క పరిపూర్ణత్విని శిష్యుల తిలకించి శ్లో (21) శ్రీమహా

క్షుధించి అనునట్లు భక్తిని చేకూరినవారు బ్రహ్మసాహిత్యమును
 నిజ భగవత్సత్త్వమును తెలియపర్చును విముక్తులగా జేయును.
 ముక్తి! అర్హులగుదురు. పరమార్థము జెందుదురు అపగా ఎక్కువైన
 నిజభక్తిగలవారు 821వ తమునుండి 371వ తముల వరకు చూచుము.
 5 భగవంతుని ప్రభావము.

7 వ పీఠిక.

41—(7వ పీఠిక) గ్రంథపూర్తి విగురించి స్తోత్రించినస్తోత్రమును
 పఠించినవారి జనన—మృత్యుములు నశించి పరమార్థమును జెందు
 దురు. 7వ పీఠికచూచుము.

6 గ్రంథపూర్తి ప్రభావము.

42 గ్రంథపూర్తి ఆరంభమునూది 8వ తములు 12సంఖ్యలుగల
 పద్యములు 4వ ప్రకరణము.

43|శ్లో| (22)గురుమూర్తినినదాధ్యాయేత్ అనునట్లు గురువు
 ను ధ్యానించు విధమున్ను |శ్లో| (23)అని నయస్త పంతునివహంబుల
 బోధక నత్యుత్తుండవై అనునట్లు ఈ బగమునందున్న పద్యలచరా చర
 ములను అచ్యుతుడై పోషించుచున్నట్టి అభగవంతుని ప్రభావము
 తెలియపర్చు 37వ తమునూది 381వ తములవరకు చూచుము.

మూఖ్యతత్పర్యము

ఈ గ్రంథమునందు:—

44(1) ప్రపంచస్పృహ గ్రహించినవారు మాయను గుర్తించినవారు
 రగుదురు.

45 (1) సాంఖ్యయోగమును గ్రహించినవారు ఇంద్రియజ్ఞానము
 గలుగుదురు.

46 (2) తారకయోగమును గ్రహించినవారు తత్త్వజ్ఞులుగనుదురు.
 మోక్షమార్గమును కనుకొనగలరని నర్థం జెందుటకు అర్హులగుదురు.

47 (3) అనునన్మయోగమును గ్రహించితిమి. అనునన్మయోగమును లగుదురు. పరమపదమార్గమును నుగ్గోపగలు నిజస్థితినికనుగోపగలరు.

48 (4) పరిపూర్ణయోగమును గ్రహించినవారు ముముక్షుల లగుదురు అనిగా సకలం విదుషనిచ్చగలవారిగుదురు. ముక్తికి అర్హుల గుదురు. అనగా శ్రీవాల్మీకుని పరిమాత్రంలో చేర్చుకొనే వారగుదురు. విములుడు పరిశుద్ధుడగును. విముక్తులగుదురు అనగా సకలంశ్యాం ముచేస్తు కున్న వారు బ్రహ్మత్వమును జెందవారగుదురు.

49 (5) భగవంతుని స్మరించి పొగడి స్తుతించినవారు పరమార్థము జెందుదురు. వైకుంఠవాసులగుదురు. జనన—మరణములు నిశించినవారగుదురు.

50 బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే ఈగ్రంథములో పైనిదిదాహరించి న యోగములకు ముఖ్యమైనవి (1) సాంఖ్యయోగము (2) తారకయోగము (3) అనునన్మయోగము (4) పరిపూర్ణయోగము (5) భగవంతుని పూజితయోగముచే పంచరంగులుగా పోల్చుచుచున్నది. వీటిలో 1. ప్రపంచము నందున—సకల—చరా—చర—భూతిముల రెంటిచర్యలన్నియు నున్నవి. గ్రహించినవారు వైకుంఠవాసులగుదురు. వీటినిగ్రహించనివారు సిద్ధాసులైనను పండితులైనను వైకుంఠపదవి జెందజాలరు. వీటినిగ్రహించనివారు భక్తులుగానున్నను మూఢభక్తులనెఱుగుదురు. ఒకరికితోధించేకత్తలుగజాలదు.

ముఖ్యతాత్పర్యము.

51 13 (24) గోరినవారల కెల్లను జేరును కైవల్యపదముపొవడమిదు. దిగ్గోరిని వారల కెల్లను దూరముమోక్షమైతియెన్ని శ్రోవలనైవన్. జనులగుణములు.

52 వేదాంతసారము వేదాంతులెరుగుదురు. విద్యలోసారము విద్యార్థులెరుగుదురు. విరాములకు ప్రేమ కవిహర్యుటకును, గురువుల

కు ప్రేమవిశ్మయముతో బోధించుటకును, సుజనులకు ప్రేమవిశ్మయమును
 రాదీపములు రాదయోగప్రేమ దైవమౌత్రంసంబును, భగవంతుని
 ప్రేమవిశ్మయమును భక్తులపై ప్రేమ భగవంతుని కలుగుటవ
 లె ఇట్టివారికి వలయుచున్నది చీరువగానూగును. పామరులకు మోక్షా
 ప్తి దూరముగా నుండునది అంగీకరము తెలుపును—

83. ఈగరిశినానున్న బ్రహ్మ క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రాదు
 లుగా, బాల్యమునను, కానూర, వార్ధక్యములనున్న వారిందరిలో కలి
 మి గలవారు అబ్రహ్మజ్ఞానానందమునే గ్రంథమునుకొనడమునకాజమీ
 యును. — లేమివారుగానున్న వారునుకొని చదివి ముక్తి పొందుటకు
 ప్రేమించును. ధైర్యలక్ష్మీతో సమానమైనదేదియు లేకుగాని సుఖా
 నధైర్యలక్ష్మీ యనియె అజ్ఞానధైర్యలక్ష్మీయనియు తెందుగలవు. ఏటిలో
 సుఖానధైర్యలక్ష్మీ వలన మోక్షము లభింపదును. అజ్ఞానధైర్యలక్ష్మీ
 వలన సరకము ప్రాప్తింపదును.

84. సుఖానధైర్యలక్ష్మీని పొంది సుఖానకార్యములను జూచు
 వారే సాంప్రదాయకులు. ఎప్పుడున్న ధైర్యలక్ష్మీని విడువకూడదు.
 అధైర్యలక్ష్మీని పొందకూడదు. నామలే॥ జాగ్రతః భయంనాస్తి అను
 నట్లు జాగ్రత్తగానున్నవారికి భయములేదు.

కలిమిలేములు కావటకుండలు.

85. పద్యం ॥ (25) సిరిదావచ్చినవచ్చును! సలితముగవారికే
 శబలముల భంగి॥ సిరిగాపోయినపోవును! కలిమింగిన వెలగవండుగ
 దరానుమరే!

అయినట్లు భాగ్యలక్ష్మీ వచ్చుచును తెంకాయయందలిజలము వచ్చున
 ట్లువచ్చును. పోవుచును యేయగభక్తింపిన వెలగవండులో గుంజహ
 రించినటువలె హరించినపోవును. ఈరెండున్న అశాస్త్రములు. శరీర
 ముతోనశించినపోవును. తనతోకూడ రావు.

56 (26) పద్యం (26) వ్యాపింతెండకవగవక. పాపిందివలేమైవ
పదివేలనుచుకా త్పిందింది మనుజులు సప్తవీధిపంబులందుచక్కం
బకునే.

అనునట్లు గృహస్థధర్మములోనున్న వారుగాని ఇతరులుగాని తమ
తమకుగలిగే చింతలన్నియు ముసస్సునందుచక తమకులభించేవస్తువులు
లేకమైనను వాటినే గొప్పగానెంచుకొని తృప్తి జెందినవారే యోగ్యు
లు. సిరి—సంపదలు వైవయోగము విలసలుగును—అనగా—వారి
వారి—అదృష్టమువిలస గొలుగును—చింతించుచును లాభములేదు.

ముక్తిమార్గము

57 తత్వము (27) మూడుది మృగముచృటగని—యప్పొంగకే
మనసా॥ ఈ—పామకెరీరము—గొనివచ్చుదు—నీ—పాపియేము
మనసా॥ మూ॥

58 (2) ఈవిరజన్మము—ఎంతోదుర్లభ—మిదియెనిగని ఓమ
నసా॥ ఇంకా హిరజన్మముల—నెక్క—మోక్షం—తెక్కిచాడుమ
నసా॥ మూడు.

59 (3) హాస్య—అసత్యము—అమాయ—కౌర్యము—వ్యభి
చారమునునసా॥ ఇవి—ప్రశస్యమునీ—బ్రతుకునధోగతి పాలు నేయు
మనసా॥ మూ॥

60 (4) కామగ్రోధ—వికారాన్యమును—కడతేర్చకుమనసా॥
ఈ—భూమివిగ్లాదనీ—భోగముస్థిరమని బోర్లబడకె మనసా॥ మూ॥

61 (5) వారి—వీరిగని—వగలుబెట్టగ—వలదేటమనసానీ—
దాడితోన—నీచర్యలోను గలలేప్పులు—నుమనసా॥ మూ॥

62 (6) దారాపుత్రాదుల మఱి సోదరులపై (అతి) ప్రేమపడక
ఓమనసా॥ యమదూతలుపిలువగ—కోడువడదు—బుధువులెవ్వరుమ
నసా॥ మూ॥ అనుతత్వమును బట్టి ఈగ్రంథముననుసరించి చిత్ర కుండ్లి

పాండిమోక్షమార్గమును కనుగొనినవారు భక్తులగుదురు. ఈవిషయములో సద్గోష్ఠిని వినియోగించవలెను. అనగా మంచిసంభాషణ.

జాగ్రతః భయంనాస్తి ఇందుకోరెందు విధములు గలవుఅవి అనగా:— దైవజాగ్రతః లోకజాగ్రతః వీటిరెంటిని మనసాపహింతుకొని మిగులుచున్నయెడల యేముక్కకొరత లేక ఘుప్పుడప్పి పరమవేదమోక్ష మార్గముననుదురు. మఱిన్నీ—ఎవరికివారే—యమునాతీరే. అన్నజనకృతిని కూడా మఱిలోనుంచి ఈగ్రంథముననుపరించి, బ్రహ్మజ్ఞానము పాండి మోక్షమార్గముకనుగొని పరమపదముజెందినవారేవైకుంఠవాసులు.

64 ఈగ్రంథమునందున్న 207—259 శ్లోకములలోనున్నచట్యర్థలవివరము.

(1) యజన(2) యాజన(3) అధ్యయన (4) అధ్యాపన (5)దాన (6)ప్రతిగ్రహ ఈఆరున్ను పట్యర్థలనబడును.

(1) యజనఅనగా—యజ్ఞముచేయు హవిస్సులను ఋత్విజులు.

(2) యాజన—అనగా—యజ్ఞము చేయించువారు యజ్ఞమందుగల అగ్ని హోత్రమందు హవిస్సులను ఋత్విజులు వ్రేల్చిహోమము చేయదురు. అధలముయజ్ఞము చేయించేకర్తకు వచ్చునుగాని ఆఋత్విజులకు రానేరదు. అగ్నికు మోక్షము లేదుగాని పుణ్యలోకమునందు భోగభాగ్యము లనుభవించిన పిదప ఇహలోకముందు పునర్జన్మములో పురుషుడుగానో స్త్రీగానో జన్మించి మంచిచిక్కవృత్త వంతులగుదురు.

(3) అధ్యయన—అనగా—వేదములు చదవడము.

(4) అధ్యాపన—అనగా—వేదములు నేర్పించకము. వీరిరువురు వైకుంఠ వాసులగుదురు.

(5) దానమనగా దానమివ్వడము.

(8) ప్రతిగ్రహ అవగాహనములను గోచరముచేసిననుకూతమువలన పూర్వగోళము నందు భోగ భాగ్యము లనుభవించిన వివర ఇహగోళమునందు ప్రవర్తనక్రమములో పునరుద్ధరణగానో—ప్రీ—గానో జన్మించి మంచి పోషకములు కలుగుచుండు—.

65 దివ్యమైనవివరములతో వేదాంతమార్గమును పెదమార్గమున బట్టివిన రీతి మార్గముగా తలచిప్పుడు జూధించు వారు శుష్క వేదాంతములను బుద్ధులు. కార్య గురువులను బడుదురు. స్వప్నలీలనకామకీర్తనలు బాధి కవిరాయలు వెల్లడి చేయుచున్నారు. ఇది దైవవింద యగును. వ్యభిచార, జారగ్యమునకు పునాదియగును. అట్టి గంధముచాపమునకు కుదురు గును. అట్టి గ్రంథములను చూడకూడదు. తాను చెడ్డకోరి వనమంతా ఇది పిన్నము. అభోధశ్రుతి|| (28) = జ్ఞానహీనానాం తా|| జ్ఞానహీనులకును మృతించును గాని|| శ్రుతి|| (29) జ్ఞాన చక్షుషాం తా|| జ్ఞానదృష్టి గలవారికిని మరించదు. జ్ఞాన—అజ్ఞాన—భోధ మధ్యమున్న మేలు కీడు ఈ గ్రంథము ననుసరించి గ్రహించుము

66 శ్రుతి|| (30) “అర్థముద్ధి స్ఫుఖా చైవ” అనునట్లు తన అర్థము జ్ఞాన వెలుగును వలన కార్యములను జరిగించు కొనువారు కడతేరగలరు.

67 శ్రుతి|| (31) “అజ్ఞాన తిమిరాం ధవ్య” అనునట్లు తన అజ్ఞానమనే చీకటి వలన కార్యములను జరిగించు కొనువారు కడతేరలేరు.

68 శ్రుతి|| (32) “యద్భావ్యం తద్భవతి” అనునంశ్చ తాదాలోపినితి అనేక అర్థములు గలవు. ఇది వాని మనోవికారమువలెనే—తన మనోవికారము అటు వలెనే పుట్టును—ఎట్లా తలంచితే—అట్లానే అవును.

69 జగత్తులో నున్న కొందరు జనులు మిట్టవేదాంతము నేర్చుకొని గురువులను భక్తులను గ్రంథములను తిలస్కరించుచు నిక్రమములకు వచ్చిన గర్వికమును తనకు తటస్థించినవలె యమున అగ్రంధము అనే

కొనేవాని కొననివ్వక అందుకు తగిన మిట్టనేదాంతము పెట్టమని నిర్ణయము చేసిన మేధావులు—నమ్ముదురు, నమ్మనివారు నమ్ముదురు—ఇట్టి దుర్బోధలు చేసేకార్యగురువులు అపగా ఉదరి పోషణ జరిగించు కొనువాడు నరకపాలగుదురు సుమా. ఇట్టికుష్టకార్యములకు మిట్ట వేదాంతకులనే, కార్యగురువుల భోధను చెవిని బట్టెనుము. తుడిపోతులుకోరికలు పోరుదురు.

70 శ్లో॥ (33) కం.దుర్జన సాంగత్యంబున కష్టంబులు గలిగివారు కడతేరరుగా, సజ్జనసాంగత్యంబున సౌఖ్యంబులు కలిగివారు కడతేరుదురు మనసా॥ తా॥ దుర్జనసాంగత్యంబున కష్టములు కలిగి కడతేరరింపు, సజ్జనసాంగత్యంబున సౌఖ్యములు గలిగి కడతేరుదురట—

71 శ్లో॥—(34) చెప్తవారితోన్నహంబుచేసిరేని కీమతి పుకవరునకు మూడుచుండు అనువాద్యములును పెడిచెవినిబెట్టి॥ శ్లో॥ (35) మందివారి తొమైతిగ్నుటించిరే—మేలు చనులకుకలుగును చాలగాను. అనువాద్యములను మదిని నిలిపి నడిచినవారే యోగులు.

72 సామెతి॥ (36) సహవాసయానోప గుణార్థవంతి॥ అనునట్లుపట్టి సాంగత్యము చేయుదురోఅట్టిగుణములు పొందుదురుగావున—

73 హిందూమతస్తులలో ఏకులస్తులవారై నను జ్ఞానశీలులైనగురువుల హరివల్లనీకులస్తులుగానున్న వారును నిస్సంజేహముగాజ్ఞానోపజేకముపొందిన యెడల చాలాదుర్గుణములుమానును. ఈ గ్రంథము పఠనఫలసంపాదననున్న దుర్గుణములు నశించి సద్గుణములుకలుగును.

74 గురువుల ప్రఖ్యాతి—

జగద్గురు—పసగా—తిలోకములు పరిపాలించేవాడు—స్వప్తి—స్థితి—లక్షణములకు—కర్త. నరుల—పాప—పుణ్య—భక్తిని—బట్టి—వాని—వాని—కర్మలకు తగినఫలముల నిచ్చేవాడు—

75 నన్నుచు — | అనగా—పరిపూర్ణజ్ఞులనగాబహు
76 కారణగురువు — | మహిమను కనుగొనినవాను. పరమ
77 విహితగురువు — | త్యాగముచేసికొనిబ్రహ్మనేధ్యానించు
వాడు—పరిపూర్ణజ్ఞులు.

78 గురువు—అనగా—జ్ఞానశీలుడు—భక్తి—భావించి—
అభావాశములను ఖండించుకొని—మోక్షమును జూపుచున్నాడు.
గురువును నరుడని భావించకూడదు.

జ్ఞానలక్షణము

79—ఈకృష్ణముచదివిన మనుజుడు వినినమనుజుడు జ్ఞానశీల
తగలగుదుడోధ వినినమనుజుడు ఇదివిష్ట అదితప్ప అనిచెప్పక కడవిక
స్వాయమాంగముననే ప్రవర్తించుచుండును. ఎల్లకార్యములయందును
స్వభావవిహితమైనబుద్ధితో మెలగుచుండును. అతనికి దేనిపైనను రా
గాను—రాగములుండవు. అట్లు మిక్కిలి విరక్తిచేతకార్యములు చేయ
కయునుండడు. అనగా అతడునొకదాని పైనను ఎక్కువఅశలే కార్య
ములుజరిపించుకొనుచుండును. అతనికి వైరాగ్యముగాని వాంఛగాని
అపరితముగానుండదు. అన్నియునవమముగానే యుండును. ఇతడునెవ్వరి
నిదూషింపడు. భూషింపడు. తానేకార్యమునందును తోపపడడు. ఇత
రులసమాచారములను తానుచెవియొగ్గిపూనికతో వినడు. గృహశ్చ
త్యములయంద్య క్రమముగాజరుపుకొనును. జ్ఞానేంద్రియకర్మేంద్రియ
ములనగా—జ్ఞానేంద్రియములనగా (1) చెవులు (2) దేహము (3) నేత్ర
ములు (4) నాలుక (5) ముక్కు—కర్మేంద్రియములనగా (1) నోరు (2) చేతు
లు (3) కాళ్లు (4) స్త్రీ—పురుషులమర్మభావము—వీటినిచెడుకార్యముల
కు పోనివ్వక వీటికి రాజైనమనస్సును నశిపర్చుకొని ఇతరచింతలేక

ద్వ్యుగలి నేర్పుతోనుండును. ఇత కృహస్థగర్మాగ్రమునందు జ్ఞాని యనబడును.

జనులన్వభావము.

80 సజ్జనులు—ఎల్లప్పుడు భగవద్వింశతిలోనేయుందురు.

81 దుర్జనులు—ఎల్లప్పుడు మనస్త్రిధుని కీర్తివిలాసమే చాలాఁగోరుదురు.

82 సజ్జనులు—ఎల్లప్పుడు భగవంతుని వామకీర్తనలు పఠనచేయుచుందురు.

83 దుర్జనులు—ఏ వేళను చానులనుచూచి పరిహాసము చేయుదురు.

84 సజ్జనులు—నకలప్రాణితోట్లను తమవారిగా నమముగానే యెఱుఁగుదురు.

85 దుర్జనులు—నకలప్రాణితోట్లను తమవారిగా నమముగా నెంచక అనూయపడుదురు.

86 సజ్జనులు—శరణన్న పారిని ప్రాణమైనది చ్చి సంరక్షణజేయుదురు.

87 దుర్జనులు—నకలహత్యలు— దుష్టకార్యములచే తమపొట్ట నింపు కొనఁజెడుదురు.

88 సజ్జనులు—నంకటములు వడేసంసారమునందు ములివ్రవర్తనగానుంచుచును వెంకటవికలుని వినావేరొక లుంచదు.

89 దుర్జనులు—నంకటములు వడేసంసారమునందు చాలాఁగోరి గలవారై వెంకటవికలుని మరచియుందురు.

90 పైని చెప్పినవృత్తిగల సజ్జన—దుర్జనులలో ఇట్టి మొదలైన లుమొదలచర్యలున్నవి. గృహస్థము, గృహస్థము ఈ గంభము ననుసరించినం దువలన దుర్జన సాంగత్యమును నివేరి చేసికొని సజ్జనసాంగత్యమును

పాండితుతి (28) భక్తమామం బిద్యును అనుశ్రుతినిబట్టభక్తినిసాధిం
చునారే పరమమము తెందగలరు. నత్యజ్ఞానానందుని చెందగలరని
అర్థమగును. సజ్జనత్వమే శాశ్వతమౌత్వము, దుర్జనత్వమే చంచల
త్వము.

91 వేదశ్రుతి (37) వేదవేదార్థ శబ్దార్థం శ్రోతౌక్యం మాత్రమ
యపిణి —

92 || తా || ఓం ఈ వేదార్థ శబ్దార్థము శ్రోతౌక్యములకు రత్నిస్వరూ
పమయినటువంటిది.

93 వేదశ్రుతి (38) జ్ఞాతవ్యం వేదవాక్యంచ | బుద్ధిసర్వవయ
త్సరః ||

94 || తా || వేదవాక్యము ను ఎరు భోధవడు చున్నారో వారు
సర్వవయత్నములయందున్ను బుద్ధిగలవారని చెప్పబడుచున్నది—

95 వేదశ్రుతి (39) వేదశబ్దం జానాతి సర్వధా సర్వశాస్త్రైశ్చ | వేద
శబ్దముయొక్క రహస్యము ఎవరెరుగరో వారు ఏన్ని శాస్త్రములు
చదివినావృధా అని వేదశాస్త్రములు చెప్పుచుండగా భగవత్పురణ తే
సి తే పాపము లేలవచ్చునని అలోచించి ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించినవే
దశ్రుతులనుపఠించి కడలేరవచ్చును. ఎవరైనను వేదములను ధారాళ
ముగా పఠించవచ్చునని వేదశ్రుతులు పలుకుచున్నవి. ఇదిగాక ఋగ్వే
దపారమైన స్తోత్రప్రకరణములలో శూద్రులకు యజ్ఞార్చనప్రవేశము
లు చేసినదని చెప్పియుండలేదా? అధర్వణ వేదమంత్రములు శూద్రుల
భ్యసించవలదా? ఈ ప్రకారముగా కృతయుగము త్రేతాయుగముద్వా
పర. యుగములలో వేదములు నాలుగు వర్ణాస్తులున్ను వేదముగా
అనుష్ఠించబడియుండగా ఈ లియుగములో మాత్రం వేదములు శూ
ద్రులు పఠనచేయకూడదని చెప్పియున్న వేదములు యేమి యజ్ఞ
అధ్యాయము లోరెండో శ్రుతివాక్యము.

36. శ్రుతి (40) యథామానాచంకశ్చాఢి—మాపభావజనేభ్యః।
 బ్రహ్మరాజన్యభాగుం—శూదాయచార్యాయచ—స్వామంచారణా
 యచ। అనినాలుగు జాతిములు వేదములు పఠనతేయమనియున్న దేయ
 నిజ్ఞానవేదపారసంగ్రహము అనే గంధములో ప్రచురపరిచియున్నారు
 ఇదిగాక ఎవరైతను వేదాంతమార్గమును కనుగొనివారేద్విజ్ఞులు అన
 గా బ్రాహ్మణులు అనగాఃకు॥ (41) బ్రహ్మజ్ఞానాత్మబ్రాహ్మణః॥ అనగా
 బ్రహ్మజ్ఞానము పొందినవారే బ్రాహ్మణులు అని ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానంద
 ము తేలు తెల్లముగా తెలియుపర్చుచున్నది. (ఈ విషయమై 2000 వ పత్రిక 208
 వ సంఖ్య నుంచి చూడుము.) ఇట్లుండగా శ్రీమహా భారతము అనుశా
 పనిక పర్వములో శూద్రుల విషయమై ప్రచురపరిచిన వాక్యములను
 వమ్ముటకు వీలు లేదు. మఱి—శూద్రుల విషయమై వ్రాసినది కవ
 తునూత్రముగా నున్నదనుటకు సందేహము లేదు.

—భగవత్స్మరణ—

37. శ్లో॥ (42) శతవర్షాశీవతి, మరణానిశ్చయం జగత్ । తా॥
 జగముననున్న జీవకోట్లయూవత్తు నూరు సంవత్సరములు జీవించినను
 మరణమునిశ్చయము. అంతములేని భగవత్స్మరణకు మించినవస్తువు
 యేమియు లేదు. గనుక అట్టి కైంకర్యమనే భగవత్స్మరణ ఎవరుచేయు
 చున్నారో అట్టి నిజభక్తునియందు భగవంతుడు ప్రసన్నమగును. అనగా
 భగవంతుడు సంతోషిని పొందును. పిదప అభక్తి హెచ్చు విషయాలది అభ
 క్తునకు భగవంతుడు దర్శన మిచ్చును. కైంకర్యమనశా భగవంతు
 యకు చేయునేవయిని అర్థమగును.

38.—ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథపత్రికలు లెక్కించి
 చూడగా 381 —పత్రికలు గను. ఈ పత్రికములలోనున్న సంఖ్యలు
 303 రత్నములగును. ఆరత్నములను చదివి జల్లించివెదకి నికరమైన

రత్నమును కనుగొని (మేలియిబంగారు వస్తువులలో, పజ్జ, మైమూర్య
గోమధిక, మరకత, మాశిక్య, పుష్పరాగ, నీలములు మొదలైనవి
వంటివి స్థాపించినట్లువలె) ఆరత్నమును మునుస్సునందు స్థాపించుకొన్న
యెడల పరమపదము జెందగలరు. జననమరణములువశించువడి ఈగ్రం
థము తెలియపర్చుచున్నది.

99 ఈగ్రంథమునందున్న ఒక్కొక్కనంగతి రత్నములమూర్తి
యని తలంచవచ్చును.

110—ఈగ్రంథము కొనినవారు ఇందున్న వీజామరీ మంత్రము
లను ఈగ్రంథమువర్పర్చిన జ్ఞానశీలరగల గురువు కుండును శోధితురా
లయివనందిగాంతుల శమస్తగారి వలన జ్ఞానోపదేశము లు దీనిట్లువలె
నభావించుకొని తిక్కరణశుద్ధిగా పఠించేవారి కుత్రి—(4) ప్రసరిజన
నం—పునరపిమరణం—అనుకుత్రినిబట్టి జనన మరణములువశించిపర
మపదముజెందుదురు. ఇట్లువలెనే ఈగ్రంథముననున్న వేదకుత్రిలలో
నున్న అనేక గ్రంథములలోనున్న ప్రచురపరచి యున్నారు.

101—శ్లో॥ (44) గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః గురుర్దేవో మహేశ్వ
రః గురుస్సాక్షాత్పరబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురువేదమః॥

।తా॥ గురుడేబ్రహ్మ గురుడేవిష్ణువు, గురుడేమహేశ్వర సచాశి
వులు. ఈపంచకర్తలే, సాక్షాత్పర బ్రహ్మస్వరూపుడని గురునిభావించు
కొని తస్మై శ్రీ గురువేదము అనునట్లు గురువులగువారలకు ఎవరైతే
నమస్కరించుచున్నారో వారే సత్యజ్ఞానులవలదుదురు—

102— గురువులగు వారలు వాఙ్మూలముగా ఉపదేశమిచ్చిన
మంత్రములను గాని—వారు చేసిన గ్రంథములయందుచెప్పిన మంత్ర
ములుగాని గృహిగావరించినవారు నై కుంఠ వాములగుదురు.

103 పరమపదము. పరమార్థమునుపది మహాయోగ్యవయస్స నిజ
ముగలిగినది. ప్రకృతిద్వయము లేనిది, అరహస్యము కనుగొని చెప్పు

టకు అలవికానిది. ఆదినిశామ రూపములేనిది. తానువృష్టించిన ఆర్యుల
వలన దీపచార వార్తనగా విధాతలనే అచల విహార బ్రహ్మ
యని కల్పితనామము వహించిన బ్రహ్మనే స్వయంభువుడు, అనగా
తనకుతానే జీర్ణించినవాడు, ఒకరివల్ల సృష్టించ బడినవాడు, నిరా
మయుడు, అనగా రోగములు లేనివాడు, నిర్లభుడు అనగా ముడిమిలే
నివాడు, అంతములేనివాడు శుక్తు గిట్టుటలులేనివాడు, అనగా, చా
పుపుట్టుకలులేనివాడు, స్వప్రకాశి, నిర్భయుడు బట్టబయలుగనున్నాడు,
యోగములను భూతములను సృష్టించేవాడు ఆభూతములను పోషించే
వాడు, కడవట, ఆభూతముల కర్మాను సారమునుబట్టి వారి—వారి ఆ
యుస్సుముగించిన తోడనే ప్రాణులను రక్షించుకొను చుండువాడు.
మరల భూతములకు వారి వారి కర్మాను సారమును పట్టి పునర్జన్మము
ఆయుస్సు కలుగచేయువాడు—కలుగ చేయనివాడు.

404 పునర్జన్మము లేనివాడు ఒకడే పరమాత్మం ప్రధమదేవత
శివుడనబడును. త్రిమూర్తులు వకరే యగుదురు.

405 యోగములు మారునపుడు వైకుంఠము జెందిన భూత
ములు మరుయోగముకు రాక వైకుంఠ వాసులుగానే భగవత్స్వ రూ
పులుగా నుండురని ఆర్యులు చెప్పిన వాక్యము.

106 యేమోవాగ్రసినాననే నిలంపు తలచకుడి, యిందున్నగ్రంథ
అరంభము 1 టవఱీకనుంచి చదువుడి, ఆనందించుడి. మోక్షము చెం
దుడి. క్షయించుడి.

107 ఈగ్రంథము నెవరు ఎవరు చదివినను ఆవాక్యములు ఒ
కరికి శోధించు నటువలె నున్న భగవంతునితోను స్మరించి నటువలె
నుండును.

108 ఈగ్రంథము చదివినవారికి వినినవారికి వకరైశ్వర్యపుత్ర
పాత్రసామ్రాజ్య వృద్ధిగలుగును.

109 శ్రీనిధిమును పశించిన ప్రభువులకు గాలురకు— శ్రీ
లకు బాలికలకు వారి—వారి వాక్కులును మఃస్ఫులును పవిత్రము
గును. అత్యంతానంద ప్రదము.

110 శ్రీనిధిప్రభావము. ముగిసెను.

111 ఇహ—పరలోకములకు కర్తవ్య

ఈ శ్వ రు న కు

న మః ప ను సా ర ము .

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

వి నా య కు ని స్తా త్రం .

• పాండము యేకదంతమును తోరపు బొజ్జయు, వామహస్త,
 ముఖ మెండుగ మ్రోయు నజ్జలును మెల్లని చూపుల మం
 దహాసముఖ కొండొక గుజ్జహాసమున, కొరిస విద్యలకెల్ల
 నెజ్జవై యుండడి సార్వతీ తనయ వోయి గణాధిపనీకు
 మ్రొక్కెదన్

శ్లో॥ గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణు గురుదేవో మహేశ్వరః
 గురుస్సాక్షాత్పరబ్రహ్మ తస్మై నమః గురువేదమః 1

శ్లో॥ బ్రహ్మచందం పరిమనుభదం కేవలం జ్ఞానమూర్తిం తను
 వేదశ్రుత్వ బుద్ధిన్న్య. — 2

శ్లో॥ అహర్నిద్రాభయవైరుదానాసమానమే తత్పశువిర్లరాణాం
 జ్ఞానంసరా గాంమధకిం విశేషోజ్ఞానేనహీనః పశులిస్సమానః॥
 తను స్మృతిని బుద్ధిన్న్య. — 3

4 | తా | ఈ మానవజన్మమొత్తమునకు శ్లోకముపొంది మోక్షము సంపాదించుటచే ఫలము, అష్టాక్షానములేని మానవులు పశుప్రాయులని ఎన్నబడును

5 ఈ కర్మయుగమునందున, మానవజన్మమొత్తము మోక్షమును లభ్యులై శ్లోకముపొంది మోక్షము సంపాదించుటే ఫలము గనుక అష్టాక్షానము తొలగించి మోక్షాక్షానము కలుగుటకై అనేక గ్రంథములను వ్రాశిరించి ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందిమనే గ్రంథము వలన మానవులు కడలేదుటకు బ్రహ్మజ్ఞానము తేట తెల్లగా తెలియుటకై సాధారణమైన తెలుగువానికి మాటలచే ఆ బ్రహ్మజ్ఞానమునుకొని అన్వయం వచనకావ్యముగానున్న ఆ దుశ అచ్చటచ్చట (1) ఇతిహాసములు (2) పురాణములు (3) వృత్తాంతములు (4) సామెతలు (5) దృష్టాంతములు ఇట్టిమువలె నటువంటివి పుడయొగించి గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గమున నుండి కష్టనష్టములు ద్రవ్యనయము గలుగకనే నునాయానముగా బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది మోక్షము, చెందటకై బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథముగా ఏర్పర్చి అమృతగురుకలహా సమాసమైనటువంటి వాక్యములచే రచియింప బడ్డది

(6) బ్రహ్మజ్ఞానమే పరిమపదమునకు ప్రధానమైనదని వేదములు ప్రతిపాదించుచున్నవి.

(7) ఈ బ్రహ్మజ్ఞానమనే బాధ శనమతస్థలకున్ను విష్ణు మతస్థలకున్ను అనుకూలముగా నుండును ఇందులకు సందియము లేదు.

(8) ఈ గ్రంథమునందున్న సంగతులు విన్నవారికి చెవుల కానందమై చెలంగుచుండును.

(9) ఈ గ్రంథమునందున్న జ్ఞానములను భక్తితో విన్న మాత్రమున సత్పులము గలుగును.

10 ఈ గ్రంథమును కేవలపు పూజించినను భుగిరిజాలంబులు దొంగిపోవును.

11 హిందవ్రులలో నాలుగు వర్ణముల వాలో బాల్యహావ న కహార వృత్తులు మొదలై నవాని పురుషులు స్త్రీలు ఈ గ్రంథమును పఠించి ప్రతి దోషన పారాయణము చేసినను విదినను విదేహులై వల్యంబునం బెందునారనుటకు నందియంబులేదు.

12 గృహస్థాశ్రమధర్మమార్గములో నున్న పెద్దలైనవాని బాలులకు బాలికలకు కూడా ఈ గ్రంథమునందు అన్వయముతో నున్న (1) పరివ్రతాధర్మము, (2) రక్షితులము. (3) తపోగుణము (4) శాంతగుణము (5) బావసమరణములు (6) ఆయుర్మయము (7) పుణ్యపాపములు (8) స్తుతిదాఖ్యములు (9) కలిమిలేములు (10) ప్రాకర్మకర్మములు (11) పునర్జన్మములు (12) మతతరచారములు (13) హింస (14) అహింస (15) అనిష్టద్యర్మములు అరు (16) రాగద్వేషములు ఏను (17) ఈషవాత్రయములు . మూషు, (18) అశాపాకములు నాలుగు (19) పద్యములు అరు (20) మరచి చెబ్బరలు (21) స్వర్గనరకములు ఇక దండబద్ధమునంటి మేలు కు గల సంగతులను బోధించిన మొదల వానికి జ్ఞానము కలిగి హావసమీపంగు ఏ దుష్టకార్యములు చేయక బ్రహ్మజ్ఞానము ను సాధించుచుండును ఎవలైనను బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధించినవారే బ్రహ్మజ్ఞులు బ్రహ్మజ్ఞానంకు బ్రహ్మజ్ఞానం

13 ఈ కలియుగమునందలి జను లెల్లరును నల్పమతులు నల్పాయుష్కులు గనుక తపోయోగధ్యాన భారగలచేత గడనే రుట విక్కిరి దుర్లభమని యోచించి కలి సంతానో పరిపత్తులక మొదలైన వేదములను పూర్వము నిర్ణయించబడ్డవి. ఆ వేదములను ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించబడెను. వేదములను చదివిన యెడల మోక్షము ఆజీవకోసంబును

14 సప్తకోటి మంత్రములలో ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించిన మంత్రములే కలి మానవులు పఠించి కడనేరుటకు సులభమైనవని వేదములు శ్రేణియొప్పుచున్నవి గనుక ఈ కలియుగమునందు ఆ మంత్రములే పఠించి చాలా భక్తులు కడనేరి యున్నారు. ఆ మంత్రములు ఆ మంత్రములమొక్క మంత్రార్థ, మంత్రమూల, మంత్రసారిములలో బోధించిన వేదములను సహా ఈ గ్రంథమునందు సంపూర్ణిగా ముద్రించబడెను వాటిని పఠించి మోక్షము సంపాదించవలెను గాని ఇంతటికంన్నా ఎక్కువ ఉపాయము సమస్త వేదములయందు లేదు.

15 స్నానముల వివరణము అందుకు తగినమంత్రములు

16 మంత్రములు పఠించుట కైత్రికాలములు.

17 అన్నము భుజియించే కాలమందు పఠించె మంత్రము.

18 మోక్షలోకములు 5 నరకలోకములు ఈ లోకములు వాటివాటికేళ్లలో ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించడమైనవి ఇవిగాక.—

19 ఈ కలియుగమునందు ప్రథమమున చరా—చరములను రెంటిని సృష్టికర్త సృష్టించెను వాటి చర్యలన్నియు ఈ గ్రంథ

మునందు ముద్రించబడ్డవి ఈ రెంటివలననే ప్రపంచమున్ను ఈ గ్రంథమున్ను ప్రకాశింప బడుచున్నవి. * దిగి చూచి లోను కనుగొనవలయును. దిగి చూచి గుచి గెలిసి కొనవలయును..

* 20 ఈ గ్రంథమును మొదటిమంచి తుదవరకు చదివి సారాంశమును గ్రహించిన వానికి నువ్వర్థము దొరుకును *యేమో వ్రాసి నాను అనే తలంపు తలువకుడి కుదించుడి.

21 ఈ గ్రంథమునందున్న సంఖ్య తాత్పర్యము

1 ప్రపంచవృష్టి క్రమము		1వ ప్రకరణము
2 బ్రహ్మలక్షణము		" " "
3 శక్తితలక్షణము	సంఖ్యము	2వ ప్రకరణము
4 తత్వజ్ఞానము	తాంకము	3వ ప్రకరణము
5 బ్రహ్మజ్ఞానము	అమనస్కము.	4వ ప్రకరణము
6 బ్రహ్మమలో విశ్వమగుట పరిపూర్ణము		5వ ప్రకరణము

7 (19)వ సంఖ్యనందు చెప్పిన చరాచరముల రెంటి గర్వము వీటియందున్నవి—వీటికి తగుమైనట్టి (1) ఇతిహాసములు (2) ఉపఖానములు (3) వృత్తాంతములు (4) సామరెట (5) దృష్టాంతములు ఇట్టి మొదలైనట్టివి చాలాగలవు.

22* ఇహలోక ఆనందము, పరలోక ఆనందములని రెండు గలవు చంకలు కొట్టుకుంటూ ఇహలోక ఆనందమహిమ గర్వము పొంది పరజీ కూపములోపడి దుఃఖించుటకంటె ఈ గ్రంథమును పొంది ఇహలోకములోనే పరలోక ఆనందము పొంది పరలోకములో దుఃఖించుట ఎంత మేలో గ్రహించుడి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

బ్రహ్మ పరబ్రహ్మ గృహ్యశ్రవణ భర్మమార్గమున మిత ప్ర
వర్తకగా సంపాదించుచు అర్మజ్ఞానమువలన ప్రపంచమాయాశక్తి
ని మఱచి ఎప్పుడును భగవంతుని కొని యాజ్ఞా చిద్విలాసమే బ్రహ్మ
జ్ఞానానంద మనబడును. (సాంఖ్య, తారక, అమరస్య, యోగముల
చే ముగిసిండులుగా శోధింపబడుచు) ముక్తిపాండగలను

పరమపద మార్గము—వైకుంఠము

ఈ గ్రంథమునందున్న బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధించుకొనకమే
పరమపద మార్గము (Salvation) ముక్తి

మోక్షమార్గము—కైవల్యము

ఈ గ్రంథము నందున్న మంత్రములయే త్రికిరణమర్థిగా త్రి
కాలములయందు అనగా ప్రాతః కాలము, మధ్యాహ్న కాలము,
సాయంకాలము, లేక ఎప్పుడును, కీర్తన, నిష్ఠ, దృష్టి, ధ్యాన, ఈ
నాలుగింటిని మనస్సు యందు నిలిపి పఠించకమే మోక్షమార్గము.

విదేహ కైవల్యము—బ్రహ్మైక్యము

ఈ గ్రంథము నందున్న సాంఖ్య, తారక, అమరస్య-ముల
సారమును భుజించి పరిపూర్ణము పొంది బ్రహ్మములో ఐక్యము పొంది
న వైకుంఠమే విదేహ కైవల్యము.

ఈ గ్రంథమును ఎవడు చదివినను ఆ వాక్యములు ఒకరికి
భోధించినటువలెనున్న అ భగవంతుని తాను సరిపెరిగినటువలె
నుండును

అవతారిక ముగిసెను.

ప్రహజానానందము

మొదటి ప్రకరణము.

ప్రపంచసృష్టిక్రమము.

10 శ్లో॥ శివకంఠీల ప్రాణుల. సృజించునెడగ, కిమలాసనుండవై,
 (2) యనని సమస్తజంతు విహంగుల బ్రోవగ నచ్చుతుండవై
 (3) ప్రవిమలజీవనింఘమాల ప్రాణులంప హరిండుద్భవై
 యనని త్రేమూర్తి లాక్కరగ నార్యునినంతుని మొక్కి వేడెడగ

11 ఈ జగమునందు భూతములను సృష్టించును బ్రహ్మ వివర్టియు
 (2) ఆసృష్టించిన పకిల చరా చరి జంతువులను పోషించును
 విష్ణు వివర్టియు

(3) అట్లు పోషించుచున్న జీవులను చంపుటకు రుద్దుడైనవర్టియు
 యిట్టి త్రిమూర్త్యైక వ్యూహంబుండవట్టి అభగవంతుని మొక్కి
 వేడుచున్నాను ఈదిగువనున్న 18 వ సంఖ్యనున్ను 3 వ ప్ర
 కరణ తారకములో 6 వ ఇతిహాసమునుచూడండి.

12 శ్లో॥ అహారని వ్రా ధయమయిధునాని, సమానమే తత్పశుభిర్న
 రాణాం జ్ఞానంసరాణాం మధికం విశేష, జ్ఞాన సహజమే
 భిష్పమానః

ఈ మానవ జన్మమెత్తినందుకు జ్ఞానము పొంది మోక్షము
 సంపాదించుటయే ధర్మము అట్టి జ్ఞానములేని మానవులు పశుప్రా
 ణులని ఎంచుకొందురు.

1 కృతయుగం, త్రేతాయుగం, ద్వాపరయుగం, కలియుగం, ఇవి నాలుగు యుగములని ఎన్నబడును.

2 ఇదిని ఈయుగములు ఎటువలె ఎవ్వరిని ఉత్పత్తిచేసి, ఉత్పత్తిచేసినవారు యెవ్వరివలె ఉద్భవించిరిని గ్రహించుటకై గ్రంథములను చూడగా, ఆగ్రంథములలో అనేకవిధములుగా ప్రచురించబడియున్న వాటిలోని కొన్ని సంగతులున్న ఈలియుగమునందున్న ద్వీపాంతరములలో నివసించియున్న పండితజనులవలన వివిధములుగా గ్రంథములలో ప్రచురించబడిన వాటిలోని కొన్ని సంగతులను, పరిశీలించిచూడగా ఒకటి కొకటి సంబంధించినందున ఈయుగముల ఉత్పత్తిస్థితి, ఉత్పత్తిచేసినవారు ఇటువలె ఉద్భవించినారని వక్కాణించుటకు అలవికాదు.

3 తుదకు యోచించగా ఈగున నుడహరించిన ప్రకారము జలప్రళయము నందంతట స్వప్రకాశమై అదిని యుగములను సృష్టించినవిధము అసృష్టికర్త అయిన మహిమ అయిన కే తెలుసును.

4 ఆయనస్వయంభువుడు నకిరివల్ల సృష్టించబడనివాడు.

5 ఆభగవంతుడొక్కడే సర్వభూతములయందు రిహస్యముగానున్నాడు.

6 మాయాశక్తి ప్రపంచమందంతటా అలుముకొనియున్నది.

7 ఆయన మహిమ కనుగొనుటకు ఎవరి శక్యముకాదు.

8 సర్వ ప్రపంచమునందు వ్యాపించియున్నాడు.

9 పుణ్య పాపకర్మములచేతను, మాయచేతను, మొదలు, తుదయూ, కనుబడని ప్రపంచముచేతను, అంటుబట్టి, పృథ్వికీరాని లభ్యముకు పోని, కేవల జ్ఞాన రూపుచే పరిశుద్ధుడైయున్నాడు.

10 సకలచరా—చర—భూతములుండే—భవించును.

దు రూపులేని, కేవలజ్ఞానరూపముచే వ్యాపించియున్నాడు.

11 సర్వప్రపంచము, లోకల, విలుల, ముందు, వెనుక యిరుపార్శ్వముల, క్రింద, మీద, ఎన్నత్రా పోభూర్ణముగా ఆత్మ నిండియున్నట్టియు, పరబ్రహ్మ మైనట్టియు, అనగా బాల్య, యౌవన, క్రమాద, వాధిత్వములు లేనినాడు, మరణము లేనివాడు నాశము లేనివాడు భయములేనివాడై యున్నాడు.

12 నానురూపములతో నానుమిష్య ప్రపంచమును, మరల నా మనూషములు లేక లయించి చేయి మిష్య భిన్నము మాత్రము నవి కారములు లేక ఏకరీతిగానే యుండును.

13 ప్రపంచమంతయును ఆయన మహిమచే గలిగిన జలప్రళయ ము నందంతట స్వప్రకాశంజై లయించిపోయి ప్రపంచమును మరల కలుగజేయు నట్టియు, అదిగ నీదగునగా విత్తనములేకనే మహిమ వలన భూతముల వైరాళము స్పష్టించి అటు రితువార ఆ భూతముల విత్తనమాలవలన భూతములను స్పష్టించెను. పోషించెను, మృగిబొడిచెను. కర్తయైపోయినాగి భగవంతుని గొలచెదను.

14 పక్షులకు, పంజరమువలెను, చిత్తములకు సర్వదారమువలెను, పుష్పములకు సన్నపుకొనవలెను ప్రపంచముండుటకు వ్రనాదిగా నుండునట్టి భక్తివత్సలుని ప్రార్థించెదను.

భూమ్యాకాశములను సృష్టించిన విధము..

1 సృష్టికి మునుపు ఈప్రపంచము నానురూపములేక జలప్రళయ మహిమగానుండెను ప్రపంచమునగా భూతములు ఏవనించె వల్లము

16 అంతట ఈడు తానే స్వయంభువుడై సృష్టికర్త అయి లక్షణము నందంతట స్వప్రకాశంజై భూమ్యాకాశములను

సృజించెను. ఏటి జంతుకనుగొనినవారు లేరు

17 ఆభూమ్యాకాశముల మధ్యను జలముగానున్న చీకటిగా నుండెను.

18. ఆభగవంతుడు ఆజలమును వేరు పర్చదలచి భూమి యొడి యుండుటకున్న ఆభూమిమీద ద్వీపాంతరములను కలిగించి అద్వీపాంతరముల గ్రేది భాగముననున్న అద్వీపాంతరముల చుట్టున్న సముద్రముగా నుండుటకు ఆజలముకు ఆర్జాపించెను. అటువలెనే ఆ జలమాయెను ఆజలముపల్లనే పుష్ప పండించున్నది.

19 ఆసముద్రముయొక్క అంతు కనుగొనినవారు లేరు.

20 ఆకాశమునందు సూర్యు, చంద్ర, నక్షత్రములను, వాయువు ను అగ్నినిన్ని సృష్టించెను. అప్పట్లో రాత్రి, పగలు, ఆయెను.

21 శూర్యకీరణములవలన వేడిగల వెలుతురు కలిగెను.

22 చంద్ర కీరణముల వలన చల్లని వెలుతురు కలిగెను.

23 ఆరాత్రి, పగలు, వకిరోజుగానున్ను, అట్టి యేడురోజులు వకివారిముగానున్ను ముప్పది రోజులు వక నెలగానున్ను అట్టి పండెందు నెలలు సంవత్సరముగానున్ను ఆపరిబ్రహ్మమే ప్రపంచ ము నందంతటా ప్రకాశించుచేసెను.

24 తరువాత భూమియందు 'సంచరించుటకై సకలచరా—చర—జంతువులను, సృజించుటకు ముందే వారి వారికి కావలసిన పదార్థములను, కలుగచేసెను. ఆరుముతువులను ఏర్పర్చెను.

25 తరువాత సకలచరా—చర—జంతువులను వారి—వారికి—తగిన భాషాంతరములతో సృష్టించెను.

26 ఈవిషయమై 2 వ ప్రకరణ శరీరలక్షణమును చూచుము.

27 ఇట్లు సృజించిన జగమునకాధారభూతుండై ఆయన కృపచే సృష్టించిన మానవులలో విద్యాభ్యాసముష్ఠాదిన ఆద్యులచే అనంతనామములు అన్వష్టి కర్తకు కలిగెను.

28 ఆ అనంత నామములలో శ్లోగంభమునందున ముద్రించిన

మంత్రములే ప్రభావమైనవని నేడములు ధోషింపఁబడునందున అమంత్రములు బహిష్కరించుచుండు వారికి నమః-పా-నమస్కారము.

29 అటువలె స్మరించిన భక్తులకులు ఈ కడదిన మూడు యుగముల సంహతు ఈలియుగము సంహతు కడగో యున్నాడు.

పరబ్రహ్మగణము

12 శ్లో! అచింత్యా వ్యక్తరూపాః! నిర్గుణాః సుకాశ్మణాః!

సమస్తజగదాధారి! మరార్థయే బ్రహ్మగణము

30 అచింత్యము అనిపూర్ణమైనది 31 మరార్థే వృష్టి చబడనది 32 నామరూపము లేనది 33 కలమతములు లేనది 34 అభేది ముగానున్నది 35 నిరాకారగానున్నది 36 నిరంజనమైనది 37 వృష్టికి రానది 38 లయముకుపోనది 10 ప్రపంచవృష్టికి లయముకు 39 త్రగ నున్నది. 11 యేకరీతిగానున్నది 12 అఖండజ్ఞానము 13 గినది 14 సత్త్వగానున్నది 15 అక్షయముగానున్నది 16 ద్వైతముగా నుండనది 17 అద్వైతముగా నుండునది 18 ప్రత్యగాత్మగానున్నది. 19 ప్రపంచమంతటా తనకు తానే స్వప్రకాశముగానున్నది. 19 సదాచిపానముగానుండునది 20 అంతములేనది 21 నాశముకానది 22 కాశ్వతముగా నుండునది 23 సజాతీయ 24 విజాతీయ 25 స్వగత భేదములు లేనిది. బట్టబయలుగానుండునది యిట్టి బట్టబయలులేని భాశ్వత బ్రహ్మమును ఈ సంశయమువలన చెరిసికొన్నవాడే భక్తుడు నా దీక్షాని వాడై మోక్షమునకు అర్హుడగును. ఈవర బ్రహ్మమే భగవంతుండనియు ఈశ్వరుండనియు నారాయణుండనియు భక్తవత్సలుండనియు చెప్పబడుచున్నాడు. 32-33 ప్రతములను చూచుము

31 పైని చెప్ప బడ్డవాటిలో నేదాంత శబ్దములకు అర్థము.

15 ద్వైతము అనే శబ్దము, భగవంతుడు వేరు, శత్రులు. జగత్తు వేరగుననినీ శవాత్మ పరమాత్మలకు భేదమున్నదను మతము.

16 అద్వైతము అనే శబ్దము, (అనకమేవా ద్వితీయం బ్రహ్మ" బ్రహ్మంవినుతః అన్యవస్తువేదియ లేదు " పర్యం ఖల్విదం బ్రహ్మ" నస్తువస్తు బ్రహ్మ వస్తు మతము) అభేదము. భేదములేదనుట.

17 ప్రత్యగాత్మ అనే శబ్దము, పరిమాత్మగాను పరమాత్మయే ప్రత్యగాత్మగాను సమరసైక్యమును బొందుచుండును అని అర్థము, అభేదము.

-అనకమేవా-

23 సజాతీయ మనగా వక్రమనుస్య జాతీయందే బ్రహ్మత్రియం, వైశ్య శూద్రాది భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట
ద్వితీయం

24 విజాతీయ మనగా, మనుష్యులకును, మృగములకును, పక్షులకును పురుగులకును చెట్లకును శాశ్వతులుగల వేరు వేరు భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట

బ్రహ్మ

25 స్వగత మనగా ఒకదేహమందే అవయోంగములు, రిల, కన్నులు, చేతులు, మొదలగు నట్టి భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట

26 ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే ఈ మొదటి ప్రకరణము యెవ్వరైనను భక్తియైత్రుడై త్రికరణముద్ధిగా దీక్ష నిష్ఠా ద్వైతా భ్యానా ఈ నాలుగింటిని మనస్సుయందు నిలిపి సంపూర్ణగా చదివినను వినినను అట్టి వారలకు ఐశ్వర్య ఆయుస్సు వృద్ధి కీర్తియూ కలుగును, మఱియు 27 ప్రకరణము శరీర లక్షణము చూచేటంతి శక్తి కలుగును.

ప్రపంచ వృద్ధి కృమము ముగిసెను.

తెలంగాణ

సాంఘికములకు అంశము

శ్రీమదఖిలాండోటిబ్రహ్మదనాయకా సాంఘికవాదుల
హారా సత్తాహారా పాపవిదూరక పరమరక్షకాభిషేకా
దయామయ ధర్మనిలయా పరమపాపహ పాపహరణ చం
ద్రాదూతావంశసా పరబ్రహ్మస్వరూపుడైన సవాళివా
సోపానాశ్రయకా నాయకుల కృపగలవాడైన బ్రహ్మ
నానందములోచరిన మొదటిది తమమనస్సువల్లించిన "సాంఘిక"
మనే శరీరలక్షణముయొక్క అవయవములురచి రచి
యించుటకై "శ్రీలక్ష్మీ"దేవిని నామసమర్పించును నిది అమృత
గుటికలతో సమానమైనటువంటి వాక్యములచే రచించుట
చేసి పాదులను ఇందియ జ్ఞానులుగాజేయుటకై నిన్ను పా
ఠించుచున్నాడను.

2. నాకుపదేశమిచ్చిన గురువు మంతులతోభిక్షురాలైన
నందిగాం తులకమ్మగారికి నేనుసవాక్యరక్షకడైన యున్నాడను.

3. ఇందలి తప్పులుమన్నింప పండితులు పార్శ్వులు.

విధేయము,

...

యశా రామస్వామి,

హామీనమాచార.

పోషించే, విష్ణువుకు }
నమః నమస్కారము.

అలకట్టతోట,
రాజమండ్రి.

అష్టాక్షానానందము

2 వ ప్రకరణము .

1 సాంఖ్యము

అనగా
శరీరలక్షణము.

18 నీ॥ చేతులారంగ శివుని పూజింపదని
నోరునువ్వంగ హరికీర్తి నుడువదని,
దయయునత్యంబు, లోనుగా దలచదని,
కలుగ నేటికి తల్లుల కడుపుచేటు.

ఈ మాననజన్మబైత్తి నందుకు పరమాత్ముని నామమును
స్మరించి మోక్షము సంపాదించుటే ఫలము.

ఈ దిగువ నుదహరించిన “సాంఖ్యము” అనే శరీర లక్షణము
ను చదివి, శ్వాత్పర్యమును గ్రహించినయెడల, తెజః పుంజము అనే
వెలుతురు, తిమిర సంఘనునే, చీకటిని హరించినటువలె, విద్య” అనే
అమృత జ్ఞానము అత్యుక్తు లభించి “అవిద్య” అనే లోభగుణము
ఫలవ పుట్టిన అజ్ఞానమును నిశింపజేయును.

అత్యజ్ఞానమువలన మోక్షమార్గమును తెలిసికొనవచ్చును

అత్తజ్ఞానములేని యడల నేర్పిన విద్యలన్నియు, సంపాదించిన ధన మంతయు నిష్ప్రయోజనములును.

1 ఆకాశపంచభూతములు.

- 1 పృథివి అనగా భూమి
- 2 అప్పు అనగా నీర్లు
- 3 తేజస్సు అనగా అగ్ని
- 4 వాయువు అనగా గాలి
- 5 ఆకాశమనగా ఆకాశము

2 జ్ఞానేంద్రియములు.

- 1 శ్రోత్రము-అనగా-చెవులు.
- 2 త్వక్కు-అనగా దేహమందు కప్పినచర్మము
- 3 చక్షువుఅనగా-నేత్రములు
- 4 జిహ్వముఅనగా-నాలుక
- 5 ఘ్రాణము-అనగా-నాశిక ను

3 కర్మేంద్రియములు

- 1 వాక్కు-అనగా-నోరు
- 2 పాణి-అనగా-చేతులు
- 3 పాదములు-అనగా-కాళ్లు
- 4 గుహ్యముఅనగా-స్త్రీపురుషుల మర్మస్థానము
- 5 పాయు-అనగా-గుదము

4 పంచతన్మాత్రలు

- 1 శిబ్దము-అనగా-ధ్వని
- 2 స్పర్శము-అనగా-దేహమునకు యేవస్తువైనా తాక

3 రూపము-వశవస్తువు యొక్కరూపము

4 రసముఅనగా-సారము •

5 గంధము-స్థానమీద ఆరగ దీక్షిదిగంధము.

6 అంతరీర్షియములు.

(1) యనస్సు, (2) బుద్ధి, (3) చిత్తము, (4) అహంకారము.

7—ఇది అన్నియు లెక్కించినయదల 24 యింద్రియములగును లేక తత్వములగును ఇది .జడపదార్థములగును దీనినే క్షరమనబడును అనాత్మయన బడును ఈ 24 తత్వములు కదలవు, మెదలవు గనుక “సత్తులనబడును”

7 ఈ 25వ తత్వము “జీవము” ఈ జీవము 24 తత్వములతో చేరినపిమ్మట చలనము గలిగి, కాయాపురమనిగాని, తేజ్రమనిగాని, ఘాలశరీరమని గాని, దేహమనిగాని, శరీరమనిగాని, ప్రౌఠితినిగాని అనబడును. ఈ శరీరము నాశమయేవస్తువు గనుక అసత్తు అనబడును.

8 ఈ “జీవి” చిత్తులనబడును. చిత్తులనగా జ్ఞానస్వరూపుడగుట ఇది నాశనముగాని-వస్తువుగనుక అతడు జనబడును సత్తు అనబడును.

9 ఈ శరీరమునకు, రజోగుణము, తమోగుణము, సత్త్వగుణము, ఈ మూడుగుణములు కలిగి యుండును.

10 రజోగుణమువల్ల, కాకు, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద మాత్సర్యంబులనే హరిషద్వర్గములున్ను, ముఖ దుఃఖాదివర్గంబులు కలుగుచుండును.

11 తమోగుణమువల్ల, పాపబాట, భయము, దీప వ్యథా

వము, అలసట నిద్రించుట. మొదలగునవి కలుగుచుండును.

12 సత్వగుణము అనేగా శాంతగుణమువల్ల, ధైర్య శక్తియు జ్ఞానము, శ్రద్ధయు, జాగ్రతయు, దయాసంతోషములను. ఈగుణములు కలుగుచుండును.

13 ఈ 25 వ తత్వమును “శీవును” 26 వ తత్వమును పరమాత్మ అనే అమృతమును తానుగా నేగి ఆపరమాత్మయే తానై యుండుటయే మోక్షమని చెప్పబడును.

14 లోకములో జనులు ఈ 26 వ తత్వమునే తనలో పరమాత్మమన్నాడని చెప్పుదురు.

15 ఆపరమాత్మని యందు పైన ఉదహరించిన వికారపు గుణములులేవు నిరహంకారగానున్నాడు సర్వప్రపంచమును వ్యాపించియున్నాడు.

జీవితగుణము.

16 ఈ 25 వ తత్వమునది “జీవి” లేక ఆత్మ తల్లి గర్భము లోనున్న శిశువు గర్భమునందు యెటువలె జొచ్చినదియు అప్పటి కర్తలే గోచరముగానుండును. ఈ విషయమై మహా--మహా--గొప్ప తపశ్శ్రావులు సప్త మహారుషులు సహ కనిపెట్టలేక పోయిరి.

17 అయితే ఈ “జీవి” శిశువయి జన్మించిరేచక పూరకంబులనెదు ఉచ్చాస నిశ్వాసలు విడుచుచుండును.

18 పూరకంలేక ఉత్త్వాస, నెలవలనున్న ప్రాణవాయువును ఉద్ధృతరూపముగా అనగా గర్భములోపలికి లాగునవును “ఘోష” అనే శబ్దమునిచ్చును.

19 రేచకము, లేక నిశ్వాస, అధోరూపముగా అనగా గర్భములోనుంచి తైలికి విడుచు నవును “సోహం” అనే శబ్దము

నిచ్చును ఈ విషయమై దీని వ సంఖ్యను ముఖ్యముగా చూచుము.

20 నెలపలివాయపు లోపలి, లోపలివాయపు నెలపలి తట్టి విడిచినపుడు, ప్రథమి, పూర్వం, రెండవది రేచకమభ్యుము.

21 పైన ఉదహరించిన "హం" అనే శబ్దమునున్ను ఇహ "హం" అనే శబ్దమునున్ను, రెంటిని కలిపిన యదల "హంహంహం" అనే అజపగాయత్రిమహామంత్రమును.

22 ఈ "హంస" యే "జీవి" ఈ జీవియే హంహంహం అనే అజపగా యత్రీ మహా మంత్రమును ఇదాపింగళయనది "నూర్య చంద్ర నాడుల మార్గమున అనగా నాశికా ద్వారముల గుండా రేచకపూరకంబున తనకు తానే (నేనే బ్రహ్మము నేనే బ్రహ్మము) అని జపించుకొనుచుండును. ఇట్లు జపించుచు వెడచెని వెట్టి మోహందకారములో జక్కి ఈ దిగున 23 దోపంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారం జననమరణములకు లోబడుచున్నది దీనివ సంఖ్యను చూచుము.

23 ఈ "హంస" ప్రభావము ఈ గ్రంథమునందు పరమ రహస్యమంత్రముల పత్రమునందు చూచుము.

24 ఈ "హంస" అనే "జీవి" వకలజంతు దేహ మధ్యంబున సంచరించుచుండుట వల్లనే వారు జీవించి యుండురుగాని, లేకున్న (ప్రేతములనగా) పీడుగులుగా నుండురు.

25 పైన ఉదహరించిన 24 తత్వములయందు రేచక పూర్వకంబులనెదు, రేక ఉచ్చాస నిశ్వాసలు ప్రాణ అపానవాయువులు చొరబడనందున జడపదార్థములుగా కదలక మెదలక నుండును.

26 ఈ 24 తత్వములతో "జీవి" అనే 25 వ తత్వము రేచక, పూర్వకంబులనెదు, రేక ఉచ్చాస నిశ్వాసలు అనే అజప కుండలి ప్రాణ అపాన వాయువులతో నాశికారంధ్రములగుండా

చొరబడినయడల చలనము గలుగును. ఈ విషయము శరీర వ సంఖ్య నుచూచుము.

27. ఈ జీవిని (1) అత్మ (2) అభిజ్యోతి (3) జీవజ్యోతి, (4) పరజ్యోతి, (5) జ్యోతి (6) హంస (7) పరమహంస అనుబడును లక్ష్యార్థము ఇది గర్భములో వుండెనపుడు కనుబడిని వస్తువ.

28. ఈ శరీర వ తత్వమునే “జీవి”తో చేసిన శరీర తత్వము పరమాత్మయని చెప్పబడును. గనుక శరీర వ తత్వమునే “జీవి” పరమాత్మ ప్రతిబింబమగునుగాని ఈ “జీవి” అనే అత్మ, అంతఃకరు గ అనే నాలుగు అంతరీంద్రియములు అనగా—మనస్సు—బుద్ధి—చిత్తము—అహంకారము—వీటివలన హాషద్వర్ణములనగా, కామ—క్రోధ—లోభ—మోహ—మద—మాత్సర్యములనున్న, కర్మత్వ, భోక్తృత్వమునగా, కర్మత్వ, కేను కర్తను, నాదేహం నా భార్య, నాబిడ్డలు, నాయిల్లు, నానంపాదన, అని అహంకారము గలిగి, భోక్తృత్వమునగా, ఆనంపాదన ఫలము అరుథవింపుచున్నాన. నిన్నీ, మరీన్నీ. కేను సంపాదనపరుడను నాకుటుంబమును కేను పోషించువాడను, అని ఆనందమహిమ గర్భముచే, యిట్టి వికారములను కలిగించుకొనెను గావున జననమరణములకు లోబడి మరి జీవించిన తరువాత, ఈ “జీవి,, స్వచ్ఛావస్తలో శరీరము యొక్క ప్రతిబింబమును కనుగొని నటువలె తనస్థూల శరీరము విడిచిన తోడనే భయివ మాయ వలన తాను సూక్ష్మ శరీరమును పొంది స్వర్గనరకానులకు కేతును ఈ విషయములో శరీర వ ప్రకరణ పింజోర్పిరిని చూచుము.

29. ఈ శరీర వ తత్వము పరమాత్మ అక్షయ్యడగును అత్యంతము విశుద్ధివుడు అనబడును. అమృతమనియు అనబడును సత్తు అనబడును నిజమైన వస్తువ నాశములేని వస్తువు మూడులోకములకు

అధారమయిన పరమాత్మయగును. మూడులోకములనగా పరిలోకము
యిహలోకము, పాతాళలోకము, లేక స్వర్గలోకము, మర్త్యలోకము,
నాగలోకము, లనబడును. మర్త్యలోకమనగా ఈ భూలోకము.

30 మనుష్యులు, పక్షులు, చతుష్పాదజంతువులు, పురుగులు
క్షయమగును ఇది నాశనమయే పన్నవ అనెత్తు అనబడును వ్యక్తము.
జ్ఞాని అనబడును. మృత్యువు అయ్యే భూతములు.

31 జీవి, లేక, ఆత్మ, భగవంతుని ప్రతిబింబము గనుక అక్ష
యమగును సత్తు అనబడును. చిత్తు అనబడును దీనికి మరణము
లేదు, నిలకడ అయినవస్తువు చిత్తు అనగా జ్ఞానస్వరూపిడగుట
ఈ పైన ఉదహరించిన 29-30-31-ఈ మూటియందున్న విషయ
ములను తెలిసికొనిన వారికి మోక్షము లభించును ఈ గ్రంథము
వలన తెలిసికొనవలయును.

32 "జీవి" పైన 28 దోషంభ్యో "ఉదహరించిన వికారగుగా
ములను కలిగించు కున్నందున అజ్ఞానమనే చీకటితోపడి పూర్వము
చేసిన సంచిత కర్మములను బట్టి, గూడు చూచి జీవి చేసిన సంచిత
కర్మములు ససించే వరకు మిరివక గూటిలోకి ప్రవేశించుచుండును.
దీనినే పునర్జన్మ మనబడును యీ విషయమై మూడవ ప్రకరణ
తర్కజ్ఞానము చూడుము

33 ఈ ప్రపంచమువందున జన్మించే జంతువులన్నియు పూ
ర్వసంచిత కర్మములున్న వారవుదురు.

34 పూర్వసంచిత కర్మములేని వారయినట్టియిది బ్రహ్మ
ములో విశ్వమయి యుండును ఈ విషయములో 4 వ ప్రకరణ
బ్రహ్మజ్ఞానమును చూడుము.

35 అకాశ పంచభూతముల చర్యలు.

1 భూమి కఠిన గుణము, మెత్తని గుణము, కలిగియుండును రూపము, రుచి, శబ్దము, వాసన, అయిదుగుణములు ఈ భూమి వలననే లోకములు స్థావరమై యున్నవి, అధోముఖం లేక అధో కుండలి యనడుచును. అనగా క్రిందిభాగమని అర్థము.

2 నీర్లు భూమియందు పుట్టి పంచరించుచుండును. రూపము, రుచి శబ్దము, నాలుగు గుణములు గలవు.

3 అగ్నికి పూష్ణము శబ్దము రూపము, 3 గుణములు.

4 వాయువు, చలన రూపము గలియుండును, శబ్దము, స్పర్శము 3 గుణములు.

5 అకాశము, మ్రోయునపుడు అకాశ శబ్ద రూపమైయుండును గొప్పశబ్దము గలుగును ఊర్ధ్వముఖంలేక ఊర్ధ్వకుండలి యనబడును. అనగా పైభాగమని అర్థము

36 (2) జ్ఞానేంద్రియముల చర్యలు.

(1) చెవులు నానావిధ శబ్దములను వినుచుండును.

(2) దేహచర్మము, ఇది, శీత, ఊష్ణ, మృదువు కఠినం అను నాలుగు విధములగు స్పర్శములను ఎరుగుచుండును.

(3) నేత్రములు, రూపములను యెరుగుచుండును.

(4) నాలుక, ఇది, ఉష్ణ, వ్రలును, తీవ్ర, చేదు, కారము వగరు అనేది సదృశములు ఎరుగు చుండును అంగలి యండకుండా గంగను నూరునట్లు చేయును.

(5) ముక్కు, సుగంధ దుర్గంధభూతము, ఎరుగుచుండును.

37 (3) కర్మేంద్రియముల చర్యలు.

(1) నోరు మాస్ట్రాడుచు, పాతుచు, దుర్భాషలాడుచు అన్న పానాద్యలు, మొదలయినవి, భుజించుచుండును.

(2) చేతులు యిచ్చుట, పుచ్చుకొనుట, ప్రశ్నిపాప కార్యములను, నుచి, చేయును.

(3) కాన్లు సుచుట, కూర్చుండుట, నిలుచుట, ఘనగత్తుట, తీగ్ధయాశ్రలను, గ్రామాదులకు, పోవుట. ఈ మొదలగు కార్యములను చేయుచుండును.

(4) గుహ్యము, స్త్రీ, పురుషుల మొక్క నుర్మహానము, ఇది, మూత్రము విడుచుట, సంభోగించుట శుక్ల, శోశితములు విడుచుట, మొదలగు కార్యములను చేయును. శోశితమనగా రక్తము.

(5) పాయువు అనగా గుదము ఇది అపాన నాయువును విడుచుట మల విసర్జనము చేసినమీదట, మరల మూనుకొనును.

38 (4) పంచతన్మాత్రలచర్యలు.

(1) శబ్దము-యేకశబ్దమువ్రట్టినను, ఆ కాశ శబ్దమాయెందును చెవులు వినును.

(2) మాపము-పకవస్తువయొక్క మాపము సేత్రములు యెరుగును.

(3) స్పర్శము-ఇది వాయువుయొక్క, తన్మాత్ర. దేహము నకు, యేవస్తువో కాకిన, ఎరుగఁచుండును.

(4) రసము-అనగా-పుష్ప, పులుసు, కారము, చేడు, వగ రు, తీపు, వీటి సారము, నాలుక ఎరుగును.

(5) గంధము-ఈగంధ సుగంధ మిక్రదగ్ధగంధ ముగ్ధగంధ దుగ్ధగంధ మిక్రసుగంధ, ఈనాలుగు విధముల వాసనలను, ముక్కు యెరుగును.

39 (5) అంత గీంద్రయముల చర్యలు.

(1) మనస్సుజ్ఞప్తి-ఇది వశిని తలచుట, మరల మరచుట, మొదలయినవి-సంకల్ప వికల్పము లనబడును. కంఠస్థానము నందును. మొదటిది సంకల్పము రెండవది వికల్పము.

(2) జ్ఞప్తి-ఇది యే కార్యము లైనను చేయుటకు నిశ్చయించుచుండును. ముఖ్యస్థానము నందుండును.

(3) చిత్తము-ఇది శరీరేంద్రియములకు చలముగలిగించి, యింద్రియముల నల్ల కార్యములు చేయించుట అనగా శాస్త్ర చేతులు మొదలగునవాటితో, కార్యములు చేయించును. నాథ్యస్థానమందుండును.

(4) అహంకారము-ఇది, నేను, నేను, అని అహంకరించి, యోచన లేక, పాపకర్మములను. చేయించును హృదియస్థానమందుండును. ఈపైన ఉద్ధహించినమనస్సు బుద్ధి చిత్తము అంహకారము ఈ నాలుగింటిని, అంతరికరము యని అనబడును. ఈ అంతరికరము వీటిని ఆవరించుకుని యున్నది. కామాధులకులోనై యున్నది. ఈ అంతరికరము శత్రు స్థానమందు హృదయ స్థానమందును యుండును. ఈవిషయమై 12 వ పత్రము 28 వ సంఖ్యను చూడుము.

40 పంచభూతములు శరీరమునందు విచిత్రమయిన వివరము,

(1) పృథివి-అనగా-భూమి — అరిపాదము

(2) అప్పు-అనగా-జలం — నాలుకయందువున్నగంగ

(3) తేజస్సు-అనగా-అగ్ని — గర్భములోనున్న జ్యోతిలేక ఘటరాగ్ని.

(4) వాయువు-అనగా — స్వాస, పూపిరి.

(5) ఆకాశం అనగా — బ్రహ్మకపాలం-అనగా-నెత్తి.

ఈ పంచభూతములు అయిదన్న మిశ్రితమయినందున ఈ ప్రపంచమయినది.

41 చతుర్థావాయువులు.

1 ప్రాణవాాయువు ఎగువకు నడుచును. భుజించిన పదార్థములను, దీని ముచేయును.

2 అపానవాాయువు-ఎగువకు నడుచును, మలమూత్రములను విడిపించును మరియు దివ్యావస్థను నిగించుచుండును. దీనినే అఘోర్వాన మనబడును.

3 స్యానవాాయువు-మనము భుజించు, అన్నములు పిప్పివేరు రసమువేసిగా కీయుచుండును, ఈ రసము రక్తిమయి దేహమంతట (సర్వాంగములను) న్యాపించియుండును మరియు అన్నరసము వలన ఇంద్రియముగలుగును. ప్రదేశమావలన మూత్రముగలుగును.

4 సమానవాాయువు-నాభిస్థానమందుండుకొని ఆకలి, దవ్వులు, పుట్టించుచుండును.

5 ఉదానవాాయువు-అన్నము మ్రింగునట్లు, కక్కువట్లు చేయును.

6 నాగవాాయువు-గీతరాగాదులను, చేయించును, నీగించును అనగా వల్లుఇగువు

7 కూర్మవాాయువు-ఎక్కిళ్లు, అవలంతలు, కన్నులు యొక్క ఉన్నీలనంబును అనగా కునికిపాల్లు చేయించును.

8 కృకురీవాాయువు-తుమ్మించును.

9 దేవదత్తవాాయువు-నవ్వించును.

10 ధనుంజయవాాయువు-కర్మరంధ్రములలో ప్రవేశించి, సముద్రమువలె ఘోషించుచుండి, మరణకాలమున నిష్కారమయి పోవును.

11 వైరంధవాయువు-కీర్తయందుండి, వాత, పైత్య, క్లేష్మ, రోగములచే, శరీరమును, 'కీ' శింపితముట మొదలుగాగలవి చేయును.

12 ముక్యవాయువు యెముకలయందుండి, మడుచుట, ఈ మొదలగు నవిచేయును.

13 అంతర్యామివాయువు-అంతఃకుండి, వాహనమువలె, నడిపించుట మొదలగునవి చేయును.

14 పుష్టివాయువు-అకిలి, దాహము నిద్ర, స్త్రీకూటము గలిగిండును మల మూత్రములను, పిడిపించును.

42 పంచాగ్ను లవివరిం.

- (1) జ్ఞానాగ్ని-ఆత్మయందుండును. జ్ఞానం
- (2) కాలాగ్ని-పాదములయందుండును. తిరిగిదము.
- (3) యుధాగ్ని-సాధియందుండును. అకిలి.
- (4) కీ తాగ్ని-హృదయ మందుండును. శీతలం
- (5) కోపాగ్ని-నేత్రములయందుండును. తామసం.

43 పంచకోశములు. అంతర్విద్రయములు.

1 అన్నమయకోశము.

అహంకారము (మనస్సు, బుద్ధి చిత్తము) వ్యప్తి, సమిప్తి, భూతములతో గూడిన అన్నమయకోశమనబడును. ఇదే స్థూలాం గము 17 వ పుత్రమునందు చూడుము.

సృష్టి-అనగా-సీపు-నేను అని అహంకరింపుట భిన్నభా వము, గలవాడు—సమిప్తి-అనగా-భిన్నభావము. లేనివాడు భూతములు అనగా మనుష్యాదులు. మృగములుపక్షులు వృక్షాలు.

2 ప్రాణమయకోశము.

బుద్ధి, పంచప్రాణులతోగూడిన అనగా ప్రాణవాయువు అపాన వాయువు ఉదానవాయువు వ్యానవాయువు సమానవాయువుతోగూడిన ప్రాణమయకోశము. ఇదే సూక్ష్మంగము. 41 వ సంఖ్యను చూచుము. 3 మనోమయ కోశము.

మనస్సు క స్కంద్రియములతో గూడినది అనగా వాక్కునోడు పాశచేతులు పాచిముఖకాథు ఉపస్థ మంజము గుదము వీటితోగూడిన మనోమయకోశము ఇదియును సూక్ష్మంగము.

16 వ శ్లోకమునందుచూచుము.

4 జ్ఞానమయకోశము.

బుద్ధి, జ్ఞానే ద్రియములతో గూడినది అనగా, శ్రోత్రము చెవులు, త్వక్కు చర్మము, చక్షువునేత్రములు, జిహ్వామునాలుక వీటితోగూడిన జ్ఞానమయకోశము ఇదియును సూక్ష్మంగము.

5 ఆనంద మయ కోశము.

చిత్తము, జ్ఞాతయగు, సమిష్టిని గూడిన, ఆనందమయకోశమగును. అనగా మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము వీటి చేతువృత్తులు మాని జ్ఞానముతోచేరిన యెడల ఆనందమయకోశమగును ఇది శాంతబుద్ధిగల వారయందు సమీపించియుండును.

44 ఈ శరీరమునకు మూడు ప్రళయములు

1 వృత్తి ప్రళయము-వృత్తులు పుట్టుచు, గట్టుచుండును.

2 అవస్థా ప్రళయము-సన్న అవస్థలు.

3 శరీర ప్రళయము-మృతినొందుట

45 ఈ శరీరమునకు షడ్వచులున్ను వికారములున్ను గలవు.

(1) పుష్క (2) పులుసు (3) కారము (4) రీపు (5) చేదు

(6) వగలు ఇవి అగు పద్యములు నివలమును.

46 1 అక్షరి, దాహము ఈ రెండున్ను ప్రాణవాయువు మొక్క వికారములు.

2 శోకము, మోహము ఈ రెండున్ను మనస్సు మొక్క వికారములు.

3 చావు, పుట్టిణిలు ఈ రెండున్ను స్థూల శరీరము మొక్క వికారములు.

47 పురుష, స్త్రీ, దేవతాత్మాములు.

మొదటి ప్రకరణము 11-12-వ ప్రములయందు చెప్పబడిన ప్రకారం సృష్టికర్త సృష్టిచి 1 అకాశమునను, అకాశవాసీ అనిన్నీ 2 భూమిని, భూమి దేవి అనిన్నీ 3 వగలు ప్రకాశము నిచ్చు సూర్యునకు, సూర్యమండలమునన్నీ 4 రాత్రి వెలుతురు నిచ్చు చంద్రునకు చంద్రమండలమునన్నీ 5 సక్షత్రములకు సక్షత్రమండలమునన్నీ 6 సప్తద్వీపాంతరములనిన్నీ 7 సప్తసముద్రములనిన్నీ 8 పదునాలుగు భువనములనిన్నీ (అనగా ఈ శేషలోకములనిన్నీ) 9 భూమ్యాకాశమధ్యను, ఉత్పత్తి చేసిన గాలికి నధిపతి, వాయు దేవుడనిన్నీ 10 అగ్నికి, అధిపతి, అగ్ని దేవుడనిన్నీ 11 వర్షము కురిపించును, అధిపతి, ఇంద్రుడనిన్నీ 12 జలమున కధిపతి, వరుణ దేవుడనిన్నీ 13 అహార మిచ్చుటకు, నధిపతి, కుశేరుడనిన్నీ 14 చప్పన్న భాషలు, నేర్పించుటకు, నరస్వరీదేవి అనిన్నీ; 15 అష్టవిశ్వరథములకు నధిపతి, లక్ష్మీదేవి అనిన్నీ, అష్టకష్టములు నిచ్చుట కధిపతి, కనేశ్వరుడనిన్నీ, లేక, మూడేవి అనిన్నీ, ప్రపంచసృష్టిక్రమములో 37 వ సంఖ్య వందు చెప్పబడిన ప్రకారం అర్చులనగా పకలం తెలిసినవారు ఈ శేషలిడిది.

- (1) వసంతఋతువు అనగా చిగురుకాలము.
- (2) శ్రీష్ఠఋతువు అనగా ఏండాకాలము.
- (3) వర్షఋతువు అనగా వర్షికాలము.
- (4) శరదృతువు అనగా మంచుకాలము.
- (5) హేమంతఋతువు అనగా చలికాలము.
- (6) శిశిరఋతువు అనగా షష్ఠాంశీతలం మిథితమైన కాలం.

ఈ 6 కాలములు క్రమముగా వర్ణించిన యచట ఇవే నామములనగా కరువుకు కారణగుచువులు. ఇవి దైవమహిమయైనవి.

48 స్వచ్ఛదీపములు.

జంబూదీపం.

స్వేతుదీపం.

3 శాఖదీపం.

4 శాల్మలదీపం.

5 పుష్కరదీపం.

6 కుశదీపం.

7 క్లోంచదీపం.

49 స్వచ్ఛవస్తుద్రములు.

1 అనగా పువ్వునముద్రం.

2 ఇతడు చెరుకుచాలనముద్రం

3 సురా కల్లునముద్రం.

4 వర్షి నేరినముద్రం.

5 దధి పెరుగునముద్రం.

6 నీరా చాల నముద్రం.

7 శుక్లోదక మంచినీర్లనము

ద్రం.

50 ఈ రేచు లోకములు.

ఉద్భవోక్తములు అనగా

పైలోకములు

1 భూలోకము.

2 భువనోక్తము.

3 సువర్ణోక్తము.

అభోలోకములు అనగా

క్రిందిలోకములు.

1 అతల.

2 వితల.

3 సుతల.

4 మహాశ్లోకము.	4 రలాశల.
5 జనశ్లోకము.	5 రసాశల.
6 రహాశ్లోకము.	6 మహాశల.
7 సత్యశ్లోకము.	7 పాశ
51 అష్టవిక్వర్ణములు.	52 అష్టకష్టములు.
1 దాసీజనము.	1 దాస్యము.
2 భార్య	2 శేవశేయవారు లేకుండుట
3 శ్రుతులు.	3 భార్యలేక యుండుట.
4 మిత్రులు.	4 స్వయంకృషి.
5 బంధువులు.	5 చెయి జూచి యడుగుట.
6 వాహనములు.	6 అడిగిన లేదనుట.
7 ధనము.	7 అప్పుబడుట.
8 ధాన్యము.	8 త్రోవ నడుచుట.

పయిన ఉదహరించిన 17 వ సంఖ్యలో హంప ప్రభావము, కొరత, ఈడిగున నుదహరించడ మున్నది.

53 నాకుల వివరము.

1 ఇదానాడి అనగా, చంద్రనాడి, ముక్కుకు నెడమభాగ ద్వారమనబడును. ఈద్వారము గుండా, శ్వాస, నెలవలివా యువు గర్భములోపలికి లాగును, గర్భములోనుంచి తైలీ విడుచును.

2 పింగళనాడి అనగా, సూర్యనాడి, ముక్కుకు కుడి, భాగ ద్వారమనబడును. ఈ ద్వారముగుండా శ్వాస, నెలవలివా యువు గర్భము లోపలికి లాగును గర్భములోనుంచి తైలీ విడుచును.

3 ఈ శ్వాస, మన నాళికా రంధ్రముగుండా, పిల్ల చూచా, వచ్చుచుండును. గాని రెండు నాళికా రంధ్రములగుండా

వెల్లుచు వచ్చుచుండదు. ఈ నాళికారంధ్రములగుండా (ఉష్ణవ్యాపముగా అనగా) ప్రైభాగముగా ఉత్పాదకములలో పోవును అతడును అనాళికారంధ్రమునుంచి (అధోహాపముగా అనగా) క్రిందిభాగముగా నిశ్వాస గర్భమునుంచి బయటికి వచ్చుచు ఇట్లు దిశం వక్రంతోకి నుమారు 21600 పాదుల "హంసోహం" అని జపించుచు—కుడి—యడచు—నాళికారంధ్రములకు—మూ—మూ—తిరుగుచుండును. ఈ తీవియొక్క అనిత్య శరీరమునకు వ్యాధులు కలిగియుండును. అందుకు తగిన వనమూలికలు వల్ల వ్యర్థమగును. అంత్యశ్వాసమునకు యేమూలికయు లేక రాక పోవును.

54 పంచవన్నెలు.

1 నెలుపు, 2 యెరుపు, 3 అకువచ్చు, 4 కలుపు, 5 కనుపు వీటి మిత్రమువలన, అనేక రంగులు కలుగును అనేకరంగుల పక్షులు, పురుగులు, పుష్పములు, పండ్లు, ఎర్రరాలు, పుచ్చవి, మనుష్యులకు, మృగములకు, పుష్పలేమలన చామగలదు వీటి కన్నిటికీ. హాపసాంధర్మ్యములుగలవు కుహాపిహాపములు కూడా గలవు. అకాశమునందు అనేక వన్నెలుగలవు ఇదిఅంతయు దైవమాయ వియున్నది. వీటి కన్నిటికంటె కపటముల కలిమాయ మించిన వన్నెయగును.

55 పంచాంగగణితము యొక్క మేషరాసులు

1 మేషము అనగా—మేక	7 తులూ అనగా త్రాసు
2 వృషభము ,, యెద్దు	8 వృశ్చికము ,, తేలు
3 మిథునము ,, బింక	9 ధనస్సు ,, విల్లు
4 కర్కాటకము ,, యంద్రకాయ	10 మకరము ,, మొనరి
5 సింహము ,, సింహము	11 కుంభము ,, కడన
6 కన్య ,, పడుచు	12 మీనం ,, చేప

56 వనగ్రహములు

1 భూమ్యుడు

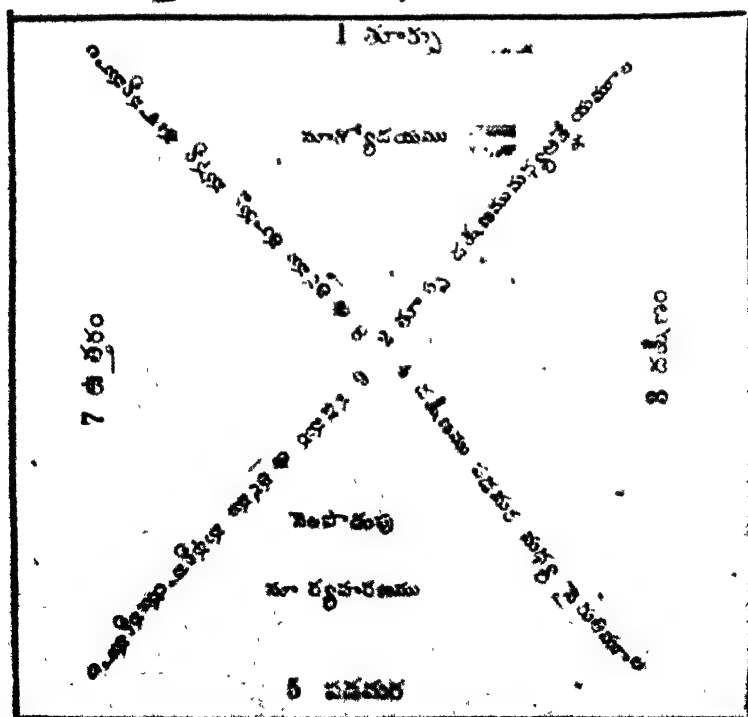
57 అపృథిక్యాలకులు

1

2 చంద్రుడు	2 అగ్ని
3 అంగారకుడు	3 భరద్వాజుడు
4 బుధుడు	4 విశ్వమిత్రుడు
5 బృహస్పతి	5 వసుడు
6 శుక్రుడు	6 వాయువు
7 శస్తేశ్వరుడు	7 కుబేరుడు
8 రాహు	8 ఈశానుడు
9 కేతు	

58 అనునములు. చతుర్థిక్కులు అష్టదిక్కులు.

1 ఉత్తరాయణము. | 2 దక్షిణాయణము

59 భూతముల పుట్టుక.

1 అంధజములనగా—గుడ్లు—వీటివల్ల—పియలు, వర్పములు, కీటకమాలనగా పురుగులు, గొండలు, బల్లలు చీమలు, నల్లులు, మొదలయినవి, ఇవిగూ బలుగలవి, గుడ్లలో నుంచి ఉద్భవించినవియగును గుడ్లు సంభోగమువల్ల కలిగినవి.

2 పిండజములు లేక జరాయజములు అనగా పిండములు దీనివలన, నర అనగా మనుష్యాదులు, మృగ అనగా వాలుగుకాళ్ల జంతువులు అనగా పశు అనగా పక్షులు, మర్కటము అనగా కోటి, మార్దాలము అనగా పిల్లి, శువకము అనగా కుక్క మూషక అనగా ఎలుకలు, పిండికొక్కులు, ఇంకా ఉండబడ్డ మృగములు మొదలయినవి యోనివల్ల బుట్టినవి అగును పిండములు సంభోగమువల్ల కలిగినవి యగును ఇవి చెవులుగలవి.

3 బుద్ధుడములు అనగా నీళ్లమీద బుడగలు దీనివల్ల మత్స్య అనగా చేపలు, కూర్మ అనగా తాబేలు, మయూకము అనగా కప్ప, కీటకములు అనగా పురుగులు కర్మాటకము అనగా యండ్రకాయ, శంఖ అనగా శంఖు, మాక్రికములు నగా ముర్యములు మొదలయినవి నీళ్లయందుగలుగును. వీటికి నీళ్లే ఆధారము వీటిలో కొన్ని గుడ్లలోనుంచిన్ని కొన్ని నీటివల్ల ఉద్భవించినవి యగును. కొన్ని వర్ష వీధిపుల వల్ల, ముర్యములు వర్షాలు ఉద్భవించినవి యగును.

4 వృక్షజములు అనగా చమట నీటివలన, చీరపేలు, పిడుదులు పేలు, మొదలయినవి పుట్టును ఇవిగాక మనము చూచే పురుగులలో, సోధాన్యములయందున్న, అనేకవిధములయిన వృక్ష

పులయందును, అణుభ్రమంట్ల అనగా అవాలువిత్తనముకంటె మునిగ్ని వలభీజమునగా నుత్తి విత్తనముకంటె, చిన్నపురుగుల. ఉత్పత్తి, ఆసృష్టిచే, సృష్టికర్తకే, గోచరము గాని, ఇతరుల నెవ్వరికి గోచరము కాదు.

5 భూమహిమములు లేక ఉద్భిజ్జములు అనగా తరులనగా చెల్లు, వృక్షములు, మానులు, లత అనగా పాకేలిగ, సుల్గుచుము అనగాపొద, చిన్న చెల్లుమొదలయినవి, మున్నీ ధాన్యాదులు మొదలులనవి, విత్తనములు, వలన బుట్టినవి యగును.

6 శిల అనగా రాళ్లు మొదలయినవి, భూమియందు ఉత్పత్తి అయినవి అగును.

60 ఇట్లు సృష్టించిన, సృష్టికర్తను, స్తుతించినందువలన మోక్షము పొందుదురనిన్ని విగ్రహారాధనచేయుట వలన మోక్షము పొందరని సృతి జెప్పుచున్నది. ఇట్లుండగా.

61 పారవార పరంపరముగా “అర్యులు” అనగా నకలం తెలిసిన వారు విగ్రహారాధనచేసి, “దక్షిణాం సమర్పయామి” అన్నవచనము చొప్పున అందున వచ్చే కానుక ఫలితము అనుభవించినము చూడగా మహాలద్భుతముగా నున్నది నితరుల విషయమున గురించి, విచారించ నేర ఇప్పుడైనను బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది విగ్రహారాధన నివర్తించుకుని, అందుకు బదులు నిర్గుణారాధనము నవలంబించి అనగా భగవంతుండొక్కడేయని తలంచి, ఆసృష్టించిన, సృష్టికర్తకు “నైవేద్యంసమర్పయామి” అన్నవచనము చొప్పున వండిన పదార్థములను, ఫల, ఫలాదులను, ఆయనకు ఆర్పణచేసిఅనగా నమర్పించి భుజించడము వలన మోక్షముగలుగును ఈవిషయమై శ్రుగంధము న తివి పుత్రము, 18 వ సంఖ్యనున్న 4 వప్రకరణములో పరమర

హాశ్యమయిన మంత్రముల అక్షరము 37 వసంఖ్యనుచూచుము. మఱి న్ని తువిషయములో పగుణారాధన—నిర్గుణారాధన అని రెండువిధములగున ఆరాధనలు గలవు

63 పగుణారాధన అనగా పైన చెప్పిన ప్రకారం విగ్రహారాధనయనుటకును విగ్రహారాధనవలన హిందువులు మొదలగునటులం టివారు — “జవ” — హిందవేసి అధలమను. అనుభవించుచున్నా రు పైన ఉదహరించిన కానుకలమున్నూ, ఈశవహింసఫలమున్ను ఈ గంధను ఇహలోక సౌఖ్యము కేగాని పరలోక సౌఖ్యమునకుంగాదు

63 నిర్గుణారాధన అనగా విగ్రహారాధన వినిర్జించుట, భగవంతుండొక్కడే యని, అర్థమగును అయినను స్తుతించినందున యేదో షమున్ను కలుగదు గనుక ఇహ, పర, లోకముల రెంటియందును సౌఖ్యముగలుగును ఈ విషయమై 4 వ ప్రకరణ బ్రహ్మజ్ఞానము ప్రథమ పత్రమునందు నెలియవర్చదమయినది దయచేసి చూచుము తుదకు, మేలు, కీడు, యెరింగి వారి, వారి, యష్టానుసారముగా నడుచుకొనవచ్చును

64 భూతములయొక్క పుట్టుక భేదములు:

కదిలెడిజంతువులయందును, కదలకయుండెడి వృక్షదూలయందును కది లెడి జంతువులు శ్రేష్టమగును,

65 భూమిములలో పుట్టుక (1) యోనివలనను (2) గుడ్లవలనను (3) భూమివలనను (4) చమటవలనను (5) భ్రమరమనేతుమ్మెన, కీటకములు అనే పురుగులను దెచ్చి తాను చేసిన మట్టిగూటియందునుంచి మూతులు కప్పి, ప్రతిదినము, అగూటి చుట్టు, ప్రణవనాధమనగా “ఓం” అనే ధూంకారమును (ప్రయోగించిన మీదట అనగా) చేసిన మీదట పక్ష్యజనములు కాగానే, పురుగులు, తుమ్మెన

వ్యూహములు జూచిన వలనను (6) మలమువలనను (7) నీటి వలనను (8) విత్తనములవల్లన కదలక యుండెడి వృక్షాదులు, 9 శీలారాష్ట్ర భూమియందును పుట్టినవియగును. ఇట్లు పుట్టిన జంతువులలో, అనేకమాలగు కాష్ట కలిగియు, (2) భూమియందు పాకుటయు (3) నాలుగు కాష్ట కలిగియు (4) రెండుకాష్ట గలిగిన వియు (5) కొన్నిటికి రెండుకాష్ట గలిగియు రెక్కలు గలిగినవి గానున్ను, రెక్కలు లేనివిగానున్ను, మండును (6) కాష్ట రెక్కలు లేని చెట్లు మొదలయినవిన్ని శీలారాష్ట్ర స్థావరముగానుండును అందు నీమనుష్యులు శ్రీష్టమగుదురు గనుక పైన చెప్పిన మధుషమనే తుమ్మెద పిపయములో “భగవంతుఁ” మహిమను యెంతని కొని యాడవచ్చును. గ్రహించండి.

66 అండాండం, పిండాండం, బ్రంహ్మాండం

అనుట బాంహ్యము.

అండం పిండం బ్రహ్మాండములు అనుట

లక్ష్యాంశము.

బాంహ్యము అనగా బట్టబయలుగా కను బడునది.

అండాండం అనగా:— చక్రం గుండ్రనివస్తువ పృథివి కెల్లను అవును.

పిండాండం అనగా:— స్థావర జంగమలవబడును . అనగా నిల కడగా వున్న వస్తువులు అనగా భూమిలో మొలచేవి అన్నియు కదలని వస్తువులు అచరా అని కూడా అనబడును వీటికి “జీవి” కలదు గాని “అజీవికి” వికారపు గుణములు లేవు.

బ్రహ్మాండ మనగా:—అనేకరంగులు గల ఆకాశము.

67 లక్ష్మ్యార్థము అనగా:—బట్టబయలుగా కనుబడవది.

త్రికూటము.

జ్ఞానము అనగా:—1 కనుగొన్న తెల్లవది ఉదకం (1) జ్ఞాన శక్తి. ఆ తెలుపులో యెరుపు గీతలు వృథా వి (2) క్రియాశక్తి

పిండము అనగా:—3 కనుగొన్నలో తెలుపు మధ్యను వల్ల నిస్తున్నా వూడె వస్తువ అగ్ని (3) ఇచ్చాశక్తి.

బ్రహ్మాండ మనగా:—4 తెల్లని గ్రుడ్డులో మధ్యనున్న చిందువు అనే స్వీకృత సీలమగున పాప వాయువు (4) అదిశక్తి, చిందువుమధ్యనున్న రశ రశ యను వెలిశక్తి అనే "జ్యోతి" ఆకాశము (5) పరాశక్తి. అజ్యోతి నిష్కళితాను అనే పరబ్రహ్మం. అనిష్కళితోనే పంచవర్ణ కిరణములు గలవు అనిష్కళితము న కాంతిచేతనే జగత్తు కావవచ్చును అనిష్కళితమునే సీలమగున పాపము ముక్తి కాంతి యనబడును ఈపంచ శక్తులే ఆకాశపంచ భూతములు.

68 జ్ఞోకం. భ్రమగాహం భ్రమగాన్యం భ్రమోపాసకం మనః భ్రమోగోచర భావన్యం భ్రమమూల మిదంజగత్. అని యున్నది గమక;

భ్రమే భ్రాంతి భ్రాంతే నానాభా భ్రమేమాయా ఈమాయా ను వదలవడే పాత బంధకమనే భ్రాంతి స-శరీరులందరును అనగా నాశనమగునవారు భ్రాంతిలోనే యున్నారు అ-శరీరులకు భ్రాంతి లేదు అనగా బ్రహ్మజ్ఞాని అని అర్థం! పర్వము భ్రమ! జగత్సృకంతా భ్రమే మూలముగానున్నది ఈముక్తికాల, చూచే వన్నిటియందు భ్రమగలిగించుచు అవి యన్నియు “మిథ్య” అనగా నాశనము యేవ స్తువులు “దృక్కు” దృశ్యము, కనుబడది యూవత్తు కిల్ల ఈజగత్తు యూవత్తు కిల్ల మాయకు అంత్యములేదు ఇట్టిమాయను గుర్తెరుగు తుకై ఈగ్రంథమును చూచుము ఈగ్రంథము నందున్న వేదాంతమే భ్రాంతి రహితము వేదాంతమనగా బ్రహ్మజ్ఞానము ఈబ్రహ్మజ్ఞాన మే బరమపదమని గ్రహించినవారు విదేహకైవల్యంబునం జెందు దురసుటకు సందేహములేదు. విదేహకైవల్యమనగా బ్రహ్మము నందై క్య మగుట జననమరణములు లేవని అర్థము.

జీవాంగతనువులు	70 ఈశ్వరతనువులు.
1 జీవాత్మ	1 అశంద
2 పరమాత్మ	2 చిన్మయ
3 అంతరాత్మ	3 చిద్రూప
4 సర్వేలాత్మ	4 శుద్ధ

∴ ⁷¹ బ్రహ్మజ్ఞానానందము .

అనగా

గృహస్థాశ్రమములోనుండి ప్రపంచమాయను మరచి యల్ల పృథు భగవంతుని కొని యాడే చిద్విలాసమే బ్రహ్మజ్ఞానానంద మనబడును.

73 సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షణమునకు కలిగిన ద్వంద్వములు.

1 జననము	మరణము	23 తప	నిద్ర
2 సుఖము	దుఃఖము	24 అర్థి	అంతరా
3 సిగ్గుగము	సిగ్గుగము	25 శుభము	అనాత్మ
4 పూర్వము	వాతము	26 మేలు	కీడు
5 స్వర్గము	నరకము	27 స-శరీరము	అ-శరీరము
6 సర్వము	స్వస్తి	28 సర్వము	అసర్వము
7 ధర్మము	అధర్మము	29 రక్షణము	తమోగుణ
8 అకలి	దప్పి	ము శాంతిము	శమము దమము
9 జ్ఞానము	అజ్ఞానము	30 మంచి	చెట్ట
10 కర్మము	భోక్తృత్వము	31 దృక్కు	మిక్కి
11 సత్సవరమాత్మ	చిత్తజీవాత్మ	32 దృశ్యము	అదృశ్యము
12 అవ్యక్తము	వ్యక్తము	33 జన్మము	ప్రవర్జస్యము
13 అక్షయము	క్షయము	34 స్థూలశరీరము	సూక్ష్మ
14 భ్రమ అశ	భ్రాంతి పాంశ		శరీరము
15 కలిమి	లేమి	35 తేజఃప్రాణము	తమిరము
16 పుష్పి	లేనిది		ఘము
17 బంధము	నిర్బంధము	36 నలుగురు	చీకటి
18 వివేకము	అవివేకము	37 విద్య	అవిద్య
19 శోకము	మోహము	38 కామక్రోధములు	రాగ
20 యెరుక	మరుపు		ద్వేషములు
21 సంకల్పము	వికల్పము	39 మోక్షము	వివేకము
22 చేయదగినది	చేయరానిది		ము వరములు

ఈ మొదలగు ద్వంద్వములను ఈ సాంఖ్యమునే శరీరలక్షణమునందలి, దీన్ను వాటిని గ్రహించి కాంతి శమదమాది గుణములు కలిగి ఈ దిగువ నుదహరించిన గురుబోధ ప్రకారము వచచుకున్న మొదల బ్రహ్మజ్ఞానము పొందేమార్గమును కనుగొనగలము.

73 గురుబోధ

ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమునే గ్రంథమునందున్న 3 వ ప్రకరణములో, విషయాదృశ ఫలనూచికయును మొదటి ప్రకరణము నందున్న ప్రపంచ సృష్టిక్రమము చక్కగా నెఱిగి ఈ రెండవ ప్రకరణ “సాంఖ్యము” అనే శరీరలక్షణము” నందు—దృష్టి—నిగిసి—చదివి శరీరములో నుండు పరి—పరి—విధములయిన, శిల్పములు కీర్తనములు—22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, ఈ 7 ప్రకరణములలో నున్న ఇంద్రియముల చర్యలు మొదలైన వాటి పనియేమిటో అని గ్రహించినవారినే ఇంద్రియజ్ఞానము తెలిసినవారనబడుదురు. మఱి నీ, 3 వ ప్రకరణమునందున్న “తారకము” అనే దేహజ్ఞానము లేక తత్త్వజ్ఞానము చూచేటంత శక్తిగలుగును ఏని అభ్యాసకులనబడుదురు. అభ్యాసకులనగా జ్ఞానబోధ నేర్చుకునే వారవుదురు జ్ఞానబోధ; అర్థస్వరూపానుభవమును నిలుగ జేయు జ్ఞానము ఈ జ్ఞానమును పొందనివారు పామరులనబడుదురు పామరులనగా. భగవద్గురులు తారక అర్థముగను జ్ఞానమార్గమున అజ్ఞానులనబడుదురు.

1 “సాంఖ్యముయొక్క—”

ప్రభావము ముగిసెను.

మధురమైనటువంటి

పలుకులచే నురింపబడ అన్యప్రీతి కరకు

నము—నా—నమస్కారము.

“ఓంకారం కారం కారం”

4 వ పీఠిక.

కావ్యయోగము అరంభము.

శ్రీ మదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకా పరమేశ్వరా
 పరమపావనా శక్తజనరక్షణా కరుణాకరా దీనజనకరణ్యా
 దీనరక్షణా దీనపరాయణా దీనబంధో దీనదయాపరమూర్తి
 భూతదయా పరమూర్తినరకాంతకావనార్దనాపరమపురుషా
 పరంశ్రోతిస్వరూపా పరంభామా పరాత్పరా సకలతత్వార్థ
 సిద్ధిప్రదానాయందుదయగలవాడనై బ్రహ్మజ్ఞానానందము
 లోచేరిన "సాంఖ్య" మనే తరీరలక్షణమును సంపూర్తిగావించి
 నటువలె, 2 వది "తారక" మనే తత్వజ్ఞానము జననమరణాది
 విషయములను, పునర్జన్మ పార్శ్వకర్మములు మొదలైనటు
 వంటివాటిని తరచి రచియించుటకై "సావిత్రి" దేవిని నామన
 స్మయందునిలిపి అమృతగుటికలతో సమానమైనటువంటి
 వాక్యములచే రచియింపజేసి ఇంద్రియ, జ్ఞానులను తత్వ
 జ్ఞానులుగా చేయుటకై నిశ్చలభక్తితో నిన్ను ధ్యానించు
 చున్నాడను.

2. నాకుపదేశమిచ్చిన గురువు కుంకుమకోటికురాలైన
 పండిగాంతులకమ్మగారికి నేనుపదాకృతజ్ఞదన్తెయున్నాడను.

3. ఇందలి తవ్వలుమన్నింప పండితులుప్రార్థకులు.

విభేయును,

యరా రామస్వామి,

భూతదయాపరుడైనట్టి

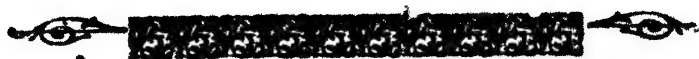
శుక్లరువకు

నమః నమస్కారము.

పాపకామాచార.

అలకట్టుతోట,

రామమండి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

8 వ ప్రకరణము.

2 తా ర క ము .

అనగా

దేహజ్ఞానము లేక తత్వజ్ఞానము

14 శ్లో: శ్రీవైకుంఠ పదంబు గోరి మదిలో, శేషింతు నెల్లప్పుడుగా
శ్రీవత్సాంకుని నిష్కలంకుని మహా, శేషానుపర్యంతునిగా
దేహగ్రామణి నాశితామరమణిగా, సత్వాన్తరతామణిగా
భావతీతుని భద్రశైలసలయిగా, భద్రద్రుమకరామునిగా

1 ప్రపంచ సృష్టి కర్తృత్వము.

12 వ పత్రములో 24-25 సంఖ్యలనందు వకల-చరా-చర-
అని ఉదహరించిన వాక్యముల అన్వయం ఈ దిగువ ఉదహరిం
చడ మైనది.

2 వకల-చరా-చర-అనగా-కదిలికగల వన్నియు వకలభూత
ములనిన్నీ (2) కదిలికగలగనవియన్నియు ఘాతపరబంకములనిన్నీ, అర్థ
మగును. ఏటిప్రస్తుత విషయమై 33, 35 పత్రములలో 59, 64 సంఖ్య
లను చూడండి

3 ఈ కలియుగమునందు ఈ రెంటిని సృష్టికర్త సృష్టించెను.
ఈ రెంటివలన ఈ కలియుగము ప్రకాశించుచున్నది. ఈ రెం
డుతరగతుల విభజన ఈ దిగువ ఉదహరించడమైనది.

1 వ తరగతి.

21 టీ నెకల, అనగా, నెకల, ఫిన్ని, అని అర్థమగును.

4 చరా అనగా కదిలేది వస్తువులు అని అనగా స్వేదముల నలుమను భూతములు, అనగా, (1) మనుష్యాదులు, (2) జంతువులు లేక చ్యుగములు, (3) విక్షులు (4) వేసేపములు అనగా, క్రిమి, కీటకములు, పురుగులు మొదలైనవి నాలుగు విధములగును వీటిలో (1) మనుష్యాదులయందు కొండనాలుకయున్న, పరిమాల్చి ప్రతి బింబమున్న ఉన్నందున అత్యజ్ఞానము కలిగి మూర్ఖుడగు శక్తి కలిగినను, అత్యజ్ఞానము కలిగిన్న కొండనాలుక లేనియెడల మూర్ఖుడగు శక్తి కలుగదు (2 వ ది) జంతువులలోనున్న (3 వ ది) పక్షులలోనున్న, పరమాత్మ ప్రతిబింబము లేనందున మూర్ఖుడగు శక్తి కలుగలేదుగాని నాలుక నలన కూత అనే శబ్దము కలిగెను. ఆకూత శబ్దమే వాటికి భాషాంతరము (4 వది) పురుగులు మొదలైనటువంటి వాటికి శ్రేతదృష్టి మాత్రం. కలదు ఈ భూతములు వారి వాటికి తగిన అవశంములను భుజించుచుండును.

2 వ తరగతి.

5 (2) అచరా అనగా కదలనివస్తువులు లేక స్థావరజంగములు అనబడును. స్థావర జంగములనగా (1) తగు (2) లక్క, కి గుల్మము (4) పర్వతములు మొదలైనవి నాలుగు విధములగును ఉద్భిజ్జమే నలును ప్రక్కలించు కొని వుట్టిన వాటిలో తగు అనగా వృక్షములు (3 వది) లక్క అనగా పాకేరీగ (3 వది) గుల్మము అనగా పొద, చెన్ను చెట్లు కపట (4 వది) పర్వతములు అనగా కొండలు

తత్వజ్ఞానము

చెట్టవివరము.

మొదలైనవాటికి "జీవి" కలదు గాని తత్వజ్ఞానము లేదు. అనాత్మ యనబడును.

ఈ చెట్లకు నీరే ఆధారము అనేకభూమినుండి చెట్టువేరులును కలిసి రసేమగును. చెట్టు మొదటనుండి కొడవరకు చెట్టు సంరక్షణ వ్యాపించుచూ పోవును. ఆ చెట్టు ఆనమును తనవేరులచేతను ఆకులచేతను ఆక్సిజన్నును రావి మొక్కలను, వేప మొక్కలను కలిపి, భూమిలో మొలవేసిన యెడల, ఈ రెండున్ను కలిపి ఎరుగును. ఒకవృక్షము మీది జంటలలో మరొక వృక్షపు, విత్తనము ఎడినయెడల మొక్క మొలుచును. గాని అంతగా పెద్దచెట్టు కానేరదు. నీటిని "బదలిక" అనబడును. చెట్ల మీదికి నీగలు గల చెట్లు పెన వేచుకుంటూ పాకును మామిడి మొక్కలను మునుముమామిడి చిన్నకొమ్మలను కలిపిన యెప్పుడు అంటుమామిడి అనబడును. చెట్ల కొమ్మలు గాలివలన ఒకటి కొకటి రాపాడిన యెడల అన్ని ఉత్పత్తి అగును. ప్రపంచమునందును, వృక్షములన్ని రకములని చెప్పతరముగాను ఈ చెట్ల యందు యెండిపోకుటచేరి. వాకులము, వాయువువలన. కడులుట, శక్తియు కలుగును ఈ చెట్లలో వివిధములైన చెట్లగులవు ఈ చెట్లు, అకులు, పుష్పములు, వివిధములైనట్టి రంగులుగలవిగానుండును. ఈ చెట్లలో నువానన, పుష్పములు గలచెట్లు గలవు మరొక విచిత్రము కలదు. అది అనగా గుల్మము అనే మూడురకములు గల చిన్నచెట్లు భూమివందు ఉత్పత్తి అనవాటికి ఏప్పుక్క తగిలినను ఆకులు మునుముకొనును నురల కొంతసేపుటికి ఎప్పటివలెనే ఆ ఆకులువికసింపును. నీటిని స్రవకన్నిక అనబడును. మరొన్ని ఒక చిన్న

చెప్పు గలదు చాచితములు ఘోర శరీరమునకు తగిలినయెడల దుర
దగలుగును. దీనివల్ల కొద్ది బాధకలుగును. దీని పేరు దూల
గొండి చెట్టు, అనబడును. ఈ చెట్ల వేరులు, దుంపలు, తీగెలు, బె
రడు, ఆకులు పుష్పములు, కాయలు, పండ్లు, పాలు, రసము, జగ
రు నీటిని వనమూలికలు అనబడును నీటిని బట్టి బైషధములను
వర్ణింపుదురు. “జీవియొక్క అనిత్య శరీరమునకు” వ్యాధులు
కలుగును. ఈ వనమూలికల బైషధముల నలన వ్యాధులు
స్వస్థమగును. అంత్యశ్వాసమునకు యేననమూలిక బైపుషధము
పనికిరాకపోవును. ఈ చెట్లకున్న వ్యాధులు గలవు. చావున్న కలదు
ఈ ప్రపంచమునందున్న చెట్ల “పంఖ్య” సృష్టించిన సృష్టికర్త అంత
రంగమున నుండును. గాని, సత్తమహా ఋషులుసహా కనిపెట్టలేక
పోయిరి. ఈ చెట్లవేరులు, దుంపలు, తీగెలు, ఆకులు, పుష్పములు
కాయలు, పండ్లు, నీటిమీద తేలుచున్న చెట్ల కూరలు. కసవువగై
రాలు, మానవులకును, మృగములకును, పక్షులకును, పురుగుల
కును. వారి వారికి తగిన ఆహారములగును. నీటికిన్ని వ్యాధులు,
చావుగలదు.

7 ఏటికి ఈ ఆహారములేనా ! మరియేనైనా, ఆహారములు
గలవా అని శంకరాగా యిందుకు ఉదాహరణములు.

12 వ ప్రకరము. 24 వ సంఖ్యనందున్న 42 వ ప్రకరములో 4 వ
సంఖ్యనందున్న.—

1 టవ తరగతిలో

1 మానవుల

ఆహార విషయమై పుష్పవాటి వివరము

8 (1) మానవులలో (1) సుచవచార్థములు (2) పిండివంట

లు (3) అన్న పానీయములు, మొదలై నటువంటిన్ని (4) నాథాస్యము
లనగా పన్నవగై రాలున్న (5) కాయకూరలు (6) కండమూల ప
దార్థములు (7) ఫలఫలాదులు, గులిగాక, వారివారి ఇష్టమైన
(8) మాంసము (9) చేతుల వగైరాలు (10) పద్మచుటు అనగా
కారము, పుష్ప, పులుసు, తీపు, చేదు. వగరు వగైరాలు, భక్షించు
చుందురు. మగంధ వాసనలలో మునుగుచుందురు. (11) మధుపా
ము వగైరాలు త్రాగుదురు. మఱిన్ని అరగ్య ప్రదేశములలో
నున్న వారిలో కొందరు సరమాంస భక్షించేయుదురు.

2 వీటిలో మధుపానము, నీచపదార్థములను, నివర్తించి,
మిగతపదార్థములను, భుజించుచున్నవారు, శ్రేష్ఠులగుదురు. మ
ఱిన్ని ఉత్తములగుదురు.

ఈమానవులలో పున్నతమైన చాయ హాస సౌదర్యములు
గలవు కుదూపములు కూడాకలవు వారి వివిధములైన గుణములు
కూడా కలవు.

2 మృగముల

అహలవిషయమే

9 (1) చతుష్పాద జంతువులలో అనగా నాలుగు కాళ్లజం
తువులు (1) చెల్ల కొమ్మలపట్టునున్న చిన్నకొమ్మలు, అకులు,
కాయకూరలు, ఫలాదులు, నాథాస్యములు, తీవ్రవస్తువులు, పిండి
వంటలు, తత్తమగ కనవు వగైరాలను భుజించుచుందును. జలము,
కమగు, త్రాగును.

(2) పులులు వగైరాలు, మాంసము మాత్రము భక్షించును,
జలము త్రాగును.

(3) కుక్కలు వగైరాలు, అన్న పానీయములు పిండివంటలు

ఫలాదులు, కూరలు, మాంసము, మత్స్యములు, వగైరాలను, భక్షించును.

(4) ఎలుగుగొడ్డు, అన్నపానీయములు, కందమూల, పదార్థములు పండ్లు వగైరాలు, భక్షించును. పుట్టలలోనున్న చీమలను పీల్చును. తేనె త్రాగును. మధుపానము వగైరాలు, త్రాగును.

5 పండులు వగైరాలు, మలము, అన్నపానీయములు, కందమూల పదార్థములు, పండ్లు, తవుపు భక్షించును. శేదెలువలె బురదలో ద్రొడ్లును వీటిని పంచమహాపాతకులనలమరు.

10 (2) ఈ జంతువులలో, మధుపానము, నీచు పదార్థములను నివర్తించి మిగత పదార్థములను భక్షించినవి శ్రేష్ఠమగును. ఇవి మధ్యమం

ఈ జంతువులలో, వివిధములైన జంతువులు ఉన్నవి వీటికి వివిధములైన గుణములున్నవి కలిగిఉన్నవి,

3 వ క్షుల ,

అహారవిషయమై

11 (1) పక్షులు, అన్నపానీయములు, ఫలాదులు, తీవు, మాంసము మత్స్యములను, పురుగులను, భక్షించును మధుపానమును త్రాగును ఈపక్షులు, పురుగులను భక్షించనియెడల మనుష్యులకు, మృగములకు పురుగులవల్ల చాలా హానికలుగును. ఇవి యేరిధమం.

12 (2) పక్షులలో, ఫలాదులు భక్షించినవి శ్రేష్ఠమగును.

ఈ పక్షులలో వివిధములైన పక్షులు ఉన్నవి. వీటికి వివిధములైన గుణములు కలవు.

4 పురుగుల,

అహారవిషయము

13 (1) ఫలాదులలోనున్న, చెట్లయందున్న, ఆకులయందున్న, కపట్రాసోనున్న, కాగపువ్వువ్రాసోనున్న, పుష్పకములలోనున్న మట్టిలోపుట్టిన చెదలున్న వస్త్రములయందున్న నేనటీగలు, నౌభాగ్యములలో ఉద్భవించిన పురుగులుక్రేష్టమగును. ఇవి ఏటియందు పుట్టినవై వాటినే భక్షించును ఇవి అందునే నశించును పురుగులలో ఉత్తమై నవి అగును.

14 (2) చెరుటవలననున్న జలములోనున్న భూమిలోనున్న నీచువస్తువులలోనున్న, భూతములశరీరమునందున్న పుట్టినవి, పురుగులను పురుగులు చేవలను చేవలు, తినును నీచువస్తువులోపుట్టినవి అనేచువస్తువుననే తినును, నశించును ఈపురుగులుఏకశరీరమునందు పుట్టిననుఅశరీరరక్తమును పీల్చును. నల్లులు నరిశరీరరక్తమునుపీల్చును దోమలు వైరాలు భూతములశరీరరక్తమునుపీల్చును. ఇవి మధ్యమమగును.

15 (3) మలములోనున్న, బురదుగుంటలోనున్న భూతముల గర్భములలోనున్న, పుట్టినవి, పంచమహాపాతకులనబడును. ఇవి అధమం ఈ శిరకములు ఏవస్తువునందు పుట్టినవై అవస్తువుననే తినును అరక్తమునే పీల్చును అందునే నశించును.

16 ఈపైని ఉదహరించిన నాలుగు వర్ణములలో కాయకూర పదార్థములు, ఫలాదులు భక్షించినవి. క్రేష్టమైన వర్ణములుగా కనుబడుచున్నవి. ఈపురుగులలో వివిధములైన పురుగులుగలవు. వివిధములైన గుణములున్న కలవు.

భగవంతుడు,

(ఈ పైని ఉదహరించిన మానవులను, మృగములను, పక్షులను, పురుగులను, 42 వ ప్రకరము 1 టవ తరగతిలో వివరించిన ప్రకారము ఈ కలియగమునందు ఈనాలుగు వర్ణములను సృష్టించిన సృష్టికర్త వారి వారి ప్రారబ్ధకర్మాను సారమును బట్టి వాని వారికి తగిన పదార్థములను నిర్ణయించి యున్నవాటిలో మనకు తగిన పదార్థములను భుజించుచు మనము అస్త్రైశ్వర్యములను, అన్తకష్టములను పొందుచు ఆస్పృహించిన సృష్టికర్తైన మహాదేవుని మనము మరచి అనిత్యమైనటువంటి వ్యాపారములను జరిగించుట వలన వారి వారి కర్మములు వారు వారు అనుభవించగలరని (కోపాం తాపాం సాపమెయంగమ అన్న తత్వజ్ఞానము చొప్పున) ఆమహాదేవుడు లేక మాత్రమైన మన యందు కోపముంచక ప్రపంచమును పరిపాలించుచున్నాడు. ఈ విషయమై ఈ దిగువ ఉదహరించిన 29 వ సంఖ్య నందున్న ఆమహాదేవుడు నిర్ణయించిన అరు ముతువులయొక్క చర్యలను శ్రద్ధతో చదివిన యెడల గోచరమగును.

17 ఈ పైని చెప్పిన చెట్ల విషయములో కాటిచెట్టు, ఈత చెట్టు; బుక్కాయచెట్టు, తలుగచెట్టు, అన్ని కార్యములకు ఉపయోగించును,)

18 ఈ చెట్లలో రుకు నృక్షము మహాశ్రేష్ఠమైనది అగును ఈ చెట్లనలన గృహములు వగైరాలు కట్టుకొని యెడను.

19 ఈ చెట్లలో మణ్డి నృక్షము విస్తారమైన నీడనిచ్చును.

20 ఈ చెట్లకు నీరే ఆధారము. గాలి వలన చాలావృద్ధి పొందగలదు. ఈ చెట్లలో నందరి అనే వనమూలిక గలదు.

21 మగంధ పానపలలో గండవుమాను మహాప్రస్థమైనది యగును. చెట్లలో విషముగల చెట్లు త్రవ్వవి. పవనాధి పౌషధమలకు మిక్కిలి హానికలగా యున్నది. భూమియందున్న కొండలయందున్న గొప్ప అరణ్యములు గలవు. అరణ్యమనగా ఈపై నివివలించిన. చరా—చర—జంతువులు నివసించే స్థలమగును. భహిరంగముగా ఉండి భూమియందున్న దిబ్బలమీద ఉండేచెట్లున్న, చిట్టి అడవి అనబడును. ఈ యెడలెలనే స్థలము లో చెట్లున్న, ఉదకమున్న ఉదకము మహాఅనుమ ఎడారిలనే స్థలము యినుక భూమిగా ఉండును. చాలా దూరము బట్టెలుగా ఉండును.

22 చెట్లున్న, తుప్పలనున్న, నదికి, వంటచెరువులు క్రింద వాడుకుందును. ఈచెట్లు, తుప్పలను, నదికే వాడికి పాపము పొందునా! పొందజా అని శంకరాగా ఇందుకు ఒక ముగిసాపము చెప్పటకు కారణమైనది అది అనగా మనుష్యులగువాడు ఒకరిని చంపజాలరు. లోకమందుగల నకలకార్యములను ఈ శ్వగుని అజ్ఞ చేత జరుగుచున్నది. ఓధర్మరాజా! గొడ్డలిచేతల్లుకొని చెట్టును నరికెడివాడు, ఆచెట్టును నరికిన పాపమును, పొందునా పొందకు—ఆగొడ్డలిచేత చెట్టును నరికెడిమనుష్యులు అందునవచ్చెడి పాపములను బొందరు. అటువలెనే, నమస్త కార్యములను చేయువాడు ఈ శ్వగుడనెడి తలంపు మనస్సున దృఢముగా నుండినను చాలును. అట్టి నెంకల్పము మనస్సుయందున్న ముక్కుమను యొకరు మోక్షార్థమునై నను కర్మాసేవత వలన చేసిన యెడల అట్టి పాపము వానికి రాజాలదు. ఓధర్మరాజా! మనముచేయు కర్మ ఫలమంతయు ఈ శ్వగునిజేయుముగాని మనదికానేరదు. శత్రువులు

యథము చేసి యథమందున చచ్చినందున నీకు పాపముకలుగదు అచచ్చిన వారియొక్కయే దోషకర్మములు వారిని చంపినవూ నీకు తెలియదు వారి వారి కర్మములను ఈ శ్వరుడు యెరుగును. గావకుండుటకు యెవరికిని శక్యముకాదు. వారి వారి పూర్వజన్మ ములయందు చేయబడిన కర్మములను బట్టి ఈ శ్వరుడు వారి వారిని చంపుటకు సిద్ధపడియుండగా నీవు చింతమెంచి యుండవలయు ఒక పిచ్చి తనముగాతిన్నదని వ్యాసుడు ధర్మరాజుతో చెప్పెను. యథ మునంగు, చచ్చినవారు స్వర్గలోక సౌఖ్యములను అనుభవించు ముందు.

23 చెల్లి కాయకూరలు నొడరాదని శంకరాగా ఈ పైని ఉద్దహరించిన ఇతి హాసమును బట్టి చూడగా చెల్లి కాయకూరలు నెంపి భక్షించుటవలన పాపముపొందెను.

చెల్లెడభావము ముగిసెను.

కొండల వివరము.

24 (4 వది) కొండలనగా పెద్దపెద్ద పాపానాదులు రాయి రప్ప గలది ఎత్తుగానుండుది కొండలోనబడును. మిక్కిలి యెత్తు లేనిది దిబ్బననబడును. నీటికి జీవిగలదు. గాని ఆత్మభావములేదు అనాత్మయనబడును.

25 ఈ తొల్లకు అన్న పానీయములులేనందున “చమ్మ” అనే పుస్త్రువలేను. గాని జలమును ఆకర్షించే గుణముగలదు. ఈ తొల్లయందు అగ్నిగలదు. చిన్నరాయిని చెక్కి ఆరాతిమీద దూది నునిచి ఉక్కు-బిల్లతో కొట్టిన యెడల అగ్నికలుగును. ఈ రాతిని చైతన్యుకీరాల్లు అనబడును. ఈ భరతఖండమునందు ఇ

గ్నిపెట్టెలు రాకముందు జనులు యావస్థుండి చెరుముకి
 రాయివలసనే అగ్నికలుగ జేయుచుండును. గంధకము పుల్లలతో
 దీపములు వెలిగించుచును. తాల్లలో గోడలు కట్టడముకును
 విగ్రహములు చేయుటకును ఉపయోగమగుచున్నవి. తాల్లలో
 పలక రాళ్లు భూమియందు బులుబేరు చున్నవి. అపలక రాళ్లు
 యిల్ల మీద కప్పకున్న చావుల్లలోను, అరుగులుమీద పడుచు
 టకును స్లేపుపలకలకును, ముద్దరాళ్ళు రాతిచిప్పలకును ఉపయోగించు
 చున్నవి. తాల్లలో వివిధములైన తాళ్లు గలవు. వివిధములైన
 రంగులు గల రాళ్ళున్నవి. తాల్లలో నువర్ణ మయేతాళ్లుకూ
 డావున్నవి. ద్రావకములవలన కరిగింది బంగారము చేయు
 చును. పారావారి పరింపరముగా అర్జులైన వారు శాస్త్రము
 లను బట్టి తాళ్లువున్న స్థలములలో త్రవ్వించి (1) వజ్రములు (2)
 వైచార్యములు (3) గోమేధికములు (4) పుష్కరాకములు (5) మ
 రకతములు (6) మాణిక్యములు (7) నీలములు మొదలైన
 టువంటివి ఆత్రవ్విన గనిలో కనిపట్టి తీసి పానవృద్ధిచిన వాటిని వి
 శ్రయించుదురు. గొప్ప గొప్పధనాద్యులు వారివద్ద కొనిఆభరణము
 లయందు పొడిగి పురుషులు స్త్రీలు ధరించుకొనుచున్నాడు. మఱిన్నీ
 గొప్పగొప్ప పట్టణముల రాజులు, రాజులు. వారివారి సింహాసన
 ములకు స్థాపించుకొనుచున్నారు. కొండలయందు బంగారము
 వెండి, రాగి, ఇత్తడి, సీసము ఇనుము ఉక్కు మొదలైనట్టివి అయ్యే
 వస్తువులు దొరుకును. వీటి మిశ్రితమువలన అనేక వస్తువులగును
 ముద్దిబంగారము దొరుకును. దేవుని మహిమను గ్రహించుడి.

పాపాగాదుల ప్రభావము ముగిసెను.

తీ పు జ ల ము వి ష య మె

26 ప్రపంచమునందు కొండలను భగవంతుడు సృష్టించెను నముద్రములోనున్న దిట్టమీదనున్న సృష్టించిన కొండల, రమారమి ఖిరమునుంచి గాని మధ్యనుంచి గాని ఉత్పత్తి యగు ధురమై నటువంటి, తియ్యగి, తేలు, జలఊట ఎల్లవస్తువు నెల్లువగా బాటుచు నదులలో కలునుచు. అకొండల క్రింది రాగములున్న ద్వీపములలోనున్న దిట్టమీదనున్న ద్వీపములలోనున్న గ్రామాదులలోనున్న అడవి ప్రదేశములలోనున్న నివసించుచున్న వకల చరా—చరములు చెరువులలో నుండిన వర్షజలమువలననున్న నదులలో బాకజలము వలననున్న బావులలో ఊరక ఊటజలము వలన నున్న తవించుచుండును.

27 వర్ష చిందువుల జలము వలన పంటలు వస్తే రాలు ప్రష్కరముగా పండును. ఈసీటియందు చేపలు, పురుగులు వస్తే రాలు నివసించును. ఏటికిన్ని, వ్యాధులు, చావుగలదు.

28 పైని ఉదాహరించిన కొండులకు వ్యాధి, చావు, లేదు ప్రపంచము అంత్యమున జలప్రళయము వలన ఆవర్తతములు నశించును కాబోలును ఈవిషయమై వాటిని సృష్టించిన సృష్టికర్త గోచరముగా నుండును. పర్వతములలో హిమాలయ పర్వతము గొప్పదియగును.

ముఖ్యతౌత్పర్యము.

(పైని వివరించిన, మనుష్యాదులకు, మృగములకు, పక్షులకు, చెట్లకు, తాళ్లకు, ఏటికిన్ని, రాలు, యావ్వన, కొమా

•ర, నృధాన్యములు, చావులకు. శాశ్వతశాంతి విషయమై నృ
ప్తిచింత, నృప్తికర్త కే నోచుముగా ఉరమును. ఏటిలో జీవరాసు
లకు మోత్రం ఉచ్చాహ, సత్సానులకులవు. జీవరాసులలో
మనుష్యులకు మాత్రం, అశ్వము కలిగినందున సావత్త్య
ములుకిలవు అందుకు తగిన ఫలములు పెంతునే కలిగి ఉన్నవి. మృగ
ములకు, పక్షులకు, పురుగులకు, పూర్వజన్మందు చేసిన ప్రాకర్ష
కర్మ ఫలము అనుభవించవలె కాని, ఈ జన్మములందు ఏటి
అర్హతను లేనందున, సావ, పూర్వములు. లేవు. ఏటి పూర్వ
సాచిత కర్మములు కలిగితే పర్వతము పుట్టు, గిట్టులు కలవు.)

ము తు వు లు .

29 శరీరముగాను 29 ప చక్రములో యెప్పటికైన ప్రకా
రము అగు ముతువులు జీవరాసుల విషయమై భగవంతుడు
ఏర్పర్చెను. ఈ అగు ముతువులు క్రమముగా వర్తించని యెడల
ఏకే తమ మనగా కరువుకొ గారగుదువులు క్రమముగా వర్తిం
చక పోవడమునకు గారగుమనగా మోసవజన్మమై
తిన వారి వలన భగవద్భక్తి తక్కువ పోవటముల కలి
మాయ ఎక్కువవీనయెడల ఈ అగు ముతువులు క్రమముగా వర్తిం
చవని స్పష్టముగా తెలందనచ్చును. మూసెవుల వలన కన
టముల కలిమాయ తక్కువ భగవద్భక్తి పోవైనయెడల ఈ అగు
ముతువులు క్రమముగా వర్తించును. ఇందుకు సంబంధములేదు.

సముద్రము

యొక్క

ప్రభావము.

30 అర్థవము అనగా సాగరము సముద్రము ఈ సముద్రము, అనగామనే ఉప్పు గడలి లేక ఉప్పు సముద్రముగా నుండును. సముద్రముయొక్క అంతు కనుగొనినవారు లేరు. వర్షమహాముఖులు సహా కనిపెట్టలేక పోయిరి. సముద్రమునకు అనేక శాఖలు గలవు. శాఖలు అనగా ఉప్పుకారీలు అనబడును. ఈ ఉప్పు కారీలు అనగా ఉప్పుకాలువలు నీటిజలమువలన ఉప్పు పండును సముద్రమునకు పోటు పాటుగలదు. పోటు అనగా నీరు ఎక్కు అగును. పాటు అనగా నీరుతగ్గును. ఈ కారీలుకూడా అటువలెనే అగును. ఎడతెగక సముద్రమునకు పోటు పాటు ఉండును. కొండలయందున్న, అడవి ప్రదేశములయందున్న, గ్రామాదుల యందున్న, వర్షించె జలము కాలువలుగా నదులలో చేరి సముద్రమునందు కలునును. ఈ నదులకు సముద్రము, తల్లిగర్భమగును. ఈ నదుల జల ప్రవాహము, సముద్రము భరించనియెడల ఈ ప్రపంచము ఆ జలము వలన మునిగి పోవును.

31 సముద్రమునందు “రెండు అలలుగలవు.” అలలు అనగా కెరటములు. ఈ అలలులో మోటి చిన్నది. మనిమోటి పెద్దది. చిన్న అల వడ్డుకు వచ్చినతోడనే దాని వెంటనే పెద్దలల, దాని మీద పడును. ఈ రెండు అలలలో, చిన్నది, వెనకకుతగ్గి పళించును. పెద్ద అల దానివెంటనే వెనకకు తగ్గి పళించును. ఈ

లాగుననే యెడ నెక్క వస్తూ పోనూ ఉండును. మనుష్యుల ఉచ్చాస నిత్యానందాలనే పైకి వచ్చును. లోపలికి పోవును. మనుష్యులకు అంత్యత్వావగలదు. ఈ కెటములకు అంత్యత్వావ లేదు. ఈ కెటములు, సముద్రము ఒడ్డున మాత్రము గొప్ప ధ్వని విచ్చును. గాలి వాన విడిచివచ్చును, గాలి వలన గొప్ప గొప్ప అలలు ఏడలు వగైరాలను ముంచును. గాలివాన అనగా తుపాను అనబడును. గాలి హెచ్చుచున్న కొలది కెటముల ధ్వని హెచ్చుచును.

32 సముద్రమునందు ద్వీపములుగలవు. ధాన్యపు పంటలు కాయకూరలు, గండమూల పదార్థములు, వనములు గలవు. వనములలో భీరభండములలో వున్న వృక్షములు పక్షులకంటి మంచి ఉన్నతమైన ముచ్చటగల పక్షులు వృక్షములు అనగా సింహములు రాజవాంసలు రామచిలుకలు గోరువంకలు గండ భేరుండ పక్షులు, అగినితినె పక్షులు, అద్వీపములయందు గలవు. మణిన్నీ వివిధములైన వర్ణములు గల జీవరాసులుగలవు. సముద్రజలములో వివిధములైన జీవరాసులు నివసించుచుండును ఇవి అగువు మాత్రముగా ఉండినను కోట్లకొలది నీటనుండును. నీటిని మ్రొంగి చిన్న చేపలు బ్రతుకును. వానిని మ్రొంగి పెద్దచేపలు మొదలగు జలచరములు జీవించును. నీటినుండు జంతువులలో కొన్ని గాలిని బీల్చుటకు నీటినుండి వెలుపలికి రావలసియుండును. ఇందు భల్లూకములు, నీటికుక్కలు, నీటిపిల్లులు, నీటిమనుష్యులు మొదలగునవి పిల్లలకు పాలిచ్చు జంతువులు. చేపలలో తిమింగలము అనేచేప మహాగొప్పది యగును. గాలి బీల్చుకొనుటకు నీటిపైకి వచ్చుచుండినను యితర జంతువులవలె నీటిని విడుచుటలేదు. గొప్ప గొప్ప ఓడలు వగైరాలను ముంచివేయును.

33 భూగోళము చూచుచు భూభాగము ఎంత ఉన్నదో గమనింపుచు జలభాగము, భూభాగానుకంఠ కనీసము రెండు రెట్లు ఎక్కువ అని కనుపడునుగాదా? బీడుగా ఉండు ఉష్ణవీరు ఇంత స్థలము ఆక్రమించుకొనుట యెందుకు? భూభాగమే ఎక్కువ స్థలమును ఆక్రమించుకొని ఉండినయెడల పైని వివరించిన ప్రకారము ఎంత పెంటపెంటును, ఎన్ని వృక్షములు వృద్ధిచేయును. ఎన్ని జంతువులు జీవించును, ఎంతమంది జనులకు ఇది ఉపయోగకరముగా ఉండును. ఇటుగాని సముద్రమునే గొప్పచేసి భూభాగమును ఇనుకుచేసిన స్వల్పమని అభిప్రాయము ఏమై ఉండవచ్చును.

స్వామివర్ణమునకు మంత్రపుదిప్పులు నోస్టికెరమకొని ఉండు సన్న వచనము నోస్టికెర ద్వీపముల సముద్రలోచలయందు మంత్రపు చిప్పలతో వర్షింపబడుచున్నట్లు నోస్టికెరమునకొనును అవర్షించుచు గట్టిపడి మంత్రములు అగును. పగడములున్న ఆదీర్షముల యందే ఉత్పత్తిగనును.

34 కలియుగ మంత్రమున స్థానము లానే సముద్రము సృష్టికర్తమహిమ వలన, ఉప్పొంగిన జలప్రళయము నందంతట ఆస్పష్టికర్త స్వప్రకాశకుండై కలియుగమును లయింపుచేసి మరల యేయుగమును కలుగజేయునో ఆస్పష్టికర్తకే గోచరముగా నుండును. ప్రస్తుతము ఆచ్చటచ్చట సముద్రము పొంగిన కెరటముల వలననున్న నదుల జలప్రవాహము అనగా పూర్వ వలననున్న పట్టణములు పల్లెటి గ్రామములు నశించడము మనము వినడము చూడడము కూడా కలదు గనుక ఆస్పష్టికర్తమహిమ యెవరున్ను కనుగొనలేదు.

సముద్ర ప్రళయము ముగిసెను.

35 ఇట్లు స్పష్టించిన, సకల—చరా—చర—ములు జగము నందుండివలసిన, “నిర్ణయసాక్షి” అస్పష్టించిన. స్పష్ట కర్త, అంతరింగమున ఉండునుగాని, ఇతరులకు, గోచరముకాదు, చెప్పటకు అలవికాదు.

సకలచరా చర అనే వాక్యముల అర్థము ముగిసెను.

36 పైని వివరించిన, భూతములలో, వ్యతివార్తనను కాలము నిటకంచిన పోతనే, గ్రంథమునందున్న 3 వ ప్రకరణ 6-7 వ ఇతివాసములలో, మృత్యుదేవతా ప్రభావములలో చెప్పినట్టి మృత్యుదేవత పలాలో జక్తి, స్వర్గ సరికాదులకుచేసే వాగు వాగు చేసిన పూర్వసంచితి కిర్మములనుబట్టి, మరల పునర్జన్మములో నరజన్మమై, జన్మించిన వారే, లభించిన, సుఖ, దుఃఖాదులను, గురించి, (ప్రారంభకర్మాము అనుభవించిన, పడినాక దేవర్షితైవను అన్న తత్వజ్ఞానము నొప్పున) పూర్వప్రారంభసంచితి కర్మఫలమని, గ్రహించుకొని, ఈ జన్మమందైనను, పోలి నెచ్చుకొని తాను, మరల పునర్జన్మము పొందికుంటున్న, చరా—చర—ప్రపంచ మునకు, అధిపతియగు, పరబ్రహ్మమును, సుతించుచు. ముత్యము, జ్ఞానమయములనెడి, యెందుకిట్టలయందు, విజ్ఞానమునెడి, అగ్నిని, ప్రథమ పర్చిన యెడల, ముదిగు చావులు మొదలగు దుఃఖములు లేని, అమృత రూపముగు మోక్ష స్థానము లభించి పునర్జన్మమునే జనన మరణములు నశించును.

37 ఈ గ్రంథము నందున్న, విషయనూచికనున్న 2 వ ప్రకరణ “సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షణము” లోనుండు పరి-పరి-విధ ములైన, శల్యములు, కీడ్లు, నరములు, 23, 24, 25, 26, 27,

28, ఈ 7 పత్రములలోనున్న ఇంద్రియముల చర్యలు మొదలైనవాటి పనియేమిటో అని గ్రహించవలెను. గ్రహించినవారినే ఇంద్రియ జ్ఞానానుభవము, తెలిసిన వారనబడుదురు. మఱిన్ని, పరబ్రహ్మ స్వరూపము ఇట్టిదని తెలిసికొన్న వారనబడుదురు. పిమ్మట పైని విగువ ఊదాహరించిన “తారకమనే” దేవాజ్ఞాపము, లేక తత్త్వజ్ఞానానుభవమునందు “దృష్టి” నిలిపి, చదిపి, జనన, మరణముల, తాత్పర్యమును గ్రహించవలెను. మఱిన్ని, మనస్సును విశిష్టము చేయునట్టిది యగును. పిమ్మట పిలువముల కలిమాయను మరచి “అవ్యక్తమనే, దివ్యజ్ఞానమనెడి” “అవిద్యయనే జ్ఞానము నుండి” నివర్తించు ఊదాయమును ఈ గ్రంథమువలన నెరిగి నివర్తించుకొని అనునన్యమనే పరబ్రహ్మముయొక్క జ్ఞానమునుపొంది, సద్విదాసందము, పాండతిము కింటి, సర్వోత్తమమైన సుఖము మరి ఒకటి లేదు.

38 “అవ్యక్తము” శ్రేష్ఠమగు ధర్మస్వరూపమని వేదములు తెల్పుచున్నవి.

39 ఈ విషయమై “సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షము”

20 వ పత్రములో 29 39 సంఖ్యనందు చూచుడి.

40 “వ్యక్తము అవ్యక్తము” అని ఈ రెంటిని తెలియని వారికి మోక్షమార్గము లభింపనేరదు.

41 అవ్యక్తమనగా అమృతమనియు చెప్పబడును ఇట్టిదని చెప్పరానిదని కూడా అర్థమగును.

42 వ్యక్తమనగా మాయాకార్యములగు వికారములగును. ఈ విషయమై 20 వ పత్రము 30 వ సంఖ్యలో చూచుడి ఇటువలె ఈ గ్రంథమును తరచిచూడగాచూడగా ఈ గ్రంథములో సువర్ణము దొరుకును.

పిండోత్పత్తి

43 మొదటి ప్రకరణము, 11 వ పాదములో 13 వ శ్లోకము నందు వివరింపబడిన ప్రకారము సృష్టికర్త అదిని బీజమనగా విత్తమునతో కలపి ఆముత్యమగునవలన 'మండితో స్త్రీ, పురుషసూత్రములుగా, శివరానులను, ఒక్కొక్క జరగా, సృష్టింది, అమితభువార, ఆశీషరానుల బీజమువలన నుండు శివరానులను, సృష్టిందిన వాటితో సూక్ష్మముల పుట్టిన విధము ఈ దీనిన నుదాహరించడముగనునది.

44 ప్రథమమున స్త్రీని వాటి అన్ని, పురుషుని నందునన్ని అనబడెను. శివము మండితో పుట్టినది గనక మండితో కలిసి పాత్రునైది

45 ధాన్యాదుల వలన అన్నియు అయెను, అన్నియు హాహరిము అయెను, పంచపదార్థములు అయెను అనగా భక్ష్యము, భోజ్యము, లేహ్యము, చోష్యము, అన్న పానీయములనగా, పరమాన్నము పులకము, పాయసము, అల్పా, అమృతము, మొదలై నటువంటి పదార్థములగును. భుజించే వస్తువులలో అమృతమును, స్తుతించే వస్తువులలో, సృష్టికర్త, నామామృతమును, ఈ రెంటికంటి, మధురమై నటువంటి పదార్థములు ముడివేవు. అన్నము అనగా ధాన్యపదార్థములు. పానీయములు అనగా త్రాగతగినవి అన్నియు అని అర్థమగును. మణియు, పిండివంటలు ఫలహారములు, వాతాయుకూరలు, (1) లవణము (2) కారము (3) పులుసు (4) వగరు (5) చేదు (6) తీపు మొదలగు, వైద్యపంజులను అనుభవించగా, ఉదరాగ్నియందుపడి (1) మాంసము (2) రక్తము (3) క్రొవ్వ, మదము, జిహ్వా, (4) మజ్జ అనుమూలగ మొదలు (5) కల్మములు (6) నరములు (7) శుక్లము మొదలగు నప్రధానువుల యుక్తంతై అందువ, శుక్లము, తెల్లగను, చీమిడివలె జగదగభంధము

మాది మొదలొక ఒకవాట్టు ఏర్పమును యెత్తి మైత్రాహ్నువు అనగా, భూతదర్పణయంత్రము అనే అర్థముతో పరీక్షించి చూచి నైతే అందు మహావన్ననూలుపోగులువంటి జీవ జేగువులు కానంబును. వేడిమిచే అవన్నపోగులు కదులు చుండును. ఈ జీవజేగువులే జీవి మూలాధారము. ఇదియే రక్షసరములు.

46 కాముని అనగా, పురుషుని, స్త్రీ సంభోగాలమున, 2 వ ప్రకరణ 20, 21, వ పుత్రిములలో 28, 29, 31, సంఖ్యల యందు చెప్పబడిన, “నత్తు” “చిత్తులు” రెండున్ను, కలిసి, భావ స్వరూపముగు అర్థ ప్రకాశము, శుక్లమునందు వ్యాపించుట నలన శుక్లము, స్త్రీ మధ్య స్థానమునుంచి, గర్భాశయమున, ఉదయించు లాగురూపముగు, గ్రుడ్డులో, శుక్లముచేరి, గర్భమును కలిగించును.

47 కామునివలన, సర్వభూతోత్పత్తి ఆయెను. నత్తు చిత్తుల పంచాసమే, యాసందము ఇదియే తత్త్వము త్వందము అనిపదము ఈ మూడు పదములు. తత్త్వమసియగును. ఇదియే సచ్చిదానందము. సచ్చిదానందమే జన్మరహితము అని అర్థమగును. 5 వ ప్రకరణము నందున్న మహావాక్యములను చూచుడి.

48 జీవజేగువులు, అనే, శుక్లము, శోణితము, శుక్లిము అనగా, ఇంద్రియము, లేక ఏర్పము, శోణితము అనగా, రక్తము, ఈ రెండున్ను అగ్రుడ్డులోగూడి, ఒకరాత్రి నీటిబుగ్గచందంబున నుండి మూచుదినములకు గుజగుజలై ఏడుదినములకు, వనవనలై అర్థమానమునకు పరిణమిండును.

49 జీవజేగువులు గృష్ణతో గూడినపుడే, స్త్రీ, పురుష, శిశు భేదమునకు మూలము ఏర్పడును.

50 రెండవ ప్రకరణ శరీరలక్షణమునందు 17 వ పుత్రిము 6-వ 7-వసంఖ్యలలో చెప్పిన ప్రకారం 24 తత్త్వములతో గూడా, 25 వ తత్త్వమనే “జీవి” చేరి ఒక మానవునకు శరము ఏర్పడును.

• 51 "అవో" తల్లి గర్భములోనున్న శిశువు గర్భమునందు ఎల్ల చోట్లతో స్పృశించే స్పృశీకర్త గోచరముగానుండును, ఈ విషయమై మహామహా గొప్ప రహస్యము. వస్త్రమహాబలువులు. ముగ్ధశిశువులు యోగులు మహా పిఠులు శుద్ధసాధులు మొదలైన టవంటి వారు సహా, కనిపెట్టలేకపోయిరి.

2 వ మాసమున బాహువులు ఏర్పడును.

3 వ మాసమున తిదరము ఏర్పడును.

4 వ మాసమున సర్వాంగములు ఏర్పడును.

5 వ మాసమున "శిశువు" గర్భమందు కొద్ది కదిలికా నుండును. శిశువు సంపూర్ణముగా నుండును.

6 వ మాసమున "శిశువు" కదలుట తల్లికి తెలియును రోమంబులు ఏర్పడును.

7 వ మాసమున నఖంబులు ఏర్పడును.

మాసమున స్పృశ్యమైన తన జన్మ పరింపరులను తల చుచు, ముఖించుచు, పగాత్పిరుని ధ్యానించుచుండును.

9 వ మాసము పూర్ణముకాగానే పసికిమైన నెలంబడు టకు సిద్ధముగా నుండును.

52 స్థూల శరీరము.

శిశువుయొక్క స్థూల శరీరము స్పృశీకర్త యొకడు మూల ముదానిని చేయగలడు. దానిలోని ప్రతిభాగమును ఆయన యొక్క జ్ఞానమును దయారసము బుద్ధిగ్ని గనుబడుచున్నది. దానికి పదా నుకటి ద్వారములు గలవు ద్వారములవలగా రింద్రములవలకును,

ద్వారముల వివరణము

నేత్రములు రెండు నాసిక ద్వారములు రెండు చెవులు రెండు

తోడు ఒకటి గుడచ్ఛారము ఒకటి మర్మస్థానమునకు ఒకటి నాళి స్థానము ఒకటి బ్రహ్మశపాలము ఒకటి ఇది అన్నియు లెక్కించగా పదునొకటి చ్ఛారములగును. సాధారణముగా జనులు .౪౦ దేహమునందు నవచ్ఛారములున్నవని చెప్పుదురు గాని కపాలమందు ఒక, రంధ్రమున్నది. అదియనగా - తల్లిగర్భమునుంచి శిశువు జన్మమయ్యే సమయమందు అశిశువుకపాలముమీదనున్న బ్రహ్మరంధ్రము చర్మముతో కప్పబడి మెత్తగా నుండును. ఆరంధ్రమును సాధారణముగా మాడవట్టు అందురు. అమాడవట్టు మీద అముదము వ్రాయడము వాడుక గలదు. క్రమక్రమముగా ఆరంధ్రముగట్టి బడును.

౩౩ ఒక భగవద్భక్తుడు తన హృదయ కమల కర్ణికామధ్యమున బరాత్పరుని నిలుపుకొని యుచిచ్చిన్నముగా గొంతసేపు ధ్యానముచేసి మడిమిల నపానస్థానముననూని, యుచితానమున గూర్చుండి, ప్రాణవాయవును మూలాధారముననుండి లేపి, క్రమక్రమముగా నాళియందును, హృదయమునందును, వక్షమునందును కంఠమునందును, భ్రూమధ్యమునందును శ్చే, కడవట, బ్రహ్మరంధ్రమును భేదించుకొని, దివ్యశక్తి రూపమున, నగనీపోయి కైవల్యము చేరవని ఒక గ్రంథమునందు ప్రచురించబడెను. కాబట్టి కపాలమునందున్న రంధ్రము బ్రహ్మరంధ్రమని తెలిసికొనుము.

౩౪ పాళిరంధ్రముకూడా శిశువు జననమయ్యే సమయమందు మూసికొని పోవును. అందుతో చేయియన్న పేగుతోని చేయబడును.

౩౫ ౩) ప్రమాదులు, రుచించుచుండగా జనులు శ్రద్ధాను అట్టి జనులకు చర్మము, మాంసము, రక్తము యిది ౩) గుణము

• పలన కలుగును, యెముకలు అందునుండు మూలక, తివర వాళములు అనగా రక్తవరములు ప్రయోజనీని గుణము పలన కలుగును.

(1) ఎముకల విషయము

ఎముకలలో ప్రధానమైనది మూలార్థము యొక్కది క పాలము పర్యంతము, ఏగాదంతమువలె, బ్రహ్మాదంతి, మేయత్ర, పెన్నెముక, అనే పేర్లు పూసయున్నది. దీనిలో మేయత్ర మూలక తిన్నది. దీనివంటి 24 యెముకలు చేరియున్నవి. అవియన్నియు నొకటితో మెకటి కూర్చబడియున్నవి. ప్రతిరెండెముకల నడుమను రబ్బరు వంటి యొకపదార్థము కలదు. దీనిమూలమున వని యొకదానితో మెకటి రాచుకొనలేకపోవుటయేగాక యెటువంది నను నటు దాచాళముగా వంగును, మరిన్ని దానివంటి 24 ప్రక్కటి ఎముకలు కలవు. యొక్కొక్క ప్రక్కను పంజరెందుకలవ్రు. మఱిన్ని దాని వంటి చక్రములున్నవి.

(2) చక్రముల వివరణము.

- (1) అధార కమలము అనగా గుడస్థానము.
- (2) స్వాదిప్తకమలము. లింగస్థానము.
- (3) మిశ్రపూరకము. వాళిస్థానము.
- (4) అనాచారకమలము. హృదయస్థానము.
- (5) విశుద్ధ కమలము. కంఠస్థానము.
- (6) అగ్నేయ కమలము. శ్రోత్రధ్యమృతికూటము.
- (1) సహస్రారచక్రము బ్రహ్మరంధ్రము.

(3) చతుష్పాదములు.

- (1) శ్రోత్రధ్యమృతి (2) కంఠము (3) హృదయము (4) భా

గ్ని. ఈ వాలుగున్న చతుష్పాదములును.

(4) ఘోరశరీరము సంపంతకు సంపాదించు 180 క్లుగలప్ర.

(5) తలలో 60 ను, పెండుపెండులో 50 ను, చేతులలో భజము లలోను 64 ను, క్రింది అవయవములలో 60 మును, మొత్తము 240 యెముకలు శరీరములో నున్నవి.

(6) పక్షి శిశువుగా ఉన్న ప్రపంచమునకు 20 వర్షమును, వానిని పాల పక్షివలకును అది నూటి పోయిన వెనుక వానికంటెను పెద్దవైన 20 వర్షమునప్పుడు అన్నిటి కంటెను వెనుకనుండి నాలుగు దంతములు చూవవలయు నప్పువరకు రాత్రు పైవరున 6 దంతములును 10 వర్షము క్రిందువగున 6 దంతములును 10 వర్షము మొత్తము 20 వుండును.

(7) కపాలము కోడి గుడ్డువలెనుండును. దాని యెముకలును దురుసుండి కపాలము క్రిందువరకు కుట్టివట్టు గురుడియుండును. వానిని ఐనులు (నుదుటన్ వ్రాసిన వ్రాలుకన్న గలదాలన్న వచనము చొప్పున) బ్రహ్మచారత యని యందును. మనుష్యుల నుదుటను బ్రహ్మచారివట్టు అనుభవించవలెననియు బ్రహ్మచార నెవరు తప్పించ తేరనియు చెప్పుదును. యీచిషయమై స్పృహించిన స్పృహకర్తకే గోచరముగా నుండును.

ఏర్పర్ప లడినశరీరము.

(8) మేలి శిఖరము, లేక శిఖరము, శిశువు తల, శిశువు ఘోర శరీరమువలకు శిఖరము. దీనిలో మిక్కిలి మేలైన వస్తువులుంచలడి నది. దీనికి బ్యారములు గలప్ర. పైని వివరించిన 50 వ సంఖ్యను చూచును శిశును మధ్యనున్న మొదడు మిక్కిలి మేలైనది దిగువకు ప్రత్యేచరను చర్యము చేతను మూయబడియున్నది. ప్రత్యేలో మొదలు ఒకవిధమైన తొలుపుగానుండును. మనసులో ప్రత్యేది కలంపుండును మొదలు తెలిసికొనునది పెద్దలు చెప్పుదును.

పైని వివరించిన వెన్నుపూస పైభాగమిందలి కుడమీద
తలయొంచుటనది.

(9) స్థూల కరీర మునందంతటను వెండ్రుకలు కలవు. అయితే
అటచేతులలోను, అటశోళ్లలోను ఉండవు తలమీదనక్కడా
యివ్వది. వానికి కుడమీదగలవు వాని చుట్టుననే నాళము లు
మల వలన అవి పెరుగును. బట్ట తలమీద వెండ్రుకలు నుండవు.
సృష్టావ్యములో కొండరి వెండ్రుకలువూడి బట్టతలయగును.
వెండ్రుకలు తలకు చెట్టతగల కుండ తలను కాపాడును. గమకనే
పురుషులు, స్త్రీలు, వెండ్రుకలను మిక్కిలి జాగ్రతగా కాపాడుకొన
వలయును. తలకు అందము కనిపించును.

(10) స్థూల కరీరమునకు చేతులు ననేకవిధముల ఉపయోగకరముగా
నున్నవి. ప్రతి భజముయెముక మీచెయ్యి వరకు వకటిగానేయు
న్నది. మీచెయ్యినుండి అటచేతివరకు రెండెముకలుకలవు.
మీచెయ్యియెముకను మూరచెయ్యి అనబడును. ముగ్ధకట్టులో
8 యెముకలును వాస్తవములో 19 యెముకలు గలవు. ప్రతి అట
చేతికి (6) వ్రేళ్లు కలవు. (1) అంగుష్ఠము లేక గాటవ్రేలు (2)
చూపువ్రేలు లేక తర్జివ్రేలు జట్టవ్రేలు (3) వక్రిత్రేలు (4)
అనామికవ్రేలు పచిత్రమువ్రేలు లేక ఉయ్యూగరము వ్రేలు పెండ్లి
కుమార్తె తరపున ఇచ్చిన ఉయ్యూగరము (5) చిటికవ్రేలు కనిప్పకవ్రేలు
వ్రేలివ్రేలునాలుగు కలుపులు గలవు. జాటవ వ్రేలును మాత్రం మూ
డుకలుపులు గలవు. ప్రతి వ్రేలి గోళ్లు కలవు. కలుపులవల్ల
వ్రేళ్లు ముడుపుటకు ఏలుగా వ్రుండును. గోళ్లువ్రుండున వనస్తువు
నైన నులభముగా తీసికొనగలము.

(11) కరీరము నడుమువద్దనుంచి, (1) నోడయెముక (2) కాలి
యెముక (3) పాదపు యెముక అనబడును. కాలిమధ్యనున్న
కలుపు మీకాలి చివ్వు అనబడును. దీనివల్ల కాలు నడుచుటకు
ఏలుగానున్నది. అతిపాదము దివివంపుగానున్నది. పాదము

ఒక్కంటికి 5 ప్రేళ్లు గలవు. పాదమువలన కీళ్లవలన మనము నడువగలము. ప్రేళ్లకు అపాయముకలుగకుండా గోళ్లువున్నవి.

(12) ఎముకలు తేలికగా వంటువలె బోలుగావుండును. బోలుయెముకలలో ముక్కు యిది మూలగడించును.

(13) స్థూల శరీరముయొక్క కడుపులోని త్రివలన గల పుష్కలమునము భుజిరచే పదార్థములు గిర్బములోనికి కుత్తిక ద్వారము గుండ గుటకతో ప్రవేశించి పిప్పిలయి మలమై గుండప ద్వారము గుండాబైటికి పోవును. అప్పురసమువల్ల రక్తమున్ను ఇంద్రియము కలుగును. ఉదకము వలన మూత్రము గలిగి శిశ్నము గుండ బైటికి పోవును. ఇంద్రియము కూడా శిశ్నముగుండ బైటికి పోవును. ఈ విషయమై 25 వ పత్రము 41 వ సంఖ్య చతుర్థిక వాయువులను చూచుము. పేగులు పుష్పవాటిలో పెద్దవిలో యిండుమిండు 18 మూరల పొడుగుయందును. మొత్తము 30 మూరల పేగులుండును రక్తము, గుండె, కాలిజము, పైత్యపు తిత్తి, క్లేష్మము, మదము, ఇవి యుండును. నరములు చాలా ఉండును. రక్తము రక్తనరములగుండ మాంసమునంతట వ్యాపించును. (సీలే ప్రాణాధారము" అన్న వచనము చొప్పున) ఈ శరీరములో సుమారు తొమ్మిది భాగముల నీరు ఉండును. మిగత ఒక భాగము ఇతర పదార్థములున్నవి. నీలే పీచీలికములు మొదలు గాగల పమస్త జంతువులకును ఆధారముగా ఉండును ఈ విషయమై నీరి 5 వ పత్రము 33 వ సంఖ్యనందు జలభాగము భూభాగముకంటే రెండు రెట్లు ఎక్కువ అని చెప్పియున్నది. పీచీలికములు అనగా పురుగులు

శరీరముపై చర్మము

స్థూలశరీరముయొనకు చర్మముతోకప్పబడియున్నది చర్మము మొత్తగా ఉన్నతమైన చాయగలదిగా యున్నది అనగా సంపదంగుల దుశ్శితమైన చాయ. తెప్పలకు అలవి కాదు.

హిందోర్పుత్తిముగి సెను

శిశువు జననము

యొక్క

వివరము .

57 పైని 58 వ ప్రకరమునందు చెప్పబడ్డ, పిండము, పంచ భూమిలతో నటించునట్టి రిద్దగునొకప్పుడు జన్మించే వివరము.

పంచభూమిల వివరము, ఈ పంచభూమిలు శరీ

(1) పృథ్వీ అనగా భూమి	రములో నిలిచి నైన విషయ
(2) అప, అన్ను జలము	మీ 2 వ ప్రకరణ 24 వ ప
(3) తేజస్సు అగ్ని	త్రం 40 వ సంఖ్యను చూచి
(4) వాయువు గాలి	నయెవల విశదమగును. స్త్రీ
(5) ఆకాశము ఆకాశము	పురుషుడు ఈ పంచభూమిల

వలనను, శుక్ల, శోఃఠము, వలనను, . కోమలాంగిగర్భమందు పైని చెప్పబడిన ప్రకారము పిండమై, రెండవ ప్రకరణములో శరీరలక్షణమునందు చెప్పబడ్డ అవయాంగములతో నీటిమాదిలో మలమూత్ర కుక్షిలో స్థూలశరీరముగా నగుచు నవమాసములు విమలభుక్త హారములు బ్రహ్మరంధ్రము గుండా భక్షించుచు మతాపితా, శిశువు, జగమును చేసిన పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధ కర్మములనగా, పుణ్యపాపములనుబట్టి అందున కష్ట దుఃఖ సుఖభోగము లనుభవించుచు ఈ గ్రంథమునందున 4 వ ప్రకరణ బ్రహ్మజ్ఞానములో ప్రమాదమైనై రాగ్యమునందు వివరించినటువలె, తల్లి ఐనటువంటి కోమలాంగి చింతించుచు, ప్రసవవేదనను జూచుచుకొని, శిశువు, మృత్యుదేవతను, తప్పించుకొని, కోమలాంగి, మర్మస్థానమునుండి, స్త్రీ యానముగానో, లేక పురుష యానముగానో, జన్మించిన తక్షణమే, 58

మాయలో జిక్కి జన్మమేసరకమని, ఘట్టిగా, అఱచి ఏడ్చుచు, శరీరలక్షణమునందు చెప్పబడ్డ, 8 వ తత్వమునున్ను, తానుతల్లి గర్భములోనుండి 8 వ మాసములో తనజన్మపరంపరులను తలచి తలచి దుఃఖించుచుండుటనున్ను, దివ్యజ్ఞానమునున్ను, మఱచి 'ప్రసంధయ'

శిశువు వృద్ధి

ననుపాలుతో చిన్న పాపగా వృద్ధిపొందుచూ "స్వప్నః" నిద్రయందు నకప్పుడు, ముఖవర్చస్సు, దుఃఖంచెట్టున్ను, నవ్వేట్టున్ను, ఇట్టి చిన్నలు కలిగించుకొనను. ఎందువలన ఆ-చిన్న పాప దుఃఖించునో, నవ్వనో, ఆకారణము అంతరంగముననుండి ఆపించే, సృష్టికర్తకే, గోచరముగాని ఇతరులు కనిపెట్టలేకపోయిరి. అట పిమ్మట ఆ చంటిబిడ్డ 44 వ ప్రతములో మాసపుల ఆహారవిషయమై చెప్పిన ప్రకారము అన్న పానాదులతో బాల్కుడై ప్రభలి యవ్వనమునందు ఆత్మ అంతఃకరణ రాగి ద్వేష, కామాదులకు లోనై "అవిద్య" అనే అజ్ఞానమాయచే పామరంబులందు జిక్కి జిక్కిక, నీమము నెలియనివాడై నప్పటికి, తెలిసినవాడై నప్పటికి, ధన, దారా, పుత్రా, పౌత్ర, మిత్ర బాహనాదులతో, దులదూగుచూ ఉండగా, గాని బీదజీకముగా ఉండగా గాని వారి వారి పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధసంచిత కర్మము అసగా పుణ్యపాపములను బట్టి వ్యాధుల వలన, తీరని శాఢలనుభవింపుచు బేషధములవలన వ్యాధులుకుదురుచు కుదజకను తొవకు మరణవ్యాధి వలన నునాయానముగా గాని కష్టముగా గాని, స్వగృహమునో, ఏపూరనో, ఏయడపినో, ఉడకమందునో, అగినయందునో, మోటిన్ని.

(మరణవ్యాధివలన)

- (1) మాతృగర్భము, } తల్లిగర్భమునందు 1 మాసములోపుగా
 పండగా, } ఉండముగా ఉండగానో, ఇది కడచి
- (2) మాతృగర్భము, } తల్లి గర్భమునందు 9 మాసములు
 శిశువుగా, } లోపుగా శిశువుగా ఉండగానో, ఇది కడచి
- (3) స్తనంధయ, } తల్లిగర్భమునుండి జన్మించి 3 సంవ
 స్తనపానము, } త్సరిమఱులులోపుగా చన్నుగుడుచు చిన్న
 పానముగా, చంటిబిడ్డగా, ఉండగానో ఇది కడచి
- (4) బాల్యము, } చిన్న పానములు భుజించుచు, 3 సం
 వత్సరములనుండి 12 సంవత్సరములకు
 లోపుగా, పరిశుభముగా ఉండగానో,
 ఇది కడచి
- (5) మాణవశిశువు, } 12 సంవత్సరములనుండి 16 సంవత్స
 బాల్యము, } రముల కులోపుగా, పూర్ణ బాల్యముగా
 ఉండగానో, ఇది కడచి
- (6) యువశిశువు, } 16 సంవత్సరములనుండి 50 సంవత్స
 యువశిశువు, } రములకు లోపుగల (పుత్తమ) యువ్వన
 ముందునో, ఇది కడచి
- (7) తరుణ్యము, } 50 సంవత్సరములనుండి 70 సంవ
 తరుణ్యము, } త్సరముల లోపుగల (మధ్యమ) ముదిమి
 కౌమారమునందునో, ఇది కడచి
- (8) ప్రవృత్తి, } 70 సంవత్సరములనుండి 80 సంవ
 వార్ధక్యము, } త్సరములలోపుగా (అధమ) వార్ధక్యము
 ముదిమిగా ఉండగానో, ఇది కడచి
- (9) వృద్ధ్యుని, } 80 సంవత్సరములు పైగా మిక్కిలి
 వార్ధక్యము, } వృద్ధు ముదిమిగా ఉండగానో,

ప్రతిరోజునవచ్చే 8 రూపాయలలో ఏర్పాటుననో, ఏనిము పనుననో స్థూలశరీరమునకు గల పరిరంధములలో వకరంధ్రము ద్వారా నిర్ణయప్రకారం ప్రాణవాయువును నూత్నదేహము లేక మాయాదేహమును పొందించి యమదూతలు యముని వద్దకు తీసుకొని వెళ్లి ఒప్పగింతురు (అయవ్యము పూర్తిగాని ప్రాణులను తక్షణమే వారి వారి దేహములయందు ప్రవేశపెడుదురు.) ఇట్లు రానియెడల,

పిమ్మట (1) జలసమాధినో, (2) భూసమాధినో, (3) శ్మశానాగ్నిలో దహించిపోవునో, (4) అరణ్యసమాధినో, శుష్కాలశరీరము నశించిపోవుట నిశ్చయమని, జగత్తుకంతా, తేటతెల్లనగా తెలియును గావున వారి వారి పూర్వసంచితకర్మములను బట్టి ప్రాణ వాయువు స్వర్గసర్గాదులకుంచేరి “జీవి” బ్రహ్మమునందైక్యమవని యెడల పునర్జన్మము పొందవలసి వచ్చును. కొందరు చావడము తోనే పితౄదయాపమై మనుష్యులను బాధించుచుండును. “జీవి” యిటువలెనే జననమరణములనలన బహువైతలు పొందుచు దరిగానక యుండుట నిజముగనుక జన్మమే సరకము, జన్మరహితమే మోక్షము అని శ్రీగంధమువలన గురుకు షోగి “సంసార సాగరండుఖం” అనే అనత్తువుననువంటి అనగా నిలకడలేని గృహకృత్యములన్నిటి యందు మితప్రసరనముగా నెరవేర్చుకుంటూ ధర్మ క్రద్ధలతో శ్రీగంధముతోనున్న మంత్రములను, త్రికరగాతుర్ధిగా అనగా ఇతర తలంపులు మాని, చెవులతో వినినను గాని వాక్కువల్ల ఉచ్చరించుటవల్లగాని మనభ్యాసము వలన గాని “శివాయ విష్ణునామాయ శివనామాయ విష్ణునే” అన్నశ్లోకము చొప్పున శివ మతమనినీ, విష్ణుమతమనినీ, వీరిని క్రమకు క్షణము ఎంచక పశువుగా నృసింది

న యెవల గాని లేక వారి వారి ఇష్టప్రకారం (భేదముచేత) వృ
 ణించి, సచ్చిదానందసుఖవము పొందుటకంటే, సర్వోత్తమ మైన
 సుఖమును విలక్షణముగా జూచుకొని, అట్టివానికి నమః నామస్కారము.

58 స్థూల శరీరముల వివరం.

స్థూలశరీరము, సూక్ష్మశరీరము, గారణ మహాగారణమని
 నాలుగు శరీరములని చెప్పుదురు కొందరు మూడు అని చెప్పుదురు.

ఏటిలో స్థూలశరీరము కనుబడుకూ ఉన్నది స్వప్న అవస్థ
 లో శరీరము యొక్క ప్రతిబింబము కనుబడుకూ ఉన్నది గనుక
 సూక్ష్మదేహమని చెప్పవచ్చును. తరింమ్మా వాటిని గురించి వర్ణిం
 చుటకు ఏలులేదు. ఈవిషయమై 20 వ పత్రము 28 వ సంఖ్యను
 చూచుడి.

జనన మరణములు ముగిసెను.

59 పునర్జన్మము విషయమై

పునర్జన్మము లేదని కొందరు వాదించుదురు.

ఇందుకు దృష్టాంతములు

(1) లోకమునందు పూర్వముగా పాపము చేసినవారు కొం
 దరుందురు.

(2) పూర్వపాపములు సమీక్షగా చేసినవారు కొందరుందురు.

(3) పూర్వమధికముగాను, పాపమల్పముగాను చేసినవారు
 కొందరుందురు.

(4) శాశ్వమిక్కువగాను, పుణ్యము తక్కువగాను చేసిన వారు కొందరున్నారు.

60 ఏకంబడి వారి వారి (ప్రార్థభక్త్యమనగా) పాప పుణ్యముల ననుసరించి పునర్జన్మములు గలవు. అందులో మానుషజన్మముకు తగిన ఆవయాంగములలో భిన్నములేక, కలుగడదీ మహాదుర్లభము మఱిన్ని మానుష జన్మములో పురుష జన్మము కలుగుట మహా అధుదు.

61 ఇట్లు జన్మించినవారోలో “ప్రార్థనందితి కర్మము అనుభవించక విడివాడ దెవ్వరికైనను” అన్న వచనము హెచ్చన.

62. (1) “కర్త” అనగా చేసిన పుణ్యపాపములు.

(2) “మందితి” అనగా పుణ్యపాపములు పోగు అయిన మూట.

(3) “ప్రార్థ” అనగా, ఆద్యప్రము, పుణ్య పాపముల మూటయొక్క ఫలము నుభ దుఃఖములు అనుభవించుట.

తా. “జీవుడు” పూర్వజన్మమందు యావత్ప్రపర్యంతం అర్జించిన పాప పుణ్యముల యొక్క ఫలము నుభ దుఃఖములను ప్రాలు అనుభవించవలయును.

(4) “అగామిక ర్తమనగా” పూర్వపు నుభ దుఃఖములనుభవించుచు “జీవి” ఈజన్మమందు అర్జించే కర్మములు.

63 ఈకలియంగమునందునే మావత్తలలోనున్న మృగమాలలోనున్న, పక్షులలోనున్న, పురుగులలోనున్న, జీవన, మరణముల బట్టిన్ని అందున ప్రాణులనుభవించే, కష్ట, దుఃఖ, నుభములు అట్లు బుద్ధిమంతులైనవారు పరిశీలించి చూచినయెడల వేరేదృష్టాంతములు కనుక నేటి అయిదు శృంగులకు తగిన భరిమాత్రములు ఈదిగు పడిచావారించడమైనది. నమ్మవలసినది.

1 వ పాఠసము.

63 మానవుల రోగుల వివరణము

మానవులలో కొందరికి వ్రుణ్ణునుంచి గాని, లేకమధ్య కాలములోనుంచిగాని, కుష్ఠరొగములు, వాతరొగములు, చేతులుకాళ్లు లేకపోవుట, గుడ్డివాళ్లుగా ఉండుట, పిచ్చి ఎత్తుట, మూగగా ఉండుట వివిధములైన కురోహములుగా ఉండుట మూర్ఛకలిగియుండుట ఇట్టి మొదలైనట్టి వ్యాధులు కలిగి తుదియవ ఉదాహరించిన 76 సంఖ్య ప్రకారం అష్ట దరిద్ర దశవలన అన్న పానాదులు దొరకక, సేవచేయువారు లేక, సరిక మలినములో దొడ్లుచూ ఉండవమున్న ఉత్కృష్టకస్తము పొంది మృతిపొందడము మనము చూచుచుంటిమి కదా ? మఱిన్ని ఇంతకస్తములో ఉండిన్ని ఒకప్పుడు నీలికి సంశోషమున్న కలదు ఇది అయిందనియు,

64 (2) మఱికొందరికి పైని ఉదాహరించిన వ్యాధులు కలిగిన్ని తుదిగువ ఉదాహరించిన 75 సంఖ్య ప్రకారం అష్టైశ్వర్యములవలన, అన్న పానాదులున్న, సేవచేయువారున్న, సరిక మలినములో పడి దొర్లక నుఖ, భోగము, లభ్యమింది మృతిపొందడము మనము చూచుచుంటిమి కదా ? మఱిన్ని ఒకప్పుడు నీలికి దోఖమున్న, కలదు అనగా ఇంత అష్టైశ్వర్యములు వుండిన్ని ఇట్టి వ్యాధివంధ్యమిందని అని దుఃఖించుచుదురు.

: 65 మొదటి వాళ్లు రోగులుగా వుండి అష్టదరిద్రము వలన ఉత్కృష్ట కస్తము పొంది చావడమేమి ?

66 రెండవవాళ్లు రోగులుగా వుండి అష్టైశ్వర్యములుకలిగి భోగభాగ్యములు లభ్యమింది చావడమేమి ?

67 కొందరు పుష్టకముంచి దేహసౌఖ్య మనుభవించి మధ్య కాలమును వ్యాధిపీడితుడై మరణించడము.

68 కొందరు పుష్టకముంచి వ్యాధిపీడితుడై మధ్యకాలమును దేహసౌఖ్య మనుభవించడము.

69 కొందరు పుష్టకముంచి అష్టైశ్వర్యములోనుండి చావడము.

70 కొందరు పుష్టకముంచి అష్టకష్టములోనుండి చావడము.

71 కొందరు పుష్టకముంచి అష్టదర్శిద్రములోనుండి మధ్యకాలములో అష్టవిశ్వర్యము పొందిచావడము.

72 కొందరు పుష్టకముంచి అష్టవిశ్వర్యములోనుండి మధ్యకాలములో అష్టదర్శిద్రము పొంది చావడము.

73 కొందరు సాధారణమైన కలిమి లేమినుండి చావడము.

74 ఇట్టి మొదలైనటువంటి ద్వంద్వములను యోచించి పునర్జన్మము పున్నది. లేనిది గ్రహించుకొనుడి

(75) అష్టైశ్వర్యములు

76 అష్ట కష్టములు

(1) దాసీజనము

(1) దాస్యము

(2) భార్య, భార, కళత్రము

(2) నీవకేయవారు లేకుండుట

(3) పుత్రులు

(3) భార్యలేక యుండుట స్త్రీకి

(4) మిత్రులు

పెనిమిటిలేక యుండుట

(5) బంధువులు

(4) స్వయం కృషి

(6) వాహనములు

(5) వెయిచాచి అడుగుట

(7) ధనము

(6) అడిగిన లేదనుట

(8) భాగ్యము

(7) అవ్వబడుట

(8) త్రోవనకుచుట.

1. తన ఇతిహాసము ముగిసెను.

2 వ ఇతిహాసము

77 పునర్జన్మ మనగా మూల వృత్తి అని అర్థమగును. శుక్ల శోణిరములతో వృత్తిలు భిన్న మనబడును. పునర్జన్మమువిప్లయ మై, దేవతలు నహా పునర్జన్మము తిన్నవో లేదోయని సంశయంపుడుదురు. అట్టి సంశయము జనులకు కలుగుటలేప్పకాదు బ్రహ్మాక్షరము లేనివానికి పునర్జన్మము కలుగును గాని బ్రహ్మాక్షరము కలిగి బ్రహ్మములో విశ్వమై వానికి పునర్జన్మముకలుగలేదు.

78 (1) స్త్రీ, పురుష సంభోగము, (2) పురుషభీజము, (3) స్త్రీయుక్తి, రక్తము, (4) పూర్వజన్మ క్రితకర్మ సంస్కారము, ఇవి నాలుగును గర్భమందు ఆర్థ ప్రవేశించుటకు కారణమగును. అట్టి ఆర్థ అహంకార సంబంధముచేత, జన్మమనది సంక మందు పడినవాడై అనేక విధములగు కర్మములను పొందుచున్నాడు. మనయును అహంకారమువలన కర్మముకలుగును. అక్షరమువలన, అవివేకము, అవివేకము వలన, శను, నాది, అనెడి, అభిమానము, అభిమానమువలన, కృమక్రోధాదులు, కామక్రోధాదులవలన అనేక కర్మములు కలుగును, ఆ కర్మములవలన, దేహసంబంధము విడువక ప్రవర్తించి నిలసిపోవుచును, ఈ ప్రకారమే ఇక మీదను అనేక జన్మములు గలుగుచుండును. శుక్ల శోణిరములతో ఆత్మ చేతవృత్తిలు జన్మమనబడును. అట్టి శుక్ల శోణిరములతో జన్మము కూడ కొని గర్భమందు గలిమూత్ర పురీషములలో వివిధబొందుచు తుదకు స్త్రీయుక్తి మర్తస్థానమునుంచి బయలు బడి సంసారదుఖ మందు ముడిగి మనుష్యుడు దుఃఖించుచుండును. మనస్సు (1) మనుష్యులు (2) మృగములు (3) పక్షులు (4) పురుగులు పూర్వము చేసిన పాపమువలనచే వరకు ఏదో ఒక జన్మమెత్తుచుండును.

3 వ ఇతిహాసము

79 లోకమునకు పాపాత్ములు నిర్లబ్ధముగా జనులను హింసించి పాపములను గట్టుకొని ఎదురు భోగమాయలో జక్కి పగులు పొమ్ము అవహించియైనను, ప్రాణహింస చేసియైనను, పుత్రమిత్ర కళత్రాదులను, విక్కిలి యుక్కిర గిరిగి ముక్కువనో నెంత పోషించినను, తదకు నిర్వమును వదిలి నెల్ల వలసినవాడు తానొక్కడే గదా? ఇంతమాత్రమునకు పాపములను గట్టుకొనవలె గృహస్థాశ్రమధర్మము నందు మితప్రవర్తనగా నంచలించును ఇతరుల హింసించక నితరుల పొమ్ముఅవహించక తన సంపాదన కొలది బుధువులతో అనందించును పెద్దల ననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది మోక్షమార్గమును నడింగి విముక్తుడై కాలము తటస్థించిన నోడ నే నుజిగించి బ్రహ్మోక్తమైన యెడల జననమరణములు పొందజాలడు.

80 ఇది తిరియక మూఘు లనకులు దుర్మార్గములలో ప్రవేశించినవరులను హింసించి దుర్గతికి పోయెదరు. అనగా పైని ఉదాహరించిన కర్మములను బట్టి ఇహలోక దండనియు, పునలోకమున యమ దండనయు కలిగి మఱిన్ని గూడు మార్పి చేచిచేసిన సంచితకర్మములు నశించెవరకు మఱియక గూడలో ప్రవేశించుచుండును. ఈ విషయమై చాలా ఇతిహాసములు కలవుగాని ఈమూడు ఇతిహాసములనుబట్టి ఆలోచించి చూచినపైతే ఈవిషయమైతిన్న సంకయములు నశించిపోవును. యిందుకు సందేహము లేదు.

పునర్జన్మముయొక్క ఇతిహాసములు ముగిసెను.

81 ప్రాకృతభవంచితలగామికర్తృఫలము

(1) "అ" అనగా - విచేతన పుణ్యపాపకర్తృములు

(2) "సంచిత" అనగా - పుణ్యపాపములు పోనైనవయ్యా

(3) "ప్రాకృత" మనగా - అదృష్టము పాపపుణ్యముల మూలము

గామిక - ఫలము సుఖ నుఖము లనుభవించుట

(4) "అగామిక కర్తృమనగా" పూర్వపు సుఖ దుఃఖములను భవించుచు ఈ జన్మమందు చేసేపాప పుణ్యములు

82 "ప్రాకృతభవంచిత" అనుభవించిన విదనాదదె వ్యర్థమై నను" అన్నవచనము దోషించి మానవుని బ్రహ్మేశ్వరమును చేరినవారు విదనా ఇతరుల నెవ్వరిని విదనాదినది కాదు. పూర్వజన్మమందు చేసిన పాప కర్మములచేత పిడుగుమీద పిడుగు పడినటువలెను. గొమ్మవిరిగి మీద పడినటువలెను, భయంకరమైన నష్ట రంపులు లుగును. మనుష్యుడు పూర్వ జన్మమందు చేసిన పుణ్యమువల్ల మంచి అదృష్టమై యుండెనేని తాను తలంచిన వన్ని కార్యములు సమకూరును అష్టేశ్వర్యములు పొందియుండును. పూర్వజన్మమందు చేసిన పాపమువల్ల దురదృష్టమై యుండెనేని తాను తలంచే అన్నియు భగ్గుమగును. అష్టదర్శిద వశ కలిగియుండును.

83 ఇందులో రెండు విధములు గలవు. అవి అనగా కొంత కాలము అష్టేశ్వర్యములు పొంది మఱి కొంత కాలము అష్ట దర్శి యు కలిగియుండును.

84 కొంత కాలము అష్టదర్శిదము కలిగి కొంత కాలము అష్టేశ్వర్యములు కలిగి యుండును.

85 పాపపుణ్యములు పనుముగా చేసియుండే నేని నుఖదుఃఖములు రెండున్న సమముగా కలిసి వచ్చును.

86 చేసే పాపపుణ్యములు రెండున్న తాను పడుచు నప్పుడు కూర్చున్నపుడు, పడుండినపుడు మదికించి నపుడు కడవలె కూడానే ఉండును

4 వ అతిహాసము

87 ప్రాణిభిరి ర్విభావమును జెప్పటకు ఎవరి శక్యముకాదు

88 రుచిన జెడిపాండవుల బంజనులై విరటగొల్వ పాలైరికటా సంజయవిధి నమంతును కుంజరయూధంబునోమకుత్తుకజొచ్చెన్

89 కర్మమెవ్వరికైన, కడకుద్రోయగ రాదుధర్మ గానను చెచ్చి తగనిచోట కంకుభొట్లకు జేసకటకటాదైవంబు యేమిచేయవచ్చు ఈశ్వరాజ్ఞ, అన్నట్లు

- (1) ధర్మరాజు కంకు బొట్లు గానున్ను,
- (2) అర్జునుడురథసారథిగానున్ను,
- (3) భీముడు నంటికిగా నున్ను,
- (4) నకులుడు అశ్వశిక్షకుడుగానున్ను,
- (5) సహదేవుడు పశువులుకాడగానున్ను,

(6) ప్రహేళిక సైకింద్ర గానున్ను వీరు ఒక సంవత్సరకాలము అజ్ఞాతవాసము గడుపలేదా ఈశ్వరాజ్ఞకు యేమిచేయగలము ద్వాపరయుగమునందు ఇట్టివారికే ప్రారబ్ధకర్మతప్పలేదు గదా కలియుగమునందునవారివిషయమై జెప్పనేల.

పైని ఉదాహరించినవారు శ్రేతాయుగమునందు చేసిన కర్మ ద్వాపరయుగమునందు వారు చేసిన యుద్ధములో నసింపుచుకొని విజేహతైవల్యంబునం జెందినారు.

రీవ ఇరిపా

90 ధనము విధిబడిన దై వనంబున ముద్రాపాతమును
 వైన, వదలి-రిగ్లేని యబలుండు వర్ధిల్లు రక్షితుండు ముదిరియున
 జచ్చు. అన్న వదనము చొప్పున పురుషుడు పుణ్యాత్ముడైన యెడల
 అర్జించిన ధనము కీర్ధన బదికేసినను మూలమండము బాలుని
 అడవిలో పోవగా జరిగి పోయినను అయ్యున్నాడునై న యెడల వర్ధిల్లును

91 అబాలుడు ధనధాన్యమునందునుదూగుచు వున్నప్పటికి
 అల్పాయుష్షుండునైయుండెనని, ముదిరియున నున్నను జచ్చును
 అయినలెకే పురుషుడు గొప్ప ప్రయత్నము చేత ధాన్యము కలుగు
 ననియు అట్టి ప్రయత్నము చేయనందున దగ్గిదము కలుగుననియు
 తలంచకూడదు. అట్లు తలంచుటయే అనికీమాలిన తనమగుచున్న
 ది. అపురుషుని పూర్వజన్మ కర్మ ఫలస్వారము వలన పకలము
 లభించును. మఱిన్ని నశించును, తాను కర్తనని చెప్పరాదు.

92 పురుషుడు సంపాదన కొరకై ప్రయత్నము చేయవలెను
 ప్రయత్నించిన పిమ్మట లభించినను లభించకపోయినను పూర్వవంచి
 తకర్తమనితలంచి పంతోమించుకూడదు. నెచ్చుకొనను కూడదు.
 ఇట్లు కలిగిన సంపాదన లభియు నిత్యములుగావని అనిత్యములని
 తలంచవలెను. ఇరులకు కాలవకమున కీడు మేలుకలుగు చున్నవి
 గాని ఒకవివల్ల కలిగినదని చెప్పరాదు.

93 అగామి కర్తమనగా పూర్వపుష్కల దుఃఖముల వనుభవించు
 చును. జన్మమందు చేసిన పుణ్యపాపముల, ఫలితము ఈ జన్మమంద
 ను లభించును. మనుజుజన్మమునందు ప్రారబ్ధ నందితకర్తమును బట్టి
 లభించును.

94 పునర్జన్మములో అనేక జన్మములు కలవు. మానవులుగొ
 ములు, పక్షులు, పురుగులు, పరివోకములో నెండు ఫల

లోకములో నరకఫలము పొంది విగత వాణివాని ప్రారబ్ధ సంచిక కర్త
ములను బట్టి యెడోపిక జన్మము ఎక్కవలసివచ్చును అజన్మమందు
కష్టదుఃఖ, సుఖములు ప్రాణు లనుభవించవలయును.

9వ కర్మానుభవము తప్పించుటకు విచారేన్ని శక్యము కాదు, ఈ
శిక్షముగము నంగునే జనన మరణముల బట్టిన్ని అందున ఈ ప్రా
ణు లనుభవించే దుఃఖ సుఖముల బట్టి బుద్ధి మంతులైనవారు
వరికిరించిచూచినయెడల వేరే దృష్టాంతములు వెదుక నేల ఈ లెంటి
వలనను పరిలోకి మునందు స్వర్గ నరకములు, పిమ్మట ఇహలో
కమునందక్క కష్ట దుఃఖ, సుఖకములు, అనుభవించవలయును

- (1) కాగల పనులెల్ల కానియ్యమనిన్ని,
- (2) రాగలనిదె లెల్ల కానియ్యమనిన్ని,
- (3) పోగలకర్తములంతా పోనివ్వమనిన్ని,
- (4) కానున్నది రాకమానదనిన్ని,
- (5) పోనున్నది పోకమానదనిన్ని,
- (6) కానున్నది కాకమానదనిన్ని,
- (7) కానిది కానేరదనిన్ని,
- (8) అవవలసిన పనులు అచకమానవనిన్ని

(9) కాకన్ మానవు హనివృద్ధులు మహారణ్యంబులో
దాగినన్ పోకన్ మానడు దేహ మేవిధమునన్ పోషించి రక్షించి
నన్ అనునట్లు అడవియందున్న నువచ్చెమలపదలు రాకమానవనిన్ని దే
హమును నేవిధమును పోషించి రక్షించినను పోయేదేహముకాలము
తటస్థించినతోడన పోకమానదనిన్ని ఇదియన్ని యుపార్యజన్మమందు
చేసివ ప్రారబ్ధసంచికకర్తమువల్లలభించినవిఅని నిశ్చయించుకొనినిర్విచార
ముగానుండి పెద్దలననుపరించి శుగ్రంథములోనున్న నత్యోగ్యము
లుచేయుచున్న మిషిన్ని భగవన్నరణ త్రికరణమద్ధి గానునో భద
ము భేదపరించినయెడల మోక్షమార్గములభించును.

96 || బాతశ్శయ్యమకంబువలె అన్న వచనముచోవ్వన, పుట్టినప్పు
దేవతలనుమృత్యువుని పెట్టికొని యుండును || యుగానుబంధమోహిగా
పనుపత్తినుకొలయు' యుగానుబంధము తీరినచోదనే ప్రేమానుబంధ
ముతోలగిపోయి ఎవరేవని ప్రోవల వారు పోవుదురు. ఇందుకై
మతిమూతులుచింతించుడు కర్మానుసానముగా దేహమునకుజననమరణ
ములుసహజమైయుండును ప్రపంచమునందు జన్మించేనేవరానులలో
ప్రారబ్ధకర్మములేనివాడులేడు.

97 క || పుట్టినప్పుడె, మృత్యువుపొందియుండు,
చచ్చినప్పుడె జన్మంబుసంభవించు
దీనిమాన్వంగ బ్రహ్మాదిదేవతలకు
వశముగాకుండు దీనికై వగువనల.

98 ప్రాణులుపుట్టగానే పుట్టినరోజు మొదలుకొని, ఒక రోజున
కొకరోజు ఆయిరోజు గాముకలుగుటగురై యుండుకమానవులుశిశువు
పుట్టగానే సంతోషింనుదురు.

99 కలియుగమునందున ప్రతివారికి—కష్ట—సుఖములు—
రెండున్ను—కలిదు—లేములు—రెండున్ను—కలపు—ఇదివా
రివారిప్రారబ్ధ కర్మములనుబట్టిలభించుచున్నవి.

100 గనుక—సుఖము—కలిదు—కలిగినపుడు సంతోష
మున్నుకష్టము—లేదు—కలిగినపుడు—వ్యసనమున్ను పడకూడదు—
వీటిని సమానముగా నెంచిప్రవర్తించినవాడేధన్యుడు .

101 జనన—మరణములు—రెండును, అందునకలిగిన, కష్ట
దుఃఖములు—రెండున్ను ప్రాణులనుభవించ వలెను

102 ఈ విషయమై చాలా ఇతిహాసములు కలవు గాని ఈ
రెండు ఇతిహాసములను బట్టి ఆలోచించి చూచినట్లైతే ఈ విషయ
మై తిన్న సంతోయములు నశించి పోవును ఇందుకు సందియంబు
లేదు.

ప్రారబ్ధకర్మ ఇతిహాసములు ముగిసెను.

మృత్యు దేవత ప్రభావము

సృష్టికర్తయొక్క చర్యలు.

శివ ఇతిహాసము

- 1 శివకరణీల ప్రాణుల సృజించు నెడన్ కమలానుండనై
- 2 యవనిసమస్తి జంతు, నిహంబుల బోవగనచ్చుతుండనై
- 3 స్రవిమలదీప సంఘముల ప్రాణులజంభామోహించుదృష్టై
- 4 యనలప్రేమూర్తు లోక్కరగునామ్యునసంతుని మొక్కి
వేడదన్,,

ఈజగమునందు నకలచరా-చరములను సృష్టించు బ్రహ్మదేవ
ప్రేయ.

(2) అసృష్టించిన నకలచరా-చరములను పోషించువిష్ణు
వై సప్తయము

(3) అసృష్ట పోషించుచున్న శివులను చంపుటకురుద్దనై న
ప్రేయము గుట్టెక్రిమూర్త్యాత్మక స్వరూపుండని అయ్యలచే కరువహించి
నభగవంతుండాక్కడే యరి గ్రంథమునందు మొదట ప్రపంచ సృష్టి
క్రమము 12వ పత్రము 37వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారము
జగమునకు నాధారభూతుండైన ఆయనకృపచే సృష్టించినమానవుల
లోవిద్యాభ్యాసముపోషించిన అయ్యలచే అనగానకలము తెలిసిన పెద్దలచే
అనంతనామములు అసృష్టి కర్తకు కలిగెను శివాయవిష్ణురూపాయ
శివరూపాయవిష్ణు వేశివంశ్యాహృదయంవిష్ణు, విష్ణుశ్యా హృదయంశివః
అన్న వచనము వాస్తవసూరి ప్రాయ లోక్కరేయని చరితంబయ్యాడు.

104 సకలచరా—చరములకు ఆధారమైన, (1) భూమి, (2) జలము (3) అగ్ని, (4) గాలి, (5) ఆకాశము, (6) సూర్యుడు, (7) చంద్రుడు, (8) అత్యంతచలనముగలదైనట్టి—జననమరణాది వికారములులేని—బ్రహ్మ—(1) శివుడని, (2) సాంబశివుడని, (3) శుశ్వరుడని, (4) మహేశ్వరుడని, (5) శివశంభుడని, (6) ఉమాకల్యాణి, (7) దుద్రుడు (8) సదాశివుడని (9) పురిహరుడని, (10) కమలాననుడని, (1) విష్ణువని, (2) నారాయణుడని, (3) గోవిందుడని, (4) అచ్ఛతుండని (5) క్షీరామూర్తి అని (6) కృష్ణుడని, దేవుండని, భగవంతుడని, భక్తవత్సలుండని ఇట్టి మొదలైనట్టి నామములుగల సృష్టికర్తకునమః నామస్కారము

105 ఆదిని ప్రపంచము, నామరూపములేక, జలప్రళయముగా నుండెను, స్వయంభువువైన సృష్టికర్త, ఆజలప్రళయము సందంతట, స్వప్రకాశకుండై, భూమ్యాకాశములను సృజించెను. ఆసృష్టికర్త నిరాంకారి గానున్ను, నామరూపములేనివాడుగా నున్నాడు ఇట్లుండగా-ఆసృష్టికర్త “గుణరహితుడా-గుణరహితుడు కాడా”-అన్నశంకరాగా, “ఉట్టికి ఏగరినివారు-స్వర్గమునకు ఏగురు దూరూ, అన్నట్లు మానవులకు ఇట్టి శంక లేవవలయు మహా అద్భుతముగానున్నది. ఈ విషయమై చక్రమువలె తిరుగుమా గతిందిన నాలుగు యుగములలోనున్న వారిలో, దేవతలు, ఋషులు, మత్చక్రివర్తులు, స్థిరకాల జీవులు, వైకుంఠవాసులు పరమ కనిపెట్టలేకపోయిరి. ఈ కలుకనిపెట్టి నట్లైన, దేవమని తలంచేవారు యెవరు? గమకనే ఆయన మహిమను చాలామట్టుకు కనుగొన నివ్వలేదు. మానవులగు వారము ఆ సృష్టికర్తను స్తుతించి “కడలేరే వారమేగాని ఇయన గుణరహితుడని, గుణము కలివాడో”

వక్కాణించే అనవరము మనకు లేదు. అయిన మహిమ ఆ యనకే తెలుసును. ఈ గ్రంథము నందున్న మొదటి ప్రకరణ ప్రపంచ సృష్టిక్రమమును చూచుడి ఈ విషయమును గురించి తన అర్హజ్ఞానము వలన యోచించినయెడల బోధపడును.

106 ఇట్లు సృజించిన భూతముల వలన భూభారమైనందున భూమహాదేవి మొరలిడినందున ఆ మొరలిని బ్రహ్మ ఓకమృత్యుదేవతను సృజించి అమృత్యు దేవతతో ఇట్లనియె.

107 “ఓ మృత్యువా! బలాబలములను యోచించక ప్రజలను సంహరించెడి నిమిత్తమై నీవు పుట్టితివి గనుక, పక్షిపాతములేని దాననై, నకల బంతువులను సంహరింపుచుండుము.

108 ఆ మాటలను మృత్యుదేవతవిని, దుఃఖపడి కళ్లనుండి నీరుకార్చి, అట్లు దుఃఖించుచు నీకు పుట్టిన నేను క్రూరకర్మమును ప్రజాసంహారమును చేయుదునా? చేయును గనుక పూజ్యకార్యములు చేయుటకు పంపినయెడల, చేయుదువని చెప్పగా, అప్పుడు బ్రహ్మ పుడేను, ఆ మృత్యుదేవత యొక్క కంటియందు కారెను నీళ్లను దోసిలచేత పట్టుకొని యిట్లనియె లోకహితము కొరకు ఆ మృత్యుదేవతను అనేకవిధములుగా పూరణించి అప్పుడు ఆ మృత్యుదేవత, గాలిచేత చలింపెడి తీగవలె, గడగడవడకును, రెండుచేతులను జోడించుకొని నమస్కరించుచు బ్రహ్మదేవునితో నిట్లనియె.

119 ఓ దేవ, దేవ, బ్రహ్మదేవా! నీవలన నేను పుట్టితిని నీవు నాకుతండ్రి వగుదువు నీయంత మహత్మ్యనకు నేను పుట్టిన దాననై, క్రూరకర్మముయిన ప్రజాసంహారమును చేసినపుడు వారి వారి బంధుజనులు దుఃఖించి అనేక విధములుగా నన్ను తిట్టుచుండును. ఆ తిట్లను నేను వినజాలను. గనుక అధర్మముగా ప్రజాసంహారమును చేయుటకు నేను ధయపడుదును.

110 ఓ మహాత్మా! బ్రహ్మదేవా! నుండినందుండి ప్రాణులను మోడలు విడిచిదంపుటకు నన్ను సన్నిహించు ఈ పనిచేయుటకు నన్ను సంపాదము ప్రజాసంహారము చేయుట అధర్మమును అ అధర్మధర్మముచేత నిన్ను ఆశ్రయించెదను. దుఃఖముచేత నీడింపబడుచున్నాను. నన్ను రక్షింపుము అని యిట్లు ప్రార్థించి నమస్కరించగా అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు యిట్లనియె.

111 ఓ మృత్యువా! ప్రజలను సంహరించుట అధర్మముగాదు. నా ఆశ్చర్యకారం నీవు ప్రజలను చంపినయదల నీకు అధర్మపుణ్యము కలుగును. మరియు నీకు నిర్మలమయిన కీర్తియు గలుగగలదు. ఈ ప్రకారమునకు పుణ్యకీర్తులు గలుగునట్లుగా నేను, వరమిచ్చెదను. నేను, చేయదలచిన ప్రజాసంహారమునకు నీవు భయపడవలసిన పనిలేదు. భూమివలన పుట్టిన చెల్లు మొదలగునవి తిద్దిజ్జము లనబడును, చమట నీటివల్ల పుట్టిన కేలు మొదలగునవి తిద్దిజ్జము లనబడును, చమట నీటివల్ల పుట్టిన కేలు మొదలగునవి, స్వదజము లనబడును, గ్రుడ్లవలన బుట్టెడి పక్షులు నిర్పములు మొదలగు జంతువులు అండజము లనబడును, మానివలన, పుట్టెడి మనుష్యులును, పశ్వాదులును, జరాయుజము లనబడును ఈ నాలుగు విధములయిన భూతకోటులకు నీవు సంహరింపుచుండుము. అని యిట్లు బ్రహ్మదేవుడు చెప్పగా అప్పుడు మృత్యుదేవత యిట్లనియె.

112 ఓ మహాత్మా! బ్రహ్మదేవా! నీ ఆజ్ఞను వాశిరస్సుయందుంచుకొని అవశ్యముగా ప్రజలను సంహరింపుచుండెదను ఒకవిన్నపమును చేసికొనెదను చిత్తగింపుము లోభము, క్రోధము, ఈర్ష్య, అనూయము, యాహాయిగు గుణములును జంతువుల శరీరములకు వికారమును కలిగించవలయును అని యిట్లు మృత్యుదేవత చెప్పకొనగా అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు యిట్లనియె.

113 కంటియందు కాలిన నీటిని నేను దోసిలతో పట్టివుంచితి నిగదా, అట్లన్నీరు యెన్ని గిండువులై యుండునో, అన్ని బిందువులును, రోగములై జంతువులను బాధింపుచు చంపుచుండును మరియు, కామక్రోధములును, అవ్యాధులకు, సహాయములై జనులను భాదింపుచుండును, అట్టి కామక్రోధములచేతను వ్యాధులచేతను, జనులుచచ్చెదరు నీవు నిమిత్తమాత్రము గలిగి యుండుము. మరియు నీకు వరమిచ్చెద తీసుకొమ్మని, మరియు బ్రహ్మదేవు షిట్లనియే.

114 ఓ మృత్యువా ! నీవు మొగవాడవుగాను అమదానిని గాను, నపునకుడవుగాను వుండుము నీవు మొగవానిని చంపినను, అమదానిని చంపినను, నపునకుని చంపినను, ఆ పాపములు నీకు గానేరదు నీవు నకలతీవులయందును పక్షపాతము లేనిదానవై, ప్రాణములను తీయుచుండుము అట్టి ప్రాణములను నిష్పక్షపాతము గా తీయుచుంటివేని అధర్మస్వరూపమగుచు పాపాత్ములను వారి అధర్మమే, చంపుచుండును గనుక, నీవు భయపడక వెళ్ళి ససిలభూతములను కాలపరివర్తముచేత చంపుచు నిష్పక్షపాతముగా ప్రవర్తింపు చుండుము అని యిట్లు బ్రహ్మదేవుడు చెప్పగా ఆమాటలను మృత్యుదేవతవిని శాపముకలుగుననెడిభయముచేతను పాపము కలుగదని బ్రహ్మదేవుడు చెప్పిన వాక్యము చేతను ప్రజాసంహారముచేయుటకు సమ్మతించి అప్పటినుంచి మృత్యుదేవత ప్రాణములను అపహరించుచుండె.

115 అంతట ఆ బ్రహ్మదేవుని వాక్యముల ప్రకారము లో భాదిగుణములను వ్యాధులను జంతువులయొక్క దేహములకు, వికార రూపములయిన, కీడును కలుగజేయుగా ఆ మృత్యుదేవత, జంతువుల ప్రాణములను తీసుకొనుచున్నది.

7వ ఇతిహాసము.

116 శాంతముగల శాతమి అనది ఒక బ్రాహ్మణస్త్రీగృహకు ఆ స్త్రీయొక్క కొడుకు సర్వము ననుచుటచేత కాలవశమువలన చచ్చె, అట్టికొడుకును గురించి ఆ శాతమి దుఃఖించుచుండె, అప్పుడు, ఒక కిరాతుడు నోపముచేత ఆ కిరాదిసపామును త్రాడులనేత కట్టు కొని చెచ్చి ఆ శాతమియనది స్త్రీయొక్క బట్ట యీసామును కత్తిచేత రెండు తుండ్లుగా చీకెదను అని చెప్పగా ఆ శాతమి యిట్లనియె.

117 ఓ కిరాతుడా! యీసామును చంపవద్దు దైవవశము వల్ల వచ్చిన కీడుకు అభివేతులు దుఃఖించుదుగు వివేకులగువారు శాంతగుణములు గలిగి సంపాదమును వితప్రవర్తనగా ప్రవర్తించుచు కృతార్థులగుదును, నిపు యీసామును చంపినయెడల నాకొడుకుమఱల బ్రతుకునా! బ్రతుకడు గనుక విడువుమని చెప్పగా కిరాతుడు యిట్లనినెను.

118 ఓ తల్లిశాతమీ. జనులకు భాధను కలిగించెడి జంతువులను చంపుట వలన, సాపీము గలుగజేరదు, గనుక, చంపెదనని సామును చూడగా చంపవద్దని శాతమిచెప్పె అప్పుడు కిరాతుడిట్లనియె.

119 ఓ తల్లిశాతమీ! యీ సామును చంపి జనుల భాధను పోగొట్టెదను అని చెప్పగా.—

120 వయోబుద్ధిగల ఆశాతమి, సామును చంపుటకు సంకల్పించక పోయె, అప్పుడా సాము కిరాతునితో నిట్లనియె.

121 ఓ కిరాతుడా ! నేను తప్పితమును చేయలేదు. మృత్యుదేవత ఆఫీసమువలన, పిల్లవానిని కఱచితిని, గాని, నాకు నమ్మకండు కాదు క్రోధాగ్రుణ లేవు, అపిల్లవాడు కాలవకము వలన చచ్చెనని నీవు నోయియున్నావు. అది చెప్పగా ఆ కిరాతు డిట్లనియె.

122 ఓ నర్తమా ! నీవు మృత్యుదేవతవలన ప్రేరితపడి జనులను కిగచి చంపెదవు. గనుక నీవు మృత్యువునకు సహాయముగానున్నావు. గనుక నిన్ను చంపవచ్చును. అని చెప్పి నర్తకు పాముయ్యిట్లనియె.

123 ఓ కిరాతుడా ! నేను మృత్యువునకు సాధనముగా నుండును, నేను కఱచినను ఆయుస్సుగలవాడు చావను ఆయుస్సు లేనివాడు నేను కఱచక పోయినను మఱియొక జంతువుచే నయిన ను చావగలడు. గనుక ఓ కిగచి చంపుటకు నాకు సాధ్యము గాదని పాముచెప్పగా, కిరాతుడిట్లనియె.

124 ఓ నర్తమా ! మృత్యుదేవత వంపగా వచ్చి కఱచి తిగాని, బాలుని నేను చంపిన దానను గానని చెప్పెదవు. నీవు చెప్పినది నడికాదు, గనుక, కూరజంతునగు నిన్ను చంపినయెడల నాకు పాపము కలుగదు నీవు మృత్యువునకు బుద్ధిగల సాధనములయి వున్నావు. గనుక, నిన్ను నకల విధములచేతను, చంపుదునేగాని, చంపక విడువనని చెప్పగా, నర్తమిట్లనియె.

125 ఓ కిరాతుడా ! మృత్యువునకు మేము బుద్ధిగల సాధనములే యగుదుము, యెట్లమందు గల అగ్ని హోత్రమందు, హవిస్సులను ఋత్విజులు వచ్చి హోమము చేయుదురు, ఆ ఫలము, యెట్లకర్తకు వచ్చున గాని అఋత్విజులకు రానేరదు. అటువలె

నే, మాకును చంపినదోషము రానరదు, అని యిట్లు సర్పము కిరాతకునితో చెప్పుచుండగా, మృత్యుదేవతవచ్చి, అట్లువచ్చిన మృత్యుదేవత, పాముతో నిట్లనియె.

126 ఓ సర్పమా ! యీ బాలుని చావుకొరకునిన్ను నే ను పంపినట్లు, యీ బాలుని చావుకొరకే నన్ను కాలుకు పంపించె, గనుక, యీ బాలుని చావునకు, నీవును నేనును పోతువులముగాము, మరియు, సూర్య, చంద్ర, అగ్ని భూమి, ఆకాశ, కల, వాయువు, మొదలగు వస్తువులన్నియు, కాలుని అణచేతులోనున్నవి యగును గనుక, సకలము, కాలుని అధిపతియందునని తెలిసికొనుము ఇట్లు కాలుగి అధిపమునందు సర్వలోకములుండగా, అవి పేకులగు వారు నన్ను నిందింపుచున్నారు. ఇట్లు నన్నే నిందించి నపుడు నన్ను నిందించుట యాశ్చర్యముగాదు, అని ఇట్లు మృత్యుదేవత చెప్పగా సర్ప నిట్లనియె.

127 ఓ మృత్యుదేవతా ! నీవలన గుణదోషము, లున్నవియని నేను చెప్పును, కాలుకు నన్ను పంపించినాడని చెప్పితిని, నామీదగలిగిన దోషమును నేను పోగొట్టు కొనుట ధర్మమే యగుగదా, అని చెప్పగా, అప్పుడు మృత్యువు నిట్లనియె.

128 ఓ సర్పమా ! యిక్కడ కాలునియందు దోషము వున్నదనియు, లేదని చెప్పుటకు నాకు అవశ్యములేదు. దోష విచారణచేయుటకు నేను రగను, అని ఇట్లు మృత్యుదేవత చెప్పగా, పాము కిరాతుని మొగముచూచి ఆ కిరాతునితో నిట్లనియె.

129 ఓ కిరాతుడా ! కాలుని అధిపమునందుకీ, నేనును ఆకాలుకు చెప్పినట్లు ప్రవర్తించుచున్నాము, మాకు పాపములు క

గత్త. యిట్లు చెప్పినపుడు, అక్కడికి వారి వంశమును పోగొట్టుటకు కాలుకువచ్చె, అవచ్చినకాలుకు అకిరాతకునితో నిట్లనియె.

180 ఓ కిరాతుడా! మృత్యువుయు, నేనును, యీ బాలుని మృతికి కారణము గాము, యీ బాలుడు పూర్వమునందు యేయే కర్మములను చేసియుండెనో అకర్మములవలన, యీ బాలుడు చచ్చెను. మరియు, ప్రతిజంతువునకును, కర్మము, జనన మరణములను, నుఖ, దుఃఖములను, కలిగించుచున్నది. తాను చేసిన కర్మమును, తాను తప్పించుకొనుటకు, అపరమేశ్వరుడగు, శివునికైనను సాధ్యముగాదు, అనియట్లు కాలుకు చెప్పి, మఱుల యిట్లనియె, మీ రందరును. వాడమాను విడువుడు, నకల లోకములకును కర్మమే కారణముగాని మరియుకటి కారణము కాజాలదు, అని యిట్లు కాలుకు చెప్పగా ఆ బ్రాహ్మణస్త్రీయగు గౌతమి, కిరాతకునితో యిట్లనియె.

181 ఓ కిరాతుడా ! నావంటి స్త్రీలు యిటువంటి పుత్ర దుఃఖములను కలిగించెడి కర్మములను చేసికొన్నందున, ఇటువంటి దుఃఖములు గలిగినవి. ఇట్లు మరణమును గలిగించెడి కర్మములను చేసినవారిలు యిట్లు పుట్టి బాల్యముండే చచ్చుచుండును, గ నుక మీరు వాదించుట నలన, ప్రయోజనము లేదు, నకలజంతువులును కర్మమునకు నమానమును ఫలములను బొందుచుండును. ఇందుకు రోషదుఃఖములను విడువుము. శాంతమును ధరింపు కొనుము అని యిట్లు గౌతమి చెప్పగా కిరాతుడు తెలివి దెచ్చుకొని పామును విడిచించె, అంతట మృత్యుదేవతయు, కాలుకును వెల్లిరి.

132 స్త్రీ, పురుషులు

చర్యలు.

స్త్రీలలోనున్న, పురుషులలోనున్న, వారును తరగతుల వారుగా నున్నారు.

వారసగా.

స్త్రీలలో

పురుషులలో

(1) పద్మిని

(1) ఉత్తముడు

(2) హస్తిన

(2) అబద్ధికుడు

(3) చిత్రిని

(3) బారుడు

(4) శంఖని

(4) చోరుడు

188 మై కి వా గుదిక స్త్రీ, పురుషులు, వారు వారు చేసే చర్యలు ఆగావి కర్మచర్యము. ఆగావి కర్మచర్యగా, పూర్వజన్మమును చేసిన, పుష్క-పాపములు-యొక్క, ఫలము-కర్మ-సుఖ-దుఃఖములు, ఈ జన్మమును అనుభవించుచు, అంశ్యకాలము వఱకు, చేయునట్టి, పుష్క-పాపములు-ఆగావి పండితముగానుండి మునుజన్మమును లభించును. అన్నట్లే తన ప్రకారాధికారముచేత, బ్రహ్మజ్ఞాని యొంది బ్రహ్మములో విశ్వమైన యెవరి, యీ జన్మము లభించదు. లేదా-పుష్కజన్మమందు గొప్పదశము చేతు కొని ప్రవేశింపవాడు అన్న పాపములను బట్టి పండి గొప్ప అవ్వవచ్చును. ఇది జన్మించుచు (తనప్రకారాధికారముచేతగా యొడ నేని ఏదో ఒక జన్మమును జన్మించుచు.)

124 శత్రువులను యెట్లు జయించి మంచిఫల ముపదించుచున్నవాడు అతని ముందు ముందా మందితముకాంత అనునట్లు పూర్వముందు చేసిన పూర్వ ఫలము ఇంత కథ్యసిందివదని మునున వ్యభిచారికాని యి పూర్వకై నచాత్ర గల దెవ్వరైన బలోపకా రము, తన్ను గృహభ్యుదయనన, తత్త్వములను చొప్పుననున్ను, అపలోపకారార్థ విదం కేరం అనునట్లు పూర్వములు చేయుచు బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది పోవుచున్న దైవ యెదల బ్రహ్మములో చక్రము గురుకుమందియందులేదు. అట్లుగాని యెదల కి మోక్షలోకములలో ఒక మోక్షలోకములో గల భోగభాగ్యములు లభించును.

పూర్వకర వల్ల

సేవావృత్తి

మంథించుట

125 యి. అను చాలని కేళి ప్రహ్లాదప్రహ్లాద, హిమయ్య నానాయక, విద్య, కళలు కాదుక బి యి బ్రతుకునా సహ కత్ర యి కేయకము అక్కర్లే.

యి. పూర్వము ఫలము, బ్రాహ్మ దెవ్వరైన, మాన్యరాదు. దైవమాయచేత, విద్య పరివరకులు దక్క కిమకునామె, ఏమి చేయ వచ్చు అక్కర్లే. అట్లుగాని పూర్వ కర్మకర్మినది కాదు గదా. మానవులకు తప్పవో తప్పుకు. గమక వారి వారి కర్మాను పారము

కర్మవలన

కర్మకర్మకర్మములు

మంథించుట

126 ఎట్టి వానికైనను, ఏకానుకకు నైనను, అతనుగను చొప్పున కుదిరి కుదిరి నదిచచ్చుమునలో కాలము తటస్థించి

వతోదన మృత్యుకర్మ అనే మామకమ్మి, ఎట్టి వత్సాకర్మమునైనను
 . లే వత్సాకర్మమునైనను, చేయవచ్చును. పిమ్మట వేలకొలు
 వ్రును, వేలు కొలికిన పిమ్మట చింతించినందున ప్రత్యాపనము
 లేదు. జరిగిపోయిన దానికి విచార జపించున ఫలమిది.

మృత్యువు నంభ విచరుట

137 క. కాలము వచ్చిన కలుదు, కొలవడిసూలె ఖగము
 ఘావముతోడగ, కాలము వసిన వలం, సూలె పోవకను ఇట్టి
 సుగవతులకు. అన్నత్రుడి తొవ్వన

ఎట్టి సుగవతులైనను, కాలము తటస్థించిన తోదన

(1) జీవహింస (2) అకస్మాత్తు (3) క్షమాకాయల.
 వీటిలో ఎట్టి దాని వలన చావ వచ్చిన లిఖితమో అట్టి మృత్యువు
 మనంభదిన చేయును.

138 జీవహింసచేసి

(1) మాంసాదులు భక్షించుట.

(1) కరుడు-(జంతువు) కరుడు చంపి భక్షించును

వన్నడు

వీటిలో కొ

(2) మృగము-(జంతువు) మృగమును చంపి భ

న్ని ఒకవారి

క్షించుచున్నది.

జంతువునును

(3) పక్షి-(జంతువు) పక్షిని చంపి భక్షించును

ఒకవారి వలన

న్నది.

మృత్యు భక్షిం

(4) క్రమగు (జంతువు) క్రమగును చంపి భ

చి తప్పివాం

క్షించుచున్నది.

చును న్నది

139 జీవహింస

- (1) నరుడగువాడు-నరుని చంపుచున్నాడు,
 (2) నరుడగువాడు-మృగమును చంపుచున్నాడు.
 (3) నరుడగువాడు-పక్షిని చంపుచున్నాడు.
 (4) నరుడగువాడు-పురుగును చంపుచున్నాడు.

పీటిలో కొ
 న్ని ఒకకాళి
 జంతువు మఱి
 వక
 తువును చం
 పుచూనే త్ర
 న్నది.

- (1) మృగము-నరుని-చంపుచున్నది.
 (2) పక్షి-నరుని-చంపుచున్నది.
 (3) పురుగు-నరుని-చంపుచున్నది.

(1) నారీయగు వది కేవలానుల నన్నిటిని చంపుచున్నది.

(2) కేవలానులన్నియు నారీని చంపుచున్నవి.

140 ఇట్లు చచ్చుచున్న వాటిలో, జీవహింస కాక, జీవా
 వ్యాదులవల్ల మరణములు కూడా కలుగుచున్నవి

141 ప్రపంచమునందు నృసింహ-చరా-కేవలానులలో
 1 ట్లి కోటాన కోట్లు చచ్చుచున్నవి. గణించుటకు అలవికాదు
 కోటానకోట్లు పుట్టుచున్నవి.

142 ప్రపంచమునందు నృసింహ-అచరా-స్థావర జంగముల
 లో కోటాన కోట్లు వరక బడుచున్నవి. గణించు
 టకు అలవికాదు. కోటాన కోట్లు మొలచుచున్నవి.

143 పైని ఉదాహరించిన మరిగించే వాటి విషయముల
 వాటి వాటి ప్రాచుర్య కార్యము సారమును బట్టి కాలము తటస్థించి.
 న తోడనే మృత్యుదేవత వలన మరిగించుచున్నది.
 మృత్యుదేవత వాటినుండు నిమిత్త మాత్రముగా

144 పైని ఉదాహరించిన-చరా-చర-ముల వల్లనే ప్రపంచము ప్రకాశింపబడుచున్నది.

145 ఏటిన్నిటికీ అధారభూతుండైన

క్రీమదళలాండ కోటి

బ్రహ్మాండ నాయకుండైన

పరమేశ్వరుడు

నారాయణుని కిదిగా నన్నాడు.

146 మానవ జన్మమెత్తి ఇట్టి చరాత్మరుని జ్ఞానహీనత చేత మరచి పాపరుడుగా యుండుటకంటే ఈ గ్రంథము ననుసరించి, బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది ఆ యజను నుండి స్వర్గలోకము చేరి సముక్తుడగుట ఉత్తమం మఱిన్ని, అభగవద్గీతాలోకనము చేసికొని తలంచిన మానవులకు శేషము పరమార్థము సిద్ధించును.

147 అనేక సంవత్సరముల నుంచి రాజాజ్ఞా ప్రకారం జీవహింస చేయుటకై నిర్ణయించిన కులస్థులలో తప్పక కల చాలము ప్రకారము జీవహింస చేయుచున్నారని యిప్పుడు లేవ హింసచేయు మోక్షదని చెప్పటకు అలవికాదు ఐనను సర్వభూతిములు పూర్వజన్మమున కాముచేసుకొన్న కర్మమువలన, జన్మించును కాబట్టి జన్మవేషాదు, ఇమిత మాతృదని పెద్దలు చెప్పుదురు. అది ఎట్లునగా జీవములో చరంగములనే ఎదిరే పురుగులు దోమలుతో మానవజన్మమునందే దీక్షము యొక్క కాంతిని చూచి భ్రమనీ అందుక

155 కొన్ని మృదులకు మూడవ భాగము లభావైట్టె
 భగవంతుడు విధించి అందకు లిగిన జుత్తెవులను స్వకలయ న్నా
 చు. అటువలెనే మూడవలు కూడా తివలసిన జుత్తెవులను
 హింసచేసి అమూలమును కల్పనకి అర్పించెయితినే జ్యోతిషులు
 పాపమగును.

156 మూడవలను భక్షించి వారు జీవహింస చేయుట
 పాపమగును అయితే ప్రాణజుత్తెవును హింసించుట గొప్పమకా
 నేరము. అందకు ఒక భగవంతులగుదు. అది. అనగా.

9 పరిహాసము.

157 భీష్ముడు భర్మరాజునకు చెప్పెట, ఓ భర్మరాజా! వన్న
 వ్యభిచారము ఒకటిని చేసె జూరు. అది ఏమిట గల సకలకార్య
 ములను ఈ శ్వరుని అడ్డచేత జరుగచున్నది.

158 ఓ భర్మరాజా! గొడ్డలి పెరిగెట్ట కొని చెట్లను నాశన
 ము వాడు అచ్చెను నరికిన పాము పొందవా! పొందదు అగొడ్డలి
 చేత పట్టినట్టె మనుష్యులు అందుననచ్చెడి పాములను బాందరు
 అటువలెనే సమస్తకార్యములను చేయవారు ఈ శ్వరు డనడిత
 లువు మనమున దృఢముగా నుండిన చాలును.

159 అట్టి సరిల్లము ముమ్మ యందన్న మన్యవకు
 యెంత దుష్కార్యమునైనను కిర్మాదీనత వలన చేసిన యెడల అట్టి
 పాపము వానికి రాజాలదు. గనుక నేదనేతలగు పెద్దలు నైతిక
 ములగు పరికరములను ఈ శ్వరాన్ని బట్టిచే చేయవలెదు.

160 ఓ భర్మరాజా! మనము చేయ కిర్మదలయొ
 ఈ శ్వరునితో యగునగాని మనది కానేరదు.

161 అట్లు ఈ శ్వరార్పణ బుద్ధిచేత కర్మమలము చేసిన యెదిల లంఘన కలిగదు పుణ్యపాపములు వానిని లంఘించుట కలదు. మనజానకు పుణ్యపాపములు లంఘన యెదిల ముక్తచిగురున్నది.

162 ఈ శ్వరార్పణచేయక తాను కర్మని అభిమానించిన మనష్యునకు అపుణ్యపాపములు లభించుచున్నవి.

అహింసవిషయమే

163 తమ తమకు సాధ్యమయినంత వరకు జీవహింస చేయక తొలగి వలసినది మాత్రము ముఖ్యకర్మము అట్లు తొలగింపబడె యే హింసయన చెప్పబడును.

164 ఈ శ్వరార్పణచే అని తాన పు హించి తాను కర్మని అభిమానించి దహ్మార్పణ హింసచేయట మనష్యునకు అపాపపుణ్యములు లభించుచున్నవి.

165 తనకు తెలివితేలిక కర్మవద్దీ వాప్రారంభింపక మని చెప్పవచ్చును.

166 కి. కర్మశ్రయంబు చేతన.

నరుడ కర్మంబు నేయ : ధ్యైవేగః ।

హరికర్మముని నలుకుట ।

నరుడొక్క నుజ్జానమండ్ర వరకు ముగియడలే ।

తా. మనోవాక్కాయములచే నరుడ కర్మంబు చేసినద ఈ శ్వరార్పణ చేయుట నిర్మలమైన జ్ఞానమని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు.

2 మత్స్యములను బ్రక్షించుట

విషయము.

167 పాతాపార పరంపరముగా మత్స్యములకు పలక పలక పట్టుటకై జాలర్లు మొకలైపట్టి వాడుగా ఏర్పడియున్నారు. వీరికుల ప్పత్తి విధానములు పట్టుటకున్న ఓడలు, పకనలు, వాతలు నడపించి జీవకోపాయము జరిగించుకొనుటకై విధానముగా నున్నది. వీరిని జీవహింస చేయకూడదని చెప్పుటకు అందికాదు అయితే గాలమున మేక యట్రాగిరించి ఏటివైచిన వాడుజ్జు మాంసంబునకై మేకమత్స్యము వచ్చి ఆగాలమును ద్రింగిన పిదప ఆగాలము వేసినవాడు ఆదీనము గాలమును ద్రింగిన పైగకని ఆదీనమును గట్టుపైకి లాగినెయ్యగా ఆదీనము విలవిల ర్మిసినదని మృతినొందడము పాపమును, పని పెద్దలు తెచ్చుచును ఇది జీవహింస అని కూడా తెచ్చుదురు. జీవహింస పలము గాలము వేసిన వాడు అనుభవించవలెను.

168 నముద్ర తీరమునున్న కొందరు మాంసపులు మత్స్యములను భక్షించి జీవించుచున్నారు. గాని ఇతర భక్ష్య, భోజ్య, అన్నము కాదుకూరలు కందమూల పదార్థములు మాంసములు వగైరాలు భక్షించవలె. ఒకవేళ యీ పదార్థములను బలవంతముగా భక్షింపజేసిన తొడల రెండు మూడురోజులలోగా చచ్చుదురు. వీరుకొకచోటకు అనదీరిలోనున్నారు. వీరు అడవి జీవులములు వీరు ఈ అకులను నడుము చుట్టూ కట్టుకొని మాంసమును కాపాడుకొని ఎడరు, వీరు ద్రవ్యమును చేతులతో పట్టకు వీరికి ద్రవ్య అరుకలేదు. వీరు కలక వల్ల వట్ట చేతులు పెద్దదిగానుండును అతేమును కాల్చుకొని తిని ఎడరు. పక్కములు అనే త్రుత్తు, త్రుత్తు,

కానము, తీత్ర, చేను, వగరు, వగైరాలు వీని జన్మాకు అంబు-
మధుపానము ఎట్టిదో వీరికి గొచరము లేదు.

169 కలియగముపండు యిటువంటి వారిని కూడా క్షైత-
వము నృణించి యున్నాడు. అయితే మహిమకు కనుగొనిన వాడు
ఎవ్వడు లేడు అట్టిమహాత్ముని ఎవరికొని యావకత్తుడు.

3 బోధాత్మక కైపు

కైపువస్తువుల

విషయము.

170 సారాయి, కల్లు, నల్లమందు, గంజాయి, గుర్రాకు, చు-
ట్టలు, వీటిలు వీగకెల్లు నశం, భంగు, మదకు, కాంబూలము
మునలై నలువంటివి నిషావస్తువులగుట వీటియందు కామము కలి-
గియున్నది. వీటిని నివర్తించేవనవాడే భక్తుడు వీటిని భజించి భ-
రించినవాడే ఘనుడు. భరించని వాడు ఈ దుశుచదుదాహరించిన
ప్రకారం పీనుడగును.

171 ఇవి పానము చేసినందున మోక్షమార్గము కనుగొన-
లేదు. వీటివలన క్రవ్య కర్మము, పశువు పీనత కలుగును.

172 వీటివల్ల అనేకులు క్రవ్యము ప్రయవర్త్యులై చిహ్నం
దేహితులై, అష్టదశిద్ర జకమపొంది యున్నారు.

173 అనేకులు ప్రాణహీనులై మరణము చెందియున్నారు.

174 అనేకులు శిక్షలు పొందియున్నారు.

175 వీటిని నివారణ వాడు అష్టదశకు పొంది మోక్షమార్-
గమును కనుగొనగలడు మోక్షమార్గమును కనుగొనినవాడే భక్తుడు.

176 నవ్యాదులు, శ్రేయములు, మొదలైనవి వలన వారు గొప్ప
జయము విజృంభించి యుగములోకి వెళ్ళుచున్నారు. గాని వారి
వ్యక్తుల పొందగలరు. వారు మార్గములను భ్రష్టమొనరించు
ట వలన వేరొక మార్గమునే గాని వలె ఒక అందము కాదు.

177 వలె: ఈ చివరి వాడుకలను కనుగొనుటకు, కొం
దయి నడిమిలో నున్న వారు గలవారు ఈ యోగించి వత్తలో
నున్న వారు భగవదంతిని చేయగలరా? అలోచించుడి.

178 సంసార సముద్రము.

స్త్రీలోన నన్ను, పురుషులలోన నన్ను, స్థితిలో నెట్లవారినా
తలి తిరిగిలగన నన్ను, స్థితిలో చిన్నవారినా చిట్టలుగన నన్ను,
మనస్సు, లోకములోన నన్ను, కుల వలెనులను వారి వలెను
కలెట్టి నడిచిన స్త్రీ, పురుషులను, యేమని కొని యుడిచుచును.
ఇట్టి వారు, వలె లోకము నందు కీర్తియు, వలె లోకము నందు భాగ
భాగ్యములు, పొందగలరు.

మనుకాదు, లోకము, లోనున్న అన్ని వ్యాపారములను మ్రిం
గవచ్చును. సముద్రమును తడవచ్చునుగాని, సా. సంసారము ఈ
మరకాదు, ఇలకాచీరవాణి త్రోవ వాడవే" అన్న వచనము
తొప్పున, మహా మహా గొప్ప మునులు సహా "సంసారిబంధ
మును ఈ దలే" భగవంతుని కేవలమందిరి పూర్వపు ఆద్యులు
చెప్పి యున్నారు.

ఇట్టి సంసారిమునందు కాలం చిత్తుడై విత ప్రమాదము
గా వలచుచును తనకు మృష్టించిన భగవంతుని కొనియాడుచున్న
వాడే ధన్యుడు.

కర్తవ్యము

179 ఆయుసు, చచ్చిపోయినా

విషయమే

ఈ మధ్యక వీరశైలి, బహుమానము తోవలన జేసిన శ్రుతిమూల, చచ్చు ముద జూచెను, చావక మానెను వారి భంగి, వీరచ్చివారి కేదైనను చాత్రవ కొల్లకబాగవచ్చునే, యెవ్వరి జుట్టి నచ్చికి, నేగుట నైజము ప్రాశస్త్యముగా, అన్నశ్రుతిని జుట్టి భర్త, భార్యలు, పుత్ర, మిత్ర, బాధువ్యములలో చచ్చినవారి విషయమై, ఇకను చావబోయే వారు రొంములు కొట్టుకొనుచు తలవెంట్రుకలు విరబోచుకొని అవీరుగమీనపడి అనేక విధములుగా ప్రలాపించుచు ఏడ్చుచును. కొందరు అంత రంగముననే ముఖాముఖము మేకిన్ని “చాతశ్య మరణం దృశ్య అనునట్లు” శ్రుతివలన చావకము మనము చూచున్నాముకదా? చాత్రవ కొల్లకబాగడమునకు వీలులేదు. ఎవ్వరునుండి వచ్చితిమో అప్పుటకు అయిదుగలము ముగించిన తోవనే నెట్లటకు విధానుకము. ఇట్లుండగా ఏడ్చుట వల్లను ముఖాముఖ వల్లను ప్రయోజన ముండులేదు. ఒకవేళ సంకమగ చేసే వాడును చరిపోయినాను అదిన్నీ విత్త చరిపోయే వని ఏడ్చుచురేమీ ఇందుకు ఇతికావములు కలవు.

10 వ ఇతిహాసము

180 క: ఇందు అవతారం కాసియో, భూవర్తకము.

గమనిస్తూంటే మురైవనెక్కువగళ్ళుంటావ మురైపోయితి పాడ పోవకుడదగి.

181 క: ఎవ్వకు నృసింహు ప్రాణుల నెవ్వకు రక్షించు ప్రాణు నెవ్వకుంతుడెవ్వకు విధుడెవ్వకు నాసిద్విధమున మునుకు

జెనుచు పోలాంతుడై, అన్నశ్రుతి వాప్తున, పైని చింతించే మా
నశల వివేకము వారిని పృథ్వింబిన స్పృహకీర్తి అనెతుండై వారి
వారి ప్రాణభక్త్యాను పారమును బట్టి గర్భములోనున్న శిశువును
ఎటువలె పోషించెనో అటువలెనే వారిని సంరక్షణ చేయును. ద్భం
చను, కలంబినవార్త యుండగా వారు చింతించ నవసరము లేదు.

11 వ ఇతిహాసము.

182 గీ. ధనము వీధిబడిన దైవ వశంబున నుండు బోధిమూ
లవన్నెనన, నదిని దక్షిణేని యిలుకు వర్షిల్లు, రక్షితుండు పం
దిమునవచ్చు, అన్నశ్రుతిని బట్టి. పురుషుడు పుణ్యాత్ముడైన యెడల
అర్జించిన ధనము వీధిని బడవేసినను మూలమందును. అడ
వలో బాలునకు పోవగా జరిగక పోయినను అయివ్వుత్తరైన
యెడల వర్షిల్లును, అబాలుకు ధని ధాన్యమునందు దులదూగుచు
అన్నపైటికి అల్పా యివ్వెతుండై యుండనేని మందిరములో నున్న
మ జచ్చును, గనుక వ్యవసము పొందినందున లాభము లేదు.

183 నరుడు ప్రస్థనపుడు పంతోషించడమున్ను చనపోయి
నపుడు దుఃఖించడము ప్రయోజనము లేదు. రెండున్న పనుము
గానే ఎంచవలెను.

184 మానవులకు వారి వారి కర్మాను పారమును బట్టి
పో అయిర్ దీగిన కావాలె, అన్న వార్యోక్తిని బట్టి పూర్ణాయుషు
103 ల్క లోపు అయిర్ దీగము కావడమున్ను సుఖమున్ను, కష్ట
మున్ను, పంతోషమున్ను, దుఃఖమున్ను, కలిమి లేములున్ను, జన
న మరణములున్ను, స్వర్గ సరకములు, ఇవి యన్నియు కలుగుచు
వచ్చి గతుక ప్రాణులనేభవించవలెను.

185 వలె జంతువులను కర్మమూలకు సమానముగా భరియింపజూచుచుండురు. గనుకనే, మానవులు శాంతిగుణము లన్నియు భగవద్భక్తివలననున్న ముక్తిప్రాప్తివలనను ఈ లెలు వెంటనే కలుగజేయుట ముక్తిప్రాప్తి.

స్త్రీ

తలిదండ్రులకును భర్తకును

చేయవలసిన శుశ్రూషలు,

186 జన తల్లి గర్భిణుడగు 59-67 వ వ్యక్తిమూలకు వివాహము సరక కుట్టిలో ప్రవేశించి స్త్రీగా జన్మించి తల్లిపాలు త్రాచి, పెరిగి, బాల్య అవధివచ్చి పెదలి యావన దశ ప్రాప్తి తన తలి దండ్రులకు శుశ్రూషలు చేయుచు; అన్నదమ్ములు అన్న చెల్లెళ్లు, ఇంకా తండ్రులకు అన్నదమ్ములు మొదలైన వారితోనున్న (పాటకాలకు చెల్లెలు) పాటకాలలోనున్న ఉపాధ్యాయునితోనున్న, బాలికలతోనున్న కలహించక పాటి అనుకూలముగా ప్రవర్తించుచుండుట స్త్రీకి విధాయకమైనది. ఇట్లు ప్రవర్తించిన తొడల మంచిమగుగుణముగల బాలికయని పేరువహించును.

వివాహమైన పిమ్మట

187 తన భర్తకు ఈ దిగువ ఉపాదేశించిన ప్రకారము వారగు శుశ్రూషలు చేయుచు భర్తయొక్క అనుమతి ప్రకారం పడుచుంటూ ఉండవలయును.

188 త. మూలము జాము ఎండబెడి, మూలి వచ్చిన ప్రాగ పాతము, త్వరక పాటకాలకుల బాకావడంకాని

తీర్థమాపు, యాగము బెట్టి వీర్యక, వతుకూచేసి
విశేష కయ్యపై, యాశ్రమాన్ని చిత్తమువకు బావ
నించుట ధర్మ మింతికి.

అన్న వచనము వొప్పున, భర్తదూకము నూచిగాని, యావలసి
నిలసి వచ్చుచున్న ప్రాణనాసుని ద్వారకవాసము వరకు ఎను
వొని తీర్థమాపు అరగా.—

(1) తీర్థ శుశ్రూష చెబునో జలమునిచ్చి.
(2) స్నాన శుశ్రూష స్నాము చేయుటకై కావలసిన శు
శ్రూషలు చేసి.

(3) అహార శుశ్రూష అన్న పానీయ్యంబులు వడ్డించి ఆహు
న భుజించు వరకు భక్తి శ్రద్ధలతో
నిలవలసి యాగము శుశ్రూషలు
చేయుచు ఆహున అన్నపానములు
భుజించిన తరువాత

(4) కయ్య శుశ్రూష కయ్యపై 'వసుకుటకై ఆకుకు
తగిన శుశ్రూషలు చేసి కయ్యపై భర్తకూర్చున్న పిచ్చుట
విడియము యొనంగి, అందుకుతగిన శుశ్రూషలు చేయుచు యాగ
శ్రాద్ధము పైని వివరించిన నాలుగు శుశ్రూషలు వలన వివరము
తో చిత్తము లాభిల్లి చేయుట ద్వారా భర్తకుష్టము యొక్కది
గమక ఇట్లు చేయుట వలన ఆత్మకై, భక్తిభావమునకు కీర్తియు
పరలోకమునందు, భోగభాగ్యములు కలుగుటకు సాధనమును
లేదు.

189 భర్తనీ తనకు దైవముగా భావించునోవలయును.

మీటిన్నీ. ఇతరపూజ పురస్కారములు చేసేకొద్దల ఆయాకాలములయందు చేసే పూజలకు తగిన కుశ్రూపము త్రికరణ ముద్ధిగా ఇతర క్రీతలతో చేసిన యెముకు పెరచోకలదు. ముక్తి పొందగలదు. 191 ఇతర పూజలెందుకు పురిచేయునది అనునట్లుగా ఇతర క్రీతలతో తానున్న పూజ పురస్కారములు చేయవచ్చును.

మీటిన్నీ 192 "పాసియిల్లు పెగళోమకు లగి అమవారు అమరట్లు" స్త్రీలు ప్రాతఃకాలము నందు గృహమునున్న వెంట పాత్రలు మొదలై నటువంటి వాటిని నుదివరిచి ఏమ్యట స్నానము చేసికొని నాడిన స్త్రీము కట్టికొని మతాచారమును బట్టి కుంకుమ శోభిత రాలైవంటివరులు పూజకొనవలయు స్త్రీ విధాయకి మైయున్నది. ఇట్టి అచారము అభ్యసించినవారిని మంచి నుదిగల వారనబడుదును. ఏరియింట లక్ష్మీతాండవ మాకుదుండును. ఇట్టి అచారమును నభ్యసించని వారిని అనాచారులనబడుదును, ఏరియింట దుర్గత తాండవ మాకుదుండును.

190 వని గలకు భారతవర్షమే ప్రధానమగును. తన పెనిమిటిని పూజించుట ముక్తిమార్గము ఇందుకు ఇతిహాసములు గలవు. అవి శుద్ధిగున నుదాహరించదమయినవి.

12 వ ఇతిహాసము.

191 స్త్రీ తన ఇతరయే ప్రభువగును, గరియగును, అరదైవముని తలచును, అని ఇట్టి ప్రాచారము నమచు కొనవలయును. అట్టి ఇతరకాల దైవము మఱి ఒకరి ఇల్లింది పెరిగినను కను

దలేడు. గనుక యోగ్యత గలవాడెను నీ యగునది తనభర్తకు
భక్తురాలై యుండవలెను. అట్టి స్త్రీ వలె శుభములును కలుగ
గలవు.

భర్తనడువడిక.

192. చ. నడువడి కొరగా కున్నను, బడుగైన, కురూపి ఐన,
పామరుడైన యుటుడైన, రోగి ఐనను, విడుచుట మర్యా
దగాదు విధునం నతికి. అన్న వచనము చొప్పున

193. కా. భర్తయుక్త నడువడి, కొరగాక పోయినను. బడు
గైనను, కురూపిగానున్నను, పామరుడుగానున్నను, యుటుడైనను,
రోగి ఐనను, తనభర్తకు శుభైసివినలించిన నాలుగు శుశ్రూషలు చే
యక విడనాడిన యెడల పాతి వ్రత్యముకు భంగము కలిగి, ఇహ
లోకమునం దవకీర్తియును, పరలోకమున యమదండనయును కలు
గుటకు సంభాష్యమియ్య లేదు.

194. ఆ. ప్రాణనాథ తనదా పతిని గొల్చుటకంటె,

మేరు మనులుగలవె చారు నతికి,

గాన నీకు శేవ గావించుటే కాని,

యొందు కొర్కె లేదఖండమూర్తి.

195. కా. సర్వ పరిపూర్ణ పర బ్రహ్మ స్వరూపుడైన ఓ ప్రాణనా
థాజ్ఞానముగల స్త్రీ తన మగవతికు శ్రూషలు చేయు
చు తిండుట కంటె వేరైన పనులు లేవు గనుక నీకు
శుశ్రూషలు చేయవలయుననకు కోరిక తప్ప మఱయొక
కోరిక లేదు అని సార్వత్రికీ దేవి పలికె నని తాత్పర్యము

196 ఓ ప్రాణవాళా! పరమేశ్వరా! స్వామి! నీమైనది తన స్వగృహమును కనిపెట్టుకొని, పర్యదా గృహముంటే యుండి, ధర్మకు కావలసిన, ముంచి ధుచిగల పదార్థములను చేయుచు ధర్మకు తృప్తి గలిగించుచు తనతో ధర్మ రమింపదలచి నపుడు తన హృదయమును ధర్మకు సుచ్చుచుండవలయును. మఱియు ధర్మ చెప్పిన పనులయందు మాటు మాటలను చెప్పక ధర్మాధ్యములను కలుగజేసిడి కార్యములను, చేయుచు ధర్మయొక్క మనస్సును నెప్పించక ఆతని ఆనుమతి ప్రకారము ప్రవర్తింపు చుండవలయును, అట్లు ప్రవర్తించెడి నీ దైవ స్వరూపమగును. అట్టి నీ కి వగల జనులును నమన్వర్తింపుచున్నారు. మఱియు ధర్మ తన చేతికి దాచుటకై సుచ్చిన పదార్థములను దాచిపెట్టి మరల ధర్మ తెచ్చుని చేజ్జివత్తును నిష్కపటము చేత ఆపదార్థములను తెచ్చి ధర్మకు సుచ్చుచుండవలయును. మఱియు ధర్మ తనకు యేపదార్థ మిచ్చినను అది తీసికొని పంకోపించవలయును. లేని పదార్థములను తెచ్చి యిచ్చుని ధర్మను తొందర పెట్టరాదు. మఱియు యేకాంత వలమందు ఒక పీటయందు కొడుకుతో నైవను కూర్చుండ కూడదు. అట్లు కూర్చుండిన యెవల తప్పకనియ రాగలదు మఱియు తన ధర్మ ధనవంతుడనియు ధనహీనుడనియు, యావంతుడనియు, అయావంతుడనియు, వివేకియనియు, మూర్ఖుడనియు, రోగవంతుడనియు, అరోగియనియు యెంచక యెటువంటి దుర్గుణము గలవాడైవను, అట్టి ధర్మను పూకుపుచు ధర్మపూర్వకముగా ప్రవర్తింపుచుండవలయును. పర్యదా తనధర్మకు మేలు కలిగించగోరి ప్రవర్తింపు చుండవలయును. అని పాశ్చరి చెప్పెను.

197 ఈ ఇతివృత్తములను లట్టి స్త్రీలు పరివ్రత ధర్మమార్గముగా ప్రవర్తించిన మొదల ఇతివృత్తమునందు కీర్తియు పరలోకమునందు భోగభాగ్యములు పొందగలరు.

13 వ ఇతివృత్తము.

198 ఓ ధర్మరాజా? లోకమునందు అనేకులగు స్త్రీలు మోగ్యులైయున్నారు. లట్టి పరివ్రతా స్త్రీలవలన, భూమియు అపాయము లేక సుఖవంతమైయుండును, మణియు పరివ్రతయగు స్త్రీకంటె, దైవము మణియొకటి లేదు. అనగా పరివ్రతయగు స్త్రీయందు దైవము నివసించియుండు పని నెరిసి కొనుము మంచి గుణవంతులగు భార్యవలన, ధర్మార్థకామములనడి ప్రయత్నములు గలుగుచున్నది. అని భీష్ముడు ధర్మరాజునకు చెప్పెను.

199 పక్ష్యం కలకాల మొక్కగరిగా పూసలలో చాచులు మాట్టి పరిమదిలోకం, మెలగెను ప్రయత్నము కలుగుట, తొలిజన్మములో చేసిన నోము ఫలము, తోయజ నేతి. అన్ని పదనముచొప్పున..

200 తా! కలకాలమున్ను మొక్కగరిగా, పూసలలో చాచులుగుచ్చియున్నది, పరిమెక్క మదిలో మెలగెను ప్రయత్నము కలుగుట, తొలిజన్మములో చేసిన నోము ఫలము, మెలమకొన వలెను.

201 నడువడి కొరగాయన్నును, తోగిగాయన్ను భర్త తొలుతులు పూర్వజన్మ ఫలమని మెలమకొనయుండునాన్ని చింతించి విడ

పాదుల అధర్మమును. తిరుత్తు మందిరము తెరిచి కెచ్చుకొని అట్టి ధర్మకు శ్రుతూపలుచేయుచున్న యెడల ముక్తిమార్గము 101 గా మోక్షము లభించును.

203 పూర్వపాఠ్య కర్మముకు బట్టి మధ్యకాలములో సంభవించిన పైని వివహరించిన రోగిని ప్రయత్నము అట్టి పితృప్రతి ప్రభావముగా సంభవించియుండెనని యిట్టి కాదు చేసిన పూర్వమంత కర్మఫలముని యొచ్చుకొని సంకోచించుచు ఆ ధర్మమందు స్వర్గము చేయుచు ముక్తిమార్గమును కనుగొన వలయును.

204 వీరియందు కలసియుండి గృహకృత్యములు నెరవేర్చుకుంటూ అధర్మమందు యెల్లప్పుడు స్వరించిన యెడల మోక్షము లభించుటకు సందేహ మేమియు లేదు.

205 ప్రభువులు వివాహమయ్యే కాలమందు క్షేమముగా నడిచియు. వీరి వివాహ కాలమందు అరణ్యోత్తి పాక్షిగా మాంసలభ్యమును కట్టుచున్నాడు. ఇట్టి కట్టిన ప్రభువునకు మధ్యకాలములో వ్యాధిసంభవించి ప్రభువు క్షేమముగా ఉండినను, తన ప్రభుత్వ సంభవించి ప్రభువును క్షేమముగా ఉండినను వీరియందు వివాహము కను వివహారుల ధర్మముకాదు. వివహారము యెడల అధర్మమున సామము సంభవించును. ఇట్లు అనేకులు వివహారము యొక్క అనేకులు వివహారమును యొక్కారు. ప్రభువులకుకాదు ముఖ వివాహము చేయుకొని ప్రభువు ప్రభువు వివహారము పోషించుచున్నాడు. ఈ ప్రభువులు ధర్మాత్ములగుదురు. మరలకొందరు వివాహము చేయకొని ప్రభువు ప్రభువు వివహారముకాదు. ఇట్టి కాదు సాక్షాత్తులగుటకు ఇంకా మరలకొందరు.

పద్మినిస్త్రీ

పరిని పాగడుట.

206 (1) పద్మినిస్త్రీ-పరిసంకర్షణము చేయని ఈపాపపుక
న్ను భేండుకనిన్నీ, పరిని వినుతింపని ఈపాపపు నోరెందుకనిన్నీ, పరి
వచనములు వివని ఈ పాపపు చెవు లెందు కనిన్నీ, పరిపదము లొ
త్తని ఈ పాపపు చేతు లెందుకనిన్నీ, పరిని నమస్కరించని ఈ పా
పపు కిరముయొడుకనిన్నీ, పరిసేవకు వ్రవయోగింపని ఈ పాపపు
జేహానుండుకనిన్నీ, యోచించుచు ఈపనులు నెర వేర్చుటపద్మినిస్త్రీ
లక్షణముగను.

206 (2) పాస్త్రీనిస్త్రీ-పంపారమును పాఠారణముగా జరు
పుకొనుచుండును. పాస్త్రీనిస్త్రీలక్షణముగను.

207 (3) చిత్తినీస్త్రీ-వ్యభిచారము చేయును చిత్తినీస్త్రీ
లక్షణముగను (పాపాత్మురాలు)

208 (4) కంఠాగిస్త్రీ-తలితండ్రిలను భర్తను నిర్లక్ష్యముగా
చూచుచుండును. గృహ కృత్యములో వస్తువులను వ్యర్థముగా
అమ్మి సొమ్ము చేసుకుని వాచుకొనుచుండును. అత్త మామలు
యొడతగు వారిని గద్దించుచు గృహ కృత్యములో యిట్లుమొన పనులు
చేయుచుండును. కోపమాచర్చివ్రతు యితర బంధువుల మీదపె
ట్టి తిట్టుచుండును. దిడ్డలను కొట్టుచుండును. యిట్టి విచయఘ
నలో భర్త కొంచును తిట్టినను కొట్టినను, పెద్దరోధకపెట్టి ఎక్కి త
ఎక్కిలి ఏడ్చును. పరిమాటు అత్తమామల మాటలు మీరి యిం
టిందో తిరిగివచ్చును తనయంటి పంపారము నంతయు పల్లవీచేయు

మే. ఇర్తయించుచున్న ప్రకటన అ గ్రహముగా మూలముగాను
అతను యిట్లు పెడలివతోడనే పంతోషముగా మూలముగా వారం
భించును ఎల్లప్పుడు ఇంటి వాటితోను ఇతరులతోను కలహములను
కలిగించుచుండును. యిట్టి స్త్రీవలన ప్రాణహాని కలుగునని
అర్థము చెప్పి యున్నాడు సా. "స్త్రీయేషవాదూదాదాకం అన్నవచ
నముచోప్పున" స్త్రీతో వాదాదాకం నవ్యార్థములోకి తెచ్చిన ఇర్తతో
ఇర్త అట్లు ఇర్తమాట విని విచక్షుకు అట్టి స్త్రీని వికనాదము
ఉత్తమముగను. అట్టి స్త్రీని దేహ సాత్వగాని, ప్రాణసాత్వ
గాని, చేసిన యెకల యిహలోకమునందు శిక్షయు పరలోకమునం
దు యమదండనయు కలుగును. అట్టి స్త్రీని శిక్షించుటకు ఇగ
వంతుడున్నాడని తలంచవలెను. అట్టి స్త్రీని కంఠానీ అకలుకు
సాపాత్మకాలు. సాధారణముగా స్త్రీలు అల్పబుద్ధిగల వారగుదురు.
సావ విశేషమువల్లనే స్త్రీలుగా బుట్టుదురు స్త్రీజన్మము కంటేను
సీతమైనది ఏదిన్ని లేదు. గనుక ఈ జన్మముందే తన
సాత్వికత్యమును నిలుపుకొని గృహస్థ శ్రమ ఇర్తమున క్రమముగా
నడుచుచు కేవల జ్ఞానరూపము లొందుటే సాత్వికత లక్షణమునలగు
ను. యిట్టి సాత్విక సిరోమిగిలు అనేకులున్నాడు

209 మంచిగుణములు.

(1) ఉత్తములు. ప్రసములు, స్త్రీలు, శాంతభూషణము గల
వారగుదురు.

210 చెడుగుణములు.

(2) అబద్ధములు—ప్రసములు గాని, స్త్రీలు గాని,
మహాపూర్వకముగా "అకలకు మరలేదు" అన్న ప్రస

కొప్పున అశయనది భూతములో చక్క నిలిచి వివనాపి అభద్రము
చెప్పటము,

(3) బాపలు “కామానురాగంః సభయం నలభ్య” అన్న
నాన్మోక్షినిబట్టి భయము లభ్య ఈ లోకంపై పడిచివరి స్త్రీని పురుషుని
డికేక్షించుటయు, పరిపురుషుని డికేక్షించుటయు,

(4) కొడులు—పురుషుని గారి స్త్రీగారి అశచేతనత్వ
ము చేయుటయు “పింపుపుచ్చుకున్న ద్రస్యము అపహరించుటయు
“అహంసా పరిమోక్షర్థ” అన్న సుతరి తెడచెందిబట్టి “పరి
నాత్మచేయుటయు” కలివలన ఇహలోకమునందు శిక్షకున్న
పరిలోకమునందు యనుదించెనకు పాత్మలై యుండుకు ఈవిషయము
లలో ఈశ్వరాజ్ఞ ప్రకారం జరిగిన వని చెప్పుకూడదు,

211 స్త్రీ ఒకనరికి బగము పొందుకును, గుడ్డిగాడినాకు
సూచిన అంబుధవగుకొ, ముఖ్యముగా ముగ్ధ
కు కూడిన సుగుగా కిది పట్టపసులు మక్కలు
వ్రాలుగా,

212 తాత్పర్యం-ఒకనరికి బగము పొందుకుని అట్టివాని గుడ్డ
కు స్త్రీలుకూడిన యెడల పయద్రము ఒగుకునది అర్థమగును. ము
ఖ్యముగా ముగ్ధయ కూడిన యెడల పట్టి ఒగిపోయిక్కలు వ్రాలుగా
ప అర్థమగును.

213 కులసంకర పనులు చేసి కులముగా తలపంపు
నెచ్చ స్త్రీ చాందాలి అనబడును.

214 స్త్రీ, పురుషులతో గాని అపహరిణో గాని పరియోధా
క సంబంధమైన మాటలుచ్చు, నవ్వు కూడదు. అట్టి విషయముగా
అనుకు అవకీర్తి గలుగును. ఈవ్యయగును. అది నివర్తిచేసు
కొన్న స్త్రీ పతి ప్రతరాలనబడును.

- 215 శ్లో॥ పతితా వాగ్మిణోవాగ్మి, సమాతా ససేభవః
ఇవా ప్రత్యచవారిణాం పతిః కోగతిస్సదా,
216 తా॥ తిండి, తల్లి, చిడ్డలు బాదువులు కంటకు ఛత్తప్రా
ణ నాథుడు గినుతి ఛత్తకు నీవంటి మోక్షపదివి
పొడిచెలెను. పతిలేని స్త్రీకి పనుగిన్నానుమానము.
217 శ్లో॥ వారింశి వాద్యదేవిణా, వాచక్రాయాదివైరిణి,
నానా సుఖమా పోతి, నానాభాగు శత్రుంహి,
218 తా॥ దీనిలేని వీరకు వాద్యములు కలుగునా, చక్రము
లు లేని బండికి పది కలుగునా? నాగుబాదువులు
పున్నప్పోకి స్త్రీకి పదిలేనియెడల సుఖము కలుగు
నా? కలుగదు గినుతి స్త్రీకి పదియే మునోహారము
219 శ్లో॥ దర్శిన్రో వ్యవసం వృధా, వ్యాధిలో వికలవైవా
పతితిః క్రిపాలోవాపి, స్త్రీగర్భాధిరావగాగతిః
220 తా॥ వృధావ్యయులో దర్శిడ్రము వ్యవసము కలిగించును
వ్యాధిగ్రస్తుకు వ్యాధిలేర వరకు వ్యవసము వికల్పము
లోనుండును.
కత్రినో సమానమైవట్టి నడబావిలో పడ్డట్లువలె పాపా
త్ముకు సరకకూపములో పడియుండును.
స్త్రీ, ఛత్తయొక్క సేవలోనే వ్రుండవలయును.
221 శ్లో॥ పితా రక్షతే బాల్య, ఛత్తారక్షతే యావనే,
రక్షంతివార్ధికే శ్రుతా, శస్త్రే స్వాతంత్రమర్హతి,
222 తా॥ బాల్యముండు తిండి తల్లి పోరక్షణలోనుండును.
యావత్మునందు స్త్రీ ఛత్త పోరక్షణలోనుండును.
వార్ధిక్యములో శ్రుతుని పంరక్షణలోనుండును.

అయ్యోమునకు స్వాతంత్ర్యము చంపియు గాని ఇతర
స్వాతంత్ర్యములులేవు.

223 శ్లో॥ గంధైర్వ్యుత్పన్నాఘాః క్షుధి కైర్మృషాః స్రావః
నానాభిర్యవైశ్చవాః విభవాః కింకరః పుష్పరసః॥

224 తా. భర్తవలన స్త్రీకి ననువు కుంకుమ, భూషణ, ద్రవ్యజలంకారములు, సుగంధ వాసన, శయ్యసౌఖ్యములు కలుగుచున్నవి. విధవకు వీటివల్ల ఏయో జనము ఏమి? లేనప్పుడు జన్మకృత కర్మ సంస్కారమును బట్టి విధవరాలగుట విధాయకమే? పురుషుడు మండగా ఆపురుషుని విడనాడి విధవరాలగుట కూడదు. నానాత్మ్యరాలగును. ఇందుకు ఒక ఇతివృత్తముకలదు.

225 విధవకాల్య స్త్రీలు పునర్వివాహము చేసుకున్న యెడల
పైన ఉదాహరించిన అంశముల న్నియు కలుగుచున్నవి.

14 ఇతిహాసము.

226 శ్లో: పురుషుడొకవేళ్ల కొవంబు బూని నతుల,
 బలివములు బర్కి కొట్టివ తిరుగబడక,
 ఓర్పుకొని యుండి శాంతులై పున్నయపుడు,
 హితము బోధింపవలయుబో ఇందు ముఖులు,

227 కా. ఒకవేళ్ల ప్రయత్నము కొనముచే తిట్టినను కొట్టినను
తిరుగుబడక కాంతనూనము పొంది పిచ్చుకొని యుం
డి ప్రయత్నము కాంతుడై ప్రస్నప్రమ సందర మాచ
రించి పియనూ నటమంటి నలంకులచే ఆయనకు వాఙ్

పల్చి ముత్యము యందుట స్త్రీః సతివత ధర్మమార్గముగను, ఇలాగున విధి మూఢత్వమును పొంది హింసింపబ్రతువు యెడల ఏడుశ్లాగ్గ కార్యములు చేయక తన పెనిమిటి మాంగల్యము తప్పవస్తు అధరణములు నిచ్చి వేసి కట్టకున్న బట్టతో తన పుట్టింటి గాఢంబువుల నుండి గాని వెళ్లి తన స్థితి వారికి తెలియజేసి కష్టమే భరితమని వారి నుంటుండినందున పెనిమిటి హింసింపచే ప్రవర్తన అంతటితో నిలిచి పోవును ఇట్టి నడవడికకు ఆ స్త్రీః దోషములేదు శక పిదుహ్మ-ర్మము నైనా చేసిన యెడల సరిక ప్రాప్తి ఆ స్త్రీః

సిద్ధించును.

228 ఎప్పుడైనను తన పెనిమిటి నివార్గములో ప్రవేశించి తనవద్దకు వచ్చినప్పట్లో తానున్న తన పెనిమిటి విధియై యథా ప్రకారముగా ఉండవచ్చును.

229 కవచే ఆ స్త్రీ తనవద్దనుంచి తెలియజేసి తెలియజేయక అచాకి నివర్తించుకొనుటకై వెళ్ళినప్పుడు ఆ స్త్రీమీద ఏయొక్క అచాండము పెనిమిటైనవాడు నెయ్యకూడదు. అచాండమువేసిన యెడల నివాలోకములో దండన లేక పోయినను యనులోకము లోదండన కలదు.

230 ఎవరైనను శరణు జొచ్చినవారిని రక్షించవలయును.

231 స్త్రీ యెది కోడల తలంపు చేసికొని పెనిమిటి కోపము వచ్చేలాగు చేసినయెడల అట్టి స్త్రీః సరిక ప్రాప్తి సంభవించును.

232 పరిమిట్టి నమ్మి పురుషుని విడవాడిన స్త్రీ, రాశ్వాశ్య స్త్రీ గరియగును. కెండవది సరిక ప్రాప్తి సంభవించును.

233 స్త్రీ, సరపురుషుని వద్ద ఆప్తైర్వ్యర్థములు కలిగి నప్పటి ఏ నిరుపకు తప్పక యను దండన కలదు.

దేశకా పత్రికలు

224 పత్రికలు—(1) అనూయ (2) రేణుక (3) బృంద
(4) అనుభతి (5) కళిదాసు.

ఇంతటితో స్త్రీల ప్రభావము ముగిసెను.

గృహస్థమార్గము

225 గృహస్థ శ్రధర్మ మార్గముననున్న మానవుడు స్త్రీ
వల్లగాని, తనగృహములో తనయిలాకాలో వున్నవారి వల్లగాని, గృ
హకృత్యములో గలప అనుమానమైన కలిగినయెడల, “అనుమా
నంపెను భూతమన్న” సామిర తొప్పన, అనుమానమును తన మి
శ్రమయించుచుకాక శాంతగుణము వలన నిలిపికొని మందలించడము
పుర్రజము.

226 గృహస్థ శ్రధర్మ మార్గముననున్న మానవుడు గృహ
కృత్యములలో ఏవిషయములోనైనా అధారో ధములు కలిపెట్టిన
యెడల విచారణ చేసి యికను అట్లు చేయకుండా శాంత శమ ద
మాది గుణములను పొంది ధర్మ మార్గము బోధించుట పుర్రమం-

227 గృహస్థ శ్రధర్మ మార్గమున నున్న మానవుడు స్త్రీ
యొక్క వ్యభిచారి దుర్ నడకలు కంటితో చూచినను చేతులతో ప
ట్టినను ఆ స్త్రీ విషయములో అచ్చట శాంతగుణముపొంది ఆ స్త్రీ
తో మాట్లాడ కుండుట మంచి లేదా ఆ స్త్రీని తాళక విడ
నాకుట తీర్తమం గాని ఆ స్త్రీని మోహింపగాని ప్రాణహత్యగాని
చేయకూడదు చేసిన యెడల అధారమైన పాపము కలుగును ఆ
స్త్రీ దుర్ నడకను గురించి శిక్షించే వాడు భగవంతుడు కర్త

చేయుండగా మానవుడు శిక్షించుటకు కర్తృకాదు. అట్లు నోలుగుట యే అహింసయని చెప్పుదును. లేదా, శిక్షోగుణమును నవలంబించి అ స్త్రీని దేవాహంసగాని, ప్రాణహత్యగాని, చేసినయెడల ఇహలోకమునందు శిక్షనున్ను యమలోకమున యనుచంచన కలుగును.

238 దేవా హంస గాని, ప్రాణహత్యగాని, చేసినయెడల అహంకారం, పాపకృత్యం అనునట్లు అహంకరించి, హంస, ప్రాణహత్య చేసినదే యనబడును. పాపము సంభవించినను.

239 దేవా హంస గాని, ప్రాణహత్యగాని, చేయని యెడల శాంత, శివు, విమాదిగుణముల వల్ల అహంస పరిమోచిస్తే అన్ని స్మృతిని ఒట్టి, అహింసయే యనబడును. మోక్షముకలుగును.

240 ఈ విషయములలో ఈర్ష్యరాజ్య ప్రాకారం వారి-వారి కర్మఫలన జరిగినవిని చెప్పుటకు అలవికాదు. ఐదు ఈ లోక మధ్య నున్న కిముకు కినుగొనుటకు ఆ సృష్టిందిం పృష్టికర్త వివహా ఎవ రున్ను కనుగొన లేరు.

241 మానవుని తల్లితండ్రు యిష్టశిగా గాని, మానవుని యిష్ట శిగాగాని, వివాహముచేసుకున్న స్త్రీ సాధార్యముగానున్నను లేక అంధవికారముగానున్నను, ఆ స్త్రీ సన్మాన్యరాలుగా వున్నప్పటికి ఆపె ను వివహాకుట ఆపె మనస్సు ఎంత దింకించుచుండునో, అంతవరకు ఘోరమైన పాపము పొందగలను.

242 (188) న సంఖ్యనందు చెప్పిన (పాకారం అట్టి స్త్రీ) మానవునకు భార్యగా సంభవించడము నుంచి అదృష్టమని తలంచుకొని పెనిమిటి భార్యలు అన్యోన్యమైత్రీత్వముగా నున్నయెడల గృహకృత్యములో మేలు కలుగుచుండును. ఇతే యిట్లన్న విధి ముత్రయ గృహస్థాశ్రమ ధర్మ మార్గమందు అంటి అంటక అనగా

బురద కుమ్మరి పురుగుకుంట నట్టాము, భువిదిగపండుపై
బొట్టరంటనట్టాము, కామరయందు జలమంటనట్టాము, యిటువలె
పీరిపురు సంసారమునందు ప్రవర్తించుట గృహస్థ శ్రమధర్మమగును
ఈ గ్రంథమున గృహస్థశ్రమ ధర్మములో ముద్రించిన నీతి
వాక్యములును చూడుము.

పురుషుని నడవడిక.

243 పురుషుడు స్త్రీలను యగతాళి మాటలాడుటయు, విశే
షముగా స్త్రీలయందు అనురాగము గలిగి చూచుటయు, ఇవి మొద
లగునవి చెడుకార్యములగును. ఇట్లు నుండర స్త్రీల యెదుట ప్రవర్తి
ంచిన యెడల, ఆ స్త్రీలు అట్టిజనుని నువన్మునందు ప్రవేశించెదరు. నుం
డర స్త్రీలను చూచినపుడు ఆ స్త్రీల దేహము రక్తమాంసమనియు, యె
ముకల నరములమయమనియు, వివేకించి చూచినయెడల ఆ స్త్రీల
యందు మనస్సు చిక్కబడదు.

244 ఇంద్రియములను చెమరదరలకు పోనివ్వని వాడే ధ
న్యుడగును. పోనిచ్చిన యెడల హాసము సంభవించును.

245 పరస్త్రీలయందు ఆశపడిన పురుషునికి కలిగే ఫలములు
ఈ దిగువ నుదాహరించిన పద్యము వలన గ్రహించు కొనుము.

15 వ ఇతిహాసము.

నీ పరకాంతపై యాశపడిన మూరవులకు,

నగుకాటు మనమున దగని దిగులు.

(1) నిగడు విరుద్ధంబు నాచారహీనత,

చే సొమ్ము బోవుట సిగ్గు చెకుట.

(2) అపకీర్తి బంధు జనాలి దూషించుట,

నీతియు దొంగులు బృథ చెకుట.

(4) పరలోక భాని లంపద మోడి మూల్గుట,
పరువు దప్పుట దేహులకు చెకుట.

(5) తనయారి చేతి పోయిన కృపించుట.
దాని వసుకు గల్గెదిన జీవంబు గొనుట.

(6) ముఖగము నేలు వాచిరాష్ట్రా ద్వికై న,

(7) దాని దుర్వుత్తి దగఁజెత వానికై న.

అని వేణు గోపాలకళకములో చెప్పినట్లు యింద్రియములను
చెకునదలలకు పోనివ్వనివాడే మోక్షమార్గమును కనగలడు.
పాపములు మనల గట్టికుకుపింపకుచుటలేదు.

పురుషుడూ,

246 స్త్రీలను మోసపుచ్చినట్లు దిగున నుదాహరించిన పద్య
మువలన తెలియబడుచున్నది.

అది అనగా:-

247 విద్యుంఃసన్నురాదన్ను మొగవారి నైదగుము,

ఇచ్చకపు మాటలాడి వీధినినై న,

కూడువేళ్లల నీకేమి కొడువటందు,

మాయచేతురు ఎటువంటి మగువనై నా.

248 అన్న స్త్రీవార్యమును బట్టి చూడగా విశ్వయమే? పు
రుషులైన వారోకొండరు దుర్మార్గులు మనసు మెత్తనివల స్త్రీలను
లైటికి తియ్యడము వలన మహాపాతకము కలుగును అస్త్రీలకున్న
యమదండనగలదు. ఈ పాపము పెరుగుచుండగా రెండవది అం
దులో కొండరి స్త్రీలను అధోగతి పాలు చెయ్యడమును గురించి
వరకమును చెప్పుదును. అధోగతి దాద స్త్రీలకు పాపము పె

నాగకన్యకలు

256 (1) కాంశామణి (2) చంద్రకాంతామణి (3) పూర్ణచంద్రకాంతామణి (4) జీపూర్ణ చంద్రకాంతామణి (5) వర్ష పరిపూర్ణచంద్ర కాంతామణి ఏను నాగకన్యకులు

257 ఇట్టి వానివలె ఉన్న కలివేళ్ళలను చూచి, నాళి చూచి చపలు చిత్తుడై తత్తర పడవను చూడగా:-

258 నా! యీచిత భోగంభస్టాకారత్వ" మన్నవచనము చొప్పుననున్న నా! కామాతురాగం, వలజ్జనభయం అన్నవచనము చొప్పుననున్న, నా! మూరుని పదపద్మగులు మరువక యంచురు నుర్జనులు, అన్నవచనము చొప్పుననున్న నా! వివాళకాలే, వివరీది బుద్ధిభినునటున్న, మోహంక కారములో పడి నిట్టవీగులకంట పెద్దభవనువలించి ఈ గ్రంథము వలన నిర్గుణమైపట్టి బ్రహ్మజ్ఞానము ను పొంది మోక్షమార్గమును గ్రహించికడతేరుట ఉత్తముడగును. పైని వివరించిన మోహపాశములను వివర్తించుకొనినవాడే విములుడు అనగా పరిశుద్ధముగానున్న వాడని అర్థమగును.

259 పైని ఉదాహరించిన అపూర్వవలపల్లనున్న నాగకన్యకలవల్లనున్న ఋషులు మొకలేనటువంటి వారు మోసపోయి, తపను, భగ్నము చేసికొనిరి. శుభమహాఋషిమూర్రమే మారుని పంచ భాగములను రామభాగమువలన ఖండించి రంభను జయించుకొనెను.

బాల్యవివాహము

260 పాశా-కార-వరంబరముగా నీళ్ళరథభంధమునందు బ్ర

స్త్రీ, కుత్రియ, దైశ్య, కూద్రాదులలో, బారికలకు వివాహము చేయబడము వాడుకగా ఉన్నది ఈ వాడుక తప్పించుటకు అలవికాదు. ఇదివరలో సనకులు అయ్యలు పత్రికల వలన ఈ విషయమై ప్రచురపరచియున్నారు అ పత్రికలలో ఉన్న ముగియకొనునంటి వార్తలను చదివినవాగున్ను, విన్నవారున్ను, మేలు, కీడు, విచారించక బెడచెంది బెట్టి ఎప్పటి ఆచారములోన అసందించుచున్నాడు. ఇకను తరిచి ముడిచెప్పవలె.

బాల్యములో విధవలగుట

261 పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం బారికలకు వివాహము చేయుటవలన అనకులు విధవలై యున్నారు ఎన్నతగముకాదు.

పునర్వివివాహవిషయమై

262 కొన్ని సంవత్సరములకుంచి బ్రాహ్మణులలో బాల్యవిధి వలుగా ఉన్న స్త్రీలు పుష్పవతి యె పిమ్మట వారి ఇష్ట ప్రకారం వారి కులస్థలలోనే భర్తలను ఏర్పర్చు కొని వివాహము చేసుకొనుచున్నారు. ఇది ధర్మకార్యమగును

263 ఇండియా నందంతటా కూద్రాదులలో నున్న పాటక వర్గములలో పారా-వార-పరంపరముగా పునర్వివాహములు జరుగుచూ నే ఉన్నది ఇదిధర్మ మార్గముగను వారివారి కులస్థలలో కేక తేక పారా వారా పరంపరముగా మిళితముగానే వున్నాడు.

264 రాకలు, పెంతులు, రెడ్లు, కమ్మవారు, గెలగాలు మొదలైనట్టివారికి పునర్వివాహము యొక్క తలంపులేనే లేదు. పిలువొ

కాల్పనిధవలగు స్త్రీలు వ్రష్నవతి కాగానే వ్రష్నవాహము చేయుట ధర్మమగును. ఈ స్త్రీలలో, వ్రష్నవాహమందు ఇష్టమైనవారికి వివాహము చేయవచ్చును. అనుష్ఠానవానికి వివాహము చేయక మానవచ్చును.

266 యాభివ స్త్రీలకు వ్రష్నవాహము చేసుకొనుటకు వారి పెద్దలు వల్ల అనుష్ఠాన పాండి నల్లు పారంపర్య అనుష్ఠానముకు వ్రష్నవాహములు జరిగించుచున్నారు. ఇట్లుండగా వారిలో కొందరు ఆయాచారమును పూనుకొని పోషించును అధర్మమగును. విధివ స్త్రీలుగా వ్రష్నవారినిచరణాలలో ఉంచినటువలె ఉంచెయు పాపమగును.

267 విధివ స్త్రీలు వారెల్ల రిండుల పెద్దగాని అన్నదమ్ముల వద్దగాని బంధువుల వద్దగాని పోషవర్గము జనునటు ఉన్న యెడల వారి అనుమతి కొప్పున ఉడియకొంటూ వారు చేప్ప వాక్యములను శిరిస్తూ వసించుకొని అకులములో తలవంపులు లేక కుమారి అన్నట్లు గృహస్థశ్రమములు జరుపుకుంటూ వ్రష్న యెడల వారిని పెద్దని స్త్రీలకింట ఒకమడు గక్కువ అపలుకుదురు. వీరికి ఇహలోక మునందు కీర్తియు పరిలోకమునందు భోగభాగ్యములుగలవు. ఇందుకు పండియంటులేదు.

268 అవీర అనగా పెదటి బిడ్డలు ఎవ్వరు అధునితలేని వారు వ్రష్న వాహము చేసికొన వచ్చును. లేదా, వారు దుర్మార్గ నడతలు నడువక యేదైన కులిపరులుగాని, వ్యవహారపరులు, గాని వారి బంధువుల యుండలేవుంటే, పనిచాలలు చేసికొని బ్రతికిన వారికి ఇహలోక కీర్తియు పరిలోకములో భోగభాగ్యములు పొందగలరు. ఇందుకు పమ్యురీ:-

16 వ అతిహాసము.

283—శృతిః “కొలది నోములు నోచి ఎక్కువ ఫలములొ
 వగనబ్బునే” అనునట్లు తక్కువ నోములు నోచి ఎక్కువ ఫలము
 కావలయునని కోరినయెడల కలుగునా? కలుగదు. మఱిన్నీ శ్లోః
 “లలాటలిఖితే ప్రాప్తే” అనునట్లు పూర్వవత్త పాపకర్మములను
 బట్టి “బ్రహ్మ” ఎంతవరకు వ్రాసివాడో అంతే ప్రాప్తించు
 ము. చింతించినందున ఫలములేదు. మఱిన్నీ శ్లోః అనువుగానినేక
 నిధులమరణాదు. కాలముకక్కరి గడువవలయు చాచిది
 ఒకపడు తగుబాటుచేయదా? యేమిచేయవచ్చు ఈశ్వరాజ్ఞ “అను
 నట్లు బ్రాహ్మచర్యే ప్రాప్తకర్మ తప్పలేదుకదా? కలియుగమందు
 న్న మానవులకు తప్పనా? తప్పదు. గనుక నిధవలలో అడరగలేని
 వారు పునర్జీవాహము చేసి కొనవచ్చును. లేదా, వ్యవహారము
 గాని కూలివనులు గాని లేక వారిబంధువులయింద్లలో
 పనిపాటులు అనగా ప్రాతఃకాలము లేది “శుద్ధికట్టనాందార
 మ్మను” చేతబట్టి ఇండ్లువాకిల్లు మడిచి గోమయమునో ఇండ్లు
 వాకిల్లు శుద్ధిపరచి మృగ్గు పెట్టిపాసపాత్రలు శుచిపరచి స్నానము
 చేసికొని మడిబట్టకట్టుకొని జలము తేచ్చి వంటప్రయత్నము చే
 యుట విధవ స్త్రీలకు విధాయకము. ఇట్టి పనులవల్ల ండికరపోషణ
 చేసికొన్నందున దోషములేదు. ఇట్టి స్త్రీలకు భూలోకమునందు
 కీర్తియు షరలోకమునందు భోగభాగ్యములు గలవు. గాన మీ
 బంధువులయింద్లలో మినహా వేరేయితర ఇండ్లలో పనిపాటులు చేసి
 కొని జీవించుచున్నయెడల వారు బానిసె వాళ్లని పిలువ బడుదురు.
 పూర్వము చేసిన పాపము వలన ఈ పేరు గలుగును. ఈ జన్మముం
 దైనను ఈ పనులు చేసికొంటూ ముగుగువరిగానుండి అభగవం
 తునిధ్యానించుచున్నయెడల మోక్షమార్గము కలుగును.

266. విధవలలో వారి పుణ్యధి శయమువలన భాగ్య వంతులుగానుండిరని అట్టివారు "పురుషార్థమును" వహించి అనగా "ధర్మమార్గమును గ్రహించి" గృహకృత్యములను విత ప్రవర్తనగా నెంచుచును, వారి పుత్రునికొందులనున్ను, చేతికింద నున్న యివ్వోగస్తులనున్ను, పనిచాండ్రునున్ను, మిక్కిలి ప్రేమగా చూచుచు, వారు చేయవలసిన పనులను వారికి వేర్వేర్చి "కార" గుణము వలన కనికరముతో వారివద్ద పరులు పుచ్చుకుంటూ |పామెక| "చల్లలో వెన్న గలయవటువలెనున్ను" "వెన్ననాలికకు అంటనటువలెనున్ను" అనుట్లు మనయవమానురాలు మహాశ్రేష్ఠ మైన మర్యాదగల వారని పేరువహించిన యెడల, పరివ్రాతలకంటె నొక ముడుగక్కువ అనబడుదురు. ఇట్టివారు భూలోకమునందు, క్రియ, కరలోకమునందు భోగభాగ్యములు పొందగలరు.

270.—|పామెక| "పాపాయ పరవీడనం" ఇందుకు సమృద్ధి భోగం "వృత్తి ముద్ధరత్న సంహిత" అన్నవృత్తియనే ధర్మకామ్రమునుబట్టి కరులను హింసించినపాపము సంభవించునని అర్థమగును. ఇది గ్రహించినచుచు చున్నవారే ధన్యులు.

271.—ఈ గ్రంథమునందు 111 వ పత్రిం 204 వ సంఖ్య యందు చెప్పిన "భక్త" భార్యను విడనాడిన విషయమై కొరత ఈ దిగుతనువాహించడమయినది.

272.—వైవాహిక నిబంధన మీరి అనగా వివాహకాలమునకు ముప్పది ముక్కటి దేవతలు పాక్షిగానున్ను దేవతాపరివ్రాతయగు "అశ్విధరి"యనే గురంతోతి పాక్షిగానున్ను వధూవరు లిరువురినూ ప్రేమాగ్రములు చేయించినటువలె మాంగల్యము కట్టించి క నిబంధనలను చూచుచుచున్నారు. అవి అనగా:—

273.—ప్రతి వ్యక్తిగ్నిప్రగా నొందిననులేక మామార్గగామి

గోనుడిన శ్రీనిధి అట్టిశ్రీయందు పురుషుడు అయ్యుననిపించి విడ
నాడుట ఉత్తమము కాదు. అశ్రీయ్యంశ్య కాదు. అందుకొందుఁడై
దోషము అపురుషునికే తప్పక రగులుచుండును. అపురుషుడు ఎంత
సంపాదన గలవాడై నప్పటికి భార్యను విడనాడిన వాడు పాపాత్ము
డగును. అశ్రీనిధిగొనున్నపుడు భర్త బాధవాడు విడనాడి
కూడదు.

274—పురుషుడు విడనాడిన శ్రీ తలితండ్రిల వద్దకుగాని
అన్నదమ్ములవద్దకుగాని అప్పుచెల్లెళ్లవద్దకుగాని వెళ్లిచేరవలసిన విధా
యకము అశ్రీకి దోషములేదు.

మనన విషయమై

275—శ్రీ తల్లితండ్రిగాని అన్నదమ్ములుగాని బంధువులు
గాని, భాగ్యవంతులుగా నుండినను లేక పేదవాడుగా నుండినను, ము
నరాజధానివారి ధర్మచట్ట ప్రకారం మననక్రికా వ్యాపేన మన
నక్రికా బట్టకోపపిము నీచముకాదు. ధర్మమార్గామగును. పెనిమి
టి నాశ్రే అశ్రీకి అధారమగును. పెనిమిటి అశ్రీని విడనాడినప్పు
టికి ఆ పెనిమిటిని మటువచాలదు. అందుక ఆ పెనిమిటికి కొంత దోష
ము నివారణయగును.

276—శ్రీనిధి. "మయ్యో బాల్య వివాహో యోజనోక్షయం
కరః" అనునట్లు బాల్యవివాహము విధియొనగా జరిగినప్పుడు
వధూవరులిరువురు నేకమై నైవేదికపాఠంబున ప్రసాదముల
వారు వ్యయముగా చేసికొన్న యెడల ఇద్దరురకంబు అశ్రీకి కలగ
నేరదు.

277—వధూవరులిరువురు తేలియవేయక తలితండ్రిలు
అన్నదమ్ములు బంధువులు మొదలైనవల్ల వారు చేసిన వివాహము
నశిత అశ్రీ కష్టమగునది.

278—అశ్రీయోగ్య పెనిమిటికి మనవల్లి యిచ్చటకు దా
కుభ్యములేని యెడలనున్న ఉన్నయెడలనున్న అశ్రీని పోషించి
భారము వివాహము చేసిన వారిదేయగును. అశ్రీనియెవరున్న దుగ
దృష్టేరాలని దూషించకూడదు. ఆతిప్రవివాహము చేసిన వారిదే
యగును. అశ్రీని దూషించిన యెడల నాహి యెంతదుఃఖించునో
అంత దోషము దూషించిన వారికి రగులును రప్పదు.

శ్రీ పురుషుల వివాహము

279—సారా—వార—వరంపరముగా బాలురకు, గాలిక
లకు, వివాహము చేయడిము, ఈ భరతఖండమునందు, ముఖ్య
చారము ఉన్నది. ఈ యాచారమును విడిచి ఇదే కలియుగము
గినుక—శ్రీ—పుష్పవిధి యెవరికువారినున్నట్లే దుష్టుల, బా
ల్య, వివాహం అనునచనము రిప్పించి, పురుషునికి 16 సంవత్సర
ములకు పైగాఁగ్లే యౌవనో వ్రేమంకిం అనునచనము అచరించి,
యౌవనమునందు వివాహము చేయడిము భక్తిమ్యామగ్న. ఈ
గ్రంథమునందు 69 వ పత్రిములో చెప్పిన ప్రకారం 16 సంవత్సర
ములకు బాల్య వియము నదలి యౌవనము కలుగును. తొద్రీకుల
స్థులలో కొందరు ఇదే ప్రకారముగా జరిగించున్నారు.

280—బాలికలకు వివాహము చేసినప్పటికి వారిలో విధవ
లైన వారికి గ్లేఁ అనద్యేషి పునర్వివాహం అనునట్లుపునర్వివాహ
ము చేరినందున ఏదోషమున్ను లేదు.

281—శ్రీ—పురుషులు. ఏక మనస్కులైతే, వివాహము చే
సుకొనడము మహాఉత్తిమము.

282—ఈ భరతఖండము నందున్న బాలులు ఈయూహారిము
అని బెడచెవిదిల్చి, పూర్వపు ఆచారములనెకోసి యూహించున్నారు.
అందువలన చాలామధ్దుఃములు గలపురిమధ్దుఃములను, కూడకూ

చావులతో వినుచు అట్టి ముగ్ధులుగములు గల ఆచారము మానకపో
నిదిము ఉత్తమముకాదు.

233—పురుషుడు భార్యచనిపోయిన పిమ్మట మరలవివాహ
ము చేసికొనవచ్చును గాని.—

24—స్త్రీ—పురుషుడు చనిపోయిన పిమ్మట పునర్వివాహ
ము చేసికొనకూడదా?—

25—ఈ విషయమునకై, సుగుణమైనటువంటి ఇతివృత్త
ములు గలవు. ఆ ఇతివృత్తములను దిగువ నుదహరించవలయునది.
వాటిని బట్టి ఆలోచించుడు.

17 వ ఇతివృత్తము.

236—“ఇప్పుడున్న మన రాజధాని వారిలో, ప్రధమవివాహ
మున్ను, పునర్వివాహమున్ను, గాంధర్వ వివాహమువలె, వధూవరు,
లింగపురు, ఏకస్తులై వివాహమాచుచున్నారు. మూడు వ్యక్తులు
మహామేలై సవిగానున్నవి. ఘనత పొందిన జర్మనీ దేశస్థురాలైన
“లేనింగ్” అనురాజ స్త్రీ విధవరాలైయుండి—“ఘనతపొందిన
కెంటు ప్రభువైన ఎడ్వర్డుగారిని” పునర్వివాహము చేసికొనిన
పిమ్మట వారికి ఒక్క కుమార్తెమార్త్రము 1819 వ సం॥ మేనెల
24 వ తారీఖున జన్మించెను. ఆచిన్నదియే మొన్నటివరకు మనదేశ
మునకు చక్కవ స్త్రీగా నుండెను. ఆమె నామధేయము “విక్టోరి
యా” అని ఆమె తల్లి పేరు పెట్టబడెను.

237—మహాఘనము పొందిన లేటు విక్టోరియా చక్కవ స్త్రీ
గాను బాల్యమునుంచి మరిసించేవరకు “క్లర్క్స్ భర్తృపం గహా”
అను “వస్త్రధారి స్త్రీధర్మసహితా” యనే ధర్మశాస్త్ర ప్రకారము
చేసిన పుణ్యకర్మ ప్రభుత్వము చెప్పటకు అలవిగాదు. మఱ
న్నీ రాజధాని వహించి నప్పటినుంచిన్నీ సేవకు చేసిన పేరు వచ్చు

తరముకాదు. ఈ చక్రవర్తిగారు తనభర్త భక్తిలోనున్న రాజ్యవర్తి పాలలోననున్న దానములోనున్న దైవభక్తిలోనున్న మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవారని గ్రంథములవల్ల తెలియబడుచున్నది. ఈచక్రవర్తిగారిని యేమని కొని యాదవచ్చును? అలోచించుచి? ఈ విష్వోరియాశాసన గారవనియందున్న పరివ్రత స్త్రీలకంటే 10 మడుగు లెక్కువ యగును. ఈమె పరిశుద్ధా ఆత్మమోక్ష పదవి జెందియుండును. ఇం దును సందేహమేమియు లేదు. ఈ మెసంతానముతో సంతోషించి కాలము చేసెను.

238—రెండవది, మహామృతీయులలో పారా—వార—ప రంపరముగా పునర్జీవాహారముకడ్డ,

239—మూడవది, పైని ఉదాహరించిన 202 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం బ్రాహ్మణ వితంతువులలో కొందరు గాంధర్వ వివాహమువలె ఎఘా—వరు—లిరువురు—ఏకమృత— పునర్జీవాహ ము చేసుకొంటున్నారని మఱిన్ని అచ్చటచ్చట వీరిలోనే పునర్జీ వాహములు జరుగుచూనే యున్నవి.

240—నాలగవది, కోమట్లలోనున్న కొంతకాలము నుంచి కోరిన వితంతువులకు పునర్జీవాహము జరుగుచూనే వున్నది.

241—ఐదవది, పైని ఉదాహరించిన 205 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం శూద్రులలోనున్న యాదవ విధవరాండ్రులలో పునర్జీవివాహము కోరిన వారికి వారి పెద్దలు ఆ—ఆచారమును ముప్పుచూనే వున్నారు.

242—ఆరవది, పైని ఉదాహరించిన 203 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం శూద్రులలో పాదక కులస్థులలోనున్న పెద్దలు అ లోచించిన ప్రకారం విధవలలో కోరిన వారికి పునర్జీవాహము చేయుచున్నారు.

293—ఇట్లు మేలైనటువంటి అచారమును కొందరు వివనాద
దేము ఉత్తమము కాదని తలంచవచ్చును.

294—హిందువులలో, పురుషులకు ముఱు లవివాహము చేసి
కొనుటకు అధికారము కలదుగునుక, అ ప్రకారమే వివాహము చే
సికొనుచున్నారు.

295—హిందూవర్ణములోనే పాటక కులస్థులు మినహా మిగత
కులస్థులలో వివాహ విషయమై స్త్రీలకు అధికారము లేనందున వి
ధవలైన వారిలో కొందరికి పునర్వీరివాము చేసికొనుటకు మనస్సు
యందున్నప్పటికి, కులకట్టదీవల్ల లైటికి తలచక మనస్సు నందు
కృశించుచున్నారనవచ్చును. వారు కృశించున్న యెడల వారిని
పోషించేవారికి అదోషము తప్పక తగులును. సందేహము లేదు.
ఈ దోషమును నివర్తించుకున్నవారే ధన్యులు. ఈ విషయములో
ఈ దిగువ నుదాహరించిన 292-293 సంఖ్యలను ముఖ్యముగా చూ
డుము.

296—బ్రాహ్మణులలోనున్న, కోమట్లలోనున్న కులకట్టదీ
కిలోలదనివారు, మేలు కలిగించునట్టి పునర్వీరివాహమును వధ్య
సించుచున్నారు. ఇదిధర్మమార్గమగును.

297—కులకట్టదీవారున్న, పైన ఉదాహరించిన 296 సంఖ్య
యందు చెప్పిన దుష్టాముగల పురస్కృత అచారమును వివనాదీ,
290 లో చెప్పిన ప్రకారం మేలుకలిగించునట్టి పునర్వీరివాహమునే
యాచారమును అభ్యసించడముచే తమముగను. ధర్మమార్గమగును.

298—ఈ ధర్మమార్గమును చండితులైనవారున్న బ్రాహ్మ
ణులుగానున్నవారు ఎవరెవరో తెలిపించి, మేలుకలిగించునట్టి
పునర్వీరివాహములు జరిగించున్నారనవచ్చును. వారు ధర్మాత్ము
గుదురు.

299—విధవరాండ దుష్కరిని తొలగించుటకై పైని ఉదాహరించిన ముగ్గురము గలిగినట్లువంటి ఇతిహాసములను జనులకు స్వాభావికములో తెలుపుటకు కారణమైనదా "తత్త్వ" మనగా (1) సత్యమాత్ర (2) నిత్యముల సత్యానుభవమును (Knowledge of the eternal truth)

ముఖ్యతాత్పర్యం

300—ఈ కలియుగమునందు మూలన జన్మమెన్ని వారు మోక్షమార్గము కొరకై మేలుకలిగి ఫలములను పొందవలెనుగాని కడుగలిగి ఫలముపొందడము ఆ చారముకాదు.

301—సమస్తకు ఈ భూమియందు లేశమాత్రమైన హక్కు లేదు. సమస్తకు గలిగిన, భార్య పుత్రాదులు మొదలైనవారిని మాక్కువతో నెంత పోషించినను, తుదకు సత్యము వదిలి వెళ్లవలసిన వాడు తానొక్కడేగదా? తాను యీ జన్మమందు చేసిన పుణ్యపాపములు, భార్య—పుత్రాదులు మొదలైనవారు పంచుకొనజాలరు, ఇంతమాత్రమునకు మేలుగలిగించే పుణ్యవివాహమనే ఆచారమును ఆటంక పడచనల? ఆపాపమును వడికట్టుకొననల? మనపాపములు మనలగట్టి కుడువక విడుచుటలేదు. గనుక పైని ఉదాహరించిన వివాహ సంగతులలో మేలు—కడు—నెట్టి—మేలుగల ఫలమును పొంది మోక్షమార్గమును జెందుట ఉత్తమమగును. ఈ విషయమై 76 వ పత్రం 79 సంఖ్యలో మాకుము, ఈ పాఠ మీదిగువ నువాహరించిన 302 వ సంఖ్యయందున్న 4, 5 సంఖ్యల పత్రచ్ఛ అనిచ్చ కర్తములనబడును. అవగా ఇతరుల వల్లగాని తెలియకగాని కలిగిన పాపము.

పుణ్యపాపముల విషయమై

- 302 వ) (1) పుణ్యమనగా... ఎట్టిది? (2) జరచ్చకర్మ అనగా... ఎట్టిది?
 (2) పాపమనగా... ఎట్టిది? (3) అనిచ్చకర్మ అనగా... ఎట్టిది?
 (3) పారబ్రహ్మమనగా... ఎట్టిది? (7) నిష్కర్మ అనగా... ఎట్టిది?
 (4) స్వేచ్ఛకర్మమనగా... ఎట్టిది? (8) అగాఢకర్మ అనగా... ఎట్టిది?

303—ఈ కర్మములు ఎప్పుడు వచ్చుచున్నవి? ఇది ఈ పుణ్య
 దిగువనుదాహరించిన సంఖ్యలనుబట్టి గ్రహించుము.

1 భారతవ్యభిచారముల

వివరము.

304—భారతవ్య, వ్యభిచారము (1) కొంచలుకూటుపది (2)
 నీరిమాలినది (3) కులహీనత గలది (4) భృష్టాకారి (5) చండాది
 (6) దరిద్రము పొందినది (7) అనాచారము కలిగినది (8) మానభంగ
 గముగలది (9) పాపహానికేయుడది (10) లజ్జ, సిగ్గు, లేనిది (11)
 భయపు, ఉయపు, లేనిది (12) దుర్మదకలిగినది (13) శిక్షకులొందది.
 (14) అన్నిటికంటె హీనమైనది (15) నీచమైనది, ఇట్టి భారతవ్య, వ్యభి
 చారములకంటె హీనత పని మరలదీయులేదు.

భారతవ్య పుష్కళ.

305—ఇట్టి భారతవ్యమువలననే అంతు బోగమువాళ్లయెట్లు పు.
 ట్టినదియును. బోగమువాళ్లకు బోగములేదు, బోగమువాళ్ల ఎవ్వరై
 నైనను అంతుమగనిగా చేరవీరుకొనగలరు. మోహంభకారమైన
 మృదువాక్యములచే అటపాటలచే, పరపల్లాలముచే వానివద్ద
 ద్రవ్యము ఆర్జించుకొనియెడను. అంతా పోడిసిపోయిన పిమ్మట
 బ, వానితో మాటలాడను. ముక్కుమురిప్పకొని యెడను. తుదకు ము

దేవట్టుకొని గుమ్మము అవలికి గంటికయిమనెదరు. కొందరువాని మి
ర్యాద తీంచుదును. వీరిలో కొందరు భగవద్భక్తులుగలరు. వాని ఉపదేశ
ప్రకారము భుజించినచో, వానిని సన్మానించి ఆదరించుదురు. వీ
రిజన్మము—వ సంఖ్యయందున్న శ్రావణకర్మమువల్ల కలిగినదని,
చెప్పువచ్చును. కనుకనీ, దిగువ సుచాహరించిన 307 వ సంఖ్యను
చూడుము.

వ్యభిచార వ్యభావము.

304—సారావార పరంపముగా గృహకృత్యములోనున్న
వానిలో కొందరు పురుషులు అట్టిపాపిష్టివ్యభిచారములో పడి పాపి
..మరిచెడివచ్చును ముందు, చేటువచ్చును వెనుక.. అనుజనకృతి
చొప్పున అద్వదరిద్రముపొంది విజ్ఞప్తిగా నశించి పోవుచున్నారు.
అట్టివారినిచూచి యైనను దుర్మార్గులు ఆ ఆచారము మానకయు
న్నారు. వారి భార్యలు ఎంత దుఃఖించుచుండునో అంత యమదండన
ఆ నశించిన పురుషులకు సంభవించును. ఇందుకు సందేహమేమియు
లేదు, ఈ పాపిష్టి ఆచారము నివర్తించేయుటకై ఆర్యులు అనేక
సామెతలు గ్రంథములయందు తెలిపియున్నారు.

305—సామెత! ..కలియుగ మంచున కండలు పెంచుక
కావరమొండక వోమనపా.. అన్న తత్వజ్ఞానము చొప్పున, పైని
ఉదాహరించిన పురుషులు చేసిన చర్యలు కామముతో కూడిన
కండకావర మనబడును. పైనిఉదాహరించిన 302 సంఖ్యయందున్న
ప్రశ్నలకు ఉదాహరణ బుద్ధియే (1) పాపమనబడును. (2) శ్వేచ్ఛపా
వకర్మమనబడును. (3) నిష్కర్మకర్మమనబడును. (4) అగామికర్మమన
బడును. అనగా పూర్వజన్మమందు చేసిన పాపపుణ్యములు ఈ జ
న్మమందు అనుభవించుచు, ఈ జన్మమందే కొత్తగా సంపాదించి
న పాపములనబడును.

2 జారత్వ వ్యభిచారముల

విషయము.

308—ఇట్టి జారత్వ వ్యభిచారో, పాపకృత్యం అనబడును ము చొప్పున, పారా—పర—పరంపరముగా, ఇట్టి పాపిష్టి, జారత్వ వ్యభిచారములను శ్రీ, పురుషులలో కొందరభక్తసింది, మాన భంగమై వశించిపోతున్నారు । పామర! “నేర్చిన విద్య నాల్చినను పోదనునట్లు” ప్రాగ్రహసి కలిగించే జారత్వ వ్యభిచారములను ఇప్పు టి! మానకయున్నారు. ఇట్టి శ్రీ యొక్క పెనిమిటి, పురుషులయొక్క భార్యకు, బంధువులకు నలుగురిలో నగు బాటులు.

309—పైని ఉదాహరించిన శ్రీలు, వారి పతివ్రత భర్త మును భంగపరచుకొని జానుడనేటంకు మగని పాలబడడమున్ను, పురుషులు గృహస్థాశ్రమ భర్తయును నెడచెవిని లెట్టి కొందరు భార్యలను విడనాడియు విడనాడకయు వ్యభిచారిణి అనే అంకుటాలు పాలుబడడము, ఏటివలన శిక్షలు పొందడము, ఏమి కర్మమో తెలియదు. బోగమువాళ్లు నవ్వుచున్నారు.

310—ఇట్టి పాపకృత్యము విషయములో పరలోకములో యమునిచేత బడి యేమి శిక్షలు పొందుదురో తెలియదు. ఐనను 71 నుంచి 76 వ పత్రమువరకు ఈ గ్రంథములో చెప్పిన ప్రకారం భువిని ప్రేక్షలు అనుభవించే, అష్టకష్టములు, (1) తీరని వ్యాధులు (2) భిక్షముగల కఠిరములను, ఏటిని తఱచి చూచినయెడల ఏపాపమువల్ల అనుభవించుచున్నారో తెలియదుగాని “మృత్యుకు” పాపమువల్లనే అపాధలనుభవించుచున్నారనవచ్చును.

311—ఇట్టి పాపకృత్యమున వ్యాధులను చూచుచు ఈ ప్రకారం జారత్వ వ్యభిచారములనే అంకులను మానకయున్నారు.

312—పురుషుల చర్యలయందు గణనముంచినను అధికారము వలన శిక్షనున్ను పరలోకములో యమదండన తప్పక గలుగును. ఇట్టి విషయములో ఈ భూమిలో అధికారులవల్ల శిక్షపొందడము మోసము చూచుచున్నాము కదా? ఇతను తిరిగిచెప్పనల? ఇందుకు నమ్మితి.

313—కోరికలు గోరువారికి ధారణలో నరకమందున్న అశ్శవదశము చొప్పున నైన ఉదాహరించి స్త్రీ—పురుషుల చర్యలు కోరికలవలదును. 302 సంఖ్యయందున (1) పాపము (2) స్వేచ్ఛ కర్మ (3) నిష్కర్మ (4) అగామికర్మలనబడును. అనగా పూర్వజననమును చేసిన పాపపుణ్యములు ఈ జన్మమందు అనుభవించుచు ఈ జన్మమందే కొంతగా సంపాదించిన పాపములవలదును.

బోగముపొందడ విషయము

314—సానికులధలు. బోగమ కులధలు, గుడిసేటలు అని మూడురకములు గలవారు గలరు.

315—(91-92 వ పరిమలలో చెప్పిన ప్రకారం) వీరిలో నున్ను, పద్మిని, హస్తిన, చిత్తిన, శంఖిన అనిపేర్లు గలవారు గలరు.

316—అధ్యులనగా నకలం తెలిసినవారు. స్త్రీలు చేసే చర్యలను బట్టి అనగా వారి నదరలను బట్టి ఈ పేరు లిడిరిగాని మరి విడిదికాదు.

317—సాని కులధులలోనున్ను, బోగమ కులధులలోనున్ను కొందరు వివాహములు చేసికొని సంసారులుగానున్ను మతకొందరు ద్యుధిచారిణిలుగా నున్నారు. వ్యధిచారులనగా అంకుటాలనబడుదురు.

318—పైని ఉదాహరించిన 200 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం సానులలోనున్ను బోగముపొందడంలోనున్ను వ్యధిచారిణులుగానున్నవారు అంకుటాలనబడుదురు. ఈ అంకుటాలియంట పాపం దర్శముగా జరుగుచున్నది.

319—వీరిలో కొందరు స్వత్యగీతాది విద్యలలో కరుణ కలిగించినవారు గానుండును. వీరిలో భగవద్భక్తులు గలరు.

320—వీరిలో నాలుగు వర్ణములలో ఏవరిశ్చేనను ఒకరిని ఉంచుకొని వానివల్ల జీవనోపాధిచేయవచ్చును. ద్వైతము ఇట్లేయి కొనవచ్చును.

321—వృద్ధుడు పురుషుడు తనయిట్టి వ్యతిరికించిన యెడల మఱి ఒకరిని ఉంచుకొనవచ్చును. ఇటువలె జరిగించుకొన్నయ జీవనోపాధి క్రిమి వృత్తారము, చేసికొనవచ్చును. తనవ్యవస్థను పురుషుని మనహా రెండవ పురుషునితో దుర్బనదరి సంభాషణలు సంభాషించకూడదు. ఒకరి పుష్క, పులును తింటూ మఱియొకరికి కొమ్మ లేయడము యమదండనకు లోబడవలయును.

322—(2 వ ఆచారము) బోగముది తనగృహమువహి వచ్చే పురుషుని చేరదీసి వారి ద్వైతకర్తృమీద 100 వ వృత్తిములో చెప్పిన నాలుగు శుక్రాంశులో ఆయన కొరిన శుక్రాంశులు చేయుచు చిత్తము రంజిల్లచేయుట వలన విహితాముష్మిక సుఖము లనభవింపగలదు.

323—ఇట్టి ఆచారముగల బోగమువాళ్లు పరివర్తలగుదురు. వీరికి మోక్షముగలదు. సంజేహమేమియు లేదు. బోగవాళ్లు వారి తండ్రిలను గుర్తెరగని వారగుదురు. వీరికి గోర్రమేలులేవు. వీరి జన్మ 302 వ సంఖ్యయందున 2 వ సంఖ్య పార్వతీకర్తృలో చేర్చవచ్చును.

324—శ్రీవాహిక నిబంధన మీరి అనగా వివాహకాల ముందు ముప్పది ముక్కటి దేవతలు సాక్షిగానున్న దేవతా పరివర్తయగు అరుంధతియనే అరణ్యోత్థి సాక్షిగానున్న వృత్తాంతములు చేసికొని వివాహమాచరిన వారు అట్టి నిబంధనలు మీశ్వరుని

హ్నము. పైని ఉదాహరించిన 111 సంఖ్యలను బట్టిన్నీ ఈ దిగువను
ఉదాహరించిన 222 సంఖ్యను బట్టిన్నీ పరీక్షించి చూడగా వరకకూ
పమునకు అర్హులగుటకు సందేహములేదు.

కామము విషయమై

325—బ్రాహ్మ వర్సరచిన గృహస్థాశ్రమ ధర్మశ్రూంగమును
మీరి వివాహమునవారున్ను, వివాహము కానివారున్ను, పురుషు
లు చాలామంది స్త్రీలను—స్త్రీలు చాలామంది పురుషులను తీసి
కొనిపోవుచున్నారు. ఇది అధర్మశ్రూంగము.

326—“కాను చెడ్డకోరి, వనమంతా చెడిపినట్లు” కవిరాయ
లలో కొందరు వ్యభిచార కామకీర్తనలు పాడి వెల్లడి చేయుచున్నా
రు. ఇది వ్యభిచార, బారత్వమునకు పునాది యగును. ఇదిన్నీ అధ
ర్మశ్రూంగము.

4 గుడిసేతుల విషయమై

327—పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం, స్త్రీ—పతివ్రత ధ
ర్మమును భంగపరుచుకొని, బారుడనే అంతు మగనిపాలు పడిగాని
లేక, తనంతట కానుగాని, సంసారములోనుంచి బైటికి వచ్చిన
స్త్రీ గుడిసేటిది యనబడును. ఇహలోకమునందు శిక్షపొందక పో
యిననను యమలోకములో తప్పక శిక్షకు అర్హురాలగును. గుడి
సేతులలోనున్న పాపహత్య జరుగుచున్నది.

328—పెనిమిటిది, బంధువులు వృగ్రాలను, విడనాడినందు
న ఆస్త్రీకి అపకీర్తిలుగును. స్వీకృతమాలినది అనబడును. ఈ స్త్రీ
చేసిన పర్య, అగామికర్మ మనబడును. అగామి అనగా పూర్వజన్మ
మందు చేసిన పుణ్యపాపముల యొక్క ఫలము, కష్ట, దుఃఖ, సుఖ
ములు, ఈ జన్మమందు అనుభవించుచు ఈ జన్మమందే అంత్యకా
లము పరకు చేయునట్టి, పుణ్యపాపములు, అగామి సంచితముగా

వ్వోడి అనగా మూటగానుండి మొటువనమందు లభించును. యిది యే తనంతట తాను కొత్తగా చేసిన పాపమునబడును. 302 వ సంఖ్యయరేడున్న (1) పాపము (2) స్వచ్ఛకర్మ (3) నిష్కర్మకర్మ (4) గాదికర్మలనబడును. ఇట్టి, స్త్రీపురుషులు, పుణ్యకర్మములుగాని, దైవభక్తిగాని చేసినయడల ఇవిన్న అగాది సంచిత్తముగా, నుండును. అనగా మూటగానుండును.

320—ఇట్టి, స్త్రీ, పురుషులు ఈ జన్మమందు అనుభవించుచున్న పుణ్యపాపములు ఈ జన్మమందే కరీరముతో నశించి పోవును. పిమ్మట మఱల ఏ జన్మమందు జన్మించుదురో ఆ జన్మమందూ ఈపైని ఉదాహరించిన 320 వ సంఖ్యయందు కొత్తగా చేసినపాప పుణ్య ఫలములనుభవించుదురు. ఇందుకు వందేహ మేమియులేదు.

330—పామిర! “కందకావరమున తిరిగే నరులకు దండగయమబాదోరె” అన్న తత్వజ్ఞానము చొప్పున పైని ఉదాహరించిన, స్త్రీ, చేసిన చర్యకూడ కావరమనబడును.

5 పెంపుడు బిడ్డలవిషయమై

331—గుడిసేయిలో పుట్టిన బిడ్డలలో కొందరిని బోగము వాళ్లు కొని పెంచుకొని వారిలో చేర్చుకొని యెడరు.

332—అనేకులు బిడ్డలు లేనివాడు బిడ్డల మీద అన్నేచే కొని పెంచుకొని యెవరు.

333—ఏ బిడ్డనైనను ఒకరియింటపుట్టి, మఱివకరియింట చేతిగే విషయములో అందుకు తగిన పాపములు గలవు. అది అనగా “ప్రార్థకర్మము అనుభవించక, విశ్వాదదేవ్యులైనను అనువట్టున్న” “ఘోషాను బంధయా పేగా” అనువట్టున్న, “సదాశివ వాసిన వాగ్ధకన్న గలవా” అనువట్టు—విధి—అని చెప్పినట్లును.

334—పూర్వవిద్వలను మెరుకున వారికి వోషములేదు.

335—గుడి నటులకు పుట్టే విద్వల బసత్త 294 సంఖ్యయందున పాశ్చాత్యకర్త అని చెప్పవచ్చును.

ముఖ్యతాత్పర్యం

336—స్త్రీలలో పురుషులలో, ముగ్ధులలో చర్యలు జరిగినచే చర్యలను బట్టి అధ్యులైనవారు ఈ దిగువ సూచాహరించిన పేర్లు ఇది.

1	వ్యభిచార మనగా	వ్యభిచారిణి—అంకుటాలు.
2	బారత్యము అనగా	బారుడు—అంకుమగడు.
3	చోరత్యము అనగా	చోరుడు—దొంగ
4	అన్యతము అనగా	అబద్ధకుడు—అసత్యమాడేవాడు.

337—పారంపర్యా—స్త్రీ పురుషులు వల్ల జరుగుతూవున్న ఈ పాపిష్టిచర్యలు కలియగము అంత్యమయేవరకు సరిగిరివని న లంచవచ్చును పుట్టులు, గిట్టులు, జరుగుతూనే ఉండును. వీటివలన పాపపుణ్యములు, జరుగుతూనే ఉండును.

338—ఈ పాపిష్టి చర్యలను కలుగచేసి కొనని వారే ధన్యులు.

339—జగమునందు సకల—చరా—చర—జంతువులకు పాపి చర్యలకు, అధ్యులు పెట్టిన పేర్లేయగును.

340—ఈ పైని ఉదాహరించిన—3—వ సంఖ్యచోరత్యమునకు, 4వ సంఖ్య అన్యతమాన్ని 392 సంఖ్యయందున్న (1) పాపము (2) వ్యవృత్తకర్త (3) నిషిద్ధకర్త (4) అగాధి కర్తలో చేరినవి చెప్పుకును.

పురుషుల విషయమై.

++

341—పురుషుడు పరశ్రీలతో కూడిన యెడల (1) భూమి
హీనత కలుగును. (2) దుఃఖ హేతువు గలుగును. (3) నిర్వేకు నం
టడు. (4) నముడు కాదు. (5) సరసంబు విరసంబగును. (6) సత్యపా
రిము. (7) సాఖ్యము కలుగ నేరదు. (8) పొందు నాశనమగును. (9)
భూమిలో శిక్షలు కలుగును. 10 యమునిచే కొరత గలుగును. ఇట్టి పన్ని
య కాశ్రముల నలన వినుచు పరశ్రీలను కోరువాడే పెరినాడ
నబడును. ఇట్లుదనబడును.

శ్రీలవిషయమై.

342—శ్రీ—పరపురుషునితో కూడిన యెడల. (1) చాలా
తాదకలుగును. (2) భువి నపకీర్తి కలుగును. (3) ప్రేమ చెడును.
(4) బంధుహీనత గలుగును. (5) పొందు నాశనమగును. (6) నిర్వే
కు నంటడు. (7) నదితి కాదు. (8) భువిలో శిక్షలు గలుగును. (9)
యములో కడందన కలుగును. ఇట్టి పన్నియు పెద్దలవల్ల వినుచు పర
పురుషుని భ్రమించినదే ఇట్లుననక యనబడును.

1—కారత్య వ్యభిచారములు మునీ వరిగే చర్యలగును.
సంతోష పాశ్రమము.

పాపము.

343—పైని ఉదాహరించిన పాపముల నలననే అష్టదిగ్గజము
లు కలుగును. హింస తాదాకలుగును. పరకమాపము కలుగును.
ఇట్టి పాపములను చేకొని వారే భస్మంబులుగును.

కాల అకాల మృత్యువుల విషయమై.

344—పైని ఉదాహరించిన. (1) కారత్యము నల్లనవును.

(2) వ్యతిరేకరత్నము వల్లనున్న (3) శోరరత్నము వల్లనున్న, (4) ద్వేషమునే పగవల్లనున్న, (5) దోమమ్మలాట మొదలైనట్టి వాటివల్లనున్న. ఈ ఐదింటిలో శ్రీ—హర్య—పురుషహర్యలు, జరుగుచున్నవి. (6) పర్య జరిగించినవారికి ఇహలోకములోనే విచారణహర్య బహిరంగముగా జరుగుచున్నది. ఈ విషయములో—కాల—మృత్యువనినీ—అకాల—మృత్యువనినీ, చెప్పటకు అలవి కాదు. జనులలో కొందరు ఈ విషయమై అకాల—మృత్యువులనినీ—కొందరు—కాల—మృత్యువులనినీ చెప్పుచు వాదాడదరుగాని ముఖ్యకార్యము కేల్పుకొనుటలేదు. కాబట్టి ఈ కిటుకు కనుగొనుటకు వీలుచిక్కదు.

345—కొన్ని గ్రంథముల యందు (1) కాగుశోతుడనము వల్లనున్న, (2) తిండిపోతుడనమువల్లనున్న (3) పోకిరీరవమువల్లనున్న (4) దేహబాధవ్యవసమువల్ల, సూతులలో చెరువులలో, గుంటలలో నదులలో పడి చావడము (5) న్యయముగా హర్యచేసుకొనడము ఈ అయిదున్ను. అకాల—మృత్యువులని చెప్పియున్నది, గాని ఈ విషయములోనున్న కాలమృత్యువనినీ అకాల మృత్యువనినీ, వాచించుటకు శంక గలదు.

ప్రపంచమునంతటా మాయవేషచారియైనదా—(ఎల్లపుడు) జగత్కౌఠియై ప్రకాశించుచుండే ఆనిరామయము నెలుగులో ఆయా కాలములయందు జరిగేయస్థితుల కిటుకు అస్పష్టికర్తకే గోచరముగా నుండును. లయస్థితి కిటుకు అనగా మోనహర్యదీనికి మర్మము అని అర్థమగును. పైని ఉదాహరించిన హర్యవిషయములో ఈ గ్రంథమునందు 118 వ ప్రక్రియవలన పంక్తులు 25 నుంచి 240 వ వరకు ముఖ్యముగా చూచుము.

వృధివిలో ఈ జన్మమందు

346—జనులకు గలిగే ఫలా ఫలములు.

(1)	జనన	మరణములు.
(2)	కష్ట	సుఖములు.
(3)	గుణ	దుఃఖములు.
(4)	కలియ	లేములు.
(5)	లాభా	(అ) లాభము.
(6)	జయా విజయము.	అపజయము.
(7)	అష్టైశ్వర్యములు	అష్టదరిద్రములు.
(8)	సంపదైశ్వర్యములు	సంపద దరిద్రములు.
(9)	వ్యాధి వీడికులు	భిన్నముగల దేహములు
(10)	సంయోగ	వియోగములు.
(11)	యోగా	(అ) యోగములు.
(12)	అదృష్టము	దురదృష్టము.
(13)	దశ	దుర్దశ.
(14)	భాగ్యవంతుడు	నిర్భాగ్యుడు బాధాగ్యుడు
(15)	నిష్టా	అనిష్టాదశ పుష్కల ప్రార్థన

వశమున ప్రార్థించును. గనుక 302 సంఖ్యయందున్న ప్రార్థనకరత
లో చేర్చవచ్చును.

కలియ విషయము.

347—కోటికి పదగనైతివచ్చుటి, హయ్యగావంపదలు వచ్చి
నవచ్చుటి, ఏనుగ, గుట్టములు, పల్లీలు, బండ్లు వగైరాలు ఏకివచ్చు
టి, అష్టైశ్వర్యములు గలిగి, భోగభాగ్యములతో దుండూగురు
ఉన్నప్పటికి, రా.రాజులని రాజులని బహిరదారులని, బహద్దరులని.

శ్రీలు, రాసిని విరుములు వహించి నవ్వుటి, హెచ్చుగా సై న్యము
 న్నవ్వుటి, భారవిద్యలు, తావన్నభాషలు, అనిక ప్పేళ్లు, నేర్పు
 విద్యావంతులై జరిపెన్ నవ్వుటి, నకలకా శ్రమలు చదివి కాశ్ర
 విద్యనై నవ్వుటి (దావిక, కన్నక, సంస్కృత, ఆంధ్ర), ప్యాకరణ,
 నల్లవరిచ్చెన పకవరిచ్చెన మలక్షణ సారములు మొదలై వటువంటిది
 చదివి పండితులై కవిరాయులై నవ్వుటి, నేక తపనిపక్షుల సార
 మును నంగ్రహించి బ్రహ్మజ్ఞానముజెంది చానులై, గురువులై, పృ
 లలి నవ్వుటి 1 జనకృతి ఇంతటికంటే కలిమి బలములేదని జనులు
 చెప్పినంత మాత్రమున భ్రమించక, పూర్వము చేసిన పుణ్యక
 ర్మ ఫలమువలన వచ్చిన వనిన్నీ ఇవియున్నాయో కాశ్వతములుగావని
 యో అకాశ్వతములనియు "దృక్కు" కంటితో చూచుచున్నవనియు
 "దృశ్యము" చూడదగినవనియు "మిథ్య" అనర్థములని తలంచి
 "ముక్తి" జెందుటై 1 కృతి 11 రనకాఖి "రామునిమహావక్తవే మ
 వసా! రాముని మరవకే" అనిభక్తులు పాడినటువలెనున్న "ఈశ్వ
 రా! వరమేశ్వరా! కరుణించరా" అని పాడినటువలెనున్న, "వసుశి
 జాయ మనరా" అనిపాడినటువలెనున్న, ఈ గ్రంథము నందున్న
 మంత్రములను వశించుచు అభక్తవత్సలుని మరవక, రాత్రిని
 బగళ్లు, తీరె 1 గలవేళతో త్రికరణ కుడ్డిగా అనగా ఇతర తలం
 పులు మాని మనస్ఫూర్తిగా భ్యానించుచున్నయెడల మోక్షమా
 ర్గము లభించి జనక మరణములునశించును. ఈ విషయమై 91-92
 వ పద్యములయందున్న 133, 134 సంఖ్యలను ముఖ్యముగాచూచుము.

లేమివిషయమై.

343—జనవృషము విక్లిరి వ్యాధి పీడితముగా నున్న
 వృటి, అష్టదశిములు గలిగి లీకరికముగానున్న నిరుపేదరికము
 గా నున్నవృటి 1 జనకృతి "గోవికంటే లేమి లేదని నట్లున్న

“భైక్షకంఠదరిద్రము లేదనునట్లున్ను” యోచించుకొని ఇది యన్ని యే పూర్వముచేసిన పాపకర్మ ఫలములని భావించుకొని కాలము గడుపుకుంటూ, ఇది కాకర్మములు గావనియు అకాకర్మములనియు మనము చేసిన పాపములు మనగ కట్టి కడువక విడుచుటలేదనీ, యోచించు కొని, చింతించక నవ్వుగా! “శివ!—ఈశ్వర!—రామ! కృష్ణ!—గోవింద!—నారాయణ! యని పలుకుచున్న యెడల మఱు జన్మమునందు క్షేమము గలుగును.

349—పైని ఉదాహరించిన వ్యాధులు పేదరికములు, ఈ జన్మముతో నశించిపోవును. ఈ జన్మముందు చేసిన భగవత్పూజ మఱుజన్మమునందు కలకాచును. పైని ఉదాహరించిన ఉత్కృష్ట కష్టములో నుండి పాపపుణ్యకర్మములు చేసియున్న యెడల అందుకు తగిన జన్మము లెత్తవలసివచ్చును.

350—శివత్వము అనగా బ్రహ్మయందు శవము అని అర్థమగును. దేహమనగా శవించే వీనున అనబడును. కాక వీనున గనక దేహమని యాచ్యులు పేరులిడిరి.

2—ఈ ప్రకరిలో లక్ష్యాధికారియనినీ, లక్ష్యాధికారియనినీ రెండు పేర్లు గలవు.

3—పూర్వజన్మములో చేసిన పుణ్యకర్మఫలన ఈ జన్మము దు లక్ష్యాధికారియనినీ రెండువది పాపకర్మమునలన లక్ష్యాధికారియని నీ వాటి స్థితినిబట్టి యాచ్యులైన వారు ఈ పేరులిడిరి.

4—అంత్యకాలములో ఈ రెండున్ను, దేహ వహనముతో నశించిపోవును.

5—ఈ రెండు పేర్లున్ను మరుజన్మమున్ను రాకుండుటకై ఈ జన్మముచే అందుకు తగిన ప్రయత్నములు చేసి కొనిగవారే భగ్యులగుదురు. ఇంకాకు నమ్మతి.

(16)—శ్లో॥ అపగారియచాలక్ష్మి ర్నారితేక ఫలాంబు
వత్ నిజగారియచాలక్ష్మి గ్గజభక్తకపిధవత్ అనుకృతి చోవ్వన
|తా॥ భాగ్యలక్ష్మి వచ్చినపుడు పెంకాయ యందలి బలము వచ్చి
వేళ్లుభాగ్యలక్ష్మివచ్చును. బోవునపుడు నీనుగ భక్షించిన పెరిగవం
దులోగుంజపొరించినటువలె హరించినపుడు. ఇదిగ్రహించినవారే
తెలివివరులు ఈ రెండున్ను, శరీరమునకు అనిత్యముమేలే యవక
దును.

మానవ జననము.

శ్లో॥ దుర్లభోమానుషదేహః దుర్లభోపురుషాకృతిః॥

దుర్లభోనవ్యాధి గ్రస్తో దుర్లభోన అవయాంగ జనః

అన్నశ్లోకము చోవ్వన ఈ శలియాగమునందు చరా—కదిలికెగల
జగములో మానవజన్మమొత్తటనొన్న, అందులో పురుషజన్మమొ
త్తటనున్న, వ్యాధిగ్రస్తదుగాక యందుటయున్న, అవయాంగ
ములలో విషమలక జన్మించుట మనఃకరుదు. ఇట్లు జన్మించుట
పూర్వజన్మకృత సంస్కారము. కృతరాసగా చేయడము. సంస్కారమ
నగా వాననాత్రయం అనగా పూర్వజన్మమందు చేసిన ఫలముఅని
అర్థమగును.

మర్యాదవికారణములు.

శ్లో॥ (1) అస్తితే అనగా శ్రీ గర్భములో నుండుట.

(2) కాయతే అనగా శ్రీ గర్భమునుండి శిశువు భూమి
మీదబడుట.

(3) వర్ధతే అనగా బాలుడు దినదినము పెద్దిపొందుట.

(4) పరోణుతే అనగా బాలుడు తలితండ్రిలకుముద్దువా
పుడు యౌవనపక్షమగుట.

∴ (6) అపక్షియ్యతే అనగా బాలుడు వృథావ్యయును జొందిక
రీరము దిన దినము క్షీణించుచు వ
చ్చుట.

(6) వినశ్యతే అనగా క్షీణించుచు వచ్చిన దేహమును వి
డిచి మరణించుట.

7—శ్లో: నర్వన్యగాత్రస్యశరః ప్రభానం నర్వందియాణాం
వయనం ప్రభానం అనునట్లు దేహమున కంతటి శరస్సు ప్రభా
నం ఇందియము లన్నిటికి కన్నులు ప్రభానము.

కె3—మూల శరీరమునకు అనేక ద్వంద్వములు గలవు. వాటి
లో ఈ దిగువ నుదాహరించిన ద్వంద్వములు మహాభూతస్థైర్యవిగో
నున్నవి. అవిలనగా.

1—పుట్టుచూగగా జన్మించుట. 2 బాల్య యౌవన, ౩
మూర, వార్ధక్యములో మరగావడగుట.

2—పుట్టుచెవుడుగా జన్మించుట 2. బాల్య, యౌవన, ౩
మూర, వార్ధక్యములో చెవుడు తనము గలుగుట.

3—పుట్టుగుక్తిగా. జన్మించుట 2 బాల్య, యౌవన, ౩ మూ
ర. వార్ధక్యములో అంభకుడగుట.

4—ఇట్టి ద్వంద్వములుగల జీవ జంతువులు ప్రపంచమందు
పుట్టుట, పూర్వసావ కర్మదుఃఖములువార నుభవించడమే కాక ప్ర
జలకు గోచరమై జ్ఞానము సంపాదించుటకే గాని మిది ఒకటికాదు.

కె4—(1) మరగావడు మూర్ఖుడనగుడు.

(2) చెవిటివాడు ఏకబ్రమును వివహించు.

(3) జన్మసాంధ్యము అనగా పుట్టు గుక్తివాడు.

భూమ్యాకాశము నకల తథా— తరము లెట్టివో చూడక
లదు.

356—వీరిజన్మము పార్థకర్మమునే చెప్పవచ్చును.

357—శబ్దవారిని కూచి మ్రోవను భగవంతుని స్తుతించుట మేలు కలుగును.

మహర్షులు.

357—(1) ముక్తు లకలి (2) విహస దాహం (3) నిద్ర (4) శోకము దుఃఖము (5) జననము పుట్టుక (6) మరణము చావుమృత్యుల కరీరము వీటితో పుట్టినది యగును.

358—శబ్ద స్థూలాంగమున, జీవాత్మ—పరమాత్మ—అంతరాత్మ—చిదాత్మ—కమలాత్మ—మొదలగు—పంచాత్మలు—జ్యవించెను. ఇవి గాక పంచభూతములు గలవు. 14 వ పత్రం 1 వ సంఖ్యనున్ను. 24 వ పత్రం 40 వ న ఖ్యమన్ను చూడుము.

359—ఈ స్థూల కరీరముగలవారిలో, కొందరు 1 కూర మనస్సుగలవారును, (2) లోభగుణము గలవారును, (3) మరాచారము గలవారును, (4) లేని సోని మాటలు చెప్పిడి వారును (5) మందబుద్ధిగలవారును (6) పామర! ఉపకారమువకు అపకారమొచ్చినట్లున్ను పుణ్యమువకువోలే పాపంబెందురై నట్లున్ను (7) చేసిన మేలుమరచి ఎదిరించేవారును, (8) అబద్ధమాడుటకు బొంకుటకు నేర్పుగల మరాఠ్ఠులును (9) కమలము కలిగి వ్రవర్తించెడి వారును (10) అసత్యమాడేవారును, (11) భక్తజనుల బాధించువారును (12) గురువు (13) బ్రహ్మ (14) వేదములను నమ్మినివారును (15) జరహాత్మ లేక పిషము బెట్టి చంపేవారును (16) అసమానములు చేసేడివారును (17) నమ్మించి మోసపుచ్చువారును (18) చేసిన కూలి యివ్వక ఇబ్బందులు కల్గగ చేసే వారును, (19) దర్శకార్థములకు విభూతము చేయవారును, (20) యావత్తల తియ్యవించు వారును (21) లక బెట్టిడివారును (22) మకములకు పాడుచేయవారును (23) నజ్జ

నుల నిందించెడివారును, (24) కొండములుచెప్పెడివారును (25) నీ నులను బానించేవారును 26 పెద్దలను గొప్పలని యనమానించే వారు ను ఇట్టి మొదలైనట్టి వారికి, రజస్తామోగుగములు బాగుగావ్వట్టి పొందియున్నవని తెలిసికొనవచ్చి, ఇట్టి వారికి నరకము పంభవించును. ఇహలోకమునందు శిక్షలు పొందెదరు.

360—(1) నీళ్లలో జాడలను వీయునేర్చువాడును (2) ఆవులని చినజేవులు నరయవాడును (3) మొగిము గరి భావము గ్రహించినవాడును కొంచలు వీయు వారగుదురు.

361—అదిరి భగవంతుని మాయవలన, భూతము ప్రియించబడిన తరువాతి వారు వారు చేసిన కర్మానుసారిమును బట్టి చచ్చి స్వర్గ నరకావలసం జేరి జీవి ఐక్యమవనియడల వలయు:—

- 362 (1) మానుషజన్మమందునో,
(2) వృగజన్మమందునో,
(3) పక్షిజన్మమందునో,
(4) క్రిమిపురుగుల జన్మమందునో,

363—వారివారి—కర్మాను సారమును బట్టి ఆయుష్సుకలిగి ఏకోయొక జన్మమందు బుట్టుచుండును. ఇట్లుపుట్టిన జంతువులలో మానుష జన్మమై పుట్టినవారిలో వారి—వారి—కర్మానుసారమును బట్టి సుఖఫలముయొక్క భోగభాగ్యములు కష్టఫలముయొక్క ముఖములు కలుగుచుండును. 1 శ్లోతి: "ఆత్రవత్సర్వభూతాని" అనుకృతినిబట్టి, నకల భూతములను రిసవరెనే చూచుచు వీటికన్నిటికి నాధాభూతుండైన క్రిమిదళలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుండైన భగవంతుండొక్కడే సృష్టికర్తయని తలచిన మూఁసవులకు శేవలము పరమార్థము సిద్ధించును.

364—ఇదిగాక తత్తుడు ఇహసౌఖ్యములచే మర్యాదంజై

తామాంధకారములో మునిగి తుచ్ఛభాగముల వస్తుభవించుచు తనకు
ఈ కాళోత్ర పంకటములను గుర్తెటుంగక తుదకు గాలంబుంగిన
మీనంబు మిగుల పరితాపంబు చెందునటువలె తాపము చెందుచుం
డును.

365—ఎట్లునగా నొక గ్రామంబున కాళటియొకడు తటా
కంబునందలి మీనంబులబట్టినది వలయు పరికరంబులం గొని
యాతటాకమునం జారజోపి గాలంబున నొక యజ్ఞింగీలించి
నీటవైచిన నాయెజ్ఞమాంబువలె యొక మత్స్యం, బటనిటు
పొంది పొంది దిరుగుచుండుటంగని గాలంబుననుండు నేట్లు యామీ
నంబుతో నటనిమె:—

366—పస్తాపురకాళు, నాకొరకు, వచ్చి కూర్చున్నాడు నీకొ
రకూ పకముజచ్చియున్నాను నీకొరకు, వచ్చినా జచ్చపు నా కొ
రకూ" అనెడు మాటలు నామీనంబు నరకు గొనక గాలమును,
మింగి విల విల జన్నుకొని వృతినొందిన చందంబున నీప్రపంచ
మునందలి మానవులు పాపకృత్యములను కేయుటవలన తమకు
ముందు యమవందన గలుగునని తెలిపియున్నను కామాంధకార
ముచే నొడలెరుంగక తుదకు మిగుల వధచుచు నశింతురు, కాప థగ
వంతుని జపించనేరని నిరజనస్త్రిలు వృథాయయి యున్నది.

367—ఎట్లున గీతపద్యం: "చేతులారంగ శివుని పూజించఁ
జేసి నోరుగొవ్వంగ హరికీర్తనముచుండేని దయయు నత్యంబులోను
గాఁదలఁచుడేని కలుగనేటి? తల్లులొకడువుచేటు." అనుభాగవత
ప్రమాణమువలన నరజనస్త్రిమై త్రిసండుకు పరమాత్ముని నామమును
వృత్తించి తరించుటకు బదులుగా, నీమణిత్రయములం జక్కి మిక్కిలి
ప్రయాసచే ధనమును నమకూర్చి:—

368—గీతపద్యం: "తాపవస్తుభవించ నర్థము, మానవ పతి

నేను కొంతమర భాగతజ్ఞుఁడనును—అనివట్టి లాభనమును తాననుభ
వించలేక యితరుల పాలుచేయుచున్నాను. కాబట్టి:—

369—చ. “తను బెనుపాముకాట్టుకొనఁతద్వదనయెన్న నేం
డి యీగలం గనితిన నేను కప్పగతిఁకాలభువంగిము తన్నమిగ్గిం
గా.” అను న్యాయంబున నొక శీటరలు నంచరించుచుండ మందూక
మొకటి దానిని దినుటకయి యొక పాపాణంబు కేరవస్తువాగియుం
డు తరి నా రాతిగ్గిందనే నివాసంబుగనున్న పన్నగ మొకటి యా
కప్పను బట్టి భక్షించుచుండ హా మందూకము తననోటి చేరువ
నంచరించుచున్న నీగలర బట్టి తినుచున్న గతి దిగదినంబును తన
యాముపు క్షీణించుచుండ దెలియక కలకాలమును బ్రతుకుదునని
యెంచి యొకని కలిమికి యోరువలేక జతనిని వచ్చవరచి తాను వృ
ద్ధితెందవలయునని గోరువానిని దైవము తప్పక భక్షించుననుకం
దంబును మఱచి దీపమానం బడి నశించు పరంగములునులెనే జీవు
లు కలిమాయలలోన జక్కి జగత్కర్తయగు కీర్తిహరిని మరచి
రారవాది మహావరకంబు లనుభవించుచుండును.

370—ఇందులో సమానమైన మఱియొక ఉపాఖ్యానము గ
లదు. అది అనగా:—

371—శ్లో. య భాగిహిగ్గిస్తమందూకో ధంకా భక్షితు
మిచ్చతి. తథా మృత్యువకో లోకో భాగోభాక్తు మిహేచ్చతి
రిండిహోతు.

372—తా. పామునోట చిక్కిన కప్ప, దోమలను భక్షింప
వీచ్చయించి వట్లు, మనుష్యులుకూడా రిండిహోతులు రిహజానకు
వదై నా ఉంటే కొందరికి అంత చాలును. కడుపేవారికి దేవుడు, భా
జనము చూచితే వరి పొగొముపోయిన దానిని వదల రనుకట్లు, మృ
త్యువుతోట జక్కియొండు జీవులు అస్థిరమైవట్టియు, తుచ్ఛమైవట్టి

య, శ్రీ హరి భోగములను అనగా విషయ సుఖములను, అశక్తీం
యచున్నాను. కాబట్టి విషయములను విషయ భోగములనుకాంగీం
రక మొనరించగా నుండి పరమ పురుషార్థమును మోక్షార్థము భగవం
తునాశ్రయించవలయును.

పాప పుణ్యముల నశింపు.

302 వ సంఖ్యయందున 6 వ పాక్షికము

ఉదాహరణము.

373—ఈ లోకములో మానవజన్మమిది అనుభవించుచు
న్న పూర్వజన్మల పాప పుణ్యముల ఫలములు ఈ జన్మమందే శరీ
రముతో నశించిపోవును. ఈ నశించిన శరీర వంశ్యకాలము వలకు
జరిగిన దినములలో అందున్న జీవి మణుల నేయుక్క కర్మములతో
నీ శ్వచార్యుడాయని అ టించుకొనక యుండనని, అతని బ్రహ్మ
ములో నైకమై నైకుంక పడవలెను. ఈ జీవి పరలోక పదవికి
నేగునపుడు పరిశుద్ధముగా వెల్లి చేరవలెను. బాధ్యమునంది ఏకరత్న
లుచేయక భగవత్ స్మరణ చేయుచున్నయెడల అన్యరథ పాపము
లకు బదులుగా జీవి తోడుగా నుండును. ఇందుకు సమాధి:—

374—1 క్షణము యెవరు వెంటచారు చూడు, యమునిచేర
బడిన నాడు భువిని తాను చేసినట్టి పుణ్యపాపములతోడు అనున
ట్లు జీవి పరలోక పదవికిగు నపుడు భగవత్ స్మరణతోడుగా నుం
డునని అర్థం లేదా జీవితో ఈ మూడున్ను తెల్లను.

375—(2 వది) ఎరుని పుణ్యకర్మ పాచ్చి పాపకర్మలేనియె
డల పరలోకమునందున్న 5 మోక్షలోకములలో నోక మోక్షలోక

భులో గల భోగభాగ్యములు గలుగును. ఇవియు శాశ్వతములు గావు. మఱల నీ లోకములోనే గొప్ప యైశ్వర్యముపొంది, స్త్రీగా నో, లేక పురుషుడుగానో, జన్మించును.

376—(3 వది) సరసి పుణ్యకిర్రు తగ్గి పావకిర్రు మోచ్చె యుండెనేని, లేక, సమముగా నుండెనేని, వాటి ఫలము లను భవించుటకై ఈ లోకములో నేదోయొక జీవగో జన్మించును. ఈ విషయమై పైని ఉదాహరించిన 320, 321 వ సంఖ్యలను చూచు నూ, మఱిన్ని పునర్జన్మ విషయమై 71 వ పద్యమునంది చూచుము.

377—కిపునకు పునర్జన్మము గలదు. ఇది సర్వకామై సమస్త తత్వైవ సర్వగమక పైని ఉదాహరించిన వాక్యములను భారాళము గా సమన్వయించుట.

ముఖ్యతార్పర్యము.

378—జీవి పరలోకిమునకు నేనునపుడు పుణ్యపాపములు త్రవతో లేక పరిశుద్ధముగా నున్నయెడలజీవి బ్రహ్మైశ్వర్యముంది జనన మ గాములు సర్వంపు చేసుకొనును.

శుభవర్తములు.

379—సా|| “ఆత్మాచి చాన్వభూతానీ” అనునట్లు సర్వభూత ములయందు ఆత్మనిండి యున్నది.

380—సా|| “జన్మసాచాయనే శూద్రాః” అనునట్లు, తల్లి గ ర్భమునుంచి పుట్టిన జన్మలందరు. శూద్రులనబడుదురు

381—సా|| “అన్నం పరబ్రహ్మ” అనునట్లు, అన్నముందు యెక్కువేయకూడదు.

382—స|| బ్రాహ్మణ కాలకులు వసుగు అయ్యే పర్యంతం శూద్రులుగా భవించబడుదురు.

383—స్త్రీలు అందరు అక్షాసముతో గూడుకొన్నవారు గ నుకనే శూద్రులని చెప్పబడుదురు.

294—శ్లో॥ “జన్మనా జాయతే శూద్రః॥ కర్మణా జాయతే ద్విజః॥ వేదపాఠంతుద్విపాకాం బ్రహ్మజ్ఞానంతు బ్రాహ్మణః॥”

జాతులవిషయము

295—బ్రాహ్మణః, క్షత్రియః, వైశ్యః, శూద్రః, ఈ నాలుగు జాతులలో బ్రహ్మజ్ఞానము ఎవరైతే పొందుచున్నారో పారే బ్రాహ్మణులనబడుదురు.

296—కలియంగమనందు పూర్వపు ఆయావర్ణములకుఁగలిన ధర్మాత్మసప్తావములును కర్మములును కలమితములు ఏర్పడినవి. ఏకముగా చేయుటకు నెవరికి శక్యముకాదు. కలములు లేవని వాదించుట నిష్ప్రయోజనము. ఎందుకనగా:—

297—ఈ ధర్మశాస్త్రమునందున జనులు వారి వారి వృత్తులను బట్టి, నీమ, నిష్టలను బట్టి కలములు ఏర్పడినవి. యింతే కాని మఱియొకటికాదు. ఇందున బట్టి కలభేదములు వాదించకూడదు.

298—కలభేదములు లేవని కొందరు వాక్కువల్ల బోధించుకొనుకొని వారు బ్రహ్మజ్ఞానివలె బహిరంగముగా నమిచ్చి పవిత్రవలో లేరు వృద్ధిగానే యున్నారు.

299—స్వమతము వదలి ఇతర మతములలో ప్రవేశించు భారు స్వమతమును గాని, ఇతర మతములను గాని నిందించకూడదు.

300—బ్రహ్మజ్ఞాని మూర్ఖం అభేదముగా నుండును. శ్రీమద్విశ్వాక్షాక్షిః “జాతిభేదంబు లేంచుటంసరిగాదు, జ్ఞానవంతుల జన్మమేజాతికలంబు॥” ఎందున జూచినా నందులేకుండగా, పొందియున్నట్టిదే నిత్యమునట్టి భగవంతుండొక్కడే గనుక ఆయా కలమితములలో నుండికొనఁగూముతో భగవద్భావము చేసిన యెవల మోక్షము లభిం

చదా? గనుక వారి—వారి—కులములలోనుండి తీసికొనకుద్దిగా
భగవంతుని వామమును స్తుతించిన యెడల కులభేదముగా మోక్ష
ము లభించును.

391 క. చంద్రాశ్రమ ధర్మాలు

నిర్మల కర్మములఁ జెడకఁనికల జగత్సం

పూర్ణుడు హరియను నారఁడె

వర్ణింపఁగ భాగవతుఁడుఁజమభాధీశా!..

392—వారి—వారి—కులధర్మములు తప్పక చేయుదు నను
నైకధర్మములు హరికర్పణచేయువాడు భాగవత శ్రేష్ఠుడగును.

393—మనము సకల మతములను గౌరవించవలయును.

జాతిభేదములు.

394—ఈ భరతఖండమువందు బ్రహ్మ, శక్తి, జైశ్వు
తూద్ర, ఈ నాలుగు జాతులలోనున్న, సముద్రతీరము ద్వీపముల
లోనున్న జాతులలోనున్న అనేక జాతులు గలవు. వాటికి తగిన భా
షాంతిరములు, వేరు, మతములు వృక్షులువేరు, దుస్తులువేరు, పురికివే
రు. ఈ విషయమై భగవత్ సంకల్పము అనుకోవచ్చును.

395—అడవి మనుష్యులకు దైవ కలంపే లేదు.

అస్తికమతము.

396—(1) ద్వైతము (2) విశిష్టాద్వైతము (3) అద్వైతము.
నాస్తికమతము.

397—(1) బౌద్ధమతము (2) చార్వాకమతము (3) యోగ
సాంఖ్యమతము (4) శైవశాక్తమతము, (5) తాస్మికమతము (6)
అర్హమతము (7) పూర్వ మిహూంశమతము.

విగ్రహారాధనములు.

398(1) నగుణ అవగా విగ్రహారాధన.

(2) విష్ణు అకగా విగ్రహాధన విష్ణుంచుట.

(3) శివ అకగాధన (1) బ్రహ్మసమాజము (2) అశ్వన
మాజము అమ్మవార్లు ఇవి సూరసము
రి సమాజములు.

జాతిములు.

399—(1) శివమతం (2) విష్ణుమతం (3) వైష్ణవమతం (4)
శ్రీవైష్ణవమతం (5) శైవవైష్ణవమతం (6) సాతానిమతం.

400—(1) శివమతం వైష్ణవ సన్యాసి.

401—(2) బ్రాహ్మణులు—శివమతస్తులు.

(3)—శ్రీవైష్ణవులు వైష్ణవమతస్తులు.

(4)—కంసాలులు, లేక విశ్వబ్రాహ్మణులు వైష్ణవమతంలో
చేరినయెడల సీలామయం లనబడుదురు.

(5) వైశ్యులు లేక శోషణు వైష్ణవ మతంలో చేరినయెడల
తృతీయవరకులనబడుదురు.

(6)—శూద్రులు శివమతం వైష్ణవమతం చెందు తెగలు.

(7)—శూద్రులు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల వైష్ణ
వులనబడుదురు.

(8)—మూలవాండ్లు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల నిశ్చ
యము లేక దాసులు సాతానులనబడుదురు.

(9) కూడిగ వాండ్లు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల వా
ర్తీకులు.

గోపముల వివరణము.

402—(1) భరద్వాజ గోత్రం (1) కాశ్యపగోత్రం.

403—(1) నేను పాఠానికుడను, (2) నేను దక్షుకుడను (3)
నేను అవధానిని, అని విశేష భేదములున్న, ఇట్టి మొదలైనవి

అన్నియు, భూలకపిగమును అన్నమయిభోగములకంటె, సాక్షివృ
ద్ధావృత్తగతి అత్యుక్త ఎంతమాత్రమున్ను లేదు.

404—అ అత్యుక్త జీవితానియు, “జీవిత” అత్యుక్తనియు,
“జీవిత” పర బహ్యమనియు, పరబహ్యుక్త “జీవిత” యనియు దిగు
వ నుదాహరించిన ప్రకారం అధిక మాయచే వృద్ధిచిన జీవా
మును భేదముండుటకు వీలులేదు.

405—తుదకు యోచించగా త్రిశోకములకు యోగము భ
గవంతుడే అధారకర్తయనియు, అంతటి తెలిసి ఉండినీ, అయిన
వృద్ధిచిన జీవామును మలినమువదలినీ, ఇంద్రియముల భేదపర్వ
దము, నిందించడము, శివమతి మనినీ విష్ణుమత మనినీ కలహించు
ట దైవ అన్యుకు మోరినవారిగుదురు.

406 శ్లో॥ మద్యభోగంకరజ్యేష్ఠి,
మద్యేష్ఠిశంకర ప్రియః
ఉభయో నరకం యాతా
యావత్ చంద్రదివాకరాః .

407 కా॥ విష్ణుభక్తుడుగా ఉండి, శివునిద్యేష్ఠింపడము,
శివభక్తుడుగా ఉండి విష్ణులని ద్యేష్ఠింపడము,
వీరిరువురు చంద్రమార్యమొనలము
ఉండేవరకు వరకప్రాప్తులగుదురని—అర్థమగును.

భగవంతుని.

చరితము.

408—కొందరు హిందూమతస్తులలోన భగవంతుడు లేడు.
భగత్తు లేడు, శక్తియు లేదు, అని అనుకున్నట్లు నింటున్నాను. ఇదివైర్ది
త జీవితమును.

409—మనీషి ఈశ్వరుడు శుద్ధవత్సోపాధి గలవాడగును. “శేషుడు మలిన వత్సోపాధి గలవాడగుట వలన నిట్టి తారతమ్య జ్ఞానాది భేదములకు గారగాత్మన దనివింటున్నాను.

410—సూర్య కిరణములు భగవంతునివే గనుక మంగంధ దుగ్ధంధములకు, ఆసూర్యజే ఆకర్షించుచున్నాడు.

411—ఇదిన్నీ గాక ఈ దేహ ఉత్పత్తి ఆయనవల్లనే కలిగి జది. ఈ భూతముల దేహావేటువంటి దనగా, దుగ్ధంధ, మలమూత్ర, శుక్ల, కోనేర, మాంసము ఏగాదండము వలె బ్రహ్మాండం దెన్నెముకల, నరములుతో కట్టబడియున్నది. అందుపైని చక్కని చరమము కప్పబడియున్నది. ఇది అందరికి తట తెల్లముగా తెలిసే యున్నది.

412—ఇట్టి కిరణమునందు గర్భముకలదు. మధురమైనట్టి అన్నపాదాలు భక్షించితోడనే గర్భమందు ఇమిడి మలినమై పోతున్నది. ఆ మలినమైన మలము, గుదముద్వారానున్న మూత్ర పుర్రుస్థానము ద్వారానున్న వినర్జనము చేయుచున్నది. ఈబగజ్జాలములు, ఆత్మకు వేరుకావు. ఇది యావత్తు సృష్టికర్తమా యే గనుక “ఏకమే వాద్వితీయం బ్రహ్మ” “నరన్యం భర్తృదం బ్రహ్మ” ఆత్మయే “శబి” అనియు “శబే” “ఆత్మ” అనియు, “శబే” “పరబ్రహ్మ” మనియు, “పరబ్రహ్మమే” “శబి” యగునన్నట్లున్ను. ఆత్మవ్యవహారగు, నేను బ్రహ్మము, ఆపరబ్రహ్మమే నేను అన్నట్లున్ను కలియుగమామ అంతయు, కలియుగ మంత్యమున, బ్రహ్మైశ్వర్యమై యుండునని ఈమహాను యంతయు సృష్టించిన సృష్టికర్తదేగనుక ఆయన మహాను అయినకే తెలుసునని ఈ గ్రంథము యొక్క 10 వ పత్రములో తెలియపర్చడమైనది.

413—అట్లు ఆయన చేసిన వస్తువులను వేరుచేయదముకు

అట్లదిగాను. అయిన నృప్తించిన దేహమును బలిపైనుంచి. అని తె
చ్చటకున్న సంశించుటకున్న నిలులేదు.

414—అయిన బహిమతే నృప్తించిన దేహమును స్నాన,
పానాదులవల్ల, కుద్ధివరకుచే అన్నపానాదులవల్ల, బలవరకుచే వ
స్తుములు కట్టుకుని గృహస్థాశ్రమముననుండి అందుకంటే అంటక
రాహుగ్రహ లోభగుణములు మాని, ఈ గ్రంథమునందు అమనస్క
ములో ముద్రించిన మంత్రములవలన భగవత్ సత్త్వ గాత్రాబిగ్న
త్రికరణ కుద్ధిగా చేయుటవలన మోక్షము అంతేక నుండునని త
లంచవలెను. ఇదియే ముఖ్యమైన పదవి గనుక, వేరే గ్రంథములను
బ్రహ్మత్త్వ విషయమై చూడవలసిన అవసరములేదు.

415—లోభగుణములను నివర్తిచేసుకున్నవాడ విడులుడు.

శ్రీలకు పురుషులు రహస్యసంగతులు

తెలుపకుండుటకు నమస్కరి.

416—కుంతిదేవి నూర్పుని కన్నకల్లుకు రసకొడుకని ధర్మ
రాజునకు తెలపకందున ధర్మరాజు శ్రీలకు రహస్య, రక్షణము,
లేకుండ కపించుట.

417—నకల లోకములయందు శ్రీలకు రహస్యమైన విష
యమును పదులకుతెచ్చక రక్షించుటయందలి కత్తి మనస్సుల
యందు కలుగుకుండ వలయునని ధర్మరాజు కపించెను. గనుక:-

418—శ్రీల నోటకువ్యగింప కాగోదన్న పాపెతనోష్ఠవ
మనస్సుతో మనస్సు కలిసిన శ్రీకి మైనను పురుషుని గుర్తు యివ్వ
కూడదు. రహస్య సంగతులు చెప్పకూడదు. చెప్పకూడదు. చెప్ప
కూడదు.

419—పురుషుడు, శ్రీలతోనున్న, పురుషులతోనున్న, శ్రీ
శ్రీలతోనున్న, పురుషులతోనున్న, వాచాదకూడదు.

మొదల పూర్వమున నీవాచరించుట తెచ్చుదును. అటుపైని పూర్వ
హాని కలుగును. తొలిది, ఓర్పు, గొప్ప వస్తువయ్యెను. ఓర్పురీతిగా
ఉండుట ఉత్తమముగను. ఓర్పురీతిగా ఉన్నందున నలుగురు మెచ్చు
దురు. అనంతర వారిని ధూషించుదురు. ఈ వాక్యములను నవమధ్య
యందుంచిన వారు ధన్యులగుదురు.

రాణివాస గృహస్థధర్మమార్గము.

400—గార్హస్థ్యధర్మమార్గములోనున్న రాణివాస పుణ్యశ్రీ
పూర్వకాలమే తమదేహ సౌఖ్యభిక్షులను బట్టి కయ్యనుంది లేది
తల్ల కయ్యులై నున్నను లేక రాణివాస స్థలమునందు ఎచ్చట
నున్నను, అయినక వసుస్థానముచేసి గృహకృత్య పనులు నెర
వేర్చుకై అయినవద్ద కేలపు పుచ్చుకొని పనివార్లవద్ద శ్లో॥ “కాం
తం భూషణం ధురితం మరణం॥” “అన్నవననము చొప్పున కాంత
గుణముతో, బెక్తాయించి యున్న పనులు వారు చేసేవి కంటితో
చూచుచు పనులుపుచ్చుకంటూ॥ శ్లో॥ “నిర్వం సన్నిహితో మృత్యుః
శతకవ్యధర్మ సంగ్రహః॥” అను ధర్మశాస్త్రములను బట్టి కా మృత్యువు
ఎల్లపుడు దగ్గరయ్యుండును. కాబట్టి ధర్మమార్గమును చేచూచి “శ్లో॥
భక్తి మోక్షము జూపును “భక్తి చింతించు భోగభాగ్యము లిచ్చుక
భక్తి (బ్రహ్మకృత్యము తెందించును భక్తి నిభానించు వారె ధన్యు
లగుదురు” అన్న వేద స్మృతిని బట్టి భక్తిని వహించి” “సామితి,
చల్లలో వేర్వగలయ నలువలెనున్ను, వ్యాసంబు శపాత్త యందంట
నలువలెనున్ను” గృహకృత్యములు నెరవేర్చుచున్నప్పుడో పనివార్ల
వల్లనున్ను, గామిన్యుల వల్లనున్ను భవభాగినాదు మహాశిష్టులై
న మర్యాదగల వారనిన్ను పతిభక్తిగల వారనిన్ను పుణ్యాత్మురాల
నినై వై భక్తిగలవారనిన్ను ఇహలోకమునందు పేరు వహించుచున్న
మొదల పరివర్తనలకంటె ఒక మహాశక్తి న అవలంబింతును. ఇట్టివా

అంహికా ముద్రిక గుణము అనుభవించగలదు. తుదకు "జననా
శక్తింతు కరవ్యం" అని యాయుల వాక్యము

గృహస్థ ధర్మమార్గము.

2—గృహస్థ ధర్మమార్గములోనున్న పుణ్యస్థ్రీలు పితృ-
కాలము నుండి నివసించి లేచి కయ్యైననున్న ధర్మకు, సమష్టా-
ము చేసి గృహకృత్య పనులు నిరతయ్యుటకై అయిన వ్యక్త కేలపు
పుచ్చుకని కుద్ధికట్ట నాంచారమృత్యును చేతవచ్చుకొని ఇంట్లు వాకిళ్లు
తుడిచి పెతతో ఇట్లు వాకిళ్లు కుచిపర్చి ముగ్గు పెట్టి వాసపాఠలు కు
చిపర్చి ప్నానము చేసి మడిలట్ట కట్టుకొని జలముతెచ్చి కులారా-
రపు బాట్టు పెట్టికొనినంతువ్రయిత్నము చేసి ఇంటనున్న వారికిం
ది భోజన తృప్తిచేయుట పుణ్యస్థ్రీ విధానముగనును. పుణ్యస్థ్రీ
అనగా పునిస్త్రీ స్త్రీ అనిన్ను ముతైదువ అనిన్ను అనిమిటి గలస్త్రీ
అనిన్ను అర్థమగును. కుద్ధికట్ట నాంచారమృత్యు అనగా పురుషులకు అ
నబడును.

3—వక్రం కాశ్యపువాసీ కరణమమంత్రీ
యాపేచ లక్ష్మీక్షుభయో ధరితీ
న్న హేచ మాతా కయనేచ వేక్యా
మల్కార్మయక్తా కుల ధర్మపత్నీ

4—తా. (1) ఇంటి కార్యములయందు వాసివలెను, (2) అ
లోపన యందు మంత్రీవలెను, (3) ఇంటియందు లక్ష్మీవలెను, (4) ప
త్నీయందు మాతావలెను (5) ప్నీ హేమంతు లగ్నివలెను. (6) వక్రకయం
తు వేక్యవలెను ఈ అంటి నీ లిగా వలెవిషయము వినతికొనునారి
కులస్త్రీ యనబడును. ఈ విషయము 103 వ పదము మొదలగునది
117 వ పదము వరకు ముఖ్యముగా చూడవలెను.

గృహస్థాశ్రమము.

421—భార్య భర్త నిరువురు ఎక్కడనో పుట్టి ఎక్కడనో పెరిగి అరగ్య ప్రదేశమునందు కాదు యునిక కాదులు, నము ద్రావణమునందుండులనగుము తేరి యెట్లు దుచియించునో అట్లే నీ నిరువురు ఒక్కటి యగుచున్నారు: స్వప్రీత్యై కాతుర్యమును ఏమని కొని యాదవచ్చును భర్త యగువాడు చక్కగా యోచించి ముందు తనకు గలుగజాలేది మించిగతికై తనభార్య పుత్రబంధువుల యందు నీలుగా నంచరించుచు అందరి యందును కరుణగలిగి యుండుటయు ఓర్పుగలిగి యుండుటయు స్నానముచేయుటయు పూజపు నమస్కారములు చేయుటయు తమయిష్టప్రకారము వండుకున్న ఆ ప్నము కూరలు, వస్త్రాలు దేవుక కర్మచేసి ఈ గ్రంథమునందు ప్న అమనస్కములో బో వ సంఖ్యనున్న మంత్రమును చదివి భుజించవచ్చును.

422—దిగువ నుదాహరించిన ఇతిహాసములోనున్న ప్రకారము తామరాకునందు జలమంటనట్టున్న, అద్దమునందు రూపమంటనట్టున్న, కుమ్మర పురుగుకు బురదంటనట్టున్న, వెన్న జహ్వయం దంటనట్టున్న, చింతపండు పైబొబ్బరంటనట్టున్న వెన్నతో చల్లయంటనట్టున్న, చీకటిదీపము నంటనట్టున్న, ఆకాశమునకు వాయువంటనట్టున్న, బ్రహ్మచేత్రలు మాయా ప్రపంచమందు నిజల వ్యవహారములు తేసి, అంటకుండ నట్టున్న సంసారమునందు కోపము వచ్చి మాట్లాడువపుడు మరివకరు సామెత: "వింటి వడక మిడిసిరాలక" అనునట్లు, గాక కాంతముబొంది "విహికృతము" అనగా పూలోక సంబంధమైన కష్ట ముఖములకు అంటి అంటక వారిసొందక మిత ప్రమాణముగా భార్య భర్త నిరువురు సమాధానముగా వందరించుట గృహస్థాశ్రమధర్మమార్గమునను, శ్రీ రత్నముతో.

సభాపతి: పురుషుడు శ్రీ మహాపాఠముగా నియమింపబడినట్లు.
శ్రీ "అమృతం పద్మగా భార్య."

అయితే—గృహస్థా క్రమైకరత్నము చిహ్నములనున్నది. భూ
గమాలనున్నది, పక్షులనున్నది, పురుగులనున్నది, శివార్థము గలిగియుం
డును.

విశేషము—గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గములనున్న మూలములు త. నభార్య యుండగా ..వైవాహిక నిబంధనమిది.. రెండవ వివాహము చేసికొనుట అధర్మమగును. శ్లోకము: ..భార్యమూలమిదంగృహం.. అనునట్లు గృహమునకు భార్య మూలము.

17 వ ఇరిఫానము.

428 (1) సీ, బలక వక్రమునందున్నది మంటని యట్లు,
అర్థమందున గూపకమంట నట్లు.

(2) బురద యాకుమీదఁజురుగు కంటనియట్లు,
నాశ్యంబు జిహ్వయందంట నట్లు.

(3) భవించింత పండుకై • బాబ్బరంటని యుట్లు,
బలుచట్టలో వెన్నుగలయనట్లు.

(4) చిక్రభానుండులేటికి పంట వట్లు,
నాకాశమున వాయుతలంబు వట్లు.

428 (1) బృహత్పత్రులు మాయాపరిపంచ మందు.

(2) వఖల వ్యవహారములు తేలియింపబడును).

(5) రమ్యగుణభామితద్వాచీరామ, సర్వ

(4) కామకరుణ చలామణి నిర్వహణ!

432 - గృహస్థాశ్రమమున మార్గమున ఇటువలె సంపదించి
న వార కడతేరగలము.

(2) బ్రహ్మచర్యా క్రిమిము.

428—గృహస్థా క్రిమిధర్మము పొందకుండుటయు, చేత
ములు జరుపుటయు, హరిత్యవన చేయుటయు, భిక్షాన్నము భుజిం
కుటయు, కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాద్యుర్జ్య, రాగ
ద్వేషములు లేకుండుటయు, కాంత, కమ, కమాది, గుణములు, క
లిగి యుండుటయు, కావినప్రములు ధరించుకొని యుండుటయు, 2,
కన్యవసునయ నిలకడగా నుండుటయు, నిలకడగా యుండ కుండు
టయు, ఇవి బ్రహ్మచర్యా క్రిమిధర్మములగును.

(3) వానప్రస్థా క్రిమిము.

429—వాన ప్రస్థా క్రిమిమును గోరువాడు మహారణ్యము
వెల్లి ఫలఫలాదులు భక్షించుచు, పానీయములు త్రావుచు, కాశీ
గమ ధరించుకొని, వెండుకలు జడలుగా కావించుకొని, విభూది
క్షూల కరీరమునందంతట పూచుకొని, కమండలువును, చేత నుంచు
కొని, అడవియందు సంసార సంబంధముతో నుండమొనెను, లేక
నైనను, కాశ్రములను చడవుచు సంసారమునందు మిథప్రవర్తన
గా నొనరించుచు, తపస్సపక్కులతో, సూక్తి వ్రించుచుండవలెను.
ఇవి వానప్రస్థా క్రిమిధర్మములగును.

(4) సన్యాసా క్రిమిము.

430—సన్యాసా క్రిమిమును పొందువాడు క్షూలకరీరము
సంపంతట విభూది పూనుకొన వలయును రాత్రులయందు ఎక్కు
దైన తను నిదుర్చుకొనవచ్చును. గావి స్థావరముగా నుండ
కూడదు. కాశీనము ధరించుకొని వెండుకలు జడలుగా గావించు
కొని కమండలువును చేతనుంచుకొని, మార్క, చంద్రాణిలు వలె
నీకముల సంరట చీడముల చేయుచుండవలెను. కామ, క్రోధ,
లోభ రాగ ద్వేషములను జగచి, కాంత, కమ, కమాది, గుణము
లన్నిటిని వలెను.

431—అహారముకొరకు సాదాశ్చర్యముగాని, లేక భిక్షగాని ద్వారా నపుడుసంతోషించకూడదు. ద్వారా నపుడుమమకారముంత కూడదు. నన్యానులు సంసారము నివర్తించవలెను. ఇందుకు ఒక సామెతగలదు. అనగా

432—సంసారి తిరిగి చెడ్డాడనిన్నీ, నన్యారి తిరగక చెడ్డాడని సామెతగలదు.

433—పంపాదులుగునాచు కాని వస్తువులు భరించుకొని భిక్షన్నము భుజించుట విధాయకము. సంసారహ లో దురప్రవర్తక గానుండవచ్చును. సంసారము లేకనైనను నుండవచ్చును.

434—తైరాగులు శాస్త్రములను చూచి ఇతరులకు శత్రువులు చెప్పుచు జీవించడము విధాయకము.

సాధువులు నన్యానుల వలెనే ప్రవర్తించుదురు.

435—పై నిడిదాహరించిన వాలుగు అశ్రమములలో గృహస్థ ధర్మము శ్రేష్ఠమైనది పెద్దలు చెప్పియున్నాడు. గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గములో నుండి తిరిగరగ శుద్ధిగా పుట్టించిన పృష్ఠీకర్త యైన భగవంతుని స్తుతించినయెడల మోక్షము సూక్ష్మముగా లభించును.

436—(1 వది) అరిషడ్వర్గములు అరును, (2 వది) రాగ ద్వేషములు పదియును, (3 వది) ఈ ముగియములు మూడునూ, (4 వది) గుణములు మూడును, (5 వది) అశాసకములు మూడును, ఏటిచర్యలతోకూడా ఈ దిగువ మదాహరించడమైనది.

అరిషడ్వర్గముల చర్యలు.

(1 అ వది)

437—(1) కామము అనునది, తోటలు, నాగ్యములు, భవములు, వశువులు, స్త్రీలు, మొదలగు, వాని యెక్కువగా సంపాదించవలె ననబోయినపుత్తి. దీనివలన నకామములు అనేక స్త్రీలు

తెచ్చి తెరచివేయును, శిశువునూర్తి వానిని తోలును. ఈ సమయములను నివర్తించుటకై వ్యవస్థపడును విడువ వలయును. పురుషుని శ్రీ, పురుషుని యొక్క అవయవభాగములు అనగా ముక్కు, కంఠము, రక్తములతోనున్న, పరకల్యకేక, త్వక్కు, మాంసములతోనున్న, మలమూత్రాదులతోనున్న, దేహము, దుర్గంధములతో, నిండియున్నదని. యోదించినయెడల, శ్రీ, పురుషులయొక్క కామములు కళించుచున్నవి. కామములు కళించినయెడల పరపురుష పరశ్రీ గమనము నుండనేరదు. గృహస్థధర్మమార్గముగా పుండకము న్యాయమును. పరశ్రీ, పరపురుష పరియాచకము వలన పాతకము సంభవించునని యోదించవలయును. శ్రీ, పురుషుడు గృహస్థమార్గముగా నుండినను వానిని అంటి, అంటకుండా ఇందియములను నిగ్రహించడము వల్ల శాంతగుణములు గలిగి పరమపదమును బొందగలరు. ఇందియములకు చిక్కుచడనివాడే ధన్యుడు, మనోవ్యాపారములను విడచినవాడే ఘనుడు.

438—(2) క్రొత్తమనగా కాము చేయునట్టి వసులకు విఘ్నముచేయు వానిని శిక్షించ వలయునని యుగ్రముగలిగిడి చిత్తవృత్తి. యిందువలన బాగుచుండుచో చక్కపురిని వాసులగు బ్రాహ్మణులను బాపించుచుండ వారల ప్రేరేపణంబున భీమూజా రక్కసులకాదెను. అట్టి కోపము మిక్కిలి నోరొప్పవలసనున్ను, మనోనిగ్రహము వల్లనున్ను, నశింపుచున్నది.

439—(3) క్రొత్తమనగా దేహములు, అస్థిరమనే వివేకములే నందున తనకు అభించిన భార్యముల నిరతుల నివ్వకూడదను చిత్తవృత్తి. ఇతరుల వద్ద పుచ్చుకొనినవివేకము ప్రాణి మోదిమోచుచు మిడిమోచ్యము నిచ్చునట్లు తోలును. ఇందువలన రాజగు దుర్యోధనుడు తన భార్యలను పాడే పులివెత్తువలనన నగభాగము నివ్వనం

అనుభవమున | సహజర తన సైవ్యముతో కూడకారి చేతను
జనమును చేత ములు నిరములు గావనది వివేకము చేతనున్ను, ఆ
ద్వయ సాంగత్యము చేతనున్ను, అట్టి రోధగులుము వశించును.

440—(4) మూలమున ఈ ముఖ్యోద్దేశములు మూడు
అవగా (ధనము) ధనభావ్యములు (కారణము) భార్య (పుత్రము)
విద్వలు విద్యయందు అర్జునము చేత మిక్కిలి ప్రియమగు చిత్తవృ
త్తి ఇందువలన దేశరథ మహారాజ తన భార్యయును కైక యందలి
ప్రియచేత సత్యకీలాది సద్గుణ నిధియైన శ్రీరాముని భార్యతో నహ
అవేపులకు బంధి భరతునకు పుష్పము గట్టి అందుక తాను వ్యవస
ము లొంది మృతిపొందెను, ఇందుకు కారణము కృతయగమునందు
రావణా మరుడు తనలంకలో మునులను, రాక్షసులను హింసించినం
దన వారి మొరదని హ్యవరయగమునందు రావణుని, సంహరించు
టకై భగవానులు రామావతారమున అవతరించెను. గనుఁ ఇంద్రియ
నిగ్రహము వలననున్ను యముని చేత, చిక్కినపుడు తన కెంటి ఎ
వరు రారని తెలిసికొనిన మోహము వశించును.

441—(5) మదమున నకలనంపదలు గలిగి గర్వాంధులై ననే
మిచేసినను చెల్లుననితో చెడు చిత్తవృత్తి. ఇందువల్ల జమదగ్ని మహా
ముషియొక్క హోమధేనువు, వలన కార్తవీర్యార్జును నిపుత్రులు శత
తంద్రియగు కార్తవీర్యుడును, నీర్గిరి అర్జ్యమదము వశించుటకు నకల
నంపదలు తనకు ఎటువలె వృద్ధియైనది తెలివి వలన తెలుసుకొన్న
మొదల మదమున వశించును,

442—(6) మర్మరము అవగా యితరులు తనకంటె పెక్కువ
విద్యయొను, మైశ్వర్యమును చక్కతనమును, భోగమును, కీరీతము
మును, పరాక్రమము, గలవారై యింతగా జూచి మోహ్య
కాలక మండిపడి చిత్తవృత్తి. ఇందువలన శిశువులకు భర్తృభావ

తేయ రాజనూయ యాగమందు కృష్ణుని వైభవమును జూచియో
త్వంతున చక్రాయుధముచేత గిట్టెను. మాత్సర్యము నశించు విధ
ము పూర్వజన్మ సంచితార్థమును బట్టి వారికి యిట్టి యైక్యర్యము
అభవించినది. అనిష్టి యువుడు తాను పూర్వజన్మమందు చెప్పిన ఫలి
తార్థమునకు తగిన ఫలము తనకు ఈ జన్మమునందు లభించినది. అ
ని తెలివివల్ల తేలిసికొన్న యెడల మాత్సర్యము నశించును పునర్జన్మ
ము విషయమై ఈ గ్రంథము నందు తత్వజ్ఞానములో తేటగా తెలి
యవచ్చుటద్దది.

రాగ ద్వేషములచర్యలు.

(2 వది)

443—రాగములరగా పరశ్రీ విషయమై గలిగెడు చిత్తవృ
త్తి రెండవ భవంబునకై కేపియను రాక్షసికి ఈ దిగువ ఉదాహ
రించిన మడిసిన హిరణ్య కశిపు, హిరణ్యాక్షులు, రావణ, కుంభక
ర్ణులై సంభవించిన వారిలో రావణుడు, నీతాదేవిని చెరజెట్టినందు
న విశ్వంభరుండు రఘుకులంబున రాఘవుండు యవతరించి వారిని
వధించె ఇందియ నిగ్రహము వలన రాగము నశించును.

444—(2) ద్వేషమనగా పువకారికి నపకారము చేయవలెన
న్న చిత్తవృత్తి. ఇందువలన, శిశువల దగతవక్త్రులు దొల్లి విష్ణుమం
దిర ద్వారపాలకులు, విప్రశాపంబునం బనభ్రష్టులై, భూతలంబు
న, హిరణ్య కశిపు, హిరణ్యాక్షులన, దిరికి జన్మించి రెండుక నిష్టం
డైన హిరణ్యాక్షుని, వారి వరాహనూపంబున సంహరించె నగ్ని
బాండ్లైన హిరణ్య కశిపుండు సోదరుని జంపిన పగకై ద్వేషించినం
డున నరసింహ మూర్తియై ప్రహరిచేత విధతుండై యొనెను, శాంఖ
గణమువలన, ద్వేషము నశించును.

445—(3) కుష్టతనగా వాకువచ్చిన కష్టములు యితరులకు
రావలయునను చిత్తవృత్తి యందువలన అరుగా ముడిను వాకు తనతో

మహామదను బాంధవకు ముఖములు రాగోరి అతనిచేత పోగుములు
గోలుపోయెను. పూర్వజన్మ ఫలము యెవ్వరి కైనా విడువదు. నకులు
మీ విరాట్రాజవద్ద అశ్వ శిక్షకుడయిన విధములను తెలివివల్ల తె
లిసికొనినను ఈర్ష్య నశించును.

446—(4) అసూయ యనగా తనకుతగిలిన సుఖములు యిత
రులకు గలుగ రాదను చిత్త వృత్తి. యిందువలన పొడ్రోక దేశపు
రాజు వాసు దేవుడను పేరునాకు దగునుగాని మఱియొకనికి దగు
నా యనెడు విరోధముచేత వాసుదేవుడయిన శ్రీకృష్ణమూర్తితో
ఘర్షించి వచ్చెను. పూర్వజన్మ ఫలమువల్ల అంతకంటే రెడంతలు
ఫలముగలుగుచు, మూఢులు అసూయ తలచుదురేగాని, జ్ఞానులు యే
లవరు నాకంటే యెక్కువ యితరులకు కలుగవలెననే చిత్త వృత్తి
గలవారు ఈర్ష్యపొందరు.

447—(5) దంధ మనగా తాను చేసిన పనులు పరులెరింగి
పొచ్చుగా మెచ్చవలయునను, చిత్తవృత్తి. యిందువల్ల అపూర్వదు
తనయాగమును జూడుమని దుర్వాసునితో బలికెన అతడు యిదిదం
బ మనగా అందుకు అపూర్వదలగి దుర్వాసునుని దూషించి విధల
ము నొందెను. గనుక కలిగిన మట్టుకు భుంచుచు, ధరించుచు,
యుండదమే యుక్తము గాని యితరులు సాచ్చుటకు యెక్కువ
ర్యలు చేసిన యడల తుదకు నష్టము సంభవించును; కాంతగుణము
వల్ల దంధము నశించును.

448—(6) దర్ప మనగా నేను సర్వవిషయముల యందు నెవ్వ
రైన నాకు సాటియైన మఱి యేవోలను తడను చిత్త వృత్తి.
యిందువల్ల త్రిలోక కంటకుడయిన దశకంఠుడు కొర్ర వైవర్ధిని
అత్యుపైక నాకెవ్వరీడని తిరుగుచుండ విష్ణుదేవుడు శ్రీరాముడై
యొడయించికడవంబున వానిని వధించెను. తనకు దగిన సమర్థు

తయెట్లు గలిగినదని వివేకమువల్ల తెలిసికొనిన యెడల, దక్కము నశించును.

449—(7) అహంకారమునగా వోర నన్ను శ్రీమంతువాడనని యెరుగవా నేను (అహం) వట్టినవట్టు తుడముట్టినవక వట్టినకును విడిచిపెట్టెట్టి వాడను గాను అని యితరుల నిందించు చిత్త వృత్తి. అహంకారము రజో, తమోగుణములలో చేర నందున కాంతిగుణమును పొందిన యెడల అహంకారము నశించును.

450—(8) మమకారముఅనగా ఇది నాది, ఇదినాకు కావలయును. అనుటయే మమకారము మమకారము లేదనుట క్షానానంద నర్వ పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమే నేను కాబట్టి ఈ దేహాది ప్రపంచము ఏదిన్ని నేనుకాను, ఏదిన్ని నాదికాదు. అని తలంచుట, మమకారము లేక పోవుట, ఈ రెండు భావములే బంధముక్తులకు కారణములు. మమకారము వలన బంధము మమకారము లేక పోవుట దీని లక్ష్యము.

451—(9) రోషమునగా ఒకరు చేసిన దనిమీద నమ్మతించని చిత్తివృత్తి చండప్రచండముగా వచ్చే రోషము పాపముకు కుదురు. కాంతిగుణము లభించిన యెడల రోషము నశించును.

452—(10) రోషమునగా శత్రువుని జయించవలెనని చిత్త వృత్తి మరిష్టి, అనేక దుర్వృత్తులు గలవు అని తటస్థించిన యెడల రోషము కలుగును. కాంతము వలన నశించును. ఇట్టివి ఈ కృష్ణారాజ్ఞ ప్రకారము కలిగినవి అని చెప్పకూడదు.

453—మనుష్యుని హృదయము నందు ఇట్టి దుఃఖ విషయములు చిక్కు పెట్టించుండగా జ్ఞానుడు ఆయాకార్యములను జేయించుచునుగాని ముదిమి చావులుచేత తనదేహము నశించెడి విషయమును తెలియక అజ్ఞానమందు మునిగియున్నాడు. గనుక, భవ, బం

జ్ఞానములు, మొదలగునవి యెన్నియు స్థిరములు గావని తలచిన
మొదల జ్ఞానముగలిగి అజ్ఞానము వశించి మోక్షమార్గముచెందగ
లదు.

ఈ మార్గోపాయములు.

(3 వది)

454-(1) ధనవ్రత అనగా

ధన సంపాదన.

(2) దానవ్రత అనగా

వివాహము చేసికొన్న భార్య.

(3) వ్రతవ్రత అనగా

విద్యలు.

455—వ్రతము.

సంఖ్యనందు చెప్పిన ప్రకారం బ్ర-
హ్మవేత్తలు మాయా ప్రపంచముం
దు నఖల వ్యవహారములు చేసి పై
ని ఉదాహరించిన వాటియందు ఆం
టి అంటక వంచరించిన వారు కడతే
రగలరు.

గుణములు.

(4 వది)

456-(1) రజోగుణము

మిగుల దట్టమగు దుఃఖమును పుట్టిం
చుటకు కారణమగును.

(2) రసోగుణము

అజ్ఞాన రూపమును గలిగించుటకు
కారణమగును.

(3) సాత్విక గుణము

సౌఖ్యమును బుట్టించుటకు కారణమ
గును.

అకాపకములు.

(5 వది)

457-(1) మంటి బక

జ్ఞానముల సంపాదన

(2) స్త్రీల లక పరస్త్రీ గతునము.

(3) పుత్రుల లక పంచలోహముల సంపాదన

వీటియందు 8 విధి-పితృముల 88 సంఖ్యను చెప్పబడిన వృ
కారము నడుచువాడె జ్ఞాని అనబడును.

పంచమలముల

వివరణము.

453—(1) అగ్రవమలము (2) కార్తికములము (3) మాయ
కములము (4) మామేయములము (5) తిరోధాన మలము

1—అగ్రవ మలమునగా బ్రహ్మజ్ఞానము తలంచుచుండగా
వంశల్ప వికల్పములకు మనస్సుయందు దెప్పించి దానిని వరుగు ప
ర్చును.

2—కార్తిక మలమునగా వేదాంత శాస్త్రవిషయమై ఎవ
రైనను బోధించుచుండగా శ్రీవేదముల యందు చొరనివ్వక భేద
బుద్ధి గలిగించును

(3)—మాయక మలమునగా పరబ్రహ్మ విషయిక జ్ఞానవా
ననను ఎప్పుడున్ను, తలంచ నివ్వక మోసపుచ్చును

4—మామేయక మలమునగా ఎల్లప్పుడు పాపకార్యముల
యందు మనస్సును పోనిచ్చును.

5—తిరోధాన మలమునగా పరబ్రహ్మకంట పేరుగను అని
త్యమైనటువంటి పుత్రులయందు విగ్రహారాధనలయందు భ్రమకలి
గింది పుట్టు గిట్టుటలు దుఃఖములనుభవించకయ్యుచును ఈ పంచ
మలములు లేనివారే బ్రహ్మజ్ఞానులు వీటిని నివర్తి చేసికొన్నవా
రె ధన్యులు ఇట్టి చంచల గుణమును తనలో నున్న ఉత్సాహ నిష్ఠా
వలనే హంస సూత్రమున కట్టిచేసిన యెడల బ్రహ్మజ్ఞానము నందు
తీరికగానుండును గాని ఇంతటికన్నా ఏయొక్క ఉపాయముచేతను క
లుబడి కుదిరికగా నుండదు.

459—శ్లో॥ విచిత్రా దేహసంపత్తిః । కిక్వరామ వివేది
తతః । పూర్వమేవ కృతా బ్రహ్మ । హస్తపాదాది సంయుతం ॥

460—తా॥ మనము కవించుటకు సాధనముగ, కరచరణా
ద్యవయవములతో గూడిన వీచిత్రమును దేహసంపత్తి, భగవదను
గ్రహముచే మనకు సిద్ధించెను. ఆయన వలన సిద్ధించిన యీ అవ
యవ సహితమైన దేహమును అజగన్నాథుని విషయమున వినియో
గించక పోతిమేని, మనము దానిని, దుర్విని యోగముచేసిన వార
మగుము. అందుచే యమదండసి తప్పదు. కాబట్టి మనము తెలి
విగలవారమై వ్యక్తమైన అంహకార మమకారములను బొత్తిగా వి
డనాడి విషయములచేసి క్రూరస్వగముల బాణికదప్పి కీ వాసుదే
వుని పాదపద్మముల నాశ్రయించవలయును. అందుచే మోక్షము
సిద్ధించును. 4 వ ప్రకరణ అమరస్యమును చూడుము. చూచి ఛాని
భావమును గ్రహించిన వారే ధన్యులు.

దేహము దహించే విషయమై.

461—కవిఘటమూర్తో ఉండగానే “దేహతీరిదేహః” అనగా
దహింపబడునది దేహమని భావము.

462—ఇందుకుసమర్థి (1) “అధ్యాత్మికము” ఆత్మజలనగ
లిగిన తాపత్రయము (2) ఆధిభౌతము భౌతికమువలన గలిగిన తా
పత్రయము (3) ఆధి దైవికము దైవము వలన గలిగిన తాపత్ర
యము. ఈ మూటి తాపత్రయమున్న వలన దేహము దహింపబడుచు
న్నది. ఈ మూటినిగ్రహించిన వారే ధన్యులు.

463—ఇట్లు దేహము దహించుచు, కాలము తటస్థించిన
తోడనే 70 వ పత్రములో చెప్పిన ప్రకారము దేహమే యయి
పోతున్నది.

పట్కరత్న వివరణము.

404-(1) పాశ్చాత్యకర్త అనగా—పాపపుణ్యముల మూటయొక్క ఘ
లము సుఖ దుఃఖము లనుభవించుట.

(2) స్వచ్ఛకర్త అనగా—ఈ జన్మమందు న్యాయముగా చేయు పాపపుణ్యములు.

(3) పరేచ్ఛకర్త అనగా—ఈ జన్మమందు ఒకరివల్ల కలిగిన పాపపుణ్యములు.

(4) అనిచ్ఛకర్త అనగా—ఈ జన్మమందు తెలియక వచ్చు పాపపుణ్యములు.

(5) నిష్కర్తకర్త అనగా—పరశ్రీ గమన నరహత్య పరద్రో
హ్య చోరత్వము మొదలైనవి.

(6) అగామికర్త అనగా—పూర్వ జన్మమందు చేసిన పాపపు
ణ్యముల సుఖదుఃఖము లనుభవించుట.

న్యభావము.

205—శ్లో॥ “పితౄణాం వత్సరపురుషాశ్చ” అనుశ్లోకము చొప్పున పరమహంసాదుని రండివలెను శ్లో॥ “మాతృవత్సరదారాశ్చ” అను శ్లోకము చొప్పున సరశ్రీని రల్లివలెను. శ్లో॥ “సుతావత్సర యావ శాశ్చ” అను శ్లోకము చొప్పున యావనములో నున్న పరపురుషుని నుతునివలెను ఎవరూ భావించుకొనుచున్నారో వారు తెలివి పరుల నబకుదురు. శ్లో॥ “పరద్రోహ్యణిలోష్టవత్” అనుశ్లోకము చొప్పున స రద్రోహ్యము మంటి పేల్లవలెనున్న శ్లో॥ “అతత్త్వవత్సర్య భూతాని” అను శ్లోకము చొప్పున సకలభూతములను తనవలె ఎవరు చూచుచున్నారో వాతే ఉత్తము లనబకుదురు.

విషయము.

- 466—శ్లో: (1) ఉత్తమం శ్లాగోపంచ,
(2) మధ్యమం శ్లాగబంగరం,
(3) అధమం అహోరాత్రంచ,
(4) కపటి మరణాంతకః

తా. (1) ఉత్తమం శ్లాగోపవ్య అనగా సత్పురుషుల కోపం నీటి మీద గీతవలె శ్లాగమాత్రముండునని అర్థము
(2) మధ్యమం శ్లాగ బంగళం అనగా మధ్యముల కోపము బంగరం తిరిగేటంత సేపువుండునని అర్థము
(3) అధమం అహోరాత్రంచ అనగా దుష్టుల కోపం తేలిక నంతటా నుండునని అర్థము.
(4) కపటి మరణాంతకః అనగా కపటుల కోపం చచ్చేవరకు నుండునని అర్థము.

467—ఇది కలియుగము గనుక ఉత్తమ సత్పురుషులు లే సే కర్త్రులు వలె నడుచుచున్నవాగే ధన్యులు. మీతిన్న జనన మరణాద్యవస్తలున్ను, కించత్ జ్ఞత్వాది స్వల్పగుణములు కలుగ చేతు కొననివాడే ధన్యుడు.

468—మొదటి ప్రకరణము 23 వ సంఖ్యలో ఉదాహర్తించిన సంవత్సరము నెలల్లు వారములు దినములు ఆ సాక్షాత్తు పరబ్రహ్మము వలననే ద్వీపముల నందంతటా విశంబరమైనవి యగును.

469—భూత భవిష్యద్వర్త మానములు ఆ పరబ్రహ్మము నందె యున్నవి గనుక నకల—తరా—చరములకు కావలసిన వాద్యము లన్నియు ఏటి సృష్టి ముందే కలుగ చేసియుండెను.

470—భూతాత్మత్వైవ బ్రహ్మము మనల నందరిని మనము చేయు కార్యములన్నిటిని. మనకు ప్రార్థకర్త్ర వలన సంభవించ జోవువాటిని ఎరుగును. కాబట్టి మనము బ్రాహ్మణగా భవించుము.

మహాశక్తి తమము. మనదేహమో? భూతాత్మము.

471—భూత భవిష్యత్వ ర్త మానములు అనగా

(1) భూత కాలము—ఇదివరకు జరిగినట్టిది—యైనది.

(2) భవిష్యత్ కాలము—ఇకను జగరలోవున్నట్టిది—కాగలది.

(3) వర్తమాన కాలము—ఇప్పుడు జరుగుచున్నట్టిది.—జరుగుచు న్నది.

తత్వజ్ఞాన శ్లోకములు.

472 శ్లో॥ సత్సంగత్వే నిస్సంగత్వం నిస్సంగత్వే నిరోఽహత్వం

473 నిరోఽహత్వే నిశ్చల తత్వం నిశ్చల తత్వే జీవన్ముక్తి

474 తా॥ సత్సంగత్వే అనగా భగవచ్చింతన గల మహాపురుషుల
స్నేహము దొరుకుటచేత నిస్సంగత్వం అనగా పుత్రుడు
తృకతకాదులు అంటి అంటక పామర జనులను చేర
క యుండుట కలుగును.

475 నిస్సంగత్వే యెప్పుడు పామర జనసాంగత్యము లేక పో
వునో నిరోఽహత్వం ధన ధాన్యదుల యందు గల య
భిమానమును విడుచుచున్నాడు.

476 అట్లా నిరోఽహత్వే ధన, ధాన్య, దారా, పుత్రాదుల
యందు గల యభిమానమును ఒదిలిన వాడు కాగానే
నిశ్చలతత్వం అనగా విషయ రహితు జ్ఞానము.

477 ఎప్పుడు నిశ్చల తత్వే విషయ రహితు జ్ఞానముతో ని
రస్త్ర జ్ఞానము కలుగును. నిరస్త్ర జ్ఞానము గలిగి నర్వ
సంగ పరిత్యాగుడగునో యటువంటి వానికి “జీవాత్మ
త్వినా” సునాయానముగా విదేహ కైవల్యము చెంద
కలడు.

478—ఇందు సూక్ష్మగ్రాహక

- (1) సత్సంగత్వం భగవద్వింత గలవారి స్నేహితము.
- (2) నిస్సంగత్వం పుత్ర, మిత్రాదులయందు అంటి అంటక యుండుట.
- (3) నిరోధహత్వం ధన భావ్యములు అనిత్య మనితలంచుట.
- (4) నిశ్చల తత్వం విషయ రహితుడగుట.
- (5) జీవాత్ముః నిర్మల జ్ఞానము పరిపూర్ణము.

479 శ్లో. 1 జనన్తదుఃఖం, జరా దుఃఖం జాయా దుఃఖంపునః పునః -

సంసార సాగరం దుఃఖం తస్మాజాగృత జాగృతః.

480 2 మారానాస్థి పితానాస్థి నాస్థిబంధు సహోదరాః

అర్ధంనాస్థి గృహం నాస్థి తస్మాజాగృథ జాగృథః.

481 3 ఆశామాబద్ధతేలోఽహో, కర్మకా బహుచింతయా

ఆయుః క్షీణం జానాతి తస్మాజాగృథ జాగృథః.

482 4 కామం శ్రోధశీల లోభంచ, దేహేతిష్ఠతి తస్మాదాః జ్ఞాన

రత్నాపహారాయా, తస్మాజాగృథ జాగృథః.

అష్టమగముల వివరం.

483—కులమదం నేను కులముకు ఎక్కువ గలవాడనిన్నీ దర్శించుట బ్రహ్మజ్ఞానము విచారించిన యెడల కులగర్వము నశించును.

484—(2) ధనమదం నాకు బాగుగా ధనమున్నదని గర్వించుట తన మనోధనములు, శాశ్వతము గావని ఓడలు బండ్లు అవును బండ్లు ఓడలవును అని తలంచిన యెడల ధనమదం నశించును.

485—(3) బలమదం నే నెట్లైన పగసానించెదననుట తన మనో శాంతిమును పొందిన యెడల బలమదం నశించును.

466—(4) విద్యామదం నేను మహా పండితుడనని గర్వించుట సరస్వతి వలన విద్య లభించినదని యోదించిన యెడల విద్యా మ్మదం నశించును. శాంత చిత్తత గలిగి యుండవలసినది.

477—(5) గూఢమదం నేనుమిగుల గూఢపంతుడనని పాండర్యపంతుడనని గర్వించుట, గూఢ సాందర్యములు కాశ్యపములు కావని ప్ని వృద్ధగూఢమును కలంచినయెడల గూఢమదం అగును.

488—యావనమదం నేను యావన ప్రియముగల వాడనని గర్వించుట, యీశహంస్థిరముగాదని వ్యాధులను గమనించిన యెడల యావనమదం నశించును.

490—రాజ్యమదం నాకు చాలా రాజ్యములున్నవని పై న్యము చాలా పున్నవని గర్వించడము యివి యన్ని దైవ అనుగ్రహము వలన పొందినవి. అని తెలిసికొనిన యెడల రాజ్యమదం నశించును.

490—తపోమదం నేను తపస్సు చేయుచున్నానిని అన్నపానాదులువిడిచి వాయు భక్షణచే యుచున్నానని గర్వము సద్గురము ర్తి కటాక్షమువల్ల తపోగుణం సంభవించినది. అని యోదించిన యెడల తపోమదం నశించును.

తను వ్యసనములు.

491—(1) మనోవ్యసనము (2) ధనవ్యసనము (3) రాజ్య వ్యసనము (4) విశ్వాస వ్యసనము (5) పుత్రాహవ్యసనము (6) కలహ వ్యసనము (7) తను వ్యసనము (8) సేవకావ్యసనము ఇట్టి వ్యసనములు మనో వ్యసనములనలకును. ఇవి కర్మానీనత వలన కలుగును.

492—తన్నుతా తెలిసిన వాడు ఇట్టి వ్యసనములను పొంద నేరడు. మితిన్నీ తాను చేసి నటువంటి వత్కార్యముల వల్లను వద్దుము ర్తి కటాక్షమువల్ల ఈ వ్యసనములు నశింపగలవు.

లక్ష్మీప్రభావము.

498—(1) విద్యాలక్ష్మి (2) వీర్యలక్ష్మి (3) విజయలక్ష్మి (4) భాస్వలక్ష్మి (5) భవలక్ష్మి (6) కాంతలక్ష్మి (7) సాధాగ్యలక్ష్మి (8) వర్షలక్ష్మి ఈ 8 లక్ష్మి ప్రభావములు తాను పూర్వము చేసిన శిల్ప ఫలమువల్ల తనకు లభించునుగాని మరిఒకరి వల్లకాదు. ఈజన్మ మందు చేసిన సత్కార్యములకు గాను దుర్ నడతలకు గాను మి. రివక జన్మమందు వీటి ఫలము లభించును.

సామెత.

- 494 (1) మిగుగురు పురుగు సూర్యుని గెలువ వలయు ననియు.
(2) రంకులాడి యరుంధతి పడవికి రావలెననియు
(3) నీటి బుగ్గ నముద్రమును మించవలెననియు
(4) పొగ, మేఘములను మిగిలవలెననియు
యెంత ప్రయత్నము చేసినను కానేరదు.

ఎఱుక మఱుపురి.

ప్రభావము.

495—ఎఱుక—అనగా జ్ఞాన ఒకవస్తువు తోచుచుండుట.

496—మఱుపు—అనగా ఒకవస్తువు తోచకుండుట.

దృష్టాంతములు.

497—నిద్రాయందుండు నపుడు స్థూల కరీరయు యొక్క ప్రతిబింబము కనుబడడము. ఎఱుక అనబడును. లేక మనస్సుచే తెలుసుకొనుట “నోన్న అవస్థ”

498—నిద్రాయందున్నపుడు ఏదిన్నీ తోచకుండుట మఱుపు అనబడును.

లేక మఱుగు “నుష స్తవస్థ”

499—ఈ ఎఱుక—మఱుపులే—సంకల్ప వికలమృత్యు

ముఖ్యకాత్పర్యము.

500—చూచినవస్తువులన్నియు తలంచిన వస్తువు లన్నియు ఎరుక అనబడును. జ్ఞాత అనబడును.

501—చూచిన వస్తువు లన్నియు తలంచిన వస్తువులన్నియు కనుబడినియొడల మఱుపు అనబడు.

502—బ్రహ్మ ఎఱుక అనబడును.

503—బ్రహ్మ లేనిదే మఱుపు అనబడును.

504—బోధ.

- (1) బోధ అనగా ఒకరి మనస్సునందు పట్టేటట్లు మాటలు చెప్పడము.
- (2) బోధ అనగా కైపు, లేక, నిషా, అనబడును
- (3) గురువు అనగా జ్ఞానం "గురూరో అంధకారశ్చ, రుకా రోలేదముచ్చతే అన్నవచనము చొప్పున ||గు|| అనే అక్షరము అనే చీకటిని గురు అనే అక్షరము. హరించె వెల్లురు గురువుల అనబడును.
- (4) గురుబోధ అనగా గురువు మాటలను మనస్సునందు పట్టేటట్లు చెప్పడము.
- (5) అచల బోధ | అనగా } "ఏక మేవాద్వితీయం బ్రహ్మ" వేదాంత బోధ } అన్నమూర్త్యక్తినిబట్టి బ్రహ్మమనహా అన్య వస్తువ లేదని తెలియ చేయుట
- (6) సన్మార్గబోధ అనగా మంచిమాటలు మనస్సునందు పట్టేటట్లు చెప్పటము

- (7) దుర్ బోధ అనగా చెడ్డమాటలు మనస్సునందు పట్టి
టట్టు చెప్పట.
(8) కైపు బోధ అనగా కైపు వస్తువులలో నున్నగుగూఱు
లు మనస్సు నందు పట్టుబట్టు, చె
ప్పట.

మాయయొక్క ప్రభావము.

505—(1) నమస్త దేశకాలముల యందును వ్యాపించి యం
డెడి మాయ భగవంతుని గర్భస్థానమున నుండును.

(2)—మాయయొక్క స్వరూపము ఇట్టిదిని చెప్పబడుట
అవికాదు. మాయే లోకమంత.

(3)—మాయ చరా—చరముల యందు కన్పించి యు
న్నది.

(4)—మాయ యెంద మాపులవలె భ్రమింప జేయుచున్నది.

(5)—భ్రమ మాయ, మాయే భ్రాంతి, మాయేముక్తి
కాంత.

(6)—మాయను గణించుటకు అలవికాదు.

(7)—మాయ భూమి ఆకాశముల మధ్యను ల్లలుము కొని
యున్నది.

(8)—మాయ యొక్క స్వరూపము గుణాతి కయములు
కనుగొనిన వారులేదు.

(9)—మాయ మైవలువంటిది పెన్నలలో ఆభ్యాసోపయుక్తి
వలె రక్షలనే కాదుగాని మరియేవస్తువునుగాని సర్వమువలె
నున్నది. చీకటి కాలమందు పాదములకు, ఏర్పర్చదగిలినను సర్వమునే
రలంపు కలిగించి భయము కలిగించును.

(10)—మనుష్యులకు జననమరణములయందు ముఖానేకము కలిగించును.

(11)—స్త్రీలయొక్క మాయ ఇట్టిదే అనుకోవచ్చును.

(12)—స్త్రీలయొక్క మాయలో పడినవారు కడతేరుట అరుదు.

(13)—స్త్రీలయొక్క మాయ గణించుటకు అలవికాదు.

(14) స్త్రీ ఈ మాయను సా|| "మాయను నతికే మర్మములున్నవి" అన్న సామెత చొప్పున, శాంత, గుణముచే అవ్యయునియొక్క భక్తివైరాగ్యమనే ఖడ్గముచే ఖండించిన వాడే ధన్యుడు. మనస్సు విషయమై.

506—మనస్సు యందు రెండు గుణములు గలవు.

అవిఅనగా

507—(1) ఈ సద్గుణము—మంచిబుద్ధి.

508—(2) దుష్గుణము—చెడుబుద్ధి.

509—సద్గుణ, నిర్గుణములను వర్ణించుటకు అలవికాదు. ఇనను ముఖ్యమైనవి కొన్ని యీ దిగువ నుదాహరించడమైనది.

సద్గుణము విషయమై

510 (1) మనస్సే సద్గుణములను కలిగించుచున్నది.

(2) మనస్సే దయా ధర్మములను కలిగించుచున్నది.

(3) మనస్సే సంతోష, భోగ భాగ్యములను కలిగించుచున్నది.

(4) మనస్సే భక్తి యందు భ్రమింప జేయుచున్నది.

(5) మనస్సే మేలు కార్యములు మొనర్చినటువంటివి యొనర్చుచున్నది.

(6) మనస్సే సంసార వృక్షమునకు దుంపగానున్నది.

(7) మనస్సే అష్టైశ్వర్యములను కలిగించును.

(8) మనస్సే వైకుంఠమును కలిగించుచున్నది.

మృగముల విషయమై

511 (1) మనస్సే మహా మాయ యనబడును. ఈ మాయే మనస్సు అనబడును.

(2) మనస్సుకు వాత స్లేష్మాదుల వలన కారములు కలుగుచుండును.

(3) మనస్సే జనన మరణములు కలిగించును.

(4) మనస్సువల్లనే దుఃఖములు గలుచుండును.

(5) మనస్సువల్లనే సకల్ వికల్పములు పుట్టుచుండును.

(6) మనస్సు చంచలమువల్ల పరితపించుచుండును.

(7) మనస్సు ముక్తి కాలము పొంది భ్రమ, భ్రాంతి, కాంక్ష, ఆశ, ఈ నాలుగింటిని కలిగించును.

(8) మనస్సే బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము, మమకారములు 4 గింటిని, అరిషడ్వర్గములు 6 గింటిని రాగద్వేషములు 7 గింటిని, అంతః కరణము ఆవరించువాని లోభాది గుణములు గా మారుచుండును.

(9) మనస్సే నానావిధ కార్యములను జరిపించును.

(10) మనస్సే వ్యాధి వీడితునిగా చేయుచున్నది.

(11) మనస్సే అష్టదరిద్రమును కలిగించుచున్నది.

(12) మనస్సే సరకమును కలిగించుచున్నది

ముఖ్యకాత్పర్యము

ఇట్టి, నష్టగుణములు గల మనస్సు నానాదిక్కులయందు పరుగెత్తినంతరించుచుండుటకు యుక్తులు పన్నే సక్కవలెనున్ను, రజ, నైమి, శాంతగుణములుగలిగిన కుక్కవలెనున్ను, మోహము

నే మదము పట్టిన ఏనుగువలెనున్ను, ఇతరుల కష్టాద్ధిరమువల్ల తల్లిం
చి అఫలమంతా చాచిపట్టికొనేలద్ధకమునకును దొంగతనమునకును
లోభత్వముగలిగే ఎలుక వలెనున్ను, గంతులువేసే కోతివలె నానా
విషయముల యందు విద్యుల విగ్రా వ్యాపించి తిరుగుచు భ్రమించు
చుండేమనఁగ్గును తనలోనున్న ఉచ్చావన నిశ్వాసలనే హంసమాత్ర
మునందు కట్టివేసిన యెడల ఎక్కడికి పారిపోక లక్కడనే నెమ్ర
దిగా నుండునుగాని, ఇంతకంటే వేరే ఏ యొక్క ఉపాయముచేరను
కట్టుపడి కుదురు పడదు.

ముఖ్యతార్పర్యము.

512 (1) జీవము—ప్రాణివాయువు ౫ వ పత్రం 51 వ సంఖ్యనున్న
ప్రకారం ఈ జాలమును కనుగొనుటకు నెవరి
కత్యము కాదు.

513 (2) జ్ఞాత—ఒకచాని తెలిసి కొనుట లేక గ్రహించుట.

514 (2) మనస్సు-తలంచును. తెలిసికొనును "హితము" మీ మ
నస్సు ప్రకారం జరిగించుడి.

515 (3) చిత్తము-మనస్సు కార్యములచేయించును. ఇందుకు "హి
తము" మీ చిత్తప్రకారము జరిగించుడి.

516 (4) బుద్ధి—మరి ఇచ్చ తలంపు తెలిసికొనుట ఇందుకు
"సాదృశ్యము" ఏ కార్యము నైనను చేయుట
కు నిశ్చయించును. ఈ మూడున్ను సమిధల
నెడి ఉడుకలగును.

517 (5) అహంకారము—సావమునకు కుదురు.

మనస్సు వాక్కు-కంఠ

స్వరము విషయము.

518—ఒకచానవాయువు మనకు, ఇవిరెండును గూడి, ప్రేరే

జ్ఞానేయగా ఆ రెంటి వలన వాక్కు కలుగుచున్నది. గనుక ఈ రెంటిలో వాగ్దేవి కంటే మనస్సు అధికమైనదగును ఇందుకు నమూనా—

419—ఈ శరీరమునందు స్థావర మనస్సనియు, జంగమ మనస్సనియు రెండుగలవు. ఆ రెంటిలో స్థావర మనస్సు శరీరము నందుంచును. జంగమమనస్సు వాగ్దేవివలన గలిగడితాగవాయువైతో చేరిన వర్ణమంత్రకంక స్వరములు జంగ మనస్సు తెలిసికొనుము.

520—అజంగ మనస్సు కంటే వాగ్దేవి అధికమైనదగును.

521—వాగ్దేవికంటే స్థావర మనస్సు అధికమైనది యగును.

422—వీటి కన్నిటికీ “జీవి” ప్రధానమైనది యగును.

మనస్సు విషయమై

523—జీవి—అనే జ్ఞాతవల్ల మనస్సు చిత్తముగలుగును. మనస్సు చిత్తమువల్ల బుద్ధి అనే తెలివిగలుగును. తెలివి అనే జ్ఞానము వల్ల భక్తి కలుగును. భక్తివిషయమై ఈ గ్రంథముననున్న అమనస్కము చూడుము భక్తిని చేకొనినవారే ధన్యులగుదురు.

పాపము విషయమై.

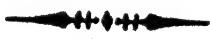
524—మనస్సు అనే చిత్తము అవివేక బుద్ధితెచ్చును. అవివేకమనే అజ్ఞానము అహంకారము తెచ్చును. అహంకారము పాపము తెచ్చును. పాపము నరకము జెందించును. అష్టదరిద్రము దెచ్చును, తీరని వ్యాధులు దెచ్చును, పుట్టుగిట్టుటలు గలుగును. ఇది గ్రహించి పాపమును చేకొనని వారే ధన్యులగుదురు.

పద్యము—“పాపమె అష్ట దరిద్రం బిచ్చును, పాపమె చింతించె హింసకాధలనిచ్చును” పాపమె నరకము జెందించును. పాపము చేకొనని వారే ధన్యులగుదురు.

నాలుక విషయమై

శ్లో॥ “జహ్వగే” వర్తతే లక్ష్మీ (2) ర్జహ్వగే” విజృంభాంధవా
(3) జహ్వగే” బంధన పాశ్ర్తి (4) ర్జహ్వగే” మరణంధు)వం॥

• తా॥ నాలుక వలన సంపత్తు గలుగును. (2) నాలుకవలన
చుట్టాలు స్నేహితులు వస్తురు. (3) నాలుకవలన సంశ్ల పా) ప్తియ
గును. (4) నాలుక వలన చావును గలుగును.

పుణ్యము లభించే మార్గము.

Charity Bgins At home.

52—గృహస్థ శ్రీమ ధర్మమునుండి దారాపుతాదులను
మిత ప్రసర్తనగా పోషించుచున్నదే దానము వారికి మించని ధర్మ
ము చేయరాదు. శ్లో॥ “కర్తవ్యో ధర్మః సుగ్రహ” అను శ్లోకం
వృక్ష అష్టైశ్వర్యములు పొందినవారు.

చేయవలసిన దానములు.

(2) భిక్షకులకు భిక్షయిడిన దానము (3) ధాన్య, అవ
రాదులు దానము (4) అన్నదానము (5) పంచ భక్షాదులు దా
నము (6) జలదానము (7) నవకాయ కూరల దానము (8) కంద
మూల ఫలాదుల దానము. 9 సువర్ణదానము (10) ధనదాన
ము (11) గోదానము (12) వస్త్రదానము. (13) గృహదాన
ము. (14) గజదానము (15) అశ్వదానము ఈ దానములు రెం
డున్న పాత్రా) పాత్రా మెరింగి నడువ వలయును. (16) బీజలకు వి
వాహ నిధి క్తమైన ధనసహాయము (17) పాకశాల దానము (18)

వీధి బాలులకు బాలికలకు విద్య ధన సహాయము (19) గురుబోధ న హాయము (20) వంశావళి గురువులకు యిచ్చే దానము (21) సద్గురు వులని పేరు వహించిన వారు యితరులకు ఉపదేశముచే దానము (22) పుస్తకముల దానము వేకరికి వృత్తులు వేసిన దానము (23) తాను భిక్షయిడ శక్తిలేక పోయినను భిక్షయిడ స్థలము చూపిన దానము (24) పాఠశాల దానము (25) పనిమూట్ల దానము (26) అ పుష్పముల దానము (27) హరికథ, సంగీత, సాహిత్య, నృత్య, వి నోదముల సత్కార్యములకు వినియోగ పర్చిన ద్రవ్య సహాయము (28) మృతి బొందిన శవముకు ద్రవ్యసహాయము (29) కర్మ సహాయము (30) గురువులను వాగ్వి పెద్దలగు మహా నీయులకు స్థలస మాధి దానము (31) ముత్తైదువులకు బాలులకు పశువు కుంకుమ గం ధ, అక్షిత, పుష్ప, ఫలాదులు, ఫరిమళాదులు, వస్త్ర భూషణ, వస్త్రాలదానము (32) ఛత్ర, చోమర, వింజామర, విసరుకరి ల, పాదరక్షల దానము (33) గుట్టు కట్టించే ద్రవ్య సహాయము. ఇట్టి మొదలైన నట్టి దానములు, జనులు వారి వారి శక్తికొలది ఏదా నమైనను “ఈశ్వరార్పణం బ్రహ్మకర్మణమ్” “రామార్పణం” “కృష్ణార్పణం” యని ఈ నాలుగింటిలో నొక బాక్యము నొక తెప్ప చు, భిక్షదానము యివ్వవలెను. వీటి వలన పుణ్యలోకములో భోగ భాగ్యములు కలిగి మరు జన్మములో శ్రీ గానో పురుషుడుగానో జన్మించి అపైశ్వర్యములను పొందగలరు. తాను కర్మత్వమునే జ్ఞాను పోధితత్వము వహించిన యెడల ఫలములేదు, ఫలములేదు. ఫలములేదు ముమాత్మకి తెలియ చేయడమైనది.

528—పైని ఉదాహరించిన దానముల కన్నిటిలో జలదాన ము మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది యగును ఎటలానగా జలము దట్టిక తీ ర్చును. సకల వృక్షాది ఓషధులను అనగా చెట్లు మొక్కలను రక్షిం

పు చేస్తుంది. మజిలీ, బావులు చెరువులు, కోనేరులు, త్రవ్వించడము, చలి వేండ్రాలు పెట్టడము, గోవులకు తొట్లు కట్టించి నీరు నివ్వడము, బాటసారులకు నర్తములు కట్టించడము ఇవి ఉన్నంతకాలము ఆ జీవి పుణ్యము పెరుగుతూనే ఉండును. పుణ్యలోకములో భోగభాగ్యములు పొందుచునే ఉండును. ఇవియున్నియు 90% వ సంఖ్యనందు చెప్పిన పుణ్యకర్తలో చేర్చబడును.

సర్వగుణమనగా.

కాంతగుణ ప భావము.

527—కాంతము శిరో భూమిగా మన్నమాట మఱచి పోయి దుష్కర్తాచరణమునకు దలచెట్టి సర్వతి నొందుట కూడదు.

(2) హింస యన్న జంతువులను వధించుటయే కాదు. ఇతరుల హానిని నొప్పించుటయే హింస.

(3) పూజయన్ననూకతో నోటబలుకుటకాదు. మనశ్శుద్ధి కలిగి చేసిన భక్తియే పూజ.

(4) స్నానమన్న గంగలో మునుగుటకాదు. మనస్సున లేతమైన కలమ్రచము లేకుండుటే స్నానము.

(5) శుచియన్న మడి బట్టలు కట్టుకొనుట కాదు. బుద్ధిమాంద్యమును వదలి పరిశుద్ధ చిత్తముతో నుండుటే శుచి.

(6) పాండిత్యమన్న వేద శాస్త్రముల సభ్యసించి వివాగములకు బూనుకొనుట కాదు. బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది బ్రహ్మనందము ననుభవించుటయే పాండిత్యము కాబట్టి. ముఖ్యముగా కాంతచిత్తత గలిగియుండ వలసినది.

(7) విశ్వామిత్రుని దంతమడిసి వడినను, వశిష్టదంతమాత్రమును గోలవడక, మనస్సున కాంతతను వహించి యున్నందున గదా యరని కాలాంతరమున నులభింపగా జయించినది కాంత

బ్రహ్మజ్ఞానము శాంతమే తపస్కృతి, శాంతమునకు సమానమైన సద్గుణ మొక్కటియులేదు. శాంతతలేని వాని ఇన్ద్రము నిరర్థకము. మోక్షాపీక్షగలవానికి మనస్సులో సహంకార మమకారము లెప్పుడు నుండకూడదు. అహంకారమమకారములను బొత్తిగోవదులుకొని నిరస్త చిత్తత గలిగియున్న వాడొక్కడే. ముముక్షువుగాని యితరులుగాను అహంకార మమకారములెంత ఐర్యంతము విడువనో అంత పర్యంతము అజ్ఞానాంధ కూపములోనే బడియుండవలసి వచ్చును.

528—సర్వగుణము నుఖము నందు గలుపుచున్నది. ముక్తుచగుచున్నాడు.

529—సర్వగుణము రజో గుణమును తమోగుణమును నణచ గలదు.

530—శరీరము నందుండు సమస్త ద్వారములయందుండు బ్రకాశించుచుండు జ్ఞాన మెప్పుడు కలుగింపున్నచో అప్పుడు సర్వగుణము బాగుగా వృద్ధి పొందియున్నదని తెలిసికొనవలెను.

531—శాంతగుణము పుణ్యమునకు కుదురు కోపము కలుగకుండుట.

532—శాంతమే బ్రహ్మజ్ఞానము.

533—శమమనగా మనోవిగ్రహము.

534—దమో మనగా ఇంద్రియ నిగ్రహము మంచిగుణము.

తమోగుణ ప్రభావము.

535—తమోగుణము వలన కోపము కలుగును. కోపము వలన అహంకార మమకారములు కలుగును. అవివేకము కలుగును, పరాభ, సోమరితనము నిద్ర, మొదలగు వానిచే బంధించును. అత

మానము పొగిగాహని కలుగును. వీటిని నివర్తించుకొని శాంత శమదమాది గుణములను పొందిన యెడల మోక్షమార్గమును కనుగొన శక్తి కలుగును. తమోగుణముచే కలుగు కర్మమునకు అవివేక ఫలము కలుగును. యీవిషయమైన పాపపుణ్యములకు ఈ గ్రంథమునందు 71 వ పత్రము 59 వ సంఖ్యను చూడుము.

536—కోపము పాపమునకు కుదురు.

రజోగుణ పృథావము.

537—రజోగుణము వలన రాగాదులతో గూడుకొనినదని యు అభిలాషను, అభిమానమును, గలుగ జేయును. రాగమనగా పరస్పర విషయముగా గలిగెడు చిత్తవృత్తి. యిందువలన పొగిగాహని కలుగును. అపుమానము గలుగు ఈ రజోగుణము వృద్ధిని బొందిన దగుచుండగా పరద్రవ్యము స్వీకరించుట యందు కనబడు ప్రతివస్తువు నందాశయును గలుగును. యిందువలన రావణుడు జన్మను గనుక వీటిని నివర్తించుకొని, శాంత, శమ, దమాదిగుణములను పొందిన యెడల మోక్షమార్గమును కనుగొన గల శక్తి కలుగును. రజోగుణముచే కలుగు కర్మమునకు దుఃఖఫలము గలుగును. ఈవిషయమైన పాప, పుణ్యములకు ఈ గ్రంథమునందు 71 వ పత్రము 59 వ సంఖ్యను చూడుము.

538—రజోగుణము పాపమునకు కుదురు.

539—రమో—రజో—గుణములకు బోధిగా వదులుకొని శాంతగుణము కలిగి నిర్మల చిత్తర గలియున్న వాడొకడే ముముక్షువుగాని యితరులు గారు.

540—ముముక్షువు అనగా మోక్షము కలుగజలయునని యెదు కోర్కె—గృహకు పశలముదిగిన నిచ్చగలవాడు.

ముఖ్యతాత్పర్యము.

541-(1) కాంతగుణము వలన జ్ఞానము కలుగును.

(2) రజోగుణము వలన విషయా న్నికలుగును.

(3) తమోగుణము వలన విచార జ్ఞానమును • అవివేకమును కలుగుచున్నది.

542-(1) ఇంద్రియముల కంటె విషయములు శ్రేష్ఠమైనవి యగును.

(2) ఆకర్షణది విషయముల కంటె మనస్సు శ్రేష్ఠమైనది యగును.

(3) ఆమనస్సుకంటె బుద్ధి శ్రేష్ఠమైనది యగును.

(4) ఆబుద్ధికంటె త్వేత్తిజ్ఞానది ఆత్మ శ్రేష్ఠుడగును.

(5) ఇతర వస్తువులయందు గలబుద్ధికంటె ఆత్మ బుద్ధి శ్రేష్ఠమైనది యని లోక ప్రసిద్ధియైయున్నది.

543—ఇందుకు ఇతిహాసము కలదు అదిఅనగా

శ్లో॥ ఆత్మబుద్ధిసుఖంనైవా.

గురుబుద్ధి ర్విశేషతః

పరబుద్ధి ర్వివాదాయ

స్త్రీబుద్ధిః ప్రళయంతరకః

అన్నశ్లోకము చొప్పున ఆత్మబుద్ధివలననే జ్ఞానసంగతులు తెలిసికొని ఆత్మలో ఊహించి పరమార్థమును కనుగొనవలయును. ఈ రహస్యమును కనుగొనినవాడే భక్త్యుడు వీడె విముక్తుడు.

మాయామాటలు విషయమై

544—ప॥ పురుషులున్ను, స్త్రీలున్ను, మాయామాటలు, దబ్బుటమాట భావకూడదు. అదిసవాక్కు తప్పకూడదు. సా॥ “మాయాతత్త్వేన వాచ్యమానవాదుః” అను శ్లోనిని బట్టి మామత్వరైఖానం

డి ఏ విషయ ముండె నను అడినమాట తప్పకూడదు. వాగ్దత్తము తప్పిర యెడల పాపమునంభవించును. ఇది సత్యము ఇది తెలియక మానవులలో కొందరు యోచించక విజ్ఞప్తిగు మాటలాడెదరు తరువాత పశ్చాత్తాపమును తెచ్చుకొనెదరు ఇందువలననే మాటలకు నవును యోచనచే మాటలాడ వలయును. ఒకరిచేత చిక్కు పడకూడదు. చిక్కు పడినయెడల అప్రతిష్టకలుగును. భూమియందు లేకమాత్రమైనను మనకు హక్కులేదు. నాపాలం నా ఇల్లు నాసొత్తు నాతోటలనివాదాడెదరు తుదకు భూమియందున్నంత మట్టుకే గాని (తల్లి గర్భమునుంచి జననమైనప్పుడు తెచ్చినదేమియులేదు.) అంత్యకాలములో యమచంచులు చేత బడినపుడు పట్టుకపో యేది యేరాలేదు. ఈ రెండున్ను పుల్లంకేయని, జనులందరికి తెలిసేయున్నది. తెలిసిన్నీ అందులో కొందరు అజ్ఞానములో పడి జనులను మఃఖంచెదరు. చారాజులకు సహా ఉన్నంత మట్టుకే గాని ఎందుననున్న హక్కులేదు. తుదకు యోచించగా భూమికి కర్త భగవంతుడే గాని మరి యొకడులేదు మనముచూచుచుండగా జనులు చేతులు చాచుకు రిక్తహస్తములతో పరలోకమునకు వెళ్లుచున్నారు. జనులుచూచుచుండగా మనమే చేతులు చాచుకు రిక్తహస్తములతో పరలోకమునకు వెళ్లుచున్నాము. స్థూలకీరమును ఈ లోకములోనే దహింప చేయుచున్నారు. ఇంతమాత్రమునకై, మిట్టి పడనేల! మిడిసిరా

మానవపాపములు

లనేల! తుగ్గి పడనేల! ప్రిజలను దుఃఖించనేల! దార్జన్యముచేయనేల! ఇతరులను బాధపెట్టనేల! అపగా రుణములు తీర్చకపోవుట, దొంగపనులు చేయకలంచుట, ఇతరుల కిబ్బంది కలుగజేయుట ఇతరులసామ్యహరించుట స్త్రీ—పరువునును గమనించుట పురుషుడు

పక్షస్త్రిని గమనించుట వ్యవహారములలో మోసపుచ్చుట దురాలోచనే చేయుట క్రమము దప్పట అక్రమముగా నడుచుట చండప్రచండముగా భోవము దెచ్చుకొనుట పాపకార్యములకు నమృతించుట ఇట్టివి మొదలై నటువంటివి మోసన పాపము లనబడును. .

చేతులతో చేయబడిన పాపములు.

545—పరస్త్రిలతో భోగించుట, నరహత్యచేయుట కొట్టుట తన్నుట కట్టవేయుట దొంగిలించుట తన పశువుల నితరుల చేలలోనికి విప్పివేయుట చేలగట్లు దున్నుకొనుట ఇతర భూము లపహరించుట ఈశ్వరునితో నమానమైనటువంటి తరాళతో తక్కువ తూనికె తూచుట తాను ఎక్కువ తూనికె తూచుకొనుట ౪0 తులములకు తగ్గుగల శేరుతో తూనికెత్తూచుట తాను రయితులవద్ద మొక్కువ వీసెతో తూనికె తూచుకొనుట తక్కువ తూము తక్కువ శుంచము తక్కువ శేరుతో కొలత కొలించుట తాను రయితుల వద్ద ఎక్కువ తూము ఎక్కువ శుంచము ఎక్కువ సేరుతో కొలతకొలుచుకొనుట సినలుకానిపిచ్చపడులు కొలతలు నుపయోగించుట కొలతలో మోసపుచ్చుట ఇట్టివి మొదలై నటువంటివి చేతులతోచేయు పాపము లనబడును. లేక కాయపాపము లనబడును. కాయమనగా దేహము సినలుగా తూనికె తూచడము సినలుగా కొలతలు కొలవడము ధర్మమార్గమగును.

నోటివాచక పాపములు.

546—అనత్యము చెప్పట అలద్దము చెప్పట కఠినముగా మాట్లాడుట దుర్భాషలాడుట దొమిత్తి జరిగించుట అడిన మాట తప్పట యిస్తానని అకపిట్టుట బిట్టుపెట్టుకొనుట ఇట్టివి మొదలై నటు

పంటిది వాచకసావము లనబడును. నోటిమాట సావములనబడును.

547—ఇట్టి చెడుకార్యములను చేసి, తరువాత వశ్చాత్రావము పడనేల? ఇడుములు పడనేల? శ్లోక్కిష్టు పడనేల? చింతించనేల? ప్రాణమును అనునములో? తెచ్చుకొననేల? తుదకు అధికారుల యెదుటకు పోనేల, శిక్షలు పొందనేల? ఇహలోక శిక్షలుగాక పరలోకములో యమదండన కూడాకలదు. ఇందుకు సాక్ష్యశ్లోకము—

548—ఈ మాయ ప్రపంచములో జన్మించి కండకావరము వల్ల ఇట్టి తంత్రములచే అవకీర్తి బాధలు నొందుటకంటె, తత్త్వం మురహరి నామము ముదముతోదలచుచు ముక్తి బొందవెనో మనసా? అనిపాడినట్లు ఈ గ్రంథము నందున్న మురహరి నామమును సంతోషముతో భజించుచు ముక్తి నొందడము ఉత్తమమగును. తంత్రమనగా—మాయ—మాయ—అనగా—లేనిది—రాని—పోనిది.—

తలిదండ్రులు మొదలైనవారి ప్రభావము.

549—(1) మొదటిది తల్లి (2)వ వాడు తండ్రి (3)వ వాడు గురుడు (4)వ వాడు దైవము.

550—(1) దైవముకంటె పదిమడుగు లెక్కువ గురువు గురువు అనగా (1) వంశావళి గురువు (2) కాల్యములో విద్య నేర్పినవారు గురువు (3) వృత్తిపనులు నేర్పినవారు గురువు (4) కారణ మిచ్చినవారు గురువు.

(2) గురువుకంటె పదిమడుగు లెక్కువ తండ్రి.

(3) తండ్రికంటె పదిమడుగు లెక్కువ తల్లి.

(1) కనిపించినందున తల్లి మొదటి దైవము.

(2) సాక్షి వంశరించినందున తండ్రి రెండవ దైవము.

(3) సన్మాన్యములోఁ జెచ్చినందున గురువులు మూడవ దైవము.

(4) మోక్షమునిచ్చుట వలన దైవము నాలగవ దైవమనిపెద్దలు చెప్పదురు.

551—నవమానములు మోసి వ్రనవవేదనచే బాధ పడి తుదకు మహాకష్టముతో కనిపించిన తల్లినిన్నీ, నానావిధములై వ్యధలకు తలయిచ్చిన తండ్రినిన్నీ ఎల్లప్పుడు భార్యయు తానును వారిని సంరక్షణచేసి పూజించుట ఇహలోకమున కీర్తియు పరలోకమునందు భోగభాగ్యములు కలుగును. ఇట్లునడవని వారిఁ ఇహలోకమున నవకీర్తియు పరలోకమున యమదండన గలుగును. ఇందుకు సందేహములేదు.

552 మంచిగుణములు గలవారు.

(1) భగవత భాష్యముచే నేవారు.	పురుషులు.	స్త్రీలు.
(2) సత్యముగా ప్రవర్తించువారు.	భక్తుడు.	భక్తురాలు.
(3) మంచికార్యములు గృహించువారు.	నీతిమంతుడు.	నీతిమంతురాలు.
(4) కాంత కమ చమ గుణములు గలవారు.	బుద్ధిమంతుడు.	బుద్ధిమంతురాలు.
(5) మంచి చెడ్డలు గృహించువారు.	ధీరకాంతుడు.	ధీరకాంతురాలు.
(6) ఆత్మానాత్మ్యము గృహించువారు.	తెలివి పరుడు.	తెలివిపరురాలు.
	వివేకి.	వివేకి.

	పురుషులు.	స్త్రీలు.
(7) అహంకార మహంకారములు లేనివారు.	కాంతుడు.	కాంతురాలు.
(8) ఒకరి యందు పీఠము గలిగినవారు.	దయాపరుడు.	దయాపరురాలు.
(9) ఒకవంశవేలేక పలుకువాడు.	నిఖంటుడు.	నిఖంటురాలు.
(10) అంగణిని సమముగా చూచువాడు.	సమిష్టి.	సమిష్టురాలు.
(11) అపకృతముందు ఆదుకొన్నవారు.	ఆపత్ బాంధవుడు.	ఆపత్ బాంధవురాలు.
(12) ఒకరి యిబ్బందిని తలంచేవాడు.	కనికరుడు.	కనికరస్తురాలు.
(13) సమముగా పంక్తిభోజనము పెట్టెవాడు.	పక్షపాతములేనివాడు.	పక్షపాతములేనిస్త్రీ.
(14) న్యాయముగా ప్రవర్తించే వారు.	న్యాయస్తుడు.	న్యాయస్తురాలు.
(15) సంకల్పము వికల్పము కోరికలు లేనివారు.	జ్ఞాని.	జ్ఞాని.
(16) తప్పిదము పొందనివారు.	చిత్తోపి.	చిత్తోపి.
(17) వకరికి ఉపకారముచేయువాడు.	ఉపకారి.	ఉపకారురాలు.
(18) మనస్సుయందు కపటముంచనివారు.	విష్క-వటి.	విష్క-వటి.
(19) పుణ్యకార్యములు చేయువారు.	పుణ్యాత్ముడు.	పుణ్యాత్మురాలు.

పురుషులు శ్రీలు ఇట్టిముద్రలను ధరితము గలిగి జ్వంజ్వములను వధ్యరించిన వారు ఇహలోకమునందు వ్యాధి క్రియ వ రలోకమునందు మోక్షభోగ భాగ్యములును పొందగలరు.

553 చెడుగుణములు గలవాడు.

పురుషులు.

శ్రీలు.

(1) భగవద్భామును చే పామరుడు అట్లాని పామరురాలు.	
యనివారు.	
(2) దూషణవ్యభావముగ అనబడ్డది.	అనబడ్డరాళ్లు.
లవారు.	
(3) చెడుకార్యమును పూ దుర్మాత్రిపులు.	దుర్మాత్రిపురాలు.
నువారు.	
(4) మనస్సుయందు కప కపటగుడు.	కపటగు రాలు.
టముంచువారు.	
(5) ఇమిడ్చి గొంటిమోటు కూర్చుడు.	కూర్చురాలు.
లాడేవారు.	
(6) న్యాయమును తలంచ నీతిలేనివాడు.	నీతిలేనిశ్రీ.
నివారు.	
(7) తప్పకమును పొందిన ద్వేషి.	ద్వేషి.
వారు.	
(8) ఒకరియందు కుమిలి నిర్దయడు.	నిర్దయరాలు.
నివారు.	
(9) పంకిలోనలి పక్షము వక్షపాతకుడు.	వక్షపాతకి.
చేసేవారు.	
(10) మనస్సు యందున్న కుచ్చికుడు.	కుచ్చికురాలు.
సంగతి తెలిపనివారు.	

- (11) పదులుచేసిన మేలు వివాదపూరితము. వివాదపూరితము.
మరచినవారు.
- (12) సత్యములన్ని మాట అసత్యము. అసత్యురాలు.
లాడేవారు.
- (13) దుడుకు పనులుచేసే దుష్టుడు తుంటరి. దుష్టురాలు.
వారు.
- (14) కొంటి మాటలాడేవా పలుగాలి. పలుగాలి.
రు.
- (15) పోకి మాటలాడేవా లుక్కా. లుక్కా.
రు.
- (16) మడియకు ఒకరరహా చపలచినుడు. చపలచినురాలు.
గామాటాడు వారు.
- (17) అసత్యముగా ప్రవర్తించే అసత్యుడు. అసత్యురాలు.
చేవారు.
- (18) ఒకరికి అపకారముచే కఠినచినుడు. కఠినచినురాలు.
సేవారు.
- (19) ఒకరితో నొకరుమా కలమ్రుడు. కలమ్రురాలు.
ట్లాడునప్పుడు స్నేహము
తెచ్చువారు.
- (20) ఘోరుతెచ్చిన వస్తువు అనుమానికుడు. అనుమానికురాలు
ను నమ్మినవారు. అనుమానం పెనుభూరిము.
- (21) పాపకార్యములు చే పాపాత్ముడు. పాపాత్మురాలు.
యవారు.

పంచమహాపాతకములు.

22—(1) వ్యర్థనీయము (2) సురాపానము (3) గురువర్తిగ
మనము (4) బ్రహ్మహత్య (5) మహాపాతక నహానానము యీ ఏను
పంచమహాపాతకములునను

23—పురుషులు శ్రీలు ఇట్టి చెడ్డ చేష్టలు మొదలై నటువంటివి పూనుకొన్నవారి భూలోకములో శిక్షయు యమలోకములో నరక దండనకలుగును.

వివచంతువులు.

(24)—వృద్ధి కస్య వివచంతుచ్చం (2) హక్తి కస్య వివచంతుః (3) తక్షకస్య వివచంతుస్తా (4) సర్వాంగం దుష్ట సేవివచంతా (1) తెలుగు తోకయందును (2) ఈగకు తలయందును (3) పాముకు తోరలయందును (4) దుష్టనువకు సర్వాంగములయందు వివచమునందును చంతువులకు వీటివలన మృత్యువుగలుగును చంతువులవలన వీటి మృత్యువు గలుగును వీటికిన్ని చంతువులభయముగలదు. చంతువులకున్న వీటి భయముగలదు.

పరువువిషయము.

54—జనకృతి (1) పరువుపోగొట్టడమే—శ్రీ

(2) పరువులేవడమే—శ్రీ.

(3) పరువుపోవడమే—శ్రీవల్ల

(4) పరువురావడమే—శ్రీవల్ల

5—ఇది గ్రహించి పరువుతోనున్నవారే శ్రీలు. ఈ జగమునందు పరువు అనేవస్తువు మహాగొప్పదియగును. ఇట్టి పోవును సంపాదించుకొన్నవారే ధన్యులు జగమునందు మృత్యుగలవారనిన్నీ అరించాలు అనిన్నీ పేరు వహించినవారే ధన్యులు.

6—పరువు పురువులేనివారు జగమునందుండి ప్రయోజనములేదు.

7—పరువుపోవడం శుభమాత్రం పరువురావడం దినాలచేరట.

8—పరువు ఎట్లువచ్చును. మంచి వడతవల్ల వచ్చును.

2—అరిండా అనే పేరున్నవచ్చును. నజ్జన సాంగత్యమున జ్ఞ పచ్చును.

పుర్ర—పుర్ర—నంతానము విషయము.

10 జనులలో నంతానములేదని కొందరు వ్యవసమునందుచు న్నాడు. కొందరికినంతానము గలిగినంతో పించుచున్నారు. కొందరికి నంతానము గలిగి దుఃఖము నొందుచున్నారు. తలిదండ్రులకు నంతానము వలన హింస మృత్యువు గలుగుచున్నది. ఇట్టి దుఃఖదుఃఖములు మనము చూచుచున్నాము. గదా! ఇందుకు నమస్త్రి—

11—శ్లో. ఏకోపి గుణావా పుత్రో దుష్టుడైనక కైరవి:

12—టీక. తలిదండ్రులను పోషించున అయిదు కలిగిన కుమారుడొక్కడచాలును క్రితపహించును కుమార్తెయైనను ఒక్కలే చాలును దుర్మాత్తులైనవారు నూరుగురున్నను నేమి ప్రయోజనము ఇట్టివారివల్ల తలిదండ్రులకు హింస మృత్యువు గలుగును ఇందుకు నిదర్శనము.

13—ఏకచంద్ర ప్రకాశన నక్షత్రైశిం ప్రయోజనం॥

14—టీక. ఒకచంద్రుడయ్యెను లోకమంతా ప్రకాశింపుచున్నది. అచంద్రుడులేక నక్షత్రము లెన్నియున్నను ప్రయోజనమేమి కుదరకు ఇది యంతయు తలిదండ్రుల ప్రార్థకర్తమని ఎంచవచ్చును.

శ్లోకములు.

15—శ్లోకం. వేదమూలమిదంతా వ్యాధిభార్యమూలమిదంగృహం కుక్షిమూలమిదంభాన్యం ధనమూలమిదంబగత్.

16—శ్లో. వ్యాధిమూలమిదం వేదమూలము. గృహమునకు భార్యమూలము. భాన్యమునకు కుక్షిమూలము. బగత్తునకు ధనమూలమిదంతావృత్తము.

శ్లోకములు

556—శ్లోకం: అనభ్యాసవిషంకాక్రమ మతీతాభావనాది
పందరిద్రాకృతివిషంగోష్ఠి. వృద్ధకృతరూపవిషం.

తా. అభ్యాసములేనిపోనితీ కాక్రమమిషము తీతాభూతాక
యన్నప్రదు భావనమేవిషం. దరిద్రునకు విసోదగోష్ఠియేవిషము.
మునలివానికీ వయసు పెండ్లా మేవిషము.

557—శ్లోకం: కోటిరానాంస్వరోయాపం పాతివ్రత్యంతంయో
పితా విద్యాదూపంకరూపీణం మూరూపంతవస్వినాం.

తా. కోటిలకు స్వరముగూపము. శ్రీలకు పాతివ్రత్యముయో
పము. కురూపకీ విద్యరూపము. తపస్యాలకు మూరూపము.

విగ్యార్థలవిషయమై.

558—(10వ పత్రము 180వ సంఖ్యనందు చెప్పినప్రకార
ము తల్లిగర్భమునుంచి శిశువుగాజన్మించి తల్లిపాలుత్రాగి పెరిగి బా
ల్యావస్థనుంచివెడలి యవ్వనదశపొంది తలితండ్రులు అన్నదమ్ము
లు అప్పచెల్లెళ్లు ఇంకాఉండబడ్డ బంధువులు మొదలై వహారితోనున్న
పాకకాలకువెళ్లుచు పాకకాలలోఉన్న ఉపాధ్యాయునితోనున్న బాలు
రతోనున్న కలహించక వారికిఅనుకూలముగా ప్రవర్తించుట విద్య
సేర్పుకునే విద్యార్థులకు విధానముకడయున్నది. ఇట్లుచవ ర్తించినమొ
దల మంచిమగుణముగల విద్యార్థులనేపేరువహించగలరు. విద్యార్థిఅ
వగా బరిలోచదువుకునేదిన్నవాడతలచును. విద్యార్థులవగాబరిలోచ
దువుకునే చిన్నవాళ్లవలదుదురు ఈదిగువవృద్ధావారించిన 180వ సం
ఖ్యలో చెప్పినప్రకారం ఉపాధ్యాయునివల్ల నకల విద్యలునేర్చి సం
వన్నులైవయెడల ఇహలోకము నందు కీర్తిపొందగలరు. ఇందుకున
మృతి. 1.1. విద్యధనవిద్యు తాగర్వక నేలయేరేయి. బంధువుల
గూర్పు స్నేహిత ప్రకీర్తమునను. నైహికముపిత్త నుభయం ఇతి

కపరచు, గానమనుచు విద్యకై గడగవలయున్నాఁడే. విద్యాగురూ
గాం నన్నిదానహారంతను శ్లోకము చొప్పున విద్యయందుగాని
ఈగ్రంథమునందున్న బ్రహ్మజ్ఞానము యందుగాని అపేక్షగలవారు
న్నిదానహారములందు అంతగా ప్రేమించరు. ఇట్లా కష్టపడి విద్యనేర్చిన
యెవరి విహితా ముష్టిక సుఖము లనుభవించగలరు. అనగా ఇహ
పరిలోకము లిందుగల భోగభాగ్యములు పొందగలరు. ఇందుకునిద
ర్శనము శ్లో. అభ్యాసాను పరీవిద్యా, బుద్ధి కర్తాను సారిణి ఉద్యోగా
ను సరీలక్ష్మి, ఫలంభాగ్యాను సారిణి శా. అభ్యాసము వలన విద్యవ
చ్చును. కర్తానుసారముగా బుద్ధికలుగును. ఉద్యోగాను సారముగా
నైశ్వర్యము వచ్చును. భాగ్యానుసారముగా ఫలముగలుగును. గను
క ఈ గ్రంథమును నమ్మిన వారు పాపములగుదురు. మోక్షమటచేత
నుందును. ఇందుకు సందేహ మేమియు లేదు.

గురుబోధ

శీవయోగ- లక్షణము.

560—సింహాస్త్రాంత్రలో 60 వ పత్రం 49 వ సంఖ్యయందు వి
వరించిన ప్రకారం తల్లిగర్భములోనున్న పిండమునందున్న గుర్జ
లోనున్న మృగములలోనున్న పక్షులలోనున్న ఇతరపురుగుల స్వ
రూపములలో నున్న స్త్రీ—పురుష నపుంసక స్వరూపములు
కలిగియున్నవి. శిథి పూర్వజనై పార్శ్వపంచిత కర్మములను బట్టి
గూడుమార్చి గూటిలో ప్రవేశించినపుడు దేహమందు గలస్త్రీ—
పురుషనపుంసక రూపములను తాననిగ్రహించుకొనుచుగాని “శీవీ”
మార్త్రం స్వరూపములులేవు.

561—“శీవి” విషయమై 20 వ పత్రం 28 వ సంఖ్యయందు
వివరించిన ప్రకారం పరమార్థ ప్రవీరింబడును.

జీవియొక్క నామములు.

561—(1) జీవి (2) చిత్తుజీవారత్తజ్ఞానస్వరూపము విద్యయనబడును

562—(1) జీవారత్త (2) పరామారత్త (3) అంతరారత్త (4) చిదారత్త (5) కమలారత్త (6) నిర్మలారత్త (7) ఆత్మబుధారత్త—జీవుడు—సుకారత్త—శివుడు

563—(1) ఆపోజ్యోతి (2) జీవనజ్యోతి (3) పరంజ్యోతి (4) జ్యోతి.

564—(1) రాజహంస (2) హంస (3) జీవహంస (4) పరమహంస, (5) రాయంచ.

565—(1) ప్రాణము (2) ప్రాణవాయువు (3) ఉచ్ఛ్వాస (4) నిశ్వాసలు ఇవియన్నియు లెక్కించగా 22 నామములగును.

లక్షార్థము కనుబడని వస్తువు.

566—“జీవి” శరీరము నంతటా వ్యాపించియుండును. ఘటము ప్రకృతి కాయము స్థూలశరీరము శరీరము అనగా దేహము “ఓం” కారస్వరూపము అవ్యక్తమని చెప్పబడును.

567—ఈ జీవి ఏ తాను చేసిన పాపపుణ్యములు అంత్యకాలమందు తాను సాక్షిరూపముగా యముని ఎదుట నిలవబడి తెలియజేయును అందుకు తగిన ఫలములు అనుభవించును.

568—సాంఖ్యమతే శరీరలక్షణమునందు 17 వ పత్రములో 7 వ సంఖ్యయందు వివరించిన ప్రకారము “అవ్యక్త” తత్వమువలన ఏర్పడిన 25 తత్వములతో “నత్తు” “చిత్తులు” రెండున్ను చేరి శుక్లమందు వ్యాపించి “పింజోత్పత్తిలో” చెప్పినట్లు స్త్రీ పురుషావస్థలు నుంచి పురుష రూపముగానో స్త్రీరూపముగానో జన్మించి తాను తల్లిగర్భములోనుండి భ్రానించి పరాత్పరుని దివ్యజ్ఞానమును ము

అది 66 వ పత్రములో వివరించిన ప్రకారం పసికనములో 6 నంబ ర్పరముల ప్రాంతములో ఉండగా గురువు వలన విద్యాభ్యాసముపొంది పూర్వజన్మములో తాను చేసిన పార్థవసంచిత కర్మమును బట్టి సకలవిద్యలు నేర్చి సంపన్నుండై శృహస్థా శ్రమ ధర్మమార్గము నమిత ప్రవర్తనగా సంపదించుచు "వేదపారాయణ విపాకాం" అన్నశ్లోకము చొప్పున యిందున్న వేదాంత వాక్యములను గ్రహించి "బ్రహ్మసంతు బ్రహ్మజ్ఞాః" అన్నశ్లోకము చొప్పున అమనస్కమునే బ్రహ్మజ్ఞానము నన్గయుచు వలన పొంది బాల్య యౌవన కామార వార్ధికములలోగాని "విద్యాకురాకాం పనిద్యా నహారం అన్నశ్లోకముచొప్పున విద్యయందు అపేక్షగలవాడు విద్యాహారమును తలంచ నటువలె ఇది అన్నియు గ్రహించి తనను పుట్టించిన భగవంతుని తలంచుచు బ్రహ్మను కనుగొనినవాడే మానవుడనటకును బ్రహ్మప్రాప్తికలుగగలదు.

666—దూషణ, భూషణ తిరస్కారములు రక్తమాంసములు గల మాంస కీరమున కేగాని "జీవిలనే ఆత్మకులేవు అయితే" "జీవిలనే ఆత్మకు" పుణ్య—పాప—కర్మములనుబట్టి (1) పరలోకము నందు 6 యోగ్యలోకములు గలవు అందున భోగ, భాగ్యములును (2) యమలోకమునందు 6 గలవు. అందున యమదాడననున్న, (3) ఇనాలోకమునందు అనగా ఈ భూలోకమునందు జనన మరణములు రెండున్న దుఃఖ కుఃఖములు రెండున్న, గలవు. ఇవిమూర్తముల పువు అయితే "జీవి" తనపుణ్యసికయముచేత బ్రహ్మములో టై క్యమైనయెడల జనన మరణములు దుఃఖ కుఃఖములు, నశించును.

670—కొందరు మానవులు, దేహము దహనమై భోజున్న దనినీ, క్వాన, గాలిలో కలిసి భోజునని చెప్పుదురు. ఇది పిచ్చి మాటలు, ఏదే పాపములనబడుదు. పైవి దేహమార్చించిన పదిలో

కనులు ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించబడెను. తరచి చూడుము.

571—నానావిధ కామ్రములను చదువవలయు ననితి భ్రాం
తిని ఓడిచిపెట్టి తత్వవివేచనముచేసి అత్యుద్దేవత్యమును పరబ్రహ్మ
మని యెఱుగవలయును.

572—యజ్ఞస, యాజన, అధ్యయన, అభ్యాస, జాన భృ
తిగ్రహ, స్నాన, సంధ్య, జప, తపనాదు—నము—యాగ—తీ
ర్థయాత్రాది నకల సత్కర్మములు చేయుట వలన తత్వజ్ఞానము
కలుగజాలదు. అత్యుద్దేవము గలుగజాలదు.

573—నకలవిద్యలు చదివినందున ఉదరపోషణ కొంతగాని
మృత్తిపొందజాలదు. ఈ దేహమునందున్న అత్మను అంతరంగ దృ
ష్టివలన కనుగొనినయెడల ముక్తిపొందగలదు. అంతరంగ దృష్టి
అనగా అత్మతోడిహించి చూచుట. మరిన్ని మనోనేత్రమున బడును.

574—దేహమునకే బాహ్య కొనమనే స్నానాదులు కా
వలయునుగాని “జీవితనే అత్మకు కొనమనే స్నానాదులతో పనిరే
దు. దీనికి అంతర పరిశుద్ధజ్ఞాన స్నానమే ఉచితమైయున్నది. దేహ
స్నానాదుల వలన అత్మ పరిశుద్ధుడగుచున్నాడనుట వృథా భ్రమ
స్నానములు బాహ్య దేహస్థాఖ్యమునకేగాని అంతరాత్మ స్థాఖ్య
మునకుకాదు. “జీవితనే అత్మక” జ్ఞానకొనమే స్థాఖ్యము. మరిన్ని
అత్మజ్ఞాన కొనవమువలననే పరిశుద్ధుడగుచున్నాడు. ఇందుకు సాదృ
శ్యము!

575 తే. “కొనములు రెండు తెగులై చను బ్రసిద్ధి.

మృత్తికాజలములచేతః సురభు బాహ్య.

మనలి నాభ్యంతరపు కొనమునగ కాన,

శుద్ధియని కద నదియియ్యిబుద్ధియగుటలు”

576—తా॥ బాహ్య పరిశుద్ధమని అంతర పరిశుద్ధ మన లేక భావపరిశుద్ధమని రెండు విధములు.

577—తా॥ బాహ్య పరిశుద్ధమనగా మృత్తిక అనగా విభూతిచేతను జలముచేతను చేయబడునది బాహ్య పరిశుద్ధము. అంతర పరిశుద్ధమనగా కామ, భోగ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్య, రాగ, ద్వేష, దంబములతోనున్న, ఆవణి, కార్మిక, మాయిక, మామేయ, తిరోదినములనెడు పంచమలములు మొదలైన దుష్టగు సంఘములతోడను కూడక, మనస్సు నిరమ్రమైయుండుటే అంతర గరిశుద్ధమని విజ్ఞానసంపన్నులగు పండితులు పలుకుదురని తాత్పర్యము.

578 శ్లో॥ ఆశయాబద్ధతే లోకః । నిరాశా పాశబంధకః॥

అత్యాశా పరమందుఃఖం । నిరాశా పరమం సుఖం॥

అనుకృతివలె భ్రష్ట, భ్రాంతి, వాంఛ, ఆశ, వీటియందు మితప్రమాణముగా నంచరించినవారే ధన్యులు లేక వీటియందు మితప్రమాణము తప్పి అక్రమమునుబట్టి అధికముగా దురాశ వాంఛచేసిన మొదల కలిగినవృత్తు యింతంత యనిచెప్పుటకు అలవికాదు. స్వల్పవిషయములలో పైతము యథార్థముగా నుండవలయును.

579—శ్రీవ్రతు॥ తనపుణ్యాతిశయమువలన తన్నుతానెరిగినపుడు సరిసార—సుఖ—దుఃఖములు నిత్యములుగావనియు, సకలప్రపంచ పదార్థములు అనిత్యములనియు, చెడుకర్మలను చేయుట అజ్ఞానమనియు అట్లు తోహించి, శ్రుతి॥ “అజ్ఞానతిమిరాంశస్య జ్ఞానాం జనకలోకమా” అనునట్లు అజ్ఞానమనే చీకటిని జ్ఞానమనే వెలుగువలన పోగొట్టుకొని మోక్షమును కోరువారు సరిసార వముడ్రమునందు మితప్రవర్తనగా నంచరించుచుండురు.

∴ రీతి—అవివేకమువలన అజ్ఞానము, అజ్ఞానమువలన నేను, నాది అనెడి కర్తృత్వ జ్ఞాను, ప్రాథత్యములనెడి అభిమానము, అభిమానమువలన కామ, క్రోధాదులు, భాగద్యేషములు వీటివలన అనేక చెడుకర్మములు చేయుచు “జీవార్థ” బద్ధున, మరణములను బొందుచుండును. ఇట్లు అనేక జన్మములు ఎత్తుచు భూభ్రమంచుచుండును. ఈ దిగువ సూదహించిన నరక ప్రభావము చూడుము.

నరక ప్రభావము.

531—నరకస్థుల వివరణము.

- (1) కారవము.
- (2) మహాకారవము.
- (3) కంటకావనము.
- (4) అగ్నికుండము.
- (5) పంచకష్టము.

532—అనియిట్లు అయిదు నరకములు గలవు.

ఈ నరకములలో మొదటి దానికంటె రెండవ దానియందు నధికదుఃఖము గలిగియుండును. ఈ ప్రకారమే రెండవదానికంటె, మూడవదానియందును, మూడవనరకముకంటె, నాలుగవ నరక మందును, నాలుగవనరకముకంటె అయిదవ నరకమందును, అధిక దుఃఖములు కలిగియుండును.

533—(1) కారవమనునరకము భూమికింద నుండును.

(2) కారవముకింద మహాకారవముండును.

(3) మహాకారవముకింద కంటకావనమనెడి నరకముండును.

(4) కంటకావనమనెడి నరకము క్రింద అగ్నికుండముండును.

(5) అగ్నికుండముకింద పంచకష్టమనెడి నరకముండును.

304—ఇట్టి అయిదు సరకస్థలములను సావకార్యముల తారకమ్యములను తెలిసికొని యముడు ఆయాసాపాత్యమును వహించుచుండును. అంతట ప్రాణులను చూచు బటుబురిసికొని పోయి ఆ యాసరకములయందుంచి అగ్నిచేత కాల్చుచు కత్తులచేతకోయుచు త్రాడులచేతను సర్పములచేతను కట్టవేయుచు కొట్టుచు ప్రాణులను బాధింపుచుండును. మరియు అట్టిసరకస్థలములయందు ప్రాణులను కుక్కలు కరుచుచు పురుగులు దేహమును తొలుచుచు గ్రద్దలు ముఖమును పోచుచుచు బాధింపుచుండును. మరియు యమదూతలు నానావిధములగు కష్టములు కలిగించుచు బాధింపుచుండును. ఈ ప్రకారము జనులు తాముచేసినపాపములప్రకారం పైనిచెప్పబడిన అయిదువిధములగు సరకములయందుపడి తమతమ పాపకర్మములకు ననుభవించదగిన దుఃఖము లనుభవించి అటుపిమ్మట కృమముగా మనుష్యులుగాను పురుగులుగాను పక్షులుగాను మృగములుగాను పుట్టుచుచచ్చుచు పిమ్మట మనుష్యులైపుట్టుదురు. ఈ ప్రకారము ఇనుము అగ్నియందుకాల్చబడి తనకలమమునువిడిచినట్లు ప్రాణులుసరకములచేతను పురుగు, పక్షి, మృగములు మొదలగునవిగా పుట్టుటచేతను తమతమపాపబాహుళ్యమును పోగొట్టుకొని తుదకు మనుష్యులై మఱిపుట్టుచుండురు. ఇట్లు చెప్పబడెత మనుష్యజన్మమందుచేయబడిన పుణ్యపాపములవలననే నర్వర్ణసరకములను పొందునట్లు ఏర్పడుచున్నదేగాని యితరజన్మములయందుచేయబడిన పుణ్యపాపములనుబట్టి నర్వర్ణసరకములుకలుగనట్లు స్పష్టమగుచున్నది.

305—ఈ విషయమై ఈ గ్రంథమునందు 20 వ పత్రం 20 వ సంఖ్యకింద ముఖ్యకావ్యర్యముచూడుము.

306—పైనిబాహించిన పాములు కుక్కలు పురుగులు, గ్రద్దలు కాదులు మొదలై ట్టివి తరకపాపములొప్పున ప్రాణులను

హింసించ నున్నవనిచెప్పవారా? లేక సరకకూపములో? పెళ్లిసపాపా
కూట్రలో వారేనా? అని శంకరాగా.

587—సరకకూపములో? పెళ్లిసపాపాకూట్రలో వున్నవాడే
యగుదురనవచ్చును.

588—ప్రాణులను ప్రాణులే హింసించేలాగు . యమునిఅష్ట
ప్రకారం జరిగించుచుండురు.

స్వర్గసరకములవిషయము.

భక్తులవాక్యములు.

589—కొందరు భక్తులు స్వర్గలోకమున్ను యమలోకము
న్ను లేనేలేదనిన్ని ఈజగమందే పుణ్యపాపకర్మము ప్రాణులనుభవిం
చవలయునని “తత్వములు” పాడి ప్రచుర పఠచియున్నారు.

590—కొందరు భక్తులు స్వర్గలోకమున్ను యమలోకము
న్ను ఉన్నవనిన్ని ప్రాణులుఅందున పుణ్యపాపకర్మములు అనుభవించి
శేషించిన పుణ్యపాపములు మరుజన్మమందు మానుషజన్మము గా
నో మృగములుగానో పక్షులుగానో పురుగులుగానో జన్మించి అను
భవించుదురని తత్వములు పాడి ప్రచుర పఠచియున్నారు.

591—కొందరు భక్తులు పునర్జన్మము నున్నయని“తత్వములు”
పాడి ప్రచురపఠచి యున్నారు.

592—ఈమూటియందున్న ట్రాకు కనుగొనుటకు ఎవరికక్క
రాదు. అన్వేషించిన పృథ్వికర్త కేగోచరముగా నుండునుగాని ఎవరె
న్నుకనుగొనలేరు.

593—ఎటులైనను మనముచేసేపపలన్నియు యాత్మమైనవి
చేయవలెనుగాని అయి క్తమైనవి తలదాపులోకి తీరూడదు.

504—సామెత: “ఎవరికి వారే యమునాతీరే” అనునట్లు సంసార సముద్రములో పామరులుగానుండి మునిగి తేలుకూ తుదకు 503వ పత్రము 544వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం ||శ్లో|| ఉ॥ “ఎన్నియుగంబులేక నరు లెందరు పుట్టిరొవానిలోన నంభవములు బుద్ధి మంతులును పండితులెందరు గిట్టిరందు లో” కోన్నతికై పరోక్ష్యతి సో ప్పదు ధన్యులు కీర్తికొందగా । నున్నదె పుట్టుగిట్టునటు బూరును చేరుచుకన్క-వారికి॥” అనుశ్లోచితోచ్చననున్ను ||కం॥ “మన సాటి వారలొడవో! మనయెదుటనే మరణముండ మహిగనలేదే! తన వారెవరో? తానెవరనియెడు వాక్యంబువినమె యార్యులు దెలుపక” అనునట్లు అంత్యకాలమునందు నిక్షహస్థలములలో “జీవి” యమ భటులతో న్వర్ణవరకాదులకుంజేరిన పిదప ఇహలోకములో విశ్వాసముతో కేశవుని పొగడని పురుషులు స్త్రీలు ఏగతి అగుదురో ఈ గ్రంథమును తరచి చూచినయెడల గ్రహింపులోకి రాగలదు. గనుక బాల్యయావన కాలార వార్థక్యములోనున్నవారు 1 వ పత్రమునుంచి 14 వ పత్రమువరకు ప్రపంచ సృష్టిక్రమమున్ను 15 నుంచి 40 వ పత్రములలో వివరించిన ప్రకారం “సాంఖ్యయోగము ను; గ్రహించినయెడల బ్రహ్మము-ఇట్టిదని తెలిసికొన్నవారనబడుదురు. మఱిన్ని 41 వ పత్రముముదలు ఈ తారకమనే పూర్వయోగము యొక్క ఆఖరు పత్రమువరకు పున్నసంఖ్యలను దృష్టినిలిపి చదివి జనన మరణములను పునర్జన్మస్థలములను పుణ్యపాపములు మొదలైనటువంటివి తెలిసికొన్నయెడల ఆధ్యాత్మజ్ఞానమనే తత్వజ్ఞానము తెలిసినవారనబడుదురు. మఱిన్ని 1వద్యం॥ తారకంబు మన శ్శుద్ధికారకంబు అనునట్లు తారకమువలన మనస్సు పరిశుద్ధిచేసికొనిన వారగుదురు. ఇందుకు నమస్త్రి.

595—శ్రీ తరవతరవంగ బుట్టును తరులనగ్ని తరవతరవంగ బుట్టును దధిని ఘృతము తనువు నీరీదిదడిచియూ తత్వజ్ఞాని నిత్యముగ నీవు సుఖయింపు నిర్మలాత్మ!

596—చిన్నతనమునుండి చదువు పెక్కులు చదివి చిత్తునుగనలేక చెడుట. ఛీ—ఛీ—అన్నవచనము చొప్పున 9 వ పత్రము 12 వ సంఖ్యలలోనున్న 21 వ పత్రము 31 వ సంఖ్యలోనున్న 60 వ పత్రము 46 వ సంఖ్యలోనున్న చెప్పిన ప్రకారము “నన్ను” “చిత్తుల” ప్రభావమునుగ్రహించి రాబాద్యై అమనస్కమనే పరయోగము యొక్క జ్ఞానమును పొంది సచ్చిదానందము పొందడముకంటె సర్వోత్తమమయిన సుఖము మరిఒకటి జల్లించి వెదకినను కనుబడ లేదు.

పక్షులు భగవంతుని స్తుతించడము.

597—(1) పక్షులలో రాయంచ లేకహంసబృందావసము వద్ద పల్లని జలము గాలి అనుభవించుచు దైవమును తలచి పాడడము మహావినోదముగా నుండునని పెద్దలు చెప్పుదురు. ఇందుకు సాదృశ్యము.

598—(2) వృక్షములు చిగిరించివుప్పించేవనంత ఋతువుకాలములో చెట్ల కొమ్మలమీద చారకమనే కోవెల కూర్చుని మహాసంతోషముతో నన్నగొంతుక స్వరముతో భగవత్ స్మరణచే కూయునపుడు వీనినవాడు ఎవరైనను భగవత్ స్మరణచేయు గానములలో కోవెల కంఠమువలెనే యున్నదని జనశ్రుతి చొప్పుననున్న శ్లో. 1. “అత్తవారి ఇంటివద్ద నోరుమూసుకొని పుట్టింటికివచ్చిన వంతో మహాట” అనిఅడు సామెతచొప్పున శ్లో. 2. “కోకిలానాం స్వరోహణం” కోకిలకు స్వరమే గూఢము గనుక ఆపాడే “కూల” (కబ్బము) మహావిన సాంపుగానుండునన్ను ఇటువలెనే.

599—(3) చక్రవాకమున బ్రహ్మ బాతు మూర్ఖకాంతిలో
కుమటువలె.

600—(4) పూర్ణచంద్రుని తెన్నెలకాంతి యందు చకోరమున
పక్షి మంచి చల్లని స్థలమందు నివసించి భగవంతుని మీద పాడేట
టువంటి పాటవిని నందున అనందకరముగా నుండువని పెద్దలు చె
ప్పుదురు. ఇందుకు నొక ఇతిహాసముకలదు. అదిఅనగా.

ఇతిహాసము.

601 (1) నీ మందార మకరంద మాధుర్యమున దేలు మధుపంబు బో
వునే మదనములకు,

(2) నిర్మల మందాకినీవీచి కలదూగు రాయంచ చనునె తరంగి
ణులకు,

(3) లలిత రసాల పల్లవభాదియై చొక్కు కోయిల చేరునే కుట
జములకు,

(4) బూర్జెండు చంద్రికా స్ఫురిత చకోరక మరుగున సాగ్రద
నీ హారములకు,

(5) గీనంబు జోదరు దివ్యపాదారవింద! చింత నామృత పాన
విశేషమత్త! చిత్త మేరీతి నితరుల జేరనేర్పు! విసుత గుణశీ
ల! మాటలు జేయునేల.

602—పక్షులు ఇటువలె భగవంతుని స్తోత్రముచేయుచుం
డగా మానవులలోకొందరు భూరివిద్యలు నేర్చిన్నీ అవ్వప్పించిన స్పృహ
కల్గిన భగవంతుని స్తోత్రముచేయకపోవడము అద్భుతముగా నున్న
ది. పామరుల విషయమై మరి చెప్పనేల?

603—సా! పరము సాధింపను బ్రహ్మవిద్యయే విద్య!

604—ఇహము సాధింపకు హేమవిద్యయే విద్య!

అన్న సామెతను బట్టి—

∴ 605—సరమనగా—మోక్షముకొరకు బ్రహ్మవిద్యయనే విద్యయును:—

606—ఇహమనగా:—భూలోకముకొరకు హేమవిద్యయనే దోవ్యసంపాదనయున్న “ధనమూల మిదం జగత్” అన్నట్లు. ఈ రెంటిని మరువక సాధింమకొనుచు “రామనామంటు ము” రాజవదము” అనునట్లు ఆశీరవర్షలుని భజించుటవలన మోక్షముతప్పక లభించును. మఱిన్నీ:—

607—“సంసారసాగరందుఖం” అనునట్లు ఇందు “జీవితకాలమంతయు ప్రాప్తగడిచె” “అనునట్లుగాక దీక్షదయావరద్యాసంబు నిత్యజీవవంబు” అనునీ ననుపించి, భగవంతునివిదనె ధ్యానముంచి ఏ ప్రాప్త ఇదె దృష్టిగా సంసారమందు మితప్రవర్తనగా గడుపుకొనుచుండక అనిత్యమైనట్టి తదితర భాధలనే వ్యవహారములు. జనుపుకుంటూఉన్నయెడల! సా “అనిత్యాని శరీరాణి” అన్నవచనము చొప్పుననున్న సా “నిత్యసన్నిహితో వ్యక్త్యుః” అనినీ సా “దినదినగడం నూరేండ్లు ఆయుసు అనునట్లున్న సా “కాలము వ్యథంబాయె మృతికాలము నవీపం బాయె” అమనట్లు కాలముతలస్థించి నన్నడు ఏ మిచేయగలరుగావున! జనశృతి, గాలి ఉన్నప్పుడే నూర్చుకోవలయు నని వ్యవసాయదారులు చెప్పినట్లున్న సా “శుభస్యశ్రీః” మృత్యువచనము చొప్పున నెప్పుడు చేయవలసిన షమల నప్పుడే చేయుచు రేపుమావని జాగుచేయక! సా “ఘటము పగిలి ఘటాశాకములో చేరకముందే” అనగా “జీవి” ఘటముతో ఉండగానే పైని ఉద్ధహరించిన ప్రకారం గృహస్థహ్యాగముననుండి సా “రామనామక్తి సం పాపవినాశకాళణం” అను వారోక్తి నిజట్టి ఆభగవంతుని స్తుతించుచు, జనన మరణములు నశించే మార్గమును కన్నవారు పరిశుద్ధులగుదురు. అంతట నిత్యుల చిత్తులై ఉండవచ్చును.

003—ఆర్యోక్తిని బట్టి అవగా అభిమాన సూన్యతై నై రాగ్య సంపన్నతై తివ్య వేత్తతై తమ్మతాము తెలిసికొని ధన్యులనవారే గదా ఆర్యులనబడుదురు.

000—తమ్మతాము తెలిసికొనిన వారనగా సాంఖ్య తారక ములగ్నిహించినవారే తమ్మతాము తెలిసికొనిన వారనబడుదురు. కాబట్టి ఈ బ్రీదుకు అకాశ్యతమని తత్వజ్ఞానమువల్ల కనబడుచున్నది. 70 వ పత్రమునందు చెప్పినప్రకారం ఏక్షణములోనైనను ఈ ఇహలోకమును విడిచి పోవలసివచ్చునని జ్ఞాపకముంచుకొని పరలోకమునకు పోవుటకు సిద్ధముగానున్నవారు మాత్రమే ధన్యులనబడుదురు.

కలియుగమంత్యకాల

జలప్రోళయమువిషయమై

010—త్రిమూర్తులలో ప్రథమదేవత యైన 'బ్రహ్మ' ఏర్పడిన కలియుగ మంత్యకాలమున జలప్రోళయ మునకు అధిపతియైన త్రిమూర్తులలో 3వ దేవత 'యమ' అజ్ఞవల్ల అర్జవమనే సముద్రము చండప్రచండముగా పొంగినజలప్రోళయము కలియుగమునంతా నశించు చేయుననిన్నీ, అనశించిన—చరా—చరములను అనంతండ్లై పోషించిన త్రిమూర్తులలో రెండవదేవత ఏకోనారాయణ మూర్తి గర్భకునందు ఇమిడి యుంచుననిన్నీ, ఆఏకోనారాయణ మూర్తి ఆజలప్రోళయమునందు వటవరోళయమై యుంచుననిన్నీ ఆశయించిన ఏకోనారాయణమూర్తి (సుమత్ర) నిద్రాస్థుని బాగ్గిదవస్తలోకి ప్రోదేశించి నపుడు, త్రిమూర్తులలో ప్రథమ దేవతయైన 'బ్రహ్మ' ఎట్టియుగమును ఏర్పడునో అబ్రహ్మకే గోచరముగా నుండునని ఆర్యుల వాక్యము.

జ్ఞానీ: "ఏకోదేవ: కేశవోనా వాశివోనా" అనుకృతికొన్పూరనుదకు ఈ త్రిమూర్తులు ఒకరే బ్రహ్మయని అర్థమగును. బ్రహ్మచర్యలవల్ల అభ్యులు ఈచేర్లనిడిరి. అనంత నామమ్యలు కల్పితనామ రూపములే యనబడును.

611—జనులారా! (1) భూమికంటే జలభూతము శ్రేష్ఠమగు ను (2) జలముకంటే అగ్ని అధికమగును. (3) అగ్నికంటే వాయువు అధికమగును (4) వాయువుకంటే ఆకాశమధికమగును (5) ఆకాశము కంటే అహంకార తత్వము అధికమగును. (6) అహంకార తత్వము కంటే బుద్ధి అధికమగును, (7) బుద్ధికంటే ప్రకృతియనెడి అవ్యక్త తత్వము అధికమగును. (8) వీని అన్నిటికంటే ఆత్మయనెడి పురుషుడు అధికమగును. ఈప్రకారము భూతతత్వములయొక్క హెచ్చు తక్కువులను గ్రహించినవారలు పరంజ్యోతి స్వరూపుడగు పురుషుని తెలిసికొని శాశ్వత సుఖముగల మోక్షమును పొందగలరు.

612—తారకముయొక్క ప్రభావము ముగిసెను.

~~~~~

613—భూతదయా పరుడైనట్టి

పరాత్పరునకు.

నమ: నమస్కారము.

~~~~~

614—ఓంకృంతి కృంతి కృంతి:

~~~~~

ర వ పీ త క .

అమనస్కయోగము ఆరంభము.

శ్రీమదఖిలాండ కోటిబ్రహ్మాండనాయకా ఆదిమధ్యాం
తరహితా ఆనందసూహ అనాధరక్షకా ఆపద్బాంధవా సదా
నందా సద్బిదాసందా జనార్దనా నిరాకారా నిరంజనానిర్గుణా
అంతములేనివాడా శాశ్వతముగానుండువాడా సజాతీయవి
జాతీయస్వగతభేదము లేనివాడా శివవిష్ణు, మతస్తుల మధ్య
దుశ్రుకుగానున్న ఈశ్వరా మునిజనవందితా ముక్తిప్రదా
యకా నిర్మలనామా సర్వేశ్వరా సత్యసంకల్పా సత్యజనకా
శ్లో॥ దైవాధీనంజగత్సర్వం అనునట్లు జగత్తుకంతా అధిపతింస
వాడా సర్వలోక పూజ్యుడా దీనునియందు కటాక్షించి తాం
కయోగమును సంపూర్తిగావించి నటువలె 3 వది అమనస్క
మనే బ్రహ్మజ్ఞానమును తఱచిరచియించుటకై భారతీదేవిని
నాహృదయముననిల్పి సత్యవాక్యములచే రచియింపజేసి
తత్వజ్ఞానులును బ్రహ్మజ్ఞులుగామార్చి రక్షింప సదానిన్ను
నేడుచున్నాను. గురువు కుంకమశోభితు రాలైన పండిగాం
తులకమ్మగారికి నేనునదాకృతజ్ఞుడనై యున్నాను. ఇందలి
తత్వములనున్నించ పండితులు ప్రాథులు.

స్వప్రీతరతు }
సమః సమస్కారము.

విధేయుడు
యత్ర రామస్వామి,
చోమకజమాదారు.

అలకట్టుతోట,
రాజమండ్రి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

4 వ ప్రకరణము.

అమననము అనగా:

బ్రహ్మజ్ఞానము.

జ్ఞానమును బ్రహ్మజ్ఞానమును, నమనమును బ్రహ్మజ్ఞానమును.

నమనమును బ్రహ్మజ్ఞానమును, నమనమును బ్రహ్మజ్ఞానమును.

అం ప్రకరణము	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
హంసానా	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
శివోహం	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
హరిహం	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
బ్రహ్మ	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
శివుడు	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
రుద్రుడు	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
మహేశ్వరుడు	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
ఈశ్వరుడు	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
సదాశివుడు	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
విష్ణువు	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
నారాయణుడు	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
రాముడు	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
కృష్ణుడు	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
భగవంతుడు	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
దేవుడు	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
త్రిమూర్తులు	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము
అష్టమూర్తులు	అననము	అననము	అననము	అననము	అననము

2—ఈ బ్రహ్మ మొట్టమొదట ప్రపంచము సంతను సృష్టిం
చను కడపట సర్వమును హరించను కర్తగా నున్నాడు.

3—పద్యం! శివకథలీల పాశ్రుల! నృ జించునెడక కమలా
వసుంధరై! యననిసమ స్తజంతు నిహంబుల బ్రోవగవచ్యుతుండనై
వ్రీవిమల జీవసంఘముల పాశ్రుల జంప హరింప రుద్రుడై! యవ
ని త్రిమూర్తులొక్కరగు నార్యుననంతుని మ్రొక్కివేడెడక.

4—భూతములను సృజించను పోషించను చంపను కర్తగా ను
న్నాడు.

5—బ్రహ్మతనగా దుష్టభంజన లేక దుష్టసంహారగా సృష్టి
రక్షణ లేక భక్తరక్షణ యనబడును.

ప్రణవము అనగా

6—ఓం అనే శబ్దమని అర్థమగును.

వస్త్రోటిమంత్రములకు “ప్రణవమే తల్లి” సనకసందన సన
త్కుమారనారదాది యోగులు అట్టిప్రణవముతో చేరిన మంత్రము
లను పఠించుట చేతనే త్రిలోకపూజ్యులైరి.

7—ప్రణవప్రభావము వర్ణింప నెవరికిశక్యముగాదు. ఈదిగు
వ నుదహరించిన 271 వ సంఖ్యను చూడుము

(1) వేగాంతము,

8—వేదాంతమనగా వేదములందు కడపటజ్ఞాన కాండంబున
బ్రహ్మజ్ఞానమును దృఢముగా బోధింపువాక్యములే వేదాంతము
లనియు ఉపనిషత్తులనియు చెప్పబడును.

(2) ఉపనిషత్తు.

9—ఉపనిషత్తు అనగా బ్రహ్మమొట్టిదని తెలియవచ్చి అజ్ఞా
నమును పారదోలి బ్రహ్మైక్యమును బోధించునది ఉపనిషత్తులన
బడును,

∴ 10—ప్రపంచకమునందున్న మానవులు (1) బ్రహ్మ చర్య శ్రమము (2) సన్యాసశ్రమము (3) వానప్రస్థశ్రమము (1) తీర్థ యాత్రలు (2) గంగాస్నానములు (3) ప్రతిపక్షవాసములు (4) భోగములు (1) యోగములు (2) మానయోగములు. (3) పంచమండలు (4) తివిధ దృష్టులు ఇట్టిమొదలైనట్టివి తెగద్రుంచి సామెత క్రిందఁ “ఉన్నతావున ఆత్మజిందీ తెలిసిలే ఊరారు. తరుగ నల” అన్న తత్వజ్ఞము. చొప్పున ఉన్నతావుననే గృహస్థమార్గముననుండి కష్ట—సప్త—ద్రవ్యవ్రయము కలుగకయే సునాయాశముగా ఈ గ్రంథము ననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానము వలన మోక్షమార్గము కన్ప గొన గలరు.

బ్రహ్మజ్ఞానము అనగా.

11—బ్రహ్మ — ప్రపంచ, సృష్టి క్రమము. మొదటి ప్రకరణము 13 వ పేజీలో చెప్పిన ప్రకారము (1) విద్యలలో శ్రేష్టమైనవాడు (2) రహస్యములో శ్రేష్టమైనవాడు (3) ఉత్కృష్టమైనవాడు (4) స్వానుభవమును కలుగజేయువాడు (5) ధర్మమార్గమును తప్పనివాడు (6) స్తుతించుటకు మిక్కిలి సులభమైనవాడు (7) పరిశుద్ధమైనవాడు (8) నాశములేనివాడే. “బ్రహ్మ”

జ్ఞానము

12—ఈ గ్రంథము నందున్న వాక్యము లన్నియు “బ్రహ్మ జ్ఞాన” మనబడును—మఱిన్నీ—

∴ 13—బ్రహ్మజ్ఞానం—రాజ యోగానందము అనగా బ్రహ్మజ్ఞానయోగమునుండి గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గమును వదలక ఆత్మజ్ఞానమువలన ప్రపంచ మాయాశక్తి ని మఱచి నదా భగవంతుని సాధించే అనందమే బ్రహ్మజ్ఞానందము రాజయోగానందమనబ

దును. సాంఖ్య, తారక, అమనస్కములచే ముతైరంగులుగా శ్లో
ల్లుచుండును. రెండవది కులభేదములు లేవనుట—“అభేదం”

ధ్యానయోగమనగా

14—ధ్యానసమయమున నిశ్చలభక్తిని గురిగామనస్సుయం
దుస్థాపించి నకలబాహ్య విషయముల తోచివేసి ఈశ్వరతత్వము
నో మాత్రము—“స్మరింప”—చేసికొనునో వాడే ధ్యానయోగు
లలో నుత్తముడగును—“స్మరింప”—అనగా—బంగారపు వస్తు
వులలో నవరత్నమును స్థాపించినటువలె—చునస్సునందు—ఈశ్వర
తత్వమును స్థాపించుకొనుట అని అర్థమగును—ఇందుకుసమత్తి || గీ ||
తరవతరవంగ బుట్టును తరులనగ్ని తరవతరవంగ బుట్టును దధిని ఘృ
తము తనువు వాసీతి తరచియా తత్వమెరిగి నిత్యముగ నీవు సుఖయిం
పుచిరత్రూతత్త !

ము || విషయమై.

15—వేలం నెట్టివలె గురువులవారి వద్ద ఉపదేశముపొందిన
ను భూరివిద్యలు అధిక ప్రశ్నలుచేపన్న భాషలు, నకలశాస్త్రము
లు సంస్కృతములు మొదలైనటువంటివి నేర్చి నప్పటికిన్నీ విగ్ర
హారాధనలు దేవతార్చనలు చేసినప్పటికి కత్తి బలిఆరాధనలుచే
సినప్పటికి యోగము మానము సాధించినప్పటికి వ్రేపంచస్పృశ్యకృమ
ము బ్రహ్మక్షామము సాంఖ్య తారక అమనస్కయోగములు చూ
డని యెడల ముక్తుడుకానేరడు.

16—నానావిధములైన గ్రంథములను చదువలెనెడి
భ్రాంతిని విడచి పద్యం॥ “నికరమైన మంచి నీల మొట్టిచాలు
తథుకు బెథుకు రాళ్లుతల్పెడలొలనునట్లు ఈ గ్రంథము ననుసరించి బ్ర
హ్మక్షామము పొంది అజ్ఞానము వలన గలుగు నరకదుఃఖ బాష్ప
ములకు మూలమైన చీకటిని నివారణచేసికొని జ్ఞానమనే దేదీప్య

సోపానముల వెలుతురు వలన . అనందబాష్పములను విడుచుట ఎంత మేలో గృహించుడి.

బోదక కళలు,

17—ఓంకారం 16 వివిధములుగా భాగింపవకుచున్నది.

(1) అవిద్యాపాదము.

1/1 బాగ్రతలో బాగ్రత.

18—గురు సన్నిధానమున శాస్త్ర శ్రవణము లేయు నమ యమున నడుగవలసిన విషయముల నెల్లనడిగి తెలిసికొని మరల మరవకుండుట.

2/2 బాగ్రతలో స్వప్న.

19—గురువుల నాశ్రయించి శాస్త్ర విషయముల నాలకించు నపుడు ప్రమాదవశమున నావిషయములు జ్ఞప్తిలోనుండియనుం దకపోవుట.

3/3 బాగ్రతలో సుషుప్తి.

20—గురువుల వద్ద నద్విషయములను వినవలెనన్నకుతూహ లములు గలిగి య పకిని పూనుకొన్న దీక్షితుల నెచ్చగింప తప్పటచే త విన్నవిషయము లేమియును జ్ఞప్తిలో నిలవక పోవుట.

4/4 బాగ్రతలో తురీయము.

21—గురువులవద్ద శ్రద్ధతో శ్రవణముచేసికందున వస్తుతత్వ జ్ఞానము కలిగి తెలిసికొన్న వస్తువు నెప్పుడు చింతించుట.

(2) మునిద్యాపాదము.

5/1 స్వప్నములో బాగ్రత.

22—కలగని మేల్కొని కలలో తాగన్నవాని నెల్ల దప్పుక

6/2 న్యష్టములో న్యష్టము.

23—కలగని మేల్కొన్న తరువాత, కలయందు కన్న విషములను మరయు మరవకంకుట.

7/3 న్యష్టములో సుఖపి.

24—కలగని మెలుకువ వచ్చినప్పటికి కలలో గన్నసంగతి నొమఱచి పోవుట.

8/4 న్యష్టములో తుక్రియము.

25—కలయందు గన్నవిషయములను బట్టి కష్ట సుఖములు కలుగు నన్నఫలము నందలి విచారము మాని ఇవియంతయు మనఃప్రకృతిగాని మరియొకటి కాదని నిశ్చయించుకొని బ్రహ్మము సంధానమున నిలకడ గలిగియుండుట.

(౨) ఆనందపాదము.

9/1 సుఖపిలో జాగర.

26—సుఖముగా నిద్రపోయి లేచిన తరువాత నిద్ర సుఖమిట్టిదని తెలియజేయుట.

10/2 సుఖపిలో న్యష్టము.

27—సుఖనిద్రచేసి లేచినను దాని సుఖమిట్టిదని తెలిసియు దెలియకుండుట.

11/3 సుఖపిలో సుఖపి.

28—నిద్రపోయిలేచిన పిమ్మట తత్సుఖమిట్టిదని తోచకుండుట.

12/4 సుఖపిలో తుక్రియము.

29—సుఖముగా నిద్రపోయినను నిద్రావస్థ యజ్ఞానవిషయమేగాని ప్రజ్ఞాన భువప్రత్యగాత్మయైన తనకు విషయముకాదని తెలిసికొనుట.

(4) తురీయాపాదము.

13/1 తురియములో భాగ్యత.

30—బ్రహ్మను సంధానమున నున్నప్పుడు భాగ్యదవస్థయై
కృష్ణవృత్తలైన తుర్విపాసలు తోచి ప్రపంచ వృత్తికలుగుట.

14/2 తురియములో న్వస్థము.

31—బహు నిష్ఠయందున్నప్పుడు భాగ్యతనస్థావ్యాపార
ములగు తుర్విపాసలుతోచి ప్రపంచ వృత్తినే కలిగి కలగియుండుట.

15/3 తురియములో సుమధుస్థి.

32—బ్రహ్మ నిష్ఠయందు వికల్ప రహితముగా నుండుట.

16/4 తురియములో తురీయము.

33—భాగ్యతన్వస్థ సుమధువులవలన, కలుగు భేదములను
అఖండ పరిపూర్ణ సచ్చిదానంద పరబ్రహ్మము తనకంటె అస్య
ముగాదను వృత్తి భేదమును లేక పరబ్రహ్మమైన తానే తానిని
యుండుట. మఱియును, పైచెప్పిన 15 భేదములు ఏదిన్నీ లేక అఖం
డ సచ్చిదానంద సర్వ ఫరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము తానే తాని తనకం
టే వేరుగా లేదని నిశ్చయ జ్ఞానము కలిగి తాను తానైయుండుట.
ఈ 16 వ భాగమే అన్నిటికంటెను ఎక్కువైన స్థితి. ఇంతకంటె ఎ
క్కుడు అనుభవములేదు. ఇట్లు 15 భాగములలో నుండు “ఓంకార
మే” ప్రకృతియనియు పరాపరబ్రహ్మమనియు చెప్పబడును.

34—పైచెప్పబడిన వాటిలోచతుష్పాదములు నాలుగు—
స్వస్థ అవస్థలునాలుగు—అవిలనగా.

(1)—అవిద్యాపాదము (2) సువిద్యాపాదము (3) ఆనందపా
దము (4) తురీయాపాదము—ఈ 4 గున్నుచతుష్పాదములనబడును.

(1)—భాగ్యదవస్థ (2) స్వస్థావస్థ (3) సువిద్యావస్థ (4) తురీ
యావస్థ—ఈ 4 గున్నుస్వస్థావస్థలనబడును.

36—అవస్థాత్తయములవివరము.

(1)—జాగ్రదవస్థ—మెలుకవలో చేయుపనులు.

(2)—స్వప్నావస్థ—కలలోకనుబడేవన్నియు.

(3)—సుషిప్తవస్థ—సుఖనిద్ర.

(4)—తురీయము—బ్రహ్మనిష్ఠ.

37 అవస్థాత్తయములవివరము దిగువనుదాహరించడమైనది.

(1) జాగ్రదవస్థ.

(37)—జాగ్రదవస్థఅనగా మెలకువలో చిదాపాశ రూపముగల జీవునకు (1) నేత్రము—స్థానము. మెలుకొని ఉన్నప్పట్లో జీవితరీతియు వంతటా వ్యాపించియున్నను దానివిశేషభాగము నేత్రమునున్నందున నేత్రమేస్థానమని ఎన్నబడ్డది. (2) వైకరి—అనగా—వాక్కు; (3) స్థూలమనగా—భోగం; (4) క్రియ—అనగా శక్తి; (5) గుణము—అనగా—సాత్వికము; జాగ్రతాభిమానమువల్ల వికృతదనినీ, వివరించజేపుదనినీ పేరు; (7) వీటికిలక్షరము—అ—కారము; ఈలక్షరమునకుదేవత విష్ణువల.

(2) స్వప్నావస్థ.

38—స్వప్నావస్థ—అనగా—నిద్ర కల మెలకువలో జీవునకు (1) కంఠము—స్థానము; (2) మధ్యమము—అనగా—వాక్కు; (3) సూక్ష్మము(వాసనామయము) అనగా—భోగము; (4) జ్ఞానము—అనగా—శక్తి; (5) గుణముఅనగా—రజోగుణము; (6) స్వప్నాభిమానమువల్ల తైజసదనినీ, ప్రాదిపాసికజీవుడనినీ, స్వప్నకల్పితుడనినీ పేరు; (7) వీటికి—లక్షరము—ఉ—కారము; (8) ఈలక్షరమునకు దేవత బ్రహ్మఅట.

(3) సుషిప్తి.

39—సుషుప్తవస్థ—అనగా—సుఖనిద్రచీకటిలో జీవు

నకు (1) హృదయము—స్థానం; (2) పైసంది—అనగా—వాక్కు
(3) అనందము—అనగా—భోగము; (4) ద్రవ్యము—అనగా—
(5) గుణము—అనగా—తామసము; (6) సుషుప్తాభిమానమువల్ల
ప్రాకటమైన పారమార్థికజీవుడనినీ పేరు; (7) వీటి—అక్షరము
మ—కారము; ఈ అక్షరమునకు దేవత రుద్రుడట.

(4) కురీయవస్థ.

40—కురీయమనగా—బ్రహ్మవిష్ణు ఈ పైనిచెప్పబడ్డ మూ
డవ స్థలను అడ్డగింత చేసేభావము తెలిసికొని బ్రహ్మవిష్ణుయందుండుట
పరమార్థాత్మో జీవుడు కలసిపోవుచున్నాడు. ఇట్టి వారే విజ్ఞానులమని అ
నుభవించును.

41—పైని ఉదాహరించిన—అ—కార—ఉకార—మ
కారములనే మూడు అక్షరములు చేరి “ఓం” అనే ప్రణవమాయెను
ఈ ప్రణవము త్రిమూర్తుల స్వరూపము.

42—ఈ ఓం కారము నుండి, యేకాక్షరములున్న సకల
చరా—చరములు స్వరమున్న బిడ్డెను. కాబట్టి ఓం కారమే స్వర
ము దేహమున్న జీవుడున్న ఓం కారస్వరూప మగును.

43—(1) నానాజీవ జాదకట్టల (2) వేదాంతచూడామణి అ
నే అరవ గ్రంథములలో పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం అ—కా
రమునకు దేవత విష్ణువనినీ ఉ—కారమునకు దేవత బ్రహ్మ అని
నీ చెప్పియున్నది.

44—తెనెగు గ్రంథములలో అ—కారమునకు దేవత—బ్ర
హ్మ అనినీ—ఉ—కారమునకు దేవత విష్ణువనినీ చెప్పియున్నది.

45—ఈ రెంటియందున భేదా భేదములు చదివినవారు ని
శ్చయము తెలిసికొన వలయునని ప్రార్థన.

46—ఓం కారము ప్రణవము శిరంబు శిరస్సు త్రినేత్రం

బు మూడవ కన్ను. అనగా జ్ఞాననేత్రము. జ్ఞాన నేత్రము అనగా మనోనేత్రము. అంతరంగ దృష్టియనబడును. అంతరంగ దృష్టియనగా ఆత్మలో ఊహించి చూచుట,

భక్తిమార్గములు.

47—భక్తి—అనగా—రెండు, మార్గములు.

(1)—జ్ఞానముతో కూడుకొననది—భక్తి

(2)—అజ్ఞానముతో కూడుకొననది—మూఢభక్తి

48—జ్ఞాన—మనగా—ఎనిమిది విధములు.

(1) ఆత్మజ్ఞానం (5) జ్ఞానం

(2) దేహజ్ఞానం (6) సుజ్ఞానం

(3) తత్త్వజ్ఞానం (7) విజ్ఞానం

(4) బ్రహ్మజ్ఞానం (8) అజ్ఞానం

49—ఆత్మజ్ఞానం—ఆత్మ అనగా (1 వది) బ్రహ్మము (2 వది) జీవుడు (3 వది) మనస్సు జ్ఞానమనగా చదివినది, విన్నది, మనస్సునందు ఊహించి మంచి చెడ్డలు తెలిసికొనడము (తెలివి)

మూఖ్యతాత్పర్యము.

50—(1) ఆత్మజ్ఞానమనగా—మనస్సునందు ఏదిక్కనంగరి, ఊహించి, మంచి, చెడ్డలు, తెలిసికొనడము. ఆత్మజ్ఞానమువలన, దేహజ్ఞానము కలుగును. దేహజ్ఞానమువలన తత్త్వజ్ఞానము కలుగును. తత్త్వజ్ఞానమువలన బ్రహ్మజ్ఞానము కలుగును. బ్రహ్మజ్ఞానమువలన పరిపూర్ణము చెందగలరు.

51—(2) దేహజ్ఞానమనగా దేహముయొక్క సరములు శరీరములు రక్తమాంసము తెలిసికొనడము. బ్రహ్మతత్త్వజ్ఞానమువలన తెలియబడును, ఈ గ్రంథమునందు 2 వ ప్రకరణ సాంఖ్యమును చూచినదే దేహజ్ఞానము.

52—(3) తత్వజ్ఞానమనగా జనన మరణములు గుఱి, దుఃఖములు మొదలైనటువంటివి తెలిసికొనడము. మనస్సు పరిశుద్ధమగును. 3వ ప్రకరణ తారకమును చూచినదే తత్వజ్ఞానము.

53—(4) బహుజ్ఞానమనగా మోక్ష (పదవులు) స్థావరములు గ్రహించడము 3వ ప్రకరణ అమనస్కమే బహుజ్ఞానము.

54—(5) జ్ఞానమనగా—దేహజ్ఞానములో 25 తత్వములయందు 26వ తత్వము, ఆత్మేచ్ఛరమాత్ర పరమాత్మేచ్ఛరమని ఆత్మజ్ఞానమువలన తెలిసికొని, తనవల్ల ఎఱుగబడిన దేహేంద్రియాది నానావిధ నామరూప ప్రపంచంబు (దృశ్యం) అనగా చూచినదంతా కల్లనియు, నర్వప్రపంచంబును ఎఱుగుచుండెడు జ్ఞానానందమయుండగు తాను (దృశ్యం) అనగా శాశ్వతుడు గాడనియు ప్రపంచంబు, అనర్వంబనియు ఆత్మస్వగూవుడగు తానునర్వజ్ఞానానందపరబ్రహ్మమయనియు ఎరింగి నకలనందేహములు మాని నిష్కాముండై, నిర్వోకల్పండై, ఏతలంపులు లేక, కేవలసాక్షి మౌతుండై ఆత్మధ్యానపరుండై ఆనందించుట జ్ఞానమనబడును. ఆత్మధ్యానమనగా ధ్యానించడము.

55—(6) సుజ్ఞానమనగా—సాలోక్య, సామీప్య, సాయూప్య సాయుజ్యముల నాలుగింటిని స్వాధీనము చేసుకొన్నయెడల, సుజ్ఞానమగుదురు, మఱిన్నీ.—

56—(7) విజ్ఞానమనగా—అగ్నితో సమానమైనటువంటిదిల రిషద్వర్ణములు అరింటిని, రాగ ద్వేషములపడింటిని, మలమూలముల దింటిని అంటిని వారే విజ్ఞాన సంపన్నులనబడుదురు. ఇట్టి సుజ్ఞాన, విజ్ఞానంతో కే ముదిమిచావులు మొదలగు దుఃఖములు లేని అమృతరూపమగు మోక్షస్థానములభించి వైకృతసత్త్వము అనేకవిధ మరణములు నశించును ఈదిగున నుదహరించిన మంత్రముల సాధనము 264 సంఖ్యను చూడుము. .

57—(8) అజ్ఞానము—అసగా దేహజ్ఞానములో 20 రత్నములు
 నందును 20వ రత్నములకేవలమూర్త్యపరమాత్మే ఆత్మయని ఆత్మ
 జ్ఞానము వలన తెలిసికొనలేక దేహమేతానని తలంచి దేహభి
 మానము గలవాడై కామ, కోప, లోభ, మోహ, మద, మా
 ద్విరగ్భ, శున్య, అసూయాది, అవిద్య, అనేకగుణములు గలవాడై
 వ్యభిచార పరపాప్య చోరత్వ అనే నిపిద్ధకర్మల నాచరించి పాప
 కార్యములు చేయుచు, ధన, మధ, గాధాంధకార, తాపత్రయము
 లచే దుఃఖించుచుండుట అజ్ఞానము. దీనివలన జనన మరణములు
 నెల్లప్పుడే గలుగును.

పామరులప్రభావము.

58—శ్లో॥ పునరపి జననం పునరపి మరణం

పునరపి జననీ జతరే కయనం

అన్నవచనము చొప్పున పలుమారు చచ్చుచు పుట్టుచుండును. తప
 కాయస్కాంధ మింకను విశేషముగా నున్నదన్న భావముచేత నింత
 వేగిరముగా మోక్షము కొరకు బాలుపడవలసినదేమని యాశక్తిగా
 గానుండును. పామరులుగా నుండడము యుక్తముకాదు. “అనిత్యా
 ని శరీరాణి” యన్నవచనముచొప్పున హృదయమును కుడికగాని
 నిలుపుకొని శరీరాభిమానమునువదిలి ధర్మార్థ కామమోక్షములనెఱు
 గగ్రంథమునందున్న చతుర్విధ పురుషార్థములను గ్రహించవలసినది.

59—మందమతులు కొందరు, “నిత్యం నన్నిహితో మృ
 త్యు” అన్నవచనమును మరచి నేడు చేయవలసిన పని రేపుచేయవ
 చ్చుననియు రేపుచేయవలసిన పనిని అమరునాడు చేయవచ్చునని
 యుక్తము వ్యర్థపుచ్చుచుండును.

60—అట్టివారు తుదకు తాముచేయవలసిన కార్యములను
 ఈ గ్రంథమునందు నుచ్చరించిన త్రికాలములయందు నేయక మృ

స్వదేవత ప్రియత్నమైవచ్చి నపుడు సత్కార్యముల నేమియుం చేయక పోతిమికదాయని విచారవడుదురు. కాబట్టి యెవ్వకుచేయవలసినవని నవ్వుచే చేయుట యుక్తము.

61—కామరులనగా—అజ్ఞాను లనబడుదురు. కారణమువలన అజ్ఞానము పెరిగింది జ్ఞానముకలుగును. జ్ఞానమువలన దేహజ్ఞానము కలుగును. దేహజ్ఞానమువలన తిత్త్విజ్ఞానము కలుగును. తిత్త్విజ్ఞానమువలన ఆత్మత్త్విజ్ఞానము కలుగును, ఆత్మత్త్విజ్ఞానమువలన బ్రహ్మత్త్విజ్ఞానము కలుగును. బ్రహ్మత్త్విజ్ఞానమువలన మోక్షములభించును. ఇది యంతయు మనస్సుచే నిర్మించి ఈ గ్రంథమునందున్న ప్రివంచనస్థితిగ్రీవుము, పరబ్రహ్మత్త్విజ్ఞానము, నాంభ్య, తారక, అమనస్క-పరిపూర్ణములవలన తెలిసికొనుము. తెలిసికొనిన వారే భవన్యః. మఱిన్నీ లే. గీ. "చెడవారితో స్నేహించుచేరితేని కడుతప్పక నరులకు మూడుమండు" అనుకృతిని పెడచెడినిచ్చి లే. గీ. పండివారితో మైత్రిఘటించి కేని మేలు జనులకుకలుగును చాలగానునను కృతిని మఱిని నిలిపి మాఖసాగరమలో మురుగుట కంటె సంతోషసాగరంబున మునుగుట ఎంత మేలు కలుగునో గ్రహించుడి.

పురుషార్థముల వివరణము.

62—(1)పురుషార్థమన(2)పరమపురుషార్థమని రెండువిధములు.

63—పురుషార్థమనగా భర్తృ అర్థ, కామములు, మూడును పురుషార్థములుగా చెప్పబడును.

64—పరమపురుషార్థమనగా మోక్షమని చెప్పబడును.

65—పైని ఉదాహరించిన పురుషార్థము, పరమ పురుషార్థములలో చేరిన భర్తృము అర్థము కామము మోక్షములనే నాలుగు పురుషార్థములలో నకల సాగిణిగోటులచే ఆవరించదగినవి మూడు అనగా భర్తృము, అర్థము, కామము.

66—ఈ మూటిలో ఒకదానిని గ్రహించినవాడు అధముడనియు రెంటిని గ్రహించినవాడు మధ్యముడనియు మూటిని గ్రహించినవాడు ఉత్తముడనియు నెవ్వవలయును.

67—ధర్మము ధనమునకు ఆధారము. ధనము ధర్మమునకు ఆధారము. ధనమును కామము పెంపనే దగిలియుండును. కనుక ధనము శ్రద్ధమైనదని కొనియాడ దగియుండును.

68—ఈ గ్రంథములో ఉదాహరించిన మంత్రములను గురువులవలన ఉపదేశము పొందినను గాని లేక పొందియున్ననుగాని లేక గురువుల ననుసరించుటకు దారుధ్యములేని మానవులు ఆమంత్రములను తమ యుష్టప్రకారం గురిగా త్రికరణశుద్ధిగా మనస్ఫూర్తిగా మనోభేదములేక పఠించిన యెడల మోక్షము లభించుటకు సంశయములేదు. త్రికరణశుద్ధి అనగా ఇతర తలంపులుమాని అనితగవును.

69—శ్లో॥ అహం నిగ్రా, భయమైదునాని,
సమావేష తత్పశు, భిర్నరాధాం,
జ్ఞానం వరాగా, మధికో విశేషా
జ్ఞానేన హింః పశుభిర్నమానః॥

70—అట్టి మానవజన్మమై గిరిచరులు ఇలమేమనగాజ్ఞానము పొందిమోక్షము సంపాదించుటయే ఇలము. అట్టిజ్ఞానములేని మానవులు పశుప్రాయులనియెప్పు బడుదురు.

(1) మోక్షపదవుల వివరణము:

71—(1) సాలోక్యము (2) సామీప్యము (3) సాయుజ్యము (4) సాయుజ్యము అనినాటగు విధములు.

72—ఈ మోక్షపదవులు పొందించుటకు సాధనాంతరముల వివరణము.

73—(1) ధ ౩ (2) వైరాగ్యము (3) యోగము (4) జ్ఞానములని నాలుగువిధములు.

(2) ధ ౩ వైరాగ్యములవల్ల పొందవచ్చును.

74—(1) సాహాయ్యమునగా శ్రీ హరిలోకమందు ఉండుట.

75—(2) సాహాయ్యమునగా శ్రీ హరిసాన్నిధ్యమును పోవ
దుట.

76—(3) సాహాయ్యమునగా శ్రీ హరిచతుష్కబాదిదివ్యములు కలవాడై యుండుట.

77—(4) సాయుజ్యమునగా శ్రీ హరి యంద్రికృతమగుట.

(3) ధ ౩ యొక్క విధములు.

78—(1) బాహ్యధ ౩ (2) అవస్థధ ౩ (3) ఏకాంతధ ౩

79—మః శ్రుతుహృద్భావం సఖ్యము శ్రీవరాహము, దాన త్యము, వందనాచారము, సేవయు, నాత్రతో నెరుకయు, సం కీర్తనలో, చింతనంబును, నీతోబ్బిది ధ ౩ మార్గముల సర్వానుష్ఠాన హరినామస్మృతిజ్ఞానమై యుండుట ధ ౩ మందుదలతుం సర్వంబు జై తో శ్రీహరి అన్నవచనము తొప్పున:—

(1) బాహ్యధ ౩

80—(1) బాహ్యధ ౩ అనగా (1) సఖ్యము (2) శ్రీవరాహము (3) దానత్యము (4) వందనము (5) అర్చనము (6) సేవయు (7) అత్మనివేదనము (8) కీర్తనము (9) చింతనము అనెడి తొమ్మిది విధములు.

సవధక్తుల వివరణము.

1 సఖ్యమునగా.

81—(1) అనకపీఠ. ఆధగవంతునియందు ధయ ధక్తులు కలిగి కష్టతో ధగవర్జురగా చేయుట.

2 శ్రీవరాహముగా.

82—(2) దేవుని చరిత్రములు వ్రీక్షించి విని ఆనందించుట
3 వాచ్యముగా.

83—(3) ఊడిగము. కొలువు. భగవంతునికి ఊడిగముచే
యుట. అయినను భక్తిశ్రద్ధలతో మనసభ్యాసమువల్ల సత్తించుట.
4 వందనముగా.

84—(4) ప్రార్థించుట. శమస్కరించుట. మిక్కిలి అడకునగా.
అభగవంతుని స్తోత్రించుట.

5 అర్చనముగా.

85—(5) మానసపూజ చేయుట.

6 సేవయుగా.

86—(6) పూజయ్యెనన భగవంతుని సేవించుట.

7 ఆత్మనివేదనముగా.

87—(7) తనచిత్తమును భగవంతుని యందు అర్పణచేసి ఇ
తర సంకల్పము లేమియు లేక నిష్పంకబుద్ధి కరణభ్యాసముగా
నుండుట.

8 కీర్తనముగా.

88—(8) శ్రీహరి లీలావివోద చరిత్రమును అత్యాసక్తితో
పాడునపుడు దేవాపులకాకుండునై నేత్రములందు ఆనంద బాష్పము
లాలుకును గద్గదస్వరముతో కీర్తనలు పాడునపుడు అభగవంతు
కానందభరితుడై వారితో కాండవమాడుచుండునట.

9 చింతనం అనగా.

89—(9) అభగవంతుని ఆనంద నామములు అత్యంత చిం
తన న్మొందుట.

90—ఈనవ విధభక్తులు బాహ్య భక్తిలక్షణమైయున్నది. వీటిలో నేడైనను ఒకటి దృఢముగా అచరించినయెడల సంపాదనాగరమును చాటి కడతేరవచ్చును. ఇట్టిబాహ్యభక్తి శ్రద్ధతో జడవుచు రాగా అనన్యభక్తి సాధనమై అట్టి అనన్యభక్తి అభ్యుదయించును.

2 అనన్యభక్తి

91—అనన్యభక్తి అనగా—ప్రపంచమునందున్న వశల—చరా—చరము—లందును భగవంతుడే జీవన్మూలముగా నున్నాడని యెరింగి సదా భగవంతుని భక్తి శ్రద్ధలతో ధ్యానించుట.

92—శ్లో॥ .. ఈశ్వరస్సర్వ భూతానాం హృద్యే శే ఘన! తిష్ఠతి,
[భామయన్ సర్వభూతాని యంత్రాధాని యామయా]

93—తా॥ ఈశ్వరుడు సర్వభూతముల హృదయమున పరిపించి నూత్రధారి బామయనాడించు నట్లు సర్వవైకృత్యమును తనమాయచేత భ్రమింపజేయుచున్నాడు.

94—అ. వె. .. నాకు మేలుగోరు నాభక్తుడగువాడు.

భక్తజనులకేను పరమగృహిణు,

భక్తుడెందు జనిన బరతెంతు వెనువెంట,

గోవువెంట దగులు గోడెధంగి.

95—తా॥ ఈ గీతముయొక్క అన్వయం స్పష్టముగా తెలియచున్నది.

96—ఇట్టి అనన్యభక్తి ఏకాంతభక్తి సాధనమగుచున్నది.

3 ఏకాంతభక్తి

97—ఏకాంతభక్తి అనగా—చరా—చర—ప్రపంచమునకు అధిపతియగు పరబ్రహ్మమును ఏకాంతముగా నిర్వహించుట.

అమృత కూర్చుని ధ్యానము చేయుచు త సేవోమయ స్వాంతానై
యుండుట.

93—ఇట్టి ఏకాంతభక్తి వలన బ్రహ్మనందమును అనుభవిం
చుచు నిశ్చల జ్ఞానము కలిగియుండును.

1 ఈశ్వరవిధభక్తి మార్గములలో మోక్ష పదవులు.

యిచ్చేవివనిగము.

99—(1) రాహ్యభక్తి సాలోక్య సామీప్యంబులనిచ్చును.
అనగా శ్రీహరిలోక మందుండుట శ్రీహరి సాన్నిధ్యమును పొందుట.

100—(2) అనన్యభక్తి సామీప్యంబునిచ్చును. శ్రీహరివలె
తమయ్యుకాది చిహ్నములు కలవాడై యుండుట.

101—(3) ఏకాంతభక్తి—సామీప్యంబు నిచ్చును. అనగా
శ్రీహరి యందై కృగుగుట.

102—(1) “బ్రహ్మనందం పరమ సుఖనం కేవలజ్ఞానమూర్తిం

(2) విశ్వాతీతం గగననృకం తత్త్వమస్మాదిలక్ష్మ్యం

(3) ఏకనిత్యం విహృతచలం సర్వశీపాక్షిభారం

(4) భవాతీతం తిథుగరహితం స్థూరం తం నమామి.”

103—కామ మోక్షుట రాహ్యభక్తి అనన్యభక్తి సాధనము
అనన్యభక్తి ఏకాంతభక్తి సాధనము. అట్టి ఏకాంతభక్తి వలన బ్ర
హ్మనందమును చెంది సుఖము సనుభవించగలడు.

104—శి. “అచ్యుతపీఠంబున గృహప్రసూతై ర్విషయవ్ర
తుక్తులై శత్రువులు బుద్ధులు మరల జన్మిత చోరబలై న వారికిం
తచ్చెరబుట్టునే పరులు చెప్పిన క్షిప్ర నిశేచ్ఛనై న నేమిచ్చిననై న గా
నలకునేసిననై న హరిప్రభావతః”

105—కాబట్టి సంసారవిషయా న్న క్షుభయందు మితప్రసవ
దగానంచేరించుచు నితరంముఖ గవాతునిష్ఠుడై యుండ వలయును.

106—కానిన్ను గానక నీకథల వివర వివ్వమాయ కీర్తం
బుతోనెన్నంబాలక నిన్ను కేరొవక నిన్నేవేళబూనింపలేకన్నా!
యా ర్తవికేతనాంగణవిధి! యయ్యో దము వారధి! యెన్నీనిం దిన
ముల్ గ్రమించితి వృథాయేభంకు వాడర్థకా.

1 బాహ్యభక్తి కలవాడుచేయుకర్మ.

107—రసవల్లాకమాదితమైన నకల కీర్తనను యథావిధి
గా అనుష్ఠించి ఈశ్వరార్పణ చేయుచు ఫలకాంక్షియై యుండును.
ఇది ఫలముకోరుటచేత సకామ కర్మమగునున్నది. ఇట్లు సకామ క
ర్మలు జనుల బాహ్యభక్తులకు మనశ్శుద్ధిని పొందుట కష్టము కాబ
ట్టి అట్టి వారు మనశ్శుద్ధిలేక పోయినను భక్తితో భగవద్బాహ్య
రార్పణ విధుల చేయుచుండవలెను. ఇందుకు సమాధి

108—కీర్తన కర్మలు కల్గెబామును

మర్మముదెలుపంగి లేదు' వధునిపు పేరే.

పేర్మనికొడువులకంటెను

దుర్మదమునకెత్తెమన్నిలో' సలనున్నక

109—కా! ఇట్లు బాహ్యభక్తి చేయుచు రాను రాను కీర్
మముగా వృద్ధియై అనవ్యభక్తికి పోయియున్నది.

2 అనవ్యభక్తి కలవాడుచేయుకర్మ

110—రసవల్లాకమాదికరత్నము కీర్తనతో క్రమముగా
అచరించి కర్మఫలమును కోరక తానుచేయు నకల కర్మలు. ఈశ్వ
రాజ్ఞయని సంగరహితుడై చేయుచుండును.

111—కీర్తన వల్లాకీమధరత్నముల

నిర్మలకర్మముల కెవక నిఖలజగత్సం

పూర్ణము హరియను వారదె

విష్ణుసంగ భాగవతుడు జనుభాషికా.

112—తా, వారి వారి కులధర్మములు తప్పక చేయుచు న
కులధర్మము హరికర్మగాచేయువాడు భాగవత శ్రేష్ఠుడగును.

113—ఇట్టి అపవ్యభక్తుడు కర్మఫలశ్యాగముచేసి కోరికలు
లేనివాడై పరిశుద్ధుడగుచున్నాడు. ఇదే సమామకర్మలక్షణము.

114—క, "కరగర్భియంబువేరను
నకుడే కర్మంబు సేయనయ్యెవేరక
హరికర్మగామని పలుకుట పరు
వడి సుజ్ఞానమందు పరమము నీందులో"

115—తా, మనోవాక్కాయములచే నరుడేకర్మంబు చేసి
నను ఈశ్వరార్పణచేయుట సర్వమును జ్ఞానమని పెద్దనుచెప్పచు
న్నాడు.

3 ఏకాంతభక్తిగలవాడు చేయుకర్మ

116—కర్మ ఈశ్వరాజ్ఞ గావున యథా—"విహిత" అన
గా వినిపించిన కర్మలను (ఫలకాంక్షిగాక) ఈశ్వరార్పణచేయుచుం
డును.

117—గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గముననుండి అందున అం
టి అంటక నంచరించుచు భక్తిసంపాదించినవారే ధన్యులు. భక్తి
అన్నిమార్గములలో గొప్పది. ఇంగుకు సమ్యక్:—

118 నీ. (1) "జలజపత్రమునందు నలిలమంట నియట్లు,

అద్దమందున గూవమంట నట్లు,

(2) బురద యాకుమృతపురుగు కంటని యట్లు,

నాబ్యంబు నవ్వాయందంట నట్లు,

(3) భువిదింకపండుపై బొబ్బరంటనియట్లు

బలుచట్లలో తెన్నగలయనట్లు

(4) చిత్తిభావంకు చీకటంటని యట్లు

నాకాశమున వాయువంట సట్లు .

(1) బ్రహ్మచేత్రలు మాయా ద్విపంచమందు

(2) నఖల వ్యవహారములు జేసి యంటకొంకు

(3) రమ్యగుణ భావ ! భద్రాద్రిరామ ! శత్రు

భావ కరుణాలలామ ! లోకాభిరామ !

119—తా. బ్రహ్మచిదుగు చ్చిపంచ జ్ఞానము గలవాడైన
ప్రభు బ్రహ్మజ్ఞానమును విడువక దిగువ శుభాహరించిన లాక్షక
కర్మములలో నిష్పిత్తకర్మ మిహా మిగత మూడుకర్మలు చేయుచు
కర్మఫలములకుండు అభిలాషలేక భక్తితో భగవన్నామోచ్చా
రణ విడువక చేయుచున్న యెడల మోక్షమార్గము కనుగొనకలగు.

120—గీ. విద్యచేభూషింతుండు వెలయుచున్నది దోచరి వర్జిం
పబడు సుమీ దుర్జనుండు చారుమాణిక్య భూషిత శస్త్రమస్త . కం
పైన వన్నగము భయంతరముగోదె !

121—తా. శృంగారమైనమాణిక్యమును శిరస్సుకై ధరించిన
నర్పమునద్ద జేరుటకు భయపడులాగుననే కేవల అహంకారముతో
నుండు దుర్జనుడు విద్యచే ప్రకాశించుచున్నవాడైనను అట్టివాని వి
విద్యను మనము గ్రహించరాదు.

122—కా. లట్టి కర్మలతో ప్రయోజనము లేదని తలచరాదు.
కర్మవలననే జ్ఞానమును పొందవలయు. కర్మాచరణము వలన జ్ఞాన
సము కలుగుట ఎటులనగా పాలలో నెయ్యి కలదు. చెరుకులో పా
నకము కలదు. నువ్వులలో మానెకలదు. పాలు పెరుగుచేసి కవ్వము
తో చిలుకుటయను కర్మచేయుటవలన నెన్నయు రుచ్యారా నె
య్యయు దొరుకుచున్నది.

4 వ పాఠ్యరంగాము.

123—చెరుకును గానుగలో నాడుటవలన బాసక్కుము జొరుకుచున్నది. సువ్వులను గానుగలో అడుటవలన నూనెదొరుకుచున్నది. అప్ర)కారముగానే కర్మాచరణమువలన సంరక్షరణమందు నిగూఢముగానున్న జ్ఞానము సంప్రాప్తమగును. కాబట్టి ఫలాభిసంధి రహితముగా కర్మనాచరింపవలెను.

124—దాహ్యథావలన సాలోక్యమును, నీథావలన దృఢముగా నున్నయెడల సామీప్యమును నిచ్చుచున్నది.

125—అనన్యథాసామీప్యమును నిచ్చుచున్నది.

126—సకాంతథాసాయుజ్యమును నిచ్చుచున్నది. కాబట్టి ధావలన అన్నివిధములలో గొప్పది. అట్టి ధావలన బాగుగా సంపాదించవలెను. ధావల సాంగత్యము సహచర్యమువలన ధావల వృద్ధియగుచున్నది.

127—సామీప్యంకరితకల కుంభముల నిచ్చుచుండును.

సామీప్యకర్తృములు.

128—(1) స్వేచ్ఛ—స్వయముగా చేయుకర్తృ

129—(2) వశేచ్ఛ—వశేచ్ఛ కలిగినకర్తృ

130—(3) అనిచ్ఛ—తెలియక వచ్చుకర్తృ

(1) లాభకర్తృములు.

131—కర్మతనగా పుణ్యకర్తృములు సావకర్తృములని రెండు. అవి అనగా మంచి చెబ్బరలు లేక పుణ్య సావకర్తృములు (1) మిక్కిలి కర్తృ

(2) లాభకర్తృ

132—వ్యవహార కార్యములన్నియు లాభకర్తృములని చెప్పవలెను.

(3) వైదికకర్మమునగా.

133—(1) నిత్యకర్మ (2) నైమిత్తికకర్మ (3) కామ్యకర్మ (4) నిషిద్ధకర్మ (5) ప్రాయశ్చిత్తకర్మ.

(1) నిత్యకర్మమునగా.

134—స్నాన, సంధ్యావందన, జపః తపః, ధర్మము, భేదతర్కము, వైశ్వదేవ, అతిథిపూజ, మొదలగునవి.

(2) నైమిత్తికకర్మమునగా

135—ఒకనిమిత్తమును అనుసరించి చేయునది అనగా సంక్రాంతి, ఉత్తరాయణ, దక్షిణాయన, అర్ధోదయ, ఋషాదధిముఖ మొదలగు పర్వదినములయందు కాలము తిప్పకుండా, స్నాన జపాదులు చేయుట.

(3) కామ్యకర్మమునగా.

136—అశ్వమేధ, రాజమాయ, సౌందరీక హోమము మొదలగు యజ్ఞములను చేయుట.

(4) నిషిద్ధకర్మమునగా.

137—కామ్రములయందు నిషేధించబడ్డది అనగా చరద్రవ్యాపహర, చరనింద, పరీచారగమన, పరహింస, మేధ్యపాన, చోర, అన్యతాదులు ఈ కర్మచేసినట్లయితే నరక ప్రాప్తికలుగును.

(5) ప్రాయశ్చిత్తకర్మమునగా.

138—కామ్ర, నిషిద్ధకర్మ లాచరించినందువలన వచ్చిన దోషములను పరిహరించుటకై చేయు కర్మమునగా అరణ్యవాసము జలభక్షణ, వాయుభక్షణ వర్షభక్షణ తీర్థయాత్ర, కామ్రయణ, సంఘవాదికర్మములు చేయుట.

138—ఇట్లు రక్త లాచరించి నందుమలన కలుగు పురుషుడు సగము.

140—(1) నిత్యకర్మ (2) నైమిత్తికకర్మములు యావత్తన పర్యంతం చేసినట్లయితే ప్రార్థనకర్మములు నశించును.

141—(3) కామ్యకర్మమువల్ల స్వర్గాది భోగములు కలుగును గాని విదేహ వల్యము దొరకదు. తిరిగి జన్మమరణము గలుగును.

142—(4) నిష్కర్మకర్మచేసినట్లయితే నరక ప్రాప్తి కలుగును.

మూఢభక్తి.

143—మూఢభక్తి అనగా ఏ కులములో నైనను ఉన్న మనుజులు మూఢులుగానున్నవారు పెద్దలవల్ల వామ్యముగా అనగా నోటిపూటలవల్ల వివిధ పదవిని అనగా భగవంతుండొక్క జేయని అందుకు తగిన మంత్రములనె యెల్లప్పుడు ఛాప్తాన నిశ్చానలు వేమలుకూ ఉన్నటువలె వ్రతించినయెడల తప్పక మోక్షములభించును ఇంకా నందేహ మేమియులేదు. అనేకవంది మూఢులు ఒకని అకడగా, అయిననామియును వ్రతించినవారు కడలేరున్నారు.

144—జీవితముగమునందలి జనులెల్లమును పల్నమతులు నల్పాయుష్యులుగనుక తపోయోగభ్యాసభావభారణలచేత గడలేరులు మిక్కిలి దుర్లభము, గయోగ మోక్షముచెందుటకు భక్తి, జ్ఞానము, తీరెందును గుఱ్యపాధవంతులయియున్నది, అందులో పూర్వంబున వారుదులు భక్తిపాదనము ననుష్ఠించి ప్రసీద్ధిచెందిరి. వెదకాదులు జేసెందు జ్ఞానమును ప్రసీద్ధివహించిరి. కాబట్టి మనుజులు తమలభిరాదుసారముగా ఏరెంటిలో జ్ఞానమునను భక్తియైనను నోటి దృఢముగా పాసించినయెడల భక్తిజ్ఞానము గాన అర్థభక్తిలేక ఏదియును పొందెదమకు పాధ్యముకాదు.

145—౧. చక్కడు న్నగ్రముల గ్రముల
చక్కడుదానములకాచ కింతపదులు
చక్కడు వృత్తిని భక్తిని
చక్కనిక్రియవచ్యుకుండు సిద్ధమగును.

కాబట్టి భక్తి శ్రేష్ఠమనది.

146—భక్తి అనునది (1) కూర్మాభక్తి (2) ఇష్టశ్రద్ధాభక్తి (3) ఏ
కాంతభక్తి అని మూడువిధములు గనుకనే మానవులు కాంతగూ
మువలననున్న భగవద్భక్తిని అవసరమును పొందవలెను. ఈరెండు
నాకటి లేకున్న యెడల ముక్తిపొందదు.

147—౧. పరివ్రాతమయిందైన పరసివాడు
కరణ తవయాత్మ యందుండె ననెడివాడు
శంఖచక్రధరుడంచు జనెడివాడు
భక్తిభావాధిరతుడునో భగవతుడు.

148—కా. నమస్త్రాతముల యందుండు, పరమాత్మేతన
యందును నున్నవాడనియు ఆయనతప్ప వేరెరుయు లేదని అభేదము
ద్వితో వర్తించు విశ్వులభక్తిగలవాడే, భగవతుడని చెప్పబడుచున్నా
డు. ముఖ్యకార్యములు. మాయాకాంతను జయించినది విర
కాంత, విరక్తికాంతనుజయించినదిభక్తికాంత. భక్తికాంతమేజయిం
చితి ముక్తికాంత ఈనాలుగింటిని భుజించినవారైన పథభక్తి అనబ
డుదురు.

ముఖ్యకార్యము

149—(1) భగవద్భక్తి (2) కాంతగూఢము ఇది గలవారి
మనస్సునందు భగవంతుండు నిలచియుండును.

150—(3) జగదుజ్జితో ఒకటిలేకన్నను అట్టివారిమనస్సునం
దునిలచి యుండెడు మోక్షములించెడు. అన్త్యార్థముకానరదు.

151—(3) ఈ గ్రంథమును చదివి ఈ లెండిని ప్యాథీవములోకి తెచ్చుకున్నవారు వైకుంఠవాసులు.

152—భక్తి అనగా దైవదేవ అని అర్థమును.

153—భక్తి అనగా భక్తి ర్థము కేశవం చురనిపుం చేతో భజ కీధరం పాణిద్యంజ్వలమర్చ యాచ్యుతకథాకా శ్రోత్రద్వయ త్వం కుగ్రామ కృష్ణం లోకయ లోచనద్వయ హరే గ్రహాంఘ్రియగ్రామయం శకుని భూగ! ముకుంద పాదతులసిం మూర్ఖా మూర్ఖోష్ఠవం.

154—తా! అనగా నాలుకచే గేశవుని కీర్తింపుము. మన ముచే మురవయిని భజంపుము. చేతులతో కీధరుని నర్చింపుము. చెవులతో నచ్యుతుని దివ్యచరిత్రములను వినుము. కన్నలతో కీర్తి కృష్ణుని దర్శింపుము. పాదములతో కీర్తిహరినన్నిధికి నడచి పామ్ర ముక్కుతో ముకుందుని పాదతులసిని అభ్రాగింపుము. శిరముతో నధోష్ఠానికి వందనములు చేయుము.

155—భక్తి మూర్ఖము చూపును భక్తీచింతించు భోగ భాగ్యము లిచ్చు భక్తి బ్రహ్మత్వము చెందించును భక్తినిచేకొని నవారాధనలు నగుదురు. తా! భక్తి మూర్ఖము చూపును. భోగభాగ్యములిచ్చును. బ్రహ్మత్వము చెందించును. జనన వరణ ములు నశింపజేయును. బ్రహ్మత్వమనగా వైకుంఠమని అర్థము గును.

భగవంతుని విషయము

156—భగవంతుడు గుణరహితుడా? గుణవహితుడా? మాయారహితుడా? మాయావహితుడా? అని కంఠరాగా 83 వధ్య 105 వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారము మానవులగువారము అన్యస్తే చే న్నస్థితరను స్తుతించిన కడలేరవలనన వారిపేగాని అపహానుభావుడు గుణరహితుడా? గుణవహితుడా? మాయారహితుడా?

మూఁమనహీతుడా ? అని వక్కానించే అవసరములేదు. అలవికాదు. ఈ విషయములనుగురించి తెలిసికొనవలయునని అచ్చగరిగినట్లయితే ఆత్మజ్ఞానమువలన యోచించినయెడల బోధవకును. ఇందుకు సమస్య:—

157— వాదభేదములుమాని, బ్రహ్మజ్ఞానముచే బూని అన్నిసత్ప్రతినిబట్టి ఈ విషయములో వాదభేదముల్ని నివర్తించి, ఆత్మజ్ఞానమువలన తెలిసికొనడమే ఉత్తమము.

158— సమాధిలక్షణము.

(1)—సమాధి-ఆత్మస్వరూపుడగు నేనే బ్రహ్మము అని యెక్క భావము దృఢముగా గలిగి సకల మనోవృత్తులు శూన్యమై ఏతలంపులులేక సకల దృశ్యములు మఱచి నెవ్వడిగా తాను తానై పాక్షిమారముగా నుండుట సమాధియనబడును.

(2)—నిర్వ్యసమాధి—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమేనేను అని ధ్యానించువాడు, ధ్యానము. ఈ రెంటినీ మఱచి గాలితేనిచోట కదలక మెదలకయుండు దీపమువలె సకలసంకల్పములు నశించి బ్రహ్మమునందు మనస్సులయించి తాను బ్రహ్మకారముగా నుండునిష్ఠయే, సమాధియనబడును.

(3)—సవికల్పసమాధి—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమేనేను అని ఏకాంతస్థలమునందు గూర్చిండి చిత్తము నానావిధముల పోకుండ తడేక ధ్యానముగా ధ్యానించుట సంప్రజ్ఞాత సమాధియనియు సవికల్పసమాధియనియు చెప్పబడును.

(4)—నిర్వికల్పసమాధి—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమేనేను అనేకు ధ్యానవృత్తులను మఱచి మనోబుద్ధులు రెండున్న శూన్యమై సకలతలంపులు మఱచి దేహాదిప్రపంచము మొదలగు సకలదృ

శక్యములు ముంచి తాను తానై తన్మయంబుగా కేవల చిన్మాత్రుని
జ్ఞ సాక్షిగానుండుట అపొష్టప్రజ్ఞాంతరి సమాధియనియు, నిర్వోకల్పసమా
ధియనియు చెప్పబడును.

(5)—నిర్వోకల్పసమాధి—నిష్ఠాభ్యాసముచేత అజ్ఞానమయ
మగు నమస్తప్తహృదయ స్థితింజులు నశించి, అజ్ఞానంకల్పపిత్త
ములు నశించి కేవల అద్వయ బ్రహ్మమగు ఆత్మసాక్షాత్కారము
కలుగును.

(6)—నదా, నిర్వోకల్పసమాధి నిష్ఠాభ్యాసము చేయుచు నిర్వి
నిత్యముగా నుండుటకు ప్రయత్నపడుచుండుము.

(7)—ఈ నిర్వోకల్పసమాధిని, భక్త్యవేగుమని పెద్దలు చెప్పు
దురు. దీనివలన, స్వానుభవానందావ్యుత్థము అమితముగా వర్ధించి
దేహవాసన జాత్రువాసన ప్రపంచవాసనలనెడు వాసనాత్రయము
లనెడి తాపము చల్లార్తును.

వాసనాత్రయములు.

159—శ్లో॥ వాసనా ద్వివిధా, బోధితా । శుద్ధాచ మలినా తథా
మలినా జన్మ హేతు స్సన్యత్ । శుద్ధా నశ్మవినాశినీ.
శుద్ధానాన మలినవాసన అని రెండువిధములు.

(1) మలినవాసన.

పాపకార్యములు చేయుట వలన జననమరణములు కలుగు
టకు కారణముగా నుండును.

(2) శుద్ధవాసన.

నదాయెల్లప్పుడు భగవత్కీర్తన చేసినందువలన జననమర
ణములు లేకుండ చేయును.

160—కు)9: లోకవాసనయా జంతో । శాస్త్రవాసనయాచి న
దేహవాసనయా జానం యథావస్థైవ జాయతే ।

161—లోకవాసన అనియు శాస్త్రవాసన అనియు దేహవా-
సన అనియు మూడువిధములు.

(1) లోకవాసన.

162—లోకములో తాను చేయు సర్కార్యములవలన తన
చేరు ప్రభావతి పొందవలయున నెడు తలంపే లోకవాసన తేక ౧) .
పంచ వాసన యనబడును.

(2) శాస్త్రవాసన.

163—తానే సకలశాస్త్రములు చదివినానని గర్వించడమే
శాస్త్రవాసన.

(3) దేహవాసన.

164—దేహ పటుశ్చము చెడకుండవలయుననియు వృద్ధాప్య
మృ, వ్యాధులు, చావు, మొదలైనవి రాకుండవలయుననియు, వన
మూలి కావనములు మొదలైనవి భక్షింది కాయస్థితి కెందవలయు
ననెడి దేహభిమాన తలంపే దేహవాసన యనబడును.

165—పైన ఉదాహరించిన వానకలు సశించువరకు అర్థ
జ్ఞానము కలుగ జాలదు.

166—గీ: జాతిభేదంబు తెన్నుటఁబీతిగాదు.

జ్ఞానమంతల జనమ్రమఁజాలకంబు

అదియు లేకున్నసన్నియుఁవ్యర్థమగును

జ్ఞానకీలంబు నెఱుంగుముఁనిర్రలాత్మ !

కా, కులాభిమానము మతాభిమానము దేశాభిమానము ఈ
మూటిని నమముగా చూచినవారి భిన్నభావము లేనివారనబడు

దురు. జనకృతిః క్షోః అన్యధాచింతితంకార్యం దైవమన్యత్రోచింతయేత్. కా. కాను నొకటిరలపదైవ మొకటిరలచును.

167—పైని ఉదాహరించిన లోకవాసన, శాస్త్రవాసన, దేహవాసన, అనెడు మూడువాసనాశ్రయములు బంధములనబడును. గనుక నిర్వాసనగానుండుట వలన ముక్తిపొందగలరు.

పంచముద్రలు

168—(1) భూచరీముద్ర (2) భేచరీముద్ర (3) అంతర్లక్ష్యముద్ర (4) పగ్మ్యుఖముద్ర (5) సాంధవిముద్ర.

169—కొన్ని గ్రంథములలో వీటిచర్యలు వివిధములుగానున్నవి. ఇవను ఈ ముద్రలు పట్టినందున నేత్రదృష్టి రిగ్గి దేహము శుష్కించును. వీటివలన ముక్తిపొందలేరు.

త్రివిధ దృష్టులు.

170—(1) అమావాస్య దృష్టి (2) సాద్యమి దృష్టి (3) వార్జమిదృష్టి ఈ త్రివిధదృష్టులవల్ల నేత్రదృష్టి రిగ్గి దేహము శుష్కించును. వీటివల్ల ముక్తిపొందనేరదు.

అకాశములు.

171—(1) భుటాకాశము (2) చిదాకాశము (3) ధారాకాశము (4) మహాకాశము (5) హృదయాకాశము. ఈవిధము పంచాకాశములనెಂಬడును.

అధారములు.

172—(1) మూలాధార (2) స్వాస్తిష్ఠాన (3) మణిపూరక (4) అనాహత (5) విశుద్ధ (6) ఆత్మేయములని ఆధారము లారు విధములు. శరీరములు.

173—(1) ఘాలము (2) సూక్ష్మము (3) కారణము (4) మ

భూకారము (5) సమరసము (6) వ్యక్తము. అని ల్యములు (శరీర రమే) అనువిధములు. 71 వ పత్రం 58 వ సంఖ్యనుచూడుము.

174 — (1) మంత్రయోగము (2) లయయోగము (3) హఠ యోగము (4) రాజయోగము. అని యోగములు వ్యాఖ్యములు.

175 — (1) అశిమ (2) మహిమ (3) గరిమ (4) లఘిమ (5) పౌష్టి (6) పౌశామ్యము (7) శుశర్వము (8) వశిష్టము. అనునవి అష్టసిద్ధులు.

176 తా (1) అశి మదిస్థి యనగా లేశముకంటె లేశముగానుండువాడు. బ్రహ్మ

(2) మహిమస్థి యనగా గొప్పవానికంటెగొప్పగానుండువాడు. బ్రహ్మ

(3) గరిమస్థి యనగా గొప్పతనముగా నుండుటకంటెగొప్పగానుండువాడు బ్రహ్మ

(4) లఘిమస్థి యనగా తేలిక తేలికకంటె తేలికగానుండువాడు. బ్రహ్మ

(5) పౌష్టిస్థి యనగా అనుభవము. అనుభవించేవాని కంటె అనుభవించేవాడు భాగ్యవంతుని కంటె భాగ్యవంతుడు చక్కనివాని కంటె చక్కనివాడు మార్గచంద్రుడు అకంటె తేజోవంతువాడు. బ్రహ్మ.

(6) పౌశామ్యస్థి అనగా ఇష్టము. బ్రహ్మ తనకోరిక ప్రకారము నిరాటయముగా విచిత్రముగా చరుపుట.

(7) శుశర్వమనగా ప్రభువు. సంపన్నులలో ప్రభువనంపన్నుడగు బ్రహ్మ.

(8) వశిష్టమనగా అధీనము. స్వయంభువుడైన బ్రహ్మ తాను సృష్టించిన చరాచరప్రపంచమంతయు తన యధీనముగా నుంచుకొనుట.

అష్టాదశయోగముల పేర్లు

177—విషాదయోగం (2) సాంఖ్యయోగం (3) కర్మయోగం (4) సన్యాసియోగం (5) అభ్యాసయోగం (6) విజ్ఞానయోగం (7) అక్షరపరబ్రహ్మయోగం (8) రాజగుహ్యయోగం (9) విభూతియోగం (10) విశ్వగుప్తపంచకలాసయోగం (11) భక్తియోగం (12) ప్రకృతిపుణ్యవిశేషయోగం (13) గుణత్రయవిభాగయోగం (14) పురాణపురుషోక్తిమవిరక్తియోగం (15) దైవసురసంపద్విభాగయోగం (16) శ్రద్ధాత్రయవిభాగయోగం (17) జ్ఞానయోగం (18) నకలోపనిషత్పురిచాదనమూర్తయోగం ఈ 18 ని అష్టాదశయోగముల పేర్లు.

షడ్విధసంబంధములు:

178—జన్యజనకత్వము (2) ప్రాప్యప్రాప్తకత్వము (3) ఆధిప్యతనదాత్వము (4) ప్రేర్యప్రేరకత్వము (5) వేద్యవేదకత్వము (6) అంశాంశకత్వము అను నీయూరు సంబంధములు గలిగి భక్తిచేయవలయును.

కాత్వకం.

179—(1) జన్యజనకత్వమనగా అనారాయణుడు మనలను సృష్టించువాడు. మనము అవిద్యావృత్తి అనగా అజ్ఞానము వలన తల్లిగర్భమునుండి బుట్టినవారమునుట.

(2) ప్రాప్యప్రాప్తకత్వమనగా జ్ఞానభక్తివైరాగ్యము వలన మన మతని తేరవలసిన వారము. అతడు మనలన్ని తనలో తేర్చుకొనువాడనుట.

(3) ఆధిపత్యదాసత్వమనగా మనము అతని సృష్టిలోబడిన వారము కాబట్టి అతడు మనలను రక్షించు ప్రభువు. మనము అతని యాత్మకు లోబడినవారమునుట.

(4) కేవల ప్రకృత్యమనగా మనము చేయు పుణ్యపాపకర్మములకు తగినట్లుగా మనము స్వస్థనరకములను, కేమవారము. అతడు మనలను స్వస్థనరకములందు మన కర్మానుసారముగా కేర్చువాడనుట.

(5) కేవల వేద కర్తవ్యమనగా మనము మన నీతిములకు కర్తములకు గోచరించు పదార్థములను ఎరుగువారము. అతడు అపదార్థములను ఎరుగుజ్ఞానమును మనకు గలిగించు వాడనుట.

(6) అంశాంశకర్తవ్యమనగా మనము అతని అంశముగా బుట్టినవారము. అతడు మన జన్మములకు ఆశ్రయమయిన వాడనుట. ఈవద్విధ సంబంధములను తెలిసికొని ఆ భగవంతుని మనము భక్తిచేసిర యెడల అతని యనుగ్రహమువలన మనము బ్రహ్మాక్షాపము గలిగి ముక్తిపొందగలము.

బోధ

180—గోధ అనగా ప్రపంచము సర్వము మిశ్రమనియు అత్యవ్యూహపుడగు తానె సర్వమయిన బ్రహ్మమనియు తత్వవేదారణవల్ల తెలిసి అనందించుట.

ఉపరతి.

181—నరక సంకల్పములు నశించిన ఓమట్టు మరల ఏ సంకల్పమున్ను పుట్టకుండా పదా చ్ఛేదకగా ఆత్మాను సంధానము చేయుట ఉపరతి యనబడును. ఈ వైరాగ్యబోధ యుపరతులు గలిగి సంచలము లేనట్టి ప్రజ్ఞగలవాడే బ్రహ్మానందమును అనుభవించును.

ఉపనిషత్తు

182—ఉపనిషత్తు అనగా సుస్వల్పయందు నూనె ఉండునట్లు

తేదములందు కడపట జ్ఞానకాండంబున బ్రహ్మజ్ఞానము వృధముగా జోధించు నాకళ్యము లే వేదాంతములనియు ఉపనిషత్తులనియు చెప్పబడును.

183—ఉపనిషత్తు అనుశ్చయమునకు అజ్ఞానబీజముగు సంసార వృక్షమును నిర్మూలముగా ఖండించి బ్రహ్మలక్షణమున్ను ర్థదైక జ్ఞానమునున్ను జోధించి దననమరణములులేక జేయునది అని శ్రవ్య శ్రుతి అర్థము.

184—బ్రహ్మమిట్టిదని తెలియజరచి అజ్ఞానమును పార దోగ్గి బహ్మైక్యమును జోధించునదే ఉపనిషత్తు అనబడును.

185—వేదాంత విచారణయందు అధ్యారోపయుక్తి అపవాదయుక్తి అని రెండుయుక్తులుగలవు. అధ్యారోపము బంధమును అపవాదమును మోక్షమును పొందజేయును. ఇవి విచారించుటవల్లనే తన నిజస్వరూపం బెరింగి ముక్తుడగుచున్నాడుగాన జగత్తు జీవుడు బ్రహ్మయు వీని లక్షణంబుల జోధించు నీ రెండుయుక్తులున్న సదా విచారించుచుండ వలయును.

అధ్యారోపయుక్తి.

186—రజ్జువు సర్పముగా దోచునట్లు ఒకవస్తువు మరియొక వస్తువుగా దోచుట అధ్యారోపమనబడును.

అపవాదయుక్తి.

187—కారణము వినా కార్యము లేదనియు కారణమే కార్యముగా తోచుచున్నదనియు చెప్పట అపవాద యుక్తియనబడును.

బ్రహ్మసాక్షాత్కారము.

188—దేహమే నేను అనెడి అజ్ఞానమున్ను నాకన్న నాముక్కు నాదేహమనెడి దేహభిమానమున్ను బ్రహ్మజ్ఞాని ముఖ్యముగా

విడిచి పెట్టవలయును. మామగ, భూమగ తిరస్కారములు కలగోర
ములు జాతినీకులు సుఖదుఃఖములు కరీరమునకే గాని ఆత్మస్వయా
పమగువాని! నెంత మూర్ఖమునులేదు, స్త్రీకాదు పురుషుడుకాదు.
దేహమునకే కన్న ముక్కు చెవులు మొదలగు అవయములు గల
వుగాని ఆత్మస్వయాపుడగువాడు అవయములులేనివాడగును సుమా?

189—యోగములకన్నిటికి జ్ఞాన అష్టాంగములు ఉచితము
నని యగును.

190—(1) యమము (2) నియమము (3) ఆసనము (4) పా
ణియామము (5) ప్రాణాధారము (6) ధారణ (7) ధ్యానము (8) మూర్తి.

యమము.

191—(1) దేహేంద్రియంబు లందు నై దాగ్యము అసగా
యంబులను దాని దాని యిష్టప్రకారము విడిచి పెట్టక జాగ్రత్తగా
నుండుట. ఇదే యమము అనబడును.

నియమము

2 సదా పరబ్రహ్మమునందు ప్రియముగా నుండుట నియమ
ము అనబడును.

ఆసనము.

192—(3) సకలవస్తువులందును ఆకలేకుండుట ఆసనము అన
బడును.

పాణియామము.

193—(4) జగత్తు సర్వము స్వప్నమునంటి దనియు మిథ్యయు
నియు, దృఢముగా తలంచుట పాణియామము అనబడును.

పౌత్యహారము.

194—(6) చిత్తమును తాహ్య వ్యాపారములందు పోనియ్యక నదా అంతర్ముఖమున దీర్చివ్రుట ప్రత్యాహార మనబడును.

ధారణ.

195—(8) చిత్తమును చలించక నిశ్చలముగా నిలుపుట ధారణ అనబడును.

ధ్యానము.

196—(7) సత్యజ్ఞానానంద మయమయి వర్వసాక్షిగా నుండు పరబ్రహ్మను నేను ననే అపరబ్రహ్మమనెడు (సోహంభావమే) ధ్యానము అనబడును.

సమాధి.

197—ధ్యానమున్ను సకల తలంపులున్ను సకలదృశ్యమాలున్ను మఱచి తాను తానై కేవల సాక్షిమూర్తిముగా నుండుట సమాధి అనబడును. ఇవియే జ్ఞాన అష్టాంగమాలు.

198—పూజవిషయమై

- (1) పృథివీ తత్వార్థమనే కీర్తిరామచంద్ర పరబ్రహ్మనేనమః గంధం పరికల్పయామి నమః
- (2) అకాశ తత్వార్థమనే కీర్తిరామచంద్ర పుష్ప, అక్షతా, పరికల్పయామి నమః
- (3) తేజస తత్వార్థమనే కీర్తిరామచంద్రదీపం దర్శయామి నమః
- (4) వాయుతత్వార్థమనే కీర్తిరామ చంద్ర ఘోషం సమర్పయామి, నమః
- (5) అమృతతత్వార్థమనే కీర్తిరామచంద్ర, అమృతమహానైవే జ్యనారి కేళం సమర్పయామి నమః

(6) వర్వతతానృత (కీచమచింద్ర) తాంబూలాది ద్వివిధ వక రోణోపచార పూజా సమర్పణమును వమః పంచోత్పత్తి స్వాధీన ముక్తి గుణునము.

(7) ఈగ్రంథమునందున్న 301-302 సంఖ్యసంకున్న 41-44 సంఖ్యలనున్న మంత్రములనుపఠించుచూ అభ్యంగింపజేయుమిట్లుగా నిరస్సానము చేసికొని పైని ఉదహరించిన ప్రకారము దీవునికి పూజాసమస్కారము చేసి బ్రహ్మ క్రి.సి.య నైశ్య కూడాదులలోనున్న సముద్ర పైఠల ఉదహరించిన పూజలో 10వ సంఖ్యను తాము పంచుకున్న అన్నము కూరలు పండ్లు ఫలహారము వర్షరాలు దీవుని అర్చన చేయునది 304 సంఖ్యకుండున్న 45-46 సంఖ్యలనున్న మంత్రముల పఠించి ఉలిన్నపదార్థములు భుజించినవారికి మోక్ష ముచేతనుండును.

జ్ఞానిపూజ.

1:9 (1) ధ్యానము (2) ఆవాహనము (3) ఆననము (4) పాద్యము (5) అర్ఘ్యము (6) స్నానము (7) గంధము (8) అక్షతలు (9) జ్ఞానాన్ని (10) పుష్పము (11) జ్ఞానాన్ని (12) భూప దీపము (13) నైవేద్యము (14) ప్రోవక్షణము (15) సమస్కారము (16) స్తుతి. ఏటి ఆస్వయం దిగువ నుదహరించడమైవది.

(1) ధ్యానము—సిద్ధింతగానుండుటే ధ్యానము.

(2) ఆవాహనము—వర్వకర్మములను విడచిపెట్టుట ఆవాహనము.

(3) ఆననము—బ్రహ్మము సత్యము, జగత్తు మిథ్య. అనెడువిశ్వలజ్ఞానమే ఆననము.

(4) పాద్యము—ఉన్నదీభావమే పాద్యము.

- (6) అర్ఘ్యము—సదా ఆమరస్కభావిమంతుండులే అర్ఘ్యము.
- (7) స్నానము—సదా జ్ఞానాకారముగా నుండులే స్నానము.
- (8) గంధము—సర్వము బ్రహ్మమని భావించులే గంధము.
- (9) అక్షర—స్పష్టి సదా బ్రహ్మమందు చెదరకుండా ఉండులే అక్షరలు.
- (10) జ్ఞానాత్మి—ఆత్మదర్శనము చేయవలయునను తలంపే జ్ఞానాత్మి.
- (11) పుష్పము—ఈ జ్ఞానాత్మియే పుష్పము.
- (12) జ్ఞానాగ్ని—ఆత్మస్పృష్టియందు బుద్ధి ఇట్టట్టుకదలకస్థిరముగా నుండులే జ్ఞానాగ్ని.
- (13) ధూపము—ఈ జ్ఞానాగ్నియే ధూపము—దీపము—(నేతి నేతి) అని నేను నేపాముకాదు. నేను మనస్సు జీవుడుకాదు. ప్రపంచము సర్వము నేనుకాదు. ఇన్నిటిని ఎరుగుచుండడి సర్వసాక్షియగు ఆత్మయే నేననిపెరింగెడు తిర్వవివేకమే జ్ఞానసూర్యుండనబడును. ఈ జ్ఞానసూర్యుడే దీపము.
- (14) నైవేద్యము—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమే నేనని సర్వ పరిపూర్ణమగు పరిబ్రహ్మమందు ఏక్యభావమే నైవేద్యము.
- (15) పరిదక్షిణము—చలనము లేక నిస్సంకల్పముగా నుండులే పరిదక్షిణము.
- (16) సమస్కారము—సాహంభావమే సమస్కారము.
- (17) స్తుతి—నిర్వాసనా మానమే స్తుతి. సర్వసంతోషమే వి నర్జనము. ఇవియే జ్ఞాని చేయునట్టి ఖాడకోపచార ఆత్మ పూజయనబడును.

బ్రహ్మకుశిష్టులు చేయు శుశ్రూషణలు.

1 స్థాన శుశ్రూష.

200 ఎరుక పదుపులు లేని యునిటితో విచారణ చేయటమే స్థాన శుశ్రూష.

2 అంగ శుశ్రూష.

201 సూర్య, చంద్ర, బ్రహ్మ, విష్ణు, శుద్ధాదులే, కన్నులు మొదలగునవయములని విమర్శించియుండుటమే అంగ శుశ్రూష.

3 భావ శుశ్రూష.

202 పరబ్రహ్మము, ద్వికాలనాశ్యమైనది. అపరబ్రహ్మమే తానని భావించుటమే భావ శుశ్రూష.

4 ఆత్మ శుశ్రూష.

203 కూటస్థాభిన్నమైన బ్రహ్మమైన తనయందు ఆత్మప్రతిఫలించి తాను గానున్నాననియుతలచుటమే ఆత్మ శుశ్రూష.

గృహకృత్యబంధములు.

204 శ్రుతి చిత్తం సంజాయతే—జన్మ జరామరణ—కారణం అనునట్లు మనస్సే జనన మరణములు కలిగించుచుండును.

జననమరణములే బంధము. బాల్య, యౌవన, కౌమార, వృద్ధకములేబంధము. సకలవ్యాపారములు కలుగ చేసి కొనడమేబంధము. తండ్రి, తల్లి, అన్నదమ్ములు, అప్పచెల్లెళ్ళు, భార్య, బిడ్డలు, బంధు, మిత్రులు, ధన, భాగ్యములు, మేడలు, గృహములు, పోలములు, తోటలు, గ్రామములు, వస్తువాహనములు మొదలయినటువంటివి ఇన్నిగల సంసారిగాతలంచుటే బంధము. శేను—నాది—అ

నది అహంకార ముమకారములు గలిగి నేనే యజమానుడను నేనే నాభార్యురక్షలు మొదలయినవారిని పోషించునాడినను సంకల్పమే బంధము. శక్తి, జ్యోతి, శాస్త్రత్వములే బంధము. దానధర్మహోపకారములు చేయుచున్నాడనను తిలంపు బంధము. కులగోత్రములు, వృద్ధాశ్రమీహారానాలు గలదను సంకల్పమే బంధము. సంకల్ప, పిశ్చములే బంధము. ఇకలి, దక్షిణే బంధము. తిలకుమరగా ముగిలదని భయపడడమే బంధము. "నేను అధిపతిని. నానాటినారులే" కనుతలంచే బంధము. అనిపదస్థములు రాగ ద్వేషములు ఈషణ త్రేయములు గుణములు, ఆశావాశములు, పంచమలములు పట్కరస్థులు అష్టమరములు, తిలవ్యసంములు మొదలయిన యీవంటివి బంధము. ఈవిషమము 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 176, 179, 180, పత్రములను చూడుము.

(2) శ్రుతి, బంధాయ—విషయాన క్తం" అనునట్లు మన స్సువిషయాదులందు తగులబడుట నలన ప్రైనిడిదాహరించిన బంధములు పోషించును.

(3) శ్రుతి, ముక్త్యై—విషయ—స్మృతం" అనునట్లు మనస్సవిషయాదులందు తగులుపడకుండుట కలన బంధము పోషించదు. గనుక ప్రైనిడిదాహరించిన వాటియన్నిటియందు అంటిఅంటక నిమిత్త మాత్రుడుగానుండి ఈగ్రంథము ననుసరించి జ్ఞాన, భక్తి, శాంతి కమదమాది గుణములను బ్రహ్మజ్ఞానానందమును నాధించి జనన మరణములు నశింపుచేసికొన్న యాతడే బంధరహితుడయి ముక్తి పొందగలడు.

యోగబంధములు.

258 శిశుమూర్తిలు, గంగాస్నానములు వ్రేకడవవానములు భోగములు గారడీయోగములు మోనయోగములు పంచముద్ర

లుగ్నేదిభవ్యవృత్తులు వాసనాత్రియములు వట్కర్షణలు అనగా యజన
విజన, అభ్యయన అభ్యాసక, దాన, వర్జిగిహ, ఇవిఆరు వట్కర్షణలు. న్నాన, సంస్య, జన, తపహామనహ— ఈగ ల్భయూత్పాది
నకల రత్కర్షణములు మొదలయినట్టివి బంధములు, ఈవిషయై
: 07—21—247—248—ప్రశ్నలను చూడుము.

యోగ బంధరహితము.

206 పైనిఉదాహరించిన వాటియందు దృష్టినిలపక ఈగ్రం
థముననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానానందమును సాధించి—సామాన్యముగా
జననమృతములు నశింపుచేసికొన్న యాతడే బంధరహితు
డను ముక్తి పొందగలడు.

యోగములవిషయమై.

207 ఈ వారధికట్టవచ్చు భగవంతుని కన్నులజూడవచ్చువ్యా
వారముచేయవచ్చు బడబాగ్నిగణంబుల మింగవచ్చు సం
సారము నీరరారు జల బాష్పిజ సాక్షిజ తోజజూపనే
ధారుణి కాళహస్తీ ధరణీశ్వర సాంబశివా మహాప్రభాః
అని చెప్పినదానిలో బ్రహ్మమేర్పర్చిన సంసారములో మితప్ర
వర్తనగా సంపదించుచు వాచస్పతిముగా ఈగ్రంథమునందున్న సాం
ఖ్య తాతక అమనస్కములనుచదివి దేహమునకు, అలసటగలిగే
యోగములు మోసయోగములను తెగదుర్గించి రాజయోగాధ్వంజము
నే బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది ఆధగవంతుని ప్రార్థించి కడితేరినవారే
ధన్యులు.

2 మూగవాడు వాక్కుకొరకై భగవంతుని ధ్యానించుచుండు
ను ఇట్లుండగా భగవంతుడు ఇచ్చిన వాక్కునుబంధించకూడదు.
వాక్కును బంధించి మోసముగా భగవంతుని ధ్యానించినందున
మోక్షముపొందజాలరు.

3 దేహమునకు శ్రమగలిగే యోగసాధనము గారక్షిణ్యయ నబడును. దేహమును బలపఱును. శుష్కించును. గాని మోక్షముపొందజాలదు.

4 ఈకలియుగమునకు రాజయోగారంభమునే బ్రహ్మజ్ఞానముప్రధానమైనదని వేదములు ఘోషించుచున్నవి. మఱి లఱచి చెప్పినది. యందుకునవ్యుత్పత్తి—ఈగ్రంథమునందు 249వ శ్లో 174 వ సంఖ్యను జెప్పిన ప్రకారం (1) మంత్రోయోగమనియును (2) లయయోగమనియును (3) హరియోగమనియును (4) రాజయోగమనియును నాలుగువిధములయిన యోగములుగలవు. అనాలుగు యోగములలో నీరాజయోగమే శ్రేష్ఠము. ఈరాజయోగమును రెండు విధములుగా పెద్దలుకెన్నదురు. రాజయోగమనియును. మానరాజగియోమనియును రెండువిధములుగలవు. ఈరెంటిలో రాజయోగమే విశ్రాంతిమార్గము—ఇట్టివిశ్రాంతి మార్గమును నెవలంబించిన వారు పరమపదము జెందగలరు. పరమపదమునగా నై కుంటిము.

5 మానరాజ యోగమనగా అధిగమించున ఆత్మలో నూహించడమేకాని వాక్కుబంధనకాదు. వాక్కుబంధన చేసుకొని చేతులతోనై గ చేసినందున ఫలమేమి?—వాక్కుబంధనమున మోక్షమార్గముకన్దుగొనలేరు. పరమపదము కలుగదు. యోచించుచి—ఈవిషయమయి నాలుగవ ప్రకరణము పూర్తిగాచూచుము.

వేదవాక్య శ్లోకములు.

228 శ్లో 3. వేదాంతసారం ప్రథమ స్వరూపం । త్రియ తత్త్వసారం ప్రథమ సమామి॥

టీక॥ వేదములకు స్వరూపము. “ఓం” అనే వీడము ప్రథమార్థమైయున్నది. “హరిః ఓం” యనినాద బ్రహ్మమైన ఓం కారమాది స్వరముననుక్తోని శ్లోకులు వదిలెదరుగదా? అ ఓం కారమందే

వేదములు పుట్టడము. కెండివది—త్రీయతత్వ సారం అనుటకు—
త్రీయ—యూశతత్వములతో కూడినది. ప్రణవము అనేమూర్తి
త్రీయమునది. ఆ వేదసారమనది త్రీమూర్తిలను పఠనచేసి ధ్యా
నుచున్నాము.

మతియు బాల్యమునందే గురుసమక్షముగా వక్షరాభ్యా
సముచేసినప్పుడీ “ఓం-ఐ-మ-శి-వా-య-సి-ద్ధం-న-మః” యని
తెలుగులోచ్చినవాక్యము యెవ్వనముగానున్నదో బాగుగ అలోచిం
చింపి—నాకే అక్షరాభ్యాసము చేసినప్పుడు చెప్పినదం బచ్చడమ
రచిమరిచక యుగిచి. అపదమే ఈగ్రంథమువలన గురువర్తం
బుభాదేయకొన్న మహాత్ములు మోక్షమార్గం కనుగొనగలరు. గ
నుక నిందున్న వేదములు చదివిగ్రహించుకొన వచ్చును.

గీ. విద్యననబుచ్చయోగ్యత నెలయజేయు

బంధులనుగూర్చున్నేహితప్రకర మొనగు

నైహికానుష్ఠితసుఖంబులధిక పలుచు

గాన మనుజుడు విద్యకై గడగవలయు!

శ్లో॥ కోకిలానాం స్వకోరూపం పాతివ్రత్యం తు యోషితాం । వి
ద్యారూపం విమహం । శ్రుమా రూపం తపస్వినాం॥

తా॥ కోకిలమునకు స్వరమేరూపము—స్త్రీ! పాతివ్రత్య
మే రూపము—కురూపి! విద్యయే రూపము—యతి! (లేక) తపసి
శాంతియేరూపము. గనుక విద్యాభ్యాసముపొంది జ్ఞానము అనతెరి
వివిడెచ్చుకొని బ్రహ్మజ్ఞానము ననువరించి గృహస్థాశ్రమధర్మమా
గ్నముననుండి అంచన అంటిఅంటక మోక్షమార్గమును కనుగొని
వారేధన్యులు.

209 జ్ఞానవేద సారసంగ్రహము.

శ్లో॥ ఉల్లంఘ్య వేదవాక్యాని శారణం సరళం ప్రకట

టీక. వేదవాక్యములును ఎవరు ఉల్లంఘన చేయుచున్నారో వారు రారవాది పరకపాపపు అనుచున్నారు.

(2) శ్లో. వేదశబ్దమహావాక్యం విశ్వాసేనాపనాశనం

టీక. వేదవాక్యము ఉక్తుప్రకృతి నటించింది ననక ఆవేదమునుఎవరు విశ్వసిస్తున్నారో వారినివాపములు నాశనమౌచున్నవి.

(3) శ్లో. రిద్ధివా సేదవిశ్వాసః క్షిప్తవ్యజ్ఞానబోధనః

టీక. ఆవేదమును ఎవరుబోధమచున్నారో వారు జ్ఞాన బోధచేత కర్తవ్యం గలిగిపవాగు చున్నారు.

(4) శ్లో. పరాత్పరం పరిం వేదావేదాంతైః పరిబ్రహ్మణా

టీక. ఈవేదం పరాత్పరమయొక్క పరిమేయిది. ఆవేదం యొక్క-సారమే పరబ్రహ్మమని చెప్పబడుచున్నది.

(5) శ్లో. వేదోక్తాచారిహీనశ్చ వృథావాగ్దాత దుష్టణః

టీక. వేదంయొక్క ఆచారం లేనివాడు వృథావాగ్దాతము చేత దుష్టణం గలవాడిని చెప్పబడుచున్నది.

(6) శ్లో. జ్ఞాతవ్యం వేదవాక్యం చ బుద్ధిస్సర్వవ్రతయత్నరహితం

టీక. వేదవాక్యమును ఎవరుబోధ మచున్నారో వారు సర్వవ్రతయత్నములయందున్న బుద్ధిగోచరని చెప్పబడుచున్నది.

శ్రీ మత్సంగుమహాస్వామి శ్రీరహస్యవిద్యాభ్యాం సమో నమః

* అ శే ద ద శ్చ గ మ *

210 వక్షనుకంచి పొట్టునురాలకొట్టుటవలనపొనియందు మొలకలెండి శక్తి అగతి పొయినట్లు మాయాసంబంధమగు పంచకోశాత్మకమయిన శరీరరాయ అవస్థాత్రిముల యందు నామసమృద్ధవాసవలతోనూడి చలిరచనీయక విజ్ఞానస్వరూపినిగాచేసిన హేగురు

స్వామి పరబ్రహ్మబోక్తా అనే తేజస్వినుడు. బ్రహ్మగణములే నతేకవి శ్రుతి, స్మృతి, సహస్రంబులు బాహ్యముగా ఘోషించు చుండును. పరబ్రహ్మబ్రహ్మ మొనలకు ముప్పదిమాడుకొట్ల వేల తిలవియు వానిలో త్రిమాన్దులు శ్రేష్ఠులనియు ౧౦ త్రిమాన్దులలో నారాయణనామరత్నంగా శ్రేష్ఠమని వైష్ణవులు శివనామరత్నంగా శ్రేష్ఠమని శైవులు చెప్పెదరు. వానియ నొకటివలె స్థలమున కొందరు పరమేశ్వరుగా కలహించుకొనుచున్నారు.

211 ఎనుక ఈనామముల మహిమయు ఆశ్చర్యకరములన్న పరబ్రహ్మగణములేకవి ఘోషించు శ్రుతి, స్మృత్యాన సార్థము నా బ్రహ్మవేదియు సమన్వయపరచుకొనినదియనిచుచున్నారు.

“బ్రహ్మ” అను ఇత్యాదిశ్రీర్మథంబుల వలననే వేదదిలేని పరమాత్మస్వరూపులముగా నుండియు మరచి పేరుగా ప్రివర్తించుటచే గలుగు అన్యములను గాలి మబ్బులు బెడరగొట్టివట్టుకొనినో“ అద్వయబ్రహ్మచు మున్నె” కీర్తించుటల చేయునవియు అయిన శ్రీమన్నారాయణ శివరూపాద్రి నామముల మహిమ యేమనిపలుకుదును? ఆమహిమల్లిట్టివని నిరూపింప సాగ్యుక్తిందియ మానసంబులకలవి గావు. వేదశాస్త్రముల కిగోదరమైనను “ఈదివ్యనామములలో నొక్కటిభవసాగరము నింకఁదేయు”నని వేదశాస్త్రములు మొదలెట్టుచున్నవి.

212 నారాయణ పరబ్రహ్మ—నారాయణ సమాస్తుతే—

213 ..... (మహానారాయణో పనిషత్తులో) రామవీరవరబ్రహ్మ—

214 (రామరహస్యపనిషత్) శివవీర స్వయం సాక్షాద్వితీయబ్రహ్మ—

215 (మహావనివర్త) పురాగాని సమస్తాని—బుధాత్మాత్మగ
మాస్తా—శైవాత్మవైష్ణవాత్మైవ—మదుక్తాతగమాలి—శూ
తగంహిత—ఇత్యాద్యనేకకృతి, స్మృతులచే, “నారాయణుడే పరబ్ర
హ్మము” “శివుడే పరబ్రహ్మము” — గాముడే పరబ్రహ్మమని ఇ
ట్లు బహుముఖములుగా బ్రహ్మత్వమును ప్రతిపాదించుచున్నవి.

216 సమస్తశాస్త్రములను గ్రోడీరించి మాటమాటికి విచా
రించగా నారాయణుడే ధ్యానింపబడువాడిగా నిశ్చయబడుచు
న్నాడని వేదవాన్మయండు మహాభరతాంతరమందు, “అలోక్యసర్వ
శాస్త్రాణి, విదార్యచపునః పునః ఇతి కుక్షిసునిష్పసం, ధ్యేయోనా
రాయణస్పదా” అని చెప్పియున్నారు. ఇట్లనే ప్రకృతిమీరి మహత్తు
కంటె, మహత్స్వరూపముగా వెలుగునట్టి పురాణపురుషుడయిన, శి
వస్వరూపమును, సమస్తదేవతలు పురాసించుచున్నారు. అట్టిదేవదేవు
డయిన పరమేశ్వరుని సదా ధ్యానించవలెననుటకు, ప్రమాణములు.

217 శ్లో॥ పరాత్పరం యస్య హతో మహంతం

స్వరూపతేజోమయశాశ్వతం శివం

కవిం పురాణం, పురుషం సనాతనం

మరేశ్వరం, సరసురైరుపాస్యం.

(మహావనివర్త)

సతతం ధ్యాయేద్దేవదేవం సనాతనం,

(శాండిల్యోపనివర్త)

మీరియి— నారాయణులనెదు మంగళనామమెవనివాక్కు
యేం దుండునో వానివెంట నారాయణుడు, గోపురానిదూకను, అను

నర్తించివట్టు. అనుచుండియుండునని. అసగా, పర్యాకృష్టమునులుగ చేయునని కైలాస మూర్త్యయందు, శ్రీమహేశ్వరుడు.

శ్లో॥ “నారాయణో యస్యాస్తే । దశం నామ వంగశం .
నారాయణస్య నృసింహో । వర్షిణి గౌరివ విశ్వరూపః”

అని చెప్పెను నామ.

218 మరియు—

“శివుడు పరమానాథుడు మైవస్వరూపమునుగిరిగిట్టినట్టి లెక్క. లేని మనోవాంఛా ఫలదాయకుడనినీ. యెవరియొక్క చింతింప పద్మములవంటివాని. పాశురాలయొక్క. నేనచేయచున్నదో అట్టి భక్తులకు యీ లోకమందు, సర్వమును న్యాసమునయియుండును—

శివానందల హరియగు గ్రంథమునందుండు కీర్తనల్ కంటిరథగివ తప్పదా వాక్యుల వాక్యములు—

219 “ప్రసన్నమూర్తి అగణితఫలదాయకః ఓం నమో నారాయణాయ ఇతి మంత్రోపాసకః వైకుంఠ భవనమ్ గమిష్యతి అను నారాయణోపనిషద్వాక్యకీర్తిని, “ఓం నమో నారాయణాయ” అను మంత్రము నుపాసించువాడు వైకుంఠమును పొందును. అసగా మోక్షము లభించును. కలిసంతారణోపనిషత్తులో, “అదిపురుషోదయిన, భగవంతుడయిన, నారాయణునియొక్క నామము నుచ్చరించిన మాత్రమున కలిదోషమునుపారదోలినవాడగు”నని బోధించుచున్నది—

220 ఇట్లనే శరణోపనిషత్తులో “ఓం మహాగ్రాసాయ మహాదేవాయ శివో” అని సదాస్మరించుటచే మోక్షము లభించుచున్నదనియుం

కువాక్యము—ఓంతు“హాగ్రానాయ మహాదేవాయ శూలివే మహే
శ్వరానుమృతాయ త్తత్త్వద్రావణమో అస్మదేవయేవదాద్యే
య త్స్వస్తిసా మామః.

221 మం.ము—

శ్లో॥ “హారేరామ హారేరామ! సామ సామ హారే హారే!

హారేస్త్వ హారేస్త్వ! కృష్ణ కృష్ణ హారే హారే!”

శ్లో॥ ఇతిహోవశకంనామ్నాం కలికిల్మషనాశినం

నారఃపరిహోహయ! స్వస్త్వేదేషు దృక్యతే!

ఇతిహోవశకలావృతస్య! జవన్యావరణభినాశనంతరః!

ప్రకాశనేవరబ్రహ్మ మేఘాసామేరివిరిక్మినుండలీవ (ఇతి)!

“హారేరామ హారేరామ” అను 221 మారు నామములు కలి
గోపమును నాశనముచేయును. ఇతిహోవశకన్న యెక్కువ పురాణము
సమస్త వేదములయందు లేదు. ఈ పద్యము నామములు పద్యము
లు కలగలే చుట్టబడియుండు జీవులయొక్క అవరణమును నాశన
ము చేసి మేఘావరణము పోయిన వెనుక సూర్యమండలము ప్ర
కాశించులాగున రరబ్రహ్మ ప్రకాశము కలుగ జేయును.

222 ఈవిధముగ నే

“శ్రీయద్రోహద హద్రోహి! యస్తమ్భాగ్నియాద్విచ్ఛేదః

కీర్తనాశ్చస్వదేవస్య! నర్వహవః! ప్రముచ్చతే!

223 రుద్రప్రొడయోపనిషత్తులో—

శ్లో॥ అచిత్తమవ్యక్తమనంతరూపం

శివంప్రళాంభమవ్యతంబ్రహ్మయోనిం

తమాదిమధ్యాన్తవిహీనమేకం

విభం చిదానంద మరూప మద్యుతం

ఉమానవాయం పరమేశ్వరంబభుఁ
 గిహోచవంసీలలితంబృతాంతం
 ధ్యాత్వానునిగిఁచిభూతియోనిం
 సమస్తపాక్షింతిమనఃకరవృత్
 కైవల్యపరిపత్.

..శ్రీమద్రీ మద్రీ మద్రీయని ధ్యానించువాడు సమస్త పాప
 ములనుండి విడువబడుతాడు అనిష్టి, సమస్త శీవతులను పొందిన
 వానిగురువనిష్టి, చింతించుటకు, మామటకఁగిగారివాడును, అంత
 ములేని సూర్యునిలవాడుగానున్న (ప్రకటితవల్లగున్న) వేరుపరుపట్టు
 డిగ్గ, అఖండస్థైర్యున్ననో అది అకంఠం) మంగళివస్వరూపిగాను, ఆ
 దినుధ్యానింపరహితుడుగాను మోక్షవ్యరూపుడుగాను, మాయావ్యక్తి
 కారణుడుగాను, అద్వితీయుడుగాను, సర్వవ్యాపకుడుగాను, జ్ఞానా
 వందరూపుడుగాను, వ్యక్తితినంబంధరూపములేనివాడుగాను, అత్యు
 తవిగ్రముగానున్న, ప్రభువుగాను, శ్రీనేత్రములు నీలకంఠముగలిగి
 పార్వతితోసూడియుండెడు పరమేశ్వరుని ధ్యానముచేసి మనస
 శీలలు సమస్తమునకు ఉపద్రోష్టయు, అజ్ఞానము కంటి పరమై
 సమస్తభూతియు బ్రహ్మాంబియుండు పరబ్రహ్మమును పొందెడిది.

224 మరియు శ్లో. తేన ఏకోనారాయణః సద్విరయోఽపికీర్తితః
 నారాయణఃకాశ్యపే దేవుడు కండవవాడు లేడు.

2.5 (నారాయణోపనిషత్)

శ్లో. ఏకోవా రుద్రో వద్విరయోయతన్తుః

రుద్రుఁ డద్విరయఁడగుటవలన బ్రహ్మవేత్తలు, నేరొకవస్తువ
 కొరకు నిలువకపోయిరి.

226 (శ్వేతాశ్వోపనిషత్).

శ్లో॥ ఏక ఏవశిశ్రూనిత్యః స్తకోవ్యత్యక్తకలంమృషాః
నిత్యుడగు శివుడొక్కడేను. వానికస్యనుంఠియు లేనిది.

227 (శరభోపనిషత్).

అతివరంనాస్యశశీయపాహిః

పరాత్పరం యశ్మహలోమహాస్థం

యదేకమవ్యక్తమివ సమూహం

విశ్వంపురాణంతమనఃపరస్మాత్

ఏక పరాత్పరమ మహాస్థిత్వంబు మహాస్థైనిదియో అధిగో
సూక్ష్మమునకంటె సూక్ష్మమైనది దీనికంటె సూక్ష్మమైనది మరేది
యూలేదు. అది అజ్ఞానముకంటె పరమందుండునదియును ఇంద్రియ
ములకగోచరమును అనన్తస్వరూపమును ప్రపంచరూపమును ఒక్కటి
యు నైయున్నది.

228 (తైత్తిరీయోపనిషత్).

శ్లో॥ ఏకస్తథానర్వభూతాస్త్రాత్ర్యరూపం

రూపం ప్రతిరూపోబభూవ

నమస్తభూతములయందుండు ఒకటియైన పరమాత్మ ప్రతి
అకారమునుగురించి నమోనరూపముగలవాడై యున్నాడు.

శ్లో॥ నిర్వోనిత్యానాంచేతన శ్చేతనామకః॥

నశించేవాటిలో నశించనివాడై బ్రహ్మాదినర్వకపులకు చేతన
స్వరూపుడై యుండు పరమాత్మఒక్కడు యెడవది లేనివస్తువునకంటె.

229 శ్లో॥ ఏకోదేవ స్సర్వభూతేషుగూఢః

స్వయంప్రకాశ మూనుడగు పరబ్రహ్మ మొక్కడే సర్వ
భూతములయందు రహస్యముగానున్నాడు.

230 శ్రీ: ప్రభోవిష్ణురస కీషా , బంగమస్తాపరేషా చ

తెలుగి లేదు కాశీదు । ఎహ్వా! శ్రీ రఘురంగయథా ।

తా॥ నువ్వులయందు మానె—అన్నీ మఱివకీర్తయందు ని
 ప్పు—1. రసమందు నయ్యవలెకీ 2కీ, దగునిష్ఠువు నంగి వృద్ధావరాదు
 లయందు నన్నుకు.

231 (నాను కేవో: పరిమిత్.)

శ్రీ సీతాదేవి భాగ్యం భూతేష్వవస్థం॥ ఎక భావ మాధావైవ
శ్రీ శ్రీ సేవలచంద్రవత్

తా: సర్వస్వగుణధను వక పరిమాత్యే ప్రతిభూతి వందా
న్నవాడను, జలవంకుంచుచున్నదివలెనే, ఏకవిధముగాక అపూరి
తములుగా చూడబడుచున్నాడు.

232 శ్రీ. పక మేవాద్వితీయంబ్రహ్మ

తా. సహాదిపిచి స్వగతభేదరహితముగ ప్రకాశించునదిను బ్రహ్మమొక్కటను.

238 (అధ్యాయము 10 వంతు.)

అవిధ క్రందిత క్రమం । తత్త్వజ్ఞానం విధిసాన్నిధ్యమ్॥

తా. ఏజ్జానముచేత నమ స్తభూతములయందు అగ్రంధమయినట్టిన్నీ, నాశనరహితమైనట్టిన్నీ, ఏకమైనవరమాత్రమైనవాపమోను. ఎవ్వకుచూచుచున్నాడో ఆజ్ఞానమును సర్వగుణమువలన, పుట్టినదాన్నిగాను తెలియుము.

234 శా. ఏక సప్తదశావక్ । భాతానారాయణప్రభుః .

తా. సమస్తమువిష్టు ప్రభువగు భగవంతుడయిన నారాయణుడొక్కడేయని తెలిసికొనుము.

235 (మహాభారతము.)

శ్లో॥ ఏకఏవపరోహృతాత్మః సామ్యైకైశ్చైవస్థితః॥

తా॥ సమస్తభూతమలయంతుండును సమామృతహృదయశ్చేతుః—

236 (శ్రీవిష్ణుపురాణం) ఇత్యాదశ్శ్లో॥ స్త్రోత్రవిష్ణోమాంశముల
చోష్ఠనపరబ్రహ్మమైవ శేషుడొక్కచేయని నిష్పంశయమని శిష్టం
చెను.—

237 (నిరాలంబోపనిషత్.)

శ్లో॥ శివాయవిష్ణుసూరియ । శివసూరాయవిష్ణునే
శివస్యప్రాదయంవిష్ణు । విష్ణోశ్చహృదయంశివః
యథాంతరింసంశయి । అథామేష్వస్థిరాయషీ
యథాంతరంపితదాస్య । శ్చివ కేశవయోస్సదా॥

తా॥ విష్ణుసూరసుగానుండు శివునిగురించిన్న, శివసూరము
గానుండు విష్ణువునిగురించిన్న—నవస్కారము. శివునియొక్కహృద
యమే విష్ణువు. విష్ణువుయొక్క హృదయమే శివుడు. ఎట్లు యిరువురి
లోభేదము నాకగుపడదో అట్లునాకుసంతోషము, ఆయుస్సుకలుగు
గాక శివ కేశవులలో భేదములేదు.

238 శ్లో॥ విష్ణోరవ్యంతవస్యంతియేమాంబ్రహ్మణవేదవ

కుతిక్కమకయోమూఢాః॥ మస్యంతే సర కేవ్యధః

యేచమూఢాదురాత్మాశోభిన్నంవశ్యంతిమాంహరేః

బ్రహ్మణంచతథాతేమాంభూగిహత్యావమంత్రినుం॥

తా॥ నన్నైనను బ్రహ్మదేవునయినను, విష్ణునికంటే, ఆ
వ్యముగొయెవరు జాతురో, మరియు॥ మామవ్వంతు భేదంకావ్వగు
కల్పింతురో వారలు మహాసరకంబు లంటాందుడనియు భూగిహ
త్యదోషమును తెందుదురనియు శ్రీమహేశ్వరుండు చెప్పియున్నాడు

239 (భవిష్యత్పురాణం)

శ్లో॥ హరిరేవశివస్సాహ । చ్చివపవహరిస్స్వయం

తయోర్భేదం ప్రకుర్వాణః । రారవంసరకం వ్రితేత్ ।

తా. హాః ఘోసాక్షాత్ శివుః శివుః స్వయం హాస్వనా
 ము ఇమపురకుభేదం బెవయకల్పింతురో వారు, తారవనరణము
 పొందుదును.

३१

వినాయకచరిత్రపద్యములు.

240 విఘ్నేశ్వరహోదశనామశ్లోకాః.

- (1) సుముఖస్త్రికదంతశ్చ కపిలో గజకర్ణకః॥
 లంబోదరశ్చవికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః॥
- (2) ధూమకేతుర్గణాధ్యక్షః ఫాలచంద్రో గజాననః .
 వక్త్రీదంతశ్శూర్పకశ్చో హేరంబస్సంభవూర్వజః॥
- (3) హోదశైతావినామాని యః పఠేత్పుష్కరయాదపి॥
 విద్యారంభే వివాహే చ పః పానీనిగ్రమేతథా .
 సంగ్రామేనర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్యవజాయతే॥

విఘ్నేశ్వరహోదశనామావళిః.

(1) సుముఖాయనమః	(7) విఘ్నరాజాయనమః
(2) ఏకదంతాయనమః	(8) గణాధిపాయనమః
(3) కపిలాయనమః	(9) ధూమకేతవేదమః
(4) గజకర్ణికాయనమః	(10) గణాధ్యక్షాయనమః
(5) లంబోదరాయనమః	(11) ఫాలచంద్రాయనమః
(6) వికటాయనమః	(12) గజాననాయనమః

- (13) వక్త్రతుండాయనమః   (15) హేరంబాయనమః
 (14) శూర్పకన్ధాయనమః   (16) వృందపుర్యజాయనమః
 ఇతిపాదశనామః పరి స్పృశంతః.

241 భగవంతునిస్మృతచే పద్ధతులు

- (1) దీక్షా— మహమ్మద షట్పదలగానుంచుట.
- (2) నిష్ఠ— శుచిగానుంచుట.
- (3) దృష్టి— ఏవస్త్వపుమీతివై ను భూమధ్యమునండి నగ్ని
ములనుగురిగానుంచుట.
- (4) అంతరంగదృష్టి— } అర్థలోలేక "మనోనేత్రశ్చైకశ్చైక"
 (5) మనోనేత్రదృష్టి-- } మనోనేత్రముచే చూడెడిముఁత
 నేత్రమనబడును. మఱిన్నీ అర్థలోఁజూపించుట.
- (6) నేత్రదృష్టి— ఏవస్త్వపునైనా కళ్లతోచూడెడిము.
- (7) జ్ఞానదృష్టి— తెలివితోచూచుట.
- (8) ధ్యాన— తలచుట.
- (9) అద్వైతమంత్రము— పరమరహస్యమైన మంత్రము రాజ
యోగము.
- (10) ద్వైత తిరుమంత్రము— పరమ రహస్యమైన మంత్రము.
- (11) విశిష్టాద్వైతమంత్రము— పరమరహస్యమైన మంత్రము.
- (12) నీమము— నీతి— తిన్నటిమార్గము మంచినడత నత్యంత
వర్తనగానడుచుట.
- (13) జపము— 108 పూనలుగల తులసిమాలతో పరమర
హస్యమైన మంత్రమును నేత్రములను మూసుకొని కుడి
చేతి అంగుష్ఠము పవిత్రపువ్వులు అపగా నడిమి పెద్దవేలు
మధ్యస్థుచి అరచేత నునిచి రెండువేళ్లగోళ్లుకలిపి 40

మధ్యనుంచి చిన్న వేలు మధ్యనుంచి చిన్న వేలుతో ఒక ఒక పూస మొదటి పూస మొలుకొని తుది పూస వరకు ఒక వ ర్షాయము పంపును మౌనముగా నుచ్చరించుచు జరుపుచి దపమను బకును.

(14) ప్రార్థన — పాగడదము — భగవంతుని వేడుకొనుట.

(15) సుతి — }
(16) స్తోత్రము — } పీడి-నిష్ఠ-దృష్టి-ధ్యాన-నీటిని మనస్సు
(17) సత్తము — } యందు నిలిపి భగవంతుని కొనియాడుట.

(18) స్మరించు — సత్రించు — ఒక వస్తువును తలంచడము. జ్ఞాపకము చేయుట.

(19) సత్తరణము భగవంతుని పలుమారు లేక వేమారు జ్ఞాపకములోనికి తెచ్చుకొనుట.

(20) మనోధ్యాము — మనస్సునందు తలంచుట

(21) ఆత్మధ్యానము — ఆత్మనోతలంచుట

(22) వాక్యోపముగా ధ్యానించుట — నోటిలో తలంచుట — త్సరించుట.

(23) మానము — గృహస్త మార్గముననుండి కొంత సేపు పెరిగిన తేరవక మనస్సున ధ్యానించుటగాని వాక్కు బంధనకూడదు.

(24) విగ్రహారాధన — విగ్రహమునకు శుభోదకగంధ పుష్ప దీప భూప అక్షత నారికేళ తాంబూల దక్షణ పంచామృత పండ్లు ఫలహార అన్నము కూరలు వగైరాల నైవేద్య ములపూజతో 197 వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారం స్వామికి అర్పణచేయుట.

- (25) ౧-అమృతవాల్మీకి-పాతకములను ముడలై న విగ్రహములకు విగ్రహములకు పైన ఉదహరించిన ఆరాధనలతో పాటు హింద అనగా ముష్ణపాతకములను మేకలను కోర్కను బలియి

స్మృత.

- (26) పోలి—కుంభముతో ధున్నపాతకములను మేకలను కోర్కను నరబలియిచ్చుట. ఇరతిఖండనునందు ఇప్పటిరాజధానిలో నరబలి నివర్తించివారని స్పష్టముగా చెప్పవచ్చును. వాటి స్త్రీ ఈరాజధాని మహా (Highness) గొప్పరాజధానియగునని జనులు పొగడుచున్నారు. గనుక ఈరాజధాని ఈ యుగము మారేవరకు స్థిరముగనుండునని న. ముక్తలనినదే?

- (27) (1) దేవాలయములకుగాని (2) గొప్పగొప్ప ప్రభువుల దగ్గ నమునుగాని (3) గురు సన్నిధానమునకు వెల్లినపుడుగాని (4) బంధువర్గ సమూహములకు వెల్లినప్పుడుగాని (5) స్త్రీ హితుల కలువతోయి నపుడుగాని (6) వేళ్య గృహములకు వెల్లినపుడుగాని రిక్త హస్తములతో వెల్లుట ఉచితము గాదు. ఏతే వారి వారి అంతస్తును బట్టి నడువవలెను. గొప్ప ప్రభువులకు పుష్పబంతిని నిమ్రుచుండున్న వారి చేతికి యిచ్చుట మహాగొప్పమరియూదయగును.

మంత్రములను జపించేవిధము.

283 ఈకలియుగమునందలి జనులెల్లమును నల్పమతులునల పాముమ్ములు గనుక, తపో యోగ ధ్యాన, ధారణలచేత కడతేరుట మిక్కిలిచుక్కలమని యోచించి కలిసంతాకోప నివర్తనమునందుల యైన వేదములును సీర్షయించబడ్డవి—ఆవేదములును ఈగంధమునందు ముద్రించబడెను. వేదములను చదివినయెడల మోక్షము అలభ చేతనుండునని యోచించుకొనవలయును.

244 అధ్యక్షుని అనంతనామములకు శుభగంధమునందు ముద్రించిన మంత్రములే ప్రధానమైనవి. అనివేదములు ఘోషించుచున్నది—గనుక వాటినిపఠించి మూర్ఖమార్గము నరుగవలెను. గాని యంతటికన్నయెక్కువ ఉపాయము నమర్తవేదములయందు జల్పించి వెదకి చూచినను కనుపడలేదు.

245 సప్తకోటిమంత్రములలో ఈదిగువకుద్రించిన మంత్రములే కలిమానవులు పఠించి కడలేరుటకు ములభమయినవని వేదములు తెలియ పర్చుచున్నవి. గనుక కలియుగమునందు ఈమంత్రములేపఠించి చాలాభక్తులు కడలేరియున్నారు.

మంత్రములను జపించేవిధము.

246 నానావిధగ్రంథములను చదువ వలయుననెడి భాగిని విడిచిపెట్టి భగవత్సత్త్వరచేయుటకు ఆధారమైనట్టి, దీక్ష, నిష్ఠ, ధ్యాన, దృష్టి, ఈనాలుగింటిని మనస్సయందునిలిపి దిగువనుడవారింపిన ప్రకారం మంత్రములను పఠించవలెను.

247 మానవజన్మమందు పుట్టినజనులలో పామరులు గార్హస్థ్యమనగా గృహస్తుడగువాడు, తప, భార్య, పుత్ర, బంధవులయందు లీలగా నెంచరించుచు న్యాపకములవల్ల తగనిభాధలుపొందుచు న్నవారున్ను, మఱిన్నిమైన ఉదాహరించిన ప్రకారం కలియుగమునందున్న జనులందరు, నల్పమతులు, స్వల్పాయుష్కులు, గనుక, తపోయోగ, ధ్యాన, భారణలచేత కడలేరుట యుకదుగనుక, దిగువనుడవారింపినమంత్రములను, దీక్ష, నిష్ఠ, ధ్యాన, దృష్టి, ఈనాలుగింటిని నీపూర్ణమనస్సుయందు నిలిపి భక్తి క్రోధలతో త్రికరణకుడిగా అనగా—యితర తలంపులుమాని—చెవులతోవినిననుగాని, చదివి నాక్కువల్ల ఉచ్చరించుటవల్లగాని మననభ్యాసమువలనగాని, ఏ నెల

మండయినా పులిచరమ్రముగాని, కృష్ణాశపము అనే లేడిచరమ్రముగాని; చిత్రాశసమనగా, పెంట్రకలతో చేసినచిన్నఅసనముగాని లేదా తెల్లనితువాయిమీద పద్మాసనమువలె మకముచేసుకొని కూర్చుని 108 తులసిష్ణాసలుగల జపమాలతో 242పద్ధతి 12వ సంఖ్యలోపని రించిన ప్రకారము జపించవలెను. ఉత్తరమిమీద కూర్చుని జపించ కూడదు. గృహస్థాశ్రమస్థులకు పద్మాసనము శ్రేష్ఠమయినదియగును. అనగా బోసికపట్టుఅసలదును.

248 శివమృతమనిన్నీ, విష్ణుమృతమనిన్నీ వీరిరువురకు భేదమెంచక. సమముగా స్మరించిననుగాని, లేక వారి—వారి—ఇష్టానుసారమైన మంత్రములను త్రికాలములయందు అనగా ప్రాత్రకాలము! మధ్యాహ్నకాలము, సాయంకాలములయందుగాని, లేక తీగుబాటున మయములయందు ధ్యానించిననుగాని మోక్షము కరస్థమైయుండును. అనగా ప్రతరచేతనుండును. ఇందుకు సంజేహమేమియు లేదు.

249 శివకేశవులలో భేదమేమియు లేదు.

శ్లో॥ వినాయవిష్ణురూపాయ । శివరూపాయవిష్ణవే
శివస్యహృదయంవిష్ణు । ర్విష్ణోశ్చహృదయం శివః
యథాంతరంపశ్యామి । తథామన్వన్తిరాయుషీ
యథాంతరంభేదశ్చాస్య । చ్చివకేశవయోస్సదా॥

250 శ్లో॥ ఏకోదేవః కేశవోవా । శివోవా ఏక ఏవనః॥

తా॥ విష్ణువయినను శివుడయినను నొకడేవుడని తలంచుము. వీరిరువురకు భేదమెవరు కట్టించురో వారు కారవనరకముఁ బొందుదురని భవిష్యత్పురాణమునందు చెప్పియున్నది. మంత్రములు పఠించేవిధము ముగించడమైనది.

- 251 శ్లో॥ (1) శ్మశానురాగాం న దుచి ర్న వాన్విం
(2) కామానురాగాం న భయం న లక్ష్మ
(3) నిద్రానురాగాం న సుఖం న కయ్యా
(4) విద్యానురాగాం న నిద్రా న హరిం॥

—.—

252 శ్లో॥ జనత్రనాచాయతేశూద్రః । కరత్రాచాయతేద్విజః॥

వేదవాకం తువిప్రీణాం । బ్రహ్మజ్ఞానాత్తు బ్రాహ్మణాః॥

253 శ్లో॥ అతిమృద్ధిస్సుఖం వైవ । గురుబుద్ధిర్విశేషః॥

పరిబుద్ధిర్వినాశాయ । స్త్రీబుద్ధిః ప్రయాంతికః॥

254 శ్లో॥ కములను పడించి అన్వయమును గ్రహించినవాడు
మహాపుణ్యులగుదురు.

౬౮.

పరబ్రహ్మజేవమః

255 శ్లో॥ దైవాధీనం జగత్సర్వం
మంత్రాధీనంతు దైవరిం
తస్మాత్త్రింబ్రాహ్మణాధీనం
బ్రాహ్మణోమమదేవతా॥

256 తా॥ శులోక మంతయుదైవాధీనమై యుండును.

అదైవము మంత్రాధీనమై యుండును.

అమంత్రము బ్రాహ్మణాధీనమై యుండును.

257 కాబట్టి బ్రాహ్మణులు నాకు దైవోమని కృష్ణమూర్తి
అనరిచ్చెను.

259 బ్రాహ్మణులనగా—శ్రీనివాసా! బ్రాహ్మణాత్మభావమును
అనువల్లు బ్రాహ్మణత్వమునైక్య శూద్రాదులు ఈనాలుగు విధములలో ఎవరైనను బ్రాహ్మణము పొందినవారె బ్రాహ్మణులన
బడుదురు.

260 శ్రీనివాసా! “అభ్యాసానువక్త విద్యా” అనునట్లు అభ్యాసమువలన విద్యనచ్చును. గావున ఈదిగువనుచూపించిన మంత్రములలో మంత్రాధి మంత్రముల మంత్రసారములనున్న మంత్రములన నాధనముచే పఠించినయెడల మోక్షము చేరినందును.

261 శ్రీనివాసా! “అనభ్యాసేవిషమంత్రం” అనునట్లు అభ్యాసములేనివారికి మంత్రమే విషముగానుండును గావున చరించిన ముఖ్యముగా మంత్రసాధనము నభ్యసించి మోక్షముచెందినవారే ముగ్గురు. వైకుంఠము జెందుదురు.

మంత్ర మంత్రాధి మంత్రముల మంత్రసారములయొక్క అర్థము దిగువ నుదహరించడమైనది.

262 “మంత్ర మంత్రాధి మంత్రము” శ్రీనివాసా! “మంత్రాధీనమై దైవతం” అను వేదశ్రుతినిబట్టి అదైవము మంత్రాధీనమై ఉన్నది. మఱియు దైవమే మంత్రమనబడును. ఇట్లు వివరించి చెప్పడమే అర్థమగుచున్నది.

263 “మంత్రములయొక్క మంత్రము” అదైవముయొక్క చర్యలనబడును.

264 “మంత్రసారము” అనునది “మోక్షవైకుంఠములే” మంత్రసారములనబడును.

మంత్రములయొక్క సాధనము.

265 ఈదిగువ నుదహరించిన మంత్రములు మరగాకాలమునందు పఠింపయెడల పుణ్య పాపములు రెండున్ను నశించి బ్రాహ్మ

ఇదముకలుగుచున్నది సాధారణముగా మంత్రములు మంత్రకాలమున వాక్కు-యందు రావలెను గనుక-శ్రుతి-అభ్యాసము నరచి యాచ్యుతము.

తా. అభ్యాసమువలన విద్యవచ్చునుగావున శ్రవణము, సంకల్పము, సాధనము నభ్యసించవలయును. శ్రుతి. అభ్యాసమున కాత్మ-తా. అభ్యాసములేని వాని, కాత్మమే విషయముగా నుండును. గావున ముఖ్యముగా మంత్రసాధనమునభ్యసించవలయును. లేనియెడల పట్టుబడ నరకు. శ్రుతి. అభ్యాసముచేరివిద్య అనగా ల్యవనో చేరి అందేమాగము.

265. లియగముచందున్న జనులు క్షత్రియకు పాటుపడి ద్రవ్యము సంపాదించితేగాని జరుగదు. గనుక ఎప్పుడైతే తమబాటు సమయముకలుచున్నదో ఆయావేళలయందు మంత్రములను సాధనము చేయవలయును.

266. ఎటువలె ననగా-నీ-మొలకువనో-నీ-ఉచ్చాస-నిశ్వాసముల-మార్గముగా “హంసోహ”మని అవవగాయత్రియనడిగ్గాయత్రిని జీవాత్మ తనకు తానే-నేనే-బ్రహ్మము-నేనే బ్రహ్మము-అని (నీవుఎంతవనిలోఉన్నప్పటికి) ఎట్లు జపించుచున్నదో అటువలెనే నీమనస్సుమంత్రములను జపించుచున్నయెడల మంత్రకాలమున నీబంధుజనముల, నీవ్యాధిని మరిపించి, నీవాక్కు-మంత్రములు పలుకును.

267. నీవు నిద్రించుచున్నప్పుడు నీ-జీవాత్మ-వయన ఉదాహరించిన ప్రకారము ఎడలెగక జపించుచునే యుండును.

268. అటువలెనే-నీమనస్సు-నీమామూలు నిద్రయందున్న, మంత్రకాలమున-నీ-విజ నిద్రలో నున్న, మంత్రములను జపించుచున్న యెడల (1) నీ జీవాత్మ (2) నీ కుష్మాకరత్మ

(1) పాపకర్త (4) నీవు పరిచయమున్న మంత్రములు ఈనాటినున్న
వరలోకమువలెనెట్లన్న. అప్పుడా నీభక్తివల్ల పరిచయమంతములే. బల
ముచే నీ పుణ్య పాపములు సేసించి యున్నయెడల బ్రహ్మకృపామూల
తెందుచున్న భవత మరణములు సేసింది కైకుంకిమానందే యుండువు
కాబట్టి—

269 'ఈదిగువనున్న మంత్రములను ఏదీపమునుంచి పఠించు
కున్నానో అప్పటినుంచి మరణాంతికాలమువరకు పఠించుచున్నయెడల
నీ నాథవముచే—నీ మనస్సు యుండే—ఆ మంత్రములు నిలిచి
మరణవిద్రోహ పఠించుచూ (పైని ఉదహరించిన ప్రకారము) వరలో
కమునకు జరి చేరును. ఈవిషయమై 154 పద్యము 373వ సంఖ్యను
చూడుము.

270 ఏమోవాగ్నినాను అనే రలుంపు రలుచుకుడి. సమృద్ధి
.. భగవంతునివాచా

గీ: "నన్ను చేరంగదలచెడు నరులెల్ల

కర్మశేషంబుసూచదు గోననతని

కర్మమంతయు దీనినగాతుననుచు

కాచియుండితి కర్మముగ్గుడచిచనియె.."

అను కృతి చెప్పిన మాటవుచు పూర్వవస్త్ర కర్మశేషంబున సుఖదుః
ఖములు పొందుచు పై 264-265-266-267-268-269 సంఖ్యలలో
ఉదహరించియున్న ప్రకారం భగవత్ స్మరణ స్ఫూరింప చేసికొని ఈ
స్మృతిధను చేసిన పుణ్యపాప కర్మము భక్తివలన నశింపుచేసుకొనిన
యెడల పైని భగవంతుని వాచలో ఉదహరించిన ప్రకారము అభగ
వంతుడు కాదుగాని మానవుడు వరలోకము చెందినపుడు మాన
వుడు చేసిన భక్తి విషయమై అమానవునకు బ్రహ్మకృపా కలుగ
చేయును.

క. ధర్మ మోక్షంబిచ్చును

ః ధర్మదీరించు భాగధర్మమునిచ్చు

ధర్మబ్రహ్మత్వంబిచ్చు

ధర్మనిరేకానివాఁడె యయ్యలు ధరణి.

ఈవిషయము స్త్రీలగుకూడా చెందుచున్నదిగాన స్త్రీలకూడా యీ గ్రంథమునందున్న మంత్రములను సాధనములోనికి నెచ్చుకొని మోక్ష పదవి చెందవచ్చును.

మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రీమూల—మంత్రీసారము.

తారణ మంత్రీమనగా.

ఓమ్

నీదాక్షిణి.

—దీక్షార్థి—

271 స్వర్గోపమంత్రీములకు ప్రణవమీశ్వరి: నవకనకందన నక్కుమార నారదాది యోగులు అష్టీక్షణమమహో చేరినమంత్రీ ములను పఠించుటచేతనే. త్రిలోక పూజ్యులైరి. ప్రణవప్రభావము వర్ణింపనెరికి శక్యముకాదు.

272 సకలమంత్రీములకు మొదట ప్రణవమనే ఓమ్ తారణ ప్రణమన్వరముగానున్నది. ఒకేవర్ణాయము ఓం తారము సుచ్చరించినమూత్రమన—హరి—హర—బహ్మలను—భ్యాసముచేసినట్టుగును. వేదములయందు ప్రతిపాదించబడి యున్నది. అజగతాయ త్రిమహామంత్రీమనః. అజప అపగా. ప్రకృతి—గాయత్రి—అపగా—ఓం—తారమును నమ్మి యెవరు జపించుచున్నారో వారిని రక్షించు నదనిభావము.

273 అద్విధీయ బ్రహ్మ భగవంతుడని నిశ్చయింపబడినది. అభగవంతుడే ఓం తారవ్యూహపుడని చెప్పబడును, ఆ ఓం తారము.

270 శ్లో. బ్రహ్మవిష్ణుశ్చతుర్విశ్వుః శుక్వశ్చపచా శివః॥

కా. బ్రహ్మవిష్ణు, శుక్వ, శుక్వశ్చ, పచాశివులు శుక్వ
దుగురున్ను పంచభూత అది దైవతములని తెలిసికొనవలయును.

231 తత్త్వం నాదంబలి కాగ్రితగా మను మనసా

ప్రణవానాదం నాదంబలి కాగ్రితగా మనుమనసా॥

అని పాక్షికమువలె, ప్రణవనాదము ఎటువలె భవించుచున్నదా—
ఇందుకు సమ్యక్—

232 పద్యం॥ “కీటకమునుదెచ్చి భ్రమరము

పాటవమున పరిభ్రమించ భ్రాంతంబై

నిర్మలకము భ్రమరగూఢము

పాటించి పోయె గాదె భవయోగమున॥”

అను శృతివొప్పున 30 వ పత్రిక యే వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకారం
భ్రమరమనే తుమ్మద కీటకములు అనేపురుగులను దెచ్చి తాను
చేసిన మట్టిగూటియందు నునిచి మూతలుకట్టి పరిధినిము ఆగూ
టిమట్టి తిరుగుచు ప్రణవనాదం అనగా తనయందున్న ఓం అనే
రూపకారనాదమును ప్రయోగించినమీదట పక్షదినములు కాగానే
పురుగులు తుమ్మదవ్వనూతముల బొంది ఎగిరిపోయిపోవుటవలె ప్రణ
వమనే ఓంకారనాదము జీవమిచ్చునదని భావము. ఓం-రక్షించునని
అర్థమగును.

232 శ్లో. “అకాశోపహ్నిరిత్యుక్తం ఉదారస్సూర్య ఉచ్యతే

మకారశ్చంద్రియత్యుక్తం ఏతత్తారక లక్షణమ్.”

233 కా. బ్రహ్మప్రణవమందలి అకార ఉదార మకారములే
అగ్ని సూర్య చంద్రులు గావున అమండలత్రయ మధ్యగతంబై న
యగునది తారకము అనగా ప్రణవము॥

[మంత్ర-మంత్రార్థ-మంత్రముల-మంత్రసారము]

284 శ్లో॥ అకారం బ్రహ్మరూపం

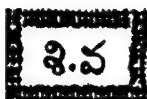
ఉకారం విష్ణురూపం

మకారేయద్యరూపం

త్రిమూర్తిప్రగవాత్మకం

టీక॥ అబ్రహ్మ విష్ణు రుద్రాదులయందు అంగములైన విరాట్ అనే ప్రగవయ్యు ఓం కారమాయెను.

శ్లో॥ అకారాత్పథవేత్ బ్రహ్మ బంధవానుసంఖ్య ఉకారాత్పథవేత్ దుశేంద్రోహరినాయకః మకారాత్పథవేత్ శివస్తు హనుమాన్ కృతః॥

(1) దివ్యక్షరి-రెండు అక్షరములమంగిము

285 శివ—అనగా—భువనేశ్వరి—లక్ష్మి—పార్వతి యని అర్థమగును.

286 లోకములో శివ—శివ—యని అందురు. పార్వతియొక్క నటనవంటి వారిని తలంచినట్టవును.

287 (2) శ్లో॥ శివయాపాయ విష్ణవే యని వేదమునందు తెలుసునట్టి గావున నిదిశివుడనికూడా భావించుకొన వచ్చును. ఇదిగో యని ఉదాహరించిన ప్రకారం లోకములో శివ-శివ—యని కలిగి ఎవరైతే పలుకుచున్నారో వారు శివశ్వరుని పార్వతి యొక్క నటనవంటి వారిని కూడా తలంచినవారగుదురు.

288 (3) శివ అనగా శుభప్రకృతమైనట్లువంటి స్వరమగును.

అష్ట.

(2) ద్వ్యక్షరి. రెండుఅక్షరముల మంత్రం.

289 అష్ట—అనగా శ్రీమూర్తులలో మూడుమొదటి ప్రపంచమునున్న భూతములనున్న విచిత్రముగా సృష్టించిన వాడని భావము. శివుడు. లోకేశుడు. భువనత్రయదు—మూడు లోకములకు క ర.

విష్ణు.

(3) ద్వ్యక్షరి. రెండుఅక్షరముల మంత్రం.

290 విష్ణు—అనగా—శ్రీమూర్తులలో 2 వ దేవత. అనంతుడని అస్పృశించిన భూతములను పోషించు వాడనబడును. విష్వక్సేనుడు.

రుద్రుడు.

(4) త్ర్యక్షరి మూడుఅక్షరముల మంత్రం.

291 రుద్రుడు—అనగా—శ్రీమూర్తులలో 3 వ దేవత. భవములను చంపను కడవట జగమును వారించువాడనని భావము. శివుడు. సౌందర్యమూర్తి.

292—శ్రీమూర్తులు ఒక దేవుని భావము.

[మంత్ర—మంత్రాగ్ర—మంత్రము—మంత్రసారము.]

ఈ శ్లోక

(6) ర్యోక్తి. మూడులక్షరములమంత్రం.

293 [ప్రపంచకల్పకుండలి ఈశ్వర ప్రభువులైన బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రేశ్వర సహశివులసలకుదురు. సర్వవ్యాపి అంతటా నిండియున్నవాడు. ప్రపంచమందు అంతరాంత్ర అంతర్యామి ఐనవాడు.

294 ఈశ అనగా ప్రభువు.

295 పరమేశ్వరుడు అనగా కేవలము జగత్తుకు ప్రభువనైతి అనిపరిశివుడు.

296 పరమేష్టి అనగా కేవలము సాక్షాత్కారముగా బ్రహ్మ

297 కేవలము అనగా పరమార్థ

298 ఇట్టి సుగుణమైనట్టి నామములుగల ఈశ్వరునిధ్యానించినయెడల మోక్షము అటచేరనుండును.

శివుడు

(6) ర్యోక్తి. మూడులక్షరముల మంత్రం.

299 శివుడు—అనగా—త్రిమూర్త్యంత్రాక్షులలో రుద్రుడై జగమును లయింపుచేయువాడని భావము. మఱిన్నీ. ప్రసాదోన్ముఖమైన స్వరూపమును గలిగినట్టిన్నీ, లెక్కలేని మనోహారాల తాయకుడనిన్నీ, ఎవనియొక్క చిత్తము పడకమువలవంటి వాని పాదములయొక్క సేవచేయుచున్నదో అట్టిభక్తునకు ఈలోకమందు, సర్వమును స్వాధీరమై యుండుననుట. శివానందల హరియనుగ్రంథమునందుండు కీమత్ శంకరభగవత్పాదాచార్యుల వాక్యములు.

శివోహం

(7) త్రిక్షితిరి—మూడక్షరములగుంతరి.

300 శివోహం—అను పదములో హల్లులు శివించగా సంధి వశమున ఓం అనే శబ్దము మిగిలియున్నది. అక్షర్మేళనమున శివోహం అనును.

శ్లో॥ “శివపవనదా ధ్యేయః । శ్శివస్సంసారమోచకః॥”

అనుశ్రితిప్రకారం “శివోహం” అనే మంత్రమును పఠించినయెడల మోక్షము లభించును.

నమశ్శివాయ

(8) పంచక్షరి—పదక్షరములగుంతరి.

301 నమశ్శివాయ అనగా బాలే మైన పంచక్షరములనబడును. శివాయ—అనగా—శుభప్రిదస్యోహపమైనటువంటి శివునకు నమః సమస్కారమనిభావము.

302 (9) “ఓం మహాగ్రాసాయ మహాదేవాయ శివాయ” అనిపదా సత్కరించుటచే మోక్షము సంభవించు చున్నదనియుండు వాక్యము.

303 (10) “ఓం మహాగ్రాసాయ మహాదేవాయ, శ్శూరినే, శ్శుశోరాయ, అమృతాయ, తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు” శివపవనదా ధ్యేయ శ్శివ స్సంసారమోచకః॥ ఇట్లు శరభోపనిషత్తులో చెప్పి యున్నది.

[మంత్ర — మంత్రార్థ — మంత్రముల — మంత్ర సారము.]

జగద్భ్రష్టాహం

304 "జగద్భ్రష్టాహం" అను పదములో 'వాల్మీకి' పేర గానాధిపతి మున్న "ఓం" అనే శబ్దమును విడిచి వేయువని. జగత్తునకంతా బ్రహ్మ కర్తయని అర్థమగును. ఇట్టి బ్రహ్మమంత్రమును పఠించిన యెవల మోక్షములభి న్నును.

305 శ్లో॥ శ్రితిః దైవాధీనం జగత్సర్వం

మంత్రాధీనంతు దైవతం॥

అను శ్లోకవివృత —

306 తా॥ ఈలోకమంతయు దైవాధీనమైయుండును. దైవము మంత్రాధీనమైయుండును. గనుక అమంత్రమును పఠించిన వాని మోక్షముచేరనివిధము.

శ్రీ రుద్ర రుద్ర రుద్రాయ

(12) అష్టాక్షరి — ఏనిమిదక్షరముల మంత్రం

307 శ్రీ రుద్ర రుద్ర రుద్రాయ అని ధ్యానించువారు సమస్త పాపములనుండి విడువబడుతారు అనినీ సమస్త దేవతలను పొగడినవారగుచునీనీ చింతించుటకు చూచుట కలవిగానివాడును, అంతరములేని గూఢముగలవాడుగానున్ను, ఏది చేనివల్లనున్ను వేరు పరుపటకలఖండమైయున్నదో? అది అనంతమంగళ స్వరూపిగాను, అశిమధ్యాంత రహితమగుగాను, మోక్షస్వరూపుడుగాను, మాయోర్పరితః కారణమగుగాను, అద్వితీయుడుగాను, జ్ఞానానంద రూపుడుగాను, ప్రకృతిసంబంధరూపములేనివాడుగాను, అద్భుతవిగ్రహముగానున్ను

ప్రభుత్వము. ద్విత్వికములు నీలకంఠముగిరిని పరశక్తివ్యవస్థ
భక్తిమునీషి మరప్రభులు సమస్తమునకు ఉపనిష్ఠయు అక్షయము
సకలంబు పరమైన సమస్త భూతములయందన్వేషించియుండు పాత్ర
హృదయము పొందును; అర్హి కైవల్యోపనిషత్తులో చెప్పినట్లు.

303 (13) హరి హర-శ్లోకము - మహాదేవ. శ్రీ శ్రీచంద్రావ

304 (14) హరి హర ఉమావతి త్రిమావతి. స్త. ము.

అని స్మరించినయెడల మోక్షము లభించును.

|| మోక్షము ||

మ!

|| మోక్షము ||

(15) వ్యక్తి - రెండవది ములమందిరి.

310 "రా" - యన్నమార్త్రమున ననుభవించును. గుణ్య. శ్రోతాని
దోషపునయు - "మ" - యన్నమార్త్రమున ఆనందబోధన పాపము
లు ముట్టు పనేరింపవనియు పెద్దలు చెప్పుదురు. ఇది సర్వమనుటకు -
"రా" - యన్ననోరు కైరవబహుయు "మ" - యన్న నోరుమూయ
బహుయు ముఖ్యవిదర్శనముగా నున్నది. (2) "రా" - యన్నమార్త్ర
మున యముకు గజ గజ వదలును. (3) "మ" - యన్నమార్త్రమున
నరనిపాశము కైరవపును. (4) "రామ" - యన్నమార్త్రమున - భవబం
ధములువశించును. (5) "రామా" - యన్నమార్త్రమున సమస్తకర్మ
లు భవప్రభును. (6) "రామ" - యన్నసమస్తసంపదలుగలుగును.
(7) రామ నామస్తోత్రం చేసిడివారికి మోక్షము కరిష్టమైయుండును. -
అనగా అతిచేతిముత్యమై ముదమిడును. (8) కారకనామప్రభావము
లోకములో పెల్లడిపడి పామరులన్ని నుద్ధరించుట ఉత్తమము
గదా? భర్త - అర్థ - కామ - మోక్షములనిచ్చునది.

[మంత్ర]—మంత్రాగ్ర—మంత్రముల—మంత్ర సారము.]

కృష్ణ.

16 ద్వ్యక్షరి—రెండక్షరములమంత్రం.

311 కృష్ణా—యని సదాధ్యానించుటచే మూక్షముల మీదు ను. ఏద్యనివక్త్రములు ఫరించుట్టి కృష్ణుని ఏదనులు మనస్సుయందు తలంచుచును అట్టిదనులను అసాధ్యకార్యములయొదయినను ఏ కాలముదయినను భయముగలుగు జాలదు. నల్లనిచాయగల పాడి యనందుని కృష్ణుడిని చెప్పెదమను.

క. హరియను రెండక్షరములు

హరియంచును హరికంబు సంబుజనాథ

హరిని నామ మహాత్రయము

హరియని పొగడంగి విశేష హరికీర్తనా.

గోవింద

17 త్రిక్షరి—మూడక్షరములమంత్రం.

312 గోవిందా—యని సదాధ్యానించుటచే మూక్షముల మీదును భూమినిపడిపోకుండునట్లు యెత్తుటచేత గోవి దుడనిచెప్పెద మను.

రంగ

(18) ద్వ్యక్షరి—రెండక్షరముల మంత్రం.

313 రంగ అనగా విష్ణు, పోషించువాడు. రక్షించువాడు, అనంతము అని అర్థమగును.

పద్యం: శ్రీరంగ రంగనాయ, 3 రంగశక్తిరంగిభామ, రంగనివాసా, రంగప్ప రంగమూర్తిరంగారంగియ్య మమ్మరిక్షింపగిదే అను పద్య రక్షించు వాడనబడును. శ్రీరంగస్వామివలన గొప్పదేవతయములొనగును శ్రీరంగనాయకులు అనబడును.

దేవుడు

(10) త్రిక్షరి—మూడక్షరములమంత్రం.

314 దేవుడు అవ్యతముగా ఉద్భవించినవాడనబడును. స్వయంభువుడు, స్వప్రకాశకుడు, దగ్ధులకు శరణవాడు, పరిష్కాస్తుడు భేదము లేనివాడు. (త్రీమూర్తులు.)

315 ఈక్షంధము యానిత్యం ఈ పరిపూర్ణాయుక్త మహిమతో ప్రకాశించుచున్నది.

వరద

(20) త్రిక్షరి—మూడక్షరముల మంత్రం.

316 వరద—అనగా విష్ణు. వరమునిచ్చువాడని అర్థమగును. కంచితనే పట్టణమనందున్న గొప్పగోపురముగల దేవాలయములొనగున్న వరదరాజులు అనబడును. సంచత్సరమునకు ఒకవర్యాయము గరుడసేవలనేతిర్నవము 10 రోజులవరకు బయ్యెను. గరుడాలనగా గరుడమృతుడు, శ్రీకృష్ణుని వాహనము. ఈతిర్నవమునకు అనేక జనులువచ్చుదురు. దేవతరముగాడు, చూచిరివలెను.

[మంత్ర]-మంత్రార్థ-మంత్రముల-మంత్రసారము]

హంసోహం

(21) త్యక్తి-మూడవముల మంత్రం.

317 హంసోహం అనే శబ్దములో హంసలు లోపించగా సంధి వశమున ప్రగణమే ప్రధానమైయున్నది. ఆ జపగాయత్రి మంత్రము. జపియే హంస-హంసయే జపి అనగా కొంగనున్న హంసనున్న నమముగానుండు పనిన్ని భేదముచిక్క-దనిన్ని పెద్దలు చెప్పుదురు. నీరున్న పాలున్న కలిపి వాటియుండు పెట్టివయెడల వాలనుపీల్చి నీటినివేరుచేయగలకల్లి హంసముక్కు-యందున్నది. గనుక హంస పక్షయనబడెను. కొంగకు అంతకల్లి లేనందున కొంగయనబడెను. హంసప్రధానము చెప్పుటకు అలవికాదని పెద్దలు చెప్పుదురు.

318 ఇహనాడి పింగళనాడులనే రెండునాడులుగలవు. అవి అనగా:—

319 ఇహనాడి అనే చంద్రనాడి ముక్కుకు నెవమభాగద్వా రమనబడును.

320 పింగళనాడి అనే సూర్యనాడి ముక్కుకు కుడిభాగమనబడును.

321 లేవకపూరకంబులనెకు నిశ్శ్వాస ఉచ్ఛ్వాసలు ఏదో యొకముక్కు-రంధ్రముగంటా వెళ్లుచు వచ్చుచుండును. గాని రెండుముక్కు-రంధ్రములగుంటా కలిసి వెళ్లుచువచ్చుచుండవు.

322 కుడిముక్కు రంధ్రమునుంచి ఎడమముక్కు రంధ్రముకు ఎడమముక్కు రంధ్రమునుంచి కుడిముక్కు రంధ్రముకున్న ఇటుల కుడి ఎడమలకు మూరి మూరి తిరుగుచుండును.

323 శ్లో॥ "ఉచ్ఛ్వాసః పాతరం" అను శ్లోని చోష్ఠస పూ-
రకము లేక ఉచ్ఛ్వాస బలుపలును వాయువును ధౌర్భాగముగా
అనగా ముక్కు-రంధ్రమునుండి ప్రభాగముగా గర్భములోకి లాగు
నపుడు హం అనే శబ్దమునిచ్చును.

324 శ్లో॥ "నిశ్వాసః పాతరం" అను శ్లోని చోష్ఠస శబ్ద
కము లేక నిశ్వాస అధోరూపముగా అనగా ముక్కు రంధ్రమునుం
డా గర్భములోనున్న వాయువును పైకి విడుచునపుడు హం అనే
శబ్దమునిచ్చును.

325 శ్లో॥ "స్వాసనిశ్వాసహంశ్చ" అను శ్లోని చోష్ఠస పైని
ఉత్పరించిన "హం" అనే ఉచ్ఛ్వాసశబ్దమునున్న హంశ్చ అనే శ్వా
సశబ్దమునున్న ఈ రెండింటిని కలిపి నయెడల హంసాహం అనే అవకా
యత్ర మహామంత్రియగును. ఈ హంసయే జీవి ఈ జీవియే హంసా
హం అనే అవకాయత్ర మహామంత్రియను పైన చెప్పిన ముక్కు-
ద్వారములలో వకముక్కుద్వారముగా శ్లేఢక పూరకంబు అనగా ని
శ్వాస ఉచ్ఛ్వాసలుగా శ్లో॥ "జనస్సర్వజకృతం" అను శ్లోని చో
ష్ఠస జీవి తనకు తానే నేనే బ్రహ్మ నేనే బ్రహ్మ అని (హంసాహా
మును) జపించు కొనుచుండును. కుడియెడమలకు మారుచుండును.

326 ఈ "హంసాహం" అనే శబ్దము బ్రహ్మముని అర్థింపును.
అట్లు జపించుచు బెడచెవిని బెట్టి మోహంధకారములో జక్కి 2 వ
పర్యరగసంఖ్యమనే శరీరలక్షణము 20వ పర్యము 27వ సంఖ్యవల
దు చెప్పిన ప్రకారం జనన మరణములకు లోబడుచున్నది.

327 ఈ హంసాహం అనే మంత్రియమును జపించిన యెడల దీ
దేహకాయవల్యంబును కెందుదురు.

328 శ్లో॥ అకారం నాదరూపంచ | సాకారం చిందురూపంశ్చ
నాదచిందుశ్చ హంశ్చ | జనస్సర్వజకృతం

[మంత్ర-మంత్రాధ్యక్ష-మంత్రీమూల-మంత్రీ సారము.]

320 శ్లో. ఇత్యం శివగూఢచ. సాకారంశ్చక్తిగూఢకం।

శివశ్చక్తిశ్చ మానశ్చాశివసర్వకవేకృతం।

తా. సాదరించుకళలు రోచున్న. శివశ్చక్తిగూఢములు రోచున్న. మానసయందు కలిసినమానసుచేరి తపి జపించుకొనుచుండును.

క. ఉపాపావృత్తప్రసాద

త్ర్యంబకమధ్యంబునందు దీపముతాన

జలయించురామ మంత్రీము

తపిపడెదను శివగూఢాదు భక్త్యునునగునుగ.

*****
[హరిహరం]
*****

(22) త్రిమూర్తి—మూడక్షరములహంత్రీ.

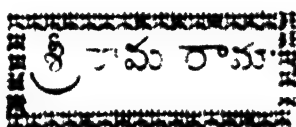
330 హరిహరం—అనుబంధము పాల్లులు లోపింపగా సంస్థిత శమున టం అనేకబ్దము విధితమైయున్నది.

హరి—యనగా. హేయగుణమూల స్వైరీరసించు నిమిత్తమయి "అపహరపాపాత్మా" అను శ్రుతిచొప్పున వాసములనుహరించువాడని అర్థమగును. "హరిహరం" అను మంత్రమును జపించినయెడల మోక్షపదవి తెలియను. "హరిః టం" అను మంత్రవాక్యమున, శబ్దము తెలిసికొన్నవీరాడట మతిచదివి తెలిసికోవలసిన రహస్యము మరి ముగియింపదా? లేదు.

|| నారాయణ ||

(21) చమార్కుః-నాలుగవముల మంత్రం.

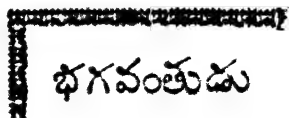
311 నారాయణ—యని స్మరించినచో మృత్యువశానోపశాంతి
మునుపారదోలిన వాడిగునని భవించారనోపనివత్తునో జోధించు
చున్నది. నారాయణుడనే కల్గియున్నట్లు సారములనాగా జలసంగును.
అయిన మనగా స్థానమును జలమునందు నివసించుటకు దీర్ఘము
యున్నందున జనులు నారాయణుడని చెప్పెదరు.

24 పంచాక్షరి-కర్మములవంత్రం.

312 శ్రీరామరామ—యని శలించినయెడల చేసినపూర్వ
కర్మములు “కారాకులు ముట్టివట్టి” అనునట్లు నశించిపోవును.

313 “శ్రీరామరామయనుచును ఏమానవుడు పరానియేర్పడ
మదిలో! ఆరామవిభవదలంచిన! కారాకులు ముట్టివట్టి కర్మము ముట్టివట్టి

25 పంచాక్షరి-పదకర్మముల మంత్రం.

314 భగవంతుడు అనగా మంగళకర్మమీటువలె పంచాక్షర
ములవలచును. లోకములను సృష్టించినకర్తయగును (శ్రీమూర్తులు.)

ఓం నమో నారాయణాయ

(20) అష్టాక్షరి—ఏవిమిదక్షరముల మంత్రము.

మీరి ఓం నమో నారాయణాయ—అని వక్ష్యాత్మకములచేత జననమరణములు లేని బ్రహ్మాత్మమును విజేహముచే బొందుచు న్నారు. మఱిన్ని ఈమంత్రమును వివరింపఁగలిగినట్లుగా బయ్యెను. వారు పూజ్యాయువుకు బొంది బ్రహ్మచరిత్యమును బొందుచున్నారు. ఇట్లు సామవేదమందలి యుపనిషత్తులో బోధించియున్నది. . .

339 వాక్య—కూట—స్తాంశర్యా—మిత్రశ్యగార్యము—సా లుగుచు—చేతనా చేతనలు—అనిగా—జనేశ్వరులు—అజనేశ్వరులతో నాధారమైరవాడు—శ్రీమదా నారాయణమూర్తి యొక్కదేయని యువ్వదిగావున స్థాని సుదాహరించిన అష్టాక్షరీమంత్రమువలన చుచున్నవారికి మోక్షమహాచేతనమందును.

ఓం నమో నిరంజనాయ నమోస్తుతే

30 ద్వాదశాక్షరి—పంచదశక్షరములమంత్రము

340 ఓం నమో నిరంజనాయ నమోస్తుతే—అని వక్ష్యంశయేథల మోక్షముతప్పక కలుగును. “ఓం” శ్రీమూర్త్యాత్మకమైనటువంటిన్ని—“నిరంజనాయ” చింతలేనటువంటిన్ని నిరాకారుడైన భగవంతునకు. “నమోస్తుతే” నమస్కారమని భావము.

[శుభ్ర—మంత్ర—మంత్ర—మంత్ర—మంత్ర] సారము]

ఓం నమః భగవతేవాసుదేవాయ.

(31) ద్వాదశాక్షరి—పంచైంద్రకరముల మంత్రం.

341 ఓం నమః భగవతేవాసుదేవాయ—అని సదాపత్నీం
చినవాని విదేహాక్షరలయము లభించును. ఈస్తోత్రము విష్ణుదేవుని
మహిమను ప్రియమైయుండును.

342 ఓం సభామోగవతే వాసుదేవాయ—అనగా—ఓం
శ్రీమూర్త్యంత్ర మైవతువంటిన్నీ, ప్రభమస్వరస్థైవతువంటిన్నీ, భగవ
తే, మాతా శ్రీనిగలిగివతువంటిన్నీ, వాసుదేవాయ, నకలలోకములు
భగవంతుని మంచుచియున్నందున నున్ను, నకలలోకములయందు
భగవంతుడు నివసించియున్నాడనగును. వాసుదేవుడని చెప్పబడ్డ
భగవంతునకు, నమః నమస్కారమని భావము.

343 ద్వాదశాక్షరియనగా—శరీరరహితులయి, కర్త, కర్త్ర,
క్రియలరహితముక, సంకల్ప, వికల్పములు లేని వారయి, కలిగిన
మృదుకు, భుంజుచు, భరించుచు, బరుండుచు, కోరికలులేనివారయి,
యందుట, అనగా—కాంతము, శమము, దమము, ఉపరతి, తిత్తి,
శ్రీష్ట, సమాధానం, ఈపదైంద్రిలో—కాంతము—శమము—దమము
ఈమూడుగుణములు గలిగి నర్వపములయి యుండుట.

నిర్మూలమేతదాచానా । శ్చరీరం నాస్తీకేవలం
నిరాధరణ పరిపూర్ణం । పరశివోహమస్మిత్ ॥

(2) పోదశాక్షరి—పదునాల్గవరముల మంత్రం.

344 తా. ఈమూలంలేని గుర్తులే శరీరమైలేదు. ఈపోదశాక్షరియః గా—నేను—నాది—నీవు—నీది—తాను—తనది—అనువా. కృష్ణులకు జన్మ బడక స్థూల సూక్ష్మశరీర భావములను విడుచుచు పరమ పదము.

345 (16 నామములు) 3వ శ్లోకం "హారేరామ హారేరామ,

3వ శ్లోకములు రామరామ హారేరామ,

హారేరామ | హారేరామ హారేరామ,
శ్లోకములు హారేరామ.

యను పదములను నామములు శరీరమనున నాశనముచేయును. ఇవి 16 శ్లోకములైనవియును పదునాల్గవరములైనవియును పదునాల్గవరములయందు లేదు. ఈ పదిమూడు నామములు పది పాదములతో చేయబడియుండు శ్రీపుని యొక్క ఆవిరామమును నాశనముచేసి మేఘావనితము పోయినదెనుక సూర్యమండలము ప్రకాశించులాగున ప్రభుత్వహక్కును ప్రకాశము కలుగజేయును. ఇట్లు శరీరభావములను చాచియున్నది.

346 (2వది—కలియుగ ముగిందాదనుకల్పమింపబడుచున్నట్లు సర్వవస్తువులు నీడకి లోపియించి భావ భారీలచేరి గడతేరుట ముక్తిలిక్తులమందించి మూపేమనారు నామములను భక్తితోనుచ్చరించిన మార్గమున భవసాగరమును నీడచి పరమ పదమునొంద ననుగ్రహించినది భగవానులు ప్రత్యక్షమై, కపీరుదానువకు చెప్పి రని కపీరుదానువశ్రీలోకంబునంబడియున్నది.

347 (34) శ్లోకం ఆష్టాక్షరే నాష్టదశైః పదవత్త్రయైః పూరేభిరుక్త్యాంతరచక్రివత్, అంతరలోకే ప్రభసూర్యభావం క్షాయే శివం శాంత మఖండతేజసంఽఖంసమోనారాయణాయః ఓంసమశివాయః "హారేరామ—హారేరామ. రామ రామహారేహారే—హారేకృష్ణ

[మంత్ర]-మంత్రార్థ-మంత్రముల-మంత్రపారము]

హారకృష్ణ కృష్ణ కృష్ణ హార హార" యని యెల్లప్పుడు త్రిశరగా కుండ్లిగా నిరస్త్ర మవస్సుతో నేకమవస్సుగా ఈమంత్రములను పఠించివయెడల మోక్షవదని సిద్ధించును.

35 మంత్రం.

349 "రామకృష్ణ గోవింద నారాయణ" అని ప్రారంభకాలమెవరువలెందు చున్నారో వారు తచ్చకవరిలోకవదని చెందుదురు. నందేహములేదు.

పార్వతీదేవి శివదేవించి

శ్రీరామకృష్ణగోవిందనారాయణ
మంత్రార్థము

- 349 "రామ రామ రామ రామ—రామరామ యంచ శ్రీ"
(2) రామ రామ రామ రామ—రామ రామ యంచ శ్రీ"
(3) రామ రామ రామ రామ—రామ రామ యంచ శ్రీ"
(4) న్నామకీర్తనంబుఁ జేసినం గలుంగు మోక్షము.

[అమంత్ర]-మంత్రార్థ-మంత్రార్థి మానదేవతాస్వరూపంబును, నీకు నేదాపలేను నరుగ నుపదేశమిచ్చితినింతకంటె ఘననితావంబులేదు నామవమునందు.

350 తా! పరార్వతీ! నీకు నేమిరామమంత్రముయొక్కయు ఆరామ మంత్రార్థిమాన దేవతయగు పరబ్రహ్మయొక్కయు, స్వభావములను బాధక బోధించితిని. నామవస్సునం దింతకంటె గొప్పనిక్షేపమేదియునులేదని పార్వతీదేవితో నీశ్వరుడు చెప్పినది "తాత్పర్యము" శీతారామాంజనేయ సంవాదము చూడుము.

37 మహాసాగరము.

భీష్మధర్మరాజునకు ఉపదేశించిన మంత్రము.

“ఓం:—

1 సమాధిగవనానుజేవాను.	11 సమ స్సర్వలోకకళా.
2 సమప్రసూనానామాయ.	12 సమ స్సర్వలోక శక్తి.
3 సమ స్సర్వలోకగురువే.	13 సమ స్సర్వలోక పాత్ర.
4 సమ స్సర్వలోకపితౌ.	14 సమ స్సర్వలోక విధియే.
5 సమ స్సర్వలోక పితామహాయ.	15 సమ స్సర్వలోక నిరానాయ.
6 సమ స్సర్వలోక ప్రాంతా మహాయ.	16 సమ స్సర్వలోక హితాయ.
7 సమ స్సర్వలోక ప్రాధానాయ.	17 సమ స్సర్వలోక హితానాయ.
8 సమ స్సర్వలోకేశ్వరాయ.	18 సమ స్సర్వలోకాద్యనాయ.
9 సమ స్సర్వలోకవిజ్ఞాయ.	19 సమ స్సర్వలోకాద్యవిజ్ఞరాయ.
10 సమ స్సర్వలోక సుఖప్రదాయ.	20 సమా విజ్ఞతే.
	21 ప్రాధిపత్యవేలని ఇల్లు పరిపాలయ.. చుట మహాజపమగును.

351 ఈ మహాజపముచేసిన, సకలపాపములును, భయములును, ఆపదలును, నశించుచున్నవి. శత్రువులును, ధర్మసిద్ధియు, కలుగుచున్నవి.

352 అవతార్కాలమందు పరమేశ్వరుని నమ్రించేవిధము.

352 (1). పరమేశ్వరా, పార్వతీమనోహరా, పురహితా, నమ్రహారా, పాపవిహారా, పరమకళ్యాణగుణాకరా, దయామయా, ధర్మనిలయా, భవబంధవిమోచనా, భక్తవత్సలా, చంద్రియాదివతంసా, భక్తజనరక్షణా, నీకు సమస్కారము, ప్రమస్కారము.

353 (2) పరమదయాలో, అపద్యాంధవా, పరమేశ్వరా, నీకు సమస్కారము, ప్రమస్కారము.

[మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రీమూల—మంత్రీ పాఠము.]

354 శుభ్రీకారము పూర్వకాలమే నిద్రించి లేవడముతోనే పూర్ణిండుభువనవారి అవత్కాలములు తొలగిపోవును. సందేహము లేదు, మోక్షము లభించును.

355 ప॥ కపీరుదాసుగారు రామదాసుగారిని ప్రతిదివము లేలు—వగలు—“రామ రామా” యనిపలుకుమని బోధించిన శ్లోకము.

356 శ్లో॥ కీ॥ గామ రామరామేతి | రమేగామ మనోరమ

సహస్రీనామతస్తుల్యం | రామనామసరాసే॥

357 ప॥ కపీరుదాసుగారు రామదాసుగారికి నుపదేశించిన రామమంత్రంబును ఇట్లునికొనియాడుచున్నాడు.

40 (1) దశరథసుతమంత్రం—దైత్యసంహారమంత్రం.

(2) విలుభవినుతమంత్రం—విశ్వవిఖ్యాతమంత్రం.

(3) మునిగణసుతమంత్రం—మూర్తిమూర్తకమంత్రం.

(4) రఘుపతినిజమంత్రం—రామరామేతిమంత్రం.

357 ప॥ రామదాసుగారురామాలవారిని ప్రతిదిన శ్లోకము అనుననుదాహరించడమైనది.

41 శ్లో॥ (1) సకలనుకృతరత్నం | సత్యవాక్యార్థరత్నం

(2) శమదమగుణరత్నం | కావ్యతానందరత్నం

(3) ప్రణవనిలయరత్నం | ప్రస్తుతజ్యోతిరత్నం

(4) పరమపదవిరత్నం | పాతుమాంరామరత్నం॥

42 క. యిలిలోన రానామము

గులభంబై వెలుగుచుండఁ జాలకగఁబలుకం

గలనాలుకంగలుగఁగ

నల్పులు మన్నక నరకములను తొందెడ రికటా

... తా. లోకమందు శ్రీరామమంత్రము, గురుగుహామ
మేదలయిన కష్టములులేకనే సులభముగ దొరకుచున్నది. పలుక
నాలుకకు చులకనగానున్నది. అయ్యో యిట్లుండియును మహాభంగ
శ్రీరామనామ స్మరణచేయి పాలుమాలి వ్యర్థముగ నరక ములపాల
గుచున్నారని తాత్పర్యము. (సీతారామాంజనేయము చూడుము)

300 యిట్లు చెప్పి ఉదాహరించిన శ్లోకములనునుంత్రియ్యనుభవ
శ్రద్ధతో పఠి చుచుండువారికి తప్పక మోక్షములభించును.

(42) రామకోటి వాయుటసు ఆరంభము.

(1) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ

(2) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ

(3) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ

(4) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ

రామకోటి వ్రాసినంత రాదె మోక్ష మెదురుగఁ.

300 ఇట్లు నిశ్చయ మగుచున్నట్లే రామకోటి (వాసి భద్రా)
చలమూ సావిత్రీవారిచేత సప్తగిరి పట్టు వారి మోక్ష
మొనరెను.

300 న్నామచేయునపుడు జపము

301 (43) శ్లో. అంబ! తద్వద్దర్శనానుక్రమీ! ర్నవానేన్నానబంధం!

స్వగారోహణసోపాన! మహాపుణ్య తరంగిణీ!

శ్రీవిష్ణు పాదోదకం, పావనంబుధం, గంగాన్నానం క్షణిమృదు

కావేరీ రంగ మందిరం, పరవాసుడేవో ప్రత్యక్షం గోవిందం,
గోవిందం.

302 (44) శ్లో. మాధవా, మాధవా, మధునూధవా, గోవిందా.

[అనునన్యము మంత్రముంత్రాగ్ర మంత్రముల మంత్ర సారము.]
అచ్యుతా, జన్మాగ్రహణక వత్సలా, అనాధగృహ, అపవిత్రయనర
ణా, హరిముకుందా, దీపరక్తా, దీపబాహు, కుంభాకాంతో, మ
హానుభావా, సర్వేశా, సాంబశివా, జాగ్రపదీ మాంకరక్తా, కుచే
లును రక్తేంద్రికువలె వన్నురక్తేంద్రము, అనాథా ప్రాణమునకు దగ్ధ
బుద్ధివటువలె నాకుదర్శనమియును. కలిరాజవరదా కాసి క్షేమి,
ము. ఈదిగువ నుదహరించిన స్నానములుచేయుము.

- 363 (1) అభ్యంగి స్నానము—శివస్నానము
(2) కంఠస్నానము—మదఃపద్మనందివాదముల వరకు
(3) నాభిస్నానము—బొడ్డువరకు పాదములవరకు
(4) పాదప్రత్యక్షనము—మోకాళ్లనంది పాదములవరకు

364 అన్నముభుజయించేవిషయము.

ప్రతమ బుష్టప్రకారం వండుకున్న అన్నము—కూరలు—
వర్షగరాలు—దీప్తులికి అర్పణచేయుకలె—భుజించుట—పాపమును.
గనుక ఈదిగువ నుదహరించిన మంత్రమును మూడుపర్యాయములు
స్మరించి భుజింపవలెను.

మంత్రము.

45 శ్లో అన్నం బహురసావిష్టు | భోక్తా జీవోమహీ
శ్వరః

46 ప్రానకలదోషవివారణ సకలపాపా వారణ, సర్వేశ, సాం
బశివా, సకలదోషేగుణక నీకేలర్పణ చేయుచున్నాను. నామనన్ను
నీకేనమర్చించెదను.

మంత్రములప్రకాశము

ముగిసెను.

••• గేహికి శ్యాంశిశ్యాంశిశ్యాంశిశ్చిత సకలమాంశుకాంశులున్నవి.
కమాలు వదిలి ముగించినను ఏసంగతిన్నది నాలో చిలోది ముగించినను
ఏకాంతమునైనా ముగించినను అవలంబింపబడినను ఇట్టివిషయముల
ముగించిపెట్టోరే శ్యాంశి శ్యాంశి శ్యాంశిచే నిరూపమాన్యు
తెప్పిన మాత్రమున సకలకోపములు కమ్మయినాక నిరర్థకము.

308 ఏనుగు శమ్మక్క వానాశినునిది నమో దిగి శ్యాంతి
శ్యాంతి శ్యాంతి అని వ్రాయవలెను.

1917 మార్చి 9 నుండి మే 2 వరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జరిగిన
 సభలలో చరిత్రములను మనస్సునదిద్దినవిటి మూర్తికీర్తిని పం
 దనలను, అర్జుమూర్తిమనిష్యులను కరవేర్చుకుంటున్న సామ్రాజ్యం
 చొరకు తప్పు పాటికొని మనస్సును గాదు.

'368 మ్యాగ్జిడపురివిజయము.

(1) నిత్యసూతులతో విలసిల్లుచున్న నైపుణ్యము.

(2) ప్రమథ గణములతో పరిధి విస్తరించునట్లు కైలాసము.

(3) బ్రహ్మమునులతో శోధించునను నర్హులొకము.

(4) దేవతలతో భాసిల్లుచున్న వ్యక్తుల కము.

(6) యక్షగీర్వానరచోళపరిమళము

369 ముఖ్యమైనట్టి తీర్థయాత్రీలు
హిందువాన దేశస్థాంతము.

1—అయోధ్యా

2—మధుర

3—బృందావనం

4—గయా

5—చిరకూటం

6—హరిద్వారం

7—బదరీనారాయణం

8—కాశీ—కాశీవిశ్వనాథుని సేవించుటకై కోటానకోట్లు జనులు ఎడతెగక వెళ్లుచుండురు.

9—నగన్నాథం } జగన్నాథ స్వామిని సేవించుటకై కోటాన
10—బోనగిరి } కోట్లుజనం ఎడతెగక వెళ్లుచుండురు. అలా

గువనే బోనగిరి దేవాలయింగమును సేవించుచురు. మహా గొప్పలింగ మని చెప్పుదురు.

370 మరాఠీదేశస్థాంతము.

11—పంచరపురము—విటో బాల నేకృష్ణమూర్తిని సేవించుటకై కోటానకోట్లుజనం ఎడతెగక వెళ్లుచుండురు.

12—రామలింగకొండ—రాములవారిని సేవించుటకై మిఠము లేనిజనం వెళ్లుచుండురు. గొప్పతీర్థము జరుగును.

13—మహాదేవుపాద—మహాదేవులనశివుని సేవించుటకై పంప త్తరమునకు పకపర్యాయము జరిగేదిత్తవమునకు కోటానకోట్లు జనం వెళ్లుచురు. ఆకొండనిలువ్రానుండును. ఎక్కువారు మహాకృష్ణ నక్తుకొనియెడకు. కాబట్టికొండఎక్కి స్వామిని సేవించుకొండకొండ జరిగినామూ రామాయుని అర్చిపార్థియోపక్తు వారిపుత్రీయైరకకతా

దులకు నొప్పిగింత కష్టము వారిబంధువులు వర్గరాలకు భోజనములు పెట్టి వారివద్దనులవు పుచ్చుకొని పెట్టుదురు.

371 తెల్పుగుడేశసాక్షాత్కారము.

14—సింహాచలం—అప్పన్న అనేవరహావతారమును సేవించుటకై ఆసాక్షాత్కారము జనము అప్పడప్పడు ముక్కిక్కి వెళ్లించుటకై నిర్ణయించుదురు. సంవత్సరమునకొక గొప్పఉత్సవంబయగును. ఆవరహావతారమునకు పక్కలో పకబల్కెపువ్వులువున్నది. అగాయముకు పత్తికోళగల ధను అంటించుదురు.

15—భద్రాచలం—రామాలవారిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకు పకపర్యాయము జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనంబెక్కుదురు. ఎన్నతరముగాదు.

16—అంతర్వేది నముద్రతీరము కృష్ణా దీప్తువు } వృసింహ స్వామికి గొప్ప దేవాలయము గలదు. జనులు నమోద్రాన్నానములు చేసి కొని కోవిలలో నున్న వృసింహ స్వామిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకొక పర్యాయముజరిగే ఉత్సవమునకో కోటాన కోట్లు జనం బెక్కుదురు. ఎన్నతరము గాదు. రథఉత్సవము జరుగును.

17—కాళహస్త్రీ—సాంబశివాలయముగలదు. ఇందుకు సమస్తాదిదక్షిణ కాసిగంగ యదుడై ననువర్గమున మహానది, యక్షును దారసాక్షాత్కారంబు యక్షులు తుంబురునారదాదులున్, దక్షులు యైరి సిద్ధులు కృతార్థులు డై న మహాద్ధలంబు పంచాక్షరి మంత్రాపూరితరహా మృతహామృత దివ్యక్షేత్రమోదక్షిణకాళహస్తీధరనేత్రుల సాంబశివా మహావ్రాహ్మణులన్ని కృతినొప్పనగొప్పపుణ్యక్షేత్రమగును. సంవత్సరమునకొక గొప్పఉత్సవంబయగును.

18—నిరుపరికొండ—వెంకటేశ్వరుని నేనించుటకై నూడుపులు
చెల్లించుటకై కోటానకోట్లు జనంబెఱ్ఱుచుండును.

19—కంది—మూలవిగ్రహము పరదరాజులు కయనిందియుం
డును. సంవత్సరమునకు నొకపర్యాయము జరిగేదినుచు నేవకు కోటా
నకోట్లుజనం బెఱ్ఱుచును. 10వోజులుఉత్సవము జరుగును. నిచ్చేశ్వరు
డు ఏనాంబుత్రిశ్వరుడు ఓడిమి 10వోజులుఉత్సవముజరుగును.

372 చెన్నకవియు నేకహృదయము.

20—అశ్వాపథం—స్వర్గ హావ్యుతిని నేనించుటకై సంవత్సర
మునకొక పర్యాయము జరిగేఉత్సవమును కేటానకోట్లుజనంబె
ఱ్ఱుచును. వృశింహ స్వామి స్థానమునం బడియుం డి హిరణ్య కేశవుని
సంహరించి విష్ణుదేవునిరక్షించునట్లుం.

21—కీర్తిలం—మల్లిఖార్జునస్వామి. నేనించుటకై సంవత్సర
మునకు వచ్చేదివరాళి జండుగ ఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనం
బెఱ్ఱుచును.

22—కీర్తిరంగము—కీర్తిరంగ నాయకులైన నేనించుటకై కోటాన
కోట్లుజనం బడతెగక విఱ్ఱుచుండును. అనేక హృహాటాటకు సంధి
ర్వూప్రితిరోజు జరుగును. సంవత్సరమున కొకపర్యాయము గొప్ప
ఉత్సవము జరుగును. అన్నదానదేవాలయమగును. భూలోక క్షయక
మనబడును.

23—జంబుకేశ్వర—అప్పలింగమును స్వామిని నేనించుటకై
సంవత్సరమున కొకపర్యాయము జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు
జనం బెఱ్ఱుచును.

24—శ్రీవనాపల్లి—శ్రాయమానస్వామి అనేలింగమును నేనిం
చుటకై సంవత్సరమునకొకసారి జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు
జనంబెఱ్ఱుచును.

25—కుంభకోణం—సార్వంగపాణి, చక్రపాణి, కుంభకోణము.
ఏమి నేమిచుటకై సంవత్సరమునకొక పర్యాయము, ఇదిగతితనము
నకు కోట, కోట్లుజనంబెప్పుడు.

26—తిరువణామలై—అనుగాచలస్వామి అష్టాదిగము సంవత్స
రమున కొక పర్యాయము గొప్పఉత్సవము జరుగును. చాలాజనం
బెప్పుడు.

27—తిరుకొలంగూరు—తిరువిక్రముడు విష్ణువు, సంవత్సరమున
కొక పర్యాయము గొప్పఉత్సవము జరుగును.

28—తిరువేంకటము—దేవనాయకి కి స్వామి విష్ణువుసంవత్స
రమున కొక పర్యాయము గొప్పఉత్సవము జరుగును.

29—మదిరై—నానానానాస్వామి, శివుడు, విష్ణువుకు ఉత్సవ
ముజల జరుగును.

30—మదిరై—నానానానాస్వామి, శివుడు, విష్ణువు సంవత్సరమున
కొకనాటి గొప్పఉత్సవము జరుగును.

31—మదిరై—నానానానాస్వామి, విష్ణువు, సంవత్సరమున
కొకనాటి గొప్పఉత్సవము జరుగును.

32—చిదంబరము—న నేషము ఉత్సవము. తిల్లకోవింద

33—చిదంబరము—రాజులుస్వామి వీరిపురుగు నొక
త్సరమునకొక పర్యాయము గొప్పఉత్సవముజరుగును.

34—రామేశ్వరం—రామలింగస్వామిని నేమిచుటకై
ఏమిచుటకై—అనుచి కోట, నకోట్లుజనం సదావచ్చుచుండును.
కాశీగంగాతీర్థమున్న నోదావరిగంగనున్నకలిసి రామేశ్వరలింగస్వా
మికి అచ్చటతీర్థముతో అభిషేకము చేయుచుండును. అచోటనే
దనవికోట కీరామలభాగ్యిని నేమిచుదురు.

35—కీర్తితల్లిపుస్తాక—వటభక్తికాయ, విష్ణుశ్రు, వటభక్తి
కాయసంక్షయి యుండును. గొప్ప గోపురముగల దేవాలయము. అష్ట
భమునందు, పెరియార్ వాళు—కీర్తిఅండాల్—వీరిరువురు అవత
రించినవలయు.

36—కీర్తివైకుంఠము—వైకుంఠనాథుడు విష్ణువు ప్రతిరోజున
గోపురాలతో సరిగ్గ కలుగును. సంవత్సరమున కొక పర్యాయము
గొప్ప ఉత్సవము జరుగును.

37—అల్లవారోదిగుంగరి—సమ్రాట్వార్ అవతరించినవల
యు. సంవత్సరమున కొక పర్యాయము వైకృతమాసమందు జరిగే
ఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనంబెళ్ళుదురు.

38—అనంతశైవము—అనంతపద్మాభస్వామి దేవాలయ
మందు ప్రతిరోజున సుమారు నెయ్యి బ్రాహ్మణుల సంలెచ్చణ జరుగును.
ఇది మహా పుణ్యక్షేత్రము.

39—కంచికామాక్రి—నాథుర మీనాక్రి వీరిరువురు అప్ప వై
ష్ణవులవుదురు.

పుణ్యనదులు.

40 (1) గంగ (2) యమున (3) సరస్వతి (4) గౌతమి (5) వర్మన
(6) కావేరి (7) గోదావరి (8) కృష్ణ (9) తుంగభద్ర (10) చరావతి
(11) సింధు (12) శేఖ (13) తామ్రపర్ణి (14) పుష్కరవతి (15) సువర్ణ
నదీ (16) పెన్న (17) మహానది (18) రవతి. ఈపదునెనిది మిన్న పుణ్య
నదులవలెను.

41 కీర్తనామలవారిజననము.

అయోధ్యాపురమందు మిక్కిలివదిశ్రీయైన రఘువంశమున
నీ కీర్తనామలపురుషులును, విశ్వామిత్రులకు తోడువడిలరనియో

గమును కొనసాగించుటయును, అహల్యదేవికావచనము తీర్చి నివృత్తి విల్లివీటిది మాయానీతను పెండ్లాడుటయును, పుత్రకురామునిదంగ పెట్టి అయోధ్యాకగరమున ప్రవేశించుటయును, దండకారణ్యమునకు పోయి విరాధునివధించి చుట్టనాడిముక్కును చెట్టలన్నకోయటయును ఖరుడు దూషుడు తిగ్గిరుడు మొదలయినా కృష్ణునిను. చక్క చేయుటయు, మాయామృగమైన మారీచునిమిగిలించుటయును, రావణుడుమాయానీత నక్కుకొని పోవుటయును, జటాయువునీకున్నకబంధునకు మోక్షమిచ్చి శిబిరచేర పూరింపఁబడుటయును, సుగ్రీవునితో స్నేహముచేసి వారినిచంపుటయును, వానరులుమాయానీతను వెదుకుటయును, సముద్రమునకు వారధికట్టి లంకాకట్టమును ముట్టదీరించి ఘోరయుద్ధమందు తోడబుట్టవులు కొడుకులవానములు చుట్టములఁ జేసికొనుట మొదలయినవాతోడ రావణునిచంపుటయును, విజేయఁజూసకు లంకారాజ్యమున జటముకట్టి పుష్పకవిమాన మెక్కినీరతోడ అయోధ్యాపురిమునకువచ్చి శ్రీరాముడు జటముకట్టుకొనుట మొదలయిన పనులన్నిటిని నేనేచేసితిని. అట్లుండఁగా బసవమరణాది వికారములు భీనివాదము సర్వలోకస్వభూవుచును అయిన యాశ్రీరాముడే రావణసంహారాదికార్యముల నన్నిటిని చేసెనని మాధులుపలుకుదురని తాత్పర్యము. (నీతారామాంజనేయము చూడుము.)

374 సగుణారాధన, నిర్గుణారాధన విషయము.

1 సగుణారాధన అనగా, విగ్రహారాధన.

2 నిర్గుణారాధన అనగా, విగ్రహారాధన వివర్ణించుట.

375 సగుణారాధనలో మూడువిధములు గలవు. అవియనగా.

(1) శివ ఆరాధన

(2) విష్ణు ఆరాధన

(3) శక్తి ఆరాధన

శక్తిదైవములు.

మత్తదైవములు.

376 ఏటివిషయము అమృతసృము పారా—వార.—కథం
కథముగా ఉండే యిట్లు గొప్పగొప్ప గొప్పరములతో దేవాలయము
అను నదాధార సంపన్నుల కొరకు కట్టించి యున్నారని అనుకొన
వచ్చును. ఇట్లుంటే యింకా అమృతసృము వారు గుర్తు కట్టించు చునే
యున్నారు. ఇందులకు ఇతిహాసములు గలవు. అవి అనగా.

377 కృష్ణుడుగలదండు లేడని, సందేహమువలదుచక్రిసర్వోప
గతులు దండెందువెడకిచూచిన, సందందేకలకు దానచ్చాగి గణించి
అన్న వారోక్తినిబట్టి—

కీర్తన: అందిందనకన్న ఎందనజూచిన, అందం దమరుం
దెకునామం! అన్నలగ్రహస్థానము చొప్పుననున్న, పి ఆపరాధ్య
కును అన్నిటియందు అమరి యున్నట్లు కృత్రిమం తెలియబడుచున్నది
గనుక—

378 శిష్టదైవములకొరకై కట్టించిన దేవాలయములలో ఉన్న
శిష్టదైవములు.

379 (1) శివదేవాలయములో శివ లింగాకారము ఏర్పర్చి

380 (2) విష్ణుదేవాలయములలో విష్ణువిగ్రహములు ఏర్పర్చి
భూప దీపఫల నైవేద్యాదులతో విగ్రహారాధన చేయుచున్నాగాం
నకుర్చుమామి" అన్న వచనముచొప్పున అందునవచ్చే కానుక ఫల
ములు పూజార్థమునలై భవారలు అనుభవించు చున్నారు.

దుష్ట దైవములు.

(3) దుష్టదైవములకొరకై కట్టించిన దేవాలయములలో వివిధము
లందున కేకలను,

(4) వివిధములైన అమ్మవార్లు మొదలయిన నటువంటివారిని ఏర్ప
ర్చుచు, దీప, భూప, ఫల నైవేద్యాదులను, కర్మ ప్రతిపత్తి అనగా
శివసాంకర్య ఫలమునుభవించు చున్నారు.

381 ఆ భగవంతుడు, రక్షమాంప మల కుక్షి లేనివాడు. ఆయన స్వరూపము ఇట్టిట్టిదని తెలుపుటకు ఆరుకుక్షాడు. ఇట్లుంజగా ఆయనకు కల్పితవిగ్రహ స్వరూపముగా ఏర్పడెను మహాఅశ్వత్థముగా నున్నది. అనునను.—

382 పారావార పరం పరముగా విగ్రహో రాధసమున్న”
“శక్తి మొదలైన ఆరాధనలనున్న” ఇట్టి ఆరాధనలను చాచివాటిని
అటంకిము పరచకూడదు. వారి వారి ఇష్టానుసారముగా జరిగిండు
కొననివ్వవచ్చును. వాటిన్నీ, వాటి వారి కులాదర్శనములనుబట్టి, వారు
వారు చేసే, నీమ, నిష్కల, మొదలైనవివంటి వాటినిగూర్చి శ్రీరా
ధేవములు ఎంచకూడదు.

విగ్రహో రాధస విసజ్జితే విషయమై,

383 పారావార పరంపరముగా విగ్రహో రాధస వలన ఫలమునుభ
వించేవారు విగ్రహో రాధస విసజ్జించి నట్లుగా రాధసమునకు రావడ
మునకు మహాదుర్లభమగును.

384 భూలోక మంతమయేవరకు విగ్రహో రాధస విసజ్జించుట
కానరదు.

385 ఈవిషయమై నంతర చలన కీమైన మనోమృ స్థిర
ముగా నిలుపుటకు సామాన్యులకు సాధ్యముకాదు.

386 మనస్సు నొక చోట కుదరికగా నిలుపువరకు విగ్రహో
రాధస విసజ్జితే ధ్యానము జ్ఞాపకము.

387 భరతఖండములోనున్న బసులందరినిగూర్చి రాధసమునకు
తేవడముకు, ఆపృషించిన సృష్టికర్తకు వివహ మాన పులలో ఉన్న
జ్ఞానులు ఎంతపోరాడి తోధించినను, విగ్రహో రాధస ఫల మనుభ
వించేవారికి వారిజాధ విరిగి అంటజాలదు.

388 కారణమునను. మహాకార్యము భరిగదశ్చక్రియకామయ్యుల
తెలి. తెచ్చుకొనుటకై వేదాంతమునగులను కట్టించి, అందుల వేదాంత
పొందునునది. పామరులవల్ల పూజించుచు ఉండిన విదవా, కొంత
కాలమును నెల్లా తెలిపి తెచ్చుకొని బ్రహ్మజ్ఞానముపొంద గలరని
పూర్వపు అశ్మయగువారు ఆలోచించిచేసినవిగాని మతేదకటికావని
అందు చున్నాడు.

389 గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గములోనున్నవారు, బ్రహ్మ
జ్ఞాని వల యెడల వారిని అంగీకరించి మన ప్రియముగా పరచ
రించుచు తపశ్శాస్త్ర పుత్రమిక్రి బంధువులు మొదలయినవారుచేసి
ఆపాదములకు వివర్జించుచుచేయఁ గలుగురినో నారాయణ, కుల
మునోనోవిదానాదులను చుగ్గిరింపిములోనున్న బ్రహ్మజ్ఞానమును
వాటి నొకపరిచి నన్నొము లోనికి వచ్చేలాగు చేసిన యెడల,
వాటి వారే అశ్మజ్ఞానముపొంద ననుగా, స్వరాధావ, శేదా శేవ
మును తెలిసికొని, పామరత్వమునువిడిచి స్వరాధావలోనికి క్రిమ
క్రిమముగా ప్రవేశించగలరు.

390 చిత్తశుద్ధి లేనియెడల విగ్రహారాధన నివర్తించే లుగ
క కలుగదు.

391 కలకాలము విగ్రహారాధన ముననే ఉన్న యెడల, కడ
తేరుట ముర్ఖతనగు.

392 జీవుడు తన పుణ్యాశ్రయముచేత తన్ను తా నెరిగినపుడు
దేహ, మనిత్యమనియు, నకల పదార్థములన్నియు అనత్యమని నిష్పిన్న
కర్మ అనేగా, పాపకర్మములు" చేయుట అజ్ఞాన మనియు, అట్లు
ఉపించి తనకుకష్టపాపమునెడి చీకటినిపోగొట్టుకొని ఇంద్రియ
విగ్రహమనగా. చెప్తును, దేహమమీద, కష్టపచర్యమును, నేత
ములను, విహ్వలను, ముక్కును, ఈ విధింటిని నువ్వవయ ములయందు

పోషివ్యక, పురుషుని వశము చేసుకొని వ్యవహరించుట ఇంద్రియ నిగ్రహ మనబడును.

303 శాంతి, శమనమాదిగుణములు విషయము.

(1) శాంతమనగా— భోజము రాకుండుట.

(2) శమమనగా— వాతరగిహమగుట.

(3) దమమనగా— ఇంద్రియ నిగ్రహమగుట, మంచిచుకావడి.

304 అన్ని ఆశ్రమములకు భగవద్భక్తి, శాంతి, శమ, తపస్సు ముఖ్యమయ్యెను.

శాంతి, శమనమాది, గుణములు గలవాడే యేకాగ్రుడును.

305 ఏకాగ్రత ధర్మమునకు “అహింసా పరిమానైర్మాత్రా” అన్న శ్రుతినిబట్టి అహింసయే మూలమను విన్నది.

306 అన్ని ఆశ్రమములకున్న శాంతి ముఖ్యమై యున్నది. గనుక శాంతి నూనూను సభ్యులది, భక్తి శ్రద్ధాతో సత్సర్వములు చేసి, మనస్సు చక్కగా కుదిరియుండి, సారాయణం దొక జీయని తలంధివవాడి నిష్కాభ్యారము జట్ట చేయును.

307 “శాంతం భూషణం” అన్న ఆశ్రయము బట్టి, శాంతము అనే నివాసమును సభ్యులించిన సాత్త్వికులు స్వర్గలోకము చెందగలరు.

308 “దురితం మరణం, శౌర్యం సదాదర్శనే” అన్న సారాధ్యమును బట్టి, దురితము అనే తొందరను సభ్యులించిన దురాత్మకులు సర్వ లోకము చెందగలరు.

309 వారా వార పరంపరముగా, విగ్రహారాధన చేయు వారు, దాని కేమి మేలులేదని ఇహ పరము లనిత్య మనీషి. సాక్షి “బ్రహ్మసత్యంబగనిత్య” అను శ్రుతి చొప్పున, సత్యమైన సదాత్థమును దెలిసికొని, ఆశాసాళములను జూచి, దేహధి మానములను పరిత్యజించిన వాడొక్కడే నిష్కారాధనమునకు అర్హుడగును.

ముఖ్య తార్కన్యము.

400 సగ్గుణారాధన, నిర్గుణారాధనలలో మేలు, కిడు, పెత్తెంకి.

వారి వారి యిష్టానుసారముగా నడుచుకొనవచ్చును.

401 కలకాలము విగ్రహారాధనలో నున్నవారు కడతేరని తెలిసికొనుము.

402 పంచామృతము.

(1) గోమూర్తిము.	నీరుడు—లేదా నేనె	హిమమలస్పృహ
(2) గోమయం—	పేద—లేదా—చక్కెర	పిండ పృథాకముము
(3) గోమృతం—	గో నెయ్యి	దలై నవి చేయు న
(4) గో దధి—	గో పెరుగు	ప్రదు బాహ్యములు
(5) గో క్షీరము —	గోవు పాలు	ఈపంచామృతమును
		తీర్థముగానిచ్చెనరు.

అథ్యంతరభక్తిపదవులు.

404 (1) నద్యభక్తి (2) వైష్ణవభక్తి (3) అవధానభక్తి (4) జనుభవభక్తి (5) అనందభక్తి (6) సమరసభక్తి ఈనిన్ను అథ్యంతరభక్తుల వలకును.

(1) నద్యభక్తి వివరము.

44 పూర్వోక్తమైన తనయిష్టదేవతను తనహృదయకమల కర్ణకమధ్యంబున నిలుపుకొని యామూర్తికాయందు భావంబునిల్పుట నద్యభక్తి యనిపించుకొనును.

(2) వైష్ణవ భక్తి వివరము.

45 బహిరార్ధార వ్యవహారములను వర్జించి అంతరంగంబున హృదయభాగ్యవందపంబులగు నిత్యకర్మంబు లంగీకరించుటయే వైష్ణవ భక్తి యని పొచుకొనును.

(3) అవధానభక్తి వివరము.

406 ఆమూర్తిః పోషకోపధారపూజావిధానములం తేసి
యూహపోషణంబులు లేక స్మృతి చిత్తస్మయంబులయే అవధానభక్తి
యనిపించుకొనును.

(4) అనుభవభక్తి వివరము.

407 దృఢ చిత్తంబుననుండి యామూర్తి కళా విశేషమునకు
అవియవ సూచకాకారములను హృదయ కమలంబుననిర్మింపించి
వాస్తవారంబులు మరచియుండుట అనుభవభక్తి యనిపించుకొనును.

(5) ఆనందభక్తి వివరము.

408 ఈప్రకారంబుగా ప్రపంచకం దేమియు దోచకుండు
నపుడు ఆనంద సాగరమున మునిగి తన మేనుమఱచి యుండుట
ఆనంద భక్తి యనిపించుకొనును.

(6) సమరసభక్తి వివరము.

409 తన శరీరంబు తా నలుంగకయున్నపుడు యెదు లేగియుండు
మూర్తియందలితానేకరూపము పూజ్యపూజకుండను భావంబు లేక
యుండుటయే సమరసభక్తి యనిపించుకొనును.

410 ఇతైరంగునం గలసి యుండిన ఈశ్వరుండే బ్రాహ్మము.
నందాచార్యులవలె సమస్తబంధంబులం విరహించును.

పై రాగ్యముల, యొక్క వివరణము.

1 ప్రమాణిపై రాగ్యము.

411 శ్రీచిది ప్రసవవేదనపుడుమాత్రమునునన్తరేకవిలాస
మున కాదుకు పూనుకొంటిననియు మున్నది ముక్కటి దేవతలను,
దేవులనును సాక్షి ఈగండముగదది పిండములైటవదవిమ్మల గుళం
చిపున్నయెడల పురుషసాంగత్యముచేయకూడదని తలంచుచున్న
మలాంగి చింతించుచు ప్రసవవేదనను తప్పించుకొని నిశుక్రమ్యత్య

దేవతను జయించుకొని దేశమును వైభవముగ నున్నది అనియును చూచి
వంతోపముపొంది ఏమిటివలెననంపానబాధములోపడి సుఖించుచు
నా! "మానుని పదపద్యములు మనుచోయుండును అనునట్లు భోగ
మునకే ఇచ్చుమునుచుండును. అపహృష్టమున మోహపాశమును
మూర్ఖుకాంతిమువలె భ్రాంతిగానుండును.

2 పురాణము రాగ్యము.

412 పురాణమునకు చెప్పుచు మోక్షమునకు పురుషులు,
శ్రీమద్రామాయణమునకును వివరించినదియు, భగవద్గీతామును మ
రువక్షాదవనియు తెలుసుచుండును. అకాలక్షేపముగడిచిన పిమ్మట నా!
"యథాప్రకారం తథాస్తు అన్న శ్రుతి చోక్తము ఇందరికీరావడము
తోనే కొందరు ఆతలంపులు గొప్పమున విచారించుచు.

3 ఉపదేశము రాగ్యము.

413 ఉపదేశముకావలయునని కోరికగలవాడు నురువులగునా
రికి శుశ్రూషలుచేసి ద్రవ్యము వ్యయపరిచి ఉపదేశము పొందిన వా
రిలోకొందరు నా! "దండిగనురుఉపదేశము యుండి నీచుచాలగునా
ములు ఖండవచేయపు" అన్నశ్రుతినిబట్టి తమవనమోచి యన్న
కామకోరిక రాగద్వేషములనులే మరల ఆజ్ఞానమువలన ఖండవచేయు
నుసాయములుజాగ్రత్తగావలెనని వరమరవాక్యమును తిక్కరగాకుద్ది
గా చకన చేయకపోవడి మే పెట్టి భ్రమవల్లఉపదేశముపొందినవారన
బడుదురు.

4 గ్రంథము రాగ్యము.

414 గ్రంథములు చదువవలయునని కోరికగలవారైద్రవ్య
అభివృద్ధి పట్టి కొనినవారిలో కొందరు అందును సాకాంతములు గ్రహిం
చుకొనినట్టిచే మోహబలమున ద్రవ్యము మూలభవమునలడును.

3 వ శ్లోకము.

415 కవమును మోసికొని కాటికి పోవుచును మూత్రమును విడుచు వచ్చిన బ్రతుకు ఎక్కడినింపారము ఎక్కడినింపారములు ఎక్కడికితమము ఎక్కడినుభవములు ఈమొదలైనవియు ఇంద్రజాలను హేంద్ర జాలమువంటిది. ఇంద్రమౌనమునకు దనుసు, దిల్లగు దువడియెదరు మనముకూడా ఒకదినము పోవలసివారి ప్రియసిద్ధి సేవమును పీనుగతో నడచెదరు. శివముదహించి పోయినదివల్ల ఎవరివారిని వారు ఒకటి నొకరు చెప్పక చెనరిపింపుదురు. సాక్షినిరా కాటా, అంట, ఎప్పటికటి తాతా అనునట్లు ఇంద్రుని వచ్చినచో కొందరు భార్యపుత్రాదులు యుడియుదురు. ఆ — రిపులుమాని యే భావప్రకారముగా నడుచుకొని యెదరు. “బ్రతికియింటి బల్లుకుకూర .ది” బ్రతికెన”మన్న సామిలేనుబట్టి, హాసమును అంతకుట్టిగా కా పాడుకొనియెదరు.

416 ఇట్లు మొదలనునట్టి వైరాగ్యములు చాలాగలవు.

417 ఈ ప్రాణివైరాగ్యములవలన సరక కూపములో ప్రతి శింశుచున్నదో వైరాగ్యములవలన మోక్షలోకమును వ్రేచిశింశు చున్నదో గ్రహించినవారేజ్ఞానులు.

418 కరకలామలకముగా అనగా అలచేతిలో దిసిరికఫలమును పెట్టివట్టులయితే అఫలముయొక్క గీతలు ఎటువలె వృష్టముగా చూచువటకను బడుచున్నదో అటువలెనే భక్తిమార్గము కనుగొనుటకు న్నూ, భోజనములను అరటివండు విరిచి అరచేత పెట్టినటువలె సరకు

వదముకుతేట తెల్లముగా తెలియవచ్చియున్న భుధురమైనటువంటి వేద
జాత్యము అనుగ్రహించుటకుష్టము. ఈ రెండిని అనుభవములోనికి
తెచ్చుకొని ఈ అమృతసక్తమువలన కడతేనకారే ధన్యము.

అమృతసక్త పృథావము

ముగిసెను.

420 భక్తులనుపాలించేక్షుకుపకు
సమః సమస్కారము.

ఓం శ్యాంతిశ్యాంతిశ్యాంతిః.

ఉప పీఠిక.

పరిపూర్ణయోగము అరింభము.

శ్రీమదనలాంఛనోదే బ్రహ్మచర్యాచార్యుఁ యోగీశ్వరా
 నువ్వవ్వనా విశ్వనేత్రావిభులచరితా జీవితోత్తమాంబు
 కల్పా నిష్కలంకా దివ్యలక్ష్మిక క సేదా జీవితముగానుండు
 వాదా అక్షయముగానుండువాదా అవ్యక్తముగానుండువాదా
 నైజముగానుండువాదా శుశుకుగానుండువాదాఅలీలముగా
 నుండువాదా విరాటుగానుండువాదా పరిపూర్ణజ్ఞానప్రసాద
 శీతలకృపచే బ్రహ్మజ్ఞానానందములో చేరిన బ్రహ్మజ్ఞా
 నమును సంపూర్ణిగావించి నటించలే నందుచేరిన, పరిపూర్ణ
 ముకు తరదిరచియుండుటకై "నాజీవీవి" న్నాశహ్యాయండు
 నిలిపి నేదాంతవాక్యములచే రిచియుండునట్టి బ్రహ్మజ్ఞానులను
 పరిపూర్ణులుగా గావించుదురేని సదా నిన్ను ఆత్మహ్యాయముచే
 యుధున్నాడను.-నాకుపదేశమిచ్చిన గురువు కుంక్షముకోరితు
 రాలైన పండిగాం తులశిమ్మగారికి సదా కృతజ్ఞుడనై యున్నా
 డను.-ఇందలితవ్వులు మన్నింప పండితులు ప్రార్థకులు.

భగవంతువకు
 నమః నమస్కారము.

యజ్ఞా రామస్వామి
 హామగజమాదారు.
 అలకట్టుతోట.
 రాజమండ్రి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

3 వ ప్రకరణము.

4 వ ప్రకరణము.

శ్లో॥ అదింత్యాస్య కరూపాయ నిర్గుణాయ గుణాశ్రయే
సమస్తజగదాధారి మూర్తయే బ్రహ్మజ్ఞానం.

శ్లో॥ అక్షరమిహాంధక్యే జ్ఞానంజన కలాకయా
చక్షుగుప్తచిత్రమేవ శివైశ్చేత్యుతనే నమః॥

పరి పూర్ణము.

2 పరిపూర్ణ మనగా— అంతటా చక్కగా నిండియుండునది. మఱిన్నీ. తాను, నేను, అని చెప్పుకుంటుంటే (అపాంథావము) పరి పూర్ణమనబడును. జననమరిగములేని పరిపూర్ణము చలన క్షయము లేక స్థిరముగానుండును. పెరుగుట, విరుగుట, యెరుగుట, రగ్గుట, కరుగుట, మొదలగు వస్త్రలేమియులేవు. చలివగకదు, ఎడకుమూడదు, వానకు రదువదు, బెడరదు, ఎల్లప్పుడును నొకటేరీతిగా నుండును. తన శక్తిని నితరులకు తెలుపదు. తన్ను, నితరులుభూషించినగాని దూషించినగాని బదులుపలుకదు. విగ్రహముల నారాధించుట, పవిత్రములు, తీర్థస్నానములు, ఇట్టి ప్రపంచ సంబంధమైన విశేషములేదు. గ్రాత్రక దానికి నేను, నీవు, అను భేదబుద్ధి లేదు. అది సర్వత్రా వ్యాపించి యున్నది. దానికి, 148 వ పత్రం, 352 వ సంఖ్యను నివలించిన ప్రకారం (1) అస్తితే, (2) జాయతే, (3) తద్ధితే, (4) పరిణమితే, (5) అవక్షీయతే, (6) హక్యతే, అను షడ్భావ వికారములు, స్థూల శరీరముమొదలగు శరీరములులేవు. నిద్రావృత్తములులేవు. 167 నుంచి 174 వక్రములలో 437 నుంచి 458 సంఖ్యలలో నివలించిన ప్రకారం

శాస్త్రవర్ణిక (1) అధికద్యుగములకు (2) రాగజ్యేష్ఠములకు (3) శుభ
 గత్రములకు (4) గుణములకు (5) అకాపాళములకు, పంచ గుణ
 ములకు లోబడదు. పుణ్య పాపములు జానిని తెందవు. యెల్లచోట్ల
 యందును, నెల్ల గ్రామములయందును, నొకటి విధముగా నర్చిత్ర
 వ్యాపించి యుండునట్టి పరిపూర్ణమును శుభాచేయని చెప్పటకు అలవి
 కాదు.

(బ్రహ్మలక్షణము.

3 అఖండ భూన దివ్యజ్ఞాన చిన్మయ సద్రూప చిద్రూప
 చిత్తశత తేజోమయమైచ్యున్న, నిర్వము శిరస్సునందు ధరించిన శృం
 గారమైన మాణిక్యప్రకాశముకన్నను, నైశ్చ్యనరుదనలేగిని, చీకటి
 యందు ఎట్టికాంతి యిచ్చుచున్నచో, అట్టికాంతికన్నను, సూర్యజ్యోతి
 కన్నను ప్రకాశుండైన భగవంతుడే బ్రహ్మ. ఈ బ్రహ్మ ఎట్టివా
 డనగా:—

శేషశ్రుతి: స్వయంభూ శ్చక్రరావనః॥ అనునట్లు, శా. చతు
 రశగలవారికంటె, చతురశగలవాడు, ప్రకాశముకంటె, స్వప్రకాశ
 ముడు (శుభిషయమై 249వ పత్రం 176వ సంఖ్యనుచూడుము) మఱిన్ని
 వాడుకూపము లేనివాడు, కల్పితనామకూపములు గలవాడు బ్రహ్మ
 అని అనగా, ఘుళ్ళియైంది:—

- అవ్యయము— లింగవిభక్తి రూపనామకీయలు లేనివాడు
- అక్షయము— నశించనివాడు, నిష్కాముడు, కోరిక లేనివాడు
- అతీంద్రియము— ఇంద్రియములకగవడనివాడు
- తైజసము— ముగ్గులబ్రహ్మము, బంగారు వెండిలో నుండు
 భాకు నవ్యము
- శుశుకు— పరమేశ్వరుడు, శివుడు, భూమిశుకు

- విభాలు— అదిదేవుడు, నిర్గుణాకారుడు
 అచేలుడు— కవలనివాడు, పరిపూర్ణము
 అతీతుడు— కంఠలేనివాడు, లోకాతీతుడు, కుష్ట, నిర్గుణ, నిరాకార, అద్వితీయ, పరబ్రహ్మ స్వరూపుడు
 అమలుడు— నిర్మలుడు
 నిష్కాముడు— శోరిక లేనివాడు
 అజదు— దశ మరణములు లేనివాడు
 అశక్త— ఒక కార్యమును చేయనివాడు.
 అభోక్త— కర్తానుభము లేనివాడు
 నిర్వికారుడు— రాగాది వికారములు లేనివాడు
 నిరామయుడు— అశరీరుడు
 అనంగుడు— దేనియందు ఇష్టత.లేనివాడు
 నిరాకారుడు— ఆకారము లేనివాడు
 నిరంజనుడు— ఎందును నంటనివాడు, దోషములేనివాడు
 నిర్వికల్పము— ఎందున కల్పములేనివాడు
 భ్రువుడు— శివ, విష్ణు, మహేశ్వరి మధ్యమన్నవాడు.

4 వ ప్ర మహా ఋషులు.

- (1) కశ్యపుడు (2) అఠి (3) భరద్వాజుడు (4) విశ్వమిత్రుడు
 (5) శాతముడు (6) జమదగ్ని (7) వసిష్ఠుడు ఈ యేడుగురున్న వ ప్ర మహా ఋషులు.

5 పట్టకో వర్తలు.

శ్లో: పరికృష్ణో న లోరాజా పురుకుత్సా పురూరవః

నగరాకార వీర్యశ్చ పతై రే ట్కవర్తిషః

- (1) పరికృష్ణుడు (2) నలుడు (3) పురుకుత్సుడు (4) పురూరవము
 5) నగరుడు (6) కారవీర్యుడు, ఈలరుగురున్న పట్టకో వర్తలు.

6 పాదక శుభాశాసనములు.

(1) గయము (2) అంబుక్షము (3) కశిదండపు (4) అశంగుడు
(5) వృక్ష (6) ముఖ్యము (7) మేరువు (8) నవనాథుడు
(9) వరదరాముడు (10) శిరాముడు (11) దిలిపుడు (12) వృషుడు
(13) రంధ్రదేవుడు (14) యముని (15) మాంథార (16) ధర్మరథుడు
ఈ 16 గురున్న పాదక శుభాశాసనములు.

7 వేదముల వివరము.

శ్లో॥ ఋగ్వేదో యజుర్వేదః సామవేదో హ్యధర్వణః॥

(1) ఋగ్వేదం (2) యజుర్వేదం (3) సామవేదం (4) అధర్వణ
వేదం

8 ఈ వేదములలో మొదట ఏర్పడిన ఋగ్వేదము ముఖ్యమైనదని, ఈ వేదముచే ఇతర వేదములు పుట్టిబడ్డవని తెలియబడుచున్నది.

9 ఋగ్వేదము భూమిపై నిశ్చయమైన వేదమగు నని, పూర్వీకులు ఈ ఋగ్వేదముననే కమ్మి యుండిరిని గ్రంథములవల్ల తెలియబడుచున్నది.

10 మొదట ఋగ్వేదమును ఏర్పరచి ఋషుల పేర్లు.

(1) వేదవ్యాస (2) గృత్ సమాద (3) విశ్వమిత్ర (4) నామదేవ (5) అత్రి (6) బుధ (7) భరద్వాజ (8) పసిష్ఠ (9) కణ్వ (10) అంగీరస. వీరితోనున్నవారు—(1) అగస్త్య (2) కశ్యప (3) జమదగ్ని (4) వరాహర (5) గౌతమ (6) హృష్యక (7) నాంద (8) వసుకంద (9) నన్యాస (10) కటనా (11) హిరణ్యవ్రత (12) వాల్మీకి

11 వేదములు—మహావాక్యములు.

ఋగ్వేదమును 1 వేదమునగా పాఠమునియ.

యజుర్వేదమును 2 అహంబ్రహ్మకీర్తయనియ.

13 సామనేదమందు 3 తర్పణుని, యనియె.

4 అధర్వణ నేదమందు 4 అయమాత్రబ్రహ్మమునియె.

12 ఇల్లువరబ్రహ్మమును తెలియజేయునదియై సంబ్రహ్మమువలన గలిగివియే వ్రాసెను నాలుగు నేదములలో శునాలుగు మహావాక్యములు వదించియున్నారు.

13 ఇవిగాక చిత్తశుద్ధి కలుగుటకు (1) కర్మకాండమును, గురువ్రలయందును, జ్ఞానకాండములయందును, సమస్తముగలుగుటకొరకు. (2) భక్తికాండమును. బ్రహ్మసాక్షాత్కారజ్ఞానము కొరకు (3) జ్ఞానకాండమును అనెడుమూడుకాండములుగానున్నవి.

14 నాలుగు నేదములలో ఒక వ్యాసేద మధ్య యభిప్రాయమంతయును ముగియనందున అందులకు ఋగ్వేదమందు వ్రాసిన సంబ్రహ్మమును, సాక్షాత్కారవాక్యమును నిరూపించి, దానిచేత అనుభవముగలుగనందు యజుర్వేదవాక్యమును అహంబ్రహ్మస్మియను మహావాక్యములచేత అనుభవమును చూపెను.

15 అయ్యముచక్కగా తెలియుటకు మూడవదియగు సామనేదమందలి తర్పణమునియను మహావాక్యముచేత ఉపదేశకముగాను దెలిపెను. అదే సంపూర్ణమని నమాప్తినిపొందుటకు, అధర్వణ నేదమందు అయమాత్రబ్రహ్మమును మహావాక్యము జనించేదుగనుక నేదములు నాలుగే అయ్యెను.

16 శ్లో. ఋగ్వేదోధ యజుర్వేద
సామనేదోధర్వణః

1 ఋగ్వేదమందు (వజ్రానం బ్రహ్మమునకు సాక్షాత్కారమహావాక్యమును—

2 యజుర్వేదమందు అహంబ్రహ్మస్మి యను అనుభవ మహావాక్యమును—

3 సామవేదమును తత్వముని యను ఉపదేశ మహావాక్యమును —

4 అధర్వణ వేదముందు అయమాత్మ బ్రహ్మమును సమాప్తి మహావాక్యమును దెలిపెనుగనుక వేదమును నాలుగుపుటలు కావగా మైంది.

17 ఋగ్వేదమును.

(1) ప్రజ్ఞానా(2) బ్రహ్మ — అని రె నుపదములు. ప్రజ్ఞాన మను పదమును సర్వవిషయములకు బాహ్యుత్థానమున ఎరుకు చున్నాడో — అజ్ఞానమే ప్రజ్ఞానమునుపదముకు అర్థము. ముఖ్యతాత్పర్యం — నేనే బ్రహ్మముని నిశ్చయము. 25 — 28 తత్వం.

18 యజుర్వేదమును.

(2) 1 అహం 2 బ్రహ్మ 3 అస్మి యనుమూడుపదములు. అహం అనేపదముకు — నేనే — బ్రాహ్మనునియూ — అస్మి — అనేపదముకుచక్కమును ప్రతిపాదించుచున్నది. గనుక ముఖ్యతాత్పర్యం. నేనే బ్రహ్మముని నిశ్చయించుకొనుము.

19 సామవేదమును

(3) 1 శ త్వముని, తత్పదము, త్వం, పదము, అనిపదము అని మూడుపదములు.

అల్ అనుకల్పమును బ్రహ్మము — శ్వా — అనుకల్పముకు జీవుడు అనియూను అనియనుకల్పముకు శరణాటయందు నైక్యమును పొందించును. ముఖ్య తాత్పర్యం — శత్రుడు — బ్రహ్మములో నైక్యమైయన్నట్లు అర్థము.

20 అధర్వణ వేదమును.

(4) అయమాత్మ బ్రహ్మ అయం తక్మ బ్రహ్మ యనిమూడు పదములు గలప్ర. అయం — అనుపదముచేత చ్యవశమై నిత్యావరోక్ష

మాయా దుది ఈతత్వయే యని చెప్పబడుచున్నది. తత్వయనునది మాయా
కునాదేవామని యరిగిడివైశ్యమప్రకాశమగును. బ్రహ్మమత
శబ్దముకు తనకుతాన పరిపూర్ణమయిన పరమాత్మ—మూలకార్య
ర్యం. అన్ని కర్మత్వాదివికారములు లేక నిర్వివికారముగా నాత్మమా
త్రమగా నున్నది. అని అర్థమగుచున్నది.

21 ఇట్లు అర్థబహుముదు. తెలియజేయుచున్నది. పరబ్రహ్మము
వలన గలిగినవియై ప్రకాశించు నాగునవేదములలో నాలుగుముఖావా
క్యములు నసియించి యున్నవి.

22 వై తస్యం బ్రహ్మయను, ఏదముకు, నిర్వికేప, శుద్ధిత్వము
పరబ్రహ్మము అని అర్థమగును.

(1) శబ్దార్థం—శ్రుతి, (2) బాహ్యార్థము—బహిరంగము
(2) వాచ్యార్థం—గురు, (4) లాక్ష్యార్థము. అంతరంగము }
స్వానుభవము }

23 ప్రత్యగాత్మయే—పరమార్థము. పరమాత్మయే ప్రకాశ
త్వగాను సమర్థత్వమును బొందుచుండును.

మాయా ప్రతిబింబమును ఈశ్వరునికి అధిష్టానమయి సాక్షిగా
నుండువై తస్యమే పరమాత్మ అనబడును. అంతఃకరణ ప్రతిబింబమును
జీవులకు అధిష్టానమయి సాక్షిగానుండువై తస్యమే ప్రత్యగాత్మ అనబ
డును. ఒక్కొక్కాకమే భుజోపాధివలన భుజాకాశమనియు, మరో
పాధివలన మహాకాశమనియు, గృహపాధివలన గృహకాశమనియు,
గొల్లపోపాధివలన గోల్లరాకాశమనియు, నానావిధములుగా చెప్పబడి
నట్లు, పరబ్రహ్మమును అర్థబ్రహ్మదే, ఈశ్వరజాతువుల శరీరమందువశం
చుటవలన ప్రత్యగాత్మయనియు, బ్రహ్మగుడేంద్రాది దేవతాశరీరము
లందువశించుటవలన, పరమాత్మయనియు చెప్పబడును. మహాకాశమే
భుజాకాశమయినట్లున్నట్లు, భుజాకాశమే, మహాకాశమైనట్లున్నట్లు, ప్ర
త్యగాత్మయే పరమార్థగాను, పరమాత్మయే ప్రత్యగాత్మగాను. పర

సర్వమును చూచుచుండును. ఈరొట్టిని నత్యజ్ఞానానంద, లక్షణ
వహుజనుగాన నివేదక మేగాని ఎంతమాత్రమున్ను భేదము లేదు.

24. కాస్త్రములయొక్క అర్థము తెలిసికొనుట పరోక్షజ్ఞానము
నగును. అర్థజ్ఞానమువలన విచారణ చేసి బ్రహ్మమేనని యెరుగుట
అపరోక్ష జ్ఞానమనబడును. ఈపరోక్షజ్ఞానమే—విజ్ఞానమనబడును.
ఈజ్ఞాన విజ్ఞానములు రెండును మోక్షసాధనములగును. మోక్షసాగ్ధ
మును చూచినవాడు ఈరొట్టినివిడిచి బ్రహ్మైక్యము చెంద గలడు.
ఇందుకుననుక్రి:—

25 క్రుత్తి, అ స్తి, బ్రహ్మత్రి, విజ్ఞానంపరోక్షజ్ఞానముచ్యతే।

బ్రహ్మత్రి, విజ్ఞానమపరోక్షజ్ఞానముచ్యతే

26 ద్వైతం॥ పరోక్షజ్ఞానమునగా తనకంటేనేరుగా బ్రహ్మము
కలియున్నదని దానినుపాశించుమతము దానివలన జన్మాతరంబున
ముక్తికలగలదు. అనేమితము.

27 ఉద్వైతం॥ అపరోక్షజ్ఞానమునగా బ్రహ్మమే నను—నేనే
బ్రహ్మముఅని తెలిసి చక్యభావముపొందుట. దీనివలన ఈ జన్మమందే
ఇష్టదే ముక్తి కలుగును అనేమితము. ఇటువలె ఒక గ్రంథమునందు
తెప్పియొన్నది.

కవివిద్యనంతరము.

28 బ్రహ్మైక్యమును బొందించుట్టి వాలుగు వేదములతో చేరిన
వాలుగు తుల్య పాశ్యమీలవల్ల కవియొక్క విచారణచేయుట వలన
జననమరణములు లేనిబాదై బ్రహ్మైక్యమును తెలియు క్రిపొందునుగాని
ఇతరపాటివల్ల మైమియము చెందకలగు.

29 పైని ఉపాసించిన, యుగ్వేదం, యోగ్వేదం, సామనే
మం, అధ్యాయవేదం, ఇది (1) నిధివాదం (2) అర్థవాదం (3) మంత్రవా
దం (4) వాసుధేయమను నాలుగు విధములుగా నను సద్భక్త్యములను
తోధించును.

30 (1) నిజోరాజ్యాన్ని చలె నున్న పురుషులను, నిజోభగ్యము లనుభవించు నట్లకర్మములు చేయి విధించుచే, విధివాదభావమును.

31 (2) నేడములయొక్క మహిమలను ముతించడమే అర్థవాద మనబడును.

32 (3) అచార్యునిచే చేయగలది ఇదియని భనుచున్నదే మంత్రవాదమనబడును.

33 (4) జననీ జనకులవలె యాగాది కులకు చేరుపెట్టడమే నామధేయమని చెప్పారు.

34 యానాలుగున్ను కర్మకాండప్రతిపాదకమగును.

ఉపవేదములు.

35 ఆయుర్వేదం—(2) అర్థవేదం (3) ధనుర్వేదం (4) గాంధర్వ వేదములని నాలుగు.

36 (1) వ్యాధి నివారణమున్ను (2) వ్యాధిచిక్షలున్ను తిరిగి నిమగ్నతలప్రవృత్తులతో చికిత్సవల్ల అయిరాకోగ్యములను చెప్పిన దే, ఆయుర్వేదం.

37 (2) దక్షణ మొనలయిన పరోపకాలములు నిర్ణయించి ధర్మాదీచతుర్విధ పురుషార్థములకు స్వాధీనముగా ఉండడమే—అర్థవేదము.

38 (3) మంత్ర పఠాగములను చెప్పవలెను—ధనుర్వేదము.

39 (4) వ—రి—గ—మ—వ—ధ—ని—వ—యనుకట్ట స్వరగీతప్రబంధముల వివరించడమే గాంధర్వ వేదము.

40 స్మృతిధర్మములు.

(1) కృతయుగమునందు మనుస్మృతిధర్మమున్ను.

(2) త్రేతాయుగమునందు శాతమస్మృతి ధర్మమున్ను.

(3) ద్వాపరయుగమునందు సంకీర్తస్మృతిధర్మమున్ను.

(4) కలియగములందు పరాశర సత్త్రి ధర్మమే ముఖ్యముగా నుండును.

(41) ఈస్మృతులు మూడుకాండములుగా చెప్పబడ్డవి—అవి అవిగా:—(1) ధర్మకాండము (2) వ్యవహారకాండము (3) పాయశ్చిత్త కాండము.

42(1) భాతి—వర్ణాశ్రమముది ప్రావల్యవేటిది చెప్పిది కర్మ కాండము.

43 (2) తిగ్గు, దండన, దాయాదిభాగములు మొదలైన 18 భేదములు చెప్పిది వ్యవహార కాండము.

44(8) బ్రహ్మహత్యపంచమహాపాతకములు మొదలైన మహాపాతకములకు శిక్ష చెప్పగము ప్రాయశ్చిత్త కాండము.

45(1) భాతి అలాగా కమ్య, కన్నడ, అంధ్ర, ద్రావిడ, మిని నాల్గు ఇదిగాక (1) వేదాంతవాక్యములు (2) సంస్కృతవాక్యములు (3) ద్రావిడ వాక్యములు (4) అంధ్ర వాక్యములని ఇదిగాక వ్యాకరణ (శబ్దములు) ఒకటి.

వర్ణాశ్రమములు రెండువిధములు.

46 వర్ణముగా (1) బ్రహ్మ (2) క్షత్రియ (3) వైశ్య (4) శూద్రాదులని నాలుగు.

47 ఈనాలుగు వర్ణములలో గ్రంథములయందు దైవ భక్తి కొరకు ఆచారములకొరకు ఉదరపాషణకొరకు చెప్పబడిన చంద్రుల ద్రావరం, కృతయుగం తేర్చిరాయగం. ద్వాపర యుగముల యందు విరిగి యుండును.

48 శ్లోకలా మచ సహస్రాగ్ని వాయుతే వర్ణసంకరః
అన్నశ్లోకముచోవ్యవహారి వారికి, తగినట్లుగా దైవభక్తి ఆచారములున్న ఉదరపాషణకొరకు ఉద్యోగములున్న చేయుచున్నారు. ఇవియు ధర్మమార్గముగానే ఉన్నవి.

40 భక్తులలో కొందరు కలియగమున కంటి వమానమైన యగము లేదని చెప్పుచున్నారు.

50 వర్ణాశ్రమములు.

క్రివాష్టాశ్రమము (2) బ్రాహ్మచర్యాశ్రమము (3) వానప్రస్థాశ్రమము (4) సన్యాసాశ్రమము. ఈ వర్ణాశ్రమములు విషయమయి 166, 166, 167, వ పత్రములలో 427, 428, 429, 430, 431 సంఖ్యలయందు చూడుము.

51 జ్ఞానబోధ నేర్పుకు నేనాడు.

1 అభ్యాసుడు } జ్ఞానబోధ నేర్పుకు నేనాడు, నేర్పుకు నేనాడు.
అభ్యాసులు }

జ్ఞానువు— తెలియ నిచ్చగలవాడు.

2 సాంఖ్యుడు— ఇంద్రియజ్ఞానము తెలిసికొని పరబ్రహ్మస్వరూపము ఇట్టిదని తెలిసికొనేవాడు.

3 తారకుడు— జననమరణములు గ్రహించి మనస్సును పరీక్షింపగలవాడు.

4 అమనస్కుడు— బ్రాహ్మణుని కంటే జ్ఞానమును పొందేవాడు.
పరిపూర్ణుడు— బ్రాహ్మణుని తెలిసికొనినవాడు.
నకలం తెలిసికొనినవాడు.

5 అర్యుడు } నకలం తెలిసికొనవాడు. నకలం తెలిసికొనవాడు. అభి
అరూఢులు } మానకూర్మలై, వైరాగ్య సంపన్నులై తన్నుతా
తెలిసికొనినవాడు (ప్రాజ్ఞుడు పండితుడు)

6 వ్యర్థి — నీవు నేను అని భిన్న భావము కలిగినవాడు.

7 సమిప్తి — భిన్న భావము లేనివాడు.

8 నిలక్షణుడు— అన్నిటియందు నిరతి పొందినవాడు.

9 నిర్మలకుడు— రాజక కర్మలయందు అశ్చికిణినివాడు.

10 దాసుడు — జ్ఞాని. అభేదముగా నున్నవాడు.

- 12 గురువు — భగవంతుడు వసలిండు. 13 ముక్తుడు — శాంతగుణములుగలవాడు. భక్తుడు ముష్టానుకు.
14 ముముక్షువు — మోక్షము కలుగ వలయు పనియొక్క కోర్కె గలవాడు. సకలము విడువనిచ్చగలవాడు. విజ్ఞానుడు.
15 శిష్యుడు — పరమార్థతో సమానము.
16 జీవన్ముక్తుడు — బ్రహ్మలో ష్యా మయ్యె పాడు. అనగా, వైకుంఠమున జెందువాడు.

52 ఇట్టి మొదలై రట్టివన్నియు గ్రహించి సకలం మనోత్థాగముజేసినవానిని నిర్మలుడు. ముముక్షువు. జీవన్ముక్తుడు.

53 ప్రశ్నిని విడదినవాడు. వాడే పరిపూర్ణుడు.

54 జ్ఞానముగ్ధములొ రెండువిధములు.

1 సకలం త్యాగం చేసినజ్ఞాని

2 గృహస్థుఁగ్ధముననున్న జ్ఞాని.

55 గృహస్థు మాంగళమున నుండి, సకలం త్యాగంచేసిన జ్ఞాని లక్షణము.

56 “గృహస్థధర్మమేవాచ” అన్న వచనముచొప్పున, గృహస్థుఁడగువాడు తనకుల వృత్తివల్లగాని, లేక ఉద్యోగమువల్లగాని, వ్యవసాయమువల్లగాని, కూలివహల వల్లగాని, తానుకట్టవ? దీవ్యమును సంపాదించుచు, తృతీయార్థములతో అంటింటికి అనగా, తామరాకులయొద్దకుజలం అంటనట్లున్న, బురద నుండి వచ్చినకుమ్మరి పురుగువలెనున్న భూదింత పండువై బొబ్బరంబన్నవలె, భార్యాభర్తలు వీరికుపురు సంపాదమునందు మిత ప్రవర్తనగా సంపదించుచు, వీరిరువురుగాని, వీరిరువురులో ఎకరుగాని, బ్రహ్మజ్ఞానముపొంది, సంపాదము నందుండి ముక్తిపొందినయెడల ధన్యులగుదురు.

57 ఇట్లుండ “బ్రహ్మజ్ఞానాక్తుః ప్రవాణః” అన్నట్లున్న, “తొండమువరి ఊనకనల్లి అయినట్టు” వీరిరువురుభార్యాభర్తలుగాని,

(లేక వీరిలో నొకడుగాని) బ్రహ్మజ్ఞానులై బహిరంగముగా. అభేదముతో సంసారమునుండి తొలగిపోవడము వహితముగా. ఒకేతనా పుణ్యదిశయమునుబట్టి ఈశ్వరగ్రాహ్యవలన వానిసంసారమునుండి బ్రహ్మజ్ఞానులై బహిరంగములో అభేదముగాచరించి జ్యోతిష యెడల వారి ననుసరించియున్న పుత్ర భృతాదులు పోషించి కర్తవ్యదర్శి, చింతించుచున్న విషయములో అందుకు ఒక ఇదిహానము కలదు.

53 కృష్ణ నివ్వడుస్వయంచూరితము. నివ్వదురక్షించు మృత్యువు నివ్వకవంతుం. దెవ్వడు విభుదెవ్వడు. వాదీష్వరమున మనుచులెనుతే హేలారము.

(1) గీ. ధనము వీనిబడిన దైవవశంబును. నుండు తోపు మూల నున్ననై నావడపి రక్ష లేని యబులుండువర్జిల్లు. రక్షితుండుకందిరమన జచ్చు. అన్నపద్ధతినిచ్చి. పైని ఉదాహరించిన పుత్ర భృతాదులను పోషించి కర్తవ్యదర్శి చింతించుచున్న విషయములో వారిని సృష్టించిన సృష్టికర్త. అనంతంజై, వారి వారి, పార్శ్వ కర్మాను సారమును బట్టి వారిని సంరక్షణచేయను మృత్యువునుకలంచినవాడై యాండగా వాగు చింతించ వలసరము లేదు.

54 భార్య భర్తలు ప్రకీర్తించి భగవంతుని స్తుతించిన యెడల వారి పుణ్యమేనువచ్చును.

55 భార్య భర్తలు బ్రహ్మజ్ఞానముపొంది వీరియెరుబహిరంగముగా బ్రహ్మజ్ఞానులై చంచరించిపోవడమునకు లేదా, వారి పుణ్యదిశయమువలన, ఒకరికి లభించిన వస్తువు, ఒకరికి లభించిన పోషకమువల్ల ఒకరుబహిరంగముగానందించిపోవడము పితరుగృహ కృత్యములో ఉండడమువల్ల వారి వారికి కలిగిన ఫలము కలుగును. అయినను కాలము కలగించకమునుచే వీరియెరుబలో ఒకరినొకరు విడనాడిన యెడల, దోషమునంభవించును. అదోషఫలము అనుభవించ

వలయును. శ్రీమదాంజనేయమై దిగువ నుద్ధాహరణ 119 వ సంఖ్యను చూచుము. అట్టి శ్రీమదాంజనేయమై బ్రహ్మనిధి యెడల నొక కథాముఖ్యమునందగు. శ్రీమదాంజనేయమై ముక్తదగు చున్నాడు. వచ్చిన్ని. పరమాత్మ స్వరూపమును హంసయొక్క వాస్తవమైన శ్రీమదాంజనేయమై ఎవడు తెలిసికొను చున్నాడో అట్టివాడే జీవన్ముక్తుడు. దిగువనున్న 67 వ సంఖ్య చూచుము.

61 ఇట్టి పరిపూర్ణము చెందిన వారె ఈ కలియుగమునందు గురుత్వవనియు పరిపూర్ణివహించి పరలోకమున బ్రహ్మైక్యము పొందుదురని శాస్త్రమందు బోధించుచున్నది.

62 ఇట్టి జ్ఞానులు నేను కర్తనుగాను, ఏమిన్ని చేయుటలేదు. నేను భోక్తనుగాను. ఏదిన్ని భోజితో అనుభవించుటలేదు. నేను ఇతరులకు అనుభవించేయు వాడనుకాను. కేవల సాక్షి మాత్రమే. అకర్తను, అభోక్తను, అని నిశ్చయించుకొని కర్తకర్త్య అవాంఛార మరుకారములు లేక జ్ఞానిగా నుండును. ఇట్టి జ్ఞానులు బాలోన్మత్తత్వకాచాదుల కిదిగా నుండురు. ఒకప్పుడు పిచ్చివాని వలెను, ఒకప్పుడు నాలునివలెను, ఒకప్పుడు ఎవరు పలికినను వివరమును నుండును. ఇట్లు పెక్కు విధములుగా గలబడుచుండును. ఇట్టివారినిచూచి అక్షేపించ కూడదు.

63 శ్రీమత్ శ్రీ గురువును భూషించుటలో, గురుభ్యులము పంచుకొనుట తత్వమునందీ అనునట్లు పైని ఉదాహరించిన జ్ఞానిని ఎవరైనను భూషించుటయెడల అతనికొన్న భ్యులమును పంచుకొని యెడరు.

64 శ్రీమత్ శ్రీ గురువును దూషించుటలో, గురుపాపము పంచుకొనుట తత్వమునందీ అనునట్లు దూషించిన యెడల అతనితో నున్న పాపమును పంచుకొని యెడరు.

అట్లు అరిచి పుణ్యపాదములను ఎంచుకొనవలెదల. అట్లాని ముందగు చున్నాడని కృతులు చెప్పుచున్నవని యాద్యులు చెప్పు యున్నారు.

66 భగవానువాచ. — గీ॥ పన్ను కేరంబలచెడి నరలకెల్లః
కర్మ కేవలంబుగూడదు గానవరని॥ కర్మమంతయవీరేన గౌతువనుచు
కాదియుంటివికర్మము గ్గడచినయె॥ అనుకృతిచోప్పున రాజుదాసు
గారికర్మములన్నియు, దొలగివర్జంతము॥ భగవాను॥ కాదియుంటి
కర్మము లన్నియు దొలగిన విమక్తుల రానుదాసుగారిని నైకుంఠము
చెందించెను॥ గాన, ఎట్లానికె పను అంత్య కాలములో, పాపమద
మున కేగునపుడు పశువుగా వెళ్ళవలెను లేదా, అట్లానితోకర్మము
లున్నయెడల ముక్తుడుకానేరడు, కర్మములున్నయెడల, వాటిఫలము
లనుభవించుటకై పున్యాలోకము, లేక పరకలోకము జెందును. పుణ్య
లోకముజెందినయెడల భగము లనుభవించి, పున్యా పున్యవృత్తములో
పురుషుడుగానో, స్త్రీగానో, జన్మించి గొప్ప ఐశ్వర్యమును జెందును.
లేదా—నరకలోకము జెందినయెడల కష్టమునుభవించి మరల పున
ర్జన్మములో ఏదోఒక జన్మము ఎన్ని మిక్కిలి కష్టమనుభవించును.
శ్లో॥ ఈశ్వరానుగ్రహదేవ! పుంసామైవైరవానసా॥ మహాభయ
కృతత్రాగత్॥ విత్రాగముపజాయతే॥ తా॥ ఈశ్వరానుగ్రహము
లేనట్టి వారలకు బ్రహ్మైవైర జ్ఞానము గలుగజాలదు॥ బ్రహ్మ
జ్ఞానములేనియెడల జననమరణముల పరివాహంబునుదాటి నోక్షం
బును కేరుటకు సాధ్యపడదు.

67 శ్లో॥ కాణమినాకార్యం—కోటినిభక్తానివా—అ
హత్యవంభక్తిమాశ్రయభక్తినిష్ఠభవ॥ భక్త్యావర్తనీకృతయస్సిద్ధ్యం
తిభక్త్యతికథేన—మత్—విజ్ఞానం—అపాప్య॥ అనుభూతినిబట్టి
కారణమునినాకార్యంబుత్తిలేనట్లు, భక్తిలేక బ్రహ్మజ్ఞానముగలుగ

దానిను భక్తినిష్ఠాపరుమగావలెను. స్వహృద్మాన్యముననుండి భక్తివలననే సకలవిధములు పొందవలయును. గాన నమస్తతిహయములను వదలి భక్తి నాశ్రయింపవలయును. నమస్తతిహయములను వదలితనగా ఉపాయమునగా—సామము, సామము అనగా వేదము, దానము—దానము నగాదావదుచ్చుల. భేదమునగా—భేదాభేదములు ఇవియన్నియు వదలుట అని అర్థమగును. భక్తిచేసాధించి కాగ్యముకొంచెమైనను లేకు. భక్తిచేత కయములే జ్ఞానము లభించును గాన బ్రహ్మయందు దృఢభక్తిగలిగిన నై కాగ్యము గలుగుననినది. అట్టివేదముల విజ్ఞాన పాప్తి యున్నది అవిజ్ఞానము క్రిమిగా వలెననినది. అనల శరణుక్తుకగుననిన కృతి అభ్యాస—గ్రీష్—జ్ఞానం—క్రిమిగా పరికర్షణవతి. పక్షవిజ్ఞాన—క్షవనుక్తభవతి. అనకృతి హృద అభ్యాసమువలన జ్ఞానం క్రిమిగా వృద్ధియగును. జ్ఞానము వలన క్రిమివిజ్ఞానం వృద్ధియగును. విజ్ఞానమువలన క్రిమిగణివనుక్తు కగునని. కృతులు వలకుచున్నవి—గాన.—

63 పద్యం భక్తిహిమముచూపును

భక్తిదీపించెభాగభాగ్యమాలియ్య

భక్తిబ్రహ్మైశ్వర్యము జెందించును

భక్తిచేకొనివారభమృతగుమరు.

64 భక్తివిషమమై కుగ్రంథమువలన 228వ పద్యము మొదలుకొని 244వ పద్యమువరకు చూడుము.

శరణుక్తుడు—విషయమై.

70 కృతి. పార్థకర్మకర్మశం. దేహవిరోధవత్ || అను నట్లుపార్థకర్మము నశించువరకును ఎట్టివానిని దేహమునశించదు గాన జ్ఞానాని కర్మకర్మము నశించువరకును దేవ భాగులై యుండును. అయితే, నీవేదం పాఠము, ముక్తము మనల ముండుననిచా శివ

కుక స్వజ్ఞావాగ్నివలన ఇతరవాద తంకుపూర్వవత్తమురూపంబాచరించి
 పోయినచందుచింతిగా నిష్కలంకువలన ఏదోనకున్ను లేనివాడై
 1 రృత్య క్షుద్ధియులనెకు అహంకార కూన్యవలన సంకల్పకూ
 న్య - ... మనలోనుండు అహంకారపుదుగునకు మరదలంబు కట్టెన్ను
 23వ వర్తి 118వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకారమున్ను సంసారము
 నుండియు దానిఁజింటిలంబు నిమిత్తమామృదుగానుండి నకలనకు
 లకు మునుపల అతిదయాభక్తియుగలవాడయి ఓర్పుగలవాడయి
 పోయినవాడు అనూయాదింధముభయము ముగలగుననిలేనివాడై
 ద్వివి నుదాహరించుటల దేశసంచారి కీలుడయి జనులకుజ్ఞాన
 భోధి జేయుచు తనకు నిష్టమగు వదార్థములు లభించుటవలన సం
 తోషమున్ను తనకు నిష్టములేని వదార్థములు లభించుటవలన దుఃఖ
 మున్ను లేనివాడయి తిరుపూర్వకామ సారముగా ఏదిఏదిప్రా
 ప్తియనో దానితోదర్శిప్తిపొందుచు తనకులభించనివస్తువులకుగాను
 దుఃఖించి దూషణ భూషణములు నవ్వముగా తలచుచు నదా బ్ర
 హ్మకామసంధానముచేయుచుండును. ఇదిదీ శవన్ముక్తుడు. ముఖ్య
 తార్కాణ్యంబునకు వ్యక్తింజెందకవిగువక, ప్రాప్తంబగులేకమైవ
 పనిజేలరుచుక, తృప్తింజెందని మనుజుడు సప్త ద్వీపంబులందు చ
 క్కంబుకునో అనుక్రుతినిబట్టి అనూవేళలయందు రాగలవన్నిటిని
 భరించి ఫీరశ్యముగా నున్నయారదీ శవన్ముక్తుడు.

71 ప్రతిదాహరించిన అంశములలో ననూపమనో నాశన
 మనియు, అనూపమనోనాశనమనియు రెండు విధములుగా గలవు.
 శవన్ముక్తియందు అనూపమనోనాశనమున్ను, నిదేహము క్రియంబు
 అనూపమనోనాశనమున్ను గలుగును.

అనూపమనోనాశనము.

72 తా అహంకారమదుకారములు, సంకల్పవికల్పములున్ను
 మనోవికారములనెలభును ఇవియెల్లనశించి ముక్తు నిర్వికారముగా

కర్మత్వ శూన్యము జీవకారుణ్య మైతి మొదలగు నర్హులముగ్ధిగి
వరమకొందిని పొందియుండుట నరూప మనోనాశని మనబడును.

— 1నా అగ్నియందు కాలినగుడ్డ మదరకూపుతోడ కవబకుచు
న్నను దీపయోగపడనట్లు జ్ఞులగువారు నకలగృహకృత్య కార్య
ములు చేయుచున్నను వారి మనస్సు బ్రహ్మానిష్ఠ జ్ఞానాగ్నియందు
దగ్ధమై యుండుటవలన నివ్వకారమై కర్మత్వ శూన్యమైయుండును.
కాబట్టి అదివరూప మనోనాశనమును తెందియుండును. ఇంచువలన
వారికి పునర్జన్మములు లేకపోవును.

అరూపమనోనాశనము.

73 పైనిదివాహరించిన కాలినగుడ్డ మదరచేతితో నలిపిఉడి
వట్టలేదు. రూపులేక భూమిగా నగిరి పోవునట్లు మనస్సు రూపులేక
బాత్రిగావశించిపోవుట. ఇదివిదేహము క్రియందు గలుగును. ఎటులన
గాప్తారబ్ధమునశించినంతనే. జ్ఞాని 24కర్మములున్ను దేహత్రయము
న్ను రూపులేక బాత్రిగావశించిపోవును గాన అటువలెనేజీవిబ్రహ్మై
శ్యముతెండుచున్నది. ఇదే అరూపమనోనాశన మనబడును.

74 (25)వకర్మముగా జీవాత్మానుండెను తాను దేహేంద్రి
యాది 24కర్మములుతాను గాదనచు వాటియందలి భ్రాంతినివిడిచి
కట్టిను వకర్మమైన పరబ్రహ్మము తానని దృఢనిశ్చయము గల
యారదేశవస్తువును ఈగ్రంథమునందున్న 17 వ పత్రము 6,7,8,
9, 10, 11, 12 సంఖ్యలను చూడుము.

జీవస్మృతి విషయమై—

75 నకలవ్యాప్తారములు నశించినయెడల, చింతలేకుండును.
చింతలేకుండుటవలన వాననాశ్రయము నశించును. అట్లునశించుటే
జీవస్మృతి యనబడును.

జ్ఞాని, దేశసంచారవిషయము.

76 శ్రుతిః పరమాత్మాగగనబంధుః | అనుశ్రుతినిబట్టి, బట్టబయలైన బ్రహ్మము యందే బుద్ధినిబిడ్డః శ్రుతిః | సర్వదేశసంచారకీలః | అనునట్లు, యథేచ్ఛగా, నిర్భయముగా సర్వదేశ, సంచారకీలుండై, శ్రుతిః సర్వదేశజ్ఞానబోధః | అనుష్టుప్ సర్వదేశకృలకు జ్ఞానబోధ తెలిపినవాడై, శ్రుతిః సర్వదేశస్తుతిపాత్రః | అనుష్టుప్ సర్వదేశస్తులచేత స్తుతింపబడినవాడై సహజ అమనస్కయోగనిదాతుయిండై నచా అఖండజ్ఞానావంద వృత్తితోనుండునట్టి యాతడే జీవన్ముక్తుడు. అతడే దేశసంచారజ్ఞాని యనబడును. అట్టిజ్ఞాని గృహస్థ ధర్మ మార్గముననుండి దేశసంచారముచేయవచ్చును.

బట్టబయలు విషయము.

77 బట్టబయలు అవగా (బయలు బయలు) విక్లిరిబయలు. (బటాబయలు, బిటాకబయలు) మఱిన్ని ఎటులుండుననగా భూమ్యాకాశములకు మధ్యనున్నదే బట్టబయలు. అట్టి బయలైన భూమి, యందు సకల చరాచరములు నివసించుచున్నవి.

బట్టబయలు అనే శబ్దముకు పాద్యకము.

78 (1) నూర్యకీరగములవల్ల వెలిగిదేడిగల నెలుతురుగలపగలుగానున్న (2) చంద్రకీరగములవల్లకలిగి చల్లనినెలుతురుగలభార్యగానున్న (3) నల్లనిచీకటిదాయగల, రార్యిగానున్నదే బట్టబయలు. బ్రహ్మ సృష్టింధిసదేయగును. అసృష్టించిన బట్టబయలుతోనే అది మధ్యాంతరహితుడుగా బ్రహ్మ ప్రకాశించుచున్నాడు. శ్రుతిః పరమాత్మాగగనబంధుః అన్నశ్రుతి చోః అపరమాత్మ బట్టబయలై, సద్బ్రహ్మమని అర్థమగును. భూమ్యాకాశములు భుక్తములు. బట్టబయలులేనతడు. కవిషయము. శ్రుతిః సర్వయథాశ్రయరాజ్యం

అనుకున్నది బట్టి 11వ పత్రం 15 వ సంఖ్యనుంచి 29 వ సంఖ్యవరకు చూచుకోవలెను.

భగవంతుని నెఱుగుట.

79 సాంఖ్య, తారక, అమృత, విశ్వాక్షయోగాభ్యాసులై నను బైటచూచుచు, నిశ్చయములేక యుండు లేనిట్టివాని భగవత్ స్వరూపమును యెరుగజాలరు. మఱియు అజ్ఞానమునటి బురదయందు మునిగివహు ఉపరాసముల చేతను, ప్రకృతుల చేతను, గూరకీయోగ ముల చేతను భగవంతుని తెలిగజాలరు. ఈ క్రింద మునందున్న 234 వ పత్రం 87వ సంఖ్యయందును 236వ పత్రము 101 సంఖ్యలలో చెప్పిన ప్రకారం యేకాంశిక ధ్యానపనులను అద్వైతజ్ఞాన భక్తుల ఈముగ మురంతే భగవంతుని తెలుగలరు.

భగవంతుని స్వరూపము.

హనుదేవనామముచేత—అత్తిగాను,
సంకర్షణనామముచేత—బుద్ధిగాను,
ప్రద్యుమ్ననామముచేత—అహంకారముగాను,
అనిరుద్ధినామముచేత—గునస్సుగాను,

ఇట్లు నామాలగుట ములుగా విధిచెందబడియున్నాడు. గానకొనరా హరించిన ఏకాంశధ్యానపనులను అద్వైత జ్ఞానభక్తులు అట్టి స్థల వ్యవహారమును నెరుగగలరు.

ముక్తుల చక్రాల విషయము

81 1వ ద్వంస ఏకరక్తచేసినను, ఏలవనృపాదినను, నుక్తులచిత్ర ముండు చూచుచుండు, విజ్ఞాననారి అటలాడుచు నలుకొక్కుల గిరిగి ననుకొని చిత్రముండుకుట ముందు అనునామము లుట్టె—

అథా శ్రీశంకరాచార్యవిరచితముండు మహానీల చిత్రము

మోటలాధుచు, కథలు చెప్పుచు, నవ్విచ్చు చేతులు విడుకొనుచు
 వచ్చుచున్నను, స్త్రీచిత్తము అభయమునకుండుటకు లభింపజేయుచు
 దుష్టవంశజ్ఞానముగలవాడై భీషణపాథిశాసనము వ్యవహరించుచున్నను,
 ఏకవస్థలు విడుచుచున్నను ముక్తుల చిత్తము హాసము దుండును.
 దోషము లేదు.

(1) బ్రహ్మజ్ఞానము నచ్చినపారిః కూతిలేదాదు లన్నియు
 నశించును.

(2) బ్రహ్మజ్ఞానులు నిష్కాములై నకల కోరికలను విడిచి పెట్టి
 నదా పరబ్రహ్మమగు తమ ఆత్మస్వరూపమందె జ్ఞప్తిగలుపఁపఁ
 యుందురు.

(3) బ్రహ్మజ్ఞానులు పక్షపాతములేక సర్వమును తమ వలెనే
 చూచుచుందురు.

(4) బ్రహ్మజ్ఞానులు ఆకలి దప్పలుమఱచి నిత్యానందులై నిత్య
 శృప్తులుగా నుందురు.

(5) దైవాధీనముగా తమకు లభించిన వాటిని అనుభవింపుడు,
 తమకులభింపని వాటికిగాని కింభవదకయిందీ నిరాకరింపుడు వారే
 జ్ఞానులన బడుదురు. ఇటులగాక భోజనమందు రుచులు జోరే నాడు
 జానికాడు.

(6) ఇసుక చక్కెరచేరి యున్నయెడల చీరు చక్కెరను గ్రహించి
 యిసుకను త్రోసివేయునుగదా! అటులజ్ఞానులు ఇతర దోషములను
 త్రోసివైచి సర్వాదిగుణముల గ్రహింతురు.

(7) శివప్రాయముగా నుండువారే జ్ఞానులు. గర్వముగా మర్యాద
 విచారించక మాటలాడేవారు జ్ఞానులుకారు.

(8) దీపస్తంభము క్రింద నిడగానే యుండును. అదీపము చుట్టు
 పున్న వస్తువును కనువేయును. గాని దానికికైన నున్న వస్తువును

కేనువర్షము అట్లుపూర్ణుల పదవివర్ణము నుండునాదు, నాకే నాకే
రథము కనుగొనలేదు, దూరము గా ముందువారు చికి, గా కిరిగి వర
మలాభము నుండునురు.

84 శ్లో॥ ఉత్తమం మూలకోపంఢం॥ అనుష్టు పత్తురూపం
కోపము నీటిమీద గీతవలె మూలమాధియుండునని అర్థము.

(2) మువ్వకుం మూలభాగం—మధ్యమునః॥ పంగిరము, తిరిగి
పంకసేపు కోపము ఉండునని అర్థము.

(3) అథమం అహోరాత్రం॥ నినువట్లు దుష్టుల కోపము, ఒక
రాత్రినంతటానుండునని అర్థము.

(4) కేవలః మరణాంతకః॥ అనుష్టు కపటము కలిగినవానికోపం
బొచ్చేవరకు ఉండునని అర్థము.

85 శ్లో॥ అగ్నికుండ సమానాః॥ ఘృతకుండ సమానరః॥

జనుజంఘ పయోస్త్రిగాం॥ కస్య నిశ్చలతోమనః॥

86 శ్లో॥ మతాపతిం తాచేనాం॥ పితాయాం సహచారః॥

ఉభయోర్వర్య సంసంధేః॥ కస్య నిశ్చలతోమనః॥

87 శ్లో॥ కోటిలానాంస్వరోనూపంపాతివ్రత్యంతుయోపితాః॥

నివ్యానూపంగురుమూర్తి॥ సహచారిత్వంతు పురుషః॥

యాశ్లోకముల భావము గ్రహించినవారే స్థానులు.

88 బ్రాహ్మణః॥ జ్ఞాన యోగమునుబట్టి బ్రహ్మమును తెలిసి
కొని అటువలె నవలించినవాడే బ్రాహ్మణుడు.

89 వాక్యము గానిదిగానున్న, శ్రేష్ఠముగా పున్నటు వంటి
బ్రహ్మము ఏదోఅబ్రహ్మమును సూత్రముగా(నూలుపోగును జన్ని
దముగా) భరించుకొనవలెను, ఏర్పాటుగా(గురిగా)కనుపర్చుచున్నం
డున సూత్రముని చెప్పుచున్నారు, మూలమునేది ధరమధనము.

(ఉత్తమకోపం బ్రహ్మము)గనుక అమాత్ర భావమును కనుపెట్ట

బ్రాహ్మణుడని. వారడ-బ్రాహ్మణ కోపవిషయములో భూతవ త్రవ
దేశమందు చెప్పియున్న దానిని మించి తగినది. (మూర్తి భువనగా
నూలుచును. జన్మము, వాడుకమూరి జంతులు— ఏర్పాటు)

90. ముగ్ధ బ్రాహ్మణునివాడు బ్రాహ్మణుల అభ్యుదయమునకు
బ్రాహ్మణుని ఇట్టిది తెలియజేయుచున్నాడు. వారేబ్రాహ్మణులకు
పొందిన వారను చున్నాడు. గనుక, జంతులు అవసరము లేదన
వచ్చును.

కారుగురువుల లక్షణము.

91. బ్రాహ్మణులు లయనవారు వారి పుణ్యధర్మము వలన
వాంఛనీయము మతముగా ఏర్పరుకొని ఉండినను గాని లేక ఇతర
లమునందు మతముగా ఏర్పరుకొనినను గాని భగవత్ స్మరణచేయు
చు జనులకు గురుభావ చెప్పుచు. సా. "కారణమేగురుధర్మ" మనునట్లు
ఉపదేశముచ్చుచు అందుకుతగిన పూజవగైరాలు ఒనరించుచుఉన్న
యెడల ఇహలోకములో విహితగురువుగానే పేరుగలకరియున్ను
పరిలోకములో భాగ భాగ్యములు లేక, బ్రహ్మైక్యమును పొంద
గలరు.

92. గురువులైనవారల పురుషశిష్యును మునుగానున్న అన
గాకుమారులవలెనున్న, స్త్రీశిష్యురాలును మునుగానున్న తనగా
కుమారులవలెనున్న భావించుకొని తీర్థప్రసాదములను నొసగవలెను.
ఇట్టివారు విహిత గురువులనబడుదురు.

శ్లో॥ కరణాగతుదశుశిష్యుని కరుణించియు సాంఖ్యకారకము
నన్యంబులలోనక మనసుకు గురికావని గురువులు కార్యగురువులే
గాని విహితగురువులుకాదు.

93. విహితగురువునగా శిష్యులకుగలిగినట్టి నకలనందేహ

ములను జూచి గొట్టి విరతానంద శైవల్యమును బొందు నట్లు చేసిన యెడల విహితగుణపులనబడుదును.

94 శ్లో. 1. "విద్యా నర్యత్రాపాశ్చరే". అన్న శ్లోని బట్టి విద్యానందుడు నీలదేశములయందును పూజింపబడును. అటువలెనే విహితగుణపులనవారే నకలదేశములయందును పూజింపబడును. గనుక గుణపులగువారలు రిమానములకు గాని లేక ఒక సంవత్సరముకుగాని శిష్యులను చూచి వారిక్షేమ సమాచారమును విచారించి అచ్చటచ్చట పూజా పునస్కారములు శిష్యులపల్ల జరిగింది అందుగురావలసిన గురుకట్నములు శిష్యులు ఇచ్చినంత పొందడము గురుభర్యులు. శిష్యులుగురురాక కైదుడు చూచుచున్న వారే శ్రీష్టి మైత్ర గురు శిష్యులనబడుదురు.

శివమతము.

తీర్థప్రసాదముల వివరణము.

95 గురుపులగువారలు శిష్యులకు కారణమిచ్చువారు. పరిశుభమైత్రీ భగవంతుడు కల్పించిన వారములనే తేట జలమునున్న, పంచామృతమునున్న పులగము పరమాన్నము, పాయశము పండ్లు ఫలశాకములు అన్నము నవకాయ కూరలు పిండివంటలు యెవరై నవి శివునికర్పణచేసి శిష్యులకు తీర్థప్రసాదములుగా నిచ్చుట భర్త మౌక్తికునియైనది. ఇది శివమతపూజయనబడును. నృసింహ తైత్తిరీ తీర్థజలముగో ఏదయినా విశిరము చేసినయెడల ఆభర్యమగును. సావము జొండగలదు.

విష్ణుమతము.

తీర్థప్రసాదముల వివరణము.

96 గురువుగను వారలు శిష్యులకు కారణమిచ్చువారు. పంచామృతము (భక్షించేవారయిన యెవల మునుతీర్థప్రసాదముననే

జానకం, మాంసాదులు మోర్పుములు మొదలై వట్టి పండితకూరలు
 మురాపానకముతో టట్టుమ్ము.) కండ్లీ ఫలపాకములు, పులిగము వర
 మాన్నము పాయశము మొదలయిన పంటివన్నీ అన్నము, వవరాయ
 కూరలు పిండివంటలు మొదలయిన పంటివన్నీ విష్ణుశ్రుతిబ్రహ్మచర్యచేసి
 శిష్యులకు తీర్థప్రసాదములుగా ఉచ్చుటధర్మమార్గమును. ఇది విష్ణు
 మతపూజ యనబడును. మధురీపు సారాయ జానకమునే తీర్థములో
 జలమువినా ఏవస్తువయినా మిశ్రితముచేసినయెడల పాపాత్ములగుదు
 రు. శ్రీశిరి! దానరిపాట్లు పెరుమాళ్లైదు కనుపట్లు గాక ఏవస్తువు
 నైనా మిశ్రముగా భుజించడము ఉత్తమము—ఏమో వ్యాసానునీ
 తలంపుతలచకుచీ—శ్రీశిరి—“శివాయ విష్ణునానాయ, శివనానాయ వి
 ష్ణునానాయ” అన్న వేదశ్రుతివాక్యవ శివుడే విష్ణువు, విష్ణుడే శివుడు గనుక
 భుజించేవారయిన యెడల విష్ణుపూజ శివపూజకు ఒకరిధిచేతచ్చును.
 ఇందుకునమ్మితి—

97 మనముచేసే పంటలన్నియు పానీయము లన్నియు వ్రీతి
 దినము చేపునికర్పణచేయక భుజించడము పాపమగును.

98 మనముకట్టకొరవత్తము లన్నియుచేపునిక అర్పణము
 చేయక కట్టుకొనడము పాపమగును,

తీర్థప్రసాదాల విషయము.

(1) పెరితివాహరించిన 98—98వ సంఖ్యలలో చెప్పిన తీర్థప్ర
 సాదములు శివ—శివశ్రుతిలకర్పితమైవండు శిష్టమైనవియ
 గును. ముదకు శివశివశ్రుతులు ఒక రేయగుదురు. వినను మధులో మన్ను
 మరలోనున్నై శ్రుతలకు. మాంసాదులలో భోజనముగలదు. మధు
 మరా, పానముచేయక ముంచు ఉన్న తెలిసి పానముచేసినకమ్ము
 మారిపోవును. ఇదిగ్రహించి మానవులలో కొందరు పారంపర్యముగా

మాంసాదులు భక్షించుట మానుకొన్న వంశములుగలవు. పాశ్చాత్య మధు, సురా, మాంసాదులు భక్షించేవంశములు గలవు. ఇందులో కొందఱిహింసాపరులు మఱినురామాంసాదులు భక్షించుట మానుకొనుచున్నారు. వీరు క్రైస్తవులగుదురు. బ్రహ్మజ్ఞులలో కొందఱు మధు సురా మాంసాదులు భక్షించనివారున్నారు. కొందఱు మధు సురా మాంసాదులు భక్షించేవారున్నారు. ఇతే మధు సురా మాంసాదులు భక్షించనివారికి మోక్షముగలదనినీ భక్షించేవారికి మోక్షముగలుగదనినీ చెప్పుటకులంబిగాదు. ఎవ్వరైనను దైవ గాని త్రీకరణ కుద్ధిగా ధ్యానించినయెడల మోక్షము గలుగుటకు సందియంబులేదు. గనుక మానవుల యిష్ట వద్దతిని శివపూజ చేకొనినారు శివేశ్వర నిర్గుణారాధనగా చేసికొనవచ్చును. కేశవుని పూజభంగం చేపారు కేశవుని పూజ నిర్గుణారాధనముగా చేసికొనవచ్చును. తుదకు యోచించగా శివ, కేశవులు ఒకరేయగుదురు. గాని యిరువురుగాను గనుక ఈరెండు పూజలున్నవి. ఇహపరలోకములకు పూజ్యుడైన "శుక్ర" స్వయంభూశ్చక్రరానహస్తశక్తినిబట్టి ఆస్వయంభువునైన ఈశ్వరుని కే తెందును. ఈరెంటియందున మోక్షముగలదు. గనుక గృహస్థ ధర్మమార్గములోనున్న బ్రహ్మజ్ఞులు వారి వారి స్వంత గృహములలో వారి, వారి, స్వంత గురువును రక్షించుకొని ఈపూజలు నరవేద్యుకొనవచ్చును. గురువును రక్షించుటకు శక్తిలేనియెడల నున్న, గురువు గలిందిపోయినను, గురువులేని యెడలను ఈగ్రంథమునుబట్టి స్వయముగా అప్పుడప్పుకు 95, 96వ సంఖ్యలలో చెప్పినట్లు నైవేద్యతీర్థ ప్రసాదములుగా నమర్చించి 254వ పత్రములో 198వ సంఖ్యలో చెప్పినట్లు పూజ నరవేద్యుకుంటూ శక్తికొలది గృహస్థ మార్గమును తప్పక జ్ఞానులనుగాని, ఇతరభిక్షుకులనుగాని నైవేద్యపరచుచున్న యెడల మోక్షము తెందుకు సందియంబులేదు.

అఖండజ్ఞానిగురుపూజ.

2 అఖండజ్ఞానిగురుపూజ అనగా బ్రహ్మజ్ఞానమేరేయే అచ్చు అచ్చుల నచూపాముగా చేరి, కర్మధారాధన మనలంబింపి పూజచేయుట ఎటులనగా సైని. 108, 31వ సంఖ్యలలో తెప్పిరవ్రాసారం నైవేద్యతీర్థ (నాదములుగా నున్నవి) 264వ పాఠములో 108 సంఖ్యలో వర్ణనచ్రాసిన పూజనుచేసి బ్రహ్మజ్ఞానేలందరు సమిష్టిగా భుజించి అభ్యసించడమే అఖండజ్ఞానిపూజ యనబడును. ఈ పూజలో నుండు వారికి మోక్ష వాతచేత నుండును.

సమిష్టినిషయమై.

3 సమిష్టిలో రాదునిధములు గలవు. అవియనగా:-

4—(1) అంతరంగ సమిష్టి (2) బహిరంగ సమిష్టి

— అంతరంగ సమిష్టి —

5 గృహస్థమార్గములోనున్న బ్రహ్మజ్ఞానులు రహస్యే అంతరంగ సమిష్టిగా నుండవలెను. వీరు అంతరంగ సమిష్టులనబడుదురు. బహిరంగములో వ్యష్టి అనబడుదురు. అనగా భేదముగా నుండువారు. మోక్షముగలదు.

— బహిరంగ సమిష్టి —

6 గృహస్థమార్గమును విడిచిన జ్ఞానులు బహిరంగ సమిష్టిగా నుండవలెను. వీరు బహిరంగ సమిష్టులనబడుదురు. బ్రహ్మజ్ఞానులలో ముక్తువులనబడును. అనగా నరలము త్యాగముచేసినవారు. అభేదముగా నుండువారు. మోక్షము గలదు. ఇందుకు సమ్యక్తి:—

ముముక్షువులు.

71 గీ. జాతీభేదము లేన్నుటచేరిగాదు
జ్ఞానవంతులనవ్యక్తిమేజాతీయులు

అదియు లేకున్న పన్నియొక్కవ్యక్తమగును

జ్ఞానశీలం బిటుంగుమునిర్వలాత్మ!

రీముముక్తువులగుచారు ఈవిధముగానుండురు.

శి రహస్యఅంతరంగనమష్టిలోనున్న గురువులున్న బ్రహ్మ జ్ఞానులున్న బహిరంగపద్మిలోనికీరాగలరు. ఇందుకునవ్వతి తొండ మొదిరి ఊనరబెల్లె యగును.

10 ముముక్షువులకు అఖండజ్ఞాని గురుపూజలు అవసరము లేదు.

ఉపదేశ పద్ధతులు.

11—గురువుపద్ధ ఉపదేశము పొందతలంపించువారు ఉపదేశమొక్కేనమయమున శిరస్సునముచేసికొని, పట్టుపీఠాంబ్రముగాని, లేక కొత్తవస్త్రమునుగాని మడికట్టుకొనవలయును.

గురు కుశూపము.

12—(1) గురుస్థానమందు గురువీరముకటియేర్పర్చి, అవీరము మీద కొత్త వస్త్రమును వరుచ వలెను. (2) గురువుకు స్నానము చేయించి (3) పట్టుపీఠాంబ్రముగాని, లేక కొత్తకావి వస్త్రమును గాని లేక కొత్తనన్న తెల్లటి వస్త్రమునుగాని, ధరియించుకేయించి (4) గంఠ పరిహారములు గురుదేహమునకు పూసి (5) గురువుకొరయేర్పడిన గురువీరముమీద గూర్చుండ బెట్టవలయును. ఒక బ్రహ్మజ్ఞునిని సోక్తి మాత్రుడుగానుండుటకున్న, ఉపదేశపద్ధతులు ఆశిష్యునకు నేర్పుటకున్న, గురువుపద్ధగూర్చుండ పెట్టవలెను. శ్రుతి: “తాం బూల దక్షిణాం నమర్పయామి” అనుపట్లు తాంబూలముతో గురు కట్నం, తనద్రవ్య సంపాదనకొలది వమర్పించవలెను. గురు మూర్తిని నదాభ్యాసించు చుండవలెను.

తీర్థ ప్రసాదములు.

13 శివ ఉపదేశము పొందే యెడల ప్రాచీనదేశాళు రించిన, 95 వ సంఖ్యలో చెప్పిన పద్ధతిగానున్న శీతవుని ఉపదేశము పొందే యెడల 96 వ సంఖ్యలో చెప్పిన పద్ధతిగానున్న, తీర్థ ప్రసాదములు నమస్కరించవలెను. శివాత్మల గురువగువారు “నిర్గుణారాధనగా” 254 వ సంఖ్యలో 197 వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారం శిష్యులకు పోషకార్థపు పూజ పూనస్కారములు చేయించి శిష్యులకు ఉపదేశమిచ్చి తీర్థ ప్రసాదముల మొరగవలెను. గురువు, శిష్యుడు, సాక్షి ఈ మువ్వురు లోనే శుచుఃపదేశపద్ధతులు జరుగవలెను. గురుమూర్తి రహశ్యముగా తిప్పదేశించిన మూలమంత్రిమును సదా ధ్యానించు చుండవలెను.

14 శ్రీ—శిష్యురాలై ఏ యెడల గురువునకు శుశ్రూషలు ఈ ప్రాచీనదేశాళు రించిన పద్ధతిగానే జరుపవలెను. గురువునైనదహరించిన ప్రకారం శిష్యురాలకు ఉపదేశమిచ్చి తీర్థ ప్రసాదములనొసగవలెను.

గురువులు.

15—గురువులలో, శ్రీలు—పురుషులుగలరు. పామరులుగానున్న శ్రీలుగాని, పురుషులుగాని వీరిరువురిలో ఎవరి వద్ద నైన నొకరివద్ద ఉపదేశము పొందవచ్చును.

ధర్మమార్గము.

99 అనేకవిధములుగా అనేకధర్మములుగలవు. అట్టిధర్మముల కన్నింటికెరిగిన ఫలములున్న శేగాని ఫలములేనిధర్మముకంటెయలెను. ఈఫలములనుభవించుటకయి త్రవర్ణస్మముగలదు. జలదానమునకు పునర్జన్మము అగుదు. 188—189—190 పరమములను చూచుము.

100 అట్టి ధర్మములకంటె అత్యుత్కృష్టము కలుగజేసెడి ధర్మములు శ్రేష్ఠమైనవియగును. అవిలసగా—

101 విషయములవలన కలిగిడి ముఖములను ముసముస
నందు (నిశ్చలమున) తేర్చుకొనుటయే మోక్షధర్మమగును. 79
హించుడి—

శిష్యులవిషయమై

1వ పద్ధతి

102 శృంగారములలో నున్నవారు గురబోధ పొందినము
మహాత్ముడు గనుకనే అనేకులు పామరులుగానున్నారు. ఉపదేశము
పొందినాననే వీరు వహించుటకాదు. బ్రహ్మజ్ఞానమునే బోధకావల
సియున్నది. ఉపదేశముపొందినవారైనను ఉపదేశముపొందని వారై
నను ఈ గ్రంథమును బట్టి ఇందులోనున్న బ్రహ్మజ్ఞానము నున్న
మంత్రములనున్ను, గురిగా వహించినయెడల కష్టతేరగలరు. ఇది మ
నండియింబు లేదు.

2 వ పద్ధతి.

103 ఈ గ్రంథమును తలచి చూచి (బ్రహ్మజ్ఞానము పెట్టబడిన
విష్ణువు గురూపదేశము పొందడము మహాశివీయమగును.

104 పామరులుగానున్నవారు గురువును విషయమై అడుగగ
లరు వారు విషయమును గురించి చెప్పగలరు. ఇవను వారు మోచించి
ఎంతని చెప్పగలరు. అట్లు చెప్పినయెడల యెంతని గ్రహించగలరు.
“శుద్ధి” అడిగినవారైతరు అదగనివారెట్లు ఇచ్చు అనునట్లు కాబట్టి
ఈ గ్రంథమును వహించి అందున విషయములను గ్రహించని వారు
అవ్యవస్థకు గురువులనుగాని పెద్దలనుగాని చూచిందినయెడల సంక
యము తీగుచుండును. అట్టి సంకయములు ఉండనేవుండవు.

105 పురుషులుగాని, స్త్రీలుగాని, గురువులను, పెద్దలను,
మామిద గూఢదు. మామించిననుగాని నిందించిననుగాని కారవాడి
నకలములను తెందుదురు.

106 గురువుల సమవర్ధించినయెడల వారిపాటి తగిన మక్కువ
దలు సమవలయును. గురురాక గోరుచుండవలయును.

శిష్యులిరుతిగలుగా నున్నారు.

107 ఇహమూల్యమైన యువదేశమును గురువులక్షప్తచారము
తమంతటనుంచుకొను వారుసిద్ధులవలడుదురు.

108 ఇహమూల్యమైన యువదేశమును తమంతటననుభవించి
కోరక బహిరంగపఱచి అందరు నుత్తమగతి పొందేట్లు చేయు
పేరొకారులు అవతారపురుషులవలడుదురు.

109 ఇట్టి యాత్మాధారక మగు విషయమును గురులక్షపించి
మఱివకరి ఉపదేశమివ్వవచ్చును.

శిష్యులవిషయమై.

110 శిష్యులగువారు గురువును నాశ్రయించి మిక్కిలిభయభక్తు
లతో పరమార్థముకొరకై తపశమనస్కులై యోగశిష్యులకు పతి
పూర్వములోకవచ్చేమాగ్గును గురువు కనుపర్చనియెడల ఆశిష్యులు
ఇతరగురువులను నాశ్రయించి కడతేరవచ్చును. గాని గురునిందచేయు
కూడదు. అట్లుగురునిందచేసినయెడల పాపియృత్తము పొందగలరు.

111 శిష్యులగు వారు గురువునకు భిక్ష పరిపించవలెను.

శిష్యులగువారు మఱములో నిష్టావస్తువు యవయోగించకూ
డదు.

112 శిష్యులగువారు గురుమఱమును ఏర్పర్చిచానిది వృద్ధిపొం
దించిన వారికి ఇహలోకములో ర్తియు పరలోక ఘోషామోక్ష పథవియు
గలుగును.

113 శిష్యులగువారు గురుమఱముపండ్లు కయ్యమునకు కాలు
దుగివ్వి ఆమఱమును భ్రష్టుచేసిగ వారు రాతవ స్వరకంటునకుం వెండు
మరు.

114: కృత్రిమాత్మవత్పరదాతాంశ్చ అనునట్లు శిష్యుని నానందముగాని ఇతరులనుగాని పర—ప్రీతి—గల్గివలె భావించుకొనవలెను.

115: కృత్రిమత్మవత్పరదాతాంశ్చ అనునట్లు—ప్రీతి—పరపురుషుని తృప్తిపర భావించుకొనవలెను.

శిష్యులారా!

116 జగమునందు గురుబోధకంబుమించినభోధ జల్లి విసరి చూచినను మణిపకటిలేదు. గురువుగారతగలవాడనలచును. గురువు పంట గారత గలవారులేరు. విహితగురువైనయెడల మోక్షము చేయవలయు. జైవముమోక్షమిచ్చును. ఈవిషయమై 198వ పద్యము 549వ పద్యముచూడుము.

117 || శ్లో || గురారోఅంధకారశ్చ

గురారో లేజముచ్యతే.

అనుకృతిహింసన—గు—అనేశబ్దము అజ్ఞానమనే చీకటిని గు—అనే శబ్దమువారింది జ్ఞానమనే వెలుతురును కలుగ చేయును గురువుయందు ఇంత శక్తి కలిగియున్నది.

118 శ్లో || గురుతీర్థదకంపిత్యా గురోరుచ్చిష్టభోజనం |

గురుమూర్తేస్సదాధ్యానం | గురుమంత్రంసదాజపేత్ ||

1:9: తా || గురుతీర్థప్రసాదమును భజించుచు గురుమూర్తిని సదా ధ్యానించుచు గురుమంత్రమును సదా జపించుచుండవలెను.

శిష్యులగువారలు గురువుకు చేయవలసిన

—కృతకృపలు—

(1) స్థాగతుకృతావ.

120 గురుగృహాత్మకములు వగైరాలు రక్షించుటకు తలంచుట.

(2) అంగశుశ్రూష.

121 దేశికువకు అభ్యంగస్నానమును మొదలై నిలిచేయించుట.

(3) భాషశుశ్రూష.

122 గురుకు విద్య మోక్షమార్గముచూపునని మనస్సునందు నిలచుట.

(4) ఆత్మశుశ్రూష.

123 గురువునకు కొరత లేకుండా ఇష్టమైన పదార్థములను దేచ్చియిచ్చి తృప్తిబొందించుకలంచుట.

124 గురువునకు తుచకుర్విధశుశ్రూషలు అనగా ఈనాలుగు శుశ్రూషలు చేసి గురువును ఆనందముపొందించిన వారే శిష్యులు.

125

బ్రాహ్మమత ధర్మములు:

(1) పుట్టించువాడును రక్షించువాడును ముక్తినిచ్చువాడు నగు నర్హశ్వరు డొక్కడే కలడు. అతడు పరమార్థ ఆత్మని కద్వితీయముగా శక్తి, బుద్ధి, ప్రేమ, న్యాయము, పవిత్రీకరణపు, ఆయున నర్హవ్యాపి, ఆద్యంతరహితుడు, ఆనందమయుడు.

(2) మానవుని యాత్మకు గూడ విసౌకధ్యులేడు. ఆయాత్మకు గూడ హద్దులేని వ్యాప్తికవశముగలడు. తనయాచరణమున కా యాత్మ పరమార్థకుత్తరవాదియై యున్నది.

(3) భగవంతుడు నర్హస్వరూపుడనియు పరమార్థాయునియు నారాధింపబడదగినవాడు. పరమనుభూను భూతిని మోక్షప్రాప్తికిని భగవంతుని యారాధన మననరము.

(4) భగవంతుని ప్రేమించి శవయాత్రయందన్ని విషయముల నాతనిదిత్త నిజమనించుటయే నిజయమైన భగవ దారాధనము.

(6) ప్రాశస్త్యముచేయుట. భగవంతునే నమ్ముకొనియుండుట. భగవత్సన్నిధి ధ్యానమును నిరంతరమును గమనించుట యనునవియే ఆముష్మికపాంచాలివృద్ధి ముఖ్యపాథనములు

(7) పరమేశ్వరునిచే సృష్టించబడిన ఏవదార్థమునుగాని భగవంతునిగ నెంచిన ప్రాజంపగూడదు. ఏదైననొక గ్రంథముగాని ఎవడైన నొక పురుషుడుగాని పరిపూర్ణతను కలిగియుండు నట్లుగాని ముక్తి ముఖ్యపాథనమగునట్లుగాని తలంపగూడదు. గాని అన్నియుత గ్రంథములలోను అందరు మతకర్తలవలనను అని దేశములలోను వ్రాయబడినయంశములలో సత్యపరములగునట్టి యంశములను భక్తిపూర్వకముగ, నింగీకరింపవలయును.

(8) సర్వేశ్వరుడు జగత్పిత. మానవులందరును సోదరులు. నడుస్త జీవకోటిని ప్రేమించ వలెను. అనునవియే నిజమైన మతము యొక్క ముఖ్యధర్మములు.

(9) భగవంతుడు ఘోరమును బహూకరించును. పాపమును శిక్షించును. అయినశిక్ష పాపభరితార్యముగాని నిరంతరసంతాపార్థము కాదు.

(10) పాపి తానొనరించిన పాపకార్యములకు పరితాపముకెంది అది యెవరు పాపకార్యములను చేయకుండుటయే ప్రాయశ్చిత్తము. బుద్ధియందును యోగ్యతయందును పవిత్రతయందును భగవదైక్యమే నిజమైనముక్తి అనునీతొద్విదియును బ్రాహ్మ మతధర్మములు.

126 బ్రాహ్మజులమతము బ్రాహ్మమతము. బ్రాహ్మజులమతము బ్రాహ్మమతము. బ్రాహ్మము అనగా సర్వేశ్వరుడు. బ్రహ్మము నెరిగినవాడు బ్రాహ్మజుడు. బ్రాహ్మ శబ్దముకూడ బ్రహ్మమనది వచ్చినదియే బ్రాహ్మజులనునది యిచ్చుట. నదైకపరము బ్రాహ్మజులునుగూడ భగవంతుడు నిరాకార నిర్గుణుడు పరమార్థ యనియే

కావించి, అతనినే బ్రహ్మచుని పిలవచున్నాడు. ఇది అద్వైతులు బ్రాహ్మణులు వేదము లాధారములని యొప్పుకొను చున్నాడు. బ్రహ్మజ్ఞానియగువరకును బాగా మతభేదమును కర్మయును అవశ్యక మనుచున్నాడు. సోహంబ్రహ్మయను జ్ఞానము స్వానుభవమునకు వచ్చినపిమ్మట కర్మలతోను జాతి మతభేదములతోను, అవసరము లేదని (అద్వైతులు) బ్రాహ్మణులనుచున్నాడు. వారికి వేదములతో పని లేదు.

127 సర్వేశ్వరుడుగల్గితి. మానవులందరును సోదరులు. శివ లోటులనన్నిటిని ప్రేమించవలెను. అహింస పుణ్యము. అసత్యచూడ రాదు. వ్యభిచారము చేయరాదు. స్వార్థత్వాగము, పరోపకారము, భూతదయ, ఇంద్రియనిగ్రహము నిర్దాంభికత్వము, కలిగి యుండ వలెను. శౌచముండవలెను. కాని, మట్టకర్మలతోపనిలేదు. (మట్టకర్మ లనగా యజనయాజన అధ్యయన అధ్యాపక దానచరిగ్రహ) స్నానము పరిశుభ్రతగౌరవ, వశ్యాత్వావమే సావమునకు ప్రాయశ్చిత్తము, ప్రార్థనమే భగవంతుని కరుణవదయుటకు సాధనము. భగవంతుడు రూపరహితుడు, సర్వకీర్తిభరితుడు, కరుణామయ విగ్రహుడు. సర్వపరిపూర్ణుడు, సర్వవ్యాపి సర్వసమర్థుడు న్యాయైకరతుడు పుణ్యక్షుణ్ణులనాతడు గౌరవించును, సావయుతులనాతడు శిక్షించును. అశిష్ట యైన హరినికారవాది మహానరకముల పాల్యేయుటకాదు. వారికి పరితాపము కలుగుటకు, వారికి వశ్యాత్వావము కలుగుటకు, వారి తప్పువారికి తెలియుటకు, వారిబుద్ధిసావములనుండి మరటుటకు మాత్రమే భగవంతుడు సావులను శిక్షించును. తల్లి తల్లిదండ్రులను శిక్షించినటులనే, రాజు దోషిని శిక్షించినటులనే శిక్షించును. కాని పక్షతగాదు.

128 పరిపూర్ణభక్తిగలవానికి జాతి భేదము లింగభేదముము

దలచుకొనితో నేను యివని లేదని యిగూడ భక్తులంగీకరించుచున్నాను. కాని అట్లునే పూర్ణ భక్తి కలుగువరకును కర్మమును జారిభేదమును అవశ్యకమున భక్తులనుచున్నాను. భక్తి కుదిరెడివరకును భక్తులను
[బహుత్వానము కుదిరెడువరకు ఎద్వైత్తులకును కిష్టము జారిభేదములును అవసరములు.

(ఇట్లు రెండును సువ్యవస్థలేక తోలుచుకొనియు నాడు.)

120 | శు. అమృతేన తుర్యప్రస్థః పరమాసాక్షిః పరమోజననః

ఏవం స్యాత్కామోక్షాత్కావ్యై వై దైః | పరమోజననోంధవః

(1) తా. అమృతపానము చేసినవానికి జన్మము లేదు. అతని ఫలము లేనట్లు నేదాంతవిచారణచే ఆత్మను భవము జూచి వానికి 'లేదనుట' పనిలేదు.

బాట్టున మయము

121 అడ్డబాట్టు, నిడివిబాట్టు, చుక్కబాట్టు, దుష్టదమనసగా ప్రముఖోపనిలేదు. ఇవి జారి, మరీ, భేదములు కనువర్చుచున్నవి. ఇంతేగాని మరివకటిగాదు. గనుక సర్వమైన బ్రహ్మాక్షాంతి, జాతి, వారి, భేద, కులగోత్రములు కర్మము దేశాభిమానములు పుండవు. నుకీ ఏటితోపని పుండకూడదు. మానవులు నేదాంతవిచారణ చేసేవరకు నివి యిన్నియు అవసరములు. ఈ గ్రంథమును పరిశీలించి చూడుము

122 ఎవనియొక్క మనస్సు చంచలములేక వాక్కుచాచమానముగా ఇందియములు స్వేచ్ఛగా విహరింపకను పరిశుద్ధముగానుండువాడే నేదాంతమునందు చెప్పుబడిన ఆత్మనుభవమును పొందును. యితములు పాండకాలకు. శుద్ధవిద్వంశవరప్రపాతములానని తెలిసికొనినవాడే జ్ఞాని. కర్మకర్త, అపాంశిక, మమకారములు, క్లాభాప్రభవ్యములు లేక రాజయోగమానముగా నుండువాడే జ్ఞాని ఇట్టివరకు జాని

సత్యసంగమము చేయఁజూపుట లోకమూలమున నిమగ్నముండు
 ను. బాలోపక్షి, పిచ్చి, పికాచాదుల రీతిగానుభవించును. సత్యసంగమము
 రాజయ్యిమోక్షమునా నుండును. సత్యసంగమమునా నుండును. సత్యసంగమము
 దుఃఖము, కష్టములు విరివయ్యును. సత్యసంగమమునా నుండును. సత్యసంగమము
 వాక్యములు బోధించును. సత్యసంగమమునా నుండును. సత్యసంగమము
 అటులనంతటిగానానాను. సత్యసంగమమునా నుండును. సత్యసంగమము
 లోని నానుండును. దోషము లేదు. మూలమునా నుండును. సత్యసంగమము
 బాగోపక్షి అగ్రహారము ఇవిరాజుల, పిచ్చి, కూడులపినులవచ్చి
 ఇది మూలమునా నుండును. వాతలపిచ్చి భేదిము లేక సత్యసంగమము
 అభేదముగానుండును. దోషము లేదు. సత్యసంగమమునా నుండును. సత్యసంగమము
 పోషక శక్తిగలమువిడిచి. బ్రహ్మసత్యమునా నుండును. అతిమహిమ
 పొందును. విడిచివేయును. సత్యసంగమమునా నుండును. సత్యసంగమము
 కలిగియుండును. విడిచివేయును. సత్యసంగమమునా నుండును. సత్యసంగమము
 గాని దహించుకూడదు. ఇదిదేవాదులైనాన్నియులన దహించుచుండు
 ను. ఇంగిళిసమ్యక్తి:—

132 శ్రుతిశాస్త్ర దహనంవా ప్రతివ్యవహారంబునా

శ్రువాన్ని దహనంబునా వచనాన్ని దహనంబునా

133 శాస్త్రము, శ్రువాన్ని దహనంబునా వచనంబునా. అగ్నిలోకాలి
 బూడిదగా పోయినవస్తువును మరల కాలుదులేదు. అట్లుశ్రువాన్ని దహనం
 లాదేవాదులైనాన్ని దహనంబునా వచనంబునా వచనంబునా వచనంబునా
 అతిమహిమగలవస్తువును మరల శ్రువాన్ని దహనంబునా వచనంబునా
 లయితే అతిమహిమగలవస్తువును మరల శ్రువాన్ని దహనంబునా వచనంబునా
 యవలయును గాని శ్రుతి శాస్త్ర దహనంబునా వచనంబునా వచనంబునా
 నా శ్రుతి శాస్త్ర దహనంబునా వచనంబునా వచనంబునా వచనంబునా

మునుపటి వచనముచేతను. పరమాధిక్తియు మఱియు కలుగజేయుచున్నది.

129 వమాధిక్తియలనగా మూడువిధములు. అవి అనగా (1) శివపూజ (2) అన్నదానము (3) వక్త్రదానము. వీటిలో శివపూజ ఏదియనను చేయుచున్నదను. ఎటులనగా:—

1వ పాపములలో నెవరినైన నను గాని లేక పుణ్యం నెవరినైన ననుగాని వీరియందులో జ్ఞాని పూజనర్హులలో నొకరు నమాధిక్తిని పొందవలెననుగాని మూడవదియనుగాని తుదియనుగాని దాహించినవారికారం జ్ఞాని పూజనమాధిక్తి శివపూజ చేయవలయును.

—శివపూజ—

130 స్నానంపమర్చయామి, (2) గంధంపమర్చయామి (3) అక్షి తాపమర్చయామి (4) పుష్పంపమర్చయామి (5) దీపంపమర్చయామి (6) ఘృతంపమర్చయామి (7) కంచామృతస్నానం పమర్చయామి (8) నైవేద్యంపమర్చయామి (9) వక్త్రంపమర్చయామి (10) నాశికాంపమర్చయామి. ఇటుల పూజచేసినపిమ్మట కలిగివున్నట్లే అన్నదానం, కలిగివున్నట్లే వక్త్రదానం చేయుచున్నెను. ఇటులనమాధిక్తియలు చేయించినపుణ్యార్థములకు గాని లేక పుణ్యార్థముగాని ఇహలోకమునందుకీర్తియు, పరలోకమునందులో గౌరవములుగలుగును.

దానములవిషయము.

131 వమాధిక్తి స్థలం దానము చేసినవారికి (2) వమాధిక్తి కట్టించినవారికి (3) వమాధిక్తి పూజలొనర్చు వారికి (4) సుఖలోదీపములు పెట్టు వారికి (5) వమాధిక్తి సుఖలోదీపములు పెట్టువారికి (6) మరలములలో దీపములు పెట్టుటకు కంచా సామిచ్చిన వారికి వీరు యీయగ భుజించు చేసినవారి పుణ్యములు నశించి కలుగంధములో చెప్పినవారికారం నైవేద్యపదవి పొందగలరు. నమ్మకలనినది.

138 సుకవులను వారలు ఏగామమునకుఁ జూరిజూచిభవ
మైతివాహుఁదింపకారం శిష్యులుగాని మిల్లగాని. యితరులు
గాని చేరి నమాధిచేరి నమాధి క్రియలు జరుపవలయును. ఈగురువు
గారిపాత వారిని రిపవ్యము కలహానిగాని లేక శిష్యులలో గురువం
తునిగాని నొకరి నేర్పాటుచేయవచ్చును

ద్వైత మతములు.

139 హిందూ మతములలో మూడు విధములు. — అవి ఆ
సాగ —

(1) ద్వైతము (2) విశిష్టాద్వైతము (3) అద్వైతము నీటివివక
ములు. అవియిగా —

1. ద్వైతము.

140 భగవంతుడు వేరు, శత్రువు వేరు, బగవు వేరు, శూర శ్రు
భగవంతులకు భేదమున్నదనుమతము.

2 విశిష్టాద్వైతము.

141 శత్రువు, బగవు, బిక్కలో వస్తువులను మతము.

142 ఈరెండుమతములవారిలో కొన్ని అభిప్రాయభేదములు.
తప్ప తిక్కనలంపములన్నియు నమెకటగానే యున్నది —

143 ఈరెండుమతములవారును భగవంతుడే జగత్కారణ
మనుచున్నది ఆ నీకమతము ఆనలమును.

144 శుక్రి ఆత్మ హేమి, విజ్ఞానం

వశోక్త మ్మోక్షమయ్యే —

145 అనుశుక్రి తా ఆ నీకమతమున వశోక్త మ్మోక్షమవగా
తలంప వేరుగా అభిప్రాయముకలి యున్నదని జూచి మహాసంతు
భుతము. కానివర్ణనజవాక్యాలరంబున ముక్తిలునున నే మతము. ఇది
నీకమతముననుసరించును.

స అర్జునము.
 అర్జునమునకు కువా ద్వితీయంబుగా అనుచు బ్రహ్మం
 వివా అశ్వపదునేరయి లేడు. శ్రీశ్రీ సర్వంబువిదం బ్రహ్మ అను
 వల్లనను నను బ్రహ్మమే అను నుకము. అభేదము. భేదము లేదనట
 శ్రీశ్రీ బ్రహ్మ విజ్ఞాన మనకో క్తజ్ఞాన ముచ్చలే. అను శ్రుతిని
 బట్టి దైవగునగి యా అనకో క్తజ్ఞాన మనగా బ్రహ్మమే— శ్రీగు—
 నేన— బ్రహ్మము అని చక్కభావము గలుగుట. దీనివలన మనకు
 మార్గే ఇప్పుడే ముక్తి లభింపవలెననియు. ఇ. బ్రహ్మవాదము
 రాజయోగానంద మగమని అనబడును.

147 మతములపిఠాంశములు.

- 1 సర్వజ్ఞత్వ—సర్వలోక వ్యవహారములను నెరియుట.
- 2 సర్వశక్యతత్వ—నకలచరా—చరములకు అధిపతిగా నుండుట.
- 3 సర్వోత్కృష్టమిచ్ఛ—శిరోకములయందు వ్యాపించియుండుట.
- 4 సర్వభోక్తృత్వ—శిరోకములయందు పూరించే పూజనీయ
 స్కారములు కానుపొందుట.
- 5 సర్వస్వగ్రాహ—అన్నిటియందు స్వగ్రంథి కనుగ.
- 6 సర్వస్వస్థత్వ—నకలచరాచరములను విచిత్రముగా కల్పించుట.
- 7 సర్వపాలకత్వ—నకలచరా—చరములను రక్షించుట.
- 8 సర్వసంహారకత్వ—లోకములను లుంప చేయుట.
- 9 సర్వసమత్వ—అన్నిటియందు సముడుగా నుండుట.
- 10 సర్వవేదయావరత్వ—అన్ని తపములయందు దయాపూరితముగా
 నుండుట.
- 11 తత్త్వత్రియ—శూన్యత్వ—తత్త్వత్రియలయందు శూన్యముగా
 నుండుట.
- 12 నిస్సంగత్వ—దేనియందు అంటకముండుట.

139 వ పాదము—అ పాదములు లేనివాడగుట

149 అపర్యవృత్తము ఎక్కడగని పర్యవృత్తములు గలవి యను ఎందువలనక నిది పర్యవృత్తముగానున్నది. మొదటి లింఘనోగముందలి యిచ్చచే పాదము పరిశ్రాంతము పరిశ్రాంతము యనునవి యిచ్చాను పారము గాన పర్యవృత్తము. అయినపరిశ్రాంతమునని నిర్వచించకలయుగాదు. అయిన పరిశ్రాంతమునని పరిశ్రాంతమునను సర్వదా యానందముగల పరిశ్రాంతమునను.

149 ఈశ్వరుడు శుభసర్వోపాధి గలవాడును శత్రువుమరిన సర్వోపాధిగలవాడుననుటవలన సర్వకారణమృత్యువాదిభవములకు కారణమైనదని ఆ పరిశ్రాంతమువారు చెప్పుదురు. ఈవిషయమై ఈగ్రంథమునందు 159 వ పరిశ్రాంతమునందు 161 వ పరిశ్రాంతమునందు చూచుము.

150 శత్రులకు అంధాంశిరిదానములును ఈశ్వరునకు బ్రహ్మకము స్థూలకీరీములయొక్క వనితైవములు చెప్పుదురు. ఈవిషయమై ఈగ్రంథమునందు 36 వ పరిశ్రాంతము 37 వ పరిశ్రాంతము చూచుము.

151 పరిశ్రాంత కాలములో నిర్వచించి యుండు శత్రు లిరుగి యుండును. సృష్టియందు స్థూలకీరీములను పరిశ్రాంతములను చూచుదురు ఈవిషయమై ఈగ్రంథమునందు 216 వ పరిశ్రాంతము 210 వ పరిశ్రాంతము చూచుము.

152 జయోగమునగా జలగగద్ధిరూపముందు జలగ యేలాగున రసముందటి గద్ధిపరకను బ్రహ్మగది నెనుకటి గద్ధిపరకను వదలివేయు నో యేలాగుననే శత్రులనెహిక్షము ముగియజేసిరవలసివలసింది. నెనుకటికీరమును విడిచి పెట్టుదురు. శ్రీనికేతనవర్ణనమున చెప్పుదురు. ఈవిషయమై ఈగ్రంథమునందు 76 వ పరిశ్రాంతము వరకు చూచుము.

153 ఇట్లుచేరవలయును అనిచింతకతా ఈశ్వరుడు అతని పే-
యగుగారకొత్తునకు నడువలయును వారును చేయు పుణ్యపాపములకు
కరిగవలయును దుఃఖముల నిర్మూలన కరీరములను గలుగజేయుచున్నా-
డని చెప్పెదరు. ఈశ్వరుడు ఈగ్రంథమునందున్న పుణ్యపాపముచూచు-
ము-71వ పర్యాయము.

154 యోగమును సంక్రియాచరణముచేరవలయు ఈశ్వరంధ 4 చే-
రవలయు ఈశ్వరములములను గారవో యరని దనకల్పాన్నిగముచేరి
నవలొంది జనన—మరణములేని నిర్వచదమిని పొందించును ఇదీ
మోక్షము.

155 ఇట్టిమోక్షము సందలి భేదములు.

(1) దైవములు—సాలోక్య, సామీప్యములు, ఈశ్వరునిపట్ల
భింగిలుగు నందురు.

(2) విశిష్టా దైవములు—సామీప్యముగలిగి ఈశ్వరాంతులము
యందురందురు.

(3) అదైవములు—సాలోక్య, సామీప్య, సామీప్య, సాయు-
జ్యములు ఈనాలుగింటి యందురందురు. ఈవిషయము 24వ పాదము
ముందు 24వ పాదమునకు చూచుము.

156 సామీప్య మతములు. [1 తాదామతము.]

(1) భూవనమంతయు, కూడాగలదను వారిమతము.

(2) భూవనము మూలము కలదనువారి మతము ఏమియును
కర్మము—మూలమునాశముగలదని చెప్పెదరు.

(3) భూవనమంతయు లెండునులేదను వారిమతము.

157 భార్యమతములు.

157 చదువలచువారిమతములలో మూలమునాశముగలదని చెప్పెదరు

పంచభూతనమూలేకనే జగత్కారణమని అనుచున్నాము.

ఇది కేవల నా స్థికమతములు.

3 యోగసాంఖ్య మతములు.

158 మాయాజగత్ కారణమనునది.

(1) పంచలిక్యము, అ స్థికసాంఖ్యము, ఇశ్వరమూలమతము.

(2) కల్యాణము, నా స్థికసాంఖ్యము ఇశ్వరసాంఖ్యమతము

4 శైవకాండమతము.

159 ఇది చిచ్ఛాన్ద్రజగత్ కారణమనునది.

160—(5) తార్కకమతములు, పరమాగ్రంథము జగత్ కారణమని నాదించు వారి మతములు.

(1) నై యాయకమతము గౌరమి సిద్ధాంతము.

ఇది నా స్థిక తర్కము.

(2) నై శేషికమతము— కణాదసిద్ధాంతము, ఇంద్ర నాస్థిక తర్కము.

6 అన్ని తమతము.

161 యిదిశైవమత సిద్ధాంతము. ప్రపంచవదాన్తములు, జగత్ కారణమనునట్టిది.

7 పూర్వరూపము.

162 తర్క జగత్ కారణమనునట్టిది. ఇది ప్రచ్ఛన్నానాస్థికమతములు.

163 అన్ని మతములలో, బద్ధము, మోక్షము, నిష్కము, కేవలములు, నాలుగువిధములుగ విభజించబడ్డవి—రీతివివరణము.

(1) బద్ధమనగా—అనర్థమును ననుసరించు వాడు.

(2) మోక్షమనగా— శాంతిగూడువలెను ముక్తి ననుసరించు వాడు.

4. ఆకూర్పులు మధురాల్యుంచొవనమునందలి కూరకాకులన్నియు
5. 4 వృక్షముల పండిరిపురమునందు నామధేయలన్నియు నింకనునక
ఈలు అనేకస్థలముల ననేక వాయుములతో నభరించి అత్యద్భుత
కృత్యములు పెక్కులు చేసి జనుల హృదయముల నానందింతు కొని
యన్న యిట్లునాంధ కాకములనురొలగించి ధన్యులుగా చేసి భర్త
గును లోకమునకును స్థిరముగానిలిపి విదవ భగవంతుని అనుగ్రహ
మువల్ల వారి వారి నివాసస్థానమునకు వెళ్ళిపోయెరి.

168 యోగముల పరిమూలము

1 కృత యోగమునకు—పది యేడు లక్షల యిరువది యేనిమిది
శేల సంవత్సరములు. (17 28 000) సం॥ లు.

2 త్రేతా యోగమునకు—పన్నెండులక్షల తొంబది యారు శేల
సంవత్సరములు. (12 96 000) సం॥ లు.

3 ద్వాపర యోగమునకు—యేనిమిదిలక్షల ఆరువది నాలుగు శేల
సంవత్సరములు. (8 64 000) సం॥ లు.

4 కలి యోగమునకు—నాలుగై లక్షల ముప్పది రెండు శేల సం
వత్సరములు. (4 32 000) సం॥ లు.

169 ముక్తివిషయము

1 కృతయోగము నందలి జను లనేక వహవృత్తి సంవత్సరములు
పంచమదశ్రులను భరియించి అష్టాంగ యోగములను నాధిపతి అనే
మాది సిద్ధులను గాంచి జ్ఞానైక్తి విక్సించి క్రయనతో ముక్తివెంది
వారట.

2 త్రేతా యోగమునం దజనులు గొప్ప గొప్ప యోగము లనేక
ములుచేసి విక్సించి కష్టమున నక్షతి వెందివారట.

3 ద్వాపరయుగమునందలి జనులు వలస మాయలు భూ వృక్షముల
ములు, తీర్థయాత్రలును చేసి, నవమృతాహార్యమును గాంచివారట.

166 కలియుగమునం దేలైనను చావ ధించిన శ్రీసులను తెండగ
శేవరిము, భగవంతునిగుణగణములను క్రించుటవలననే ముక్తిని
బహు భులభముగా పొందిరని కొండముభక్తులు కలియుగమునో
నమానమై యుగములేదని నిశ్చయించినారు.

170 రామాయణము.

1 చరశ్రీల కపిశించగూడదని రామాయణము బోధించు
చున్నది.

171 భాగవతము.

2 భగవంతునియందు నెల్లపుడును భ్యాసముగలిగి యుండ వలె
నని భాగవతము బోధించుచున్నది.

172 భారతము.

3 సీతిమార్గముగా ప్రవర్తించుటకును, భగవంతుని సత్త్వించుట
కున్ను అష్టాదశముల మోసపుచ్చుట యెన్నటికిగూడదని భారతము
బోధించుచున్నది.

173 భగవంతుడు వైకుంఠమునందుగాని, లేక యోగిజనుల
హృదయ కమలములయందు గాని యుండదనియు, భక్తులెవల
భగవన్నామ సంకీర్తనజేయుదురో యచ్చటలే పుకవసించునటుల
వృద్ధమయియున్నది. గనుక నటువంటి పరమాత్మునియెటులకనుగొన
వచ్చుననగా-భగవంతుని-జ్ఞానమువలనగాని. నస్త్రగవల్లగాని, భగ
వన్నామ పఠనముచే యుండనృత్యమునెట్లువలన కనుగొనవ
చ్చును.

174 మఱిన్ని యెచటనైతే భగవన్నామమును చేయదలచి
తంబూరయొక్కగాని, లేక మృదంగముయొక్కగాని, భవనినిముదల
జేయుదురో యాభ్యసితునిక తోడుతనా భక్తులనుకొనజే. భగవం
తుండచ్చట వ్రేవేళింత కాండవనూడుచుండును.

476 కుశము భగవత్సాను కీర్తన చేయునెడల అనగా, దే
హము పులకాంకురంబులును నిత్యముబంధులవృద్ధావస్థలు లాలు
కుచ నిర్లవస్వరంబుగలిగి మేనునుమఱచి భగవత్సాను కీర్తన చేయు
చున్ననమయమున ఆభక్తభక్తులుదు నిలువబడి కృత్యము చేయు
చుండును.

176 యెచ్చెలనెచ్చెను భగవత్స్మరణ వేయచున్న యెడల
సామకులు ఆసక్తరగవినుటకై వచ్చి సవాలు ఆస్థానవిని అందువలన
గలిగె థలమును ఆనుభవించ నేరక ఆసామీచ్యమున బోగమువాండ్లు
నాట్యమాడుచున్నయెడల (ఆకబ్ధము విన్నవార)ముననే దీపమును
చూచి పరింగములు అనగా రెక్కలుగల మిడతలు వగయ. యెల్లు
భోమపడి నశించునటువలె) నాట్యముచూచుటకై నెచ్చె మోహంబే
కాములో ప్పవేళించి “ 176 కిందిత భోగం భక్తాకారత్వం”
అనునట్లు, కిందిత భోగము అనుభవించి, అందున కలిగినట్టి సప్తము
లకులోబడి దుఃఖించుదురేగానీ ముందుపారిభరనవలన గలిగె థల
మును అనుభవించక పోతియుని చిలింపజోలరు. గనుకనే సామకు లిట్టి
పారని గ్రహించవలెను— యిదిన్నీగాక గ్రామాదుల విధులయందు
భజనభక్తులు పాఠిస్త్రురగా గానవిసోదములచే కృత్యము నలుపుచు
ఆనంద భరితులై వెళ్లుచున్నయెడల ఆభజనభక్తుల యుంతురు గానీ
మఱియితరులు నెవ్వరు వారితోనుండరు. వారివేనుక బోగమువాళ్లు
నాట్య మాడుచు వెళ్లుచున్నయెడల నా. “ కిలువనిపేరంటుక” అన్న
ఎచనముచొప్పున ఆబోగమువాళ్లు చుట్టు యెంతమంది కృత గత
గూడియుండురో చెప్పుటకలభిగాదు.

భగవానువాచ.

377 గా. నాకుమలుగోరు నాభక్తుడనివాడు
భక్తజన్మలకేను పరమగతియే

భక్త్యశించువనిన చిత్రమును పలుకుదు.

... గోపురము దగ్గలు కొడెభంగి.

కా. సుప్రయత్నై తే, ఇతరూక్షై రేకనన్నకరణపాండి భజంతు
కున్నారో అట్టి అచంచల భక్తులయొక్క యోగక్షేమములను
వహించుచున్నాను. అని కృష్ణ పరమార్థ చెప్పియున్నాడు.

178 భగవద్విలాసము.

1 భగవంతునిభక్తు లేలాగున నాపించిన, కాను నాలాగు నాడు
చుండును.

2 భక్తులు సంరక్షము, భగవంతునకు మేలుకొడు చుండుడు.
భగవంతుడు సంరక్షము భక్తులకు మేలుకొరుచుండును.

3 భక్తులెక్కడకు పోయినా భగవంతు డక్కడకు పోవుచుం
డును.

4 భక్తుల హృదయముభగవంతునిది, భగవంతుని హృదయము
భక్తులది.

5 భగవంతుని భక్తులెరుగుదురు, భక్తులను భగవంతు డెరుగును.
గనుక విప్రకారముగా కొనియాడేవారి చిద్విలాస మనే ఆనంద
మేలునవచ్చును. చెప్పరముగాదు.

6 ఒకభక్తుడు యింకొక భక్తునితో చేరుటవలన నిరువురు ముఖ
ముగా భగవత్కథలను తెలిపించుకొనుచు కాలక్షేపము చేయుదురు.
ఒకరినొకరు వదులుటకు వదుత్రుంచరు.

7 పాకుముడిరాగము శేవనము సంవత్సరములు నిటియందున్నాడు.
తనయందును జ్యోతిగలనివ్వను పోగొట్టుకొనదు గనుక అజ్యోతి
కంటె అధిక ప్రకాశమునై నట్టి భగవంతుని స్మరించినయెడల ముక్తి
పొందగలరు. పరమపదమనే బ్రహ్మములో నిత్యముకాలదు, ఇతర

మనగిమలు సశించి భుజి యేజన్మము నందు జన్మింపక నే కుంభ
వాసంబై యుందును. బ్రహ్మత్వముభగా నై కుంభ ముపబుధును.

179 ఈపరి పూర్ణానంద రహస్యమును తెలిసికొన్న వారు
ఇందు చెప్పబడిన పూర్ణఫలమును బొందగలరు.

180 ఇంకలి తిప్పరా మన్నించ పండితులు పాఠకులు.

181 ఓంకారాంతి శ్లోకము.

182 పరిపూర్ణము ముగిసెను.

యారా రామస్వామి దాసు.

హామో జమాదార్

అలక్ష్మితోల

రాజమండ్రి.

ప్రవృత్త నానందము

వేదములు మొదలైనవి నాటివివరణములు.

183 ప్రవచనపుబడిన నాలుగువేదములలో శ్రేష్ఠమైనది సామ వేద మనబడును. యందులో 4 మహావాక్యములు, 3 కాండములు గలవు. ఇవిగాక 6 శాస్త్రములు, 18 పురాణములు భాగవతం, భాదరం, రామాయణము, చౌవన్నభాషలు, మన్వాదిధర్మశాస్త్రములు, శిల్పిశాస్త్రము, కోకో శాస్త్రము, నాగుడికము, యింద్రుని మహిమగీతల గోకర్ణ గజకర్ణవిద్యలు, అరువది నాలుగువిద్యలలో శ్రేష్ఠమైన ఆధ్యాత్మిక విద్యయను, బ్రహ్మ విద్యయను. ఆరు వేదాంగములును అనగా (1) శిక్ష, (2) వ్యాకరణము, (3) ధంధను (4) నియతము (5) శ్లోకితము (6) లబ్ధము ఇవి ఆరువేదాంగములనబడును. ధర్మ వేర్లు చెప్పబడిన ధర్మ శాస్త్రములు, విశాఖాంశ శాస్త్రములు, దైవశాస్త్రములు, మనువు చెప్పిన శక్తిజ్ఞానభాషములు, తీర్థశాస్త్రములు, బ్రహ్మరత్నవిచారణరూపమున వేదాంత శాస్త్రములు, ధనుర్వేదము ఆయుర్వేదము గాంధర్వవిద్య అర్థశాస్త్రమును నీతివిద్య అనీతివిద్యనీ నహాయమాగానుండెడి నీతిశాస్త్రములు దైవరము వీశిష్టాదైవము ఆదైవరము ఉపనిషత్తులు 28 అంగములు. నవ్యోటి మంత్రముతో అనంతనామములు పంచముద్రలు త్రివిధ దృష్టులు ప్రాణాయామ లక్షణము అంతర్ప్రణాయామ లక్షణము. నమాధిలక్షణము సులక్షణపాఠము జపతపాదులు తపోయోగములు

వైభాగ్యములు వేదాంత సంస్కృత చాంద్రిక, తింధి వ్యాకరణము, కన్నడ గాత్రహంత్రయాది శాస్త్రములు గురువోధలు కనికములు చరిత్రములు కథలు ఇట్టి మొదలైన నటువంటివిచాలాగలవు. ఇవి సాధించుటకు గృహస్థధర్మమార్గములోనున్న మూలపుటకు అలవిగాదు. కనుక ఈగ్రంథములోనున్న బావమార్గములను ములభముగా గ్రహించవచ్చును. మిఱియి, ఇందున్న ముంత్రములను పఠించుటకై పూజాచమన్యారములు మొదలైన నటువంటివి చేయుటకై మూడుకాలములుగలవు. అనగా ఉదయం, మధ్యాహ్నము, సాయంకాలము, ఇవి భగవంతుని స్తుతించుటకై ఉచితకాలములగును. ఈగ్రంథములయందు అనగా నీమూడుకాలములలో తిరిగిరగశుద్ధిగా అనగా భగవంతుని స్తుతించునపుడు ఇరిరిరిలపులు మూని అనగా వ్యవహారవ్యాపకములను మనస్సునందు రాసీయక వారి—వారి—ఇష్టానుసారిముగా ఈగ్రంథమునందున్న ముంత్రములను మనస్సునగా స్తుతించినయెడల అధిక ఫలము గలుగును. ఇంతకంటే మిఱియిక ఫలము వేదములయందు జల్లించి వెదకిచూచినను లేదు.

184 ఈగ్రంథమాను బాల్య, యౌవన, కామార, వాక్యకములుకల పురుషులు, స్త్రీలు, వారివారి కరమున(అనగా క్షరచర) నుంచుట మహా ఉచితమగును.

185 మేలిమి బంగారువస్తువులలో వగ్గి, వైభూత్య, గోమధిక, పువ్యరాగ, ముతకత, మాణిక్య, నీలములు మొదలైన నటువంటివి స్థాపించినటువలె ప్రవించ న్నట్టి, సాంఖ్య, తారక, అమృతమ్, పరిపూర్ణములలోనున్న అమృతగుణకలతో సమానమై యుంటి వాక్యములను తదవి వారిమనస్సవందు స్థాపించుకొన్నయెడలనై మంకవదవి కైందుటకు సందేహములేదు.

186 ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమును ఇతి శ్రద్ధలతో చదివిన
వాడును విగ్నహ్యుడును జగద్గురువు కీర్త్యులైన ముక్తిదేంద్రులకు
(ఓంకారం శాంతి శాంతి శాంతి.)

గ్రంథరచన కిదియే వాచధమ్మపయర్నము గనుక ఇంకెరి
తెల్లలు మున్నిప పండితులు స్మరితులు.

యైగా రామస్వామి దాసు

హామ బమాదార్.

ఆలకట్టు తోట

రాజమండ్రి

ప్రపంచ సృష్టిక రియైన

ఈశ్వరుడు

నమః నమస్కారము.

7 వ పీఠిక

6 వ ప్రకరణము

నిర్మాణము

నిర్మాణము

—(0)—

1887(1) శ్రీమదశాసనాంధ్రకోటి బ్రహ్మాండనాథకాశ్రిమాత్పాత్రా
 తత్త్వాదిగ్రంథాన్నివినశించిపోయినదనికావాదినకుశాతా(2)నిపున
 లింగమునుపూజచేసిమార్కండేయుః కి యమనిషాః మనుభంగించి
 యెల్లప్పుడు 16 సంవత్సరముల చిరంతవిభాల్మనిగామరితుఁడై వర
 మిచ్చిన దాతువుగావా (3) ఆశ్వమేధయాగములో అనంగుడైన శ్రీ
 రాములవారిపాదస్పర్శ తగిలినంతమాత్రమున శిలలనగారాతినుంచి
 శాపవిమోచనమైవెదలిన మునిభాగ్యలయిన అహల్యకుమార్తెయి
 చ్చిన శ్రీరాములవారపుగావా(4)అనాకురామ, యక్షు, మూలలిమా
 యాశీతమృమువ్వరు వనములో శబరిదెచ్చినయెం? నివండ్లను భక్షిం
 చి ఆశ్రితరీతి నేమాలదానికి మోక్షమిచ్చిన శ్రీరాములవారపుగా
 వా(5) రావణాసురునిజంపి శరణుజొచ్చిన విభీషణునకు వెల్లెవిగిరి
 ఆరావణకుంభకేర్ణాదులతో యుద్ధములో బద్ధిసేవారందఱుకి మోక్ష
 మిచ్చిన పమనాలుగు లోకములకు కర్తవ్య శ్రీరాములవారపుగావా
 (6) కారవయుద్ధములో అర్జునునకు రథనారథియై అన్నదమ్మప్రభా
 గము నివృత్త లోభగుణముగలిగిన దుర్యోధనునతో నహ యుద్ధ
 ములో చనిపోయినవారికి మోక్షమిచ్చిన శ్రీకృష్ణమూర్తినిగావా

(7) భూగోరమున్నది. భారతపుగావా (8) పంచపాండవులకు బ్రాహ్మ
 దిశోనిహా మూడుబుద్ధివ మహానాథుడవుగావా (9) అనాదుకావ
 దీదీపి మానముగావిన పృథ్విపుగావా (10) భర్తరాజనకువదేశిమి
 ద్వివ కీమృతకుశుకపక్షములో మూడుబుద్ధివ కీకృష్ణుడవుగావా
 (11) కాపుకాపుడని కరముకొద్దిన కాకామకునికాచి రక్షించిన
 భారతపుగావా (12) దావీదానికివృద్ధునకుమారుడై నట్టిష్టి అగ్ని ప్రేమగల
 భక్తుడై నదితరు నిలలపన్నవానాదులుభక్తిచింతకృష్ణమూర్తివిగావా
 (13) అనాదుకారనింపించినపుడు నయము చేసినదికలివీపు ప్రేమ
 తోడువైన కీరాములవారపుగావా (14) నీతోపిద్యాన్యగాను
 వ్దుకుచేలుకునీపురస్థానయినకుతోపునపుడుకుచేలునితోనమ్మమలువ
 కుమిది అనరిద్దినప్రకారము అకుచేలుకు స్వస్థానమునకువెళ్ళి దా
 తాపురామలతో మిక్కిలి సేదరికముగా నుండినపుడు భార్య
 నాథా! దుఃఖాల్పమైహితుడు కృష్ణుడక్కలై కన్యక కరుమలకనిచెంత
 కేగిన మనదారికన్యకా నశించువనితోచుచున్నది అట్లుచేయునుని
 చేప్పగా మిక్కిలిదర్శనముకు వెళ్ళినపుడు రిక్తివాన్యములతో
 నెక్కమాడదని భార్యయిద్దిన గుప్పెడుకులు బట్టచెంగున మూలగ
 ట్టుతోది కుచేలుకుద్వారకా పురముచేరి కృష్ణునిదర్శనము చేయగా
 కృష్ణుకురతోపించినకు పెండ్లియైనదా భార్యగుణవతియేనా? బిల్ల
 లుగలరా? మనము గురువునోద్యమన్నవాటిచేట్టుజ్ఞాపకమున్నవా?
 అనిజ్ఞ మనమాచారములు అనుగగా కుచేలుకు పెండ్లియైనది పెక్కం
 దుగ్రులుగలకు భార్యగుణవతియే? బాల్యనన్దయంతయు జ్ఞాపకము
 న్నదినిచెప్పెను మిథువా! చాలాకాలమునాటికన్నవాడవచ్చితివి
 గదా? నాకువేమైనా తెచ్చితివా? అని అడిగి బట్టచెంగున నేదో
 మూలయున్నది అనిచూచి అటుకులున్నదనిచ్చి గుప్పెడుతిని కుచే
 గుప్పెడు తినతోగా తిక్కిని నాథా! (రహస్యముగా) చూడు తిని

గుహ్యములును కలె యితనికి విశేష కృత్యముగఁగలదు అది చెప్పుగా
కృష్ణునిమూరి యిదియెంచెను అచేలు' అని తోయింతయు వం
త'మముతో గడిపి కృష్ణునిలఁచుచు నేమింజక్షోదను' అని అడు
గగా మించిదిపోయెను ముఱ: పుష్పపిన్నము అనేయుజాతారికడుతు
లుకృష్ణుం నేమిమునీయక పుచ్చెను. సుమగ్నివలెనగు దినుకనిరాతా
లునినిలంచుచుండెడిరాగానకలవారాక్ష్యములు కలుగ చేసెడిద్యు
ధివిగావా?—

దశావతారములు.

(1) మన్యురూపమునొంది కింకరరూపు నేవమునను
బ్రాహ్మదేవుఁడనిన దేవసుతుని రక్షించివ కృష్ణుడవుగావా? (2) కూ
ర్మరూపమునొంది దేవ-సంఘమును జయియింపక పదుద్రోమును
మఘంచి దేవసుతుని సంహత్తుటకు దీని కృష్ణుడవుగావా? (3) విరాటా
రూపునొంది నివేదించెడిది పదుద్రోమునందంచు ఘోషు నెత్తి
నెట్టి యుద్ధవిరాటాహతుడవు గావా? (4) పృథివీహరురూపమునొంది
హిరణ్యకశిపుని గొల్లచేరి ధర్మ భక్తుడను పృథ్వాదుని రక్షించినట్టి
నారసింహ రూపుడవుగావా? (5) మామనూషము నెత్తి బ్రాహ్మ
ణుడై రవ విశ్వరూపము వేర మూడు లోకములను జయింపుడు
కొని జరిచెడివిల్లిని అణచి దేవేంద్రుని రక్షించినట్టివామనరూపు
డను కృష్ణుడవు గావా? (6) చరకురామూషతార నొంది
జమదగ్ని మహర్షి గర్భమందు చరకురాముడై బుద్ధి రాజుల నిరుపది
ధముక్తమాన్లు పెదకిచంపివ క్రొధరూపుడై పట్టి పరకురాముడగు
కృష్ణుడవుగావా? (7) క్రీరామూషతారమునొందిక కరధునిగర్భమందు
క్రీరాముడనెడి నామధేయ నన్నింది దేవశక్తుడను రావణాసురుని
సంహరించినట్టి క్రీరామరూపుడగు కృష్ణుడవుగావా? (8) బలరామూ

అత్యంతముగాది భోగముగలది గలదును అలయమువలననుచు
సాగించు భోగమును తియ్యములుగా భరించి భోగములను
అలయమునందును కృష్ణమందుగా (1) కృష్ణమతమునందు
దానముకనుమందుగిదిమలమును దేవదేవమును అట్టి నకల రా
క్షసులను దంకి అర్చనమును సారధియై నకలరాక్షసులను సంహరించి
కొరవులను పంపి భూభారమును పోగొట్టికట్టి కృష్ణమందుగా
కలికావతానము నొంది కలియగాంతమువధును భక్తియ్యము ప్రవ
ర్తించియులయు కలిగి సుముఖునందు గుఱుగానెక్కి నకలయై
య్యలను సంహరించునొంది కలికాపుత్రును కృష్ణమందుగా
(16) శ్రీమదానందములన్నియు నీయుక్తిలంక (17)గా ఉద్భవించిన
కారి నీపుత్రముగానుండి వారి కార్యములను నెరవేర్చిన పాదపు
గావా శ్రీమతితెలియని జనులు (దానముగదివికాములు లేని
కాదపు స్వామిని స్వరూపుడవు) నీకొద్దవించిపాపు అని పలుకు
దురు.

అనామకరిని కాది మకరిని వర్ణచంద్ర తేజముయైనట్టి
చక్రముతోఁబండ్రించి అమకరిమోక్షమిచ్చిన ప్రభుడవుగావా (17) కృ
తయగ, తేతయగ, ద్వాపరయగములలో, మిక్కిలి క్రమతో
అనగా జనులు పంచముద్రలుఅష్టాంగయోగములు అగమదిసిద్ధు
లనుగాంచి గొప్పగొప్ప యోగములనేకులు చేసి భూప్రభుగా
ములు తీర్థయాత్రలుచేసి జన్మరాహిత్యమును గాంచినారట (18) కలి
యగమునందు శ్రీమదిశాసనానించిన క్రమములనుకెందక శివము
భగవంతుని గుణగణములను క్రించుటవలననే ముక్తిలభుముల
భక్తుగా పొందిననొందరు భక్తులు కలియగముతో సమానమైన
యోగములేదని నిశ్చయించియున్నారు. (19) మునీషి శ్రీమద్భక్త
వంతు ముద్రించిన మంత్రములే వస్త్రోపవీతములలో ప్రభావ

శ్చైవచైవేదములుఘోషిండు చున్నది. ఈసంగతియును చదివిన
 యాచార్యులు నావృత్తములు నవకన్యవందన సేవకన్యకావృత్త సారదా
 గులు, మునులు, యోగులు, మరలు, కన్యకావృత్తములు, దేశరలు,
 మొదలై వర్ణనారు కన్యకావృత్తము. (20) గాని నీవృత్తములను గుం
 ముఖ్యముగా నానందిగాంతులకన్యకావృత్తమునోదేశమున్న
 బ్రహ్మకన్యకావృత్తము నానందిగాంతులకన్యకావృత్తమునోదేశమున్న
 కన్యకావృత్తములను — కారణ, కీర్తి, నానంది, భారతి, వాగ్విద్య,
 మొదలై వర్ణనారు నానందిగాంతుల కన్యకావృత్తమునోదేశమున్న
 నిలిపి ఈకన్యకావృత్తములను నానందిగాంతులకన్యకావృత్తమునోదేశమున్న
 సంపూర్ణగావించుటకు ప్రయత్నింప చేయించిన మహానాథులు
 (21) ఈకన్యకావృత్తమును చదివి కన్యకావృత్తమును పొందిననీవృత్తముల అంగీ
 కారములలోనీవృత్తములను పంపి వారిచేవర్ణనమునానందిగాంతులకన్యకావృత్తము
 కొని బ్రహ్మకన్యకావృత్తమునానందిగాంతులకన్యకావృత్తమునోదేశము
 ముఖ్య నానందిగాంతులకన్యకావృత్తమునానందిగాంతులకన్యకావృత్తము
 విందుచు కన్యకావృత్తమునకు శ్రీ, "నందీ" నంకేకపాఠ్యర"కన్యకావృత్తము
 లవలవ నీవృత్తముల ప్రభావమున వైవర్ణ్యము పొందుచు కన్యకావృత్తము
 అంగీకార నిర్వహణతో నిన్ను పట్టించుచున్నాడను.

189 నానందిగాంతులకన్యకావృత్తమును గురువులకునుకోరికగావైవ
 ంతులకన్యకావృత్తమునానందిగాంతులకన్యకావృత్తమునోదేశమున్న
 ధర్మములనున్నానందిగాంతులకన్యకావృత్తమునానందిగాంతులకన్యకావృత్తము
 కన్యకావృత్తముల యందున్న, పునర్వత్త, పాఠ్యకన్యకావృత్తముల యందు
 న్న, పునర్వత్త, పాఠ్య, కన్యకావృత్తముల యందున్న, వేదాంత నానందిగాంతుల
 యందున్న, ఇంకాకన్యకావృత్తములను, నానందిగాంతులకన్యకావృత్తములను
 ఈకన్యకావృత్తములను పంపి వారిచేవర్ణనమునానందిగాంతులకన్యకావృత్తము
 కన్యకావృత్తముగా — కన్యకావృత్తమునానందిగాంతులకన్యకావృత్తమునోదేశమున్న

మృత్యుదాత శందిగాం రామస్వామి నాయుడుగారినిన్ని అరవ
 వియవర్తి. శక్తిరాధికుం చువిదితానానించిన ప్రకారం నాకు
 శోభదేశమర్చిత శక్తివీలకల గల గురువగుతులకమృతాని ఏరివపురిని
 చతునిగొనియాడగలను. ఇందుకునమ్మతి:—

100 శక్తి గురుమూర్తింపదాభ్యాసేత్. గురుమూర్తింపదా
 జపేత్. అనునీదశ్శుభి చ్చాప్నవత్. ఈ గురుమూర్తిని పదాభ్యాసి
 తుడు. గురుమూర్తియును పదాజపించు చున్నాడను.

101 ఇందరి తిప్పులు మర్చింప పండితులు వాగ్ధితులు.

102 గ్రంథపూర్తి ముగిసెను.

శ శ శ శ శ

మృత్యుదాత రామస్వామిదాసు. చామి జమా దార్, అంక
 త్పూర్తి. రావమర్చి.

103 ప్రవాక్తానానందము.

సంపూర్ణము.

104 ఓం శాంతి శాంతి శాంతి.

105 శుభగ్రంథమును

శచియుంపం కేయించి

పూర్తి గావించి

ప్రకటించం కేయించిపట్టి

శ శ శ శ శ

మృత్యుదాత రామస్వామి.

పరిపూర్ణము యొక్క ముఖ్యతత్వము

— 44 —

1 వాక్యైవసములు లేంకి శోచరముగానివాడనియు మనో
వాక్య లరె తిని నంకి వాడిన యు, మోయిరిహితి ను, మోయిరిహితి
• శ్రిహిరిహితి వనియు కల్పించిరిది శోకులకెన్పు మాటాగి పరిపూర్ణ
ముకుతినిను. నానుమాములతో గూడిన ప్రిణేమనే యెరుకమున పరి
• పూర్ణము నెలంగి అని వివేకమును, యెరుకను వదులుము.
• 2 అవరగము, నిరావరగముని తొలుగలపు, అవరగమునే వాకా
కమనియు, నిరావరగమును పరిపూర్ణమనియు మనోక్తులు చెప్పెను.
అవరగము వాక్యైవసములు శోచరముగా నుండును. నిరావరగము
వాక్యైవసములు శోచరముగానిది. మనోవాక్యైవసమునది, అవరగ
మనీ అకాగిమువలన నిరావరగమునే పరిపూర్ణమున తెలిసికొని అవర
అవరగమును పారదోలుము.

• 3 పరిపూర్ణము తనక క్రింది విశదలకు తెలుపను. అదివనర్థ
మోయిరి శోచరము. ప్రిణేమములందువలన మోయిరిని ప్రావములు
దానిని శోచరము. తన్ను నిశిలు మామిందిననుకాని, మామిందిననుకాని
మములు ఏలుకన్కి. అప్రిపూర్ణమును కేవలంకనుకానిమును. అది
వాక్యైవసమునకు వ్యస్తలను దిశిరెను. అది మోయిరి వాని లేంకి
శ్రిరెను.

• 4 జనవరగములు లేని పరిపూర్ణము కేవల మేమియు లే ప్రి
కల్ప ప్రిమనో ముండును. ప్రిమనోమనోమనోమనో, జనవ మరగము
లతోగూడిన యెరుక, అప్రిమనోమనోమనోమనోమనోమనోమనో
యెరుకను పరిపిపెట్టును. మునుమునుకన్కి.

5 ఏవః పూర్ణ మైతే శరీర మైతే జైతను బృహదు లై వ్యాపిం
యన్మతో అజరితైర్జైతే ప్రవంశముయ్యో లోపలను జైతనుగిడి
యన్మదని తెలిసికొనుము. పరిపూర్ణజ్ఞానము తెలిసిపడితే, శరీరవ్రేలా
చదులు రెండును లే పోవును.

6 మానసియైతే పరివ్రతకు మోగనూత్రే నూలుగు ప్రధాన
భూషణమో అట్టి పురుషులకు శ్రీలకు పరిపూర్ణజ్ఞానమే ఉత్తమ భూ
షణము.

7 ఈ శరీరమునకు నవరంధ్రములు గలవని హిందోత్పత్తిలో
తెల్లెఱుచేయబడినది. అవిలనగా ముక్కురంధ్రములు 2, నేత్రరంధ్ర
ములు 2, చెవిరంధ్రములు, 2, నోరు 1, గుండరంధ్రము 1, మర్మస్థాన
ము 1, ఏటిలో నేత్రరంధ్రములు రెండింటి నాలుగు తుల్కలు. అనగా
మోకాళ్లు—అనగా—కండ్లకు నాలుగుమూతలు రెక్కతిలుపు లనబ
డును. వాటిలో మొదటిది యెఱ్ఱది అనగా, కంటిరెప్పలు రక్తనాళము
తోమొనలమున యెఱ్ఱఘాతలు. రెండవది తెల్లదిఅనగా కంటిచురు
నుండు తెల్లచీర. మూడవది నీలపుగర్జున. నాలుగవది, నలుపుగు
ర్జునో శక్తి తానిపేనుట ఏవస్తువుకనుబడినను ఇవస్తువేకనుబడును. ఆకే
ర్జున భక్తిమూలమిది. ఈనాలుగింటికి పైవనుండు నాళమునే వివేకమునో
చేతక వృద్ధిచూపుటవృద్ధియందు హంసయుండును. అహంసయే—
యెనుక—అయెనుకే—ముక్తికాంత—అముక్తికాంత—క—
శ్రీకృష్ణ—సనుమాయ—ఇతలేటికినొందున్నది. ఇది మహా రహస్య
మైనవస్తువు—ఈనట్లు కనుగొనుటకు ఎవరి శక్తియు గాదు. వట్లమట్లు
వేరైన తెలియగలము.

8 పాపిశాపాపాదిని కల్పియిధ్య నుబాననున్న కట్టి నశ్వరత్వ
త్రేయాత్ర నుబానదియే బ్రహ్మచర్య అత్యంత ముఖ్యమని శాఖాని
బోధ. చెల్లదురు. ఇతలును నమ్మకము వక్షాతము గాదు. అశ్వ

జనులను ద్విశృంగములయందు పెనుమాయయని తెలిసికొనుము. మాయ నుమీయ లోకమునంతటా వ్యాపించియున్నది. ఇంతవఱకుమాయలో చిక్కకుము.

9 పరిపూర్ణ మాయాశక్తి. పరిపూర్ణమునందు మాయ లేదు. ఈ మాయ ద్విశృంగముగా నుండిలేదా? మాయమునకు ప్రకృతి స్వభావము లేదు. ఇది యింకెదియు నెరుగదలదు. తనమూలమును మొదటగఱచుకొనినది. తానే మాయమైపోవును. ఈమాయ పునఃకామరియనే తగ్గూలకీర్త మునందు కూడియున్నది. మరకామరియనే ముద్దుచేయుట అమృతమును పారదోలుము.

10 దేవుడెట్టివాడో నీకు తెలియదు. నీవు ఎట్టివాడయివది నీకు తెలియదు. ఈ గ్రంథమును తీరచి దేవుని చూచుము. నిన్ను—ఈ భూమి.

11 ప్రకృతిద్యయంబొకటి, పరిపూర్ణ మొకటి, రెండుగలవు. ఈ రెంటిభాషము దెల్పినవారే నద్వైతపురుషులు.

12 ఈ గ్రంథములోనున్న గ్రంథ ప్రభావములో చెప్పిన ప్రకారము, పరమపదము, బహులు. గురుగుహ్యము, అనంతము, సోమ్యవస్థ, పరమాత్మ, పరిపూర్ణము, ఆదలము, యింకా ఉండవలగ్గ అంత నామములు. బహులు అను పర్యాయనామములుగా గ్రహింపుము. ప్రకృతి నామములవగా క్రిమిమైత నామము అనబడును. నీటిని భద్ర బుద్ధిలో నెక్కింపింపినచో మును పడలిపెట్టుము. నల్లని మిరియినదియు, మెరుక—మరపులు లేనిదియునైన యంతర్మధ్యవస్తువే పరిపూర్ణము.

13 లోక పెనుమాయ అనగా (పెనుమాయను ప్రకృతిద్యయం) ఇంద్రుని, విశ్వదేవుని, గౌరవదేవుల కలిపినద్యయములు మొదలైనవానిని నద్వైత పరిపూర్ణ భావలన విడిచిక యెరుక వలెనది పరిపూర్ణమున నేరిందివలెనది. యెరుక లేనచో నీ సారవంతము. చివర

పద్మవర్ణులనే ముఖ్యులగుదురు. అట్టిముఖ్యులు అంత్యకాలములో పునఃజన్మము—పునర్జన్మము లేక, బ్రహ్మశ్రమము జేయుదురు. పరిపూర్ణమునే నీవించిని యెడల, జపన మరణములు శరీరముతోనే యుండును. క్రింద పద్మములను వదిలి రాజయోగా వంశమునే బ్రహ్మజ్ఞానమును పవనమిచ్చి పద్మమవు కలమువలన పరిపూర్ణముజేయుము.

14 క్రిందపద్మముగా బ్రహ్మజ్ఞానమునకు వెలువలన్న పద్మములగును.

15 ప్రకృతి స్వయమునకు అనేక అర్థములు గలవు —ప్రకృతి అనగా—మాతా—స్వభావము—శరీరము, మూలములేనది. ప్రకృతి స్వయమునగా రెండు చేరినది. భ్రమరహితము.

16 పరిపూర్ణముతోచూస అసంతనామములు “బ్రహ్మయనః” క్రిందనామము అని అర్థముగును.

17 కృతి, “నామరూపము లేనది. అది నాశ మొందు గానది.” అను కృతినిబట్టి అదిని నామరూపము లేనివిస్తునగా నుండెను. నాశము జూచి.

18 పరిపూర్ణముయొక్క పుట్టుకను పరిపూర్ణము తప్ప ఇంకేది యు నగుననెడును.

19 కృతి, స్వయంభూ శ్రుతురావణ అను కృతిని బట్టి అబ్రహ్మ స్వయముగా రెండు కానే పుట్టెనది.

పరిపూర్ణ శాఖాశాస్త్రము

శ్రీ ముఖ్యము .

20 ఈ ప్రపంచమునందున్న భక్తులలో కొందరు విగ్రహారాధనలయందును, ముగ్గుముదిళ్ళ వారిని ఇంటిదేవతలను కొలుచుటయందును, కొందరు ఆకాశమునందును, సమస్త ప్రాంతమునందును, గంగానదీతీరమునందును, అగ్నియును, పితృజంతువైన నాగంకుశములలోనూ పాలు పోయ్యటయందును, కొందరు గాంధీ మోక్షార్థములందును, మోక్షయోగములందును, నరమాంశభక్షణచేరి అమృతమును పొందవలెనని నాదములయందును అలాగా (1) ఓం అనే ప్రాంతనాదము (2) భ్రమరమనే తుమ్మెదనాదము (3) పక్షివాదము (4) కంఠవాదము (5) వీణావాదము (6) రాశీవాదము (7) వేణువాదము (8) బీణానాదము (9) దృఢవాదము (10) మృదువాదము అని నాదములయందును, ఇట్టి కవిధనాదములను వివిధములుగా భక్తులు వారివారి అనుభవవర్ధిని ఏర్పరచి యాస్మివాటి నాదములు ధ్యానము, కొందరు పంచముద్రలయందును అలాగా (1) భేదరి (2) భూద (3) మధ్య (4) ముఖ్య (5) శాంభవి ఈ యదుపేచుడ్రల యందును, ఇట్టి పంచముద్రలను వివిధములుగా భక్తులు వారివారి అనుభవవర్ధిని ఏర్పరచి యాస్మిముద్రలయందును కొందరు వివిధములైన వరితా వాక్యముల యందును నాదాంబుజాట ఉపనాసములయందును, నాదాభివ్యక్తియందును భక్తికందఘాల పదార్థముల భక్తిగాయందును చెట్ల ఆకులభక్తిగాయందును కొందరు పాలు, పెరుగు, పండ్లు, కందిపండ్ల పండ్లు ములు మొదలైన వటువంటి వాటియందును బుద్ధినిలిపి భార్యతోడై యుండును. అలాగా మేర దేహము కుష్మిందించునని భంజనమున కొం అనే ప్రాంతనాదమును భ్రమరమనే తుమ్మెద నమ్రమనాదములను.

కరితః పూర్ణవనః యోగము—అవల యోగము మరచి వాల్మీకిని
యందు మునునొద్దీక్షవహించినంతకాలము.

26 కందార్కము. యోసాధః నికేందుః పిసాచః కరితః కామః.
వివరాయయా, సేనాధ్యుః చ వీక్ష్యతి యోసాధః శ్రేణిబోధః మురిగింతు
నీకు, సాధవలంకమరిగీ తెరాకు. యోసాధః శ్రేణి మేనాల్లః జీవిత
కావ కేరితవేపరిపూర్ణగోధన నాగి మిసికు, సాధవలంకమరిగీ తె
రాకు. అను కందార్కము చొప్పున పైని శీతహింపింపఁ దొంగముని
ముఖలయినబలువాటివలన ఉదయోగము లేదని అనుభవముచే
ప్పియున్నారు. గమక తొలుత, సాంఖ్య, తారక, అనుభవ్యయోగ
ములు ఈ గ్రంథమువందున్నవి. వాటినిమాత్రముగా వ్రేలి-అనగా
బాద తెలుసుకొని—తేరి—మీదవ పరిపూర్ణబోధకూడా ఈ గ్రంథ
మును ననుసరించి అనుభవముభోగి తెచ్చుకొనుమా, కాకు, పీడన
శీతములేక యుండు పరిపూర్ణబోధ ఈ గ్రంథమునందున్నది. సాధవలంకము
గాగుగా గోలునా. ఇదివిశ్చయము. ఈ గ్రంథముతో యేసంగతిన్న
సూక్ష్మముగా తెలియచేయులేదు. సూక్ష్మముగా రహస్యము
మర్చి తెలిపి తెలపనట్లే అనికూడా అర్థమగును.

27 పద్యం. కర్తవ్యతను కర్మయోగముగనుండు । కర్తవ్య
కుక్షికర్మందుగావరాదు । ఉత్తరయలందు వాటిని, కర్తవ్య
కర్తవ్యున్న కర్మముల దొలగవనియు.

28 తా. యోగక, చూపి, కర్మయని అర్థమవును.

29 కందార్కము—పంచాక్షరములోగల పదములముత్యా
మరిగి నన్నుకృపవే, పదియక్షరములముత్యాల “పదియక్షర” తెలిస
నని యభిప్రాయము. ఈ రెండరిగినవలన శీతము అనుభవము
తా. కందార్కర అనే అయిదక్షరములతో గూడిన నిర్మల
మయన మంత్రమును వ్రేలి పట్టకప్పుడెట్లనే శీతనా కర్మకర్త

శాస్త్రాధిపతిమంత్రము ఈ లోక కదాభవములను దెల్పిన హాసము.
వద్దయ్యెను. పరిష్కారమును గొనబడును. ఇట్టిరద్దగువులను పరిష్కారము.
కా జెందుగగా.

30. శ్రీ శ్రీ మహానాథుని శిష్యుని. మొదటి మంగళాన్ని
భావమును భావమందు: లేక గరిగిన పుష్పాన్ని మననామము.

(2) ಅದಿಹುಟ್ಟು ಕನುಕುಲವಿಡೆ ಪ್ಪಾಕಾಪ್ಪಿ ನ್ಯಾಯಮಾ! ನಾ
ಹುಟ್ಟುಮಾಲ್ಗೆ ನಿಲವಿನ್ ಪದಪಾಕಾಕಿರಮು! ಹುಟ್ಟು

మనమును, మనమును తెలియజేసే మనమును, ఇది
మనమును, మనమును తెలియజేసే మనమును, మనమును

“శ్రీ పంచముఖాపంజరమనన్తే । పంచదశాభావము । కల
జగత్కమలాపాదపద్మైశ్చ కాలిదేవునిస్మయము । మః

6. పిమ్మట ను పీటినోగవంతు, జంప మరగాములున్నవి. గురు
 కరుణతో పోషించుకొనినాడట. జంప మరగాములు లేరనిచే ను.

31 కా. చీటిఅన్యభుమి అమన్య-మూర్తువు మంత్రము
జ్ఞానమూర్తి తరచిమామమల.

82 శ్రీ కృష్ణ. మూర్తిజనులకు ఆచలభావము! సూక్ష్మమాన్ద్యభే
యొక్కది. ఈసారము కేలియనివాఁకి చాలగాఢగా యున్నది. సూ.

శ్రీ నిత్యమైయున్నది—నీనిన్నకన్యముగానిది । సత్యవంతుల
కన్యమునుండి । నిత్యవచనై యున్నది । మా ।

3. రెంటినిముందున్నది—రెండుండినవ్యకు యొన్నది । ఈ రెండుజరినను—జనక అరితట వండిగానిచున్నది; మూ.

• 4 యొక్క వర్షియ యొక్క పోయన, యొక్క యొక్క గాయనాన్ని.
 ఉన్నతమైనది—అది యొక్క పోయన లేదని, మా

2. ఎంత కేంద్రకములు వానకమును అలవలించుచున్నది? నివృత్తి
కర్మము కలిగించుచున్నది? ఇతర కర్మములున్నది? నూ.

6 నామరూపములేవిది అదివాశమన్నముగానిది బ్రహ్మము
 యిదివారవా రనే అవనిలో లక్షలదిది మా.

7 అది అంగ్యములేవిది అది అవనిలో గతరానిది. నిట్టలయ
 నై యున్నది—అదిభయము—శ్రీంతులులేనిది. మా.

8 చావుప్రాయశ్చలేవిది—అదిసత్యమై యున్నది. సామంతా
 తీత మైనది సంగతవములేనిది. మా.

9 రిన్నములను మిరిసది—అది—వహిరత్వ మున్నది
 దీనిమహిమనుగనినవారికి మౌనమదనై యున్నది. మా.

10 యెందుచూచిన అచలమే పరిపూర్ణమయిన్నది. వంతు
 బాధించిచిచూచుము ముందుగా నేయున్నది. మా.

11 స్థిరముగనుదీనినిగిగివరకు—జనన—మరణములున్నవి.
 సుమతరుగచే ఇది గనినమిదట జనన—మరణములేనిది. మా.

33 రా. పరిపూర్ణము ఇట్లుచ్రీకొనింపునున్నది గావున
 ఈ గ్రంథమునందున్న పరిపూర్ణభుంధ్రములను శ్వాధ్యాసించి
 ముక్తిపొంది జెందువు.

- 84 (1) ముదటిపుష్పము—జనహంసచేయకుండ పోతము.
 (2) రెండవపుష్పము—ఇంద్రియనిగ్రహము అనగా. కీర్తన
 ద్రియములను, జ్ఞానేంద్రియములను అవి యధోచ్యుతగోచరములు
 చేయుట. వా పాపకార్యములకు పోకుండా మోక్షించుట.
 (3) మూడవపుష్పము—పశ్చాత్తాపము. దుష్ట జంతువులను
 మిశ్రమ భూతదయ పశ్చాత్తాపముగా నుండుట. అన్ని జంతువుల యొ
 తు ప్రేమగలిగి వీర భిక్షులకు అన్నపానాదుల నిమిట. పుణ్యము
 లను జనహంస చేసేవారికి నిగ్రహించకుండుట. వాటిభయ మును
 తిరిగి వాటియందు దోచుబుద్ధిరలంఘింప సామక్రమగుడుట.
 (4) నాలుగవపుష్పము—క్షమ యనగా శాంత శక్తిదమ్మాది

సామంత్యముగలుగుట, కైతిగలిగియుండుట, క్షమించుట.

(6) అపవర్ణము—కృష్ణ—తానుచేసిన పాపమును నున్నించుటకు కైతిగలిగి వేడుకొనుట.

(7) అరణ్య పుష్పము—కృష్ణ—నదా బ్రహ్మ విచారము చేయు చుండుట—దేవుని పాపము చేయుట.

(8) ఏడవపుష్పము—భాగము—నదా బ్రహ్మమును మానమును భాగించుట.

(9) యోగినిదవ పుష్పము—నదా సత్యవాక్యము లాడుట—పాపములేక—తీర్చుచేయుట.

(10) నొద్దిదవ పుష్పము—తలిదండ్రులను పూజించుట.

(11) పదవపుష్పము—గురువచనము మరచకుండుట.

(12) పదవపుష్పము—ఏకవర్షి నదాచారిగా నుండుట.

(13) పదవపుష్పము—నదా భక్తను పూజించుచు పాపవర్జితముగా విడువకుండుట.

(14) పదమూడవ పుష్పము—పరల ద్రవ్యము అపహరించకుండుట.

(15) పదునాల్గవ పుష్పము—సాధు నెచ్చునల భగవద్భక్తుల నింద చేయుట.

(16) పదియేడవ పుష్పము—కైపువస్తువులను నివర్తించుట.

(17) పదునారవ పుష్పము—పరదార—పరపురుష మనుమును నివర్తించుట.

(18) పదియేడవ పుష్పము—అధికనిదా హారములు నివర్తించుట.

(19) పదునెనిమిదవ పుష్పము—పెద్దలనిదించకుండుట—పెద్దలను తిరుగుట—నయస్సు పెట్టినారితో బుద్ధిమంతులు.

మీ పుత్రులు పూర్వజన్మ కృతంపాపం వ్యాధిరూపిణులౌను
తర్వాంతిరాష్ట్రమునా మృగముల సేవనమునా

తా. పూర్వజన్మమందు చేయబడిన పాపముల వ్యాధిరూపిణులౌను
హవమై బాధించుననియు — వృథావ్యాధి అయిన మృత్యు కరుణ
గదనియు పుష్పమగుచున్నది. కావున పరివ్రాజ్యమును జేసి కష్టమును

1 కీర్తిని శిఖరదరిక నము జేయు జంబుల పాపకర్మదు
ర్యోగదరిక కుటుంబములు రూఢిగ నశ్వము జేసి మోక్షసం
భోగమునంగి బోవుతునని భోగిధర్మము ప్రతిజ్ఞ చేయుగా
జానక నలకంకరుల సన్నిధి బాసే మూఢచిత్తమా!

2 కామముబలిడు యౌవనము కలిమియు నింపద తల్లిదండ్రు
ప్రాయమునోదరుల్ దుగుల బాంధవనగళము ఆ ప్రకోటిదీ
క్షామువుల ప్రపంచములు గౌరవితంత్రము కల్లగాని ఈ
మాయను నమస్కరాదు పరమార్థము శివుడని సమ్యచిత్తమా

3 కామమితంబు పౌరుషము కామము బోధము బోధమోహ
కూరము మధము మేధ్వరము కీచి వృద్ధి దురాభిమానము
జానగుగాంబు తస్కరము చంచలబుద్ధి దురాశ తమకముత్త
గోరకుమూవికారములు కూడివు పురహృదు జేరుచిత్తమా!

4 బామికెలుమాంసఖండలును బొక్కలుమురిగినదోళ్ళు ప్లేగు
జనుజను లాకుర క్షమును చీమునరాలు పురీష ముద్రాము
అమలినతోలుబొమ్మ ఘనగౌరవమైన సువర్ణఘటంబుగాదు
త్రయమపిషాచమోహం త్రిపురానిగోల్ప తరించుచిత్తమా!

5 “మితముకతాయవంచు పరమస్థిలిఖించిన కల్లవారా
జ్ఞకురెగిల్లు వ్యర్థముగ కాలముపోకడ జెట్టి మత్తడు
రత్తినివరించి నల్లలి మ్యాముగానక పోయి నీవధో
గలిచిచేదంగ మునికే కామ్యరాముని జేరుచిత్తమా!

మీ కాలముమీరివోయె గగనకాలము మేలని తోచదామెను

మీదామెను నీ కాలము నంతవచ్చునామె నీ
కాలమును వేరుకాదు యిక కాలము రాదుని తేరుచి నీమా!

7 విదబద్ధిగానుకుర్చివయ స్మృతినియారి భవాంబురాసిలో
కదలదలబ్బలేక యనుబాధసాక్షి లహుప్రయాశచే
భవిష్యదిదూరపుత్ర భవవాంఛను జక్క చెప్పంగ నేల
అనిపిచడినూచిధింక శివనాథుని గొల్చి తరించు చిత్తమా!

8 నా నెఱుఁగుత్యతర్పణము సంభవవంబుల బ్రహ్మయజ్ఞముగా
గొనమువేదకామ్రములు కావ్యపురాణము యోగిసాధనల
దానముయోగమాగములు ధర్మము సత్వవ్యతంబులన్ని సు
క్షుణ్ణముసాటిరావు శివనాథుని గొల్చి తరించు చిత్తమా!

9 ఎవ్వరునీకుదిక్కు మదియెవ్వని నీమొర యూరించు వా
ంవ్వరులేదు భాగకులు ఎవ్వగునీశ్రీమ దీర్ఘవారు యిం
నెవ్వరునీకుకోర్కె ఇలియింపగ తేసిబిబాంధివారి వా
రెవ్వరులేక శివుడగతి యంచుదలించు తరించు చిత్తమా!

10 ఈపైని ఉదహరించిన యిదివిధములనుబట్టిగృహస్థుల
సామంత్యముననుండి వృత్తిదనులు నెరవేర్చుకుంటూ పరిపూర్ణము
మొదలక తేరుము. పిదప వారివారి యిష్టానుభవముచొప్పున—(1)
బ్రహ్మోత్తరరాశిశ్రీమ (2) వానప్రస్థాశ్రీమ (3) నన్యాసాశ్రమముల
లోండ్లకప్పుడు.

11 ఈపరిపూర్ణబోధగొన్నవారు దనన—మరణరహితుల
గుదురు.

12 ఈగ్రంథమునంతలి సారాంశమును గోరిన చిన్న—
పిల్లలు అంత్యకాలమున మోక్షముజెందుదురు. ఈభూమియందు
న్నంతకాలము కీర్తివహించి సుఖపడుదురు.

సామంత్యము

8వ పాఠిక:

—(c)—

శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండన గుణ, శ్రీమూర్త్యారత్న, అష్టమూర్త్యారత్న, వాక్యసప్తమూలక గోచర మాణానివాడవు. మనోవాక్కులకందనివాచక, ధ క్తవత్సలా, ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథమును రచియింపఁ జేయించి సంపూర్ణిగావించి ఈకలియగమునందున ప్రకటింపఁ జేయించినట్టి ధ క్తవత్సలా, మీరుకటాక్షించిన పదివివిగురించి గురుశిష్యులగు మేమిరువురము టుమ్ము, శ్రీంతుమ మిక్కిలి ఆనందభరితుమై యున్నారము.

గ్రంథముఖ్య తాత్పర్యము.

1 ధ క్తేమాక్షించిచ్చును. 2 ధ క్తేచింతించెభాగభాగం ములిచ్చు. 3 ధ క్తేబ్రహ్మకృతముజెందించును. 4 ధ క్తేచేకొననివార ధన్యులగుదురు.

పాపము విషయము.

1 పాపమెత్తదరిద్రించిచ్చును. 2 పాపమచింతించెను, ఖలాఫలనిచ్చు. 3 పాపమె నరకముజెందించును. 4 పాపము చేకొననివార ధన్యులగుదురు.

ఈగ్రంథమును చదివినవారును, విన్నవారును, ధ క్త లా బ్రహ్మజ్ఞానముజెందుదురనిన్ని-ప్రసరపి జననము కేదభిష్ట నమ్ముచున్నారము.

ధ క్తునాలు, నందిగాం తులకమ్మ, తల్లిలి.

ధ క్తుడు, గ్రంథక ర, యర్రా రామస్వామి, హేమకాండమా దార, తులకట్టుతోట రాజమండ్రి. 1